

MATERIA *chiod. Rubino*

VOL. *2*

SCAF. *286*

PREZZO *1 5000*

**LIBRERIA FORNI
BOLOGNA**

35293

RECEIVED

NOV 29 1966

WEST VIRGINIA UNIVERSITY
MEDICAL CENTER LIBRARY

HISTORIA ANATOMICO-MEDICA, SISTENS

*Numerosissima Cadaverum humanorum Extispicia ; quibus in apicem
venit genuina Morborum sedes ; horumque referantur
causæ , vel patent effectus .*

T O M U S P R I M U S :

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Lyrasis Members and Sloan Foundation

HISTORIA ANATOMICO-MEDICA, SISTENS

*Numerosissima Cadaverum humanorum Extispicia, quibus in apricum
venit genuina Morborum sedes; horumque referantur
causæ, vel patent effectus.*

OPUS QUADRIPARTITUM,

Cujus Liber primus recenset læsiones internas abdominis. Secundus
exhibet variam stragem pectoris. Tertius prodit diversam labem
cerebri. Quartus vero vitia externa colligit.

AUCT. JOSEPHO LIEUTAUD,

*Academiæ Regiæ Scientiarum Parisiensis, & Societatis Regiæ Londinensis;
Cubiculario Serenissimi DELPHINI, necnon Stirpis Regiæ Medico.*

Recensuit & suas observationes numero plures adjecit, uberrimumque Indicem noso-
logico ordine concinnavit ANTONIUS PORTAL Doct. Med. & Societatis Regiæ Scien-
tiarum Monspeliensis necnon Serenissimi DELPHINI Professor Anatomes.

TOMUS PRIMUS.

EDITIO PRIMA VENETA.

VENETIIS MDCCLXXIX.

APUD THOMAM BETTINELLI
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

HISTORIA

AMERICA

1776

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM 1776 TO 1789

BY JAMES OSGOOD

IN TWO VOLUMES
VOL. I

NEW YORK
1856

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM 1776 TO 1789

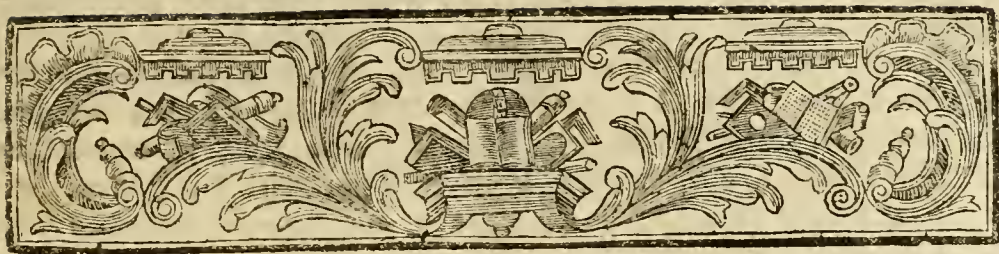
BY JAMES OSGOOD

IN TWO VOLUMES
VOL. I

NEW YORK
1856

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM 1776 TO 1789

BY JAMES OSGOOD

PROŒMIUM.

UM nihil antiquius habuerim, quam ut utilitati publicæ, nullis parcens laboribus, consulerem, subiit in mentem, alteram anatomes partem, scientiam nempe clinicam respicientem, tradere; ut scilicet, quæ in synopsi praxeos medicæ, intra arctiores & angustos limites, pro instituti ratione, perstringebam, nunc diffusiora, & dilucidiori ordine prodeant. Quanti sit momenti ad sanioris medicinæ processum hæc ars præstantissima, incidendi & lustrandi cadavera, satis superque notum manet. Illud equidem clinicis, vel inter ægros assidue versantibus, primum incumbit munus, ut in morbis cognoscendis valeant; priusquam ad medelam sese accingant. Egregie vero conferre, ad elucidandam diagnoseos doctrinam, accuratam morbo denatorum perscrutationem, qua ad intimos abditosque organorum recessus paratur aditus, neminem peritum fugit; nec latet, duplicem esse anatomes scopum; primum scilicet, ut referentur situs & fabrica partium, juxta sanctitas a natura leges constitutarum; & hæc scientia præcipuam medicinæ theoricæ basim præbet: alterum vero ut pateat natura morbofa; nimirum ut expiscetur, & oculis subjiçatur labes organica, quam alias alte delitescentem meris dumtaxat conjecturis assequi licet. Hæc est medicinæ practicæ gubernatrix, vel juxta perspicaciorum mentem cynosura, cujus ope declinari solent scopuli e procelloso praxeos pelago emergentes; quos apprimè norunt solertiores, vel nonnullis infortuniis moniti, ac nequidem sub.

subolsfaciunt inexperti & imperiti, quorum potior pars, soli lucro inhians, nobilissimam artem turpi quæstu scædare solet.

Haud dubitare licet quin ab accurato viscerum scrutinio interna innorescant viria, ut plurimum atra inter vitam caligine obruta; comperiatur nempe horum genuina sedes; extricentur nonnullæ causæ, alias imperviæ; tutiorque pateat, (bene perspecta morbi indole,) curandi ritus; aut saltem accuratior instituaturn prognosis, ubi non licet rescindere mandata fatorum: sub quo infelici rerum statu pro ultima meta laborum haberi potest hæc futurorum scientia. In hoc cardine versatur tota gravis & altissima scientiæ medicæ moles, cui parit temporum injuria; dum medicina spuria, inani doctrina, vel hypothesebus innixa, per se funditus ruit, aut leviter impulsâ delabatur. Et enim apud omnes eximioris notæ medicos in confesso manet, sola exenteratione cadaverum, morbo peremptorum, promoveri posse artem medicam; cum haud alia clavi referari queant additiora naturæ morbosæ penetralia, in quibus genuinam morbi & mortis causam, ni deleterii instar oculorum aciem fugiat, perquirere licet: nec inficias imus quod nostræ substrahatur indagini, hic decantatissimus latex, qui primaria audit causa luis venereæ, scrophulosæ, scorbuticæ, arthriticæ, &c. sed patet labes quam organis imprimere solent hæc virulenta miasmata, quam scilicet apprime nosse multum interest; cum exhinc prodeant procellosa & exitium minantia symptomata, quæ, prætermisso interdum morbo legitimo, peculiarem; & quam fieri potest, celerrimam curam sibi vindicant.

E recto desleclunt tramite qui morborum phænomena alibi quam in hoc genuino fonte, nimirum in cadaveribus peculiaris arte evisceratis, quærere solent. Posthabito quidem anatomes practicæ studio, nihil præter commenta in rebus medicis obtruditur: quandoquidem illud solum in medendi arte pro certo habendum, quod sensibus percipi & experimento demonstrari valet. Ratum manet apud oculatiores, qui numerosis sectionibus interfuerunt, altisque cogitationibus indulserunt, latissimum esse naturæ morbosæ theatrum; adeo ut vita humana ad hoc vel obiter lustrandum vix sufficiat; quidquid obganniant nonnulli scioli qui cadaverum conspectum averfantes & relatum naturæ morbosæ

rimatorum despiciatui ducentes, futile esse oculorum ministerium prædicant: ad anticyras mittendi qui omnem fingendis hypothesibus operam impendentes, nil rectum putant nisi quod ipsi commenti sunt: quos non pudet, pessime se gerentes, ut fidem male partam stabiliant, salubriora medicinae præcepta convellere, & litterarias quisquillas effutire, ut aures titillando incautorum fatuorumve admirationem sibi concilient, qui uno verbo vulgi mentem ludificari palmarium existimant.

Illud solemne medicis, vel prioris notæ, ut inter extricanda variorum morborum organicorum ænigmata anxii hæreant, & nonnisi post decumbentis interitum, vel ejus viscerum intuitum, inter se dimicantes erudiantur. Hancce caliginem discutere vallet autopsia anatomica, qua prius edocti pæroptatam metam assequi valent. Alias futili morborum nomenclaturæ, & meris commentis inhærentes, suam artem acerbis & turpibus disputationibus temerant; ac præpostera medela morbos sibi commissos aggrediuntur; utpote magna moliantur & turpia efferant: quibus scilicet magis arridet physices pomeria pervadere, quam confragosum medicinae iter persequi. Equidem nil magis genuinae medicinae processui officit, quam inepta commenta imperitæ & incautæ juventuti obtrusa, quæ quotidie primo cogitationis impetu, tamquam e satis a Cadmo serpentis dentibus emergunt, quæ ubi tenellis animis primum infederunt, vix unquam mutari patiuntur. Quam vero sibi obtemperantibus, vel inanis gloriolæ aucupio obcæcatis, pronum sit lascivientis ingenii partui indulgere, nemo non videt; nec minus obvium quam arduum sit & difficile, veram scientiam medicam prosequi exenterationi cadaverum assidue incumbendo, quorum horror in omnium animis alte insidet: præsertim si jam olida tetræ & virosæ odorem sapius spargant, haud citra præsentis vitæ discrimine hauriendum, uti patet variorum professorum exemplo; qui, quamvis posthabita cautela, vel formidinis nescii, curiositatis pœnas luerunt. Hisce difficultatibus & angustiis addere licet consanguineorum aliorumque affinium tralatitiis præjudiciis obcæcatorum luctamina, aliosque obices, quibus impeditur quominus cadavera cultro anatomico subjiciantur. Hinc summis laudibus excipiendi qui, ab omni mentis ludibrio alieni, superatis quibuscumque obicibus,

cibus, ac posthabitis ineluctabilibus ærumnis, quæ solita litteratorum stipendia audiunt, huicce labori se impavidos obijciunt; & quocunque excusso metu, a proposito nusquam deflectunt, distrahi-que minime patiuntur.

Constat ex antiquissimis historiæ monumentis, haud prorsus latuisse priscos medicos hanc præstantissimam scientiæ clinicæ partem, quæ multis parasangis cæteras post se relinquit. Nec dubitare licet quin Ægyptii sacerdotes condienda raptim rimarentur corpora; quæ cæteroquin superstitiosa veneratione, excepta introspicere nefas habebatur. Sed parum conducebant illæ rudes indagationes, donec *Æsculapius*, non Epidaurius nec Græcus, uti somniarunt poetæ, sed Memphi natus, corpora humana secunda curavit; ut sibi, ad altiora tendenti, innotescerent partium fabrica, simul & morborum causæ, ni quærentium oculis se subducerent. *Æsculapii* vestigia premere summo honori ducebat latissima *Asclepiadum familia*; e qua non solum prodierunt reges & sacerdotes quos obscura fama recondit; sed ipsemet *Hippocrates* æterna memoria dignus, cujus tamen Opera rudioris anatomes, si accuratam cordis historiam excipias, specimen præbent.

Dein parum inter caliginosa tempora proficiebat anatome, a prisca medicorum gente adumbrata, ac forte philosophorum garulitate extincta; cum, multo post, *Erasistratus*, inter medicos Græcos celeberrimus, Seleucho primo addictus, cujus filium Antiochum, amore percitum, & ad incitas redactum, stupenda solertia curavit, accuratiori cadaverum hætenus quasi invisorum examini invigilavit, ut præsertim scrutaretur morbi rationem & mortis causam. Nec minori encomio celebrandus venit *Herophilus*, scholæ Alexandrinæ parens & decus, qui sexcenta, uti fertur, hominum cadavera, annuente & favente Ptolomeo Lathuro, sectioni tradidit; & investigandis internarum partium læsionibus, strenuam operam navavit. Hinc haud immerito inter primos rei anatomici cultores recenseri debent bini postremi & coævi auctores, quorum opera, proh dolor! ætatis barbarie perierunt.

Occubuit in posterum anatome, per quingentos circiter annos tenebris quasi damnata, donec *Galenus*, alter medicinæ parens & anatomici vindex, suo ingenio ductus propria inventa, vel a præceptoribus priscisve scriptoribus accepta, tradiderit; qui
primus

primus sectionis modum aperuit; ac inter anatomicos nomen immortale sibi comparavit; etsi simiarum descriptionem hominibus applicuisse insimulatur. *Galen*i industria, & labore reviviscens, quantum ferebat ætas, anatome iterum evanuit, nec nisi post annorum chiliada caput rursus extulit; tempore nimirum quo inclaruerunt *Vesalius*, & *Eustachius*, scriptores coetanei, & celebriorum anatomicorum antesignani, qui cadaverum humanorum sectionem singulari & stupenda industria, etsi aliis curis minime soluti, prosequuti sunt.

Dein calcato tramite in hacce palestra desudare haud detre-
starunt innumeri cujusvis subsepii medici; sensimque mos invaluit, præsertim in nosocomiis, ut ægrotantium cadavera culto anatomico subjicerentur. Hinc prodierunt innumerae observationes anatomico-medicae, quæ sparsim occurrunt in immenso veterum librorum acervo; quos pervolvere vix quibusdam eruditis licet. Ideo parum profecit ars medica, cum omnes fere practicos latebant hæ sparsæ observationes, nec magis innotescebant libri has recondentes divitias, quorum plerique situ & pulvere squalabant.

Hoc litterarum medicarum infortunio permotus *Thomas Bartholinus*, quem nominasse sat est, de hisce colligendis cogitavit, ut opus collatitium & expectatissimum conderet; quod in fine laborans, vel plane absolutum, lugendo fato, *Vulcanus* hausit; adeo ut fidem minime liberaverit egregius auctor, jam properans ad senectutem; qui alias sedulus & diligens scriptor exquisitorum id genus observationum a proprio penu depromptarum copia medicinam antehac ditaverat. Haud ab simile propositum habuit & felicius absolvit *Theoph. Bonetus*, qui observationibus e cadaverum extispiciis depromptis, huc & illuc sparsis, colligendis indefesso labore incubuit; unde prodit Opus anatomico-medicum amplissimum, quod ad umbilicum quasi perduxit *Jacobus Mangetus*, qui nullis parcens laboribus, hanc materiam, exeunte nuperrimo sæculo, penitus exhaustisse videbatur. Sed, pace horumce illustrium virorum, liceat animadvertere, quod hoc opus, jam senescens, Sepulchre-
ti nomine insignitum, inter varia exquisitissima, & scitu sane

quidem digna, pluribus scateat observationibus rudi stylo, & inconcinno ordine ætatis barbariem redolentibus, meris hypothefibus contextis, septuosis & mendacio adulteratis, verborum luxuria, vel ambage solertioribus invisis; quæ demum etiam chartis impallescere solitis tædium pariunt.

Pauca dein prodierunt opuscula ejusdem argumenti, vix memoratu digna, donec *Morgagnus*, inter anatomicos famigeratissimus, suas numerosissimas, una cum *Valsalvianis*, observationes typis mandaverit, probæ fidei scriptor, jamdudum a teneris quasi unguiculis, debito encomio celebratus; omni laude major ni genio plus æquo indulgens diffusiori & intricatiori stylo differuisset, & ordine parum, ni fallor, composito sua scripta, alioquin elaboratissima, obscurasset. Præterea, ignoscatur clarissimus auctor; historiis amplioribus quam par esset prolixiora adjecit scholia; ut nihil addam de variis observationibus sanorum cadavera respicientibus; non secus ac de multis corpora morbosa spectantibus, in quibus plane desideratur historia morbi.

Præter hæc rerum anatomico-medicarum collectanea, omnium sane manibus terenda, quæ tamen perfunctorie inspiciunt, vel festinanter pervolvunt nonnulli medici, lectitandi satietate brevi capti; aliæ id genus innumeræ prostant observationes in variarum Academiarum Commentariis, in Actis scilicet Parisiensibus, Londinensibus, Lipsiensibus, Berolinensibus, & Petropolitanis; in Ephemeridibus naturæ Curiosorum, in Instituto Bononienti, in Adversariis Chirurgorum Parisiensium, in Diariis medicis Eruditorum, aliisque libris, quotannis vel statim temporibus in lucem prodeuntibus; quorum series immensa rarissime in medicorum vel peritissimorum Museis occurrit; & latissimam medentium plebem penitus fugit, qui sane ab hac ingenti librorum mole deterrentur.

Nec desunt observationes ex autopsia anatomica concinnatæ in nuperrimis medicorum scriptis, inter quos eminent *Ruifchius*, qui stupenda industria, cæteris palmam præripiens, naturæ humanæ arcana reseravit; & primatum inter oculatissimos duxit; *Boerhaavius* præclarus scientiæ medicæ arbiter, cujus famam

famam vix totus capiebat orbis, & e cujus schola plures prodierunt eruditi quam milites ex equo Trojano; *Senacus* medicinæ antistes, omnigena eruditione conspicuus, rei medicæ, anatomicæ, & chymicæ accuratissimus, & disertissimus scriptor; *Hallerus* multiplici scientiarum genere insignis, & Musarum alumnus, qui omnes abditos medicinæ theoricæ recessus improbo labore lustravit, innumeraque & probatissima opera litteris consignavit; *Van-Swieten* præclarus Boerhaavii interpres, litterarumque medicarum decus & præsidium, qui praxi medicæ promovendæ, & juvandæ strenuam operam navavit; *Pringlus* multiplici experientia fretus, & naturæ morbosæ scrutator eximius, qui multigenis observationibus, inter congeneres coruscantibus, medicinam ditavit; *Tissot* candidissimus & multiscius scriptor, omnique præconio major, qui artem medendi a priscae medicinæ barbarie & spurcitie vindicavit, iterque salebrosum & asperum scite explanavit; *Huxhamus* in scientia medica peritissimus, qui veneranda vetustatis rubigine minime obcæcatus, rem medicam ad experientiæ rationalis incudem revocavit; *Haem* praxeos diligentissimus excultor, qui exquisitiores & selectiores observationes medicas tradidit; *Storck*, qui ad solertissimorum practitorum gradum provectus, materiam medicam inexpectatis remediis, experientia duce, locupletavit, & atrita via recedere haud gravatus est; *Hasenoblt* cujus scripta, cæteroquin eximia, Augustæum ævum sapiunt; *Sauvages* qui mathematicis disciplinis instructus, & in historia naturali versatissimus medicinam multiplici eruditione excoluit; *Imbertus* qui præter varios labores medicos, in illustrandam lapidum biliarum historiam singularem curam adhibuit; *Fournier* autopsia anatomica edoctus, inter egregios praxeos medicæ cultores recensendus; *Baaderus* de re medica bene meritus, qui morbo denatorum exenterationi strenue & summa diligentia incubuit; *Portallus* demum qui sextum lustrum nondum emensus, altis & præmaturis cogitatibus ætate majores æmulatur, & inter anatomicos Parisienses primi ordinis jure numeratur: aliique plures per quos profecimus, prioris subsepii medici, suis laudibus minime defraudandi, quorum nomi-

na, ne ingrati animi notam incurramus, passim in hoc Opere prostant.

Addere juvat varios auctores de re chirurgica optime meritos, qui scientia anatomica edocti insignes laudes adepti sunt. Nemo non novit celeberrimum *Petitum* chirurgiæ clinicæ cultorem eximium, qui inter solertiores coetaneos omne tulit punctum; *Morandum* latissima fama nulli secundum & multiplici nomine suspiciendum, qui inter artis proceres jamdudum celebratur; *Lecat* doctrina physica instructus qui encheiresim chirurgicam stupenda industria instauravit; aliosque bene multos auctores chirurgicos, qui historias anatomicas ab extispiciis morbo extinctorum depromptas, & ad nostrum usum accommodatas scriptis mandarunt. Quoniam vero prædicti utriusque ordinis auctores hanc Spartam minime exprofesso coluerunt; & observationes medicas pro re nata tantummodo protulerunt; haud mirum si in aliarum rerum copia quasi immerse ægre deprehendantur; adeo ut absolum nequaquam sit asserere quod in usum publicum minime veniant.

Exhinc colligitur immensam requiri librorum suppellectilem, in quibus passim latent quædam observationes eximie, quas nonnisi indefesso, & radioso labore reperire licet; nedum nitide oculis & menti occurrant; adeo ut pro inopibus divitiis haberi queant; circa quas notandum incumbit, quod præter rei præstantiam & momentum, quibus diversum gradum merentur; pro scriptorum fide, doctrina, vel imperitia, aliæ aliis longe antecellunt; & ab invicem summe discrepant. Nemo nescit arduam & difficilem esse encheiresim anatomicam; quæ scilicet ingentem solertiam expetit, ac dexteritatem quam pauci assequuntur: parum enim conducit manuum administratio quam mens non dirigit; hinc fit ut oleum & operam perdant tot profectores ingenii acie destituti, quibus nusquam fere licet corporis morborum adyta sedulo perlustrare.

Quot inepti, suis viribus minime diffidentes, qui in rebus anatomicis plane cæcutiebant, & vix e medicinæ fontibus ora proluerant, qui hoc Opus temerario ausu contaminarunt; qui scilicet rudem, & inexercitatum manum inter secunda cor-

pora

pora præbebant ; & observationes suum captum superantes, invita quasi Minerva, scribebant ; atque quidquid somniabant illico pro certo & comperto habebant. Tanta est ingenii proclivitas a molesto explorandi labore ad credendi libidinem. Plures insuper, quorum nomini parco, suæ famæ magis quam publicæ utilitati consulentes, & inventi gloriam aucupantes, de vero parum curarunt ; nec erubuerunt commentitias historias, vel meras fabulas suis scriptis intersuere, ut prævium de morbo judicium confirmaretur ; imo quosdam haud puduit fallacias machinari, ut mira de se narrarentur. Quamobrem varias id genus observationes consulto prætermisi : equidem neminem fore arbitror qui fidem adhibeat anguibus, lacertibus, bufonibus vivis in ventriculo repertis ; immani bilis vomitui a disrupta vesicula fellea, &c. Nec minus despiciendæ observationes in quibus historia morbi plane desideratur, vel manca, vix adumbrata, aut perfunctiore enarrata occurrit.

In contrarium vero vitium ruerunt qui in exarandis hisce historiis diutius quam par fuisset immorabantur ; vel illas verborum ambagibus implicitas, aut fusissimis & nauseosis scholiis, ut ferebat ætas, intertextas tradebant ; quæ sane præconceptam hypothesim sapiebant. Nec spectabiliores censentur observationes, in quibus morbus pro alio describitur ; hoc errore haud immunis fuit celeberrimus *Morgagnus*, qui plerumque cadavera secunda curavit eorum quos ægrotantes haud inviserat. Ut sileam de historiis cadaverum semiputridorum, raptim & festinanter a trepidantibus apertorum ; circa quæ notare juvat haud rite distingui læsiones morbosas ab hacce labe, pro producto mortis habenda, quæ crebro animadvertitur in cadaveribus diutius quam par est servatis ; partes enim vitali aura orbatae in sese concidunt ; nonnunquam solvuntur & diffluunt, vel putredine defœdantur : quod sane latet tot ineptos intempestivo hærentes ministerio, qui cadaverum conspectum moleste ferentes, primo læsionis intuitu decepti, in errorem præcipites delabuntur.

Quibus rite perspectis, atque animo mecum ante peractis, ad omnes quascumque observationes stylo, doctrina, solertia &
fide

fide dispares colligendas, contrahendas, & emendandas animum appuli. Brevitati studens, notatu duntaxat digna e prolixioribus historiis tradidi, ut nitide legentibus occurrerent; haud posthabita tamen cautela, ne vitata Charybdi in Scyllam delaberer. Ideo singulas historias hujusce argumenti, magis veritati consonas ex illis exhaustas fontibus, quos posthabere nefas, excerpſi; studioſorumque labori & ſumptibus parcens in unicum volumen congeſſi quæ ſparſim latitabant in immenſis bibliothecis; quod ſane quidem haud parvi refert. Plures inſuper tenebris quaſi damnatas in lucem protuli, & ab oblivione vindicavi; obſcuras & intricatas elucidavi; incultas nonnihil expolivi; corruptas & obſoletas priſtino nitori, quantum ſi- vit inſtituti ratio, reſtitui. Ad ſummam in recidendis vel co- ercendis ſcriptis naſeoſa eruditione luxuriantibus, inanibus pha- leris amovendis, manifeſte vicioſis, vel a re prorsus alienis reſecandis, vel ſuſe ad meram oſtentationem conſcriptis con- trahendis, ſedulus incubui. Innumeras vero plus æquo contra- ctas, ſalva fide, amplificare haud licuit; ideo illas qualeſcun- que, nonnullis tamen futilibus rejeſtis, in naturalem ordinem annectere ſarius duxi.

Haud majori ſtudio jamdudum tenebar, quam ut certa, & eximia duntaxat traderem, & ideo ſilentio prætermitterem va- rias historias inſidas, mutilas, plus æquo contractas, vel a no- ſtro propoſito alienas; quæ ſcilicet ſeorſim ſumptæ nihil ſcitu dignum præ ſe ferre videntur. Melius tamen conſultus illis, cum grano tamen ſalis, parcere haud incongruum judicavi; cum ex illarum collectitiarum ſerie lux forte quædam affulge- bit; veluti micæ nonnunquam rutilant aureæ e ſordido acer- vo. Simili ratione ductus nonnullas dubias & parum accura- tas admittendas judicavi; licet haud me fugiat quantum diſtent æra lupinis; quod bene notandum venit, ne incuria vel impe- ritia inſimuler, aut præfixos limites exceſſiſſe increper; omnem præterea curam adhibui ut caliginem cui nonnullæ immergun- tur obſervationes diſcuterem, & a mendis quibus deturbantur liberarem; atque arduo labore digeſtas, deterſo ſqualore, me- dicinæ philiatris, quibus ſuppetias ferre ſummè exoptavi, tra- derem.

derem. Etiam si omnes historias latina barbarie deturpatas corruptiori calamo exarare nostræ esset curæ; sapius tamen nequivi quin ipsamet auctorum verba, etiam plane desueta, servarem; minus de inani dicendi copia quam de referenda scriptorum mente sollicitus, de quo lectorem bene monitum velim.

Ordinem anatomicum, quatenus opportuniorem sectamur, non vero a morbis depromptum, qui pro medentium arbitrio varia sortiuntur nomina: præterquam quod plures morbi cognomines multum ab invicem discrepant, tum ratione causæ, tum ratione eventus; cur minime mirum si in conscribendis observationum titulis sapius in errore versantur auctores; ubi præcipue, uti haud raro contigit, morbum unum ob diversam quam induit faciem, pro alio describunt. Instar omnium sint historiae cordis polypum respicientes: quidquid enim de hoc morbi genere effutierunt auctores, pro mero commento apud omnes, ni fallor, re anatomica instructos hodie habetur. Nonnullas tamen de hac re intactas observationes recensui, & legentibus ab hoc errore immunibus exhibui, immutato, uti par erat, titulo. Nemo insuper nescit innumeros esse morbos chronicos complicatos, vel a proprio ingenio desciscientes, quorum nomenclatura dubia & incerta pro cujusvis mente sistitur. Hinc a trita via recedere, ordinemque omnis erroris expertem amplecti, missa quavis vana & umbratili subtilitate, consultius nobis visum fuit. Hac methodo forte concinniori digestæ affatu dignæ historiae nitidius sub oculis versantur, & ab omni, quantum licuit, nebulonum mendacio vindicantur.

Notare expedit quod innumeræ observationes multiplicem stragem exhibeant; hinc ad varias classes pro scribentis arbitrio pertineant; inter hæc dubia in opportuniore & magis congrua serie locum ipsis, cum aliis coincidentibus, concessi; indicatis tantammodo affiniorum numeris, ne recoctam crambem apponerem. Quibus ita dispositis, nullus dubito quin plura obscura & intricata primo intuitu videantur; sed non secus ac aqua maris, quam dulciorem in imo esse fertur, quam in summo, sic dilucidiora aliquibus animo intentis penetrare haud pigebit.

Non

Non omnia sane veritati sunt consona, cum verum, ut in-
quiunt, in Democriti puteo sapius lateat; ideo penes laudatos
auctores sit fides; quod obiter notandum. Quem laborem in-
sumpserim in hoc condendo Opere, etsi forte ruderato, sat in-
telligentibus patet; nec silentio premam pluries innumeris, vix
superandis difficultatibus pertæsus, vel aliis curis distractus, pa-
rum abfuerit quin ab incepto, licet nequaquam tardus ad labo-
rem, destiterim, & promissis haud steterim.

Hoc tandem, haud citra majorem quam animo præceperam,
laborem prodit Opus summa cura recisum, ab omni fūco alie-
num, rerum ubertati conspicuum, & multiplici nomine novum,
etsi analectorum instar, variis segmentis confarcinatum; ab o-
mnibus commentis, quibus genuina defœdatur medicina, & tu-
ment scripta medica, repurgatum; solisque observationibus in-
nixum; ac demum singulis re anatomica nonnihil instructis, ni
fallor, profuturum; nec solertioribus & expertis inutile. Subest
notandum quod huic condendo nostrum symbolum etiam contu-
lerimus; trecentas ad minimum novas & inauditas observatio-
nes cæteris connectendo, vel e veteribus schedis quas fors no-
bis obtulit excerptas, vel ab amicis communicatas, oblivioni-
que ereptas; vel demum a propriis nostris adversariis post mul-
tos exantlatos labores desumptas, quæ nunc primo publici juris
fiunt & litteris consignantur; quas nonnisi adhibita diligenti &
accurata inspectione & soluto animo, a Dardaniis artibus pla-
ne alieno, conscripsimus; plus æquo forte styli elegantia,
& nitore; sed rebus memoratu dignis ad rationis semitam re-
vocatis; num sat dilucide viderint quibus jus & norma lo-
quendi.

Hæc est uberrima & fœcundissima cadaverum historia, diurna
sane quidem ac nocturna manu versanda; qua bene perspecta ad na-
turæ morbosæ adyta expeditior sternitur via; cujus præsidio cespitan-
tes firmari queunt. Exhinc depromere licet medicinæ quædam
theoremata; quibus ad praxim illustrandam & elucidandam nil
accommodatius; haneque repurgandam a tot inanibus systema-
tibus, eruditisque ineptiis, quibus allicitur inconsulta juvenus,
nihil aptius; quorum scilicet beneficio vires partium evolvun-
tur;

tur; læsionum organicarum signa e naturæ gremio eruuntur; futurus eventus prænosceatur; & postremo patet genuina graviorum morborum indoles; si excipias primariam hanc morborum acutorum causam, quæ in latice nervoso, vel humoribus delitescens cuivis indagini subtrahitur. Sed illud inextricabile deleterium, varios, uti supra innuimus, effectus sensibus obvios exerit; vel labem visceribus autopsia anatomica detegendam imprimit; quod nemo nisi in rebus medicis plane hospes non intelligit. E quibus pronum esse arbitror concludere hanc doctrinam medicam supra alias eminere, clinicisque cujuscumque sublelii summam opem conferre quæ e cadaverum sectionibus, vel ex ipsamet natura morbofa, fallere nescia, eruitur; cujus demum ope complanatur salebrofa & prærupta tum diagnoseos, tum prognoseos via; atque patet ad veram medicinam aditus.

Hæc est postremo præstantissima observationum anatomico-medicarum sylloge, quæ, etsi in angustum locum congesta, latissimum tamen audit scientiæ medicæ promptuarium; cujus ope breviori & dilucidiori methodo enarrantur morbo denatorum extispicia; & altiora referantur naturæ morbosæ penetralia. Opus sane quidem aurum, sedulaque meditatione dignum, si peritior huic manum imposuisset. Equidem tenuitatis conscii, nulli dubitamus, quin plures irrepperint nævi, quos detergere arduum sane & difficile, vel nostris humeris impar. Nec mirum insuper, si nobis forte rerum copia obrutis contigerit in amplissima segete, vel feracissimo labore, jam actum quandoque agere; aut si quædam repetitæ observationes sub diversis obrepserint titulis; quod candide fateri haud incongruum judicamus, ut virulentos invidorum morsus aufugiamus. An minus præstiterimus quam fuerit perspicaciorum expectatio? Viderint æqui & callidi rerum æstimatores. Faxit *supremus rerum humanarum Moderator*, & *omniscius* ut hic luctuosus mortis prospectus in vitæ diuturnitatem vertat.

PROSPECTUS

*Librorum, Sectionum, & Classium Tomi primi
hujusce Operis.*

LIBER PRIMUS,

Sistens Læsiones internas Abdominis.

SECTIO PRIMA.

De Peritoneo.

Articulus I. Peritoneum crassissimum & scirrhusum.	10 Pag. 2
II. Peritonei inflammatio.	3
III. purulentia.	ibid.
IV. Peritoneum gangranosum.	ibid.
V. Peritonei exulceratio.	4
VI. Peritoneum putre.	ibid.
VII. absumptum.	5
VIII. disruptum.	ibid.

SECTIO SECUNDA.

De Ventriculo.

Art. I. Ventriculus flatulentus.	6
II. Ventriculi hydrops.	7
III. Ventriculus ingens.	ibid.
IV. contractus.	8
V. exilissimus.	9
VI. duplex.	10
VII. bile turgens.	ibid.
VIII. vas choledocum replens.	11
IX. atram colluviem recondens.	ibid.

Art. X. Sanguis effusus in ventriculum.	12
XI. Ventriculus vermibus & pediculis scatens.	ibid.
XII. Lapides in ventriculo.	13
XIII. Corpora extranea in ventriculo.	14
XIV. Ventriculi inflammatio.	15
XV. Ventriculus pustulosus.	17
XVI. Abscessus ventriculi.	18
XVII. Scirrhus ventriculi.	ibid.
XVIII. Tumor ventriculi.	20
XIX. Ventriculus steatomatosus.	21
XX. verrucosus.	ibid.
XXI. Crusta ventriculum investiens.	ibid.
XXII. Ulcus ventriculi.	22
XXIII. Ventriculus disruptus & perforatus.	25
XXIV. putris & gangranosus.	27
XXV. Pylorus scirrhusus & callosus.	30
XXVI. nummo obturatus.	34
XXVII. Pylori laxitas.	ibid.
XXVIII. Ventriculus e sede depulsus.	ibid.

SECTIO TERTIA.

De Omento .

Art. I. Omentum extra sedem .	36
II. hydatidibus refertum .	37
III. Omenti hydrops .	ibid.
IV. Omentum adipe obrutum .	ibid.
V. inflammatum .	38
VI. scirrhosum & steatomatosum .	ibid.
VII. putridum .	41
VIII. absumptum & gangranosum .	43

SECTIO QUARTA.

De Intestinis .

Art. I. Intestina flatu mire distenta .	44
II. flatu disrupta .	46
III. sanguineurgentia .	ibid.
IV. facibus infarcta .	47
V. pituita repleta .	48
VI. lumbricis scatentia .	49
VII. Tania in intestinis .	50
VIII. Lapides in intestinis .	ibid.
IX. Corpora extranea in intestinis .	51
X. Intestina inflammata .	52
XI. Intestinorum abscessus .	55
XII. Intestina pustulosa .	56
XIII. callosa .	57
XIV. scirrhusa .	ibid.
XV. Tumores intestinorum .	58
XVI. Rectum scirrhosum .	59
XVII. Intestina erosa & exulcerata .	60
XVIII. perforata & disrupta .	61
XIX. gangranosa .	62
XX. putrida & syderata .	66
XXI. invicem implicata & accreta .	68
XXII. Intestinorum invaginationes .	69

Art. XXIII. Intest. norum mira dilatio .

XXIV. Intestinum unicum .	71
XXV. Intestinorum constrictio .	72
XXVI. Intestina coalitu obturata .	73
XXVII. e sede depulsa .	74
XXVIII. pituita vitrea extus obducta .	75
XXIX. Rectum vesica implantatum .	ibid.
XXX. deficiens .	ibid.

SECTIO QUINTA.

De Mesenterio ,

Art. I. Mesenterii inflammatio .	76
II. Mesenterium obstructum .	ibid.
III. scirrhosum .	77
IV. steatomatosum .	79
V. strumosum .	80
VI. Hydatides in mesenterio .	81
VII. Mesenterii purulentia .	ibid.
VIII. Mesenterium putridum & gangranosum .	83
IX. Mesenterium aridum .	ibid.

SECTIO SEXTA.

De Hepate.

Art. I. Hepar exiguum & contractum .	84
II. ingens .	ibid.
III. Hepatis inflammatio .	87
IV. Hepar obstructum .	89
V. scirrhosum .	90
VI. tuberosum .	95
VII. tuberculosum .	97
VIII. Hydatides in hepate .	100
IX. Purulentia & abscessus hepatis .	101
X. Exulceratio hepatis .	109
XI. Hepar putridum .	110
XII. gangranosum .	113
XIII. steatomatosum .	114
XIV. absumptum .	ibid.
XV. deficiens .	115
XVI. aridum & exsuccum .	ibid.

Art. XVII. Hepar fissum.	116
XVIII. calculosum.	117
XIX. Vermes in hepate.	118
XX. Hepatis adhesio morbofa.	ibid.
XXI. Hepar crusta obductum.	119
XXII. Cystis fellea bilem atram continens.	ibid.
XXIII. porracea & arginosa bile surgens.	ibid.
XXIV. Humor degener in cysti fellea.	120
XXV. Pus in cysti fellea.	ibid.
XXVI. Cystis fellea miretumens.	121
XXVII. Pseudo lapides biliares.	122
XXVIII. Ductus biliaris obstructus.	127
XXIX. Vasa biliaria lumbricis obturata.	128
XXX. Cystis fellea perforata & disrupta.	ibid.
XXXI. exhausta & inanis.	129

SECTIO SEPTIMA.

De Liene.

Art. I. Lien ingens.	130
II. exiguus & marcidus.	133
III. inflammatus.	ibid.
IV. obstructus & scirrhusus.	134
V. tuberculosus.	ibid.
VI. Tumores & appendices lienis.	135
VII. Lienis purulentia.	ibid.
VIII. Lien putris & gangranosus.	136
IX. absumptus.	138
X. fissus & disruptus.	139
XI. callosus & cartilagineus.	140
XII. ossens.	ibid.
XIII. lapideus & calculosus.	141
XIV. extra sium.	142
XV. duplex.	143
XVI. Lienis defectus.	ibid.
XVII. Lien inculpatus in melancholicis.	ibid.

SECTIO OCTAVA.

De Pancreate.

Art. I. Pancreas scirrhusus.	144
II. Tumor e pancreate.	148
III. Pancreas calculosum.	149
IV. purulentum.	ibid.
V. Pancreatis exulceratio.	150
VI. Pancreas putridum.	ibid.
VII. syderatum.	151
VIII. absumptum.	ibid.
IX. Ductus pancreaticus duplex.	152
X. lumbrico ob- turatus.	ibid.

SECTIO NONA.

De Renibus & Capsulis.

Art. I. Renes ingentes.	ibid.
II. flaccidi.	153
III. Renum inflammatio.	154
IV. Renes scirrhusi.	ibid.
V. cartilaginei.	155
VI. tuberculosi.	ibid.
VII. Renum tumores, & hydatides.	ibid.
VIII. hydrops.	156
IX. ulcus & purulentia.	ib.
X. Renes gangranosi.	159
XI. putridi.	160
XII. absumpti.	161
XIII. Renum lithiasis.	166
XIV. Renes fissi.	171
XV. infarcti.	ibid.
XVI. lapidei.	172
XVII. Vermes in renibus.	ibid.
XVIII. Cochlea in renibus.	ibid.
XIX. Renes extra sedem.	173
XX. Ren unicus.	ibid.
XXI. Renum defectus.	ibid.
XXII. Capsula atrabiliaria morbofa.	174

SECTIO DECIMA.

De Ureteribus.

Art. I. Ureteres obstructi.	175
II. mire dilatati.	177
III. Ureterum purulentia.	178
IV. Ureter utrimque duplex.	ibid.

SECTIO UNDECIMA.

De Vesica.

Art. I. Vesica ingens.	179
II. Vesica angustia nativa.	180
III. Vesica contracta & callosa.	ibid.
IV. Vesica purulentia.	181
V. Ulcus vesicae.	ibid.
VI. Vesica disrumpita & perforata.	183
VII. Tumores vesicae adnati.	184
VIII. Vesica scirrhusa.	185
IX. Vesica excrescentia fungosa.	186
X. Vesica cum appendicibus.	187
XI. Vesica calculus.	ibid.
XII. Lapides corpus extraneum recondentes.	190
XIII. tunicati.	ibid.
XIV. lithonriptico erosi.	192
XV. inuolui.	193
XVI. Vesica defectus natus.	ibid.

SECTIO DUODECIMA.

De Utero.

Art. I. Uteri inflammatio.	194
II. Uterus ingens & infartus.	ibid.
III. scirrhusus & cartilagineus.	
IV. lapidescens.	197
V. Ulcus uteri.	ibid.
VI. Uterus putris, & gangrenosus.	199
VII. perforatus.	ibid.
VIII. absumptus.	200
IX. inter parium disruptus.	ibid.

Art. X. Uteri hydrops.	202
XI. Uterus effuso sanguine turgens.	203
XII. Mola vesicularis.	204
XIII. carnea.	ibid.
XIV. ossa.	206
XV. Labides in utero.	ibid.
XVI. Fœtus putrefactus.	207
XVII. Os uteri occlusum & obturatum.	ibid.
XVIII. Uterus duplex.	208
XIX. Uteri defectus.	ibid.

SECTIO DECIMA-TERCIA.

De Tubis & Ovariis.

Art. I. Hydrops tubarum.	209
II. Tubarum purulentia.	ibid.
III. Fœtus in tuba.	210
IV. Ovaria tumescunt.	ibid.
V. ingentia.	211
VI. Ovariorum purulentia.	214
VII. Ovaria scirrhusa.	ibid.
VIII. Tumores ex ovariis.	215
IX. Hydrops ovariorum.	216
X. Fœtus extra uterum.	220

SECTIO DECIMA-QUARTA.

De Læsionibus generalibus Abdominis.

Art. I. Ariditas viscerum.	229
II. Viscera adipe obruta.	ibid.
III. pustulosa & tuberculosa.	ibid.
IV. inflammata.	225
V. Viscerum purulencia.	226
VI. Viscera scirrhusa & strumosa.	ib.
VII. putrida.	229
VIII. syderata.	233
IX. transposita.	234

SECTIO DECIMA-QUINTA.

SECTIO DECIMA-SEXTA.

De Tumoribus in Abdomine.

Art. I. <i>Aneurisma abdominis.</i>	ibid.
II. <i>Tumores scirrhusi.</i>	236.
III. <i>cyfici.</i>	238.
IV. <i>vesiculares.</i>	243.
V. <i>cancrosi.</i>	244.
VI. <i>Anthraxes in abdomine.</i>	245.
VII. <i>Abscessus in abdomine.</i>	ibid.
VIII. <i>Tumor ab adunatis intestinis.</i>	246.

De Colluvie Abdominis.

Art. I. <i>Ascites nulla obrita causa.</i>	247.
II. <i>Hydrops cysticus.</i>	ibid.
III. <i>vesicularis.</i>	250.
IV. <i>peritonei.</i>	252.
V. <i>Colluvies sanguinea.</i>	256.
VI. <i>Bilis effusa in abdomen.</i>	257.
VII. <i>Hydrops lacteus.</i>	ibid.
VIII. <i>Colluvies sordida.</i>	258.
IX. <i>Flatus extra viscera.</i>	262.

LIBER SECUNDUS,

Colligens Læsiones internas pectoris.

SECTIO PRIMA.

De Pulmonibus.

Art. I. Bronchia sanguine obruta.	262
II. Materia sordida & purulenta in bronchiis.	263
III. Pustula, & tubercula in bronchiis.	264
IV. Bronchiorum obstructio a corporibus extraneis.	265
V. Pulmones vicinis annexi.	ibid.
VI. Pulmonum emphysema.	268
VII. Pulmones infarcti.	ibid.
VIII. crusta obducti.	270
IX. Pulmonum inflammatio.	272

Art. X. Pulmones variolosi, & pustulosi.

XI. Sanguis effusus intra pulmones.	281
	ibid.
XII. Pulmones purulenti.	282
XIII. Pulmonum abscessus.	288
XIV. Ulcus pulmonum.	290
XV. Pulmones praeluri & scirrhusi.	292
XVI. Pulmonum tubercula.	295
XVII. Pulmones calculosi & grandissimi.	298
XVIII. Ossificatio in pulmonibus.	301
XIX. Pulmones rabiidi & aridi.	ibid.
XX. gangranosi.	302
XXI. Pulmonum putredo.	307
XXII. Pulmones absumpti.	311
XXIII. falso incusati.	317
Appendix.	318

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. F. *Gio: Tommaso Mascheroni* Inquisitor Generale del Santo Offizio di Venezia nel Libro intitolato: *Historia Anatomico-Medica &c. Auctore Josepho Lieutaud Tomi 2. stamp.* non vi esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e Buoni Costumi, concediamo Licenza a *Niccolò Bettinelli* Stampator di Venezia, che possi essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 21. Agosto 1777.

(ALVISE VALLARESSO Rif.

(FRANCESCO MOROSINI 2do Cav. Proc. Rif.

(GIROLAMO GRIMANI Rif.

Registrato in Libro a Carte 350. al Num. 1081.

Davidde Marchesini Segr.

Adì 26. Agosto 1777.

Registrato nel Magistr. Eccellentiss. contro la Bestemmia.

Gio: Pietro Dolfin Segr.

Adì 27. Agosto 1777. Notato in Privilegio.

Pietro Savioni Prior attuale.

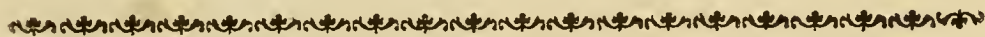

HISTORIA

ANATOMICO-MEDICA

SISTENS

*Numerosissima Cadaverum extispicia, quibus in apricum venit
genuina morborum sedes; horumque obvia fiunt
causæ, vel reſerantur effectus.*

LIBER PRIMUS,

ſpectans læſiones internas Abdominis.

UBERRIMAM observationum
anatomico-medicarum ſu-
pellectilem exhibet hic pri-
mus quadripartiti operis
liber, reſpiciens morboſam
conſtitutionem diverſarum
partium, in imi ventris
cavo reconditarum; in quarum cenſum
veniunt peritoneum, ventriculus, omen-
tum, tubus inteſtinalis & meſenterium;

Tomus 1,

hepar, lien & pancreas; renes, cum vi-
cinioribus capsulis, ureteres & vesica; ac
demum uterus, cum ſuis tubis & ovariis.
De virorum vero genitalibus, extra abdo-
men præcipue ſitis, mentio ſubjicitur in
libro quarto, vitiis partium externarum
dicato. Observationes circa ſingula viſce-
ra, ſeorſim conſp.æta, excipiunt læſiones
generales; quibus ſcilicet plures abdominis
partes ſimul & conjunctim afficiuntur,

A

& de-

& defædantur: id genus sunt ariditas viscerum, qua organa velut exsucca videntur; stupenda adipis moles qua obruuntur viscera; affectus pustulosi & tuberculosi pluribus partibus communes; phlogosis & purulentia; viscerum scirrhusa & strumosa dispositio; putredo, syderatio, &c. Huc etiam pertinent tumores diversæ sortis, & incertæ sedis, qui e processibus membranosis, vasculosis & cellulosis prosapiam ducunt; extra scilicet viscera, quibus tamen nonnunquam partim incumbunt, & hærent. Colophonem huicce libro impo-

nunt stagnationes cujusvis laticis, serosi nempe, sanguinei, biliosi, lactei, purulenti, &c.; nunc per totum abdomen diffusæ, quo scilicet omnia viscera madent; nunc in peculiarem cystam diversæ molis collecti. Quod spectat ad diaphragmatis læsiones, respirationi præsertim officientes; in secundo libro pectori interno adscripto locum magis congruum obtinent. Musculorum vero abdominalium vitia ad quartum librum, vel ultimum, morbos externos respicientem, ablegare consultius visum fuit.

S E C T I O P R I M A.

D E P E R I T O N E O.

A R T I C U L U S I.

Peritoneum crassissimum & scirrhosum.

PERITONEUM. OBSERVATIO 1. Virgo triginta annos nata, post inconsultam virum periculationem, dolore in sinistro abdominis latere corripitur. Nonnullis elapsis diebus, tumet pars affecta; ac dein totum prominet abdomen. Interea doloribus atrocissimis solo opio compescendis torquetur: lotium parce fluit & alvus manet adstricta. Duobus superatis annis inter hæc angustias, ultimum farum subiit.

Secundo cadavere, occurrit peritoneum stupendæ crassitiei, ad quinque pollices, circa umbilicum accedentis: innumeris tumoribus steatomatosis scatebat hæc membrana, quorum plerique ovum columbinum æquabant, & laticem varii coloris diversæque consistentiæ recondebant. Præterea latus sinistrum, prima morbi sedes, in-

gentem aquæ fuscæ copiam, intra laminas peritonei coæservatam, exhibebat. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 2. In cadavere cujusdam *ascitici*, exenterationi tradito, præter vulgatissimam colluviem abdominalem, reperiabantur omentum scirrhosum, & nonnihil putridum; hepar infarctum & tuberculis exasperatum; lien extus callosus, & intus putridus. Peritoneum insuper occurrebat crassissimum, densissimum, & quasi cartilagineum, variisque prominentiis exasperatum. E NOSTRIS ADVERS.

Ab hancce classẽ revocari queunt observationes Lib. I. 119, 232, 523, & 225, 1383, 1475, 1576, 1715.

ARTICULUS II.

PERITONEUM.

Peritonei inflammatio.

OBS. 3. Juvenis, quinque & viginti annos numerans, prævio horrore, *febre acuta* corripitur, dolore acerbissimo in *imoventre* stipata. Accedunt anxietates, nausæ, spirandi difficultas; & interdum singultus. Dein venter tumet cum renitentia, urgentque dolores: delira loquitur æger; & quarto accedente die ad mortem properat.

Referato abdomine, patet peritoneum phlogosi & gangræna tactum: limbus dia-

phragmatis simili labe afficitur. Intestina flatu ultra modum distenta varias inflammationis notas exhibent. Epiploon peritoneo adglutinatum semi-putridum conspicitur; cum stagnante sero sanioso, & grave olente, in abdomine. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

Huic historiæ subnectero licet observationem Lib. I. 341.

ARTICULUS III.

Peritonei purulentia.

OBS. 4. Quidam septuagenarius post peculiarem febrem, inordinato frigore stipatam, de *doloribus in abdomine* circa alterum os innominatum conqueritur. Contumacissimi sunt prædicti dolores, & post duos, tresve annos ingravescent. Tum erumpit tumor circa inguen, in quo fluens materia percipitur; sub quo re-

rum statu ad plures migravit.

Inciso abdomine, ingens puris copia invenitur inter peritoneum & os innominatum. CLAR. MORGAGNUS.

Vix ab similes casus præbent observationes Lib. I. 799. Lib. II. 511.

ARTICULUS IV.

Peritoneum gangrænosum.

OBS. 5. Puer novennis inter herniotomiam dextri lateris *castratus*; ac septimo die ad iram forte concitatus, difficulter deglutire cœpit. Postridie non amplius plane deglutire, nec os aperire valuit. Circa decimum diem *tetano* corripitur. Post graves exantlatos cruciatus vivere desit.

Instituta cadaveris sectione, reperiuntur peritonei reliquiæ lividæ & quasi syderatæ; accedente corruptela vicinarum partium. VVEPFERUS.

Circa peritonei gangrænam confer observationem Lib. I. 1479.

A R T I C U L U S V.

Peritonei exulceratio.

OBS. 6. Quidam adolescens operibus arduis addictus, unde victum compararet, cui *testis* cum vehementi dolore *intumuerat*, nullis adjutus remediis, tandem occubuit.

Secundo cadavere, inventum est ulcus exiguum circa peritoneum, e quo perennis saniei defluxio in testes causa tumoris, & mortis fuit. JACOTIUS.

OBS. 7. Puella septennis, tæbe jamdudum confecta, dolore corripitur circa *umbilicum*, quo brevi ingravescente, intra triduum extinguitur.

Lustrato cadavere, invenitur peritoneum erosum, in loco, quo vivens dolorem indicabat. BYLERUS.

A R T I C U L U S VI.

Peritoneum putre.

OBS. 8. Vir quinquagenarius, post febrem continuam, incidit in *quartanam*, nunc simplicem, nunc duplicem, triplicemve. Sex circiter elapsis mensibus, accessit totius corporis intumescencia œdematosa, cum duritie in regione hepatis. In immensum sensim ampliatur abdomen, cum omnibus stagnantis colluviei indiciis: hinc celebratur paracentesis, qua educuntur aquæ libræ octodecim. Protelata per vices hac evacuatione, effluxit demum, loco feri, pus foetidissimum. Interea decumescunt femora; subsidet abdomen; imo & durities hepatis plane evanescit. Post viginti dies dejiciuntur purulenta per anum; vires deficiunt; & accedit mors.

Occurrit peritoneum crassissimum & corruptum. Pus stagnat in abdominis cavo ad decem circiter libras. Omentum tuberculis purulentis refertum conspicitur, quorum nonnulla nucis juglandis magnitudinem assequabantur. Hepar insuper purulentum, & putridum observatur. BONE-TUS.

OBS. 9. Puer septennis, ventris doloribus obnoxius, *febre* corripitur cum vomitu porraceo, & alvi fluxu putrido & æruginoso. Noctu sæviebant exacerbationes,

cum anxietate, *morfu ventris*, dentium stridore, extremorum frigore & siti inextinguibili. Conspiciebantur *apthæ* albicantes in faucibus. Die morbi undecimo, delirus in lecto contineri noluit. Decimo quarto vomitus & diarrhæa aliquantulum sedantur. Dein mitiores evadunt exacerbationes, remanente *dentium stridore*, cum narium pruritu. Die quadagesimo primo accedunt animi deliquia, tremor manuum cum motus impotentia. Tandem die morbi sexagesimo, tanquam frigidum & exanguie simulacrum, exuvias deposuit.

Aperto cadavere, reperiuntur peritoneum nigricans & putridum; hepar lividum; vesicula fellis quintuplo quam par est tumidior; pulmones demum exusti, aridi, & alba mucagine obducti. BID-GOOD.

OBS. 10. Vir septuagenarius doloribus vagis in abdomine obnoxius; tandem de horum exacerbatione conqueritur, & lecto se committere cogitur. *Ventris tormina* in dies fiunt atrociora; vires collabuntur; erumpunt sudores frigidi; atque ingruente vomitu materialium nigerrimarum, de medio rollitur.

Peritoneum & omentum adeo erant corru-

rupta, ut ad levissimum attactum rumpe-
rentur. Intestina nigro colore infesta ap-
parebant: in conspectum veniebat pancreas
totum ulcerosum. Hepar denique, partim
nigricans, steatoma sesqui-pugni magnitu-
dinem excedens continebat. E MISCEL-
LANEIS CURIOSIS.

OBS. 11. Puellus septennis *doloribus in
imo ventre* jamdudum torquebatur; atque
lumbricis laborare credebatur. Morbo tan-

dem ingravescente, viribusque exolutis,
ad æthereas sedes convolvit.

Secto cadavere, inveniebatur peritoneum
nigricans & putridum. Omentum & me-
senterium macilenta conspiciebantur; cum
intestinis flatu ultra modum distentis. BO-
NETUS.

PERITO-
NEUM.

Pro affinibus haberi queunt observatio-
nes Lib. I. 3, 261, 685, 707, 1419, 1572,
1660, & Lib. II. 344. Præterea vide *Vi-
scera putrida; Colluvies sordida.*

A R T I C U L U S VII.

Peritoneum absumptum.

OBS. 12. Puer octennis ab exsiccata fi-
stula in dorso, alteram gestans in femore
dextro, multo pure conspurcaram; de *do-
lore hypochondrii* dextri queritur; tumen-
tibus abdomine & scroto. Interea erumpit
tumor phlegmonosus e femore; incremen-
tum fumente abdominis intumescencia. U-
rinæ turbidæ pus deponunt; & fæces al-
vinæ purulentæ evadunt. Dein accedunt
lypothermiae; pulsus fit intermittens; &
æger, exhaustis viribus, e vivis discessit.

Omenti & peritonei nulla deprehendun-
tur vestigia. Jecur conspicitur scirrhum,
maximum & decolor. Cystis fellea atro

sanguine turget. Lien obvius fit scirrho-
sus. Annotatur demum pancreas semipu-
tre; cum multa aqua tum in abdomine,
tum in pectore, stagnante. BONETUS.

OBS. 13. In cadavere cujusdam foeminæ
octogenariæ & *hydropica*, præter ingen-
tem aquæ copiam, tam in capite, quam
in thorace & abdomine nidulantem, in
conspectum veniunt peritoneum & omen-
tum putrida & prorsus absumpta; cum
omnibus intestinis invicem accretis, & in
unum quasi conglobatis. PAVVIUS.

A R T I C U L U S VIII.

Peritoneum disruptum.

OBS. 14. Quædam mulier *hydropica*, si-
mul & gravida, paucos dies post par-
tum naturalem ventre æque permanen-
te distento, rebus humanis vale supremum
dixit.

Instituta cadaveris sectione, intestina re-
periebantur livida & corrupta; perito-
neum vero ex ingenti aquæ mole undi-

que disruptum cernebatur. Præterea o-
mentum erat plane consumptum; hepar
scirrhum oculis subjicitur; & lien quasi
lapideus occurrit. FORESTUS.

Huic subnectere licet observationes Lib.
I. 404, 541, 1429, 1589.

De

De peritoneo tuberculoso, vide Lib. I.
 PERITO. observ. 266, 1693.
 NEUM.

De peritonei hydropo, vide Lib. I. ob-
 serv. 1713, 1724.

S E C T I O S E C U N D A.

D E V E N T R I C U L O.

A R T I C U L U S I.

Ventriculus flatulentus.

VENTRI-
 CULUS.

OBSERVATIO 15. Vir quadagesimum-
 quintum ætatis annum agens, intem-
 perantius vivens, pluribus abhinc annis
asthmaticus; incidit in leucophlegmatiam,
 quæ notissimis præsiidiis intra quindecim
 dies fugatur. Tribus elapsis septimanis re-
 virescit morbus, & ingravescent insultus
 asthmatici. Præter totius corporis habitum
 œdematosum, regio epigastrica, doloris a-
 cerbi sedes, ultra modum tumebat. Dein
 protuberante toto abdomine, cum manife-
 sta fluctuatione, gravior evadit spirandi
 difficultas; & urget tussis cum sputo cru-
 ento. Interea artus inferiores mirum in
 modum distentos obsident phlyctenæ, e
 quibus maximus feri proventus, cum non-
 nullo levamine, educitur. Ingruunt tan-
 dem maculæ gangrænosæ, quæ in latum
 brevi propagantur, & fatum accersunt.

Mirari profecto subit nullam repertam
 fuisse stagnationem, nec in abdomine, nec
 in pectore, & pericardio. Viscera abdo-
 minalia sana videbantur, si excipias ven-
 triculum enormi flatuum copia distentum.
 Cor duplo majus reperitur; alias incul-
 patum. Pulmones infarcti & quasi scir-
 rhosi deprehenduntur; cum nonnulla ad-
 hæsiōe in latere sinistro. Notare expe-
 dit nullum repertum fuisse obicem in u-
 troque ventriculi ostio. Præterea alimen-
 ta inter vitam facillime ad ventriculum
 appellabant, & dum intestinalem in-
 grediebantur; atque nullus fuerat vo-
 mitus. Hinc latet ratio, qua denega-
 tus fuit exitus flatuum per superiora,

vel inferiora. E NOSTRIS ADVER-
 SARIIS.

OBS. 16. Fœmina triginta annorum,
 post diuturnos artuum dolores, scabie hu-
 mida corripitur; qua intempestive cujus-
 dam unguenti usu exsiccata, febris subori-
 tur acuta ingenti calore & siti, ac sævissi-
 mis doloribus stipata. His postmodum ac-
 cesserunt delirium, & spirandi difficultas,
 cum ventre tumido; ac sexto die mors.

Ventriculus & intestina flatibus mire
 distendebantur; adeo ut ventriculus plus-
 quam dimidium ventris impleret; in quo
 stagnabat una dumtaxat, aut altera aquæ
 libra. Pulmones plevræ annectebantur, me-
 diante corpore quodam gelatinoso. CLAR.
 MORGAGNUS.

OBS. 17. Vir litteratus, ad quinquæ-
 gesimum ætatis annum proxime accedens,
 jam dudum flatulentia, & ventris adstric-
 tionis obnoxius; in genuinam demum *sym-
 panitidem* incidit, molestissimis anxietati-
 bus, & animi abjectione stipatam. Frustra
 omnibus tentatis præsiidiis; accedentibus
 animi deliquiis, cum extremorum refrige-
 ratione, duodecimo circiter morbi die,
 mortali vinculo exsolvitur.

Aperto cadavere, in conspectum ve-
 niunt stomachus & intestina enormem in
 modum flatibus distenta, cum variis, pas-
 sim occurrentibus, phlogoseis & gangræ-
 næ notis. E NOSTRIS ADVER-
 SARIIS.

OBS.

OBS. 17. (a) Quidam post *colicam flatulentiam* per novem menses crebro recurrentem, incidit in *tympanitidem* acerbissimis doloribus stipatam, qua tandem medio tollitur.

Señtum cadaver exhibet epiploon levi phlogosi tactum, stomachum & intestina flatibus mirum in modum distenta. Cystis fellea bile atra scatobat quasi ad crepaturam. Pancreas erat durum & obstruñtum, non secus ac mesenterium. E DIARIO MEDICO.

OBS. 18. In cadavere cujusdam mulierculæ, quæ ob *ventrem tumidum* pro gravida habebatur, animadvertitur ventriculus insigni flatuum copia distentus, ipsa inte-

stina cooperiens, & totam fere abdominis regionem occupans; quo secto fœtidus erupit flatus, cum atro humore satis copioso; præter quæ nil aliud continebat. E MISCELL. CURIOSIS.

VENTRICULUS.

OBS. 19. Secto corpusculo pueri vix secundum ætatis annum attingentis; ac diris *ventris torminibus* extincti, deprehendebatur ventriculus mirum in modum flatibus distentus. In conspectu etiam veniebant intestina inflata, & pellucida. E MISCELL. CURIOS.

Locum in hac serie assequi valent observationes Lib. I. 622, 1573. Lib. II. 458.

A R T I C U L U S II.

Ventriculi hydrops.

OBS. 20. Mulieris, se gravidam putantis, *abdomen* sensim *intumuit*. Elapso gestationis tempore, hydropelaborare judicatur. Inter ea venter per triennium ita increvit, utoneri ferendo vix sufficeret ægra. Tandem accedente febre, cum siti immani, inquietudine, & dyspnæa, ad plures abiit.

Continebat ventriculus aquæ nonaginta libras: per medium dissectus ulnam vulgarem superabat. Duo orificia se invicem quasi tangebant, & interior facies hydatidibus erat referta. BLANGARDUS.

A R T I C U L U S III.

Ventriculus ingens.

OBS. 21. Vir sexaginta annos excedens cachecticus, cujus abdomen & artus inferiores erant œdematosa; cum pulsu debili & alvo sicca, querebatur de dolore quodam obscuro & gravativo in regione *stomachi*; altius cæteris abdominis partibus protuberantibus. Alimenta, & præsertim potum, respuebat, ac irritò vomendi conatu torquebatur. Interea morbus per duos menses increfcens in leucophlegmatiam fa-

fluctuatione in abdomine stipatam; persistente prædicto dolore obscuro & gravativo stomachi; omnique denegato vomitu; quibus demum ingravescentibus, ad novissimum diem festinavit.

Lustrato abdomine, reperiebatur stomachus in immensum distentus, ab exhibitis forte per duodecim dies potulentis. Tubus intestinalis ita erat contractus ut aggeries omnium intestinoorum vix æquaret molem stomachi; qui atonia jamdiu laborasse

VENTRI-
CULUS.

raffe videbatur; libero manente pylori aditu. Ex hac rara observatione varia colligere licet erga vomitum, sola, uri videtur, vi contractili stomachi movendum. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 21. (a) Fœmina sexagenaria major, superata hemiplegia, insultu nephritico corripitur & calculum phaeoli magnitudine excrevit. Dein ingruunt *dolores in regione epigastrica*. Vires collabuntur cum pedibus œdematosi. Tandem decimo quarto ante mortem die, erumpit *vomitum*, primo biliosus & pituitosus, postea *chylusus*, alvo clausa. Interea dolores sæviunt in abdomine; & præsertim in inguine; urget sitis cum pulsu febrili & debili, pergit vomitus, nulla arte compefcendus; donec tandem cruciatibus confecta animam exhalavit.

Ventriculus invenitur adeo distentus, ut sex mensuras ad minimum caperet. Intestina flatibus mire turgabant. Occurrit hernia inguinalis, cujus protuberantia vix ad avellanæ magnitudinem accedebat. Cystis fellea novem pseudo-calculos recondebat. Ovaria erant tuberculosa. CLAR. BAADERUS.

OBS. 22. Mulier quadraginta circiter annorum, cum cæpam aceto & sale conditam, simulque panem e castanearum farina confectum comedisset, illico de *stomachi dolore* queritur: quo magis magisque sæviante, tribus a passu horis, sudore frigido, & lethali syncope corripitur.

Lustrato cadavere, reperitur ventriculus majorem in modum distentus, ac nonnihil inflammatus; cæteris partibus secun-

dum naturam se habentibus. VALSALVA.

OBS. 23. Quidam juvenis floridæ ætatis, sed vitreæ valetudinis summa *pectoris angustia*, cum ventris inflatione, post cœnam corripitur; ac subito extinguitur.

Cadavere examini subiecto, occurrit ventriculus tantæ magnitudinis, ut non solum totum abdomen, sed etiam majorem thoracis partem occuparet; diaphragmate in immensum dilatato & repulso. Pulmones reperiuntur putres & partim absumpti. Cor erat contractum; hepar corruptum & depressum; lien minimus & omentum nullum. PLATERUS.

OBS. 24. Quidam cogeatur ab assumpto cibo circiter horam, in os cibum attrahere, & haud sine oblectatione rursus mandere: *ruminabat* enim instar boum.

Mortui aperto cadavere invenrus est ventriculus insignis magnitudinis, & interna superficie valde asper. FABRIT. AB AQUAPEND.

OBS. 25. Quædam mulier, ad hypochondriacum proclivis, perpetuo querebatur de volæ manuum siccitate & squalore; *difficili respiratione*; inappetentiâ, ac ructuum & flatuum perennitate. Rebus calidis delectabatur.

In mortuæ cadavere reperitur sanguis nigricans, ac ventriculus amplissimus. BALLONIUS.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 180, 230, 632, Lib. II. 326, 946, Lib. IV. 135.

A R T I C U L U S IV.

Ventriculus contractus.

OBS. 26. Quædam phthisica, trigessimæ ætatis annum agens, noctu febre & sudore copioso ac fœtido laborare solebat. Venter erat tumidus & aqua plenus. In regione epigastrica & umbilicali tangebantur tumores duri & elastici. Appetitus

languebat & urgebat *vomitum*; alvo remanente sicca. Totum corpus maculis lividis, & scorbuticis erat variegatum. Tandem succubuit.

Pulmo totus corruptusprehenditur, & fœtidissimis ulceribus deturpatus. Intestina

testina subputrida in unum globum coalescebant. Ventriculus mole parvus, extus cartilagineus, intus substantiam lardo similem exhibebat: duos pollices crassus vix ovum columbinum recipiebat. Sanguis ultimo intra vasa contentus acer erat, & dissolutus. CLAR. STORCK.

OBS. 26. (a) Fœmina, per octo menses, variis *ventris torminibus* laborabat; cum pulsus debilis vix exploratur, & dolores exacerbantur. Interea perennis urget *vomitibus* & ultra modum distenditur abdomen. Inter hæc infortunia fati cessit.

Stomachus mire contractus intestini crassitiei vix superabat. Intestina tenuia phlogoseos & gangrænæ notas præ se ferebant. Coli pars superior & epiploon, invicem accreta, purulentia defœdabantur. Cystis fellea lapillis durissimis scatēbat. Duplex erat lien. Mesenterium contractum, scirrhum & quasi lapideum annotabatur, cum colluvie subflava, sordida & fœtida. CLAR. FOURNIER.

OBS. 27. Virgo quintum lustrum agens ad varias ægrotudines proclivis, & *chlorotica*, post innumera & futilia cujusvis fortis remedia; præpostera curationis pœnas luebat. Jamdudum *cibi fastidio* laborans, tandem obiit.

Exenterato cadavere, nulla reperiebatur stagnatio in pectore, nec in abdomine; sed pericardium aquæ copiam continebat. Ventriculus a propria forma degener, & summe contractus, intestini faciem præ se ferebat. Lien ingens & sanus conspiciebatur. Cystis fellea plures concreciones biliales recondebatur. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 28. Puella quinquennis, post exhibitum crocum metallorum, gravissimis symptomatibus correpta fuit; *vomitibus* mirum *vehementissimo*, cum alvi defectione molestissima, & concutionibus fortissimis totius corporis: mors quoque sequuta est.

Ventriculus adeo angustus, & in se contractus fuit, ut magnitudinem ovi vix excedere repertus fuerit. Hepar induratum & quasi elixum deprehendebatur. FABR. HILDANUS.

OBS. 29. In cadavere cujusdam *hydropica*, septuagenariæ, præter ingentem aquæ copiam, tam in pectore quam in abdomine, & vulgatissimam viscerum labem; ventriculus reperitur ita contractus, & coarctatus, ut magnitudinem renis vix superaret, & ejus cavum fere oblitteraretur: diu enim nihil comederat. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 30. Instructura cadaveris sectione cujusdam *inedia* diuturna & prodigiosa enecati, ventriculus ita contractus occurrit, ut in intestinum degenerasse dixisses. Simili ratione exiliora & angustiora erant intestina. RUYSCHIUS.

OBS. 31. In cadavere cujusdam *voracis*, & strenui helluonis, reperiebatur ventriculus parvus; sed triplam crassitiem exhibebant ejus latera. DIEMERBROEK.

*In hac classe recipi queunt observationes Lib. I. 190, 191, 1017. Lib. II. 212, 893. Lib. III. 149.

VENTRICULUS.

A R T I C U L U S V.

Ventriculus exilissimus.

OBS. 32. Quædam matrona, annis maturâ, *anxietatibus* indefinenter conflictabatur. Variis frustra tentatis prædiis; tandem convulsionibus epilepticis corripitur, & mortali vinculo exsolvitur.

Tomus I,

Cadaver cultro anatomico subjectum, exhibebat stomachum simplici, uti videbatur, membrana tenuissima & exilissima conflatum. Cætera insuper viscera inculcata deprehendebantur. E MISCELL. CURIOSIS.

B

A R.

A R T I C U L U S VI.

Ventriculus duplex.

OBS. 33. In dissectione cadaveris cujusdam viri, trigessimum quintum ætatis annum agentis, creberrimis vomitionibus jam pridem vexati, inveniebatur ventriculus duplex, ita ut prior œsophago continuus, ab altero vel inferiori manifeste distingueretur. Ille minor altero erat crassioris substantiæ, infinitis & insignibus plicis intus

exasperatus; hic vero iis omnino destituebatur, tenuioris valde conditionis; qui forte nil aliud erat quam duodenum summe dilatatum. BLASIIUS.

Inter affines memorari debent observationes Lib. II. 923. Lib. IV. 108.

A R T I C U L U S VII.

Ventriculus bile turgens.

OBS. 34. Grassabatur in Italia febris quædam mali moris, quæ primo tertianæ simplicis typum referebant; cum capitis gravitate, oris amarore, & dolore ventriculi. Circa septimum diem febris erat continua, & brevi malignæ faciem præse ferebat: donec decimo quarto morbidie, ut plurimum, moriebantur decumbentes; ni alvi fluor accederet.

Exenteratis cadaveribus, nulla læsio in pulmonibus præter ariditatem conspiciebatur. Cystis fellea insigniter tumeat; ventriculus vero humoris biliosi stupendam copiam retinebat. BORELLUS.

OBS. 34. (a) Quidam juvenis de doloribus universalibus, præsertim artuum, querebatur. Ægre respirabat cum oris amarore & nausea. Febre vehemente, erumpit phlogosis erysipelacea totum brachium fere occupans. Dein livet facies: pulsus exilis exploratur, cum sudore frigido. Tum brachium læsum gangræna corripitur; & paulo post obiit.

Pulmones costis hærebant; ventriculus & duodenum bile porracea scatebant: ve-

sica plus æquo contracta, & quasi callosa deprehendebatur. E DIARIO NOSOG. MILITAR.

OBS. 35. Vir quidam, post febrem malignam, maniacusevadit: in quo post obitum dissecto, reperiebatur stomachus, materia viscida, gelatinosa, & saturate viridi repletus; nullis obviis alimentorum reliquiis. Cystis fellea bile acerrima, & lutea scatebat. Vasa cerebri, & ipsamet cor, atro sanguine, picis instar, turguebant. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 36. In cadavere cujusdam mulieris, quæ de perpetuo & molesto ventriculi ardore querebatur, reperiebatur bilis redundans in ventriculo & duodeno, quorum facies interior colore luteo inficiebatur; vesicula fellea erat etiam ultra modum repleta. PLATERUS.

Ad tradiras accedunt observationes Lib. I. 38, 232 (a), 302, 350, 366, 390, 672, 717, 1582. Lib. II. 126, 159, 318, 449. Lib. III. 407.

ARTICULUS VIII.

VENTRICULUS.

Ventriculus vas choledocum recipiens.

OBS. 37. Vir triginta annos natus, & melancholicus inexplibili ciborum voracitate, & vomitu sæpius recurrente multis abhinc annis laborabat; cum accedente febre quadam epidemica mali moris, nono morbi die ad plures migravit.

Referato abdomine, in conspectum veniunt stomachus & intestina flatu distenta, & variis phlogoseis & syderationis notis signata. Insuper deprehenditur ductus choledocus, vel communis, in ipsum met ventriculi cavum hians. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 38. Quidam arthriticus, artubus contractis, incidit in vomitum consumacissimum, cum flatulentia, qua crebri ructus erumpebant. Accedentibus gravioribus curis exaruit fistula annosa. Dein somnolentus evadit; & de ardore ventriculi, solo vomitu bilioso compescendo, conqueritur. Viribus tandem deficientibus, febris, & doloris expers, placide ad æthereas sedes convolvit.

Reperitur in ventriculo fæx biliosa & melancholici humoris ad libras duas. Pancreas occurrit nigerrimum & quasi induratum; hepar scirrhum; cystis fellea pla-

ne inanis; ac demum ductus choledocus ventriculo insertus. BONETUS.

OBS. 39. Vir consistentis ætatis vomitus contumacissimo, cum alvo duriore,angebatur; ac demum superveniente genuina cholera, brevi occubuit.

Instituta cadaveris sectione, animadvertitur porus choledocus prope pylorum egressum habens; ita ut non minus ventriculo, quam intestinis bilem transmitteret. CABROLIIUS.

OBS. 40. Faber lignarius ventriculi dolore diu immaniter premebatur, cum vomitu humoris biliosi, quo levamen experiebatur. Tandem inflammatione ventriculi oppressus, triduo extinctus est.

Lustrato abdomine deprehenditur vas choledocum ad ventriculi fundum implantatum. ZACUTUS.

OBS. 41. In cadavere cujusdam viri voracissimi reperiebatur vas choledocum ventriculo prospiciens, cujus ope bilis ad ventriculum deferabatur. MÆBIUS.

In hoc tractu collocati debent observationes Lib. I. 37, 41.

ARTICULUS IX.

Ventriculus atram colluviem recondens.

OBS. 42. Quidam senex febre quartana laborans, humorem atrum, acidum & fermentem sub frigore febrilievomebat. Triplex deinde febris facta est cum accessionibus longissimis; adeo ut nil ferme a continua discreparet; qua persistente, tandem fatis cessit.

Extincti corpus dissectum habuit ventriculum atro succo plenum: jecur firmum,

& plus æquo solidum, deprehendebatur; splen vero exiguus. GUARINONIUS.

OBS. 43. Exenterato cadavere cujusdam viri crapulæ indulgentis, & vertigini obnoxii, reperiebatur ventriculus in parte inferiori quasi contusus, atque nigro succo ex dimidio plenus. BONETUS.

VENTR. CULUS. OBS. 44. Instituta sectione corporis cujusdam voracissimi; occurrit in ventriculo magna aquæ copia, instar atramenti scipiorii nigræ. LIBAVIUS.

Haud absimiles casus præbent observationes Lib. I. 250, 251, 578, 790, 844, 845, 975, 1573. Lib. II. 306.

A R T I C U L U S X.

Sanguis effusus in ventriculum.

OBS. 45. Vir sexagenarius, nulla prævia causa manifesta, inexpectata & subitanea nece extinguitur.

Lustrato cadavere, tota ventriculi cavitates uno prægrandi, & formam ejus referente, sanguinis grumo eum in modum obfessa & oppleta erat, ut spatium nullum vacuum inter pylorum & sinistrum orificium relinqueretur. Nonnullæ insuper in liene occurrebant putriditatis notæ. EXACTIS PETROPOLITANIS.

OBS. 46. Quidam, quinquagenario major, nephresi & doloribus ventriculi diu, multumque conflictatus, viribus jam deficientibus, nigra deiciebat per complures dies; ac tandem syncope oborta, intra dimidiæ horæ spatium expiravit.

Exenteratum cadaver exhibuit ventriculum concreto sanguine semiplenum. MERMANNUS.

OBS. 47. Lustrato cadavere cujusdam se-

natoris qui post rejectionem sanguinis, tamper superiora, quam per inferiora, ad ineluctabile fatum properavit; vas breve, minimi digiti magnitudine latum, in ventriculum adaptumprehenditur. RIOLANUS.

OBS. 48. Quidam majorem sanguinis copiam rejiciebat per vomitum, & deiciebat per secessum; donec viribus exhaustis: ad plures migraverit.

Inciso cadavere, occurrit vena quæ a liene ad os ventriculi tendit, insignis magnitudinis, & disrupa. COLUMBUS.

OBS. 49. In cadaveribus variorum qui vomitum sanguinis patiebantur, vasa breviter ad digiti medii magnitudinem perventa, & in stomachum hiantia vidit RONDELETIUS.

Locum in hac serie obtinent observationes Lib. I. 113, 115, 1052. Lib. II. 2.

A R T I C U L U S XI.

Ventriculus vermibus & pediculis scatens.

OBS. 50. Puer sexennis cardialgia prehenditur, cum pituitæ & quinque lumbricorum viventium vomitu. Pulsus erat inæqualis, modo elatus & magnus, modo parvus & intercisus. Post triduum, in gravescente dolore stomachi, fatis cessit.

Duo vermes reperiuntur in ventriculo; cum inusta macula e. rubro livescente in

superiori orificio, a punctione scilicet majoris lumbrici orta. Annotantur insuper intestinale undique suffusa. Circa medium pulmonem sanguinis concreti massa, ovum magnitudine æquans continebatur. SAXONIA.

OBS. 51. Puer decem-annos natus, jam dudum.

dudum gestabat ventrem tumidum, a *tympanitide* vix discrepantem; cum ingruente insultu verminoso, nulla arte compescendo, extinguitur.

Secundo cadavere inveniuntur in ventriculo tres & triginta lumbrici, quoad potior rem partem sesquipedales, omnes vivi, ventriculo adeo tenaciter ore hærentes, ut vix avelli possent. Intestina, nullis fere excrementis, flatu distenta occurrebant. SAXONIA.

OBS. 52. Virgo nobilis trigessimum sextum ætatis annum agens, morbo medicis ignoto per sex menses laboravit. Febricula tenebatur: sæviebat *cardialgia*: insignis erat corporis languor cum ventris torminibus. Tandem corpore nequaquam extenuato, subito occubuit.

Deprehenditur vermium agmen conglomeratorum circa orificium superius ventriculi. Intestina etiam passim perforata, vermes

confestim collectos recondebant. BONETUS.

VENTRICULUS.

OBS. 53. Puer ictero laborans, incaustum tentatis variis præsiidiis, mulierculæ cuiusdam consilio, septem aut novem voravit sordissimos pediculos. Sensim fugatur icterus, qui brevi recurrit contumacior cum *appetitu canino*, cui accessit atrophica insignis; unde mors.

Aperto demortui ventriculo se obtulit inexpectata pediculorum monstruosæ magnitudinis, & in unum conglobatorum, colonia. BONETUS.

OBS. 54. Instituta sectione cadaveris, cuiusdam viri, qui dum viveret de dolore *stomachi* perpetuo conquerebatur, reperiebantur vesiculæ, ventriculo affixæ, pediculis turgidæ. HEURNIUS.

Ad hanc classem revocari debet observatio Libr. I. 303.

A R T I C U L U S XII.

Lapides in ventriculo.

OBS. 55. Vir quinquagenarius, vino delectatus & arthritidi obnoxius, diuturnam *cardialgiam* domare conabatur inconsulto oculorum cancerum fluvialium, & aliorum terreorum usu. Post triennium dolor stomachi fit gravativus; cum *vomitibus pertinacibus*, & insultibus nephriticis atrocissimis; quibus tandem e medio tollitur.

Lustrato cadavere, occurrit in stomacho stupendus lapidum albicantium numerus, quorum major, forma irregulari, uncias duas & semi pendebat. Materia quadam glutinosa obvolvebantur prædicti lapides. Præterea alter ren calculum minorem recondebat. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 56. Mulier quadraginta annorum continuo *ventriculi dolore*, nausea & inappetentia confixabatur. *Venter tumebat*, adeo ut nonnulli de tympanitide cogitarent, alii ipsam gravidam esse existimarent: omni posthabita cura, tandem occubuit.

In fundo ventriculi reperiebantur lapilli, nullo cohærentes vinculo, sed granorum pomi granati instar, sese mutuo amplectentes, tam copiosi ut ad manipulum unum accederent. Facile erat colligere ex bile concreta, tartareum quid æmulante, ortos fuisse prædictos calculos. HÆFERUS.

OBS. 57. Vir quinquagenarius, olim miles, incidit in crudelissimum *ventriculi dolorem*, qui a quovis cibo exacerbabatur, adeo ut solo vini votu per biennium fuerit sustentatus. Tandem satis cessit.

Dissectum cadaver exhibebat ventriculum mole minorem & variis rugis exasperatum; in quo reperitur lapis, instar ovi, non rotundus, durissimus, & aliquo modo asper, cinerei coloris, unciasque quatuor pendens. GARNERIUS.

OBS. 58. Quædam mulier febre hectica, cum ascite, laborabat; præviis lienis & uteri, uti videbatur, obstructionibus, cum

con-

— continuis doloribus in regione epigastrica. Urgebant sitis & vigiliæ; tandem lypothymia correpta obiit.

VENTRICULUS.

Pulmones inveniuntur purulenti, & undique costis adnati. Sædo ventriculo, occurrit lapis durus & griseus, pollicis crassitiei, huic accretus. Hepar insuperprehenditur scirrhum cum stagnante aqua in abdomine. LANGELOT.

OBS. 59. Nonagenarius per totum vitæ curriculum, singulis diebus, mane, haustum aquæ frigidæ scaturientis ebibebat. Paucis ante mortem mensibus acerbum *ventriculi dolorem*, nullis præfidiis cicurandum patiebatur.

Repertus fuit in ventriculi fundo calculus, nucis avellanæ magnitudine; reliquis visceribus optime constitutis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 60. Vir religiosus, septuagenarius, variis morbis obnoxius præter cæteros, sæpius de *dolore* tam vehementi, ac sitelam ipsi inflictum fuerit, circa regionem *carvilaginis cnsiformis* conquerebatur. Tandem naturæ debitum solvit.

Pulmones variis maculis, nigris & lividis erant signati. Ventriculus plusquam

triginta calculos diversæ molis continebat, ejus fundo arcte hærentes. Hepar denique variis hydatidibus erat refertum. BILGERUS.

OBS. 61. Muliercula dolore acerbo *ventriculi* jam pridem torquebatur. Tandem accedentibus aliis symptomatibus, viribusque deficientibus, obiit.

Novem inventi sunt lapides in ventriculo, crassissimæ pituitæ immerfos, quatuor unciarum pondus æquantes. Maximus figuram habebat trigonam, reliqui erant rotundi, vel ad figuram ovalem accedentes. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 62. Instituta sectione cadaveris cujusdam viri, qui dum viveret intolerabilibus *ventriculi doloribus* torquebatur, in conspectum venit lapis in ventriculi cavo nidulans, ad ovi gallinacei magnitudinem accedens. BORELLUS.

OBS. 63. In cadavere sæminæ de *dolore stomachi*, perpetuo querulæ, reperiebantur in stomacho decem lapides, quorum major unciam unam pendebat. EXACTIS PHYSICO MED. GERMAN.

A R T I C U L U S XIII.

Corpora extranea in ventriculo.

OBS. 64. Puella decennis *absurdorum comestione* ab infantia delectabatur. Circa annum ætatis quintum balbutiebat; atque de doloribus tum ventris, tum capitis queiebatur. Interea atrociore sunt dolores: dein ingruunt *insultus convulsivi*, quibus prorsus emaciata. e medio tollitur.

Tetrum odorem spirabat abdomen apertum. Omentum consumptum fere erat; cum mesenterii glandulis induratis, ventriculus continebat materiam quamdam liquidam & cineream, plumas compactas, & fila. Hepar exangue & chraceum, conspiciebatur. Cerebri anfractus undique gelatina referti erant. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 65. Quidam ob diuturniorem usum

cujusdam aquæ scaturientis, *imbecillitatem ventriculi* contraxit, ad quam emendandam zinziber conditum sæpe & assatim comedebat. Ingruente demum *dolore stomachi*, nullis præfidiis compescendo, e vita decessit.

Lustrato cadavere, reperiebatur in ventriculo libra circiter una prædicti zinziberis. PLATERUS.

OBS. 66. Cuidam equiti exhibebantur pilulæ ex aloe ante pastum, ad roborandum ventriculum. Tandem ingruit *dolor stomachi*, a cujus sævitie accedit interitus.

Aperto abdomine reperea fuit, in *stomachi latebris*, integra massa pilularum. BALLONIUS.

OBS.

OBS. 67. In cadavere cujusdam usum inter diuturnum pilularum extincti, inventa fuit massa pilularum concreta in ventriculo. ALBERTUS.

Hunc ordinem ingreditur observatio Lib. VENTRICULUS.
I. 205.

A R T I C U L U S X I V.

Ventriculi inflammatio.

OBS. 68. Quidam miles, post laborem arduum, domi reversus exæstuans, & sudore perflusus ingentem aquæ gelidæ copiam, exutis vestibus, ingurgitavit. Nocte sequenti, *febre acuta*, prævio horrore, corripitur, cum immani dolore in epigastrio. Simili ferme ratione pergit morbus; donec circa nonum diem delirare incipit æger, qui die quindecimo obiit.

Reperitur in ventriculo liquamen fuscum, & potulentis & ichore fœtido, fluctuans. Ventriculi fundus inflammatus maculas nigricantes, & exulcerationes internas exhibebat; phlogoseos communicatæ vestigia conspiciebantur in duodeno, non fecus ac in proximioribus hepatis & duodeni partibus. CLAR. HELLER.

OBS. 68. (a) Vir quinquagenarius, superata pleuritide, ad morbos pectoris proclivis, post longiorem moram in horto humido & frigido recidit in *febrem acutam* cum dolore & oppressione pectoris. Accedit *singultus* pene perpetuus, cum pulsu intermittente & exacerbationibus serotinis. Die octavo nonnihil delirat; dein impeditur deglutitio; omnia exacerbantur & die duodecimo obiit.

Pulmo dexter passim adhærebat. Sinistri pars suprema induruerat & scirrhum purulentum referebat. Diaphragma inculpatum reperitur; sed ventriculus undique inflammatus occurrit; ut sanguis in cellulositatem secundam effusus ramos majores valorum sequeretur, præsertim prope ingressum œsophagi. CLAR. HALLERUS.

OBS. 69. Vir nobilis quadraginta annorum, in febrem tertianam duplicem, gra-

vissimis stipatam symptomatibus incidit; cum anxietate & plenitudinis sensu in ventriculo. Accedit vomitus materiæ fuscæ & copiosissimæ, in qua innarabant quædam ramenta quasi membranacea. Pluries recurrit vomitus, cæteris sævientibus symptomatibus. Dein accedit delirium cum tremore brachii dextri; illud excipiunt convulsionibus, succedentes paralyti ejusdem lateris. Persistentibus & ingravescentibus convulsionibus, ingruit *singultus*, fatiscunt vires; & moritur.

Sectio cadavere, ventriculus deprehenditur inflammatus. Vesicula bilis inanis occurrit, aerem tamen continens. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 70. Juvenis quinque & viginti annos natus, *diarrheam* molestissimam per duodecim dies patiebarur; qua intempestive cohibita emergunt ardores per totum abdomen, *anxietates* & *singultus*. Interea venter in molem inæqualem & elasticam elevatur, cum siti ingenti & delirio. Brevi post obiit.

Ventriculus crassus & contractus, hinc inde inflammatus conspicitur. Intestina superiora tenuem chordam referebant: colon in septem locis arctissime constrictum conspiciebat; inter hæc contractiones, flatu turgidum, ad molem capitis infantis protuberabat. CLAR. STORCK.

OBS. 71. Quidam ad sexagesimum annum accedens, ebriosus, & hebes, *febre acuta* corripitur, cum pulsu parvo, duro & intermittente; ac die decimo tertio moritur.

Reperiuntur in ventriculo & intestinis plures inflammationis notæ. Tenuis me-
ninx

_____ninx leve etiam præbebat inflammationis
indiciū. Parca demum feri copia passim
VENTRI- observatur in variis cerebri recessibus.
CULUS. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 72. Vir quadragenarius gravi-
bus cogitationibus distentus, de dolore ca-
pitis & stranguria querebatur. Post cœnam
immani *cardialgia* corripitur, in dies in-
gravescente. Interea colluvies viridis per
os & alvum ejicitur, ac tertio die inter
ferociores ventriculi dolores exinguitur.

Lustrato cadavere, reperitur fundus ven-
triculi maculis sanguineis distinctus, in-
flammatum & ad gangrœnam vergens. Nil
præterea adnotatione dignum fuit in cæte-
ris partibus. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 73. Quidam juvenis post inconsul-
tum, & immodicum, *hydrargyri usum*, illuc
abiit unde negant redire quemquam.

Prima abdominis sectione, intactis inte-
stinis, erumpit maxima flatuum copia. Ven-
triculus inanis faciem internam inflamma-
tam exhibebat. Passim observabatur in tu-
bo intestinali mercurius crudus, non secus
ac pulvis nigricans, æthiopis instar mine-
ralis. Colon præterea summe distentum,
passim inflammatum & scirrhum occur-
rit. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 74. Vir quinque & triginta anno-
rum, cholericus & vorax, rigore corripit-
tur, quam excipit *febris* intensa, *dolore sto-
machi* acerbissimo, & vomitu enormi stipa-
ta. Tumer epigastrium, & ingruit spirandi
difficultas. Mens obnubilatur; erumpunt
sudores frigidi, cum extremorum refrigera-
tione; brevi denique lustrica opus fuit.

Aperto cadavere in conspectum venit
ventriculus phlogosi tactus, & passim sy-
deratus; qui insuper ultra modum tume-
bat, & æruginosa colluvie scatebat. E
NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 75. Quidam juvenis, vigesimum
quartum ætatis annum agens, de summo
dolore circa scrobiculum cordis, *vomitumque*
molestissimo, per plures septimanas conque-
rebatur; quo demum exacerbatō fatis cessit.

Exenterato cadavere, invenitur pericar-
dium aqua ultra modum distentum. Lien
fere totus consumptus occurrit; cum o-
mento gangrænoso. Præterea ventriculi

fundus inflammatus materiam quamdam
mucosam continebat. BLASIIUS.

OBS. 76. Pictor consistentis ætatis im-
mani *colica*, quam *Saturninam* vocant,
corripitur. Accedit sanguinis sputum; &
ingravescente morbo obiit.

Pulmones & plevra varias inflamma-
tionis notas exhibebant cum stagnante se-
ro in dextro pectoris latere. Somachi fa-
cies interior inflammata deprehenditur.
Duodenum jejunum & ileum varias etiam
phlogosæas notas præ se ferebant. Hepar
occurrit ingens & obstructum; ac demum
pancreas simili modo afficitur. E DIA-
RIO MEDICO.

OBS. 77. In cadavere cujusdam pictoris
eadem *colica* sublata, inveniebantur inte-
stina variis in locis contracta, & quasi
strangulata, cum numerosissimis maculis
rubro-lividis & gangrænosus; præsertim
in tractu jejuni & ilei, quorum vasa ul-
tra modum tumebant. Stomachus denique
variis inflammationis notis signatus, latio-
res maculas livido-nigricantes præ se fe-
rebat. E DIARIO MEDICO.

OBS. 78. Quidam juvenis quatuor & vi-
ginti annos numerans, usus fuerat, dum
maxime caleret, frigido potu. Altero die
delirio vehementi corripiebarur, adeo ut
ab adstantibus detineri vix potuerit; inter
quod obiit.

Inciso abdomine reperiebatur totus ven-
triculus inflammatus, & repletus materia
quadam mucosa qualem aliquot diebus an-
te obitum accreverat. BONETUS.

OBS. 79. Quidam post assumptum extra-
ctum ellebori nigri, incidit in alvi flu-
xum, *vomitum* enormi & atrocioribus ven-
tris torminibus stipatum, qui ægrum ad
libitinæ rationem brevi ducit.

Secto cadavere ventriculus deprehendi-
tur inflammatus. Hac labe tacta etiam se
præbent tenuia intestina. CLAR. MOR-
GAGNUS.

OBS. 80. In cadavere cujusdam e capi-
tis gravi vulnere sublata; qui *ardorem* ma-
ximum circa *scrobiculum cordis* perpeßus
fuerat, invenitur superficies exterior oris
ventriculi, maculis rubris, morsus formi-
carum instar, signata, SOLENANDER.

OBS.

OBS. 80. (a) Inter sectionem cadaveris cujusdam febre maligna extincti, vasa cerebri sanguine turgida occurrunt. Pulmones erant tuberculosi & nonnihil gangrænosii. Ventriculus vero phlogosi tactus, non secus ac epiploon conspiciebatur; intestinis passim gangrænosus. CLAR. FOURNIER.

doloribus colicis, uti ferebatur, extincti, inveniebatur fundus ventriculi phlegmone correptus, & ad mediam usque tunicam erosus. HENR. AB HEERS. VENTRICULUS.

His subnectere licet observationes Lib. I. 229, 231, 353, 377, 439, 604, 1266, 1563 & 1683. Lib. II. 304, 779. Lib. III. 478.

OBS. 81. Exenterato cadavere cujusdam

A R T I C U L U S X V.

Ventriculus pustulosus.

OBS. 82. In cadavere femine quatuor & sexaginta annorum, quæ pectore laboraverat, dein vermibus & hæmorrhagiarum fuerat obnoxia; ac tandem, mente læsa, in hydroem lethalem inciderat; pulmones mediastino, pericardio & diaphragmati arcte hærebant. Intestina lumbricis scatēbant. In ventriculi parte pyloro proxima decem aut duodecim fuerunt papillæ hæmisphæricæ, a tunica villosa prognatæ. Harum apex aut niger aut pure conspurcatus animadvertēbatur. Varia erat molēs, ut diameter in nonnullis esset trium linearum, in aliis vero ad pollicem accederet. *Ibidem*. HALLERUS.

OBS. 82. (a) Mulier quinquagenaria acerbissimis in abdomine doloribus corripitur, cum stupenda virium debilitate, ad leipothymiam proxime accedente. Frigebant extrema & vix explorabatur pulsus. Intra quindecim horas e medio rapitur.

Stomachus nonnihil inflammatus exhibebat in facie interna & præsertim circa ostium inferius pustulas gangrænosas, for-

ma ad papulas variolosas accedentes. Similes pustulæ passim occurrebant in tubo intestinali. Plexus mesentericus superior gangrænosus conspiciebatur. E DIAR. NOSOC. MILITAR.

OBS. 82. (b) Quidam jam pridem vomitum patiebatur post prandium & cœnam; in atrophiam tandem transiens; post sex menses vitam cum morte commutavit.

Instituta cadaveris sectione, inveniebatur affectus, herpetis instar, pustulosus; sedem habens in facie interna ventriculi, circa pylorum. PANAROLUS.

OBS. 83. Exenterato cadavere cujusdam viri febre ardente, & mali moris, sublato, conspiciebantur in superficie externa ventriculi quamplurimæ pustulæ, inculpatis cæteris visceribus. TH. BARTHOLIN.

Huc etiam pertinent observationes Lib. I. 334, 1015.

ARTICULUS XVI.

Abscessus ventriculi.

OBS. 84. Aurifaber, cujus vox erat rauca, de dolore circa *stomachi* regionem conquerabatur. Sæviebat febris lenta, tussis frequenti stipata; ac demum anno suæ ætatis quinquagesimo, obiit.

Ventriculus recondebat materiam nigram, lutulentam, sanguinis nigri corrupti colore æmulantem, & copiose cumulatam: erat enim abscessus in ventriculo qui hanc materiam suppeditabat. BORELLUS.

OBS. 84. (a) Quidam post *crapulam*, ventriculo larga vini & aquæ vitæ copia faburrato, incidit in *vomitum* pertinacissimum, *æstu molestissimo* interaneorum stipatum; quibus persistentibus & ingravescentibus, quinto morbi die migravit ad superos.

Stomachus in arcu minori scirrhusus & crassissimus nigrescebat, & gangrænæ notas præ se ferebat. Pars opposita recondebat inter tunicas ingentem abscessum. Pulmones flatu tumidi & gangrænosi annotabantur. E DIAR. NOSOC. MILITAR.

OBS. 85. Muliercula dolore ingenti, circa *ventriculi* regionem, per multos jam menses torquebatur; febresæpius recurrente; quibus demum confecta occubuit.

Sccto cadavere, occurrit aposthema in orificio inferiori ventriculi, non secus ac in duodeno. Partes ambientes induratæ cernebantur. Ventriculus multum sanguinis effusi recondebat. Folliculus demum

fellis pugno major annotabatur. JOH. BAUHINUS.

OBS. 86. Quidam nobilis ictero laborabat cum dolore in regione *hepatis*; & tumore qui e cartilagine ensiformi ad tertiam usque costam spuriam extendebatur. Quatuor superatis mensibus, atque ingravescente morbo, tandem migravit ad Superos.

Inveniebatur abscessus pyloro scirrhuso & exulcerato adnatus; hepatis tantummodo hærens. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

OBS. 87. In variis denatis, qui, dum viverent, vomitus per plures menses laboraverant, prægrandis abscessus in inferiore parte ventriculi, usque ad pylorum, reperiabatur; qui induratus & quasi cartilagineus pugni molem æquabat. RIOLANUS.

OBS. 88. Exenterato cadavere cujusdam mulieris quæ jamdudum *spirandi difficultate* & *cardialgia* laborabat; reperiabatur pus collectum, abscessus instar, inter ventriculi tunicas. CAR. PISO.

OBS. 89. De quodam, qui vomitu continuo occubuit; in cujus cadavere deprehendebatur abscessus exulceratus, circa pylorum, mentionem subjicit G. PATINUS.

In hac serie recipi potest observatio Lib. II. 156.

ARTICULUS XVII.

Scirrhus ventriculi.

OBS. 90. Mulier nobilis melancholica, hysterica & scorbutica, de quodam dolore, statim horis a prandio, *epigastricam* & *hypochondriacam regionem* obsidente queri-

tur. Succedunt macies & tussis molesta cum materiæ viscidæ scretu; ac demum ructus acidi & vomitus. Nil proficientibus remediis, omnia exacerbantur symptomata:

mata : ingruunt deglutiendi difficultas ; manforum & deglucitorum eructatio , anhelatio , cum pulsu debili & inermittente . Interea abdomen in magnam extenditur amplitudinem ; ac ultimo ægra squallida , & atrophica absumpta , fatis cessit .

Seçto abdomine proflit aqua purida & foetidissima ad libras circiter quinquaginta . Omentum crassissimum & schirrosus , tumoribusque quasi strumosis refertum , ductum intestinalem comprimebat , & arctabat . Pylorum etiam oblidebant intus & extus hæc corpora strumosa ; quæ etiam conspiciebantur circa ostium superius ventriculi . RONCALLUS .

OBS. 91. Vir quinquagenarius , ad melancholiam proclivis , atrisque curis sollicitus , de *cardialgia* , *deglutiendi difficultate* & vigiliis pertinacissimis perpetuo querebatur . Nonnihil protuberabat regio epigastrica , etiam inani ventriculo ; vel inibi percipiebatur , explorantibus digitis , tumor quidam durus & circumscriptus , duos pollices latus , ad cartilagineam eniformem protensus . Ingruit spirandi difficultas & plane impeditur deglutitio . Hinc macies & virium exolutio ; ac tandem haud invisum lethum .

Eviscerato cadavere in conspectum venit tumor scirrhusus , ovum gallinaceum magnitudine superans , juxta ostium superius ventriculi situs ; quo hic aditus ad ventriculum omnino præcludebatur . Alia insuper annotatur protuberantia ejusdem indolis , ad castaneæ molem accedens , in fundo ventriculi haud procul a pyloro . E NOSTRIS ADVERSARIIS .

OBS. 92. Rusticus quidam melancholicus , cæteroquin prudens , ranam vivam in ventriculo se gessere obnix credebat : dicens se sperma ranarum cum aqua hausisse ; & se inaudire sæpius coaxationem , stridoremque ranæ , in ventriculo existentis ; in vomitionibus ranam ad gulam usque ascendere ; sed ob magnitudinem ejici non posse , ac sua relatione medicos detinebat perplexos . Post ærumnas plurimum annorum macie tandem confectus , obiit .

Referato abdomine , inveniebatur tumor scirrhusus , ad ovum gallinaceum mole accedens , venis varicosis distinctus , qui pyloro proxime adhærebat & cancriformis ulcus minabatur . THIERMAIR .

OBS. 93. In cadavere mulieris quadraginta annorum , hydropicæ atque vomitus pertinacissimo conflictatæ ; præter aquam subfuscam in abdomine stagnantem , reperitur ventriculus extra situm & ad umbilicum descendens . In ejus membranis , quadruplo crassioribus , firmioribus , & nonnihil cartilagineosis , adnascetur tumor scirrhusus , densus & quasi glandulosus ; duos transversos digitos altus , & pondere duarum librarum . Intestina scirrhusa & putrida conspiciebantur ; non secus ac hepatis . EX ACTIS PARISIENSIBUS .

VENTRICULUS .

OBS. 94. Vir quadragenarius inappetentiam , vomitus & languorem , per aliquot menses , patiebatur , sine febre . In abdomine ex carne percipiebatur tumor indolens , durus & circumscriptus in parte dextra sub ventriculo . Urget vomitus ; vires deficiunt , & accedit lethum .

Reperitur in pyloro & parte superiore duodeni tumor scirrhusus . Crassities prædictarum partium sexies circiter naturali major erat ; totam circumferentiam pylori & principii duodeni occupans : hic tumor densus erat & cartilagineus . FANTONUS .

OBS. 94. (a) Quidam obesus , cujusdam scioli consilio ductus per annum & ultra immodico acidorum usui indulgebat : contabuit miser , & cui innoxia obesitas oneri fuerat , is in ultimam maciem incidit : una ciborum desiderium sensim periit ; successit ad assumpta quæcumque vomitus ; ac tandem misera mors .

Reperitur ventriculus solidus , crassus & scirrhusus , ac utero humano fere similis . Crassities circa œsophagum ad duos pollices accedebat . CLAR. HALLERUS .

OBS. 95. Vir quidam in flore ætatis , diu de ventriculi læsione & dolore conquestus ; demum tale hujusce morbi sensit incrementum , ut præ dolore assiduo diutius auræ vesci non potuerit . Præterea vomitus continui , & animi deliquia urgebant ; donec ultimum obiret diem .

Obessus invenitur fundus ventriculi tumore scirrhuso ad pugni magnitudinem accedente , ac materia atra & tenaci scattente , qualem paucis ante obitum horis reiecerat . RUYSCHIIUS .

VENIRI
CULUS.

OBS. 96. Quidam per plures menses insigni & molesta *deglutiendi difficultate* laborabat; quæ tandem adeo adaucta est, ut nil in ventriculum cibi, potusve descenderit; hinc tabes & mors.

Referato abdomine, conspicitur tumor durus & scirrhus orificio superiori ventriculi adnatus, adeo ut meatus omnino præcluderetur. BONETUS.

OBS. 97. In cadavere mulieris quæ vomitu continuo, & egerendi difficultate vexabatur, cum tumore hypochondrii dextri; inventum est hepar omnino putridum. Præterea occurrit scirrhus ingens, qui fundo ventriculi & intestino colo te-

nacissime adhærebat. FABR. HILDANUS.

OBS. 98. In cadaveribus nonnullorum qui insignem *ventriculi dolorem* per multos annos patiebantur, deprehendebatur scirrhus inter utramque ventriculi tunicam, circa fundum. BOSCHUS.

OBS. 99. In exenterato cadavere mulieris, quæ dum in vivis ageret, de *ventriculi dolore* perpetuo querebatur, scirrhusum tumorem in ventriculo vidit JACHINUS.

Haud absimiles casus præbent observationes Lib. I. 84. (a), 187, 238. Lib. II. 259. Lib. IV. 87, 88.

A R T I C U L U S XVIII.

Tumor ventriculi.

OBS. 100. Nobilis quinquagenarius, opipare vivens, febre intermittente vomitu stipata corripitur: dein de *astu stomachi* queritur; & melancholicus evadit. Urgent inquietudines, & arcetur somnus. Interea erumpit quædam purpura miliaris, cum pruritu absque febre: paulo post a suscepto frigore, in horrorem incidit, quem excipit febris cum dolore capitis & vomitu, evanescente purpura. Febris post se trahit *cardialgiam*, difficile decubitus in latus sinistrum, & *sanguinis vomitum*. Morbo procedente, pulsus fit debilis; ingruit delirium; erumpit sudor frigidus; ac sexto morbi die obiit.

Sexto cadavere occurrit cor molle & corrugatum, foramine ovali pervio. Diaphragma quasdam inflammationis & gangræne notas exhibebat. Lien erat semiputridus. Stomachus tumidus & inflammatus exhibebat prope pylorum tumorem malum aurantium æquantem, & quinque uncias pendentem; qui carcinomatis naturam redolebat. Præterea intestina, non secus ac stomachus, sanguinem atrum recondabant. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 100. (a) Presbyter quinquagenarius, fortis admodum & obesus, parce vivens, de *ingurgitationis sensu* a pluribus annis querebatur. Accedente inappetentia, erumpit vomitus nulla arte domandus. Sensim macie confectus in hydropem lethalem incidit. Notandum quod triginta abhinc annis superaverat *veneni effectus* quod ei in brodio sumendum præbuerat mulier nefaria.

Ventriculus conspicitur contractus & durus; ejus facies interna exhibebat fungosas excrescentias; quibus ferme replebatur & obturabatur pylorus. CLAR. DULAC.

OBS. 101. Anicula septuagenaria, meri avida, laborabat *tussi sicca*, *spirandi difficultate*, capitis dolore, vigiliis & *cibi fastidio*. Tandem peripneumonia lethali corripitur.

Ventre adaptato nil observatione dignius occurrit quam tuber subrotundum, pondo libræ, quod posteriori ventriculi faciei annexum erat. Minoribus assurgebat tuberculis albis prædictus tumor, quorum nonnulla ad ossis duritiem accedebant. CLAR. MORGAGNUS.

OBS.

OBS. 102. In cadavere cujusdam *rabidi*, corpus glandiforme, minoris avellanæ magnitudine, juxta pylorum, internæ ven-

triculi parti adnatum vidit PREVO-
TIUS.

VENTRI-
CULUS.

A R T I C U L U S XIX.

Ventriculus steatomatosus.

OBS. 103. Secto cadavere cujusdam, qui dum viveret continuo vomitu vexabatur; reperitur steatoma, ovi magnitudine, orificio superiori ventriculi adnatum. Alterum conspiciebatur digiti longitudine ad sinistrum orificium. RHODIUS.

OBS. 104. Vir quadragenarius inter varias ægritudines, *obstructione alvi* pertinacissima angebatur. Post mortem repertum

fuit ingens steatoma circa fundum ventriculi, ad magnitudinem ovi anserini. CAMERARIUS.

OSB. 105. Cadaver cujusdam *cardialgia* & vomitu jam diu laborantis, exhibuit tumorem anomalum ad pugni magnitudinem accedentem, in parte anteriori ventriculi situm. E MISCELLAN. CURIOS.

A R T I C U L U S XX.

Ventriculus verrucosus.

OBS. 106. Miles quidam diu questus de insigni *ventriculi gravitate*, & appetitu colapso, febre lenta & tabe laborabat. Sub hoc rerum statu, corpus quoddam, glandis magnitudine, per os rejecit, cum multo sanguine; atque ab illa hora perpetuo

fit hæmoptoicus; donec ad plures abierit.

Secto cadavere, ventriculus circa orificium sinistrum, utrimque exhibuit verrucam; alteram magnitudine minoris pomi, alteram mole majoris avellanæ. PAULINUS.

A R T I C U L U S XXI.

Crusta ventriculū investiens.

OBS. 107. Vir quidam de concoctione læsa, atque *ventriculi dolore*, ut inquirunt, gravativo, pluribus mensibus ante obitum conquestus erat.

Inlicita cadaveris sectione, & inciso

ventriculo, oculis se exhibuit crusta quædam pinguis & densa, semidigiti crassitie, intus undequaque ventriculū investiens. BONETUS.

VENTRI:
QULUS.

A R T I C U L U S X X I I .

Ulcus ventriculi.

OBS. 108. Quidam sexagenarius dolores circa hypochondrium dextrum sentiebat, *vomitus*, *singultum*, & ructus patiebatur. Non poterat solidos cibos assumere; sed tantum juscula. De verme vivo in ventriculo hospitante, & nonnunquam per œsophagum reptante, haud sine summa cordis anxietate, conquerebatur: ac tandem ultimum diem obiit.

Lustrato cadavere, hepar circa pylorum arte connectebatur ventriculo, qui liquamen subcurrentum & summe foetidum continebat. Pylorus totus erat exulceratus, & variis obsessus sarcomatibus, quæ viam e ventriculo ad intestina obturabant. E. MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 109. Mulier provectæ ætatis, jam prænata, pastillos cum arsenico, ad mures interficiendos, paratos voravit. Post horam de *molesto ventriculi sensu* conqueritur; quo sensim ingravescente, plura vomuit & deiecit cum levamine. Mox redit gravior molestia cum animi deliquiis. Hora demum duodecima, accedunt dolores acriores, cum *convulsionibus*; ac anus puerilis gulæ pœnas luit.

Interior ventriculi facies hic illic erosa conspicitur, præsertim ad antrum pylori: nec duodenum erosionibus carebat. Pulmones demum nigricabant. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 110. Quædam anicula gestabat tumorem dextrorsum, infra umbilicum, satis mobilem sine doloris sensu: sed de *ventriculi dolore* perpetuo querebatur, & interdum de nausea. Tandem accedente febre continua obiit.

Tumor erat in ovario dextro, quod materia quadam pultacea, & colore excinereo flavescente scatebat. Adnata tuba multo amplior & crassior erat. Ventriculus contractus, hic illic inflammatus intus circa jugum exhibuit ulcus, cujus diameter ad tres transversos digitos accedebat; cum labris crassioribus & quasi callosis. Infu-

per intestina nonnihil inflammata cernebantur. CLARISS. MORGAGNUS.

OBS. 111. Vir quinquagenario major nonnihil emaciari cœperat, cum molestus accessit *vomitibus* materiæ quæ aquam fuliginem infectam referebat: similemque materiam nonnunquam per alvum dejeciebat. Levis erat *dolor ventriculi*. Tandem ulterius sæviante vomitu, viribusque deficientibus consecuta est mors.

Lustrato abdomine patet tumor cancerosus & exulceratus in ventriculo versus pylorum. Occurrunt in ejus cavo tres circiter libræ colluviei ejusdem naturæ, ac quæ vomitu: ejiciebatur. VALSALVA.

OBS. 112. Quidam juvenis & robustus, post lautum convivium, sequente nocte *dolore stomachi* correptus fuit, qui primo mitis, dein gravis & vagus evadit. Accedit cephalalgia acerbissima cum maximo cruciatu oris ventriculi, ac totius ventris & artuum: hunc excipit vomitus omnium ingestorum. Alia in posterum se proferunt symptomata, donec post octodecim menses occubuerit æger.

Secundo cadavere, reperitur in orificio superiori ventriculi ulcus magnum, foetidum & penetrans in vacuum usque hujusce visceris, quod humoribus corruptis, graveolentibus & atrabiliis scatebat. Insuper stagnabat serum limpidum ad duas libras in ventriculis cerebri. FABR. HILDANUS.

OBS. 113. Vir quinque & quadraginta annorum, macilentus per annum integrum & ultra ægrotaverat. Sputa erant modo cruenta, modo purulenta. Vigebat appetitus inexplibilis; ac nonnunquam recurrebat *vomitibus* cruentis; donec tandem satis cessit.

In conspectum veniebat pulmo sinister undique plevræ adnatus, hinc inde purulentus & grandinosus. Ventriculus erat ingentis magnitudinis, flatu distentus, cruo-

re ad medium repletus; & variis in locis erosus. BLASIUS.

in ventriculum, & intestina. EX ACTIS
PARISIENSIBUS.

VENTRI-
CULUS.

OBS. 114. Juvenis inter sorbendum jusculum *ventriculi dolore* subito corripitur, quem comitatus est *vomitibus*. Persistentedolore contabescit & moritur. Creditum id a veneno; sed perperam: est enim verisimile ossiculum aliquod acutissimum rugæ alicui oris ventriculi inhæsisse; quod apparuit post obitum.

Aperto enim cadavere, ulcus in ore ventriculi repertum fuit; cæteris partibus plane inculpatis. FABR. HILDANUS.

OBS. 115. Fœmina vigesimum quintum ætatis annum agens de maxima *præcordiorum angustia* querebatur; & paulo post cruorem ex ore fundens vitam quasi suffocata sibiivit.

Ventriculus flatu tumens continebat amurcam nigram, cruentam & murosam. Erosa erat ventriculi tunica interna, præfertim circa pylorum. Nonnullæ occurrebant inflammationis & syderationis notæ in intestinis. Pulmones a sanguine stagnante & quasi corrupto nigricabant. PEYERUS.

OBS. 116. Quidam captivus duodecies per noctem *vomitibus* tentatur; atque decies per alvum excrevit. Postea stertit, & brevi moritur.

Reperiuntur in ventriculo arsenici albi varia frustula, quæ ipsi ventriculis tunicis ram acutè inhærebant ut vix avelli possent. Fundus ventriculi erat erosus & crassissimus. SALMUTHUS.

OBS. 117. Quidam febre, *vomitione*, *ventris dolore* & defectionibus cruentis laborabat; quibus exacerbatis vigesimo morbi die migravit ad Superos.

Secundo corpore, invenitur latissimum ulcus in ventriculo, circa cujus ambitum tunicæ internæ exesæ erant. HOLLERIUS.

OBS. 118. Juvenis sex & viginti annorum immani dolore in regione epigastrica cum nauseis corripitur: post viginti dies, erumpit *sanguinis vomitus*, cum defectionibus nigris; & sequitur mors.

Occurrit circa pylorum ulcus quinque lineas latum, cum copia sanguinis effusi

OBS. 119. Cadaver fœminæ crebro *vomitibus* laborantis exhibet peritoneum innumeris tuberculis refertum; nullum omentii vestigium; intestina invicem coalita pluribus tuberculis hinc inde obfessa; ileum inflammatum; hepar scirrhum; ac demum fœdum ulcus circa orificium ventriculi inferius. JACOBÆUS.

OBS. 120. Cacheticus *doloribus colicis* acerbissimis, succedente *vomitibus*, per biennium vexatur. Alvus erat adstricta. Sensim contabescit, & moritur.

Invenitur epiploon putridum. Hepar intus & extus tuberculofum, cum cysti fellea inani. Duodenum bile turgebat; arque stomachus ulcere erosus & perforatus deprehendebatur. CAMERARIUS.

OBS. 121. Matrona quinquagenaria post esum fungorum venenatorum, *vomitibus* postmodum corripitur, e quo convaleuit: sed circa quintum diem, gravissimis conflictata symptomatibus, extincta est.

Reperitur in parte dextra ventriculi erosio & nigredo, veneni erodentis signa. Præterea livebant renes. BONETUS.

OBS. 122. Vetula de dolore obscuro in *scrobiculo cordis* queritur; quo sensim invalescente ingruit febris lenta. Duobus elapsis mensibus persentitur pulsatio in parte affecta, absque intumescencia. Dolore demum acrius sæviente, occubuit.

Secundo cadavere invenitur ventriculus pure sanioso conspurcatus, & ulcere quasi cancroso partim absumptus. E DIARIO MEDICO.

OBS. 123. Quidam, errore pueri, loco medicamenti cathartici, aqua sublimati, ad ulcus cruris parata, propinatur. De molestissimo *erosionis sensu in œsophago* statim queritur; & tertio die, omnibus incassum tentatis, inter cruciatus moritur.

Occurrit ventriculus circa pylorum erosus; cum inflammatione infimæ & vicinioris partis hepatis. SALMUTHUS.

OBS. 124. Quidam per aliquot annos de cibi fastidio, & *vomitibus* querebatur; adeo ut fere solo potu se sustentare cogeretur. Hinc

Hinc viribus sensim deficientibus extinguitur.

VENTRICULUS.

Abdomen aqua turbida repletum occurrit, cum omento putrido. Ventriculus vero corrugatus & exiguus deprehenditur, cum ulcere fistuloso tunicas perforante. SALMUTHUS.

OBS. 125. Vir sexagenarius, post febrem tertianam, cum lienis tumore & hepatis obstructione remansit. Recurrit febris vomitu pituitoso & pertinacissimo stipata; qua tandem confectus vitam cum morte commutavit.

In ima ventriculi regione, juxta pylorum, tunica interior exesa animadvertitur. MARC. DONATUS.

OBS. 126. Quidam vomebat bilem flavam, cum tantis ructibus ut de suffocatione metus esset. In mortui cadavere reperiuntur duo ulcera in stomacho; cum stagnante liquore atramenti instar nigro. Hepar erat magnum & durum, quasi coctum; ac passim syderatum; cum liene putri. BONETUS.

OBS. 127. Juvenis, cum convivio interfuisset, eadem nocte dolore stomachi correptus fuit, quem pressio pede sequitur vomitus, cum anorexia; quibus brevi ingravescentibus, e medio tollitur.

Occurrit ulcus magnum juxta orificium superius ventriculi, qui humoribus corruptis, fœtidis & atrabiliaris descēdabatur. BONETUS.

OBS. 128. Muliercula a propinato infuso hellebori albi, creberrime vomebat. Ac tandem horrendis agitata convulsionibus occubuit.

Ventriculus aqua plurima turgebat; & ejus facies interior corrofa deprehendebatur. Intestina erant flatibus distenta; omentum corruptum & laniatum; thoraxque aqua repletus. PEYERUS.

OBS. 129. Mulier vomitu pertinacissimo conficta; atrocioribusque symptomatibus nephriticis divexata, cum dolore circa pubem; tandem ad plures abiit.

Ventriculus passim erat exesus, & pusculis oblitus. Pancreas putridum & fere absumptum; atque uterus summo labefactus. Cor demum occurrit flaccidum &

inane; cum pulmonibus corrugatis & plevræ accretis. E DIARIO MEDICO.

OBS. 130. Quidam in arte chymica versatissimus, ut stomachum halecibus salis, ac cerevisia tenui saburratum depleret, gillam a se præparatam sumpsit. Eodem die animam cum vomitu ingenti expuit.

Secundo cadavere, totum deprehenditur ventriculi corpus adustum; atque tribus in locis erosum. HENR. AB HEERS.

OBS. 131. Matrona sexagenaria, cui a pluribus annis os fœtebat, dolore assiduo circa ventriculi regionem laborabat. Tandem longo morbo confecta e vita discessit.

Aperto cadavere, occurrit ventriculus extus ab omni parte, superficiei tenus, exulceratus. DODONEUS.

OBS. 132. In cadavere cujusdam qui ab haustu pharmaci corrosivi, atrocissimis doloribus oppressus, post aliquot horas, phreniticus obiit; deprehenditur universa ventriculi membrana interna erosa, exesa & putrida. PAVVIUS.

OBS. 133. Inter sectionem cadaveris puellæ, quæ apud mulierculas, fascino laborasse dicebatur; reperitur ventriculus, circa orificium superius in duobus locis erosus; ita ut venenum ei exhibitum potius videretur. PAVVIUS.

OBS. 134. Puer decennis perpetuo capitis dolore torquebatur; quo demum confectus ad cœlestem aulam properavit.

Aperto cadavere salvum reperitur cerebrum; ulcus autem in ventriculo deprehensum est. BONETUS.

OBS. 135. Quædam mulier diuturno & molestissimo alvi fluxu tenebatur; inter quem morte repentina rapitur.

Lustratis interaneis deprehenditur ventriculus in suo fundo ulcere erosus. RIO-LANUS.

OBS. 136. In cadavere scæminæ post diuturnum & inopportunitatem spiritus vitrioli usum sublata, inveniebatur tunica interior ventriculi erosa & ferme consumpta. DORINGIUS.

OBS. 137. Inter sectionem juvenis viginti

ti annorum *cardialgia* sævissima extincti, conspiciebatur facies interior ventriculi mucosæ plane orbata, & sicut ab igne corrosa. PANAROLUS.

OBS. 138. Cadaver cujusdam mulieris *ascitica*, præter ingentem aquæ stagnantis

copiam exhibebat ulcus in fundo ventriculi, & pyloro. RHODIUS.

VENTRICULUS.

Inter affines recenserentur debent observationes Lib. I. 182, 232 (a), 977, 1205, 1592, 1594.

A R T I C U L U S XXIII.

Ventriculus disruptus & perforatus.

OBS. 139. Mulier septuagenaria jam dudum de *dolore umbilici*, ubi quædam percipiebatur durities, sine prominentia, conquerebatur; cum accedit *vomitibus* pertinacissimus, nunc ingestorum, nunc colluviei cujusdam nigræ & fœtidæ, cum alvo adstricta. Incassum adhibitis cujusvis fortis præsidii, in eodem statu persistat morbus; imo exasperatur. Dein ingruit febris lenta, vigiliis pertinacissimis stipata; quibus tandem macie confecta ad plures migravit.

Culter anatomicus sequentia detexit; in omento scilicet tumorem albicantem & scirrhum, castaneæ molem superantem, & umbilico hærentem: hepatis minorem lobum putridum & excavatum, stomacho simili labe inquinatum, & foramine pervio hærentem. Hæc erat scaturigo materiarum nigrarum quæ vomitu rejiciebantur, E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 140. Vir quinquagenarius, edacissimus, *dolore* quodam *pulsante* corripitur in regione epigastrica; quem sequitur *vomitibus*. Paucis post diebus exurgit febris cum dolore capitis, anxietatibus, & delirio obscuro. Post nonnullas remissiones exacerbantur symptomata; accedit somnolentia, quam excipiunt convulsiones: Dein sedatus vomitus denuo recurrit vehementior & cruentus, inter quem nonnullæ ejiciuntur concretiones carneæ. Interea dejectiones sunt nigre & fœtidissimæ: ac demum sævientibus doloribus extinguitur.

Invenitur cavum abdominis jussulis, aliave materia potulenta, repletum. Occurrit stomachus ulcere interno & calloso exesus, & perforatus prope pylorum, exul-

ceratione etiam defœdatum. EX ACTIS PARIS. EXTERN.

OBS. 141. Quidam trigessimus ætatis annum agens tumore in hypochondrio sinistro afficitur, qui sensim in suppuratum abit; ac instituta sectione majorem puris copiam præbet. Ulcus successu temporis *fistula* characterem induit; quæ non solum materiem purulentam eruat; sed etiam materiebus in ventriculo contentis exitum largitur. Huic incommodo occurrit misellus æger decumbendo in latus dextrum; & fistulam accurate obturando turunda ad hoc opus comparata. Sub hac rerum conditione vitam traxit per plures annos; donec superveniente diarrhæa pertinacissima ad æthereas sedes convolvitur.

Inter cadaveris sectionem in apricum venit stomachus in parte sinistra callosus & perforatus; atque supra memoratæ fistulæ agglutinatus. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 141. (a) Quædam mulier per octo annos a *puerperio* varias *agritudines* patiebatur. Clara voce loqui haud poterat; nec cibum quemvis solidum *sumere*; sed cerevisia tenui vitam sustentabat, ut posset per urbem reptitare, stipemque petere.

Post obitum secta; occurrunt peritoneum, ventriculus, duodenum, colon, hepar & vesicula fellea undique fibris albis efflorescentia, & quasi glutine in unum corpus degenerata. Adeo accuratus nexus fuit ut colon a ventriculo separari non posset; & ab intestino in ventriculum via aperta pateret ulcerosa. Ventriculus scirrhus & ab-

scissibus parte qua colon respiciebat erat deformissimus; sanus vero prope œsophagum. CLAR. HALLERUS.

VENTRICULUS.

OBS. 142. Mulier quinquaginta annos superans, post diurnos & ferocissimos *stomachi dolores, vomitusque* pertinacissimos; tandem inter irritos vomendi conatus subitanea spirandi difficultate opprimitur.

Lustratis interaneis reperitur coalitus inter ventriculū & musculosam diaphragmatis partem, ob utriusque partis corruptelam. Cujus ratione inter vomendi conatus dilaceratæ prædictæ partes materiei ingestorum ingressum concedebant ad sinistram pectoris cameram; hinc minime mirum si pulmo ejusdem lateris subito obrueretur. E NOSTRIS ADVERSAR.

OBS. 143. Quidam, alias sanus, inani post cœnam *vomendi desiderio* angebatur, cum *doloribus* atrocissimis supra umbilicum. Inter hæcce luctamina brevi fati cessit; & totum corpus post mortem mire intumuit.

Cum culter anatomicus intromitteretur, flatus cum strepitu exsiliit ex abdomine; ut a colico dolore suffocatum suspicarentur adstantes. Cæterum conspiciebatur ventriculus erofus, maximisque foraminibus perforatus; una cum adjacente colo, reliquisque intestinis passim perforatis. Quo fit ut sordibus omnia viscera conspurcarentur. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 144. Mulier octodecim annorum, cui nusquam menstrua effluerant, *quartana* laborabat, cum splene magno, & *ventris intumescencia*; nonnulla subsequente prægnationis spe. Dein incidit in dolorem ingentem scapulæ sinistræ. Febrem concomitabantur *hypochondriorum dolor, vomitus & ruſus*. Interea ulterius protuberabat venter, cum spiritu difficili. Dentes interdum stridebant: urgebat sitis: dolore afficiebantur lumbi: tandem prostratis viribus obiit.

Sectō abdomine ingens erupit flatum copia, cum multo humore cui innatabat materia pinguis. Ventriculi fundus putris erat, & perforatus. Viciniores partes eandem labem contraxerant. JOH. BAUHNUS.

OBS. 145. Vir quinquagenario major,

athletico temperamento, multis abhinc annis ad varios morbos stomachum præsertim respicientes erat proclivis; cum *dolore* immani in *hypochondrio sinistro* corripitur, ad quem fugandum, suadente quodam circumforaneo, ipsi propinatur emeticum validissimum, inter cujus actionem, prævia paralyſi artuum superiorum & inferiorum, e medio rapitur.

Lustratis interaneis, in conspectum venit circa pylorum, ulcus callosum in cuius centro foramen anootatur ingestis exitum concedens. VVINCKERUS.

OBS. 146. Quidam monachus *doloribus* ingentibus *circa umbilicum*, post cœnam, torquebatur, cum continuo & *inani vomendi desiderio*. Intra viginti horas, pergente morbo, haud sine veneni suspitione, migravit ad Superos.

Immisso in abdomen cultello, erumpit flatus cum impetu. Ventriculus repertus fuit erofus, variisque foraminibus pertusus; unde irrumpebant potulenta in abdominis cavum. BONETUS.

OBS. 147. Mulier juvenis post duos terve menses a partu, febre corripitur cum acerbissimo *dolore in epigastrio*. Abdomen protuberabat cum duritie. Tandem, malo in dies acerbiori, extinguitur.

Reperitur ventriculus cum inflammationis & gangrænæ notis, circa orificium inferius dilaceratus. Hinc abdominis cavitas materia alimentorum putrida replebatur. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 148. Quædam matrona diros *stomachi dolores*, ab ipsa infantia, perpeſſa; tandem febre continua occubuit.

Sectō cadavere, deprehenditur in ventriculo foramen ovale, pollicem unum cum dimidio longum, cuius circumferentia callo cingebatur. Foramen illud adglutinatum conspiciebatur parvo hepatis lobo, & hinc accurate obturatum. COURTIAL.

OBS. 149. Puer novennis e *diarrhæa* decumbebatur; cui malo primum mingendi difficultas, mox omnimoda *urina suppressio* succedit. Convulsionibus denique correptus e vivis discessit.

Ventriculus conspicitur perforatus circa pylorum, cum colluvie stagnante in abdo.

domine. Renes erant inculpati. SALMUTHUS.

OBS. 150. Fœmina triginta annorum *cardialgia* & doloribus in hypogastrio erat obnoxia. Sub qua rerum conditione, exasperantur dolores; sufflaminatur lotium; & advenit mors.

Epiploon, erat semi-putridum cum aqua stagnante in abdomine. Vesica inanis reperitur. Stomachus prope pylorum ulcere *perforatus* & *perforatus* occurrit. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 151. In cadavere cuiusdam, qui diuturno *ventriculi dolore* laboraverat, reperiuntur viscera abdominalia liquidiori quadam amurca defœdata. Occurrit ventriculus, sub sterni ipso perforatus, magnitudine nucis avellanæ. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 152. Quidam hæmophthicus, inter alia symptomata, continuo *vomitum* premebatur; quibus tandem exacerbatis extinguitur. VENTRICULUS.

Præter aquam in abdomine stagnantem, deprehenditur ventriculus circa orificium perforatus. Pulmo insuper corruptus erat. SALMUTHUS.

OBS. 153. In cadavere puelli ab immo-dico usurarum esu, trium horarum spatio extincti, in conspectum venit ventriculus perforatus, & ichorem viridem continens, qui procul dubio erat bilis æruginosa. RHODIUS.

Hunc ordinem ingrediuntur observationes Lib. I. 780. Lib. II. 779. Lib. IV. 145.

A R T I C U L U S XXIV.

Ventriculus putris & gangrænosus.

OBS. 154. Quidam de dolore lumborum conqueritur, & claudicat. Accedunt horrores febriles, & dein *diarrhæa torminosa*, & cruenta; cujus remissiones excipiebant insignes *cordis angustia*; adeo ut tum necessum erat alvum enemate stimulare. Sequitur febris lenta, cum *anorexia* & virium dejectione. Sputa erant purulenta; fæces præter voluntatem prodibant; urina cum difficultate excernebatur & sedimentum cretaceum deponebat. Postremo generatur *apostema in lumbis*, e quo prodit materia fœtidissima. Sub hoc rerum statu tumet abdomen & æger brevi ad superos migrat.

Sexto cadavere occurrit fundus ventriculi gangrænosus, cum tribus foraminibus exiguis. Colon circa finem erat syderatus. Pulmones insuper mucro tenaci & alboerant obducti; atque in sinistro latere plane purulenti. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 154. (a) Quidam sartor arsenici albi drachmam unam, loco cremoris tar-

tari, in potu cathartico hausit. Statim deintolerabili *fancium & ventriculi ardore* queritur. Erumpit *vomitum*; extrema frigent cum sudore frigido; exsurgit brevi *singultus*. Dein pulsus tardus & intermit-tens exploratur. Urgent *stis inexhausta*, *anxietates* molestissimæ, & *constrictio pectoris*. Die quarto escharram nigram ex ore & faucibus rejecit. Sexto aliam evomit, pulsu fere obliterato. Septimo accedit priapismus. Octavo demum excandescit febris; ingruunt convulsiones, cum delirio obscuro; & obiit.

Lustrato cadavere, totum pateros membrana sua spoliatum. Nulla erat tunica villosa in ventriculo, qui latice quodam atro quasi a tritis carbonibus scatebat. Pylorus erat etiam gangrænosus; & intestina atro rudebant. CLAR. SAUVAGES.

OBS. 155. Vir quinquagenario major melancholicus & ad flatulentiam proclivis, de dolore in *hypochondrio sinistro* que-rebatur: cum incidit in *vomitum sanguini-*

VENTRICULUS.

nis, dolore æstuante & gravante stomachi, cum anxietatibus stipatum. Procedente morbo deiciuntur fæces alvinæ nigerrimæ. Postremo accedunt lypothimia; erumpunt sudores frigidi; ac viribus exolutis oblit.

Reperitur ventriculus variis gangrænæ notis signatus. Lien occurrit extus cartilagineus & intus putridus. Pancreas erat durum & scirrhum; ut de atra colluvie interiora ventriculi & intestinorum deturpante fileamus. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 156. Fœminæ quadragenariæ jam diu *ventriculi doloribus* obnoxia, quositeratæ *sanguinis vomitiones*, cum febre, siti & vigiliis sequebantur erumpunt tumores supra claviculas, in dies crescentes & jam respirationem difficilem reddentes. Accedit febris assidua, cum capitis dolore, siti & oris amaritudine. Tandem ad plures abiit.

Ventriculus a sede depulsus, cum annexo colo, crassiores exhibet tunicas, ita fracidus ut tactu rumperentur: continebat materiam cineream grave olentem, vel purulentam, quæ ortum duxerat a disrupto abscessu partem ventriculi posticam occupante. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 157. Juvenis ad trigésimum annum accedens, bene constitutus, incidit in *abdominis cruciatus* vehementissimos, insigni ardore & siti stipatos; cum continuis & molestissimis *vomitionibus*. Nulla erat febris; sed sæviebant cordis oppressio & summa corporis inquietudo; cum alvo adstricta. Dein tumente abdomine, ingruunt suffocationes, cordis deliquia, summæ corporis jactationes, sudores frigidi, donec ex humanis discesserit, haud sine veneni suspitione.

Tota ventriculi substantia putris deprehenditur, cum rubore & manifesta erosionem in variis partibus. Dorsum præterea videbatur gangrænosum. Toto corpore mire tumido. BONETUS.

OBS. 158. Puer duodecennis, a biennio, febre intermittente laborabat. Sitis præsertim noctu erat intensa; adeo ut vix poculo ab ore remoto, protinus clamaret potum. Ventriculus materia potulenta distentus vomitu sæpius sese exonerabat. De dolore ventriculi perpetuo querebatur. Tan-

dem extrema macie confectus obiit phreneticus.

Reperitur in ventriculi fundo gangrænâ tam gravis, ut ipsa hujusce visceris substantia in atrum & sordidissimum succum diffunderet. Omentum præterea erat fere absumptum. DORINGIUS.

OBS. 159. Paupercula quinquagenaria dolore in epigastrio vexabatur, cum nausea & cibi fastidio. Viribus interea deficientibus erumpit vomitus materierum subnigrarum, atque defectiones alvinæ eodem colore inficiuntur; dein materies per vomitum rejectæ sunt nigerrimæ & sordidissimæ, cum animi deliquiis & sudoribus frigidis. Pulsus erat exilis, frequens & inæqualis: ac tandem obiit.

Stomachus variis maculis violaceis signatus deprehenditur; cum parte inferiori putrida & gangrænosa. Pylorus contractus & scirrholus conspicitur. Intestina erant flatulenta, & pancreas scirrhum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 160. Puella, vix annum egressa, enormi diarrhæa laborabat, cum vomitu interdum recurrente, & duritie in hypochondrio dextro. Fæces albicabant: aderant febricula, sitis & dolor capitis. Noctes insomnes ducebat; donec tandem superveniens epilepsia vitæ finem imposuit.

Observatur ventriculus in sinistra parte nigricans, & quasi putrefactus; atque viridi humore inquinatus. Hepar scirrhum deprehenditur. Cystis fellea atra bile turgens; & cerebrum aqua scatebat. BONETUS.

OBS. 161. Quidam de dolore & astu ventriculi conquerebatur: vigente febre leipyrria, æstuabant interna viscera, cum extremorum frigore, & siti intensa. Tandem accedit lethum; haud sine maxima veneni assumpti suspitione.

Dissecto cadavere, ventriculi facies interna nigricabat, tanquam ab igne ustulata; inane omnino deprehenditur prædictum viscus, cum summa tunicarum tenuitate. Lien quoque ob vicinium nigricabat; non secus ac pars contigua intestini coli. BONETUS.

OBS. 162. Puer quindécim annorum febre maligna epidemica laborabat, cardiacis

gia, dolore lateris, tussi & spirandi difficultate stipata. His succedunt vomitus & alvi fluxus, cum tumore in regione ventriculi. Tandem quinto morbi die insultu convulsivo enecatur.

Ventriculus & intestina passim gangrænosa deprehenduntur. Mesenterium varios abscessus sanie repletos recondebat; cum copiosa colluvie, & putidissima, in abdomine stagnante. ROZE.

OBS. 163. Vir quinquagenarius melancholicus, *fiatula ani* laborans, cujus fluxus solitus valde imminuebatur, de dolore umbilici queritur; accedunt inappetentia, vomitiones, languor cum levi perfrigeratione partium extimarum. Perseveravit vomitio ad quadragesimum diem. Præterea ponderis quemdam sensum habebat in ventriculo. Tandem plane emaciatius interiit.

Inter dissectionem cadaveris, ventriculi facies interna corrupta & purris, vel plane syderata deprehenditur. BALLONIUS.

OBS. 164. Quidam post assumptum *venenum corrodens*, miris inquietudinibus vexabatur; nec-non vomitionibus, respirandi & deglutiendi difficultate, gutturis ardore & motibus convulsivis. Quæ symptomata brevi misellum ægrum ad ultimam rerum lineam ducunt.

Ventriculi tunica reperitur livida & syderata; atque insignibus maculis conspersa; cum inflammationis notis, non solum in ventriculo, sed etiam in intestinis. BONETUS.

OBS. 165. Faber lignarius, post *hamorrhoides*, fluxum saniei olidæ & putris per annum patiebatur; cujus suppressione incidit in dolores imi ventris & vomitionibus perpetuis, cum cibi fastidio & vigiliis. Post passum ponderis sensationem habebat in ventriculo. Dein accedunt febris lenta, marasmus; extremorum refrigeratio & mors.

Cadaver sectum exhibet syderationem in fundo ventriculi, & pyloro. Proximior hepatis pars erat quoque livida. BALLONIUS.

OBS. 166. Quidam juvenis febre pestilenti prehenditur: lingua erat nigra, arida & scabra. Urgebat sitis molestissima. Accedunt vomitus, animi deliquia & convulsiones; quibus intra triduum rapitur.

OBS. 167. Paupercula quinquagenaria respirationis difficultati obnoxia per quadrennium; tandem immani ventriculi dolore corripitur, quo intra viginti quatuor horas e medio tollitur.

Reperiebatur ventriculi facies interior variis exulcerationibus gangrænosis affecta; quæ etiam in œsophago & duodeno conspiciebantur. Pulmones plevræ annectebantur. Cordis latera a sinistris crassiora quam par esset videbantur. CLARISS. MORGAGNUS.

OBS. 163. Quidam febre pestilenti corripiebatur, cum ingenti capitis dolore & continuo vomitu. Accedit delirium; dein sopor; ac multis ingruentibus animi deliquiis, sexdecim horarum spatio obiit.

Occurrit stomachus triplici schara, jam perfecta, pertusus; qualis observatur post assumptum arsenicum. HELMONTIUS.

OBS. 169. Quidam litteratus jam pridem patiebatur dolores lancinantes circa umbilicum. Tandem continuo *cardiagmo*, vomituque inani per decem dies tortus, naturæ pensum solvit.

Inventa est substantia ventriculi circa medium erosa & gangrænosa, cum materiæ putris stagnantis in abdomine duodecim libris. HENR. AB HEERS.

OBS. 170. In cadavere puellæ immani vomitu intra biduum extinctæ; abdomen erat tumidum & distentum. Bilis copia stagnabat in ventriculo: juxta orificium sinistrum quinque erant stigmata inusta. Vesicula felle bile turgebat. PEYERUS.

OBS. 171. Secto cadavere cujusdam *hydropici* præter serum in utramque pectoris cavitatem effusum; pericardium eodem humore summe distentum conspicitur. In abdomine vero ventriculus & duodenum syderata deprehenduntur. EX ACTIS PÉTROPOLITANIS.

OBS. 172. In cadavere cujusdam, cui exhibebatur

VENTRICULUS.

exhi-

VENIRI
GULUS, exhibitus fuerat *mercurius sublimatus*, deprehenditur fundus stomachi niger & exsuccus; non secus ac si candente ferro inustus fuisset. PARÆUS.

OBS. 173. Lustrato cadavere cuiusdam *tabidi* post diuturnam magisterii margaritarum & *corallorum usum* extincti, tunicas ventriculi nigras & corruptas vidit HOFMANNUS.

OBS. 174. Corpus cuiusdam post immodicum terreorum & *absorbentium usum* extincti exhibet faciem internam ventriculi nigram & quasi syderatam. LIBAVIUS.

OBS. 175. In cadavere cuiusdam qui a vomitione molestissima liberari non poterat, in conspectum veniebat ventriculus.

putredine corruptus, & semi-laceratus. BALLONIUS.

OBS. 176. Inter sectionem viri triginta annorum *febre dysenterica* intra paucos dies sublato, reperiabantur hepar, lien & stomachus gangræna tacta. E DIARIO MEDICO.

OBS. 177. In cadavere cuiusdam *peste*, cum vomitu, enecati, deprehendebatur in ventriculo, circa orificium superius, pars nigricans, instar carbunculi. DIEMERBROEK.

Huc pertinent observationes Lib. I. 410, 421, 454, 735, 977, 1145, 1616. Lib. II. 297, 306, 312 (a), 548, 700, 783, 868. Insuper vide *Viscera putrida*.

A R T I C U L U S, XXV.

Pylorus scirrhusus & callosus.

OBS. 178. Vir quadragenarius & macilentus queritur de dolore obscuro, & seipso in epigastrica regione: vigebat febris lenta cum vomitu pertinacissimo. Ventre ultra modum complanato, ob defectum alimonie, tactu percipiebatur minor hepatis lobus nonnihil prominens. Procedente morbo vires sensim exhauriuntur; ac tandem cogitatur de exequiis.

Epiploon & mesenterium marcida occurrunt, cum intestinis depressis & corrugatis. Hepar sanum conspicitur. Turgens stomachus exhibet pylorum tumefactum & scirrhusum, albidum, & quasi cartilagineum. Pancreas simili labe tactum arcte pyloro & duodeno hærebat. Notandum quod in hoc cadavere, etsi frigidissimo, suam nativam flexibilitatem servabant artus; non secus ac in vita. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 179. Sexagenarius, temperamento bilioso, multis abhinc annis *ventriculi dolorem* & debilitatem patiebatur. Quædam percipiebatur *durities* circa hanc regionem cum tensione abdominis & nonnulla flu-

atuatione. Urget flatulentia & interdum vomitus aliquot horis post pastum. Sitiebat cum pulsu debili. Interea vomitus frequentior & foetidus; labuntur vires & accedit mors.

Abdomen libram unam vel alteram ferri, instar loturæ carniū, continebat. Occurrit omentum contractum cum variis protuberantiis. Ventriculus circa pylorum durus erat & scirrhusus; intus putridam carnem, colore & foetore, referebat. VALSALVA.

OBS. 180. Fœmina ad sexagesimum annum accedens, porui spiritus vini dedita, sæpius vomiebat, cum alvo sicca & adstricta. Anno sub hoc rerum statu elapso, frequentior fit vomitus, sexies scilicet vel amplius, quotidie recurrens. Tandem exsicca & arida moriebatur.

Secto abdomine, in conspectum venit ventriculus a nativa forma plane degener; & a diaphragmate ad crepidinem ossis pubis extensus. Pylorus annulo cartilagineo circumdatus, penitus concreverat, ut & fluidis egressum denegaret. Hepar erat siccum.

siccum & aridum. Lien mole parvus in pelvi delitescerebat; intestina denum ultra modum contracta & inania conspiciebantur. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 181. Quidam melancholicus triginta annorum, inter nimis assiduam negotiorum tractationem, incidit in anorexiam cum frequenti nausea. Post tres menses accedit *vomit*us ingestorum pertinacissimus, quo ad ultimum vitæ languorem deducitur. Ac tandem obiit.

Deprehenditur universus pylori ambitus exterior materia dura, gypsea, digiti transversi crassitiem excedente, ad medium usque fere duodenum protensa, corticis instar durissimi, incrustatus. Facies interior simili materia obducta apparuit; adeo ut vix stylo tenui pervia esset. BLEGNI.

OBS. 182. Quidam sexagenario major hemiplegicæ, *vomit*ui & doloribus ventris obnoxius erat, cum vomitus molestior evadit, & alvus adstringitur. Exploratur quædam *durities* in regione epigastrica, ingruente febre lenta, exacerbatur vomitus, & rejiciuntur materies fœtidæ; viribus denique exhaustis fatis cessit.

Ventriculi facies interna passim exulcerosa annotatur. Pylorus scirrhusus & crassissimus ingestorum exitum præpediebat. Hepar vero & lien arida, & supra modum contracta cernebantur. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 183. Quidam macilentus *vomit*u pertinacissimo per septem menses laborabat, cum *alvo adstricta*, pulsu parvo & debili. Explorato abdomine persentitur tumor ad ovi gallinacei magnitudinem accedens, situs in latere dextro circa umbilicum. Morbo dein exacerbato, urgentibusque anxietatibus obiit.

Reperitur tumor scirrhusus duodeno adnatus, infra orificium inferius ventriculi, duos pollices longus, qui pylorum quali obturabat. BARRERUS.

OBS. 183. (a) Miles in locis paludosis diu, nocturne excubias agens *asthmate* corripitur; quod sequitur *russis* frequens & valida, cum sputo cocto & rotundo. Ingruunt anxietates & denegatur decubitus ob suffocationis metum. Interea *tumet hypochondrium dextrum*, & pedes fiunt æ-

dematosi. Dein erumpit *vomit*us *pertinacissimus*; & ingravescent cætera symptomata; donec macie confectus æger ad plures abierit. VENTRICULUS.

Hepar durum & contractum occurrit, e cujus parte inferiori emergebat tumor faccatus, pomi majoris molem superans; sub membrana densa & callosa materiam albam & pultiformem continens; a cujus compressione duodenum & colon gangrænam contraxerant. Ventriculus tenuioris intestini instar erat contractus. Pylorus vero crassior & scirrhusus fere obturabatur. CLAR. BAADERUS.

OBS. 183. (b) Mulier quadragenaria, paulo post infelicem partum, pleuritide corripitur, quam superavit, permanens debilis & valetudinaria. Circa suæ ætatis annum quinquagesimum accedit *vomit*us *pertinacissimus*; sensim macie ita conficitur ægra, ut cutis ossa nuda tegere videretur. Tum sitis urget; sævit *ardor ventriculi* ad superiorem œsophagi parrem ascendens, præcipue post pastum. Post duos annos inter hæc ærumnas tumet venter, & innotescit hydrops. Superveniente postremo *vomit*u *materia nigra*, occubuit.

Aquæ copia stagnabat in abdomine, & pericardio. Pylorus anulum crassissimum & scirrhusum exhibebat qui omnem fere aditum præcludebat. CLAR. BAADERUS.

OBS. 183. (c) Fœmina septem & quadraginta annorum, parce vivens, de dolore pungente & lancinante in regione lumborum quæritur, cum urinæ difficultate, *tumore duro* & renitente *supra umbilicum* ad lævam. Accedit *vomit*us, qui *istherum* post se trahit. Interea os amaricat; exsurgit febris; nigrescit urina cum sedimento lateritio; & interdum urget tenelusmus. Post triennium inter hæc molestias, fatis cessit.

Hepar ingens, ventriculus deorsum pellebat. Pylorus rumens & scirrhusus annotatur eo in loco ubi erat tumoris sedes. Pancreas etiam scirrhusum deprehenditur; non secus ac mesenterium. Ren sinister totus exulceratus conspicitur; sine calculo. CLAR. BAADERUS.

OBS. 184. Fœmina duodetriginta annorum,

VENTRI-
CULUS.

rum, a multis annis, una vel altera hora a prandio, alimentorum partem, cum multo glutine, quotidie *e vomebat*. Post nonnullas remissiones, omnia ingesta rejiciebat; unde cœpit languere & emaciarī. Demum tabe confecta cessit fato.

Lustratis interaneis, pylorus occurrit crassus & cartilagineus; ductusque e ventriculo ad duodenum adeo fuit angustus, ut vix tenuissimum stylum admitteret. CLAR. STORCK.

OBS. 185. In cadavere mulieris, quæ diuturno, molestissimoque cibi & potus *vomitū* laboraverat, reperitur ventriculus ingens, ad regionem usque pubis descendens; & hypogastrium fere totum occupans. Pylorus erat scirrhusus; variis protuberantiis durissimis, & partim ossis, exasperatus; adeo ut omnis aditus ab stomacho in intestina intercluderetur. EX INSTITUTO BONONIENSI.

OBS. 186. Vir sexagenarius inter varias & pertinacissimas ægritudines de *dolore ventris & vomitu* humoris acidi & visceris conquerebatur. Procedente morbo in coma somnolentum incidit; quod post nonnullas intermissiones, gravius recurrens tandem mortem acceffit.

Deprehenditur pylorus summe tumidus, scirrhusus & quasi cartilagineus. Secto capite occurrit serum circa ambitum cerebri, & in ventriculis summe dilatatis. EX ACTIS GERMANICIS.

OBS. 187. In cadavere tabidæ triginta annorum, quæ a triennio fere omnia assumpta *vomitū* rejiciebat, reperiebatur hepatis mole ingens innumeris steatomatibus refertum, cum cysti fellea rugosa & compressa. Præterea occurrebat in fundo ventriculi scirrhus tuberosus, durus & capite infantis major: pylorus vero simili modo læsus, crassus & durus exiguum tantum aperturam habebat. CLARISS. STORCK.

OBS. 188. Quædam mulier *vomitum* contumacissimum quotidie, aliquot horas post pastum patiebatur; hinc rarissimæ erant alvi dejectiones. Morbo persistente, ad extremam maciem deducitur; donec deficientibus viribus vivere desierit.

Secto cadavere inventus est pylorus car-

tilagineus; adeoque angustus ut majorem dumtaxat aciculam transmitteret. DIEMERBROEK.

OBS. 189. Quidam diuturno *vomitū*, tres quatuorve horas post pastum ingruente, pluribus abhinc annis laborabat. Sensim labefactantur vires; corpusque macie conficitur. Pulsus demum debilis & intermittens imminuentem mortem prænuntiat.

In conspectum venit pylorus scirrhusus & callosus; hinc ostium inferius ventriculi summe contractum; & quasi obturatum annotabatur. DIONIS.

OBS. 190. Mulier quadragesimum quintum annum agens, jam diu vexabatur *dolore stomachi & vomitu* colluviei amaræ & subviridis. Menses erant inordinati; cum pulsu parvo & debili. Post nonnullas remissiones recrudescit morbus; erumpit sudor frigidus, pulsus fit debilis; ac tandem obiit.

Lustrato abdomine stomachus deprehenditur contractus; cum pyloro tumido, cartilagineo, & partim osseo. E DIARIO MEDICO.

OBS. 191. Senex *vomitū* contumacissimo & *dolore stomachi*, nonnunquam acerbissimo, multis abhinc annis conflictabatur. Morbo sensim invalescente tandem omnia cujuscvis fortis assumpta rejicit; adeo ut macie demum confectus, ad plures migraverit.

Inciso abdomine conspicitur ventriculus, mirum in modum contractus: pylorus vero crassior & scirrhusus, cartilaginis duritiem æquabat. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 192. Vir quadragenarius post *mercurialium usum*, incidit in *vomitum*, angore, ventriculi fere continuo stipatum; *singultu* etiam pertinacissimo torquebatur. Crassam & pravi saporis expuebat salivam; alvo remanente adstricta; ac demum occubuit.

Inter cadaveris sectionem, pylorus observatur angustus & prædurus; atque nonnihil exulceratus. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 192. (a) In cadavere cujusdam *hydropici*, præter ingentem aquæ copiam in

in abdomine & pectore stagnantem, stomachus reperiebatur phlogosi tactus: pylorus annulo scirrhuso & cancroso constringebatur; ac hepatis & vesiculæ felleæ morbose hærebat. Pancreas etiam scirrhusum præsertim versus basim conspiciebatur. E DIARIO NOSOC. MILITAR.

OBS. 192. (b) Instituta sectione cadaveris cujusdam mulierculæ, quæ per octodecim menses vomitu contumacissimo laboraverat: in conspectum veniebat tumor enormis, quasi cancrosum in pyloro; qui hinc contractus exitum materiæ ingestis præcludebat. E DIAR. NOSOC. MILITAR.

OBS. 193. Quidam post haustum vappæ sensit *pondus in fundo stomachi*; qui sensim inflatur, cum ructibus fœtidis.

Post obitum reperitur in ventriculo materia atramento similis, fœtida & corrupta. Pylorus scirrhusus acutissime concludabatur. Mesenterium quoque deprehenditur scirrhusum. BONETUS.

OBS. 194. Vir consistentis ætatis doloribus colicis, nonnunquam ferocissimis per tres menses laboravit, quos excipiunt vomitus perpetui, qui tandem ægrum ad libitinæ rationem ducunt.

Secundo cadavere, occurrit pylorus prædurus, & quadantenus cartilagineus. Pancreas hac labe tactum invenitur. HARDERUS.

OBS. 195. In cadavere cujusdam qui vomitu perenni ultra mensem detentus tandem occubuit, in conspectum venit pylorus tumore scirrhuso obsessus, & fere in cartilaginis naturam induratus; atque molis ter amplioris quam naturaliter esse solet; unde meatus ipsius adeo strangulabatur ut nil illac pervadere posset. HARDERUS.

OBS. 196. Quidam juvenis cachecticus vomitu crebro ac fere continuo laborabat; donec tandem viribus attritis mortem obiecit.

Deprehendebatur pylorus tuberculis scirrholis circum circa oblitus, quæ hiatum

ejus pene occludebant. VVILLIS.

VENTRICULUS.

OBS. 197. In cadavere cujusdam qui dum viveret vomitu pertinacissimo conflabatur, cum cardialgia & anxietatibus molestissimis; occurrebat pylorus tumidus, scirrhusus, ac plane obturatus. EX ACTIS PARIISIENSIBUS.

OBS. 198. Quidam continuis & molestissimis affligebatur vomitionibus, ut cibos assumptos rejicere statim cogeretur.

Post obitum dissecto, deprehenditur pylorus scirrhusus cum meatu ita coarctato, ut ingestis transitus plane intercluderetur. SALMUTHUS.

OBS. 199. Rusticus vomitu post pastum torquebatur: pergente morbo, atrophia tandem occubuit.

Cadaver exenteratum ostendit pylorum scirrhusum, exili dumtaxat restricto foramine in medio. SCHENCKIUS.

OBS. 200. Febre hectica quidam cum periisset, in eviscerato cadavere nihil observatum est quam quod pylorus duritiem scirrhusam contraxerat. C. BAUHINUS.

OBS. 201. Quidam vomitu pertinacissimo ita tabescit, ut vix pellis & ossa superessent; adeo ut ad mortem sensim deductus sit.

Invenitur pylorus ita occalescens, ut nihil ad inferiora transmitti potuerit.

OBS. 202. Aperto corpore cujusdam melancholici, qui semper cibum removebat & simul aliquid nigri; occurrit pylorus scirrhusus. BONETUS.

OBS. 203. Lustratis interaneis cujusdam assiduæ vomitioni obnoxii, cartilagineus videbatur pylorus. BONETUS.

OBS. 204. In cadavere cujusdam qui dum viveret vomitu continuo vexabatur, occurrit pylorus callosus. TH. BARTHOLINUS.

Hujusce læsionis alia exempla prostant in observationibus Lib. I. 86, 90, &c. 108, 159, 210, 230, 331, 405, 620, 1011, 1015, 1573, 1577.

A R T I C U L U S X X V I .

Pylorus nummo obturatus .

OBS. 205. Puella quinquennis, inter ludendum, nummulum argenteum deglutierat. Quarto ab hoc infortunio die, de dolore in abdomine queri cœpit, locumque affectum designabat in *epigastrio*. Interea exacerbatur dolor, perit appetitus & quicquid ciborum sumit rursus per vomitum ejicitur. Sub hac rerum conditione vires

sensim collabuntur; ac tandem misere extinguitur.

Instituta cadaveris sectione, deprehendebatur nummus pyloro affixus, & non secus ac cooperculum ollæ incumbens, omnem salientis ad intestina transitum prohibebat. KERCKRINGIUS.

A R T I C U L U S X X V I I .

Pylori laxitas.

OBS. 206. Quædam mulier a longo tempore appetitu canino vexata, assidua aviditate cibos ingerebat. Post pastum fere semper de ventris torminibus conquerebatur; donec mors hisce miseriis finem imponeret.

Aperto cadavere, omnia abdominis viscera (satis bene constituta) reperiiebantur,

solo excepto stomacho, cujus pylorus ita erat relaxatus ut omnes digitos junctim compositos admitteret. RUYSCHIIUS.

OBS. 207. In corpore cujusdam qui oris fatore, ad stercorosum odorem accedente, laborabat, deprehendebatur pylori laxitas. PLATERUS.

A R T I C U L U S X X V I I I .

Ventriculus e sede depulsus.

OBS. 208. Juvenis viginti quatuor annorum, miles athleticus, post immodicum cerevisiæ potum, anorexia, *cardialgia* & *singultu*, cum lassitudine spontanea corripitur; quibus accedunt vomitus frequentissimi materiæ adustæ, piceæ & fœtentis, cum insigni virium prostratione, & ejusdem, similisve, materiæ per alvum dejectione; ac tertio die satis cessit.

Seçto cadavere reperitur ventriculus in sinistro pectoris latere situs, cum omenti

portione: continebat adhuc tres libras prædictæ materiæ; & sphincter erat ultra modum dilatatus. Libera semper fuerat respiratio, etsi stomachus fere claviculas attingebat, ut vix sinistri pulmonis particula locus superesset. Cor de sua sede in dextrum latus depellebatur. Œsophagus ad altitudinem diaphragmatis ventriculo inferebatur. E contra pylorus duodeno annexus prope claviculam erat insitus. Hepar demum erat insolitæ magnitudinis.

nis. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 209. Vir quadragenarius, cachecticus, doloribus in imo ventre acerbissimis torquebatur præsertim in epigastrio, circa scrobiculum cordis. Præterea singultui chronico & molestissimo obnoxius erat. Sub hac rerum conditione habitus corporis sensim fit œdematosus; & tumet abdomen; in quo dein manifesta observatur fluctuatio. Procedente morbo, omnia in pectus ruunt; donec inter ferociorem singultu a mortali vinculo exsolvatur.

Instituta cadaveris sectione, præter ferrosam & copiosissimam colluviem in abdomine stagnantem; in conspectum venit epiploon crassissimum & scirrhum, ac ventriculatum versus inferiora detrahens; diaphragmate paululum depresso. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 210. Bajulus quinquaginta annorum, bibacissimus; diu querebatur de quadam molestia in epigastrio, circa scrobiculum cordis. In ciebras dein vomitiones incidit; quibus tandem diutius protractis, emaciatus enecatur.

Inter exenterationem cadaveris, deprehenditur cor præter expectationem exiguum; adeo ut cor pueri videretur. Ventriculus e diaphragmate per sinistrum ventris latus recto ad pubem se extendebat; inde se reflectens sursum ac deorsum in duodenum desinebat. Pylorus demum solito firmior duas prominentias exhibebat duras & scirrhas. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 211. Mulier sexagenaria, cui a biennio eductus fuerat e vesicula calculus, ovi anserini magnitudinem æquans; pectoris doloribus, cum respiratione difficili obnoxia, bubonocalem in dextro inguine gestabat, quam manibus ipsa repellebat. Tandem nulla vi reponi potuit; hinc vomitus materiæ chylosæ & stercorosæ, cum alvi insigni obstructione, usque ad interitum.

Hepar intra costas omnino latitabat; & ventriculus omnia intestina cooperiebat, ad pubem usque devolutus, cum nonnullis maculis gangrænosus. Pancreas erat scirrhum & semi-corruptum. Ileum hærens & reduplicatum in bubonocèle, & stercore duro infarctum, annotabatur; adeo ut nil elabi posset. Pulmones erant tuberosi. BONETUS.

OBS. 212. Juvenis studiosus de summa ventriculi debilitate querebatur. Alvuserat sicca; hinc singultus & vomitus enormes; quibus persistentibus sensim vires deficiebant. Accedente postremo vomitu colluviei cruentæ brevi animam efflavit.

VENTRICULUS.

Lustratis interaneis, reperiebatur in latere pectoris sinistro ventriculus cum adnata parte omenti; adeo ut pulmo ultra modum contractus videretur; & cor de sua sede in dextrum latus depulsum. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 213. Mulier quadragenaria gravioribus paroxysmis hysterice obnoxia, conquirebatur de tumore in regione hypogastrica; qui post partum durissimus & major explorabatur; post nonnullas horas humilior; quem sæpius concomitabantur dolores acerbissimi, cum animi defectionibus. Tandem febre lenta confecta obiit.

Seçto cadavere occurrit ventriculus ad hypogastrium delapsus, prope scilicet pubem. VALSALVA.

OBS. 214. Mulier quinquagesimum ætatis annum agens, ad horrendos insultus hystericos jampridem proclivis de dolore stomachi, post partum molestiore, perpetuo querula; tandem febre incertæ indolis corripitur, qua tertio die e medio tollitur.

Cadaver evisceratum exhibet ventriculatum e sede depulsum, & quasi infra umbilicum situm, ab hernia epiploica; de qua dum in vivis ageret altum silentium. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 215. Juvenis viginti & quatuor annorum, melancholicus, febre intermittente per plures annos laborabat. Vomitorium sumpsit, quo excitati sunt vehementissimi vomendi conatus, absque ullo effectu. Ab irritato illo conatu intra septem horas ad extrema redigitur; & obiit.

In conspectum venit ventriculus, variis humoribus repletus, & in parte thoracis dextra situs; ubi nullus videbatur pulmo. RIVERIUS.

OBS. 216. Puer biennis spirandi difficultate conflicatur cum crebris doloribus colicis, tussi & dolore gravativo circa epigastrium, post partum. Morbo per triennium.

— nium protelato, & exasperato, tandem ex-
tinguitur.

VENTRI-
CULUS.

Mediaſtinum deſideratur. Pulmones cum corde & hepate latus dextrum peſtoris replebant. Stomachus & lien in latere ſiniſtro ſitum habebant. BECKERUS.

OBS. 217. In cadavere puellæ *cholera-merbo* extinctæ, hæc annotabantur in abdomine; fundus ſcilicet ventriculi tranſverſum palmum infra coſtas ſpurias deſerſus. Omentum infra umbilicum ad iſchion protenſum; atque lien duplo maior ſolito, & quaſi in globum mutatus. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 218. Puella ſexennis poſt diuturnam & lentam *tabem*, cum dolore *hypochondriorum* & inappetentia; tandem viribus fracta expiravit.

Hepar univerſum fere occupabat abdomen; & ventriculum adeo ad inferiora depreſſerat, ut quaſi ab œſophago ſeparatus videretur. Pulmo ſiniſter erat conſumptus.

TH. BARTHOLINUS.

OBS. 219. Virgo ſeneſcens quindecim abhinc annis ſpirandi difficultate poſt paſſum premebatur, vomitu ſæpius ſuccedente. Tandem febre inflammatoria occubuit.

Nullus erat ventriculus in abdomine. Hepar mole ampliffimum totum epigaſtrium replebat. Aperto peſtore deprehenditur ſtomachus ſupra diaphragma ſitus; & forma inſolita. E DIARIO MEDICO.

OBS. 220. In cadavere ſœminæ quæ per plures annos ferociſſimis *ventris torminibus* & vomitu pertinaciſſimo ſtipatis, laboraverat, reperiēbatur diaphragma foramine duos pollices lato diſruptum, cum maxima ventriculi & omenti parte in cavo peſtoris. EX ACTIS BEROLINENSIBUS.

Hoc hiftoriarum agmen ſubire queunt obſervationes Lib. I. 93, 156, 185, 243, 531, 585, 669, 915. Lib. II. 362, 366, 417. Lib. IV. 170.

S E C T I O T E R T I A.

D E O M E N T O.

A R T I C U L U S I.

Omentum extra ſedem.

OMEN-
TUM.

OBSERVATIO 221. In cadavere cuiuſdam puerperæ, quæ *tumorem* durum & oblongum geſtabat in abdomine; reperiēbatur omentum contractum, duos digi-
ros craſſum & tres latum, vel farciminis inſtar in ſeipſum adaſtum; atque uteri fundo connatum. RUYSCHIIUS.

peſtoris ſublato, totum epiploon in hypochondrio dextro reperiēbatur, inter ſcili-
cet diaphragma & hepar deſcuſum, præ-
ter modum pingue & trium librarum pon-
dus excedens. CARONIUS.

His ſubnectere licet obſervationes Lib. I. 621, 622, 955.

OBS. 222. In cadavere cuiuſdam *hydropo-*

ARTICULUS II.

OMEN-
TUM.*Omentum hydatidibus refertum.*

OBS. 223. Instituta cadaveris sectione cujusdam mulierculæ, jamdudum *ascitica* præter ingentem colluviei serosæ copiam in abdomine stagnantem, notatu dignæ se

obtulerunt innumeræ vesiculæ, intra peculiarem pelliculam per se aquam continentes, quæ per substantiam omenti dispersæ occurrebant. BOSCUS.

ARTICULUS III.

Omenti hydrops.

OBS. 224. Quidam circa quinquagesimum ætatis annum, *ascite & anasarca* ope vini scillitici curatus est: sed remansit ad fundum ventriculi quædam durities immobilis. Post nonnullas septimanas revertitur morbus cum stranguria. Paracentesi prodierunt libræ octoginta aquæ crassæ & rubræ. Postea tumor durus & major quam antea, in *epigastrio* tangebatur. Post mensem, ventris moles & anxia respiratio alteram paracentesim exposculant; & eadem aquæ quantitas educitur. Post septimam denique paracentesim venter longe citius increvit; & accedebant horror, febris & sudores nocturni. Appetitus & vires evanuerunt. Dein ob enormem ven-

tris molem necessum fuit ut ad octavam operationem deveniretur, qua prodierunt centum libræ aquæ turbidæ. Tandem viribus plane collapsis obiit.

Reperitur omentum ad pelvim usque extensum, crassi instar sacci tenacis & membranacei, cujus pars anterior undequaque peritoneo adhæsit, posterior hinc inde cum intestinis concrevit. Discisso sacco effluxit aqua copiosa rubra & fætida. Præterea recondebat tumorem steatomatosum duo & viginti libras ponderantem. In utroque pectoris cavo multum stagnabat serum. CLAR. STORCK.

Huc pertinent observationes Libri I. 1694; 1697. Libri III. 371.

ARTICULUS IV.

Omentum adipe obrutum.

OBS. 225. Quidam asthmaticus vehementiori *spirandi difficultate* corripitur paulo post cœnam. Ægre ad cubile deductus se reclinat ad sedem; & respirare desinit.

Aperto abdomine, apparuit pinguedo totum corpus circum circa obdens, ad trium digitorum transversorum altitudinem. O-

mentum adipe obrutum libras triginta dependit. Hepar erat grandius. Lien triplo major; in gibba parte omnino osseus apprehenditur. BONETUS.

OBS. 226. Mulier macilenta & debilis. *in abdomine* gestabat, præcipue cir-

OMEN-
TUM. circa umbilicum protuberans. Vomitu præ-
terea pertinacissimo tenebatur; ac demum
obiit.

Epiploon exhibebat, prope stomachum,
tumorem mere adiposum ad capitis infan-
tis magnitudinem accedentem. Pylorus et-
iam eadem materia quasi obruebatur. E
MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 227. Quidam consistentis ætatis
obesus, & jam dudum *asthmaticus*; tan-
dem in *ischuriam* lethalem incidit.

Secundo cadavere, deprehenditur omentum
ingens, ob majorem adipis copiam; & pon-
do triginta librarum. Hepar erat mole
maximum; lienis involucrum durum, &
passim osseum. Vesica pinguedine obrueba-
tur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 228. In cadavere mulieris, quæ
jamdudum *dyspnæa* laborabat, reperiatur
stupenda adipis copia in omento, septum
transversum sua mole comprimente. RHO-
DIUS.

A R T I C U L U S V.

Omentum inflammatum.

OBS. 229. Quidam a gravi *dysenteria*
in febrem intermittentem mali moris in-
cidit, qua circa quadragesimum diem, e
medio tollitur.

Lustrato cadavere & inciso ventriculo,
levis occurrit phlogosis in facie interna.

hujusce visceris. Venæ portæ rami nigro
sanguine turgebant. Omentum vero in-
flammatum & semiputridum reperitur.
SPIGELIUS.

Huic adde observationes Lib. I. 30. (a),
1563, 1564; Lib. II. 548.

A R T I C U L U S VI.

Omentum scirrhosum & steatomatosum.

OBS. 230. Quidam trigessimus sextum
ætatis annum agens, post laborem arduum,
ardente syrio, gelidam aquam copiose in-
gurgitat. Nocte, insequenti de dolore colli
& lumborum queritur, & venter intume-
scere cepit. Hoc supra modum increscen-
te tumore, post octiduum paracentesi edu-
cuntur octo & sexaginta libræ colluviei
ferosæ & subflavæ. Aequali temporis spa-
tio iterum depleto abdomine, manifesto de-
prehenduntur tumores in ejus cavo. Tan-
dem urgentibus circa umbilicum doloribus,
& collapsis viribus, obiit.

Adparuit ventriculus ingens, lieni ar-
cte connatus. E fundo ventriculi durum,
crassumque scutum nascebatur, universum
explens abdomen; quod nil aliud erat

quam omentum constans tuberculis innu-
meris, diversæ sortis, partim durissimis
& quasi cartilagineis. Pondus totius o-
menti ad sex libras accedebat. Mesente-
rium similibus ferme tuberculis scatebat,
quorum series ramos quasi referebat. Cæ-
teræ abdominis partes adiposæ etiam du-
riores & quasi scirrhosæ cernebantur. Py-
lorus tumorem tres digitos latum extus
gerabat. Haud absimiles, sed minores pro-
minentia annotabantur in facie concava
abdominis. CLAR. DE HAEN.

OBS. 231. Fœmina sexagenaria dolori-
bus nephriticis, cardialgiæ & ischuriæ
multis abhinc annis obnoxia, tandem in
hydropem, & summam spirandi difficulta-
tem,

rem, incidit. Urgent *stomachi dolores*; & erumpit tumor durus in scrobiculo cordis. Deinde accedunt vomitus enormes, dolores colici, alvus adstricta, ac postremo convulsiones lethales.

Seçto cadavere, oculis subjicitur epiploon ingens & scirrhusum, imo & cartilagineum; tuberculis purulentis scatens. Stomachus contractus varias inflammationis & gangrenæ notas exhibet. Hepar erat parvum, deforme, & scirrhusum, cum vesicula semiputrida & inani. Ren dexter majorem lapidem recondebatur, cum uteribus lapidibus oblitus. Stagnabat demum colluvies serosa in abdomine ad libras circiter duodecim. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 232. Virgo quadraginta annorum, *ascite & orthopnea* jamdiu laborans, per aliquot menses suffocari videbatur. Non solum labia, verum etiam rota facies fœdum contraxerat livorem. Tandem suboritur variis lypothymis, vitam cum morte commutavit.

Culter anatomicus sequentia detexit; musculos nimirum abdominales laxè coherentes; uti sæpius observatur in hydropo. Præter aquam copiosam, obvia sunt peritoneum incrassatum; omentum scirrhusum & induratum; intestina coarctata & contracta; membranæ hepatis & renes ambientes duræ admodum & solito crassiores. Pulmo insuper erat plevræ adnatus; cor solito grandius, cum aqua copiosiori in pericardio. RUYSCHIUS.

OBS. 232. (a) Juvenem inter poculos amici ebrii calce ad abdomen percusserant; inde exsurgit dolor perpetuus anteriorem ventris, superioremque partem occupans, cum insigni coctionis alimentorum debilitate. Accedit tandem febris lenta, quæ sensum hominem ad libitinæ rationem ducit.

Reperiebatur in cadavere omentum convolutum arctis limitibus, ita crassum ut sesquipollicem æquaret. Pertinaciter hærebatur hepatis & ventriculo, in cujus cavea fœtidissimum pus visum est; & ipsa natura ventriculi in grumofam cancri cruenti speciem abierat. Pancreas nonnihil scirrhusum deprehenditur. Renes, ureteres & vesica quid morbofi etiam præ se ferebant. CLAR. HALLERUS.

OBS. 232. (b) Homo tenuis fortunæ, mediæ ætatis & obesus, prævisam mortem & optatam amplexus in stabulo, absque cura cujusquam, inedia periit.

OMENTUM.

Inter sectionem cadaveris, ventriculus & intestina inanissima, absque ullo stercoreis vestigio occurrunt. Sola bilis nidulabat in ventriculo & intestinis, atque omnia vicina viscera tangebatur. Omenti stupenda erat moles, cujus crassities unciam unam æquans intestinorum vestigia sibi impressa servabat. Obesum conspiciebatur mesenterium: mirum sane post summam inædiam adipem non absumi. CLAR. HALLERUS.

OBS. 233. Vir trigelimum annum agens, post suppressas hæmorrhoides, tussi sicca & molesta corripitur. Venter & crura tumens; difficilis fit respiratio; & accedente macie, vires sensim deficiunt. Interea venter magis protuberat, referens tympanitidem. Debitis præsidii fugatur hydrops; sed ulterius decrescunt vires, & accedit lethum.

Nil tympanitici inventum est; sed omentum crassum, densum & tuberosum; vel in se revolutum quasi cartilagineum, & ubique cum peritoneo connatum. Intestina, mesenterium & pleura superficiem granulofam exhibebant. Pulmones tuberculosi pure scatebant. Pauca demum stagnabat aqua, tum in pectore, tum in abdomine. CLAR. DE HAEN.

OBS. 234. Mulier a quindecimo ætatis anno *hydropica*, post multos cruciatus, incidit in gangrænâ supra umbilicum, cujus scara separata, erumpit magno cum impetu humor in abdomine contentus. Fluxu cohibito, ut partitis vicibus daretur exitus, quinto post apertionem die misera obiit patiens.

Omentum erat scirrhusum; cum tumore ad pugni magnitudinem accedente, qui continebat materiam albam, pultaceam & inodoram; nec-non globum durum & capillis intricatis & crispis constantem. RUYSCHIUS.

OBS. 235. Cachectica undeviginti annorum *diarrhæam* per tres menses ante obitum patiebatur. Pulsus erat languidus; urina pauca & incensa; atque abdomen *subtumidum* cum difficili decubitu in latus dex-

OMEN-
TUM. dextrum. Accedunt tussicula, *spirandi difficultas*, & febris lenta cum linguæ ariditate. Viribus tandem fractis, & macie confecta, obiit.

Invenitur jecur pallidum; cum vesicula atra bile turgida. Omentum incrassatum & fere coriaceum cernebatur; quod intestina arcte complectebatur. VVARTHON.

OBS. 236. Virgo vetula triginta abhinc annis de quodam pondere & tumore infra regionem stomachi querebatur. Tandem ingravescente morbo, *hydropica* evadit; & ad ineluctabile fatum properat.

Præter aquæ copiam in abdomine stagnantem, oculis visendum se præbet omentum scirrhum, & plane osseum, atque cultro secari nescium; quod scilicet quatuordecim libras pendebat. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 237. Nobilis mulier jam dudum ventrem tumidum gestabat. Tactu deprehenditur *tumor circa umbilicum*, qui pro scirrhu uteri, aut fœtu mortuo habebatur. Denique inter dolores acerbissimos extincta fuit.

Secundo abdomine, repertum fuit omentum multis corporibus quasi glandulosis refertum, & conglobatum; ac sex & viginti libras pendens.

OBS. 238. Quidam melancholicus incidit in vomitum pituitosum, viscidum & contumacissimum. *Flatulentia* etiam cum tumore hypochondriorum consistabatur. Vomitu tandem persistente, obiit.

Invenitur epiploon crassum, scirrhum & contractum; adeo ut hepar prima fronte referret; ejusque crassitiem adæquaret. Ventriculus insuper erat lividus, & parte superiori scirrhus. RIVERIUS.

OBS. 239. In cadavere cujusdam militis a quadriennio *hydropici* præter aquæ libras sexaginta supra centum, reperitur omentum innumeris corpusculis glandulosis diversæ magnitudinis refertum; quorum nonnulla racematim congesta cernebantur. Materia quadam sebacea scatebant prædicta tubercula. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 240. Lustrato cadavere cujusdam *hydropica* occurrit omentum in vastam &

compactam molem concretum, duos digitos latos crassum ubique; nisi quod in ambitu parum gracilesceret. Ventriculus, duodenum, jejunum & colon sub omento ita coaluerant, ut nonnisi destruendo a se divelli potuerint. CLAR. DE HAEN.

OBS. 241. Lustratis interaneis cujusdam juvenis *hydropici*, observantur præter viginti aquæ libras in abdomine, epiploon crassissimum & scirrhum. Stomachus & intestina erant ultra modum contracta. Cor & majora vasa concretiones polyposas recondebant. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 242. In cadavere pueri *tabidi* quinque annis cernuntur omentum scirrhum, & intestina passim hac labe tacta. Nec immunia erant pancreas & mesenterium. Pulmones præterea observantur grandinosi; dextro coalescente cum pleura & sterne. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 243. Instituta sectione cujusdam qui ante obitum *singultu* pertinacissimo laboraverat, reperitur omentum scirrhum, & ita auctum, ut quatuor aut quinque librarum pondus æquaret; & ventriculum ita deorsum e sua sede distraheret. BONETUS.

OBS. 244. In corpore cujusdam *hypochondriaci* deprehenditur omentum scirrhum, quatuor digitorum transversorum crassitiem æquans, & totam epigastrii regionem occupans. RIVERIUS.

OBS. 245. Quidam melancholicus crebris *ructibus* & vomitu contumaci jamdiu laborans, tandem illuc abiit unde negant redire quemquam.

Cadaver lectum exhibet epiploon crassum, rubrum & scirrhum. BONETUS.

OBS. 246. In cadavere viri trium & quadraginta annorum, *hydrope* denati, præter aquam copiosam, occurrit epiploon crassissimum & scirrhum; cum glandulis mesenterii tumidis, duris & quasi cartilagineis. E MISCELLAN. CURIOSIS.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 2, 8, 91, 139, 179, 209, 224, 339, 720, 798, 817, 1052, 1060, 1104, 1121, 1465, 1497, 1408, 1697, 1700; Lib. II. 136, 225, 761; Lib. IV. 87. Vide insuper *Viscera scirrhusa*. OMEN-
TUM.

ARTICULUS VII.

Omentum putridum.

OBS. 247. Quidam nobilis incidit in vomitum cruentum, gravioribus symptomatibus stipatum, e quo evasit. Post aliquot menses recurrit morbus ferocior cum virium lapsu, inappetentia, rugitu, dolore hypochondriorum, atrophia & discoloratione. Dein dolor per totum abdomen propagatur, donec accedentibus nauseis & sudoribus frigidis placide in Domino obdormiverit.

Inter corporis sectionem, reperiuntur pulmones cum nonnullis maculis gangrenosis. Ventriculus inanis, & corrugatus conspicitur. Lien marcidus levi tactu diffinit. Omentum vero putridum occurrit; & mesenterium hujusce labis minime erat expers. Tota demum abdominis cavitas ichore purulento, foetido, sanioso, ac viroso replebatur. BONETUS.

OBS. 243. Virgo duo & viginti annorum, mœrore confecta, in suffocatione hysterica incidit. Menses inordinate fluunt cum lassitudine, dolore capitis gravante, hypochondriorum inflatione, & appetitu dejecto. Febrem vespertinam sequuntur insultus hysterici, quibus jacet sine sensu & motu, moribundæ instar. Ter quaterve invadunt per diem præd & paroxysmi, qui deinde fiunt convulsivi & violentissimi, succedente delirio. Tandem innumeris aliis symptomatibus per annum & ultra conflicta, fatis cessit.

Pulmones costis hærentes tuberculis duris & scirrhis scatebant. Tenuia intestina velut erysipelate affecta, rubicunda conspiciebantur. Omentum denique corrugatum & fere consumptum occurrit. Uterus nil vitæ præ se ferebat. BONETUS.

OBS. 249. Puella laborabat tumore totius abdominis duro, qui in hypogastrio
TOMUS I.

tantus erat, cum dolore acerbissimo, ut pro deplorata haberetur: dein urinæ excernuntur purulentæ cum quodam levamine: sed brevi recurrunt symptomata; erumpunt maculæ quasi scorbuticæ, in pedibus præsertim & cervice. Accedente demum diarrhæa, viribusque prostratis, interiiit.

Aperto corpufculo, omentum cum magna parte mesenterii putredine consumptum apparet. Hepar insolitæ magnitudinis totam fere abdominis cavitatem repleverat. Pancreas erat putridum, renque similiter totus purulentus. E MISCELLAN-
CURIOSIS.

OBS. 250. Quidam crapulæ indulgens, vertigine corripitur. Accedit vomitus cum ventriculi dolore, & levi febricula. Nonnunquam delirat; & inter sudandum occubuit.

Secundo cadavere, invenitur omentum plane putridum, cum jecore scirrhuso. Ventriculus nigro humore semiplenus erat, & ejus facies inferior circa pylorum quasi contusa apparebat. MANGETUS.

OBS. 251. Juvenis octodecim annorum de dolore in regione epigastrica jamdudum conquerebatur. Accedit vomitus, omnibus remediis obsurdescens. Sensim collabuntur vires, pulsus sit debilis; & tandem naturæ debitum solvit.

Lustratis interaneis occurrit epiploon putre, cum hepate male affecto. Ventriculus nigra colluvie scatebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 252. In cadavere infantis vix annum nati & hydropse sublati sequentia annotantur: omentum scilicet putrefactum; pancreas ita assumptum ut ejus nullum
F fere

OMEN-
TUM. fere vestigium animadvertere liceret. Lien erat monstruosus & tribus appendicibus instructus. Pericardium aqua foetida distentum occurrit; cum pulmonibus nonnihil purulentis. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 253. Inter sectionem cadaveris mulieris *ascitica*, observatur omentum fuscum, vel luridum, corruptum, ac pene consumptum. Intestinis sparsim hærebant carunculæ ichore scatentes. Parcius erat aquæ copia in abdomine, ob paracentesim pluries celebratam. Pulmones erant nonnihil scirrhusi, cum aquæ largiori copia, tum in pericardio, tum in pectoris cavo. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 254. Mulier quinquagenaria, repulsa scabie incidit in dolorem continuum, circa regionem epigastricam. Intra biennium sensim molestior evadit hic morbus; quem demum concomitantur *cardialgia*, *nausea*, *vomitus* & colici dolores acerbissimi; quibus tandem emaciata enecatur.

Stagnabat aqua purulenta & foetida ad libras decem in abdomine, cum epiploon scirrhuso & putrido; pancreas erat infarctum & durum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 255. Quidam nihil nisi *ventriculi* accusabat; quod nullum cibum appetere, coquereturque. Multa adhibita fuerant stomachica vel exquisitiora; sed omnia incassum: adeo ut tandem exhaustis viribus ad plures migraverit.

Dillecto cadavere omentum occurrit plane putrefactum; ventriculo reliquisque visceribus inculpatis. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 256. Instituta sectione corporis cuiusdam melancholici & *scorbutici*, in conspectum veniebat omentum nigricans, laceratum, friabile & fere putridum; venis sanguine nigro turgentibus; quod insuper pinguedine destituebatur, & peritoneo pluribus in locis, infra umbilicum adhærebatur. VVARTHON.

OBS. 257. Puella undecim annorum, a septennio *ventris* & *hypochondriorum* doloribus assiduus est vexata. Febre acuta demum superveniente, diris ventris torminibus correpta, quinto die obiit.

Aperto imo ventre, occurrit foetidissima & purulenta colluvies, cum omento toto corrupto & pene absumpto. ZACUTUS.

OBS. 258. In cadavere pueri biennis *hydrope* extincti, annotantur in abdomine, præter aquæ sordidæ copiam, omentum & pancreas putrida; hepar quasi retortitum & hydatidibus oblitum; cum serosa colluvie tum in pericardio, tum in pectoris cavo. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 259. Cadaver pueri quadrimestris, *hydrope* sublato, exhibet præter aquam in pectore & abdomine stagnantem, omentum putridum & quasi colliquatum; hepar mole maximum, & scirrhusum, æque ac lienem; ac demum mesenterium hydatidibus oblitum. DILLENIS.

OBS. 260. In cadavere cuiusdam vetulæ septuagenariæ & veteri *lencophlegmatica* extinctæ, deprehendebatur omentum fere consumptum; cum hepate flaccido, & colluviei serosæ & flavescents copia in abdominis cavo. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 261. Lustratis interaneis cuiusdam mulieris *hydropica*, cujus stupenda erat abdominis moles; præter maximam feri cruenti & foetentis copiam reperiebatur omentum putridum, cum peritoneo simili labe tacto. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 262. In cadavere cuiusdam *scorbutici*, omentum totum fere putridum & corruptum annotabatur; lien vero plane inculpatus conspiciebatur. SENNERTUS.

OBS. 263. Exenterato cadavere *scorbutici*, patet omentum putridum. Pulmones vero flaccidi & variegati deprehendebantur. TH. BARTHOLINUS.

Numerosissimæ de hac læsione prostant observationes videlicet Lib. I. 10, 120, 124, 128, 290, 330, 396, 407, 408, 409, 414, 422, 436, 438, 569, 579, 641, 650, 685, 703, 743, 782, 811, 933, 994, 1011, 1025, 1061, 1088, 1132, 1205, 1225, 1419, 1475, 1498, 1514, 1575, 1636, 1663, 1731. Lib. II. 98, 140, 195, 223, 242, 297, 326, 344, 360, 366, 393, 417, 428, 520, 565, 613,

613, 614, 622, 697, 724, 766. Lib. III.
232, 414, 472. Lib. IV. 171, 179. Præ-

terea vide *Viscera putrida. Colluvies for-*
didā abdominis.

OMEN-
TUM.

A R T I C U L U S VIII.

Omentum absumptum & gangrenosum.

OBS. 264. Quidam melancholicus quadragimum secundum ætatis annum agens, post multos labores & ærumnas, febre duplici tertiana corripitur, cum capitis dolore & vigiliis. Minguntur urinæ rutilæ, flammæ & saturatæ. Sæviunt crebra ventris tormina: eminet tumor indolens, cuti concolor, in latere abdominis sinistro, juxta mucronatam cartilaginem, ab ægro ante aliquot annos animadversus. Hypochondria etiam dura & tumentia annotantur. Interea febris in quartanam facessit & imminet *hydrops*, qui dein manifeste evadit, cum tumentibus seroto & artubus inferioribus. Tandem sexto mense accedentibus delirio, stertore & convulsionibus fatis concessit.

Sectio abdomine protinus effluxit aqua limpidissima & inodora ad libras quatuor & viginti. Nullæ supersunt omenti reliquæ. Lien ingens & deformis libras quinque & ultra ponderabat; intus erat putris cum membrana crassissima & cartilaginea. Ductus pancreaticus vermiculum vivum recondebat cum quatuor lapillis nigerrimis. Cystis demum fellea atra bile erat repleta; & pulmones semiputridi annotabantur. BONETUS.

OBS. 265. Miles trigimum quartum ætatis annum agens, *gangrana* a frigore oborta, omnes fere pedis dextri digitos amiserat. Lecto hinc affixus tussi molestissima diu noctuque conficiatur. Interea sputa cum striis sanguineis excernuntur: *tumet venter cum dolore*: appetitus aboletur: tabe demum & febre hectica e medio tollitur.

Omenti nullum erat vestigium. Intestina semiputrida in glomeramen collecta conspiciuntur, stagnante latice sanioso sordido & copioso. Pancreas erat scirrhusum, hepatis parvum & siccum. Facies concava diaphragmatis granulis albicantibus erat

exasperata. Pulmones partim scirrhusi deprehendebantur; sinister sero sanguinolento innatabat, a quo mollis & friabilis reddebatur. CLAR. HAZENHÖR.

OBS. 266. Mulier utero gerens & asstere simul laborans, sindromem malorum gestationis tempore perpeffa est. Enixo foetu maturo, non desiere illam vexare ascites, *præcordiorum anxietates*, dolores intolerabiles, aliaque mala bene multa; donec placuit Deo ter optimo maximo miseriis ejus finem morte imponere.

Sectio abdominis latici aqueo exitum paravit. Omentum totum erat absumptum. Peritoneum variis in locis, particulis duris, arenulas mentientibus conspersum animadvertebatur. Postremo vena porta passim osseam duritiem quasi assequebatur. RUYSCHIUS.

OBS. 267. Puer triennis abdomen habebat *prætumidum*, ad genua fere propendens & contactu durum; pedes erant œdematosi, & difficilis erat respiratio. De dolore demum abdominis cum insigni clamore querulus, migravit ad Superos.

Caute sectis regumentis, nil aderat nisi pinguedo ad sæbi consistentiam proxime accedens, quæ unius, & quidem majoris, palmæ latitudinem superabat. Secto peritoneo profudit aquæ copia: nullæ erant omenti reliquæ. Cæterum hæc materia sebacea & steatomatosa, facile a cute separata, libras octo & amplius pendebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 268. Mulier biennio mensium suppressione, ex animi mœrore, laborans, doloribus consistebatur in omnibus corporis partibus. Ad somnum proclivis sæpissime evomebat saburram viridem. Ac tandem viribus exolutis fatis cessit.

OMEN-
TUM.

Cadaver apertum hoc dabat: abdomen aquæ subcruentæ libras viginti continebat. Omenti nullæ erant reliquæ. Hepar conspiciebatur pallidum, undique abdomini annexum. Intestina denique versus diaphragma propulsa, & mire circumvoluta, crusta quadam erant circumdata. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 268. (a) Muliercula post infelicem partum, præter varias ægritudines, de dolore tensivo & gravativo in sinistro hypochondrio querebatur; sensim dein tumente abdomine, cum duritie & renitentia. Post septem annos contusionem patitur in capite, dorso & hypochondrio sinistro; hinc dolores in abdomine acerbissimi, spirandi difficultas, cum gravioribus symptomatibus hystericis; donec accedente febre acuta ad plures migravit.

Omentum erat plane absumptum; & mesenterium tuberculosum. Viscera insuper tum pectoris, tum abdominis, invicem

accreta cernebantur. CLAR. BAADERUS.

OBS. 269. In quodam milite ascite sublati, & cultro anatomico subiecto, stagnabat in abdomine aqua subcruenta & fœtida ad octo circiter mensuras. Omentum totum fere erat consumptum. Hepar læsum & hydatidibus refertum; non secus ac lien. Pulmones plevræ hærebant, cum nonnullis hydatidibus & stagnante aqua subcruenta. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

Hunc ordinem ingrediuntur observationes Lib. I. 12, 13, 14, 23, 64, 75, 119, 158, 255 (a), 274, 278, 290, 291, 337, 390, 404, 419, 468, 573, 630, 633, 645, 679, 680, 697, 707, 723, 851, 983, 1015, 1064, 1154, 1247, 1400, 1500, 1507, 1537, 1647, 1660, 1754; Lib. II. 93, 144, 150, 199, 222, 298, 303, 371; Lib. IV. 168, 171. Præter quas vide Viscera putrida; Colluvies sordida abdominis.

De Epiplotele vide Lib. I. Observ. 669.

S E C T I O Q U A R T A.

D E I N T E S T I N I S.

A R T I C U L U S I.

Intestina flatu mire distenta.

INTESTI-
NA.

OBSERVATIO 270. Vir quinquagenarius, chartis indefinenter hærens, duobus abhinc annis, inter varia incommoda, flatulentia torquebatur; cum subito in veram tympanitidem incidit, vomitu & alvo adstricta stipatam. Nil proficientibus remediis omnia in deteriora ruunt. Tandem virium lapsus, pulsusque nunc convulsus, nunc obliteratus brevi misellum ægrum, semper mente constantem, ad ultimam rerum lineam ducunt.

Prima peritonei sectione magna aeris, extra viscera stagnantis, copia, cum impetu profluit. Præterea flatibus mirum in

modum turgébant intestina: cæcum præsertim ad capitis humani molem accedebat; & miculis gangrænosissimis eractis signatum. Stomachus, hepar & lien, alias sana, depressa & exigua deprehendebantur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 271. Piscator annum superans quadragesimum, procerus & herniosus, necnon flatulentia obnoxius; cum repente insultu flatulento in sua navicula correptus esset; illico ibi mortuus est.

Ventriculus & intestina aere ultra modum tuebant. Portio ilei in scrotum delapsa.

lapſa, colore gangrænoſo ſædabatur. Sta-
gnabat ſerum cruentum in abdomine. Pe-
ricardium cordi aſſe hærebat. Vaſa cere-
bri ſanguine nigro & ſpumoso mire erant
diſtenta. Serum reperitur circa ambitum
cerebri, & in ventriculis; ſed parca co-
pia. Plexus choroides plures habebat hy-
datides. Cerebri demum ſubſtantia erat fir-
miſſima. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 271. (a) Inter ſectionem ſœminæ
tympanitide & *anaſarca* extinctæ nullus
erat aer in abdominis cavo; ſed inteſtina
enormiter diſtendebantur; atque in iſtis
celluloſis ſpatiis, extus inteſtiniſ circum-
poſitis, inter ſcilicet muſcularem mem-
branam & extimam, aer bullas excitave-
rat, cum tetro ſapore. Hinc patet pri-
mam morbi ſedem in cavea inteſtinatorum
eſſe: ſed eadem via, per quam ſtatus tu-
bo inteſtinali vi mechanica, inter experi-
menta, impuſſus in celluloſa inteſtinatorum
ſpatia penetrat; ſimili ratione in morbo
poſſe aerem ea ſpatia occupare, cui redit
membrana extima in bullas elevata. CLAR.
HALLERUS.

OBS. 272. Puer ſexennis & macilentus
iſteritio colore pluribus abhinc annis de-
ſædabatur. Venter jam *tumidus* inter ulti-
mum menſem, in immanem molem excre-
verat, cum dura alvo. Haud æquabiliter
extendebatur abdomen, quod percuſſus nil
undulationis, ſed obſcurum tympaniſonum,
unde morbus nomen habet, referebat. Sub
hac rerum conditione, brevi fatiſ ceſſit.

Exenterato cadavere, inteſtina craſſa
ſtatu ultra modum diſtenta deprehende-
bantur; pars præſertim coli ſiniſtra, &
ad anum deſcendens ingentem ſaccum ef-
formabat. CLAR. DE HAEN.

OBS. 273. Quædam mulier *aſthmate* pe-
riodo, per triennium, tenebatur, cum
ventre *tumido*; tandem inter inſultum fe-
rioriorem ſuffocatur.

Pulmones inveniuntur inculpati. Secto
abdomine multum diſtento, ne gutta aquæ
effluxit; ſed omnia inteſtina, imprimis je-
junum mire inflata, diſtenta & tota va-
cua conſpiciuntur. Veficula fellis nihil
continebat bilis; ſed lapidem incluſum ha-
buit magnum & inæqualem, pondere qua-
tuor drachmarum officinalium, E MISCEL.
CURIOSIS.

OBS. 274. Vir quinquagenarius colica
flatulenta & dein *tympanitide* laborabat, INTESTI-
cum extrema corporis macie. Accidenti-
bus tandem gravioribus ſymptomatibus e
medio tollitur. NA.

Aperito abdomine deprehenduntur inte-
ſtina flatibus mire diſtenta; cum variis in-
flammationis & putredinis notis. Omen-
tum nullum cernitur. Meſenterium circa
duodenum erat corruptum. E MISCELL.
CURIOSIS.

OBS. 275. Cujuſdam mulieris, poſt an-
nuam ægri tudinem, pedes ſunt œdemato-
ſi. Dein *intumuit venter*, cum lumbis et-
iam œdematoſis. Morbo tandem ad ulti-
mum gradum proveſto, interiit.

Prima abdominis ſectione protinus efflu-
xit aquæ citrinæ parva copia. Ventricu-
lus & inteſtina flatibus turgidiſſima erant;
hepar maximum & lividum, inæquale &
tuberolum; meſenterium ſcirrhoſum, æ-
que ac pancreas. VVEPFERUS.

OBS. 276. Tonſor quidam in dextro hypo-
chondrio ſibi quidquam afferri conquere-
batur quod in ſiniſtro conquieſceret; quod
ſuper ventriculum tranſiens vomitum mo-
vebat.

In mortui cadavere reperitur inteſtinum
colon ventriculi fundo incumbens, & ſta-
tu omnino diſtentum; reliquis inteſtiniſ
ſæcibus repletis. DODONEUS.

OBS. 277. Quidam *ſpirandi difficultate*,
per vices recurrente, jam pridem labora-
bat; cum ſubito ingruente coli dolore fero-
ciſſimo rapitur.

Omnia inteſtina ita flatibus intumuerunt,
ut venter aperto in adſtantes proſilirent;
ſuſſum igitur repulſo ſepto tranſverſo,
difficilis erat reſpiratio. RHODIUS.

OBS. 278. In cadavere virginis triginta-
annorum, chloroticæ, quæ ſex ante obi-
tum menſes, diris *ventris torminibus* vexa-
batur, ac tandem *tympanitica* occubuit;
occurrunt inteſtina flatibus in immenſum
turgida, non ſecus ac ventriculus. Omen-
tum inſuper erat plane abſumptum; &
meſenterium ſcirrhoſum. BONETUS.

OBS. 279. In cadaveribus variorum vera
& genuina *tympanitide* extinctorum, repe-
riebantur ventriculus & inteſtina flatibus
ſum.

summe distenta; ac præsertim cæcum & colon quæ femoris crassitiem æquabant. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 280. Secto cadavere cujusdam foeminae *iliacæ passionis* defunctæ, intestina occurrunt mirum in modum dilatata. Colon potissimum brachii crassitiem longe superabat. BONETUS.

OBS. 281. In cadaveribus variorum borygmis & *colicæ flatulentiæ* obnoxiorum, colon summe dilatatum & brachii amplitudinem superans vidit. FERNELIUS.

OBS. 282. Lustratis interaneis mulieris *tympanitide* sublatæ, ventriculus & intestina flatu distenta inveniebantur; absque ullo flatu aut humore extra prædicta viscera. SMETIUS.

OBS. 283. In cadavere puellæ cujus ab-

domen in modum tympani *extensum* fuerat; non solum intestina maxima flatuum copia turgebant; sed etiam ventriculus. FABRI. HILDANUS.

OBS. 284. Inciso abdomine cujusdam inter *colicos dolores* acerbissimos extincti, intestina stupendâ flatuum copia distendebantur. ROLFINGIUS.

OBS. 285. Variâ exempla consimilium dilatationum tubi intestinalis & præsertim coli etiam tradidit PANAROLUS.

OBS. 286. Simillimas dilatationes in pari casu pluries vidisse nobis contigit, quas recensere superfluum fore judicamus. E. NOSTR. ADVERSARIUS.

In hæce classē locum merentur observationes Lib. I. 413, 426, 632, 779, 941, 1028, 1309; Lib. II. 37, 151, 332, 530. Præterea vide *Mira. intestinorum dilatatio*.

A R T I C U L U S I I.

Intestina flatu disrupta.

OBS. 287. Mulier corpulenta *colicæ flatulentiæ* tam atroci premebatur, nullo erumpente flatu, ut ingruente ferociori insultu præ nimia distensione scisso intestino vitam finierit; quod deprehensum fuit inter exenterationem cadaveris. BENEVENIUS.

OBS. 288. In cadavere cujusdam rusticæ qui post diuturnas *ventris torsiones* & *inflationes* ultimum diem obiit; inveniebatur

longior fissura in tubo intestinali; qua etiam recentes uvas, quas paulo ante comederat, prorupisse constitit. BENEVENIUS.

OBS. 289. Post atrocissimos *colicæ dolores*, a constrictione intestinorum, ea nunquam disrupta, & sordes in cavum abdominis effusas, cum repentina ægrorum interemptione vidit. VV. VPPERUS.

A R T I C U L U S I I I.

Intestina sanguine turgentia.

OBS. 290. Artifex sextum emensus lustrum sævissimos *ventriculi dolores* patie-

batur; qui opportuna cura fugantur. Post aliquot hebdomadas recurrit morbus ferocior.

cior cum dolore renum & vomitu; tum accedit summa debilitas, imminente *leipothymia*. Materię nigrę & copiosę dejiciuntur & innatescit *morbis niger*. Accedunt animi deliquia; omniaque in pejus ruunt; ac tandem ultimum diem clausit.

Referato abdomine, nullum occurrit omentum. Tumor ventriculus: intestina flantibus turgida; hic robra, hic nigra & gangrenosa videbantur. Lien erat parvus, non secus ac hepar. Vesicula fellea nihil præter aerem habebat. Apertis ventriculo & intestinis effluxit stupenda sanguinis copia; qui liquorater & piceus annotabatur in crassioribus intestinis. CLAR. TISSOT.

OBS. 290. (a) Vir triginta annorum, cachecticus, de dolore gravativo & æstu quodam in hypochondriis cum respiratione difficili querebatur. Sub hoc rerum statu

horripilatione corripitur, quam sequitur vomitus sanguinis puri, grumosi & copiosissimi. Flatus erumpebant, motu quodam ventriculi singultuoso. Pulsus debilis explorabatur; & urgebant animi deliquia cum frigore extremorum. Vomitus per aliquot horas cohibitus denuo recurrit, ac vehementior; adeo ut æger exanguis vitam cum morte brevi commutaverit.

Secundo abdomine invenitur omentum per medium disruptum. Lien erat solito major. Duodenum sanguine atro turgebat; similesque sanguinis stagnantis grumos continebant alia intestina exilia; unde haud falso conjiciebatur cruorem prorupisse e vasis meseraicis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

Inter affines recenseretur queunt observationes Lib. I. 331; Lib. II. 80, 141, 284.

ARTICULUS IV.

Intestina fœcibus infarcta.

OBS. 291. Quidam juvenis post grave infortunium in maniam incidit. Pluribus elapsis annis semel tantum intra mensem alvum exonerabat; quæ tamen certis intervallis ultra modum solvebatur; unde constipatio pertinacior. Interea abdomen mire intumuit; vigente appetitu: quod postea concidit a dejecta stupenda stercoreis fœcina. Ultima demum fœcum retentio ad sexdecim septimanas protrahitur; deficiente appetitu & urgente siti. Tum venter magis magisque protuberat; vires deficiunt & placide anno trigesimo a primo insultu expiravit.

Secundo abdomine profilit aqua ad tres mensuras. Anum obturabat scybalarum massa durissima. Stupenda erat intestinorum moles cum variis syderationis notis. Omenti nulla conspiciebantur vestigia. Nil postremo notatu dignum occurrit in cerebro. THEOD. ZVWINGERUS.

OBS. 292. Senex litterarum amans, verigini & flatulentie obnoxius, adstrictione alvi jamdudum torquebatur. Accedentibus

ventris torminibus & anxietatibus plane desiderantur dejectiones alvinæ. Interea tumor abdomen; ingruit vomitus; respiratio nonnihil impeditur; caput obnubilatur; erumpunt sudores frigidi; ac tandem viribus exolutis, occubuit æger.

Reperiuntur inflammationis & syderationis notæ tum in ventriculo, tum in rubo intestinali. Colon in immensam asurgebat magnitudinem ob copiam materię subalbicantis & quasi lapideæ quam recondebat; a qua plane obturabatur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 293. Matrona quadragenaria, obesa, insultibus hyllericiis & convulsivis obnoxia; de alvo adstricta perpetuo querula; tandem incidit in vomitum, nulla arte compescendum; alvo plane sicca remanente. Sub hoc rerum statu, abdomen sensim tumor, cum manifesto ponderis sensu in hypogastrio. Accedunt tormina, singultus, lypothymia, sudores frigidi; quibus tandem undecimo die, ab ineunte vomitu, ad ultimam rerum lineam ducitur.

INTESTI-
NA. Inter sectionem cadaveris, obvia sunt intestina tumida & inflammata cum ligamentibus gangrænosus. Coli pars sinistra, vel ano prospiciens, fæcibus induratis, & quasi gypseis plane obturabatur. E NO-STRIS ADVERSARIIS.

OBS. 294. Vir consistentis ætatis *alvo* summe *adstricta* conflabatur. Quævis alimenta vomebat, cum magna pituitæ vitreæ quantitate. Tandem invalescente morbo & accedentibus gravioribus symptomatibus interijt.

Aperto abdomine deprehenditur totum intestinum duodenum stercore durissimo & atro repletum; quod in plures partes quasi divisum, rubra ad unguem æmulabatur. BONETUS.

OBS. 294. (a) Introspecto cadavere cujusdam mulieris, jamdudum *ventrem protuberantem* gestantis, cum *alvo* summe *adstricta*, patet stupenda dilatatio in parte coli epigastrica, cujus inferior mire erat contracta, callosa & quasi cartilaginosa; ac vix angulissimo ostio pervia. Hinc intelligitur cur scibala in hanc amplissimam

tubi cavitatem collecta, ægre ad podicem appellerent. CLAR. DULAC.

OBS. 295. Lustratis interaneis cujusdam pueri qui *ventris tormina* jamdudum patiebatur; cum *alvo adstricta*; deprehendebantur universa intestina fecibus duris & siccis plane infarcta, quales ante obitum, summa cum molestia, vomitu profunde-
bat. PARÆUS.

OBS. 296. Inspecto cadavere cujusdam *ileo* extincti; nullæ reperiuntur plicæ, nec volvulus: sed circa intestinum cæcum occurrit materia quædam indurata & quasi lapidescens, quæ tubum intestinale plane obturabat; cum maxima adhæsi-
one. FONTANUS.

OBS. 297. In cadavere sexagenariæ, quæ colica, dum viveret, erat conflata, in morbum, *miserere mei* dictum incidit; invenitur intestinum colon durissimo stercore & quasi lapidescente repletum. HIP. BOCS.

Ad traditas proxime accedunt observationes Lib. I. 502, 503, &c.

A R T I C U L U S V.

Intestina pituita repleta.

OBS. 298. Cuidam gravis affectus alvum prorsus cohibuit; qui tandem *ventre* supra modum & sensim *intumescente* ferocissimis *doloribus* conflatus, ad Superos migravit.

Reserato abdomine deprehendebatur intestinum colon usque adeo pituita infarctum, ut solutum corpus censeretur; nihilque omnino fæcis in alvum delabi sciret. FERNELIUS.

OBS. 299. In cadavere mulieris famelicæ quæ dum in vivis ageret, singulis fere

horis, etiam noctu, comedere coge-
batur, imminente leipothymia, intestinum colon valde distentum deprehensum est, totumque viscida & vitrea pituita repletum; una cum flatibus. HEURNIUS.

OBS. 300. In cadavere cujusdam *doloribus colicis* acerbissimis obnoxii, in conspectum veniebat totum colon pituita crassa obductum; relicto tamen foramine, digiti crassitie, pro fæcibus transmittendis. SAL-
MUTHUS.

ARTICULUS VI.

INTESTI-
NA.*Intestina lumbricis scatentia.*

OBS. 301. Puer duodecim annos natus, febre cum horroribus inordinate recurrentibus laborabat; cum in *cardialgiam* & vomitum incidit: accedunt cibi fastidium, denique strepitus inter somnum, & sudores nocturni. Interea urget vomitus, alvo remanente sicca; abdomen in alium attollitur; & convulsus moritur puer.

Lustrato cadavere, animadvertuntur circa finem ilei vermes denso agmine in glomeramen, pugni molem æquans, convoluti, & mire contorti; quibus plane obturabatur tubus intestinalis, variis phlogoseis & gangrænæ notis signatus. E NOTIS ADVERSARIIS.

OBS. 302. Quidam febre intermittente corripitur, cum quadam vermium suspitione. Febris notissimis præsidii fugata post quindecim dies recurrit, nunc tertiana, nunc duplex tertiana, quæ tum, posthibita cura, pertinacior & gravior evadit. Viribus tandem deficientibus ingruunt convulsiones; ac insultu epileptico vehementiori rapitur.

Inter exenterationem cadaveris reperiuntur in intestino jejuno variis stigmatibus gangrænosis defædato, numerosissimi lumbrici in varia glomeramina contorti & aggregati. Venterculus bilem porraceam recondebatur. E DIARIO MEDICO.

OBS. 303. Puer sexdecim annorum *hydropicus*, cum per quatuordecim dies excrementa alvi per os evomeret; nec per secessum quicquam egeret; viribus tandem fractis expiravit.

Inspecto abdomine, flatus prima sectione erumpebant. Verum intestina tantopere erant distenta, ut femoris crassiciem passim adæquabant; & vermibus vivis numerosissimis scatentibus. Depressiora adeo erant convoluta, intorta & implexa, ut nulla illic nec excrementis, nec flatibus pateret via. Præter quæ, hepar corruptum, arenulis, lapidibusque infarctum deprehenditur. PLATERUS.

TOMUS I.

OBS. 304. Puer bimulus tussi laborabat, cum crebris ejulatibus & inquietudinibus nocturnis. Nutrix eum dentibus laborare putabat; donec tandem in gravissimos & continuos motus convulsivos incideret; quibus intra triduum e medio tollitur.

Aperto corpusculo, deprehenditur intestinum duodenum a lumbrico terete perforatum, & exesum: cæteris partibus plane inculpatis. LOSSIUS.

OBS. 305. Puella undecim annorum, nulla prævia ægritudine, in *affectum lethargicum* incidit; quo postridie, variis incallum adhibitis, ultimum fatum subiit.

Cerebrum falso incusatum deprehenditur, sed lustrato abdomine occurrunt duodecim vermes oblongi & conglobati in intestinis tenuibus, quæ insignem ruborem, & inflammationis notas præ se ferebant. GHIFLETUS.

OBS. 306. Grassabatur in Italia morbus quidam *malignus* & epidemicus, cum horrore & febre invadens, qui intra paucos dies feralem habebat exitum.

Instituta plurium cadaverum sectione, mira & vix credibilis minorum vermiculorum copia deprehendebatur. VELSCHIUS.

OBS. 306. (a) In cadavere cujusdam inflammatione pectoris extincti, reperiuntur pulmones inflammati & plevræ arcte hærentes; quæ membrana erat etiam ejusdem mali consors. Stomachus & intestina flatulenta & phlogosi tacta conspiciiebantur; lumbricisque maximis, passim conglomeratis scatentibus. E DIAR. NOSOC. MILITAR.

OBS. 307. In cadavere pueri qui *erosione gingivarum* jampridem gravissime vexabatur, tanta inventa est abundantia vermium, ut in nonnullis locis intestina eroserint; multique in vacuo ventris reperti fuerint. FABR. HILDANUS.

G

OBS,

INTESTI-
NA.

OBS. 308. Inspecito cadavere cujusdam viri febre tertiana & continua extincta; deprehendebatur stupenda lumbricorum copia, non solum passim in tubo intestinali, sed etiam in ventriculo, usque ad œsophagum. PANAROLUS.

OBS. 309. Puer gravi dysenteria corripitur; quæ tandem atrocioribus symptomatibus stipata, decumbentem ad libitinæ rationem ducit.

Sectio cadavere, in conspectum venit stupenda lumbricorum copia, partim solitariorum, partim confertim collectorum. FONTANUS.

OBS. 310. Quidam mendicus, dum in vivis ageret discoloratus, capite multatus, inter cadaveris sectionem, exhibuit

maximam lumbricorum viventium copiam, in rubo intestinali nidulantium. PLATERUS.

OBS. 311. In cadavere virginis acerbissimo ventris dolore sublatæ, erant intestina non solum exesa, & vermibus transfixa; sed etiam hepær ab iis erosum, & alte excavatum; non secus ac cor. RIVERIUS.

OBS. 312. Alia virgo consimili morbo enecata exhibebat lumbricos qui intestina & præsertim colon passim perforaverant. RIVERIUS.

Pro affinis haberi debent observationes Lib. I. 82, 350, 408, 907, 1591. Lib. II. 61, 123, 385. Lib. III. 414.

A R T I C U L U S VII.

Tænia in intestinis.

OBS. 313. Quædam mulier jampridem horrendis symptomatibus divexabatur, quorum ratione perpetui erant ejulatus; & cubili contineri minime poterat, de fascino cogitantibus medicis. Ea tamen mortua nulla alia causa se exhibuit præter ingentem vermem latum, sive tæniam, intestina omnia, tum tenuia, tum crassa investientem. BONETUS.

OBS. 314. Quidam morbo prehenditur ignoto, miris & terribilibus symptomatibus stipato, quibus ferendis impar tandem rebus humanis vale supremum dixit.

Sectio cadavere in conspectum venit vermis insignis totam intestinorum longitudinem occupans. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 315. In cadavere puellæ quæ varias partes tæniæ rejecerat, & de dolore hypocondrii dextri conquerebatur; reperitur copiosum serum in abdomine. Renes erant amplissimi; jecur ingens & copia vermis tæniæ in intestinis. J. BAUHINUS.

In harum numero adscribi debet observatio Lib. I. 1508.

A R T I C U L U S VIII.

Lapides in intestinis.

OBS. 316. Juvenis macilentus, cujus alvus erat adstricta, immanem ventris dolo-

rem experiebatur inter dejiciendum. Nonnullos interdum excernebat lapillos ciceris ma-

magnitudine, nonnunquam ad avellanam accedentes, & coloris cineritii. Tandem sævientibus ferocioribus doloribus, & alvo plane suppressa occubuit.

Inter cadaveris exenterationem, deprehendebatur calculus castaneæ magnitudine & forma, colo intestino tenaciter adhærens; qui antehac tragædiam excitaverat. ZACUTUS.

OBS. 317. Quædam matrona *doloribus colicis* acerbissimis corripitur, cum vomitu & alvo adstricta. Variis incassum adhibitis præsiidiis; tandem migravit ad superos.

Referato abdomine in conspectum venit lapis mole magnus & tubum intestinale plane obturans. EX ACTIS GERMANICIS.

OBS. 318. Faber ferrarius de *dolore stomachi* gravativo querebatur; qui sensim varia post se trahit symptomata, ac tandem obitum.

Lustrato cadavere deprehenditur in intestino jejuno magnus & candescens lapis, qui integrum tubum obstruxerat; ut nihil permeare potuerit. SCHNEIDERUS.

OBS. 319. *Crassior pituita* in cæci & coli intestini cellulis diutius coercita; non-

nunquam concrevit in calculos & alvum cohibet; quales sæpe vidit inflari nucis juglandis, in dissectis cadaveribus FERNELIUS.

INTESTINA.

OBS. 320. In cadavere cujusdam fœminæ, *passione iliaca* extinctæ, deprehendebatur tubus intestinalis obstrictus a quodam lapide, ad nucis juglandis magnitudinem accedente. EX ACTIS PARIISIENS.

OBS. 321. Cadaver sexagenarii *cruciatibus intestinorum* per annum integrum conflictati, exhibuit globulos ovum gallinaceum adæquantes, colo affixos & semi-lapideos. HORSTIUS.

OBS. 322. Aperto cadavere cujusdam inter *venæ tormina* extincti invenitur lapis perforatus in intestinis, quo liquidioris materiæ via patebat. BALLONIUS.

OBS. 323. In cadavere cujusdam *colicis doloribus* defuncti, in conspectum venit lapis ovi anserini forma & magnitudine, in colo delitescens. SEVERINUS.

OBS. 324. Calculos, haud raro, in tubo intestinali generari oculata fide testatur SILVATICUS.

A R T I C U L U S IX.

Corpora extranea in intestinis.

OBS. 325. Quidam quadragenarius per triennium nihil nisi potulenta assumens de *dolore abdominis* continuo querebatur. Mirandas intestinorum agitationes & circumvolutiones cum murmure sentiebat. Aderat tumor durus & renitens in *hypogastrio*; ac tandem fatis cessit.

Referato abdomine, exeunt e colo sphaelato & rupto nuclei ceraforum. Infartus erat & repletus prædictus tubus ceraforum & prunorum nucleis, ad tres circiter libras. Præterea cum hisce nucleis occurrebant quatuor globuli plumbei bombardarum portatiliū, quos forte alicu-

jus consilio deglutierat ad referandas vias. BINNINGERUS.

OBS. 326. Instituta sectione cadaveris cujusdam viri, ab *urina interceptione* perempti in propatulum veniebat intestinum rectum repletum & infartum nucleis ceraforum, diu ante ingestorum, illuc detrusorum & subsistentium. MANGETUS.

OBS. 327. Puella septennis diarrhæa corripitur. Ab intempestivo adstringentium usu *alvus* plane sicca evadit, hinc tormina & dolores acerbissimi qui mortem post se trahunt.

INTESTI-
NA.

Cæcum intestinum adeo cydoniato obturatum erat, ut illac nil transire posset. FERNELIUS.

OBS. 328. Maniacus ferramenta, araneas, lacertos & bufones eadem temeritate ma-

sticabat & devorabat. Tandem febre continua cum diarrhæa torminosa correptus obiit.

Reperiuntur duo cultri frustra, alterum in cæco, alterum in recto prope anum. Cæcum pure scatebat. BINNINGERUS.

A R T I C U L U S X.

Intestina inflammata.

OBS. 329. Mulier gracilis, ætatis annum tertium & quadragesimum agens; temperamento bilioso, ad sputum sanguinis proclivis; deficientibus mensibus, dolore corripitur infra mammam sinistram cum rigore, febre & difficili respiratione. Aderant sitis, tussis, & sputa alba, crassa, & spumosa, & nonnunquam cruenta. Interea accessit dolor sævissimus circa umbilicum. Paucis post diebus omnia remittuntur. Dein fatiscencibus viribus, frigore corripitur sine pulsu. Sub hac rerum conditione nullum perferit dolorem, sætidum sanguinem cum fæcibus alvinis deijcit, accedit delirium, cum tendinum subsultu; ac tandem vivere desinit.

Inter cadaveris eviscerationem, in conspectum veniebant tenuia intestina ex rubro colore ad lividum & nigrescentem inclinantia. Pancreas erat solito crassius, durum & tuberosum. Jecur nonnihil durum annotabatur. Vesicula fellea a viginti & centum calculis distendebatur, quorum majores, numero viginti, nucis avellanæ magnitudinem æquabant. Antica denique pulmonum pars compacta, cum nonnullis hærentiis, percipiebatur. MORGAGNUS.

OBS. 330. Juvenis viginti annorum ad varios pectoris morbos proclivis, & macilentus, cum alvo adstricta; post exercitationem immodicam, dolore interaneorum, cum rigore, nausea & lassitudine, corripitur. Tumet abdomen; lotiumque parce fluit. Pulsus exilis exploratur, cum sudore frigido. Interea erumpit vomitus ingestorum, cum nonnullo levamine. Persistente vomitu colluviei viscidæ & biliosæ, solvitur alvus cum defectionibus biliosis &

porraceis. Postea exacerbantur abdominis dolores, cum tensione & renitentia præsertim in hypogastrica regione. Tandem refrigerantur artus, & septimo morbi die ultimum fatum subit.

Stagnabat in abdomine copia feri sordidi & purulenti. Epiloon, intestina, & peritoneum invicem hærebant; epiploon putrido, ad pelvim usque descendente, vesicæ accreto. Intestina demum invicem adglutinata, inflammata, & partim sphacelata deprehendebantur; cum mesenterio toto purulento. E DIARIO MEDICO.

OBS. 331. Vir sexagenario major incidit in vomitum materierum nigrarum, cum defectionibus ejusdem naturæ, & fætidissimis. Tum excandescit febris cum doloribus obscuris in abdomine. Tempestivis remediis fugatus hic morbus pluries per triennium recurrit. Ingruente tandem insultu vehementiori e vivis tollitur.

Secundo cadavere inveniebatur pylorus, variis tuberculis quasi obrutus. Glandulæ mesenterii solito tumidiore cernuntur. Jejunum & ileum phlogosi tacta observantur, cum variis maculis nigris & gangrænosæ. Cæcum sanguine nigro & grave olente ultra modum repletum, & distentum stomachi magnitudinem quasi æmulabatur. E DIARIO MEDICO.

OBS. 332. Quidam sexagenarius hemiplegiæ, arthritidi & nephritidi obnoxius, pridie quam moreretur cibum rejicit aquosa materia permixtum. Dolorem æstuantem cum pulsatione ad stomachi regionem perferit. Urget vomitus; deficit appetitus, cum pravo oris sapore & siti. Dein in-

gruit

gruit *febris*, exasperatur dolor stomachi, pulsus ex multa sanguinis attriti & foetidi dejectione aboletur: tremores ad praecordia percipiuntur & paulo post obiit.

Intestina omnia inflammata materiem cruentam continebant. Ventriculus & renes sani deprehenduntur. Pulmones vero in parte postica nonnihil inflammati occurrunt. VALSALVA.

OBS. 333. Vir quinquagenarius & gracilis, febre ardente ante biennium liberatus, magna postmodum siti, summa capitis & *ventriculi debilitate*, & virium languore afficiebatur. Accedit ingens cordis oppressio quam antecederet corporis tremor, Mero interea cum combibonibus se ingurgitans accerbissimo *ventris dolore* corripitur, una cum *febre & vomitu bilioso*; quibus ineunte quarto die extinguitur.

In inciso cadavere magna intestini ilei pars inflammata deprehenditur. Multum feri continet cranium, quo scilicet ventriculi cerebri ultra modum erant distenti. VALSALVA.

OBS. 334. Quidam juvenis atrocissimo dolore in regione umbilicali, cum *vomitibus porraceis & æruginosæ* laborabat. Abdomen erat tensum, & pulsus humilis. Accedit delirium: oculi convelluntur; & impeditur respiratio; ac demum secundo die a primo morbi insultu moritur.

Instituta cadaveris sectione hæc annotabantur. Intestina scilicet hic illic inflammata, livere incipiebant. Peritoneum atris maculis erat distinctum. Ventriculus vero nigris tuberculis oblitus conspiciebatur. VALSALVA.

OBS. 335. Quinquagenarius post arduos labores de magno ad guttur & pectus calore queritur; qui eas deferens partes ad lumbos & ventrem se prodidit, cum dolore vehementi & pungente; atque rigore sæpius recurrente. Tandem accedit *volutus* cum sæcum rejectione, quo intra sex dies, & circa trigessimum e decubitu diem, obiit æger.

Abdomen erat sanie plenum, quæ omentum & intestina inter se colligaverat. Præterea intestina erant inflammata, una cum hepate & liene. Denique passim occurrebant in mesenterio parvi abscessus ut ulcuscula. VALSALVA.

OBS. 336. In cadavere juvenis die decima septima *febris* continuæ cum *diarrhæa* extincti; deprehenditur inferior omenti pars inflammata & putrida. Remoto omento diffusa videtur inflammatio cum putredine in omnibus subjectis partibus. Ventriculus phlegmone oblitus apparuit; ileum inflammatione & necrosi tactum cum nonnullis tuberculis, & foraminibus, observatur. Colon corruptum, ulcusculis foedatum cum variis excrecentiis externis annotabatur. Pericardium ubique & undique cordi accretum erat. BONETUS.

INTESTINA.

OBS. 337. Vir triginta annorum incidit in *dysenteriam*, cum *febre* continua, singulis diebus ferociente. Fluebant *dejectiones* sinceræ, mox *nigræ* cum summo dolore & calore: sanguis aderat paucus, modo sincerus, modo permixtus, qui duobus ante mortem diebus suppressus est. Lingua erat scabra. Accedit tandem extremorum frigus, quod pressio pede sequitur mors.

Hepar erat spahacelatum; & epiploon simili labe tactum. Occurrit insignis inflammatio in pyloro, & tenuibus intestinis, propagata usque ad rectum, nonnihil gangrænosum. LAMONIERE.

OBS. 338. Mulier sexagenaria, robusta nil excrevit per alvum spatio novem dierum; nec clysterem admittere voluit. Sub quo rerum statu incidit in *febrem malignam cum vomitu bilioso*; & intra biduum moritur.

Reperiuntur pulmones semi-putridi, cum hepate nonnihil scirrhuso & inflammato. Ventriculi tunica interior erat etiam phlogosi tacta. Ileum occurrit in medio gangrænosum & putridum; atque in superiori parte inflammatum. Pars ilei inferior tota coaluit, ut nihil pertransire potuerit. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 339. Vir quadragenarius, ab aliquot jam annis, ad varios morbos proclivis, tandem *febre* corripitur. Decimo die nihil excrementorum per inferiora dejecit. Decimo tertio *faeces per os*, foedum in modum, *dejecit*; quas triduo post anima sequebatur.

Principium coli inflammatum, arctius compressum & intus ulcerosum deprehendebatur. Pancreas erat ingens & scirrhusum, & ponderis novemdecim unciarum.

Omentum.

INTESTI-
NA.

Omentum etiam occurrit scirrhum. KER-
CKRINGIUS.

OBS. 340. Puellus, quatuor annorum *dysenteria* correptus, quæ tunc erat popularis, excrementa excernebat cruenta, flava, ac tandem nigra; quibus mucus pelucidus & copiosus adhærebat. Septimo morbi die, deficientibus viribus expiravit; inter *vomitum*, *excrementorum* flavorum & nigrorum, qualia per alvum dejecerat.

Inveniebantur crassa intestina tumescia & livore affecta, cum omnibus inflammationis notis. PLATERUS.

OBS. 341. In cadavere cujusdam *ascitici*, peritoneum infra umbilicum valde inflammatum conspiciebatur, & gangrænosum circa hepar, materiaque quadam alba & viscida circum circa obductum. Intestina inflammatione insigni, quasi erysipelate, erant corrupta; similemque materiam conjunctam habebant. RAYGERUS.

OBS. 342. Puer decennis scrophulosus, *bubonibus pestilentialibus* in utroque inguine corripitur, qui suppurationis nescii brevi evanescunt, hinc subitanea mors.

Epiploon aridum inveniebatur. Intestina inflammata, si excipias rectum, atrabile & lumbricis scatebant. Mesenterium erat scirrhum, non secus ac hepar nonnihil syderatum. Pectus feri copiam recondebat; & pulmones crusta quadam gelatinosa obducebantur. COUZIERUS.

OBS. 343. Herniosum ex epiplocele *febris* corripuit cum *vomitum* enormi, *ventris doloribus*, siti molesta & inquietudine. Alvus erat sicca. Tandem refrigeratis extremis & pulsu deficiente obiit.

Deductum erat intestinum colon in hypogastrium, a prolapsu omenti in scrotum. Intestina omnia phlogosi affecta conspicebantur. Cystis fellea turgidissima deprehenditur ab incluso flatu intra ejus tunicas. FONTANUS.

OBS. 344. Quidam juvenis in *febre ardentem* malignam incidit. Venter tumet cum dolore præferrim in latere sinistro. Pulsus durus exploratur; accedit phrænitis, quam excipiunt convulsiones lethales.

Intestina passim occurrunt inflammata. Renes maculis nigricantibus erant signa-

ti. Ureteres & vesica inflammationis notas exhibebant; pulmones nonnihil erant gangrænosi. EX ACT. PARISIENS. EXTERN.

OBS. 345. Miles *febre maligna* epidemica laborans, *alvi fluxu* pertinacissimo corripiebatur; quo persistente solvuntur vires; & mors præ foribus imminet.

Sectio mortui cadavere, intestina in conspectum veniunt inflammata; crassioribus jam putridis. Nonnullæ insuper occurrebant inflammationis notæ in substantia corticali cerebri. CLAR. PRINGLE.

OBS. 346. Vir quadragenarius *colica saturnina*, e qua jam septies evaserat, corripitur: hanc concomitatur *febris* vehemens cum cephalalgia immani & dolore artuum acerbissimo. Ingruit denique delirium: sæviunt convulsiones, & æger diem extremum claudit.

Stomachus in parte superiori lividus annotatur. Duodenum, jejunum, cum maxima ilei parte inflammata occurrunt. E. DIARIO MEDICO.

OBS. 346. (a) Cadaver cujusdam militis, inter *colicos dolores* ferocissimos extincti, exhibebat colon mire dilatatum, ultra decem pollices latum, inflammatum & gangrænosum; præter abscessum ingentem inter rectum & vesicam situm, pure fetido repletum. E. DIARIO NOSOC. MILITAR.

OBS. 347. In cadavere vetulæ *diarrhæa diuturniori* extinctæ, cystis fellea bile obsecruriori rubebat, quæ latius quam plerumque solet infecerat intestina tenuia. Colon ex inflammatione intus rubebat. Rectum tumidum, etiam phlogosi tactum, jam livebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 348. Lustratis interaneis cujusdam juvenis qui post *fluxum dysentericum*, in *febre semi-tertianam* incidit, qua circa vigesimum diem e vivis tollitur; reperiebantur intestina tenuia phlogosi tacta & pars ilei sphacelata. SPIGELIUS.

OBS. 349. Inter sectionem cadaveris cujusdam adolescentis *febre semitertiana* correpti; & vigesimo septimo morbi die e vivis sublata, occurrebant tenuia intestina in-

inflammata; non secus ac jecoris pars concava; cum ileo partim ad gangrænam vergente. SPIGELIUS.

OBS. 350. In cadavere fœminæ septuagenariæ, peste subito enecatæ, hepar obstructum invenitur. Ventriculus maculis purpureis signatus, amurcam viridem & foetidissimam continebat. Ileum erat inflammatum; cætera intestina vermibus scatebant. Cor solito majus sanguinem atrum recondebat. COUZIER.

OBS. 351. Homini cuidam inter colicam viginti dierum extincto, inventum est colon ingens inflammatum & gangrænosum, fœcibus flatibusque scatens. Hepar insuper erat flaccidum & subnigrum, cum sanie crassâ & putrida in abdomine stagnante. SEVERINUS.

OBS. 352. Exenterato cadavere cujusdam, inter colicam sævissimam, quasi subito extincti; in conspectum veniebant intestina passim inflammata, & partim gangrænosa. Nonnullas etiam syderationis notas exhibebat hepar. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 353. In cadaveribus variorum fœbre maligna, ingenti siti, vomitu & faucium ardore stipata sublatorum; obvia fœbant ventriculus & intestina inflammata, & quasi exusta. TH. BARTHOLINUS.

INTESTINA.

OBS. 354. Inter disseccionem plurimum doloribus colicis sublatorum, inflammationes coli, nonnunquam jejuni & ilei, rarius vero ventriculi, vidit SPIGELIUS.

OBS. 355. In variis colicorum dolorum fœvitiæ raptis, intestini coli inflammationem, cum flatulentia in tubo intestinali, se vidisse narrat VVILLISIUS.

OBS. 356. Secto cadavere cujusdam colica subito extincti, reperiebatur intestini coli inflammatio, quæ jam ad nigredinem vergebat. VALSALVA.

OBS. 357. In quadam fœmina fluxu dysenterico enecatâ, in conspectum veniebat intestina phlogosi tacta. CLAR. MORGAG.

Inter affines recenseri debent observationes Lib. I. 371. (a), 378, 441, 465, 599, 604, 807, 844, 1031. Lib. II. 112, 679. Vide insuper *Viscera inflammata*.

A R T I C U L U S X I.

Intestinorum abscessus.

OBS. 358. Adolescens vigesimum secundum ætatis annum agens, diarrhæa febris continua juncta per integrum mensem laborabat. Post nonnullas inducias de stomachi dolore & spirandi difficultate queritur, cum dolore & tensione in hypochondrio dextro. Tussis erat sicca & sonora; cum exurgit febris intensissima nausea & siti stipata, cum pulsu parvo; & difficili decubitu in latus sinistrum, ad quod dolor interea vergit, ad claviculam usque ascendens. Biliosæ erant dejectiones cum tenesmo, lotio crasso & rubro. Septimo die urget spirandi difficultas, absque tussi: accedunt sudores putidi, frigus extremorum, cum pulsu formicante. Die nono ingruit

lypothermia; pulsus dein fere obliteratur; tument crura; atque os fœtet. Die undecimo supervenit delirium; exacerbantur alia symptomata & decimo quarto obiit.

Maxima erat puris copia in ima abdominis parte. Totus intestinorum tractus inflammationis notas habebat. Colon præcipue lividum & nigrum exhibebat in parte hepatis substrata abscessum ingentem, quo disrupto erumpit pus fœtidum, fœcibus permixtum. MANGETUS.

OBS. 359. Vir triginta & amplius annorum, jam pridem doloribus colicis obnoxius, quatuor mensibus ante obitum ferocioribus torminibus vexabatur, cum alvo

ad-

INTESTI-
NA.

adstricta. Dein intumescit venter; suffla-
minatur lotium; accedit vomitus alimen-
torum, dein *stercum* cum anxietate, ex-
tremorum frigore & pulsu formicante,
quæ brevi misellum ægrum illuc mittunt
unde negant redire quemquam.

Referato abdomine in conspectum ve-
niebat peritoneum passim maculis nigris si-
gnatum. Omnia apparebant intestina sub-
rubra, livida & nigra. Colon exhibebat
abscessum apertum, cujus præcipua puris
pars in infima abdominis parte stagnabat;
prædicti intestini parietes pollicis crassi-
tjem æquabant; & materiam quamdam
steatomatosam recondebant. MANGETUS.

OBS. 360. Quidam juvenis *alvi tormini-*
bus vexabatur; atque in dies, magis magis
que vim capiebat dolor; adeo ut tandem
inter ejus sævitiam e vita discesserit.

Instituta cadaveris sectione, in apricum
veniebat ingens abscessus in intestinis; e
quo præciso materia multa, fusca & fœ-
tens profluxit, *encausto sutorio fere similis*.
BENIVENIUS.

OBS. 361. Exenterato cadavere cujusdam
fluxu dysenterico extincti, conspicebantur
apostemata in intestinis; in colo præsertim,
& recto, quorum nonnulla rupta depre-
hendebantur. TH. BARTHOLINUS.

A R T I C U L U S XII.

Intestina pustulosa.

OBS. 362. Quædam fœmina incidit in
hydrorem, qua congruis remediis intra men-
sem fuit liberata. Remanet tumor exiguus
in *abdomine*, laxi ferme duritiem æmulans.
Interea recurrit morbus gravior, cum
ventre ad tactum durissimo, qui tandem
misellam ægram ad libitinæ rationem ducit.

Inciso abdomine, aqua statim ubertim
profluit: intestina multis millibus granulis
referta viscebantur. Insuper illud spatium
quod inter intestina & mesenterium occur-
rit muco quodam viscido, gelatinæ colo-
rem & consistentiā referente replebatur.
Cystis demum fellea lapidem recondebat.
HORSTIUS.

OBS. 363. Inter dissectionem cadaveris
cujusdam fœminæ *fluxu dysenterico* mali
moris extinctæ; cui dum viveret, ne cly-
ster quidem ob puris contrahentis copiam
intrudi poterat; in conspectum veniebant
intestina tuberculis purulentis scatentia.
BARTHOLINUS.

OBS. 364. Quidam juvenis variolis labo-
rans, ob febris & *dysenteria* vehementiam,
septimo morbi die ad plures abiit.

Lustratis interaneis, pulmones, jecur,
lien & intestina, non secus ac cutis, pa-
pulis manantibus erant referta. HOR-
STIUS.

OBS. 365. Quædam virgo consistentis æ-
tatis jam pridem *cachexia* laborabat. Ac-
cedentibus denique gravioribus symptoma-
tibus occubuit.

Referato abdomine deprehendebantur in-
numeræ verrucæ juxta tractum tubi in-
estinalis. SALMUTHUS.

OBS. 366. Cadaver fœminæ intra tri-
dum *peste* sublatæ exhibet pustulam an-
thraxis instar nigram in ileo. Cystis fellea
& ventriculus bile atra turgebant, & cor
sanguine nigro erat distentum. SOULIERS.

In hac serie recipi debent observationes
Lib. I. 521, 1475.

ARTICULUS XIII.

INTESTI-
NA.*Intestina callosa.*

OBS. 367. Miles duodeviginti annorum in *dysenteriam* epidemicam, ferocissimam incidit, quam post quadraginta circiter dies excipit diarrhæa incruenta, nulla arte compescenda, & febre lenta stipata, quæ post plures menses ægrum in orci fauces præcipitem mittit.

Reperiebantur intestina tenuia callosa, variis prominentiis, vel tumidis cicatricibus, intus exasperata; quibus præcludi videbantur venarum lactearum oscula. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 368. Quædam mulier per plures menses *doloribus intestinorum* conflabat, cum *alvo dura*; adeo ut decimo tantum die dejiceret. Quibus tandem ingravescentibus fatis cessit.

Secundo cadavere inventa sunt intestina al-

tiore callo constricta, ac iter adeo angustum erat ut fæces alvinæ ægre transmitti possent. BENIVENIUS.

OBS. 369. In nonnullis tabidis, post graves *fluxus dysentericos*, marasmo lethali corruptis, reperiebantur intestina quasi callosa, ob innumeras cicatrices quibus occludebantur oscula venarum lactearum. BONETUS.

OBS. 370. Cicatricem latissimam in tunica villosa intestinorum post graves *alvi fluxus dysentericos*, qua plane impediatur chyli percolatio, observavit in pluribus cadaveribus SYLVIVS DE LEBOE.

Hunc ordinem ingredi queunt observationes Lib. I. 496, 815.

ARTICULUS XIV.

Intestina scirrhusa.

OBS. 371. Vir triginta annorum poculis indulgens, vomitu pertinaci, anxietatibus continuis & *alvo adstricta* laborabat; cum pulsu mirum in modum tardo. Præterea querebatur de dolore in hypochondrio dextro duriori, qui obscure propagabatur per totum abdomen. Interea viribus deficientibus pulsus obliteratur; frigentibus demum artubus, accedit lethum.

Aperto cadavere deprehenditur tumor scirrhusus, ovi gallinæ minoris magnitudine, in intestino duodeno, tres transversos digitos infra pylorum; qui accurato examini subiectus e congerie corporum glandulosorum exurgere videbatur. BONETUS.

OBS. 371. (a) Vir duorum & septuaginta annorum

febre putrida corripitur, e qua evasit: neglecto dein regimine, incidit in *diarrhæam* molestissimam, nulla arte curandam; qua viribus fractis occubuit.

Intestina erant inflammata & nonnihil gangrænosa. Portio coli præter hanc labem communem latera habebat scirrhusa, & ita crassa ut transversum digitum æquarent. E DIARIO NOSOC. MILITAR.

OBS. 372. Inter sectionem cadaveris cuiusdam qui a sex mensibus de *dolore abdominalis* querebatur, cum *alvo* præter modum *sicca*, & aliis gravioribus symptomatibus hinc oriundis, deprehendebantur intestina corporibus quasi glandulosis intus repleta, quæ in quibusdam locis ita con-

H fer-

—fertim erant aggesta, ut via omnino præ-
 INTESTI. cluderetur. EX ACTIS PARISIENSIBUS.
 NA.

OBS. 373. In cadavere cujusdam trigessimum quartum ætatis annum agentis, qui inter diversas ægritudines, *hydrope* præsertim, & *vomitum* conflictatus fuerat; annotabatur *hepar magnum*, nonnihil durum & subalbum. Duodenum præterea *scirrhum* reperitur; cum *pancreate infarcto*. VALSALVA.

OBS. 374. Cuidam melancholico quinquagenario ita *alvus erat pigra* ut non sol-

veretur, nisi *clismate*, aliave arte. Post obitum dissecto, intestinum jejunum ita angustum & cartilagineum deprehenditur, ut vix chylus per illud deflueret. BAL-
 LONIUS.

OBS. 375. Mulier octogenaria *doloribus nephriticis* affici videbatur; prout signa ostendebant. Mortuæ dissecto corpore, observatur *scirrhus* in intestino ileo supra renum regionem. BOSGUS.

Prostant affines casus in observationibus Lib. I. 93, 395, 412.

A R T I C U L U S X V.

Tumores intestinorum.

OBS. 376. Bajulus triginta annorum, inter movendum onus justo gravius, subitaneo *dolore* corripitur in *abdomine*. Post annum integrum, persistente dolore, erumpit *tumor durus* & molestus, qui nonnihil mobilis, sedem habebat in regione ilei sinistri. Nonnumquam *vomituriebat*, cum *alvo sicca*. Febris erat lenta, quæ dein exacerbabatur cum sævissimis doloribus in abdomine & vigiliis contumacissimis; sub qua rerum conditione ad novissimum diem festinavit æger.

Aperto cadavere, occurrit stupenda moles intestini coli, circa cujus finem annotabatur invagatio quatuor transversorum digitorum. Simile quid conspicitur in hypochondrio sinistro. Præterea reperitur in cavo ejusdem intestini, inter binas invaginationes, tumor quidam, tubi lateribus adnatus; sex pollices longus; diametro ad duos pollices accedente; & quasi cylindriciformis; e cujus ima parte tria protuberabant corpora densiora, nucis castaneæ magnitudine. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 377. Quidam variis ægritudinibus jampridem laborabat; haud sine *luis venerea* suspicione; cujus ratione pluries, & incassum, adhibita fuerat *hydrargyrosis*. Inter varia symptomata, *alvo* pertinaciter

adstricta vexabatur. Omnibus demum in pejus ruentibus occubuit.

Prima abdominis ultra modum distenti sectione, intactis sane quidem ventriculo & intestinis, maxima erumpit, cum impetu, flatuum copia. Ventriculi facies interna phlogosi tacta reperitur. Colon summe dilatum & inflammatum stupendam recondebat excrementorum copiam, cum mercurio crudo & abscessu in parte sinistra, putrida & perforata. Ejus pars inferior tumore scirrhuso obturabatur, qui sæcum alvinarum egressui obstitabat. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 378. Vir septuagenarius de *alvo sicca* per duodecim dies conquerebatur; cum incidit in *affectionem iliacam*, dolore acerbissimo in latere abdominis dextro stipatam. Interea *venit tumor*, acceduntque graviora, & notissima symptomata; quibus brevi migravit ad Superos.

Sectio abdomine, visenda se præbent tenuia intestina inflammata & livida. Inter colon & ileum, ubi sita est valvula Bauhini, deprehenditur corpus carneum & scirrhum, duos transversos digitos latum; quo plane obturabatur robur intestinalis. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 379. Puer decennis *febre* prehensur,

pur, cum dolore ventris & vomitu. Tumor oblongus exploratur in *hypochondrio dextro*, quem antea gestabat. Interea febris exacerbata feralem habet exitum.

Lustrato abdomine, conspicitur intestinum colon in latere sinistro, sub ventriculo, longitudine palmari, valde durum & tumidum: cujus tunica exterior purulento humore infarcta, & fracida secedebat. Inibi occurrebat tumor carnosus, fibrosus & admodum densus, qui cavitatem coli coarctabat. FANTONUS.

OBS. 380. Quidam per multos annos de ventris torminibus querebatur, quibustandem exasperatis e medio tollitur.

Sectione cadaver exhibet scirrhum durissimum in ea parte intestini coli quæ prope renem sinistram jacet; quo tumore rubi cavitatis intercepta erat. Pars vero ejusdem intestini in latere dextro sita, ad instar ingentis vesicæ dilatata & extensa deprehendebatur. HOLLERIIUS.

OBS. 381. In cadaverculo puellæ quinque & viginti dierum, cujus *alvus* a nativitate fuerat plane *sicca*, reperiebantur intestina excrementis infarcta, cum quodam sarcomate circa finem ilei, quo hic tubus plane obturabatur. Hinc minime mirum si intestinum colon tenue & angustissimum, vel prorsus inane deprehenderetur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 382. Mulier quinquagenaria, tempore æstivo, in dolorem *iliacum* incidit; qui triduo in *volvulum* lethalem desivit. INTESTINA.

Referato abdomine, reperitur tumor scirrhus in orificio intestini coli, qui erat repletus ossiculis summe acutis, & veluti intestinum pungentibus & vellicantibus. BOSCUS.

OBS. 383. Quidam per totam fere vitam *alvum* summe *adstrictum* habebat, adeo ut pharmacis perpetuo esset sollicitanda.

Mortui aperto cadavere, inveniebatur in medio intestini coli annulus crassus & durus, tumoris scirrholi instar, qui plus quam mediam tubi partem occupabat. BALLONIIUS.

OBS. 384. Quædam muliercula incidit in *iliacum* dolorem atrocissimum, qui intra biduum illam enecavit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum venit tumor fungosus, pugni magnitudine, cæco intestino adnatus; omnino putris cum summo fœtore. MANGETUS.

OBS. 385. In cadavere cujusdam qui inter *excrementorum vomitiones*, extinctus fuerat, inveniebatur tumor quidam cancerosus in tractu intestini coli situs; quo plane obturabatur tubus intestinalis. SALIUS DIVERSUS.

ARTICULUS XVI.

Intestinum rectum scirrhosum.

OBS. 386. Vir consistentis ætatis, & melancholicus, de *mingendi difficultate* conquirebatur, quæ brevi facessit in stranguriam molestissimam; quam sequebatur *egredendi difficultas*. Intestinum rectum incrassatum & scirrhosum fere in totum coaluisse videbatur; unde miser nec urinam, nec fæces excernere potuit, nisi guttatim & quidem continuo, ichorosa & purulenta materia permixta cum immanibus cruciatibus; qui demum vitæ imponunt finem. Invenitur calculus horrendus in utroque

rene; duplex erat in dextro. Ureteres & vesica inculcata ac bene constituta deprehendebantur. Intestinum vero rectum in universum ita erat incrassatum, ut pollicis crassitiem fere superarent ejus latera; quæ alias tanta duritie erant prædita ut mære cartilaginosa viderentur. Præterea ossi sacro firmiter connatum observabatur prædictum intestinum. RUYSCHIUS.

OBS. 387. Fœmina quinquagenaria hæmorrhoidibus obnoxia, jam ante triennium

INCIDENT. — incidere in multo gravius *intestini recti vitium*. Doloris erat expers; sed multum *materia fœtida & crassioris* egerebat. Tandem ingruente febre, macie confecta mortua est.

Intestinum rectum sex transversis digitis supra anum incipiebat durius & crassius fieri, cum variis protuberantiis ad sabbæ magnitudinem accedentibus, imo & majoribus prope anum, e quo pendebant duæ excrescentiæ: cute circa anum leviter exulcerata. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 388. Vir sexagesimum septimum ætatis annum agens, *doloribus colicis*, cum borborygmisprehenditur, qui ultra quatuor menses cum variis remissionibus protrahuntur: dein *tumet regio epigastrica*; ac paulo post totum abdomen, cum *alio plane sicca*. Superveniente demum vomitu pertinacissimo, quem concomitatur singultus, septimo die ad Superos migravit.

Exenterato cadavere, ante oculos versatur, in superiori parte intestini recti, obex vel tumor carnosus, qui totum tabum accurate replebat. E DIARIO MEDICO.

A R T I C U L U S XVII.

Intestina erosa & exulcerata.

OBS. 389. Adolescens viginti annorum in *dysenteriam* incidit, quæ post quindecim dies, in flavam diarrhæam facessit. Accedit febris tertiana quæ post mensem desinit. Persistente alvi fluxu, *acuta febre* ex improvise corripitur, cum manifestis accessionibus & pulsu debili. Dein ingruit mentis stupor, cum turditate, ac demum decimo quarto acuti morbi die, ad Superos migravit.

Abdomen multum continebat saniosi ichoris, qui ex intestinis prodibat, pluribus in locis erosis. Ileï scilicet finis, & principium coli erant: erosa, exulcerata & gangranosa; cum nonnullis glandulis tumidis & ichorosis in proximiori mesenterij parte. Lien præterea triplo major observatur. VALSALVA.

OBS. 390. In cadavere cujusdam militis qui per annum integrum languescebat *fluxu ventris æruginoso*, tussi sicca & *dyspnæa* insigni; reperta fuere omentum & mesenterium ferme absumpta; & intestina sibi invicem adnata. Lien maxime contractus occurrebat; jecur innumeris maculis signatum luridis, pallidis, flavis & viridibus. Cystis fellea bile æruginosa turgens. Ventriculus & intestina erosa insignem bilis copiam retinuerant: ac demum dexter pulmo costis & diaphragmati adnatusprehenditur. BONETUS.

OBS. 391. Juvenis quinque & viginti annorum, poculis deditus, & præsertim aquæ vitæ plus quam par esset indulgens, in *fluxum dysentericum* atrocissimis doloribus stipatum incidit. Sanguinem copiosum excernebat cum crebris *animi deliquiis*; quæ vitæ tandem imponunt finem.

Exenterato cadavere, ileum & jejunum passim exulcerata occurrunt, & pluribus in locis sphacelata. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 392. In cadavere cujusdam *asthmatici* quinquagenarii, & *affectu dysenterico* extincti, deprehendebantur pulmones summe turgidi & flatulenti. Bronchia materia quadam crassa & lymphatica replebantur. Vesicula fellis inanis observatur. Jejunum & ileum livida & maculis gangranosis signata occurrunt. Detegitur demum exulceratio interna in parte infima coli; non secus ac in intestino recto. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 393. Vir triginta annos natus *dysenteria* corripitur; quam excipit *sanguinis sputum*; quibus ingravescentibus tandem accedit mors.

Crassa intestina passim atro colore infecta intus varias erosiones exhibebant. In thoracis cavo non parum reperitur sanguinis effusi. Infarcta demum pulmonum pars.

pars inferior plevræ hærebat. MORGA-
GNUS.

OBS. 394. In cadaveribus variorum In-
dorum ex *dysenteria epidemica* mortuorum,
inveniebantur intestina vehementer infla-
ta; & eorum tunica interior plane abra-
sa; tum folliculus bilis distensus humore
viscido albo, instar pultis, ne relicto bilis
vestigio, annotabatur. BONTIUS.

OBS. 395. Inter sectionem viri sexage-
narii, *ayfenteria* sublata, conspiciebatur cy-
stis fellea, alias sana; bile ultra modum
turgens. Stomachus & intestina tenuia fla-
tibus distendebantur. Facies interior inte-
stini coli & recti exulcerata, scirrhusa &
callosa deprehendebatur. E NOSTRIS AD-
VERSARIIS.

OBS. 396. Puer duodecennis *fluxu dy-
senterico* prehenditur, quem concomitantur
febris, sitis & vigilæ. Quibus exaspera-
tis circa nonum morbi diem occubuit.

Aperto cadavere invenitur œsophagus
niger & corruptus. Epiploon etiam erat
putridum; & intestinum rectum exulcera-
tum. HOLLERIUS.

OBS. 397. In cadaveribus variorum qui-
bus diuturnæ diarrhææ successerat *fluxus*
cæliacus, reperiebatur fistula intestinalis di-
stenta, ac attenuata, cum erosione tunicæ
villosæ. DRELINCURTIUS.

INTESTI-
NA.

OBS. 397. (a) Dissecto puero novenni
fluxu dysenterico extincto, reperiuntur in
intestino colo, & recto, plusquam ducenta
ulcera rotunda, mixta cum apostematibus.
FONTANUS.

OBS. 398. In sectione variorum *dysente-
ria* sublatorum, intestina tenuia inculcata
reperiebantur & sanguinis plane expertia;
solis crassis exulceratione & sanguine de-
fædatis. PANAROLUS.

OBS. 399. Lustrato cadavere cujusdam
virginis *dysenteria* ferocissima raptæ, con-
spicitur colon intus exulceratum; appenso
mesenterio simili labe tacto. E DIARIO
ERUDITORUM.

Circa hanc læsionem consule observatio-
nes Lib. II. 153, 200.

A R T I C U L U S XVIII.

Intestina perforata & disrupta.

OBS. 400. Juvenis vigesimum quintum
ætatis annum agens, ex *inflammatione ab-
dominis*, & numerosissimis venæ sectioni-
bus evaserat, remanentibus variis hujusce
trulentæ morbi reliquiis; febre scilicet
lenta, abdomine & cruribus œdematosis;
dolore sepulto supra umbilicum; ac de-
mum nonnullis horripilationibus inordina-
te recurrentibus. Tractu temporis, vel
congruorum remedium præsidio ad con-
firmatam valetudinem properare videbatur
æger; cum subito *tumet abdomen*, antea
complanatum; & alvus frustra exoneratio-
nem molitur. Intra breve tempus altius
protuberat abdomen cum dolore acerbiori
& manifesta fluctuatione. Tum *desideran-
tur defectiones alvinæ* & lotium parce fluit.

Accedit tandem vomitus, imminentis fati
prænuntius.

Abdomen ultra modum distentum mate-
riam ingestorum continebat, junculorum
nempe, ptisanæ, olei amygdalarum dul-
cium, &c. Pars superior jejuni, veteris
phlogoseos notas exhibens, crusta quadam
purulenta obducebatur, qua sublata dete-
gitur ulcus sinuosum quo tubus intestinalis
perforabatur. Præterea passim occurrebant
inflammationis & gangrænæ stigmata. E-
NOST. ADVERSARIIS.

OBS. 401. Vir quidam consistentis æta-
tis, macilentus, post diuturnum *alvi flu-
xum*, quadam febre, vomitu violento stipa-
ta prehenditur; cum dolore & intumescen-
tia.

INTESTI-
NA.

tia abdominis, atque alvo plane adstricta. Inrerea, imi ventris. tensio & dolor: maxima fumant incrementa: sensimque proster-
nuntur vires; refrigerantur extrema; quibus bene notatis hisce mortis prodromis, ad tibicines mittitur.

Cadaver cultro anatomico subjectum intestina exhibet crassa, livida & semi corrupta; quorum unum erat perforatum. Abdomen vero materia sordida & fætidissima repletum invenitur. RIVERIUS.

OBS. 402. Quædam mustercula ventris cruciatibus per aliquot septimanas torquebatur, cum multo evomendi conatu. Tum ingruit alvi fluxus: excernuntur sputa cruenta, & exacerbantur ventris tormina; donec rebus humanis vale supremum dedit.

Secto abdomine, occurrit in ejus cavo materia sæculenta, chylosa & purulenta. Annotatur ileum gangrænosum, atque variis foraminibus pervium. Mesenterium se præbet scirrhosum. Pulmones demum erant putridi. HARDERUS.

OBS. 403. Vir quidam quinquagesimum septimum ætatis annum agens, post diversas, diurnas & molestissimas ægritudines, faces alvinas dejiciebat partim per umbilicam, partim per anum. Sub hac rerum conditione ærumnosam trahebat vitam; quam tandem, fractis viribus, cohibuit ineluctabile fatum.

Referatum abdomen odorem terribissimum spargebat: totum scilicet abdominis cavum stercoribus repletumprehenditur: inte-

stina enim variis in locis erosa, putrida & perforata apparuerunt. VELSCHIUS.

OBS. 404. Mulier famosa, post partum infelicem, ventrem protuberantem gestabat, cum torminibus. Intra biennium tantam molem attollitur totum abdomen, ut vix genitalia manu contingeret. Accessit successu temporis spirandi difficultas, quæ sensim increfcens tandem vitæ imposuit finem.

Aperto corpore, ingens sordidum copia, cum omenti putridi ramentis, abdomen replebat. Intestina gangrænosa passim erant disrupta. Peritoneum etiam fissum occurrit. Repulsum denique diaphragma pectus mire coarctabat. DODONEUS.

OBS. 405. Juvénis cachecticus tumore duro versus umbilicum laborabat; quo rupto fæces hanc viam iniere, alvo remanente sicca; donec post mensem, & ultra, fatis cessit.

Reperiuntur excrementa in abdominis cavo. Pars sinistra coli ulcus callosum, intus pervium exhibebat. Tumor erat in mesenterio scirrholo durus & insignis, quo rectum adeo comprimebatur, ut nil exinde excerni posset. Hepar, pancreas & pylorus duritiem scirrholam referebant. Passim demum occurrebant steatomata in pectore, & abdomine. FABR. HILDANUS.

His subnectere licet observationes Lib. I.

52, 304, 307, 309, 310, 420, 423, 431, 443, 457, 486, 536, 715. 1296, 1399, 1465, 1466, 1507, 1636.

A R T I C U L U S XIX.

Intestina gangrænosa.

OBS. 406. Quidam melancholicus dolore ventriculi, renum & dorsi, inappetentia & rutilibus austeris stipato conflabatur. Accedunt alvi obstructio, noctes insomnes, ac dolores gravativi circa ilia ad ventriculum in sinistro latere quasi scandentes. Tum vigeat febris lenta, quæ sub vesperam exacerbabatur. Urinæ crassiores sedi-

mentum tartareum, album & mucosum deponebant. Supervenit sanguinis nigricantis vomitus, cum pulsu debili. Accedunt tandem animi deliquia pro mortis præconibus habita.

Autopsia anatomica patet hepar ingens, cum intestinis proximioribus lividis, nigricantibus & spaciatis. Colon, supra ventri-

ericulum, sanguine sæculento, instar picis nigerrimo, qualem vomitu rejecerat æger, erat admodum repletum. Renes insuper calculos recondebant, materie cuiusdam lacteo-tartareæ innatantes. ORTHLOBIIUS.

OBS. 407. Quinquagenarius temperie sanguinea præditus, prævio horrore, incidit in *febrem* cephalalgia, lumborum & artuum dolore stipatam. *Tumet abdomen, præsertim circa hypochondria*; urgent vigilæ pertinacissimæ; ingruit delirium cum levi spirandi difficultate: os fœda amurca inquinatur, lingua amaricante: *vermibus* scætant dejectiones alvinæ. Demum satisfactibus viribus undecimo morbi die convulsus obiit.

Occurrit omentum putridum. Intestina varias inflammationis notas, & maculas gangrænosas exhibebant; atque lumbricorum copiam recondebant. Conspiciebatur mesenterium purulencia tæctum, cum sero sordido & purulento in abdomine stagnante. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 408. Vir quadraginta annos natus, temperamenti biliosi, & *scorbuto* laborans, jamdudum *doloribus colicis*, præsertim in regione hypogastrica; nec non *flatulentia* molestissimæ obnoxius; duobus annis ante obitum *alvi fluxu* corripitur, cum dejectionibus biliosis, mucosis, cruentis, purulentis & tenesmo. Dein excernuntur carunculæ subnigricantes, diversæ molis, quarum nonnullæ nucis moschatæ molem assequebantur. Tandem post varias remissiones & exacerbationes, macie confectus occubuit.

Omentum erat putridum & fere absumptum. Hepar tumens tuberculis scirrholis duris & albicantibus sæctum annotatur. Pancreas scirrhosum etiam se præbet. Ileum partim inflammatum, nonnullas gangrænæ notas præ se ferebat. Colon postremo & rectum intus nigra, gangrænosa, & ulcerosa deprehendebantur. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 409. Cuidam alvus per tredecim dies substitit. Dein per os excrevit colluviam fœtidam, sæculentam, viridem, nigram & verminosam. Tandem soluta alvo persentiscere cœpit murmura & *rugitus* insignes in abdomine, cum dolore vehemen-

ti. Rebus interea in pejus ruentibus, *venter protuberat*; tument artus; doloresque acerbiores ad interitum vergunt.

Iociso abdomine reperiebatur abdomen materia serosa, purulenta & fœtida repletum. Ileum occurrit gangrænosum. Hepar aridum, scirrhosum & putre annotatur; lien simili modo læsus conspicitur. In apicem denique venit abscessus in omento, & in hypogastrio. HARDERUS.

OBS. 409. (a) Juvenis viginti annorum tribulationes carnis ita pertimescebat, ut membrum genitale pie sibi absciderit. Inter hydrargyrosi chirurgi consilio adhibitam vulnus consolidatur; artus vero debiliores & quasi paralytici evadunt. Accedentibus *hypochondriasis* signis, membra sensim pristinam mobilitatem recuperant. Dein ingruit *ascites* cum atrocissimis *ventris torminibus*; quibus tandem conficitur.

Abdomen quindecim mensuras aquæ fœtidæ & fœtentis continebat. Intestina occurrebant gangrænosa. Hepar erat durum & contractum. Lien glauco colore præditus, durus erat & rugosus. Pulmones demum se præbebant undique partibus vicinis accreti, etsi nulla fuerat spirandi difficultas. CLAR. BAADERUS.

OBS. 410. Matrona quinquagenaria, ventre pinguissima, & pulsu inæquali, in gravissimum *intestinorum dolorem*, vesicam in consensum trahentem, cum *urina difficultate*, incidit. Cum ex his evasisse videretur, silente dolore, paucis post diebus *nigris dejectionibus* & postea morte corripitur.

Lustrato cadavere, ventriculus & intestina gangræna affecta deprehenduntur. Vesicula fellea calculum ad pyri magnitudinem accedentem recondebat. Renes arenulas continebant. Cor & pericardium pinguedine obruebantur. MORGAGNUS.

OBS. 411. Adolescentulus vino deditus dolore *ventris* conflabat, præsertim in hypogastrio; ubi tactu nonnunquam percipiebantur plures globuli. Dolebat stomachus, cum vomitu pertinacissimo, & *abdominis protuberantia*. Post nonnullas remissiones recurrit dolor acerbissimus, cum immani vomitu. Pulsus demum obliteratur; & accedit lypothymia lethalis.

Maxima effluxit copia sanguinis putridi & ster-

INTESTINA.

INTESTI-
NA.

& stercorosi ex ore cadaveris. Simili materia repletus erat venter. Tenuia intestina sphacelata, & carbonis instar nigraprehendebantur. MORGAGNUS.

OBS. 412. Quidam sexagenarius, doloribus ventris obnoxius, de dolore fixo circa regionem iliacam præsertim querebatur, absque febre. Interdum vomebat. Variis frustra adhibitis remediis, febricitare cœpit; exacerbatis doloribus, ac ventre duro & tumido, vires deficiunt; frigent extrema; & obiit.

Intestinum cæcum ingens & gangræna affectum deprehenditur; sicuti etiam principium coli; intra quorum tunicas concreverat caro quasi musculosa, & fibris sat conspicuis distincta, quæ illorum crassitiem multo auxerat. Reliqua intestina erant livida. FANTONUS.

OBS. 413. Quædam gravida in tantam ventris constipationem incidit, ut intra quindecim vel viginti dies, vix semel alvum deiceret. Tumet interea venter cum torminibus & anxietatibus. Post partum haud infelicem, ne tantillum quidem detumuit venter; exacerbatis demum doloribus, satis cessit.

Colon e sua sede dimotum sese oculis offerebat, totum gangrænosum, & stupendæ molis. Intestina vero superiora flatibus supra modum distendebantur. BONETUS.

OBS. 414. Mulier quadragenaria, optimi corporis habitus, dysenteria corripitur. Dejectiones primo nigrae, dein rubescebant cum torminibus circa umbilicum, & siti molesta. De dolore insigni circa anum inter dejectiones querebatur. Post varias remissiones, recidivam passa elapsis tribus septimanis obiit.

Omentum deprehenditur atro-lividum & sphacelatum; non secus ac intestinum ileum, & pars infima coli. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 415. Quidam melancholicus dolorem ventriculi, cum ructibus austeris patiebatur. Superveniente vomitu cruento & nigro, crebris lypothymis stipato, tandem ad sup-ros migravit.

Aperto corpore, intestina in dextro latere livida, nigricantia & sphacelata visa sunt. Vasa mesenterica sanguine atro tur-

gebant. Intestini coli pars superior sanguine concreto, sæculento, instar picis nigerrimo, repleta animadvertitur.

OBS. 416. Vir septem & sexaginta annorum, hernia inguinali laborans, ventris torminibus & vomitu corripitur. Interea tumet venter; accedunt rigores, quos pressio pede sequitur fatum.

Stagnabat in abdomine copia laticis sub-lutei & foetidi. Intestina tumida varias inflammationis & gangrænæ notas exhibebant. Portio vero ilei extra abdomen in scrotum depulsa, nigra & dura occurrit. VVOLFIUS.

OBS. 417. Quidam stomachi dolore corripitur; quo postea exacerbato, emergit vomitus materia, atramenti instar, nigra. Paulo post moritur.

Ventriculus prædictæ colluviei libras decem continebat. Duodeni interior facies, non secus ac in ventriculo, eodem colore infecta erat; extus vero exhibebat amplam maculam nigerrimam, digitos quatuor latam. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 418. Quidam post incautum esum radices cujusdam plantæ, quæ ænanthe audit apud botanicos, nausea molestissima, vomitu & cardialgia corripitur. Brevi ingruunt convulsiones, quæ intra paucos dies ægrum illuc mittunt unde negant redire quemquam.

Lustratis interaneis, se offerunt intestina variis notis gangrænosis signata, sed absque erosione interna. E DIARIO MEDICO.

OBS. 419. Vir quinquagenarius multis abhinc annis de summo dolore circa umbilicum querebatur; cum ingruit vomitus pertinacissimus assumptorum; & dein excrementorum. Interea sæpius ad interiora ita retrahebatur ventriculus, ut cavitas hinc emergens ovum recipere potuisset. Tandem obiit.

Reperitur omentum plane consumptum. Ileum & colon morbofo flexu contigua, arte coalita observabantur. Colon insuper mire dilataratum manifestas inflammationis & gangrænæ notas exhibebat. BLASIUS.

OBS. 420. Quidam juvenis assuetus bibere aquam vitæ, in dysenteriam summis tor-

torminibus stipatam incidit. Sanguinem concretum elegantissimi coloris, id est arteriosum, eumque sæpius ad libras duas dejiciebat. Tandem fatis cessit.

Sexto cadavere visenda se præbent intestina tenuia hac illac sphacelata; quorum tunicae passim erosæ, quatuor in locis erant perforatæ. BARBETTE.

OBS. 421. Inter exenterationem cujusdam juvenis febre dysenterica maligna vigesimo quinto morbi die extincti; inveniuntur intestina sphacelata, & stomachus partim gangrænosus. Hepar extus putridum varios abscessus pure ichoroso repletos recondebat. Lien quoque hujusce labis confors animadvertebatur. CLAR. PRINGLE.

OBS. 422. Juvenis viginti annorum febre corripitur cum vomitionibus assiduissimis rerum variarum, deinde cineritiarum & nigricantium. Urgebat dolor implacabilis in abdomine. Alvus erat sicca; & quinto morbi die, repentina morte tollebat.

Colon erat veluti nigrescens & gangrænosum. Epiploon totum putre conspiciebatur, cum sanie purulenta circa hepatis. BALLONIUS.

OBS. 423. Matrona quinquagenaria per septem integros dies nihil deiecerat; atque cathartica vomitu rejiciebat; cum vigesimo primo morbi die intestinum aliquod crepassè afferbat; postridie occubuit.

Instituta cadaveris sectione, invenitur intestinum colon, haud procul a recto sphacelatum, & disruptum. BARBETTE.

OBS. 424. Vir quadraginta annorum, temperamento bilioso, & lue venerea laborans, peste corripitur. Post triduum nullum erumpente tumore, neci datur.

Hepar occurrit scirrhosum & subluteum; cysti fellea bile atra & viscida turgente. Intestinum ileum gangrena tactum conspicitur. Pulmones aridi varias maculas purpureas in ambitu exhibebant. Ventriculi demum cerebri amplissimi sero replebantur. COUZIERE.

OBS. 425. Inter dissectionem cadaveris cujusdam juvenis fabri ærarii, colica saturnina denati, intestina summe tumida, maculisque lividis & nigris signata depre-

hendebantur. Colon variis in locis contractum apparebat. Præterea pulmo dexter durus & purulentus conspiciebatur. Sinister vero maculas gangrænosas præ se ferebat. E DIARIO MEDICO.

INTESTINA.

OBS. 426. Infans viginti dies natus, miris, ab ortu vexabatur torminibus. Impe- diebatur deglutitio; & singultientis instar clamitabat. Postea ingruunt convulsiones, inter quas fatis cessit.

Aperto corpusculo, reperiuntur intestina flatibus distenta; tenuia hic illic gangrænosa. HARDEUS.

OBS. 427. Puer quatuordecim annorum diris torminibus excruciebatur. Sursum & deorsum assumpta, faciesque regerebat. Postea accedunt convulsiones cum dentium stridore; & dein lethum.

Instituta cadaveris sectione conspiciebatur intestinum ileum haud procul a cæco, nigrum & sphacelatum. MANGETUS.

OBS. 428. In cadavere cujusdam volu- lo extincti, colon ita infarctum deprehendebatur, ut musculis abdominalibus sectis, statim eruperit, & adstantes sæcum alvinarum mole conspurcaverit. Itaque omnibus fœtorem fugientibus, nil ulterius observatum fuit. HENR. AB HEERS.

OBS. 429. Nobilis sexagenarius dysenteria ferocissima corripitur; qua quinto die rebus humanis vale supremum dixit.

Cadaver examini subiectum exhibet intestina undique gangrænosa, procul dubio, propter ingentem inflammationem. FABR. HILDANUS.

OBS. 430. In cadavere cujusdam viri consistentis ætatis, qui post febrem malignam dysenteria lethali correptus fuerat, inveniuntur tenuia intestina lividis maculis notata & quasi gangrænosa. Glandulæ insuper mesentericæ omnino corruptæ deprehendebantur. BONETUS.

OBS. 431. Referato abdomine cujusdam febre acuta septimo die extincti, hepar annotatur exsuccum & nigricans; ac mesenterium putre. Obvia sunt intestina sub- tumida & nigricantia. Ileum vero duobus in locis erat exesum & perforatum; cum

faburra nidulante in cavo abdominis. BO-
NETUS.
INTESTI-
NA.

OBS. 432. Inter exenterationem cadaveris cujusdam viri febre acutissima, *lienteria*, & fluxu hepatico stipata extincti, deprehendebantur intestina tenuia & inculpata: sed omnia crassiora livida & gangrænosa occurrebant. BONETUS.

OBS. 433. Calcearius *colica Saturnina* correptus in delirium incidit; ac intra triduum vitam cum morte commutavit.

Visenda se præbent colon & rectum ultra modum distenta, cum variis maculis gangrænosus, & nonnullis constrictionibus. E DIARIO MEDICO.

OBS. 433. (a) Inter dissectionem cadaveris cujusdam *dysenteria* contumacissima extincti, præter levem stomachi phlogosim

in conspectum veniebant intestina purulenta & gangrænosa. E DIAR. NOSOC. MILITAR.

OBS. 434. In cadavere puellæ octennis *dysenteria*, epidemice grassante, extinctæ, totus tubus intestinalis niger apparebat; cum tunica interiori passimeroza, & exulcerata. PUERARIUS.

OBS. 435. In cadavere variorum ex *iliaca passione* defunctorum, omentum & intestina gangrænosa vidit FABR. HILDANUS.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 77, 80 (a), 291, &c. 302, 391, 565, 578, 627, 672, 825, 1026, 1035, 1169, 1522, 1767. Lib. II. 136, 343, 459, 622, 783. Infuper. Vide *Viscera putrida*.

A R T I C U L U S XX.

Intestina putrida & syderata.

OBS. 436. Vir triginta annos natus, gracilis & biliosus, crapulæ assuetus, de *cardialgia* contumaci ac dein de appetitu prostrato & nausea queritur; ac per annum integrum, nonnullis accedentibus remissionibus vel intermissionibus ægrotat. Dein ingruit dolor lateris, quasi pleuriticus, cum dolore capitis gravativo & vertigine. Atrociores fiunt *ventriculi dolores* cum *singultu*. Accedunt *convulsiones* inordinate recurrentes; & dein pectoris summa angustia, cum tussi, sici & sputo sordido. Supervenit cholera, quam excipit diarrhæa biliosa, brevi faciens in *dysenteriam* atrocissimam cum dejectione puris & ramentorum, qua tandem inter convulsiones enecatur.

Reperitur omentum putridum. Ileum & colon erant variis in locis erosa & putrida; hepate & pulmonibus illæsis. PLATERUS.

OBS. 437. Vir quatuor & triginta annorum, temperamento sanguineo, tormi-

nibus atrocioribus corripitur; & paulo post vomitu & alvi fluxu cruento: e quibus evasit, remanente anorexia cum colicis doloribus nonnumquam recurrentibus. Post annum denuo invadunt atrocissimi dolores cum diarrhæa cruenta & purulenta; quibus per quatuor menses excruciat, mortem demum inter animi deliquia subit.

Intestinum colon non solum erat valde contortum & veluti inversum; sed etiam corruptum, nigrum & sphacelatum, adeo ut levissimo attritu in frustula discerperetur. VATERUS.

OBS. 438. Quidam vigesimum annum agens febre *petechiali* laborabat. Pulsus erat parvus & debilis; respiratio difficilis & inæqualis; tussicula sicca cum subsultu tendinum. Septimo die deliravit; postea erumpunt parocides; duodecimo sublime respiravit, urinam & fæces inscius dimisit. Vesperascente die mirum in modum oculos pervertebat; ac inter

ter delirium & convulsiones expiravit.

Lustrato cadavere,prehenduntur omentum & intestina. flaccida, semiputrida. Lien occurrit ingens. Pulmones undique plevræ erant adnati, & in suprema parte nonnihil scirrhusi. CLAR. H A. S. E. N. H. O. R. L.

OBS. 439: Mulier sexagenaria nil per alvum excernebat, spatio novem dierum; cum incidit in *febrem malignam*, vomitu inmani & bilioso stipatam, qua intra biduum e medio rapitur.

Secundo cadaver exhibet pulmones fere putridos. Hepar nonnihil scirrhusum deprehenditur. Inciso ventriculo patet tunica interior inflammata. Præterea annotatur ileum intestinum gangræna in medio obfessum, & putridum; cujus pars inferior tota coaluerat; adeo ut nihil hac via pertransire potuerit. BARTHOLINUS.

OBS. 440: Miles quidam post curatum alvi fluxum vulgarissimum, *dysenteria* corripitur. Præterquam *lithiasi* & *hamorrhoidibus* laborabat. Post quatrimum a *dysenteria* ortu occubuit.

Exenterato cadavere, in conspectum venit cystis fellea bile fusca & viscida tumens. Lien mole maximus tres libras & amplius pendebat, alias, uti videbatur, sanus. Intestinum rectum cum proxima parte coli gangrenosum & putridum deprehenditur. CLAR. PRINGLE.

OBS. 441: Puella rachitica atrocissimos *ventris dolores* jampridem patiebatur. Accedentibus tandem *singultu* & *vomitibus* perinatissimis, tabida moritur.

Hepar erat grandius, maculis lividis conspersum, & diaphragmati morbose hærens. Cystis fellea bilem instar picis atram, continebat. Ren dexter purulentus occurrit. Intestina nonnullas inflammationis notas præ se ferebant: cæcum vero humidum prorsus syderatum & putridum invenitur. MANGETUS.

OBS. 442: Miles a tribus septimanis *alvi fluxu* eruento laborabat. Pulsus erat debilis cum viribus fractis. Sæviebant tormina & tenesmus cum dejectionibus ichorosis. Interea ingruit delirium quod præceps exitum affert.

Obvia sunt intestina crassa, nigricantia

& putrida, intus ulcerosa, cum membranis crassissimis præcipue in recto. Intestina quidem tenuia sana & flatulenta deprehendebantur. CLAR. PRINGLE. INTESTINA.

OBS. 443: Mulier cachectica de dolore *umbilici*, in dies crescente, querebatur; cum *alvo adstricta*. Dein tumet *umbilicus*, cum manifestis purulentæ notis. Sponte rumpitur *apostema*, & egressæ sunt tres libræ puris mixti cum stercorebus; quibus ærumnis fracta, brevi misera occubuit.

Secundo cadavere in conspectum veniebant tenuia intestina putrida, & erosione perforata. JOH. HESSUS.

OBS. 444: Mulier jam partui vicina, cum intemperantius vixisset, statim incidit in *dolorem abdominis*, sub regione hepatis cum alvi adstrictione. Frustra omnibus tentatis, quinto die periit.

Exenteratum cadaver exhibebat in loco designato partem intestini coli denigratam & putridam. JOH. HESSUS.

OBS. 445: Mulier quadragenaria *hamorrhagia uteri* ultra duos menses laborabat; qua demum sufflaminata, *venter intumuit*. Sensim incrementum sumit ventris prominentia, donec innoscat *sympanites*, asciti adjunctus. Morbo ad biennium protracto, tandem emaciata extinguitur.

Ventris cavum maximam laticis fordidi & fœtidissimi copiam recondebat. Intestina summe contracta & vix conspicua, putrida reperiuntur; utero etiam labefactato. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 446: Quidam cum intemperantius cœnasset, incidit in *dolorem ventris*, circa pubem acerrimum, cum sensu caloris, & *alvi adstrictione*. Tandem variis incassum adhibitis præsiidiis quarto die occubuit.

Videndum se præbet intestinum colon, in loco supra indicato, plane putridum; ita ut etiam ad levem tactum rumpere-tur. JOH. HESSUS.

OBS. 447: Fœmina post comestionem fructuum horariorum & lactis, superhau-sta cerevisia frigida, statim corripitur *dolore lateris dextri*, sub regione hepatis, I. 2. cum.

— cum *alvi adstrictione*. Die quinto morbi ad plures migrat.

INTESTINAL. Inciso corpore inventa est, in loco supra notato, pars intestini coli, maculis nigris descædata & putrida. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 448. In cadavere cujusdam *dysenteria* pertinacissima extincti, in conspectum veniebant intestina contracta, depressa, & liventia; atque usque adeo syderata & corrupta, ut levi contrectatione in lamellas abierint, & summa fœtitudine cunctos abegerint. DRELINCURTIUS.

OBS. 449. Matrona sub quinto graviditatis mense, male se habere cœpit, & coqueri de summo ardore circa hepatis regionem. Morbo sensim in pejus ruente, octavo graviditatis mense, periit.

Inventum est intestinum colon prope hepatis denigratum & putrefactum. Hoc malum in duobus aliis simili modo afflictis deprehensum fuit. COITERUS.

OBS. 450. Pictor juvenis *colica Saturnina* corripitur, quam excipit delirium. Accedunt spirandi difficultas, & convulsiones horrendæ quæ ægrum ad libitinæ rationem ducunt.

Epiploon erat gangrænosum. Colon angustius, suis cellulis oblitteratis, mere cylindricum videbatur. Cæcum cernebatur mire distentum & putrefactum; cysti fellæ atra bile turgente. E DIARIO MEDICO.

OBS. 451. Muliercula ad iram proclivis, jamdiu *herniam inguinalem* gestabat; cum subito ira percita, dolore ventris acerbissimo, rigore & vomitu corripitur;

quibus intra paucos dies ingravescentibus, e medio tollitur.

Secundo cadavere in conspectum venit portio ilei in hernia contenta, putrida & purulenta. HEISTERUS.

OBS. 452. Juvenis octo & viginti annorum febre continua & *dysenteria*, jam a mense, decumbebat; cum exolutis viribus ad plures abiit.

Inveniuntur intestina variis in locis erosâ, sphacelata & putrida, cum vasis sanguineis omnino depletis. BOTALLUS.

OBS. 453. In cadavere cujusdam qui per viginti dies *dysenteria* molestissima ægrotaverat, in conspectum veniebant intestina passim exesa & corrupta. BOTALLUS.

OBS. 454. Cadaver cujusdam *colica Saturnina* sublato exhibebat stomachum gangrænosum; jejunum & ileum passim putrida & disrupta. Cum simili labe in lienæ & mesenterio. E DIARIO MEDICO.

OBS. 455. In cadavere cujusdam *ascitici* erant intestina syderata & corrupta; cum stagnante plurimo humore suberuento loturæ carniū simili. HOLLERIUS.

OBS. 456. In quodam secundo, ex *iliacâ passione* demortuo, totum intestinum ileum nigrum, gangrænosum & corruptum vidit GUIDO PATINUS.

Huicce classis adscribi debent observationes Lib. I. 10, 14, 486, 630, 663, 725, 1011, 1145, 1721; Lib. II. 222. Vide insuper *Viscera putrida*.

A R T I C U L U S XXI.

Intestina invicem implicata. & accreta.

OBS. 457. Quidam ex intenso frigore, vehementi dolore colico corripitur. Tertio die accedit vomitus cum alvo sicca. Ingruit febris cum linguæ ariditate, sedatis tamen

doloribus. Septimo materiam stercorosanâ vomere cœpit, alvo remanente sicca; quæ tandem referatur, cessante vomitu. Ad quinque dies productus alvi fluxus desinit.

nit, pergente febre cum virium imbecillitate. Die demum decimo tertio gravioribus inquietudinibus affectus est; & plane exolutis viribus occubuit.

Inventum est ileum tribus complicationibus involutum, & quasi compactum in unam massam circa illius finem. Tota illa intestini portio complicata, gangræna defædabatur, cum portione mesenterii sibi adjuncta. Disruptum erat intestinum, sphacelatum; per quod foramen tota excrementorum illuvies in abdomen effluxe- rat. RIVERIUS.

OBS. 458. Puer septemdecim annorum *hydropicus*, cum per quatuordecim dies *excrementa per os evomeret*, nec per seces- sum quicquam egeret, expiravit.

Instituta cædaveris sectione, occurrunt intestina tantopere distenta, ut femoris crassitiem certis in locis adæquare viderentur. Aliis vero locis adeo erant convoluta, intorta & implexa, ut nulla illic nec excrementis, nec flatibus pateret via. Præter hæc hepar corruptum, arenulis & lapidibus infarctum conspiciebatur. PLATERUS.

OBS. 459. Quidam *alvum* plane *adstrictum* & siccam a quindecim diebus patiebatur; cum accedente *vomitui*, nulla arte domando, tandem *feces alvinas rejecit*; usque ad obitum.

Intestina omnia, tenuia & crassa, *fecibus* turgebant. Intestinum vero rectum reduplicatum inveniebatur ob anulum ena-

tum e proximo peritonei processu in scro- tum abeunte, quo arcte constringebatur. INTESTE-
NA. BALLONIUS.

OBS. 460. Cadaver cujusdam viri inter *affectionem iliacam* defuncti, cultro anatomo subjectum, exhibebat intestinum ileum contortuplicatum; non secus ac pannus a lotricibus convolutus; adeo ut omnis aditus ad intestina crassiora præcluderetur. DILEMANNUS.

OBS. 461. Puella post epilepsiam in *affectionem iliacam* incidit; vermesque cum excrementis alvinis dejecit. Post mortem exenterata, occurrunt circa finem intestini ilei quinque tubi complicationes. BONETUS.

OBS. 462. In cadavere cujusdam *volvulo* sublati invenitur ileum septem diversis in locis ita convolutum, ut cibus, potui & *fecibus*, omnem denegaret transitum. BARBETTE.

OBS. 463. In puero qui dum viveret *feces alvinas per os* reddebat, reperiebantur intestina *volvulo* impedita, & invicem implicata. BARTHOLINUS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 13, 26, 119, 240, 265, 268, 303, 330, 335, 390, 437, 623, 688, 692, 1397, 1579, 1600, 1654, 1693, 1754, 1773. Lib. II. 225. Lib. III. 149, 368. Cæterum vide *Viscera putrida. Colluvies sordida*.

A R T I C U L U S XXII.

Intestinorum invaginationes.

OBS. 464. Quidam *vomitui* violento, immanibus *ventris torminibus* stipato, de repente corripitur. Accedunt sitis ingens & diarrhæa. Tandem ingruunt *convulsiones*, quæ brevi mortem accersunt, haud sine magna assumpti veneni suspicione.

Occurrunt *stygmata gangrænosa* in minori arcu ventriculi. Reperiuntur inter *rugas prædicti visceris*, phlogosi tacti,

æris flores & *hydrargyrus*. Intestina vero tenuia exhibebant nonnullas invaginationes, quarum major ad octo pollices accedebat. Vesica demum erat corrugata & summe contracta. CLAR. DULAC.

OBS. 464. (a) Puella in *excernendis fecibus*, etsi liquidis, *summam* patiebatur *difficultatem*; & talem quidem ut ex con- natu

natu nimio & respiratione retenta tota facies nigresceret. Tandem ex dentitione difficili convulsa fatis cessit.

INTESTINA.

Exenterationi tradito corpusculo, inveniuntur in intestino ileo tres-nodi inter se distincti. In horum quolibet magna portio hujus intestini, ipsi mesenterio non adhærens, abscondita latitabat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 465. Cadaver fœminæ, sex & triginta annorum, quæ inter *continuos vomitus* æruginosos extincta fuerat, exhibebat ventrem magnum & tensum. Intestina omnia erant inflammata & gaugrænosa, & crusta flava & tenaci obducebantur. Præterea latebat in intestino jejunum volvulus sesqui-spithamam longus, a quo tubus intestinalis firmissime strangulabatur. CLAR. STORCK.

OBS. 466. In cadavere puellæ bimeltris, *dirissimis convulsionibus* subito trucidatæ, reperitur volvulus in intestino ileo, cujus superior pars, ad trium fere pollicum longitudinem, in inferiorem erat intrusa. Flatibus valide extensa erant tenuia intestina; sed nullum erat inflammationis vestigium & nulla patebat manifesta convulsionum causa. CLAR. HELLER.

OBS. 467. Quidam a longo tempore, dolore fixo continuo circa dextrum hypochondrium conflictabatur. Tandem in *illam passionem* incidit, & moritur.

Cæcum intestinum erat contractum, & in ileum insinuatum; adeo ut nil ex ileo in colon descendere potuerit. Cæcum contractum, prætumidum & cancrum reperiatur. BLANCARDUS.

OBS. 468. In cadavere pueri triennis qui per quinque & viginti dies decubuerat a *ventris torminibus*; ac ex lumbricis ægrotasse putabatur; occurrit hepar scirrhosum & sanguine nigricante plenum. Pars ilei inter se contracta & convoluta; vel quasi in se infarsa, sub tumore duri specieprehenditur, cum omento plane absumpto. SMETIUS.

OBS. 469. Inter sectionem cadaveris *passione iliaca* denati, ileum alicubi plane contractum, ac velut injecto laqueo strangulatum deprehenditur: nimirum ejus portio

quatuor transversos digitos longa, plurimum contracta & angustata intra proximæ superioris cavitatem abscondita prorsus latebat. PEYERUS.

OBS. 470. Cadaver puellæ decennis, jamdiu *cephalea* & *vermibus* laborantis, duas susceptiones in intestino ileo exhibebat. In magis conspicua pars superior intestini ab inferiore suscipiebatur: suscepta portio semi-digitum longa quinque lumbricos recondit. CLAR. DE HAEN.

OBS. 471. Instituta sectione cadaveris cujusdam puellæ octavum ætatis annum agentis, *affectu iliaco* extinctæ, in conspectum veniebant tres introsusceptiones in intestino ileo, distinctis intervallis spectandæ. PEYERUS.

OBS. 472. In cadavere pueri post diuturnum dolorem sub regione hepatis, *volvulo* sublato; cæcum contractum in ileum sese insinuaverat, & id oppleverat. Adeo ut nil e superioribus ad colon permeare posset. Cæcum vero erat inflammatum & exulceratum. FABR. HILDANUS.

OBS. 473. Lustrato cadavere cujusdam saltatoris, *passione iliaca* intra paucos dies extincti, reperiatur intestinum ileum ita replicatum, ut digitis instar chirothecæ contraheretur; & omnem excrementorum descensum præpediret. RIOLANUS.

OBS. 474. Inter exenterationem cadaveris pueri *affectu iliaco* sublato, duplicem invaginationem notare licebat: in prima pars intestini superior sese inferuerat in inferiorem: in alia vero inferior in superiorem. BLASIUS.

OBS. 475. Secto cadavere cujusdam pueri *ileo* extincti in conspectum veniebant intestina flatu turgida; & pars intestini ilei intra se contracta & convoluta; quasi in se infarsa, tumore speciem referens. BONETUS.

OBS. 476. In quodam inter vomitum excrementorum interempto, animadvertebatur ileum tribus in locis involutum. Nodi, si ve involutionses, digiti longitudinem æquabant; & aliqua intercapedine ab invicem distabant. MANGETUS.

OBS.

OBS. 477. Inciso cadavere cujusdam juvenis *vulvulo* enecati oculis subjiçiebatur intestinum ileum in cavitatem intestini descendens; seu ejus intus-susceptio. PANAROLUS.

OBS. 478. Cadaver cujusdam mulieris *vulvulo* denatæ, cultro anatomico subjeçtum, exhibebat intestini ilei invaginationem: superior scilicet tubi pars in inferiorem inferebatur. PLEMPIUS.

OBS. 479. In corpore cujusdam inter *insultum iliaceum* extincti, intestini tenuis partis ingressum in partem proximam se vidisse refert SYLVIUS.

OBS. 480. Examini subjeçto cadavere cujusdam *vulvulo* denati, culter anatomicus detexit ilei partem superiorem jejuni proximam partem recipientem. FONTANUS.

OBS. 481. In cadavere cujusdam *affectione iliaca* perempti in conspectum veniebat intestinum ileum triplici modo invaginatum, & sic obturatum. MANGETUS.

OBS. 482. Lustratis interaneis nonnullorum *affectu iliaco* defunctorum, tenuium intestinorum mutuum ingressum, spatio ampliore quam sit digiti longitudo vidit COLUMBUS.

OBS. 483. Aperto corpore cujusdam *ileo* rapti, occurrunt intestina tenuia inflammata, cum ilei invaginatione, ad pedem gallicum in colon summe tumidum adacti. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 484. Cadaver cujusdam *affectione iliaca* extincti exhibebat cœci ingressum in proximam intestini coli partem. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 485. In alio *simili affectu* perempto, in conspectum veniebant variæ intestini ilei susceptiones, vel invaginationes. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

De hac læsione mentio etiam subjicitur in Lib. I. observatione 376. Vide insuper *Tumores abdominis. Intestina invicem accreta*.

A R T I C U L U S XXIII.

Intestinorum mira dilatatio.

OBS. 486. Vir quinquagenarius *acerbissimam colicam* sæpius, sed inordinate recurrentem pluribus abhinc annis patiebatur. Hac remittente, remanebat obscurus & continuus interaneorum dolor. Interea post quasdam inducias recrudescit morbus cum tanta sævitie, ut exuvias victori dederit misellus decumbens.

Cultro anatomico subjeçtum cadaver exhibebat præcipuam intestini jejuni partem, oh stupendam dilatationem, coxæ magnitudinem æquantem, e genuina sede depulsam; atque in decliviori parte syderatam, & dilaceratam. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 487. Puella quinque annorum jam a longo tempore de *ventris torminibus* conquirebatur, quibus tandem ultra modum

exacerbatis; tanto oneri impar fatiscessit.

Referato abdomine vix ullum (mirum dictu) conspicièbatur abdominis viscus, præter enormem extensionem partis sinistree intestini coli, in rectum abeuntis; sub qua latitabant contracta viscera. RUYSCHIIUS.

OBS. 488. Exenteratis cadaveribus nonnullorum qui, dum viverent, de molestis *rugibus* & immanibus doloribus, lancinationibus, & *anxietatibus* conquerebantur, in conspectum veniebat intestinum duodenum, insigni amplitudine præditum; instar scilicet minoris ventriculi, majiori adjuncti. DIEMERBROECK.

OBS. 489. Cadaver cujusdam, jamdiu gestantis *ventrem tumidum* ascitem mentien-

INTESTI-
NA.

— tientem, exhibebat intestini coli portionem, tam intense flatibus dilatatam, ut utrem globosum mentiretur; quæ in nonnullis locis rupturam & gangrænam minabatur. Lien præterea sphacelatus & putridus erat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 490. Quidam tumorem infra lienis regionem a biennio gestabat. Tandem supervenientibus aliis accidentibus occubuit. Aperto abdomine occurrit tumor se extendens ad extremitatem ilei intestini; quo

aperto, nihil præter fæces induratas reperiebatur. SANCTORIUS.

OBS. 491. In cadavere juvenis quindecimannorum, cujus *alvus* adeo erat *adstricta*, ut intra quindecim dies semel tantum dejiceret; stupenda patet dilatatio intestini coli & præsertim recti, quod saccum ingentem scybalis repletum referebat. EX ACTIS PARIISIENSIBUS.

Exemplum hujusce læsionis prostat in observatione Lib. III. 226. Præterquam, Vide *Intestina flatu distenta*.

A R T I C U L U S XXIV.

Intestinum unicum.

OBS. 492. Examini subjecto cadavere cujusdam viri, quadragesimum ætatis annum agentis, qui dum viveret voracissimus *fame canina*, ut inquit, laborabat, spectatu sane dignum occurrit, inter ventriculum mole amplissimum ac solito crassio-

rem, & podicem, unicum intestinum, insigni crassitie præditum, instar litteræ *S* inflexum; atque ingenti mesenterio apertum; quod scilicet sine ullo anfractu, ad pelvim descendebar, & solito modo podici inferebatur. CABROLIUS.

A R T I C U L U S XXV.

Intestinorum constriction.

OBS. 493. Mulier nobilis, & sexagenaria ex animi mœrore in corporis languorem incidit; de dolore ventriculi, *renum* & *lumborum* querula. Dein ingruit febricula, anorexia & vigiliis stipata. Accedunt animi deliquia, nonnunquam recurrentia. Post varias remissiones & intermissiones, dejectis pluribus *vermibus* per sedes, tandem viribus plane deficientibus occubuit.

Scito cadavere, conspiciebatur hepar decolor, & exangue. Mesenterium scirrhum deprehendebatur. Ileum & colon mire erant coarctata. Postremo ventriculus

nonnullas erosionis, & inflammationis notas præ se ferebat. DEODATUS.

OBS. 494. Quidam a triennio *tympaniticus*, ileo gravissimo corripitur: vomitus nimirum accedit stercorosus, cum singultu pertinacissimo. Brevi collabuntur vires; & intra triduum rebus humanis vale supremum dixit.

Inter exenterationem reperitur, septem pollices supra rectum firma & callosa coarctatio intestini coli; veluti circumductum filum id arcte constringeret. Stupenda erat dilatatio supra podicem, non solum

lum coli, sed etiam aliorum intestinorum, & ipsiusmet ventriculi. Hac ingenti mole repulsum diaphragma ad quartam superiorem costam pertingebat. CLAR. DE HAEN.

OBS. 495. Quidam post lapsum ab alto de *inguinis dextri dolore & vomitu* per trimestrem querebatur. Ingravescente morbo; excrementa cineritii coloris, alternis diebus excernuntur; cum vomitu materierum cremori hordei similitum. Macie tandem confectus, & lecto affixus, obiit.

Inveniebatur pars intestini ilei, quæ cæco proxima est, adeo contracta, ut vix digitum auricularem pueri admitteret. SCULTETUS.

OBS. 496. Quædam mulier, multis jam mensibus, *dolore immani intestinorum*, confistabatur cum *alvo adstricta*; adeo ut decimo tantum die deiceret.

Mortuæ inciso corpore, inventa sunt intestina, arctiore callo contracta; adeoque iter angustum relinquebatur ut dejectiones ægre transmitti possent. BENEVENIUS.

OBS. 497. Filius cuiusdam pictoris, diuturna *febre tertiana* maceratus & extenuatus; inter diras *convulsiones* tandem occubuit.

Intestina ad contractum mesenterium erant retracta; horum tunicis frigidis & quasi

exsiccatis. Ventriculus multam bilem æruginosam continebat. CLAR. MOR-

INTESTINA.

OBS. 498. In cadaverculo recens nati, qui nil per anum & vesicam excreverat; inveniebantur intestina flatibus turgida. Præterea intestinum rectum ita occludebatur, ut ne vestigium quidem transitus apparuerit. SALTZMANNUS.

OBS. 499. Puellus *pleuriticus*, ultimis vitæ diebus sævissima patiebatur tormina, quæ excipiunt *convulsiones* lethiferæ.

Reperiuntur aliquot portiones ilei arcti contractæ, cum partibus intermediis flatu distentis. VVEPFERUS.

OBS. 500. Inter sectionem variorum, doloribus colicis denatorum, obvia sunt intestina, tam pertinaciter in quibusdam locis contracta, ut tubi meatus omnino intercluderetur. VVEPFERUS.

501. Referato abdomine cuiusdam *volvulo* sublato, inveiebatur intestinum ileum ita arctatum, ac si filo circumducto constringeretur. PANAROLUS.

Hoc historiarum agmen subire debent observationes Lib. I. 70, 622. Lib. II. 231. Lib. III. 226.

A R T I C U L U S XXVI.

Intestina coalitu obturata.

OBS. 502. Quidam inter usum pilularum aloeticarum, de *alvo sicca* querebatur. Dein accedit *singultus*, ac demum *vomitibus excrementorum*. Interea ventre in dies crescente tandem ejulantem ægrum interficit ileus.

Ventriculus & intestina flatibus & excrementis fluidis erant distenta, variis notis grangrænoſis signata, & nonnullis in locis exesa. Rectum vero fibris quasi totidem filis decussatim textis erat contractum.

TOMUS I.

atum, & ita obturatum ut nil transire potuerit. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 503. Quidam seni *alvus suppressa*. Omnibus incassum adhibitis præſidiis, undecimo a decubitu die, accedente febre ad superos migrat.

Intestinum rectum in parte superiori coaluisse & coivisse repertum, ut vix tenuioris funiculi crassitiem æquaret; utrinque in confinio intestini, partibus in tu-

K

morem

morem quemdam, velut glandulosum, elevatis. BONETUS.

INTESTI-
NA.

OBS. 504. In cadavere militis ileo defuncti, animadvertetur in tenuis intestini portione, quæ stomachum respicit, notabilis dilatatio, cum sacco pendulo, gangrænofo, ad ovi gallinacei magnitudinem accedente, ichore putrido repleto; infra quem crassa & indurata cernebantur intestini latera, quibus rubi cavum penitus occludebatur, cum variis gangræne notis. CLAR. HALLERUS.

OBS. 505. Secto cadavere juvenis, cujus inter alios morbos, *alvus erat adstricta*, reperiuntur in vesica duo calculi, quibus deprimebatur eo usque rectum intestinum, ut coarctatum produxerit plurima filamenta membranosa tam arcte interiorem fistulam intertextentia, ut nil excretorum potuerit amplius transmittere. TULPIUS.

OBS. 506. Anicula jam per multos annos ægrotaverat, & tota contabuerat, *colicis discruciatâ doloribus*; qui pergentes & exacerbatî, hanc tandem ad libitinæ rationem ducunt.

Lustratis interaneis, patent intestina, olim forte exulcerata, multis in locis mu-

tuo connexa, spatio fere duorum digitorum ex transverso. JOUBERTUS.

OBS. 507. Cuidam militi post gravem *dysenteriam, venter supprimitur*. Hinc emergunt graviora symptomata quæ brevi mortem post se trahunt.

Exenterato cadavere inveniuntur intestina planè obturata, a contactu scilicet & coalitu laterum exulceratorum. RHODIUS.

OBS. 508. Quidam post *fluxum dysentericum*, sævissimis coli doloribus, cum *alvo* plane *sicca* excruciabatur; quibus tandem occubuit.

Inter sectionem cadaveris visenda se præbent intestina crassiora passim a vereribus exulcerationibus conglutinata, E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 509. Mulier robusta & sexagenaria nil excrevit per *alvum* spatio novem dierum, & obiit.

Referato abdomine inventa est pars ilei tota inferior intus coalescens; adeo ut nil hac via pertransire potuerit. BARTHO-LINUS.

Haud absimiles casus exhibent observationes Lib. I. 338, 439.

A R T I C U L U S XXVII.

Intestina e sede depulsa.

OBS. 510. Cuidam globulo sclopetario transfoditur pectus a costis mammarum sinistræ subiectis, ad infimas nothas lateris dextri. Post annum integrum a curato vulnere, oboritur dolor intolerabilis in abdomine, *colica* instar, qui nulli cessit remedio.

Mortuo dissecto, invenitur diaphragma, parte sua carnosâ, perforatum superiore istu; qua rima intestinum colon sensim subiverat thoracis cavitatem. BALLONIUS.

OBS. 511. Quidam post biennium a curato vulnere abdominis per *globulum sclope-*

ticum incidit in *colicam passionem lethalem*.

Referato abdomine in conspectum veniebant intestina ultra modum flatulenta. Pars vero coli, ventriculo proxima, supra diaphragma hærebat. E MISC. CURIOS.

OBS. 512. In cadavere cuiusdam, qui post diuturniores ægritudines occubuerat, omnia intestina ad hypochondria redacta erant & spina erat detecta. Quamobrem medico licebat abdomen attrectanti, aortæ motum persentire, imo & duritiem vertebrarum. COLUMBUS.

ARTICULUS XXVIII.

INTESTI-
NA.*Intestina pituita vitrea extus obducta.*

OBS. 513. Puella decimum quartum ætatis annum agens, dolore colico atrocissimo, cum ventris inflatione, constabat; quibus persistentibus, & accedentibus gravioribus symptomatibus, intra viginti dies e medio tollitur. Per biduum ante mortem magnam sanguinis nigerrimi

copiam per alvum excrevit.

Instituta cadaveris sectione, inventa est multa pituita vitrea externæ intestinorum tunicæ hærens; & frustulatim dispersa; quæ frustula diversæ erant molis, usque ad avellanæ magnitudinem. CHOMEL.

ARTICULUS XXIX.

Rectum vesicæ implantatum.

OBS. 514. Puellus, ano clauso, excrementa per urethram, simul & urinam exercebat. Tandem cum duriora excrementa per angustum illum ductum amplius permeare non possent, inflatus est venter; exorta est febris; aliaque suborsuntur sym-

ptomata, quibus decimo sexto a natiuitate die ad plures migravit.

Dissectioni traditum corpusculum exhibebat intestinum rectum fundo vesicæ adnatum, vel a genuino tramite deflexum. FABR. HILDANUS.

ARTICULUS XXX.

Rectum deficiens.

OBS. 515. Examini subiecto cadavere cuiusdam infantuli, qui ne vestigium quidem podicis habebat; pater eorum intestinum rectum plane deficere: colon enim in extremitate omnino constrictum, & quasi fune circumligatum conspiciebatur.

BENNINGERUS.

De intestinis crusta obductis vide Lib. I. Observationes 268, 465, 1361, 1593. Lib. II, 360.

S E C T I O Q U I N T A .

D E M E S E N T E R I O .

A R T I C U L U S I .

Mesenterii inflammatio.

MESENTERIUM.

OBSERVATIO 516. Quidam post gravem *contusionem* in infima parte *hypochondrii dexteri*; statim *dolorem* illic sensit, qui in dies adauctus in crus dextrum propagatur. Hoc pergente & exasperato, accedit *febris*; exsurgunt varia & graviora symptomata, quæ tandem ægrum illuc mittunt unde negant redire quemquam.

Referato abdomine, in conspectum veniebant intestina maculis lividis & subfla-

vis notata. Omentum intestinis instratum haud ablimili læsione deturpabatur. Præterea animadvertiebantur mesenterii vasa penitus cruenta, veluti contusa & phlogosi tacta, præsertim prope trauusculos psoas, qui simili modo affecti deprehendebantur. PLATERUS.

Huic subungere licet observationem Lib. I. 1624.

A R T I C U L U S II .

Mesenterium obstructum.

OBS. 517. In cadavere foeminae quoddam annorum, *hectica*, atque immani *diarrhæa* extinctæ, deprehendebantur, præter pulmones purulentia & putredine defœdatos, glandulæ mesenterii infarctæ, aliæ atheromatosa, aliæ purulentæ. Hepar se offerebat tabidum, passimque occurrebant aliæ læsiones, solitæ morborum chronicorum reliquiæ. BARTHOLINUS.

OBS. 518. Puella duodecennis pauperula, *fluxu caliac*, cum *ventris torminibus* jamdudum laborabat; cum tandem exolutis viribus, plane emaciata obiit.

Reperiebantur glandulæ mesenterii ad-

modum tumidæ & duriores; continentes materiam quamdam lacteam, in casei formam concretam. DIEMERBROEK.

OBS. 519. Exenterato cadavere cujusdam pueri octennis, *atrophia* & *ventris torminibus*, nec non *diarrhæa chylosa*, post multos menses confecti, visendæ se præbebant glandulæ mesentericæ mirum in modum tumidæ, & colorem lacteum referentes. DIEMERBROEK.

Inter affines recenseri queunt observationes Lib. I. 64, 666, 1027. Lib. II. 83. Lib. III. 232.

ARTICULUS III.

MESENTERIUM.

Mesenterium scirrhosum.

OBS. 520. Puella undecim annos nata in *febrem ephimeram*; mox in *hecticam* incidit. Hinc cum spatio trium mensium, *doloribus totius corporis*, deglutendi difficultate, cum tussi & linguæ ariditate laborasset; tandem erumpentibus sudoribus nocturnis plane extenuata occubuit.

Aperto cadavere reperitur mesenterium scirrhosum, & materia quasi gypsea refertum. Hepar nonnulla steatomata recondebatur, & firmiter diaphragmati adnatum erat. Circum circa venam portæ, hujusce gypseæ materiæ moles, ad pugni magnitudinem accedens, adhærebat. Lien eadem materia scarebat. Præterea pulmones inveniebantur passim purulenti & steatomatosi; cum hydrope pectoris: circa exitum trachææ occurrebat steatoma ovigallinæ magnitudinem excedens. FABR. HILDANUS.

OBS. 521. Puella septennis per totum vitæ curriculum variis ægritudinibus fuit obnoxia; præsertim vero tumoribus œdematosis, circa articulos manuum, cum ossium carie. Dein accedunt spirandi difficultas, & cordis palpitatio. Tandem marasmo confecta obiit.

Inveniebatur intestinum cæcum, cum sua appendice vermiformi, crassissimum, quasi meris glandulis rubentibus conflatum. Conspiciebantur mesenterii glandulæ tumidæ & scirrhosæ. Hepar plus justo magnum, ejusdem mali confors apparebat. Ventriculus flarulentia distendebatur. Pericardium denique aqua turgebat. GASP. BAUHINUS.

OBS. 522. In cadavere cujusdam pueri jamdudum *scrophulosi*, febre lenta & extrema macie confecti, usque ad obitum orthostadii, reperiebantur omnia viscera tum pectoris, tum abdominis, arida & corrugata. Mesenterium scirrhosum, glandulas nuce jigglandi majores, intus & extus albicantes, & quasi cartilagineas, exhibebat. Aliæ insuper occurrebant ejusdem

indolis, & numerosissimæ circa chyli receptaculum & ductum thoracicum. Thy-mus etiam induratus animadvertebatur; etsi solitam molem minime superabat. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 522. (a) Fœmina octo & quinquaginta annos nata post laboriosum partum, *doloribus vagis* in abdomine conflatur. Sensum tumet venter, & pedes fiunt œdematosi. Dein difficilis respiratio somnum arcet. Post varias remissiones, *diarrhæa immani*prehenditur; inter quam, viribus deficientibus, supremum diem obiit.

Pectus & abdomen fero flavo & fordido scarebant. Omentum gangrænosum & semiputridum observatur; pancreas ingens & scirrhosum. Mesenterium vero mole portentosum, & scirrhosum, majorem abdominis partem replebat. CLAR. BAADERUS.

OBS. 522. (b) Vir quinquagenarius, strenuus aquæ vitæ helluo, ardore ventriculi, & vomitu corripitur; cum dolore in hypochondrio dextro. Quibus pergentibus & ingravescentibus, tandem marasmo confectus extinguitur.

Mesenterium ingens, totum scirrhosum & steatomatosum deprehenditur. Ventriculus livido colore erat tinctus; non secus ac pars hepatis huic incumbens. CLAR. BAADERUS.

OBS. 523. Quædam fœmina per duos postremos vitæ menses febre laborabat. De gravi pondere in abdomine conquerebatur. Alvus erat dura & respiratio difficilis. Præterea ab octo annis abdomen tumens gestabat; sed sine molestia.

Post obitum dissecta, exhibet mesenterium & pancreas scirrhosæ, & ingentis molis; antèrîus connexa erant cum peritoneo etiam scirrroso & cartilaginis speciem referente. Passim occurrebant exulcerationes tum in mesenterio, tum in hepate etiam indurato. BLANCARDUS.

OBS.

MESEN-
TERIUM.

OBS. 524. Juvenis octodecim annorum, jamdiu siti immani & ventriculi imbecillitate laborans *ascite* corripiebatur. Procedente morbo cum suis incrementis, supervenit *alvi fluxus*, qui tandem ægrum conficit.

Præter magnam aquæ subflavæ copiam in abdomine stagnantem inveniebatur intestinum rectum corrosum. Glandulæ mesenterii summe tumidæ lapideam duritiem mentiebantur. Vesicula fellis bilem nigerrimam, spissam, vel amurcæ similem, continebat. Pancreas denique erat induratum. DOLÆUS.

OBS. 525. Puer octodecim menses natus, febre inordinate recurrente, *appetitu canino*, & *diarrhæa* biliosa laborabat. Tandem marasmo confectus, & exolutis viribus, animam efflavit.

Instituta cadaveris sectione, deprehendebatur hepar stupendæ molis & scirrhum; cum cysti felleæ supra modum tumente. Lien etiam ingens tartaream substantiam exhibebat. Ac postremo glandulæ mesentericæ omnes tumidæ & scirrhusæ conspiciebantur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 526. Puer triennis inum *ventrem* ultra modum *prominentem*, paucis abhinc mensibus gestabat cum *febre lenta*, cibi fastidio, *alvi fluxu* contumacissimo, & stupenda totius corporis emaciatione. Tandem abdomine ulterius renitente, atrophiam confectus, supremum diem obiit.

Referato abdomine, in conspectum venit mesenterium mole amplissimum, & scirrhum. Hepar quoque ingens, & similis læsionis consors deprehenditur. E NOST. ADVERSAR.

OBS. 527. Puer octennis *baculo* circa lumbos *percussus*, paulo post male se habere cœpit. Exurgit *febris lenta*, & sensim *prominet abdomen*. Accedit atrophia, qua demum consumptus, migravit ad Superos.

Inter cadaveris exenterationem, inveniebantur glandulæ mesenterii non solum tumentes, sed etiam scirrhusæ; ita erant conglobatæ ut hinc corpus exsurgebat duorum pugnorum magnitudinem superans. BONETUS.

OBS. 528. Puer duodecennis, ante biennium cephalalgia & vertigine, cum *tumentibus glandulis tyroideis* laborabat. Oritur dolor in sinistro cervicis latere, cum *tumore pone aurem*, & in pollice. Accedente tussicula, cum paucis sputo, hecticus tandem obiit.

Repertæ sunt glandulæ mesenterii rubræ & siccæ, induratæ & scirrhusæ, cum nonnullis exulcerationis & putriditatis notis. MANGOLT.

OBS. 529. Puer undecim annorum summe debilis, febre lenta cum *ventre tumido* & *alvi fluxu* jamdudum laborabat, doloris quidem expertus. Tandem contractis, præ ariditate, manibus, ad beatorum domicilium subvolavit.

Omnia pectoris & abdominis viscera illa deprehenduntur, si excipias mesenterium glandulis durissimis, scirrhusis & albicantibus refertum. E NOSTRIS. ADVERSARIIS.

OBS. 530. Puer septennis in *febrem lentam*, cum rigore singulis septimanis recurrente incidit. Accedunt *vomitibus biliosis*; hæmorrhagia narium & *artuum contractio*, nec non macies. Septimo mense, abortu febris, obiit.

Obvium sit mesenterium scirrhum; cuius glandulæ ingentes materia quadam gypsea, vel lapidea, scatebant. Præterea pulmones, hepar & lien arenulas & lapillos recondebant. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 531. Vir consistentis ætatis, ingluviei deditus de dolore gravativo in regione lumbari, cum imi ventris inæquali tumore & dolore hypochondrii sinistri obtuso, conquerebatur. Tandem *alvo adstricta*, contabuit, & naturæ satisfecit.

Totum deprehendebatur mesenterium scirrhum. Lien durior capsulam osseocartilaginosa exhibebat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 532. Puer novennis, viliori victui assuetus, respiratione difficili, inappetentia & siti intensa laborabat. Accedunt *ventris tormina*, cum pedibus œdematosis; *venter prominet*, una cum scroto, quod brevi gangræna corripitur. Tandem inter *diarrhæam* obiit.

Præ.

Præter aquæ copiam in abdomine stagnantis, mesenterium totum se præbet scirrhum; cum coalitu omnium ferme viscerum. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 533. Vir consistentis ætatis *anhelosa respiratione* per intervalla recurrenti obnoxius; in insultum tandem ferociorem & pertinaciorem incidit; quo, nil conferentibus præsiidiis, ad ultimam rerum metam ducitur.

Lustrato cadavere, occurrebat totum mesenterium scirrhum, & quasi callosum. BENIVENIUS.

OBS. 534. In cadavere mulieris quinquagenariæ & *ascitica* deprehenditur mesenterium stupendæ molis, atque variis tumoribus cysticis, e genere meliceridum & steatomatum, refertum, atque scirrhum; præter alias læsiones hepatis, lienis & tubi intestinalis, hunc affectum concomitari solitas. BALLONIUS.

OBS. 535. Juvenis sexdecim annorum, diuturno morbo consumptus & sævissimis interdum *ventris doloribus* divexatus, tandem interiit.

Inveniebatur intestinum ileum disruptum.

Mesenterium occurrit scirrhum, lapidisque instar durum. SALTZMANNUS.

MESENTERIUM.

OBS. 536. Quidam, cum abdomine *tumente & alvo adstricta*, doloribus colicis pertinacissimis excruciabatur, quibus tandem evictus occubuit.

Lustrato abdomine reperiebatur totum mesenterium induratum, & glandulis scirrhosis infarctum. PLATERUS.

OBS. 537. Inter exenterationem cujusdam *melancholici, iabe confecti*, in conspectum veniebat totum mesenterium scirrhum, cum hepate & liene obstructis & induratis. EX ACTIS GERMANICIS.

OBS. 538. Dissecto cadavere cujusdam *volvulo enecati*, in conspectum veniebat tumor scirrhus in mesenterio intestinum ileum comprimens. RIOLANUS.

Hunc ordinem ingrediuntur observationes Lib. I. 26 (4), 193, 230, 246, 259, 275, 278, 342, 402, 405, 577, 590, 741, 798, 898, 940, 1011, 1020, 1024, 1045, 1385, 1498, 1731, 1736, 1763. Lib. II. 222, 331, 357, 407, 545, 548, 622. Lib. III. 66. Insuper vide *Viscera scirrhusa*.

A R T I C U L U S IV.

Mesenterium steatomatum.

OBS. 539. Juvenis qui singulis diebus vino muscatellino inebriabatur; unde incensa viscera refrigerare cupiens frigidam satis copiosam ingurgitabat, incidit in cruciatus & *dolores ventris* intensissimos per intervalla recurrentes; & tantæ sævitiei ut protinus humi sese prosterneret, unguibus terram scalperet & sanguinem e digitis eliceret: donec dolorum acerbitate mortuus fuit.

Lustratis interaneis, reperiebantur innumera steatomata venis mesenterii & pancreatis adnata, quæ omnia materiam quamdam sebaceam continebant; quorum majora ad uvas grandiores accedebant. SALMUTHUS,

OBS. 540. Cujusdam pauperculæ, multis doloribus per triennium vexatæ, *venter in majorem molem assurgit*, cum distinctis tumoribus. Post enixum infantem debilem, dolores non desiere & venter remanet inæqualis. Interea *dolores* exacerbantur, accedit *singultus*. Macie demum confecta obiit.

Lacerum & erosum invenitur peritoneum. Conspiciuntur bini tumores mesenterio adnati, qui erant mera steatomata, diversis materiis scatentia, cum seri stagnantis copia. Pulmones denique lituris gangrænosus erant maculati. HÆSCHTETTERUS,

OBS.

MESEN- OBS. 541. Exenterato cadavere virgi-
TERIUM. nis, cujus *venter*, dum viveret, *gemino*
tumore distendebatur; inveniebantur in
mesenterio duo steatomata, quorum alter-
um nullas putriditatis notas præ se fe-
rebat; alterum vero ita pure vitiatum,
ut non tantum effuderit plurimum saniei
& aquæ sordidæ in cavitatem abdominis;
sed etiam exegerit proximiorē uteri fun-
dum. TULPIUS.

OBS. 542. In cadavere cujusdam juvenis
tubidi occurrunt pulmones sanguine & hu-
more destituti, colitis, vertebri & dia-
phragmati maxime cohærentes. Cor oc-
currit exsuccum, ejusque uterque sinus
sanguinis experts. Hepar nonnullas corrup-
tionis notas præ se ferebat. Lien erat
exilis & aridus. Mesenterium vero tu-
moribus steatomatosis, cartilagineæ duri-
tici, scatebat. BONETUS.

OBS. 543. Quædam virgo jampridem
menstruum suppressione laborabat; cum sensim
incidit in *febrem hecticam*, quæ marasimum
lethalem post se trahit.

Referato abdomine, deprehendebantur
in mesenterio varia steatomata, a lymphæ
crassa oriunda; præterea reperiebatur in
sinistro latere manus veluti fæccus, ma-
teria pituitosa, turbida & cruenta reple-
tus. BARBETTE.

OBS. 544. Cuidam juveni *excrevis abdo-*
men intra biennium, in tantam molem, ut
crederetur hydrope ascite laborare: sed
mortui sectio exhibet ingens steatoma pon-
deris cæthodecim librarum, mesenterio ad-
natum; nulla sane stagnante colluvie in
abdominis cavo. TULPIUS.

Inter affines recenserī debent observa-
tiones Lib. I. 535, 1025, 1572; Lib. IV.
173, 190.

A R T I C U L U S V.

Mesenterium strumofum.

OBS. 545. Ancilla quædam sponsa, an-
tequam nuptias contraheret, in morbum
incidit, quo *venter* sensim *insumuit*. Gra-
vida ab omnibus judicabatur: pertinaciter
illa negabat; donec inter remedia hydropi
dicata, migraret ad Superos.

Cadaver cultro anatomico, & examini
subiectum exhibebat mesenterium tumori-
bus strumosis undique refertum; adeo ut
enormi mole quasi obrutum, vix esset con-
spicuum. GAILLEUS.

OBS. 546. Puer duodeviginti annorum,
post parentis obitum, in melancholiam in-
cidit, quam brevi excipiunt *scrophula*, in
collo conspicuæ. Interea accedit macies
febre lenta stipata, qua tandem conte-
stus, interiit.

Aperto cadavere, mesenterium innume-
ris glandulis oblitum apparuit, quarum

nonnullæ inter majores, nucem juglandem
mole æquabant. MANGOLT.

OBS. 547. In cadaveribus variorum pue-
rorum qui *strumis* extus fœdabantur; me-
senterium exhibebat tumores congenere,
avellanæ & nucis juglandis magnitudine;
nonnullis pugni molem æquantibus; qui
omnes materia quadam gypsea, vel puru-
lenta, erant referti. PARÆUS.

OBS. 548. Exenterato cadavere cujus-
dam mulierculæ inter *scrophulas* extinctæ,
deprehendebatur totum mesenterium stru-
mosum innumerabilibusque glandulis tumi-
dis, & diversas materias recondentibus,
scatens. SCULTETUS.

Ad hanc seriem revocanda observatio
Lib. II. 170.

ARTICULUS VI.

MESENTERIUM.

Hydatides in mesenterio.

OBS. 549. Quædam juvencula, altero post nuptias anno, cœpit variis torqueri doloribus in imo ventre, qui tantam nonnumquam sævitiem exercebant, ut hinc sequerentur lypothymia. Venter interea in tumorem sensim assurgebat, persistentibus doloribus. Dein cum inter varia & opportuna præsidia melius se habere videbatur, subito concidit epileptica; & ipsa die obiit.

Exenterato cadavere reperitur totum mesenterium hydatidibus refertum; quarum major capitis infantis molem assequabatur; minores vero ad ovum gallinaceum accedebant. HORSTIUS.

OBS. 550. In corpore cujusdam virginis hydrope extinctæ deprehendebatur in mesenterio insignis tumor viginti & amplius libras pendens; qui innumeris hydatidibus scatebat diversæ magnitudinis; cum aquæ copia in abdomine stagnante, ob disruptionem nonnullarum vesicularum. TULPIUS.

OBS. 551. Referato abdomine cujusdam mulieris hysterica, uterus insons & plane inculpatus annotabatur: sed mesenterium innumeris vesiculis refertum invenitur. VVILLISIUS.

ARTICULUS VII.

Mesenterii purulentia.

OBS. 552. Vir intemperantissimus & hypochondriacus, nausea continua & crebro vomitu consistabatur. Tumebat, cum dolore, sinistrum genu: cum erumpit tumor circa pubem, flatibus adscriptus, & vesicæ orificium comprimens; qui quotidiano incremento ita augetur, ut sese ad umbilicum & latus sinistrum extenderet; cum nonnulla spirandi difficultate. Procedente morbo & urgentibus doloribus contrahescit; donec tandem, septimo a morbi principio mense, ad plures migraverit.

Instituta cadaveris sectione, invenitur collectio materiæ purulentæ & fœtidæ inter duas mesenterii tunicas; quæ tanta erat ut occuparet majorem abdominis partem; & hepar sua putredine afficeret. COITERUS.

OBS. 553. Mulier sex & triginta annorum post diuturnos ventris cruciatus, calidum magnitudinem nucis juglandis superans.

rantem, asperum & inæqualem per alvum ejecit; quem dein minores eadem via sæpius sequuti sunt: imo & per vesicam quoque, una cum sabulo copioso, plures lapillos a prædictis minime discrepantes excrevit. Tandem de atrocissimo dolore lumbum dextrum, totumque crus occupante conquesta, urinam albam & turbidam reddidit. Vomitu etiam & vigiliis continuis vexabatur; quibus tandem concubuit.

Mesenterium ingentem abscessum recondebat, continentem cum copioso pure multos calculos, quorum tres majores amygdalæ magnitudinem superabant. Pancreas etiam dissectum majorem exhibuit calculum asperum & inæqualem. MERCKLIUS.

OBS. 554. Quidam febre valida corripitur. Circa decimum quartum morbi diem, cruenta sunt dejectiones; ita ut sanguinem nigrum.

MESENTERIUM. nigerrimum, corruptum, & pessime olentem, ad quindecim circiter libras excreverit, ad animi scilicet deliquium. De in fæces confersæ erant saniosa & sanguinolenta quadam materia. Sensim tandem emaciatus circa sexagesimum tertium morbi diem occubuit. Notandum quod per totum ægrotudinis tractum nusquam de dolore lenius conquestus fuerit; nec venter intumuerit.

Examine anatomico subjectum cadaver exhibuit ingentem abscessum in mesenterio. DONATUS.

OBS. 555. In demortuis sæpe deprehenditur mesenterium cum abscessu, vel ulcere sordido; e quibus nunc febres acutæ cum *sanguinis vomitu*, *dejectionibus cruentis* & lypothymiis; nunc *ventris tormina* acerbissima; nunc nausæ, *vomitibus*, cachexia & atrophia; nunc *dolores colici* cum lotio purulento; nunc perpetuæ vigiliæ, animi deliquia, sudores frigidi, &c. originem habuerunt. SENNER-TUS.

OBS. 556. Quædam virgo incidit in *dolores, colicis similes*, & acerbissimos; quibus sociatur *febris cum rigore* crebro recurrente. Frustra variis tentatis præsidii intra paucos menses marasmo consumpta obiit.

Dissecto abdomine ingens puris copia, qua mesenterium refertum & quasi turgidum erat, erupit. MERMANNUS.

OBS. 557. In cadavere cujusdam *tabidi*, qui inter *dejectiones purulentas* obierat, deprehenditur pulmo totus purulentus. Hepar erat exsuccum. Mesenterium pure diffluebat; atque intestinum colon ejusdem tabis erat particeps. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 558. In cadavere cujusdam melancholici & litterati, qui *obstructis humoridibus* continuo per alvum materiam purulentam excreverat; & etiam cum urinis; deprehendebatur mesenterium totum purulentum. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 558. (a) In cadavere mulieris juvenis, quæ per septem & viginti dies *ventris torminibus* conflictata erat, occurrit abscessus in mesenterio & colo, ea potissimum parte quæ fundo ventriculi substat. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 559. Cadaver cujusdam juvenis viginti annorum, *colico dolore* extincti, totum abdomen exhibebat pure repletum; atque integrum mesenterium purulentia deturpatum. VVEPFERUS.

OBS. 560. Inter exenterationem variorum *doloribus colicis* ferocissimis sublato- rum, ulcera deprehendebantur sordida, & abscessus in mesenterio; talvis intestinis. SENNERTUS.

OBS. 561. In cadavere cujusdam melancholici & voracissimi, *febre lenta* crebris horroribus stipata extincti, erat colluvies purulenta inter duas mesenterii tunicas. BONETUS.

OBS. 562. Muliercula *ventris torminibus* enecata, exhibet in mesenterio abscessum disruptum; a cujus diffuso pure intestina fuerunt erosa & syderata. TULPIUS.

OBS. 563. In cadavere fœminæ multis abhinc annis *hydropica*, reperitur tumor prægrandis scirrhusus in epigastrio; atque in mesenterio abscessus pure reterrimi odoris repletus. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 564. Secto quodam *ascitico*, occurrunt intestina sphacelata, & totum mesenterium purulentum. Hepar etiam abscessibus scatebat; & renes erant putridi. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 565. In cadaveribus variorum tabidorum *bulimia* & *lienteria* denatorum, insignem abscessum in mesenterio vidit BONETUS.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 162, 330, 399, 407, 737, 741, 1712.

ARTICULUS VIII.

MESEN-
TERIUM.*Mesenterium putridum & gangrænosum.*

OBS. 566. In cadavere cujusdam viri viginti quinque annos, plus minus, nati, & *tabe* extincti, deprehenditur sub lienem, tumor scirrhusus propria membrana inclusus, caput infantis magnitudine superans; ita ut prima fronte alter videretur ventriculus; mesenterio omnimode consumpto. Intestina omnia in dextrum latus devoluta apparuere. Glandulæ mesentericæ partim erant absumptæ, partim scirrhusæ. RUYSCHIIUS.

OBS. 567. In cadavere cujusdam pueri *tabidi*, decennis, omentum erat putre & prolapsum ad vesicam, tenaciter intestinis & peritoneo annexum. Occurrebat etiam mesenterium putrefactum & fere consumptum; potissimum versus os pubis; ubi maxima erat puris copia coloris æruginosi. JOH. FORTIS.

OBS. 568. In cadaveribus variorum *cachecticorum* & *scorbuticorum*, inter cætera vitia, mesenterium præsertim friabile & male cohærens deprehenditur; ita ut le-

vissimo negotio pars a parte divelli potuerit. VVARTHON.

OBS. 569. Inter sectionem nonnullorum Indorum *bulimia* laborantium; & *lienteria* extinctorum totum reperiebatur mesenterium fere absumptum, intestinis invicem cohærentibus. BONTIUS.

OBS. 570. In aliis bene multis, etiam Indis, qui dum viverent sine causa manifeste *tabescebant*, occurrebant purulentia & abscessus in mesenterio. BONTIUS.

OBS. 571. In cadavere *hectici* inveniebatur mesenterium scirrhusum & putridum, cum omento penitus absumpto, & copia aquæ subviridis in abdomine. TH. BARTHOLINUS.

Locum in hoc censu obtinent observationes Lib. I. 274, 390, 430, 454, 672. Lib. II. 387, 697. Vide insuper *Viscera putrida*.

ARTICULUS IX.

Mesenterium aridum.

OBS. 572. Quidam post multos & diuturnos dolores, tandem in *hydropem siccam* lapsus est; quo pergente, ad ultimam rerum lineam ducitur.

Exenterato cadavere animadvertiebantur glandulæ mesenterii plane *tabidæ* & *aridæ*. BALLONIUS.

OBS. 573. Inter sectionem cadaveris cujusdam juvenis *atrophia* consumpti, inventum fuit mesenterium siccum & induratum, & quasi totum lapidosum. PANAROLUS.

De hacce læsione mentio subjicitur in observatione Lib. III. 70.

S E C T I O S E X T A.

D E H E P A T E.

A R T I C U L U S I.

Hepar exiguum & contractum.

HEPAR. OBSERVATIO 574. E fœmina ætatis undequinquaginta annorum, a tribus mensibus *hydropica*, educuntur quadraginta libræ aquæ limpidæ, ope paracenteseos. Duobus elapsis mensibus ventris tumor alteram paracentesim expostular, quæ similem aquæ copiam suppeditavit. Post quinque septimanas ad tertiam operationem deveniendum fuit, qua prodierunt quatuor & sexaginta aquæ libræ cum maximo levamine. Post quatuordecim dies cœpit languere, amisso appetitu. Dein venter celerrime intumuit, cum pulsu debili, *respiratione anholosa*, & extremorum frigiditate. Quarta instituitur paracentesis, & pedes paulo post sunt *œdematosi*; atque dexter *gangrana* corripitur, quam brevi sequitur mors.

Reperiebatur in abdomine aqua fœtida & turbida. Omentum erat tenuissimum & ad fundum ventriculi convolutum. Hepar penitus siccum, durum & rotundum, pugni magnitudinem vix æquabat. Vesicula quidem fellea, rigida & exsiccata, calculum albicantem recon-

debat. C L A R. S T O R C K.

OBS. 575. Vir quidam studiosus, vino deditus & catarrhis obnoxius, incidit in cibi fastidium; quod excipiunt *sopor & vertigines*, cum colore faciei *ictérico*; lotio subflavo, nonnihil nigricante & fœtido. Accedit *diarrhœa* cum pulsu frequenti & exili. Tum conqueritur de *dolora in scrobiculo cordis*, & *pectoris angustia*. Interea persistente febre lenta, vires sensim deficient. Ingruit delirium obscurum; accedunt denique convulsiones lethales.

Deprehenditur hepar exiguum & compactum, proximis partibus morbose hærens. Cystis fellea bilis glutinosæ uncias duas continebat. Mesenterium annotabatur scirrhum. Lustrato capite occurrit major aquæ copia, intus & extrus, cerebrum quasi obruens. E DIARIO MEDICO.

Inter affines recenseri debent observationes Lib. I. 823, 993. Lib. II. 405, 698. Lib. III. 16, 36.

A R T I C U L U S I I.

Hepar ingens.

OBS. 576. Quidam litteratus quinque & quadraginta annos numerans, ætris curis confectus, in meram *hypochondriasm* incidit. Caput dolore & torpore gravabatur,

crebro recurrentibus *vertiginibus*; tactu percipiebatur *pulsatio in abdomine*, cum dolore circa limbum costarum spuriarum. Interea de *abdominis cruciatibus*, paroxysmorum.

morum instar invadentibus, anxie querebatur, & se mori præ anxietatibus perpetuo exclamabat. Dein hæmorrhoidum fluxus, hæcenus uberrimus, sufflaminatur; exsurgit febris erratica; ingruunt motus convulsivi; ac mens obnubilatur. Post biennium tandem inter febris exacerbationem e vivis discessit.

Lustrato cadavere, hepar maximum & scirrhosum deprehenditur. Vena portæ tantæ erat magnitudinis ut intestini faciem, haud sine adstantium admiratione, præ se ferret. Lien etiam ingens occurrit, alias sanus. Stomachus flatulentus saburra nigricante scatēbat. Intestina demum mire distenta inflammationis & gangrænæ notas exhibebant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 577. Quidam princeps *tumore & summa duritie abdominis* per sex annos laborabat. Accedit corporis *habitus œdematosus*, cum nonnulla spirandi difficultate, & dolore in *hypochondrio sinistro*, versus ventriculum. Postea incidit in *diarrhæam cruentam*, nigricantem & fœtidam sine dolore; quam excipit *vomitibus sanguineo-carneis*, una cum sanguine sincero. Interea viribus prostratis, & pulsu fere obliterato, semimortuus quasi jacet. Pluries recurrit vomitus; cum secessu ejusdem naturæ. Omnia postremo bene se habere videbantur, & quædam affulgebat sanitatis spes; cum subito *febre acuta* corripitur, qua brevi ad plures mittitur.

Reperiuntur in abdomine quædamamenta ab omento divulsa. Hepar ingens dimidiam fere abdominis partem occupabat, & ad ossis ilei cavitatem pertingebat; passim exhibens quædam putriditatis notas. Lien scirrhosus, lapidis duritiem in nonnullis locis assequebatur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 578. Mulier quadragenaria *duritiem in dextra ventris parte* diu tulerat, usque ad os ilium, & infra, descendentem cum dolore a tactu. Siti interdum torquebatur, ac de *ventriculi dolore* post pastum, mense ante obitum, querebatur, cum *difficili respiratione*. Postremo accedit *vomitibus immanis*; dolor exacerbatur; & vitam cum morte commutavit.

Venter aqua flava & amara plenus invenitur. Ventriculus in medio angustus

duos ventriculos quodammodo repræsentabat. Hepar ingens, quasi ad ventris fundum perveniebat. Inferior pars dura variis tuberculis, quorum nonnulla nucem æqualanam æquabant, exasperata; cum imminente putrefactione. Ac denique vesicula fellis crassam & atram bilem continebat. VALSALVA.

OBS. 579. Quidam de *languore stomachi* perpetuo querulus, sensim extenuabatur, ob *impotentiam sumendi alimenta*; quæ scilicet deglutita ad stomachum non posse pervenire videbantur. Tandem in *vomitibus* atri humoris incidit, quem excipit *febris*, quæ brevi jam marasmo confectum, illuc mittit unde negant redire quemquam.

Hepar mole maximum totum epigastrium occupabat, cum vesicula fellea amplissima. Vix apparebat lienis vestigium. Propulsus conspicitur ventriculus ad regionem umbilicalem; cujus orificium superius a superincumbente hepate valde comprimebatur, & quasi strangulabatur; atque hic erat obex qui descensum alimentorum præpediebat. FONTANUS.

OBS. 580. Quidam *arthriticus* catarrho, cum capitis dolore & vomitu corripitur. His accedit mictus laboriosus. Excluso calculo dolor fugatur, sed remanet vomitus. Tum de *præcordiorum angustia* molestissima conqueritur: urgent anxietates; vires deficiunt: pulsus antea debilis obliteratur; & die vigesimo quinto occubuit.

Deprehenduntur pulmones in angustum coacti, ob repulsum diaphragma ab ingenti hepatis mole, cujus alter lobus livore inficiebatur. Ren sinister ulcus cavum & quasi cancriforme exhibebat, nonnullosque calculos recondebat. Præterea vesica conspiciebatur putrida & livida. SCHENKIIUS.

OBS. 581. Vir inter magnates conspicuus, jampridem variis ægritudinibus obnoxius; vomitu præsertim, nausea, dolore circa inguina, cum mictu laborioso & strangurioso, laborabat. Interea excluso calculo evanescit dolor, & lotium libere fluit. Sed persistit vomitus; & ad ultimum fatum producit.

Occurrit ingens hepatis moles qua repellebantur diaphragma & pulmones. BONNETUS.

HEPAR. OBS. 582. Quidam incidit in *dolorem lateris dextri*, paululum supra nothas collas, cum calore febrili, & inquietudine. Accedit *alvi fluxus*, qui demum in contrarium morbum facessit: & die decimo quarto obiit.

Sectio corpore invenitur hepar subrubens, & portentosa magnitudinis, interius flavescens, & bili innatans. Pulmones præterea semiputridi conspiciebantur. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 583. Puella sexennis post lentam tabem *hypochondriorum dolore* querebatur. Appetitus plane deficiebat. Tandem viribus fracta, expiravit.

Reperiebatur hepar ingens, & fere universon occupans abdomen; quod ventriculum adeo ad inferiora deprefferat, ut quasi ab œsophago videretur separatus. Præterea pulmo sinister erat fere consumptus. BARTHOLINUS.

OBS. 584. Puer decennis jamdiu *tuberculis* laborabat in diversis partibus, e quibus suppuratis *ulcera* emergebant *foetidissima*, cum ossis corruptione. Post triennium ab initio morbi, urgente *febre* continua, macie confectus, convulsus tandem obiit.

Jecur occurrit maximum, & costis agglutinatum. Invenitur præterea abscessus, juxta dorsi vertebrae superiores, membranis ipsius spinæ obvolutus. RODERICUS A FONSECA.

OBS. 585. Fœmina quæ parum comedebat, ob *anxietates & suffocationes* quæ post partum patiebatur; derepente obiit.

Jecur & splen insignis erant magnitudinis; hinc angustia & compressio ventriculi. Vasa insuper sanguine destituebantur, a crebris ejus amissionibus. BONETUS.

OBS. 586. Cadaver cujusdam puellæ octodecim annorum, jamdiu *anhelosa*, ac *febre tertiana continua* extinctæ; exhibebat hepar tantæ molis ut ad quintam pe-
loris-costam pertigerit; ubi usque adeo pulmones arctabat, ut respirationem difficilem redderet. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 587. In cadavere mulieris quædragenariæ, quæ sæpius pepererat; modo ob *menstruum suppressionem*, gravidæ frustra

habitæ; occurrit hepar ingentis molis; quod scilicet quadraginta libras pendebat. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 588. Cadaver cujusdam *hamorrhagia* immodica extincti, hepar ingens, pondus quindecim librarum exhibebat; quod diaphragma ultra medium pectus propellebat, & totum ventriculum plane obtegebatur. Pancreas insuper, & mesenterium erant scirrhusa. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 589. Reserato abdomine cujusdam viri qui per aliquot annos *ingenti struma* juxta imam inferioris maxillæ regionem laboraverat, patet hepar triplo majus solito; ac intus forisque innumeris glandulis, pili fabæque magnitudinem æquantibus, refertissimum. GLISSONIUS.

OBS. 590. In cadavere cujusdam mulieris *ascitica*, hepar tam immensæ magnitudinis animadvertitur, ut hominum fidem fere superaret: ultra enim dextri renis regionem protendebatur. Durum insuper fuit, cum nonnullis putriditatis notis. HARDERUS.

OBS. 591. Lustratis interaneis cujusdam fœminæ, quæ dum viveret *spirandi difficultate* premebatur; conspicitur hepar tantæ magnitudinis, ut fere totum abdomen occuparet, ac diaphragma sua magnitudine fortiter comprimeret. MARCHETTIS.

OBS. 592. In cadaveribus variorum puerorum *serophulis* extinctorum, inveniebatur hepar mole maximum, & subalbicans; cum cysti felleæ bile glutinosa, similem colorem referente, turgida. EX ACTIS CHIRURG. PARIENSIS.

OBS. 593. Inter eviscerationem juvenis duodecimginta annorum, quem sustulerat *hydrops ascies*, in conspectum veniebat hepar insignis magnitudinis, in parenchymate densum & exangue. Lien insuper durus & siccus occurrit. HEURNIUS.

OBS. 594. Sectio corpore cujusdam *canceris* *tarrho suffocativo* sublati, hepar occurrit: immensæ molis, octodecim libras pendens. Folliculus fellis concretionem biliari, ponderis

deris unius unciae replebatur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 595. Lustrato cadavere cujusdam feminae edacissima, inter graviditatem, peripneumonia extincta, deprehendebatur hepar insolitae magnitudinis, ubique hypochondrio coextensum; alias probe constitutum. ARGENTERIUS.

OBS. 596. In cadavere cujusdam mulieris corpulentia obruta, quae dum viveret fame canina laboraverat, annotabatur praeter

stupendam adipis copiam, hepar sanguine turgidum, ac mole ineffabili. GEMMA. HEPAR.

His addere licet observationes Lib. I. 76, 218, 249, 406, 525, 526, 610, 655, 713, 727, 816, 866, 873 (a), 893, 904, 913, 915, 922, 956, 1011, 1023, 1027, 1631. Lib. II. 8, 17, 77, 125, 159, 303, 308, 362, 397, 417, 422, 428, 477, 518, 519, 678, 705, 885, 893. Lib. III. 222, 232, 342, 414. Lib. IV. 147.

A R T I C U L U S III.

Hepatis inflammatio.

OBS. 597. Adolescens decimum octavum aetatis annum agens, florido gaudens corporis habitu, horrore & rigore corripitur, quos excipit febris acuta, dolore aestuante & gravativo in hypochondrio dextro stipata. Facies pallore subviridi perfunditur: urgent rufis & spirandi difficultas, tumente hypochondrio affecto, cum renitentia. Interea dolor lancinans ad caeteras abdominis partes propagatur, non secus ac ad pectus. Abdomen in dies altius prominet: ingruit singultus: mens obnubilatur; & quinto morbi die ad plures migravit.

Lustratis interaneis, reperiatur hepar ingens & inflammatum, partibus vicinioribus ejusdem mali confortibus accretum. Major lobus abscessum disruptum, & hiantem in abdominis cavo exhibebat; cum stagnante colluvie purulenta & sordida. Intestina insuper etiam phlogosi tacta, & nonnihil passim gangraenosa conspiciebantur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 598. Puer novennis, scabie diu infestatus, febre prehenditur continua, cum extremorum refrigeratione, vomitu immani & alvi profluvio; adeo ut a cholera parum discreparet hic morbus, qui tantam favitiem exercet, ut aeger intra quatrimum ad atrophiam quasi deduceretur, quinto die ad libitinam rationem ductus.

Secundo cadavere pulmones se exhibuerunt flaccidi & exangues; dexter vero costis & diaphragmati haerebat. Cor erat marcidum & rugosum: pericardium aqua destitutum. In abdomine peritonei & omenti nulla erant vestigia. Mesenterium scirrhum. Hepar denique magnum nonnihil scirrhum circa extremos lobos gangraena infectum, a praegressa inflammatione. E MISCELL. CURIOS.

OBS. 599. Vir consistentis aetatis incidit in hydrophobiam; adeo ut ne guttulam liquidi cujuscumque posset deglutire; cum tamen solida alimenta prompte per gulam demitteret. Tertio die a primo insultu genuina rabie correptus est; saliva oberrime ex ore effluente, adstantes conspuebat. Quarto demum die facto uno & altero corporis subsultu, subito suffocatur.

Aperto corpore praeter modum extenuato, omentum penitus absumptum reperitur. Hepar in parte concava inflammatum occurrit, cum imminentis gangraenae notis. Ventriculi interior tunica putredine tacta videbatur. Lustrato pectore pulmones se praebent exsiccii, & costis undique adnati. Pericardium erat siccum; cum corde flaccido & extenuato. BRECHTFELD.

OBS. 600. In quadam muliere annosa febris

HEPAR, *febris erat assidua, noctu exacerbationes habens, alternatim minores & majores in morem semitertiana. Hanc comitabantur anxietates, calor acris circa præcordia; implacabiles renum dolores, & animi deliquia. Uno die quinquies vel sexies rigebat, succedente calore adurente, cum pulsu validissimo. Tandem vigesimo septimo morbi die occubuit.*

Deprehendebatur hepar inflammatione correptum; & vesicula fellis novem continens lapillos ciceribus rubris duplo majores. Lustrato pectore occurrit sinister pulmo purulentia defædatus. **BALLONIUS.**

OBS. 601. Quidam lacertosus & robustissimus febreprehenditur, cum dolore lateris dextri acutissimo, rursus molestissima & sicca, ac levi delirio, quod excipit genuina phrenesis, quæ brevi interitum post se trahit.

Hepar & diaphragma phlogosi erant affecta. Intestina omnia bile tincta erant, non secus ac cutis. Lien erat monstruosus cum capsula crassissima, partim cartilaginea, ac fere ossæa. Pulmo sinister a contactu diaphragmatis nonnihil inflammatus occurrit. **FANTONUS.**

OBS. 602. Quidam juvenis in febrem, prævio horrore, incidit; quam concomitantur lassitudo spontanea & dolor capitis gravativus. Interea urget vomitus, quem brevi sequitur alvi fluxus, primo biliosus, dein cruentus. Pulsus erat debilis, cum frigore totius corporis, etiam sub primis diebus. Quarto die efflorescunt maculæ purpureæ. Quinto ingruit somnolentia, quam pressio pede sequitur delirium, mortem post se trahens.

Vasa cerebri sanguine turgabant. Hepar inflammatum deprehendebatur. Simili læsione affecta ventriculus & intestina, variis maculis lividis erant signata. **CHIRACE.**

OBS. 603. Juvenis ætatis viginti annorum febre quadam epidemica laborabat, cum diarrhæa biliosa & siti inextinguibili. Die vigesimo accedunt animi deliquia, quæ brevi comites habent convulsiones, quibus tandem exanimis concidit.

Referato imo ventre, sat notabilis aquæ cruentæ copia invenitur. Occurrit jecur

immensæ magnitudinis & crassitie, ima parte livens & niger; ac prægressæ inflammationis notas gerens. Cystis fellea omnino exhausta deprehendebatur; cum intestinis flatu admodum turgidis. **BONETUS.**

OBS. 604. Juvenis quatuordecim annos natus, bubone pestilentiali in inguine dextro corripitur; qui solitum incrementum minime assequitur. Hinc delirium, & motus convulsivi lethales.

Secundo cadavere deprehenditur cor duplo majus, cruorem atrum & crassissimum continens: Pulmones maculis gangrænosissimis infestabantur. Hepar partim inflammatum haud absimiles maculas præ se ferebat. Vesicula fellis bile atra viridi scatebat. **DEIDIER.**

OBS. 605. In cadavere cujusdam febre continua & ardente sublati, se obrulit hepatis lobus orificio ventriculi, diaphragmati & nothis costis affixus; adeo ut nonnisi frustulatum avelli potuerit. Hæc hepatis portio ex inflammatione, quæ præcesserat, nigricans observabatur. Reliquum vero hepatis inculparum apparebat. **PLATERUS.**

OBS. 606. Quidam vulnus capiti infligitur, cum fractura. Post perterebrationem emergit icterus, in facie & pectore præsertim conspicuus. Interea difficilis evadit respiratio, omniaque in pejus ruunt, donec undecimo die ad plures abierit.

Hepar erat tumidum & inflammatum, sine tamen purulentia & putredine. Cystis fellea atra & viscida bile turgens. **EX ACTIS CHIRURG. PARISIENS.**

OBS. 607. Adolescens octodecim annorum, optimæ cæteroquin constitutionis, victui inordinato indulgens, incidit in febrem continuam cum respirationis difficultate. Cum aliquandiu, nil proficientibus remediis, ægrotasset; diarrhæa superveniente obiit.

Secundum cadaver exhibet hepar inflammatum. Pulmones etiam simili modo læsi annotantur. **RUMLERUS.**

OBS. 608. In cadavere pueri novennis febre ardentissima, intra paucos dies extincti, inveniebatur hepar immensæ magni-

gnitudinis; prorsus sanum, nisi quod in extremis partibus esset a prægressa inflammatione tostum, nigrum & durum. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 609. Inter sectionem cadaveris cujusdam *singulæ* pertinacissimo ante obitum conflictati, deprehendebatur hepar tumens

& inflammatum, cum compresso ventriculo. SAXONIA.

HEPAR.

Inter affines recenseri debent observationes Lib. I. 335, 819, 1048, 1645. Lib. II. 106, 128, 284, 449, 679, 774. Lib. III. 270. Vide etiam *Viscera inflammata*.

A R T I C U L U S I V.

Hepar obstructum.

OBS. 610. Mulier juvenis dolore & tensione in *hypochondrio dextro* jamdudum laborabat, cum in febrem tertianam notham; ac deinde in *affectum iliacum* incidit. Paulo post *paralysica* evadit; sub quo rerum statu integrum annum vixit; circa cujus finem, marasmo confecta, de appetitu prostrato, siti & *ventriculi ardore* querebatur. Tandem accedit alvi difficultas, quam brevi sequitur lethum.

Instituta cadaveris sectione animadvertitur hepar ingens & obstructum; cum vesicula fellea bile crassa & atra turgida. Præterea ventriculus tumens colluvie viridi scatebat. BIANCHI.

OBS. 611. Vir quadragesimum ætatis annum agens, de *hypochondriorum tumore* & obstructione querebatur, cum in *acutam febrem* incidit, pulmonum phlogoseos signis stipatam, qua intra duodecim dies e medio tollitur.

Lustrato cadavere, deprehendebatur hepar amplum & obstructum, durum & pallido-fuscum. Lien vero erat duplo major quam solet. Pulmo dexter plevræ annexus durus occurrit. Pericardium denique aliquot aquæ cruentæ cochlearia recondebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 612. Juvenula viginti quatuor annorum, per triennium laboraverat, nunc immodico menstruorum fluxu; nunc *ventris torminibus*, vel *diarrhæa* cum cibi fastidio. Tandem in *leucophlegmatiam* incidit, quæ sub finem vitæ, tuſsim cum sputo nonnihil purulento post se trahit.

Tomus I.

Exenteratum cadaver exhibet hepar obstructione læsum, & sublivido colore tinctum; cum pulmone multis ulcusculis obſito. DIEMERBROEK.

OBS. 613. Quidam sexagenarius obesus, *difficili mictu* multos annos laboravit. Variæ fuerunt sententiæ de causa morbi, quam alii in vesica, alii in renibus collocabant: sed exitus ostendit omnes deceptos fuisse. Cum enim *apoplexia* mortuus esset; in lustrato cadavere nil animadvertitur vitii, nec in renibus, nec in vesica. Cætera viscera etiam sana deprehendebantur, si excipias hepar duriusculum & obstructum. HESSIUS.

OBS. 614. Quidam insignem in utroque *hypochondrio*, sed præsertim dextro, *tumorem febri* vehementi conjunctum, pariebatur. Procedente morbo, omnia in pejus ruunt & tandem quadragesimo morbi die ad Superos migravit.

Reperitur hepar tumidum, induratum vel retorridum; & pumicis instar hiulcum. Pectus aquæ copiam continebat. CAR. PISO.

OBS. 615. Instituta cadaveris sectione cujusdam mulieris *ascitica*, ob suppressos menses a mœrore; præter duodecim libras colluviei ferossæ in abdomine stagnantis, reperiebatur hepar durum & obstructum; siccum & variegatum. BALLONIUS.

OBS. 616. In cadavere cujusdam *febre tertiana* laborantis, & inexpectato casu

M

sub.

sublati, occurrit hepar durum & exangue.
HEPAR. RUMLERUS.

In hoc ordine collocari debent observationes Lib. I. 28, 126, 160, 350, 538 & 876. Lib. II. 223, 231, 233, 306, 387.

A R T I C U L U S V.

Hepar scirrhum.

OBS. 617. Vir quadragesimum quintum ætatis annum agens incidit in vomitum frequentem, cum tensione hypochondrii dextri. Postea magna perfititur durities in abdomine; & præsertim in hypochondrio dextro; cum dolore in altero latere. Materia per vomitum rejecta erat fusca, atra & varia. Interim accedit febris cum pulsu obscuro & urinis velut iſtericorum. Pedes dein tument: ingruit spirandi difficultas, & æger vivendi finem fecit.

Interexenterationem cadaveris deprehendebatur hepar maximum, scirrhum & steatomatibus refertum. Vesicula fellea septem calculos biliares recondebat. Lien erat perpusillus: pancreas ita extenuatum cernebatur, ut deesse prima fronte videretur. Sectus ventriculus exhibet anteriorem faciem maculis nigris signatam; cum tumido & calloso pyloro. CLAR. MOR-GAGNUS.

OBS. 618. Vir quatuor & triginta annorum tertiana vernali laborabat, qua intempestiva curatione fugata, deficit appetitus & accedit obtusus dolor cum quadam gravitate & duritie in hypochondrio dextro. Paulo post simili modo afficitur hypochondrium sinistrum. Dien venter & scrotum intumuerunt; & œdema sensim per totum corporis habitum se extendit. Respiratio tum fit anhelosa; ingruunt cordis palpitationes, anxietates & lypothymix; ac demum mors.

Magna aquæ subrubellæ & turbidæ copia fluctuabat in abdomine. Hepar erat scirrhum, & innumeris granulis duris & flavis compactum. Cystis fellea continebat liquorem albumini ovorum plane simillimum. Lien squamosus & tenax, mole magnus tres libras pendebat, Pectus de-

nique utrimque aqua limpidissima scatebat. CLAR. STORCK.

OBS. 619. Bajulus consistentis ætatis, inter attollendum gravius onus, molestiam ad lumbos sentit; qua sensim debilior evadit. Dein ingruit febricula, quam concomitatur intumescencia in scrobiculo cordis. Abdomen interea aqua stagnante distenditur; ac demum post duos circiter menses, placide migravit ad Superos.

Referato abdomine præter aquæ copiam, deprehenditur omentum retractum in hypochondrium sinistrum. Ventriculus parvus & contractus conspicitur; liene duplo majore quam æquum esset. Hepar autem mole maximum universam & superiorem ventris regionem occupabat: totum erat durum & tuberculosum; necnon ichore quodam, quasi purulento refertum. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 620. Vir sex & triginta annos numerans a quartana intempestive suppressa fit asciticus. Variis incassum tentatis, solitum incrementum sumit hic morbus. Pulsus fit parvus & inæqualis; respiratio sublimis & anxiosa; sitis magna; ac venter tumidus & durus. Tandem vires plane deficiunt; & misellus æger inter medias aquas sitibundus, suffocatus interiit.

Stagnabat aqua copiosissima & subflava in abdomine. Occurrebat omentum fundo ventriculi retractum & tenuissimum. Hepar magnum & scirrhum ad duodecim libras accedebat. Lien durus & quasi cæruleus quinque libras ponderabat. Intestina erant naturalia; solum colon in chordam contractum reperiebatur. CLAR. STORCK.

OBS. 621. Quædam mulier de doloribus duri-

auritie & pondere dextri lateris perpetuo fere conquerebatur. Quoties noctu supina dormiebat, toties largissimas *sanguinis eruptiones e faucibus* experiebat; haud sine suffocationis periculo. Tandem accedunt *vomitibus ingellorum*, & deinceps *fecum alvinarum summe fœrentium*. Inter quos diem suum misere obiit.

Lustrato cadavere, intestinum ileum tres nodos exhibet, nulla intercapedine a se distantes; qui nil aliud erant quam duplicaturæ intestini in se retracti. Hepar erat iusto majus, scirrhosum & maculatum, VVOLGNAD.

OBS. 622. Quidam *febris tertianis & continuis*, ac *erysipelatibus* obnoxius, extremo quinquennio *orthopnea*, *diarrhœa* & *stranguria* vexabatur. Dein *tumore totius abdominis* corripitur, qui sensim in tantam molem excrevit, ut etiam umbilicum rumperet. Tandem viribus exolutis vitam cum morte commutavit.

Deprehendebatur abdominis cavum aqua citrina, urinam deferente, ultra modum repletum. Hepar vero occurrit durum & album; liene parvo & albo. Lustrato pectore, pulmones annotantur ampli & cor magnum. TRAFELMANNUS.

OBS. 623. Vir sex & viginti annorum *isthero* per triennium laborabat. Erumpunt *tubercula*, verrucarum instar, in *dorso & artubus inferioribus*. Durum erat *hypochondrium dextrum* cum dolore. Discussio colore *isthero*, omnia bene se habere videbantur; cum recidivam patitur. Tum accedit *hydrops*: venter prominet, cum œdemate *scroti*, & artuum inferiorum. Pergente & crescente malo, post plures menses occubuit.

Præter ingentem aquæ copiam reperitur in abdomine jecur induratum & scirrhosum, atque exsuccum, instar ligni putredine consumpti. HORSTIUS.

OBS. 624. Quædam muliercula post vehementiorem *impetum*, a quodam ebrio, in *sinistrum hypochondrium* illatum, *dolorem* inibi atrocissimum patiebatur. Prorumpit e parte læsa *tumor* ad pugni magnitudinem. Dein protuberat totum abdomen: dolores exasperantur & ad umbilicum propagantur. Interea urgentibus mole, pondere, & doloribus; difficilis admodum

fit respiratio. Quibus perfluentibus contabescit ægra; ac demum post octennium obiit. HEPAR.

Inciso ventre exiit aqua putrida ad viginti quatuor libras. Occurrit in dextro *hypochondrio folliculus crinitus*, vel quidam capillorum contextus mire contortorum, & quasi glutine junctorum. Hepar demum ingens & scirrhosum, & quasi lapideum deprehenditur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 625. Vir quinque & triginta annorum, mero indulgens, *febre* corripitur continua, cum *dolore lateris sinistri*. Pluries celebrata venæ sectione, intumuit totum *abdomen*, cum *urinis igneis*. *Hypochondrium dextrum durum* & censum exploratur. Venter interea in immensum attollitur, cum *scroti & crurum tumore œdematoso*. Lingua aspera nigricabat. Celebrata paracentesi, detumuerunt venter, *scrotum & crura*; & omnia melius se habere videbantur, cum inter salutis spem, interiit.

Reperiebatur hepar scirrhosum & ita induratum, ut ligni naturam referebat. Intestina insuper varias syderationis notas exhibebant. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 626. Quidam post *istherum flavum* contumacissimum, de appetitu prostrato querebatur. Deprehendebatur durities manifesta in regione hepatis. *Abdomen* flatuum copia *tumebat*; & urgebat *asthma* molestissimum. Tandem persistente, & crescente morbo, fatis concessit.

Ultra triginta libras aquæ recondibat abdomen. Occurrebat hepar scirrhosum, flavum & exsangue. Folliculus fellis bile crassa & viscida, cum lapillo, repletus annotabatur. Latitabat demum vomica in pulmone. VVEPFERUS.

OBS. 627. Quædam virgo variis ægritudinibus jam pridem obnoxia; præ *hypochondrii dextri pondere*, *tumore*, & inæquali duritie, vix ambulare poterat. Tandem resolutis viribus ad Superos migravit.

Seçto corpore inventa est massa carnea & scirrhopa in regione hepatis usque ad umbilicum extensa; quæ extracta sex & triginta libras ponderabat. Hepar nullum occurrit. In substantia interna massæ duomagni abscessus reperiebantur. (Quid hinc sic

— sit intelligendum nemo non videt). ZA-
HEPAR. CUTUS.

OBS. 628. Vir quinquagenarius jamdudum *ascite* laborans, cum artubus inferioribus œdematosis; aqua abdominis, paracenteseos ope, plurieseducta; tandem febre, sopore lethargico stipata, corripitur. Viribus obrutis quarto morbi die ad Superos; migravit.

Præter laticem in abdomine stagnantem, hepar se præbet extus tuberculofum, & intus durum & scirrhofum. Epiploon putridum & fere absumptum deprehenditur. Intestina putredine defœdata, odorem terribimum spargebant; & ideo ulterius scrutinyum prohibuerunt. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 629. Fœmina, ætatis quadraginta annorum, *hydropica*, paracentesi amisit sexaginta circiter libras aquæ subrubellæ & glutinosæ, cum levamine: postea difficile decumbit in latus sinistrum. Epigastrio inæqualiter protuberante, totius ventris tumor in dies crevit; & bimestri spatio interiit ægra.

Abdomen explebat plurima aqua. Hepar occurrebat omnino scirrhofum, & sinistro lobo suo instar farciminis productum, & spleni accretum. Lævus thoracis dextrum colluviem ferofam etiam recondebatur. CLAR. DE HAEN.

OBS. 630. In cadavere cujusdam matronæ *ulcere cancroso* in mamma sinistra extinctæ occurrebant ventriculus & intestina portentose inflata, & aqua turgida. Jecur erat durum, scirrhofum, & quasi lapideum, integre labefactum. Lienis vestigia quædam putrida annotabantur. Uterus demum materiam albam concretam, durissimam, & quasi lapidefactam continebat. GARNERUS.

OBS. 631. Paupercula diu gestabat *tumorem in hypochondrio dextro*. Tandem *hydrops* correpta brevi extinguitur.

Instituta cadaveris sectione, reperitur abdomen stupenda aquæ citrinæ copia distentum; cum omento plane absumpto. Hepar vero non solum in scirrhum mutatum; sed in lapideam quasi duritiem conversum deprehendebatur: nam sparsum con-

creverant in ipsa substantia lapilli, fabæ magnitudine. FORESTUS.

OBS. 632. Quinquagenarius *scorbuticus*, febribus vagis aliquandiu laborans, de appetitu prostrato, & intensissimo *ventriculi dolore* querebatur. Accedit vomitus pertinacissimus, donec tandem victus malo factis concessit.

In evisceratione hæc notantur: tota scilicet interior ventriculi facies rubicunda, & tantum non excoriata. Hepar erat ingens & durissimum, ac circa vesiculam fellis nigricans. Lien grandis & durus. In mesenterio demum non procul a pancreate, cystis quædam fero repleta. Bartholinus.

OBS. 633. Quædam mulier annosa, *suppresso fluxu fistulæ*, quam jamdudum gestabat, dolore in hypochondrio dextro corripitur; cum ciborum fastidio & vomitu interdum bilioso. Interea hypochondriata dolens in insignem tumorem sensum attollitur. Ingruit *isæras*, quem concomitantur gravia & varia symptomata, quæ tandem ægram e medio tollunt.

Stupenda conspicitur hæpatis scirrhosti moles; quatuordecim enim pendebat civiles libras. Occurrit insuper in mesenterio tumor quidam farcomatosus, caput infantis magnitudine æquans. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 634. Juvenis viginti quatuor annorum *tumido epigastrio* per quadriennium laborans, tandem acute decumbere cœpit. Die *febris* quinto deliravit; ac non obijt.

Occurrit jecur monstrosæ molis, & pluribus veluti scirrhis obfessum, recondensque cystim plures lymphæ mensuras continentem; præter alios loculos passim in ejus substantia sparsos, & humore diversæ fortis repletos. CLAR. HAZENHORL.

OBS. 635. Cuidam quinquagenario *venter* maxime *tumebat*, cum cruribus nonnihil œdematosis. Ulterius protuberante abdomine emergit *spirandi difficultas*. Humor diu effluxit ab scroti vulnere, quod dein coaluit. Exsurgit *febris*, præcipue sub vesperam. Lien tumidus tactu depre-

hen-

henditur. Jecur non potest sentiri, quoniam fere totum costis regitur.

In mortui cadavere deprehenditur hepar scirrhum & durissimum; & lien haud absimili modo læsus. GUARINONIUS.

OBS. 636. Quidam juvenis, potator strenuus, incidit in *istherum*; qui demum *asci-*
rem post se trahit. *Hypochondrium dextrum*
durum, & tumidum deprehendebatur. Pro-
cedente morbo cum solitis incrementis;
tandem fati cessit.

Instituta cadaveris dissectione, præter
ingentem in abdominis cavo aquarum col-
luvium; in conspectum veniebat hepar du-
rissimum, & scirrhum; atque flavedine
tinctum. BONETUS.

OBS. 637. Vir consistentis ætatis dolore
in epigastrio & vomitu nulla arte sedando,
decem abhinc mensibus conflabat. Pro-
cedente morbo, & in pejus ruente; mor-
te jam instante *evomit* haud sine summis
cruciatibus, & intolerabili *cardiognia*, me-
ræ bilis porraceæ tres vel quatuor libras.

Referato abdomine reperiebatur hepar
mole maximum, scirrhum, & atro viro-
re totum luridum. CAR. PISO.

OBS. 638. Quidam a pluribus mensibus
febre lenta laborabat, cum siti & vomitu
contumacissimo. *Hypochondrium dextrum tu-*
midum & tensum explorabatur. Sensim in-
crevit in ingentem molem prædictus tu-
mor; donec ad plures abierit æger.

Mira erat musculorum abdominalium ex-
tenuatio supra corpus hepatis, vix appa-
rente vestigio fibrarum carnearum. Ingens
hepar totum steatomatosum reperiebatur,
albicans scilicet, compactum & durum.
FANTONUS.

OBS. 639. Quidam miles, post febrem
tertianam, *isthero* prehenditur. Accedit fe-
bris continua, cum dolore in *hypochondrio*
dextro. Ingruit postremo affectus comato-
sus, qui brevi lethum accersit.

Inciso cadavere occurrit hepar durum
& scirrhum. Omnia viscera colore lu-
teo erant infecta, haud excepto cerebro,
cujus vasa insuper summe dilatata con-
spiciebantur. DEZON.

OBS. 640. Quidam *isthero* descædatus, an-
xiam vitam inter mortem & inediam tra-

hebat. Vomitu perpetuo tandem fractus
occubuit.

Invenitur hepar mole maximum & scir-
rhosum; ac ea parte qua renum regioni
vicinius erat, rubens & quasi sphacelo
correptum. Vesicula fellis amurca quadam
argillosa scatebat. Lien erat scirrhusus,
non secus ac pancreas. Pulmones demum
semiputridi conspiciebantur, TH. BAR-
THOLINUS.

OBS. 641. Inter exenterationem cadave-
ris cujusdam juvenis *ventris terminibus*,
& *tube* extincti, in conspectum veniebat
hepar durissimum, ac mole maximum;
quod accurato examini subjectum exhibe-
bat mille minutos abscessus, materia qua-
dam dura, alba & quasi purulenta & ex-
siccata repletos. Nec immunis erat lien
ab eodem malo. Pulmo erat versicolor,
alias sanus. BORRICHIVS.

OBS. 642. Secto cadavere cujusdam vir-
ginis *cachectica*, inter febrem continuam,
& *biliusam* extinctæ, reperiebatur abdo-
men ichore fœtido repletum; cum omen-
to putrefacto. Hepar vero scirrhum oc-
currebat, & lien simili modo afficiebatur.
Cor insuper duplo majus continebat circa
valvulas dextri ventriculi calculum ex tar-
taro concretum. HORSTIVS.

OBS. 643. In cadavere cujusdam vetulæ
hydropis ascite extinctæ annotabatur omen-
tum putridum ac pene consumptum. He-
par conspiciebatur scirrhum cum super-
ficie aspera. Lien pustulosus, cum pan-
create solito duriore & grandinoso. Peri-
cardium aqua erat destitutum; cor vero
adeo vastum, ut longitudine & latitudine
superaret bovinum. E MISCELLANEIS
CURIOSIS.

OBS. 644. Referato abdomine cujusdam
militis, qui post gravissimam *dysenteriam*,
in *hydropem* febre stipatam inciderat, in-
veniebantur pulmones costis hærentes, cum
variis gangrænæ notis; & fero subcruen-
to innatantes. Hepar vero scirrhum
animadvertitur, cujus vesicula fellea erat
fere inanis; cum majori aquæ copia in
abdominis cavo. LAUBIVS.

OBS. 645. Vir quidam quinquaginta cir-
citer annorum, post varias ægritudines a
qua.

HEPAR.

HEPAR. quatuor mensibus insigni tumore *hypochondrii dextri* opprimebatur; adeo ut cathe-
dræ toto eo tempore insidere, & dormire
cogeretur, vel usque ad obitum.

Cadaver cultro anatomico subjectum ex-
hibebat hepar maximum & scirrhosum;
una cum liene in tabem verso. Nec deer-
rat colluvies serosa in abdomine. CAR-
PISO.

OBS. 646. Fœmina per septem annos de
alvo sicca querebatur; & nonnisi ingenti-
bus conatibus fæces albicantes deponebat.
Erumpunt dein *pustula* per totum corpo-
ris habitum, quæ numerosiores prostabant
circa regionem hepatis, cuius durities ta-
ctu percipiebatur. Tandem febre hectica
conficitur.

Occurrit hepar mole maximum & scirr-
hosum, cum vesicula fellis in sese colla-
psa, & fere tota consumpta. KERCK-
RINGIUS.

OBS. 647. Quidam post numerosissimas
venæ sectiones, inter febrem continuam
celebratas, in *hydropem* incidit. Progre-
diente morbo, *mitti* tandem sanguinis cor-
ripitur, quo brevi illuc mittitur unde ne-
gant redire quemquam.

Sectio cadavere hepar scirrhosum & tu-
berculosumprehenditur; cum uberrima
aquæ copia in abdominis cavo; cæteris vi-
sceribus sanis. E DIARIO MEDICO.

OBS. 648. Quidam per quinque menses
isfero nigro laborabat; cum tandem post
virium lapsum e medio tollitur.

Inter exenterationem abdominis pater
hepar scirrhosum, ligni instar durum; at-
que tartareis, & quasi asiatis humoribus
infarctum; cum vesicula fellea plane va-
cua. Omentum vero erat putrefactum.
MOLLENBROCCIUS.

OBS. 649. Vir quadragesimum quintum
annum agens, inter summam annonæ dif-
ficultatem, *isfero* corripitur; quo intra
mensē occubuit.

Inveniebatur hepar totum scirrhosum;
& vesicula fellis prorsus inanis. Glandu-
læ mesentericæ erant induratae; & sta-
gnabat in abdomine major aquæ copia. E
DIARIO MEDICO.

OBS. 650. Quidam per multos annos

morbo regio laboraverat; cum subito e bilis
in ventriculum miro confluxu expiravit.

Reserato abdomine, inveniebatur hepar
durum, magnum & quasi viride. Lien ve-
ro erat etiam ingens, sed mollis. VESA-
LIUS.

OBS. 651. In corpore himuli *diarrhœa*,
atrophia, & aliis gravibus symptomatibus
defuncti, inveniebatur hepar ingens, albi-
cans & durum. Insuper vesicula fellea bile
ex nigro-viridi turgebat; qualis subinde
majori proventu per alvum excernebatur.
BONETUS.

OBS. 652. Lustratis cadaveribus nonnul-
lorum qui a morbo regio in *hydropem asciti-*
tem delapsi erant, in apricum veniebat
hepar scirrhosum, & adeo durum, vel la-
pillis adeo plenum, ut novacula vix præ-
scindi potuerit. BENIVENIUS.

OBS. 653. In cadavere mulieris quæ
jamdiu de tumore & dolore in *hypochon-*
drio dextro querebatur, hepar sese obtu-
lit, magnitudine tanta, ut vix credi pos-
sit. In hoc hepate scissuræ habant variæ
fatis longæ & profundæ. Ejusque substan-
tia erat scirrhusa & tuberculosa. EX IN-
STITUTO BONONIENSI.

OBS. 654. Inter sectionem cuiusdam *hy-*
dropica, in conspectum veniebat hepar ma-
gnum, durum & ponderosum; parte sini-
stra crassa, rotunda & albida. Ejus sub-
stantia tota erat scirrhusa. Abdomen &
pectus feri copiam continebant. Pulmones
variis maculis lividis erant conspersi. E
MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 655. Quidam helluo, quotidie in-
ter potationes & comestationes vitam de-
gens, tandem *hydropem* corripitur; & perit.

Hepar in tantam molem excreverat, ut
universam fere diaphragmatis cavitatem re-
pleret; tam in dextra, quam in sinistra par-
te; cum summa duritie. PANAROLUS.

OBS. 656. Secto corpore cuiusdam *hy-*
dropici conspiciebatur hepar induratum,
scirrhosum & quasi callosum; ac pluribus
tuberculis scatens. Lien etsi sanus erat
triplo major, quam alias esse solet. SAL-
TZMANNUS.

OBS.

OBS. 657. Lustratis interaneis variorum *asciticorum*, hydrope *ascite* extinctorum, occurrit hepar mole majus, durum & scirrhusum; cujus substantia tuberculis lapideis scatebat, DODONÆUS.

OBS. 658. Cadaver mulieris *ascitica* cultro anatomico subjectum exhibebat hepar omnino durum, & colore subpallido; perinde ac si coctum fuisset; cujus substantia tota erat granulosa. POSTHIUS.

OBS. 659. In cadavere cujusdam *rabidi*, præter pulmones exsiccatos, reperiatur hepar scirrhusum, cum pancreate duro. Erat etiam colluvies serosa in pectore, & abdomine stagnans. BLANCARDUS.

OBS. 660. Lustratis interaneis cujusdam multis abhinc annis *ascitici*, deprehendebatur præter ingentem aquæ copiam, hepar totum scirrhusum, cum vasis lymphaticis in ejus superficie conspicuis. EX

ACTIS PARIENSIBUS.

HEPAR.

OBS. 661. Referato abdomine mulieris *ascite tympanitica* sublata, præter ingentem feri copiam, occurrunt hepar & lien scirrhusi; cum intestinis corruptis. VERZASCA.

OBS. 662. Sectum cadaver pueri septennis, hydrope sublato, hepar visendum se præbet tumidum, durum, & scirrhusum. BLASIUS.

In hanc classẽ revocandæ sunt observationes Lib. I. 10, 12, 14, 38, 93, 119, 231, 250, 259, 342, 424, 468, 709, 851, 867 (a), 1016, 1029, 1081, 1121, 1205, 1286, 1383, 1638, 1701, 1769; Lib. II. 135, 150, 178, 190, 253, 326, 356, 366, 425, 547, 565, 613, 663, 675, 845, 856, 894, 898; Lib. III. 548; Lib. IV. 171. Vide etiam *Viscera scirrhusa*.

A R T I C U L U S VI.

Hepar tuberosum.

OBS. 663. Vir sexagenarius jamdudum cachecticus & asthmaticus sensim in *hydrope ascitem* incidit: venter scilicet ultra modum tumebat cum fluctuatione manifesta. Crura erant œdematosa, & urinæ lateritiæ parce fluebant. Nihil proficientibus remediis, ad paracentesim devenitur, qua educuntur viginti libræ aquæ saponaceæ. Pluries interea celebrata hac operatione, venter complanatur, & fugatur œdema cutis. Dein elapsis viginti circiter diebus, cum æger bene se habere videbatur, & omnia faustum exitum pollicebantur; febre quasi subito corripitur; & post triduum ultimo die conficitur.

Lustrato cadavere nullam læsionem conspicuam præ se ferebant epiploon & intestina; sed totum hepar tumidum, scirrhusum & tuberculis oblitum deprehendebatur. Præterea pulmones nonnihil insarcti plevræ & diaphragmati hærentes

occurrerant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 664. Virgo triginta annorum, per integrum biennium, hæmorrhagia narium laborabat, sola venæ sectione compescenda. Postea, mensibus inordinate fluentibus, incidit in cachexiam & *hydrope*. Urget tussis sicca, cum nonnullo sputo fœtido; & de dolore in regione hepatis queritur. Evomit bilem pralinam & corruptam, cum vermibus. Tum exurgit febris mali moris, delirio, vigiliis & siti inexplebili stipata. Hanc sequuntur faciei dextri lateris resolutio; dolor & æstus in latere sinistro pectoris & hypochondriorum; difficilis in utrumque latus decubitus, cum urinis subnigris. Tandem occubuit.

Deprehenditur vena umbilicalis sanguine turgida, & varicosa. Hepar erat durum,

HEPAR. — rum, tuberosum & exangue. Thoracis capacitas dextra erat aqua subnigra & fœtida plena. Occurrunt demum pulmones corrupti & nigri. COITERUS.

OBS. 665. Vir quidam melancholicus habitu corporis squalido & strigoso, *alvo adstricta* laborabat. Lotium erat saturate rubrum vel biliosum: *sputatione cruenta* ab erosione gingivarum per aliquot annos afficiebatur; cum ructibus crebris & dejectionibus nonnunquam cruentis. Interea œdematose *tument venter & artus inferiores*: quibus sic se habentibus erumpit *vomitum sanguineus* cum dejectionibus piceis instar nigris; quo per triduum sæviante, viribus consumptis, tandem naturæ debitum persolvit.

Ventriculus & intestina nigricantia sese offerebant, atramento quasi futorio intus oblitita. Jecur deprehendebatur scirrhom, intus & extus tuberosum. Lien occurrit triplo major quam secundum naturam esse solet; alias optime sanus. Mesenterium denique erat etiam tuberosum, & crassum, vasis sanguineis quasi oblitteratis. HORSTIUS.

OBS. 666. Cuidam tussi & distillatione laboranti erumpit tumor *infra cartilagineum ensiformem*, qui durus sensim augetur; ac post se trahit *cachexiam*, cibi fastidium & vomitum. Molestissima dein fit tumoris moles, cum virium defectu. Aperto tumore prodeunt plurimæ vesicæ; partim disruptæ, partim integræ, & aqua tardidæ, quarum majores ad ovum columbinum accedebant. Cum prædictis folliculis emanabat humor crassus, sevi instar concretus. Exierunt, pluribus vicibus, ultra trecentæ vesiculæ. Vigebat febris lenta, cum atrophia; ac post plures menses, viribus exolutis, macie confectus æger obiit.

Aperto cadavere reperiebatur in hepate, solito grandiori, abscessus plenus supra memoratis vesicis, & materia putrida circumdatus. Similiter in pulmonibus adhuc major occurrebat abscessus, continens materiam putrem. CAMERARIUS.

OBS. 667. Vir sexagenario major a juvenili ætate *epiplocele* laborans in cibi fastidium incidit cum imminente macie. Alvus nunc erat adstricta, nunc soluta cum dejectionibus purulentis & fœtidissimis.

Parcior erat urinæ flammæ proventus. Interea duobus mensibus ante obitum de *pondere circa stomachi regionem* queritur; cum insolito herniæ incremento; & flatulentia molestissima. Tum vigiliis vexatur, cum pulsu valido, sed lento. Viribus tandem fractis migravit ad Superos.

Epiploon in scrotum delapsum testi sinistro hærebat. Stomachus a genuina sede quasi detractus umbilicum attingebat. Hepar vero mole maximum tumoribus steatomatosis intus & extus scatebat, in parte infima nonnihil exulceratum. Pancreas denique scirrhom occurrit. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 668. Quædam vidua febre laborans a multis mensibus decumbebat. Tumor percipiebatur in *abdomine, versus umbilicum*, ad dextram partem inclinans; isque durus absque dolore, nisi cum premeretur. Dolores lateris nonnunquam pleuritidem mentiebantur. Tandem magis intumuit abdomen; & hydropica facta est; ac paulo post suffocata interiit.

Referato abdomine, inventum est hepar tumoribus scirrholis, magna ex parte suppuratis refertum; in cuius extremo adnati erant duo tumores cancrofi, usque ad umbilicum prominentes, & pugni magnitudinem æquantes. Totum hepar viginti libras, & amplius pendeat. RIVERIUS.

OBS. 669. Vir trigessimus ætatis annum agens, post casum, *dolorem* persensit gravativum in *hypocondrio dextro*. Post plures menses, persistente morbo, crura sunt œdematosa; & *abdomen sensim prominet*. Ingravescente morbo deficit appetitus; urget sitis; prosterunt vires, & decumbere cogitur æger. Dein insignem materiæ ex atro-livescens copiam per alvum excrevit, quasi hepar dissolutum fuisset; ac postridie obiit.

Deprehendebatur in ventriculo amurca materiæ excretæ similis. Circa vesiculam fellis hepatis hærebat steatoma nucem juglandem magnitudine superans; præter aquæ copiam in abdomine stagnantem. SCHROKIUS.

OBS. 670. In cadavere cujusdam *scorbutici* quinquaginta annos nati, qui inter cætera symptomata, de *dolore* quodam gravativo in *hypocondrio dextro* tumente, per-

perpetuo conquerebatur, in conspectum venit hepar durum & quasi lapideum; ac variis tuberculis exasperatum. Nil vitii præ se ferebat lien. Obvium erat mesenterium semi-putridum. Intestina demum flatu præter modum distenta varias gangrænæ notas exhibebant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 671. Virgo quinque & triginta annorum, integro biennio ante mortem, copiosissima *narium hæmorrhagia* laboravit, quam excipit *cachexia* cum imminente *hydrope*. Menses erant inordinati. Sentiebat dolores & punctiones in regione *hepatis*. Bilem prasinam & corruptam evomebat, usque ad obitum.

Cadaver exenterationi traditum ostendit hepar album, tuberosum, inæquale, durum & exangue COITERUS.

OBS. 672. Quædam mulier *ventris cruciatu* per intervalla torquebatur. Accedit tamen immanis paroxysmus, quo viribus jam deficientibus, macie confecta exinguitur.

Conspiciebatur tumor adnatus hepatis cavo, ovum anserinum magnitudine æquans, qui proprio folliculo materiam adipi concretæ similem continebat; verum scilicet steatoma. VELSCHIUS.

OBS. 673. Secto cadavere fœminæ *anasarca* laborantis; sequentia erant notanda. Præter aquam subflavam & fœtidam in abdomine contentam; peritoneum, omentum & intestina parvis serophulis durioribus inquinata, inflammata, & mucoblitata, inveniebantur. Hepar vero serophulis scatebat, quæ materiam albican-

tem & tophaceam continebant. Pulmones nonnihil erant inflammati. RAYGERUS. HEPAR.

OBS. 674. In cadavere viri triginta annorum, qui dum viveret, *diarrhæa perennatissima* laborabat; occurrit tumor amplius, atheroma dictus, in gibba hepatis parte situs, juxta venam cavam & posticam diaphragmatis regionem. Pugni molem prope modum adæquabat prædictus tumor globumque quasi mentiebatur. GLISSONTIUS.

OBS. 675. Inter exenterationem cadaveris cujusdam matronæ, quæ pluribus abhinc annis, *tumorem* durum, oblongum, & ad tactum renitentem, gestabat, *circumscritam cartilagineam*, in conspectum veniebat tumor oblongus, instar pyri, parti convexæ hepatis adnatus. BONETUS.

OBS. 675. (a) In cadavere qui per aliquot annos *ingenti struma*, juxta imam inferioris maxillæ regionem, laboraverat, reperiebatur hepar intus forisque innumeris glandulis, pisi vel fabæ magnitudine, refertissimum, pituitam quamdam gypseam recondentibus. GLISSONIUS.

OBS. 676. Referato abdomine cujusdam ancillæ *hydrope* extinctæ, occurrit hepar, una parte male affectum, fungum veluti adnatum habens, qui materiam concretam continebat. Lien quoque erat læsus & totum abdomen sero replebatur. PLATERUS.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 275, 520, 1225, 1577. Lib. II. 842. Lib. IV. 145.

A R T I C U L U S VII.

Hepar tuberculosum.

OBS. 677. Viro quadraginta annos nato, post varias ægritudines, *venter intumuit*. Congrua curatione fugato hoc morbo; accedit *diarrhæa*, cum siti, & lotio intense saturato; quæ intra plures annos

varias remissiones subit; interdum recurrente ventris prominentia. Postea assiduo & molestissimo tumore tendi cepit abdomen, & artus inferiores fiunt oedematosi. Urinæ minguntur paucae & flam-

flammeæ; cum siti intensa. Tandem obiit.

HEPAR,

Inter exenterationem cadaveris annotabatur abdominis cavum aquæ fœtidæ ac viridi-flavæ copia distentum. Huic latij innatabant frustra omenti putrida. Hepar conspicitur induratum & tuberculis summe conspicuis scatens. Ventriculus, intestina & mesenterium maculis nigricantibus defœdabantur. Reperitur demum in utroque thoracis latere colluvies serosa; sed parca copia. CLAR. MORGA-
GNUS.

OBS. 678. Vir octo & triginta annorum, a quinque jam annis valetudine admodum infirma, ab integro semestrio decumbebat, lento consumptus igne, cum *tussi & spirandi difficultate*. His superveniunt *cordis anxietates*, & *lypothermiae*, quibus fatum acceleratur.

Reperiebantur omentum putredine partim absumptum; hepar vicinioribus partibus morbose hærens, grandinibus miliaribus, tophosis & albidis intus & extus conspectum; cum stagnante aqua ad libras quinque. Præterea pericardium crassissimum feri glutinosi libram unam continebat; corde concretionibus polyposis infarcto. Pulmones demum tuberculis scirrhis scatebant. MANGETUS.

OBS. 678. (a) Lanio post casum ab equo, sanguinem floridum per tussim aliquoties rejecit. Ab hoc malo jamdiu liberatus erat, cum circa quadragesimum ætatis annum, subito inter noctem *spirandi difficultate*, haud sine suffocationis metu, corripitur; e quo morbo ad plures menses protracto tandem opportuna cura evasisse videbatur; cum denuo redit cum dolore & *rumore in dextro hypochondrio*. Omnibus demum sensim in deteriora ruen-
tibus occubuit.

Hepar occurrit maximum & tuberculorum, vicinis partibus valide & morbose accretum. Vesicula præter bilis copiam quinque calculos nucem moschatam magnitudine æquantem, continebat. Thorax & pericardium aqua scatebant. CL. BAA-
DERUS.

OBS. 679. Quidam a triennio pedibus oedematosis laborabat; cum naufragio in mari facto, multum frigoris perpeffus, in

veram *ascitem* incidit. Hanc concomitantur anxietates molestissimæ & crebro recurrentes; sub quibus tandem occubuit.

Referato abdomine, in aprium veniunt viscera optime constituta, si solum hepar excipias. Totum enim deprehendebatur induratum, cum superficie aspera & inæquali, propter tubercula numerosissima, quorum plura lentis semen æquabant. Magna insuper stagnabat aquæ copia, absque ulla notabili graveolentia. RUYSCHIUS.

OBS. 680. Vir quidam quadragenarius post longam anorexiam in hydropem *ascitem* incidit, qua tandem, nihil proficientibus remediis, enecatus est.

Aperto cadavere in conspectum veniunt omnia abdominis viscera in aquis macerata & subalbida. Hepar inter alia prorsus album, membrana crassa callosa, variis tuberculis exasperata, vestitum occurrit. Ventriculus flatibus ultra modum distentus & quasi lacerus annotatur. MANGETUS.

OBS. 681. Vir sexagesimum quintum ætatis annuum agens *febre lenta* laborabat, cum *dolore* in regione *hepatis*. Accedit *vomitibus sanguinis*, ac colluviei fœtidæ, & viridis. Sub hac rerum conditione solvuntur vires & mors advenit.

Lustratis interaneis, reperitur hepar viride & pustulis oblitum. Vesicula fellis bile viridi, & putrida turgebat. Lien durus animadvertitur. Pulmones maculis nigris erant signati, cum nonnullis inflammationis notis in plevra. E MISCELL.
CURIOSIS.

OBS. 682. Juvenis quinque & viginti annorum, jamdudum *cachecticus*; tandem in *ascitem* incidit. Malo crescente celebratur paracentesis, cujus beneficio multa aqua, intra quadriduum, educitur. Ac mane sequentis diei mortem obiit.

Inciso corpore, in propatulum venit hepar intus & extus granulosum, aut glandulosum; haud tamen insolitæ magnitudinis. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 683. In cadavere cujusdam *hydropica* præter aquæ quadraginta libras in abdomine contentas, occurrit peritoneum putridum; epiploon amplissimum cum variis corruptionis notis; hepar ingens, scirrhus.

rhosum & tuberculis oblitum. Insuper pulmo dexter plane consumptus, & quasi in saniem versus percipiebatur. SPONIUS.

OBS. 684. Instituta cadaveris sectione cujusdam viri jamdudum *ulcera prava & cancrofa in femoribus & tibiis* gestantis, deprehendebatur hepar induratum admodum, & quasi callosum, atque pluribus tuberculis undequaque refertum. Lien, etsi sanus, triplo major annotatur, quam alias esse solet. SALTZMANNUS.

OBS. 685. Quidam consistentis ætatis febre lenta, siti & cibi fastidio stipata, laborabat. His accedit biliosum alvi profluvium pertinacissimum, qui post plures menses ægrum ad ultimam rerum lineam duxit.

Inciso cadavere reperiebantur tubercula & abscessus, furunculorum instar, hepar obfidentia. FERNELIUS.

OBS. 686. In cadavere cujusdam vetulæ ex *hydropse ascite* extinctæ, reperiebatur maxima humoris flavi, lenti & limosi copia in abdomine. Intestina non solum undequaque peritoneo, verum etiam sibi invicem connata occurrebant; superficies hepatis tumidi, tuberculosa conspiciebatur. RUYSCHIUS.

OBS. 687. Inter rimandum cadaver cujusdam *hydropici*, deprehenditur hepar induratum, cujus superficies inæqualis innumera tubercula exhibebat, quorum nonnulla lentis semen æquabant; præter aquæ magnam copiam in abdominis cavo stagnantem. RUYSCHIUS.

OBS. 688. In cadavere cujusdam *hydropici*, quadragesimum secundum ætatis annum agentis; vomitu & diarrhæa ante obitum confecti, invenitur hepar scirrhum, cum ambitu inæquali & tuberculo-

so; stagnante aquæ copia in abdomine. E DIARIO MEDICO.

HEPAR.

OBS. 689. Inter exenterationem cadaveris cujusdam mulieris *hydropse ascite* sublata, præter aquæ copiam, visendum se præbebat hepar tuberculis duris & albicantibus, intus & extus obsessum; cum pancreate scirrhus. CLARISS. MORGA- GNUS.

OBS. 690. Sexto cadavere cujusdam vetulæ *hydropica*, præter humoris flavi & limosi copiam, inveniebatur hepar intus, & foris, tuberculolum, cum intestinis sibi invicem connatis, & peritoneo accretis. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 691. Apertum cadaver cujusdam *istherici*, & *hydropici*, præter stupendum aquæ proventum; conspiciebatur hepar, minus quam par erat, granulolum; cum vesicula fellis inani. EX ACTIS PARI- SIENSIB.

OBS. 692. In cadaveribus variorum febre lenta, cum siti & cibi fastidio denatorum, inveniebatur hepar tuberculis, & abscessibus, obsessum. FERNELIUS.

OBS. 693. *Tabida* octodecim annorum, post obitum dissecta, exhibebat millenas verrucas circa hepar, & alia viscera. Intestina insuper lumbricis scatēbant. SAL- MUTHUS.

OBS. 694. In cadavere cujusdam meretricis, *lue venerea* extinctæ, in conspectum veniebat quædam scabies in convexa hepatis parte, E MISCELLANEIS CURIOSIS.

In hoc ordine collocari debent observationes Lib. I. 2, 120, 408, 695, 855, 947, 994, 1011, Lib. II. 158, 222, 252, 760, 850,

Hydatides in hepate.

OBS. 695. Mulier quadragenaria, cujus *menfes* multis abhinc annis erant *sufflaminati*, ac variis ægritudinibus obnoxia; tandem e cachexia, in *hydropem* incidit, qui brevi leihum accersit.

Lustrato cadavere, occurrit hepar maximum, hydatides acervatim intus congestas, & superficiem exasperantes, exhibens. Lien erat portentosus, & nonnihil putridus; cum omento ejusdem mali conforte. Intestina maculis lividis conspersa colluviei fordidae innatabant. Pulmones tuberculosi plevræ passim hærebant, cum stagnante aqua, tum in pectoris cavo, tum in pericardio. E. NOSTR. ADVERS.

OBS. 696. Quidam tumorem in regione hepatis patiebatur, qui cum ad suppurationem tenderet, scalpello aperitur. Educuntur multæ vesicæ, ova piscium representantes, aquoso humore repletæ; quæ integræ, & fractæ, quotidie cum modico pure egrediebantur. Ita ut intra quindecim dies mille forte vesicæ exierint: sed cum æger in deterius laberetur, mortuus est.

Cadaver, cultro anatomico subjectum, exhibebat hepar in convexa parte innumæris vesicis, tam parvis quam magnis, refertum. PANAROLUS.

OBS. 697. Vir triginta annorum de doloribus in hypochondria dextro tumente, qui per totum ferme corpus propagabantur, quatuor abhinc annis, conquerebatur. Urgebant anxietates molestissimæ cum lassitudinis spontanea. Præterea, tussi periodica conficiabatur, cum pulsi debili. Refrigeratis tandem artubus obiit.

Hepar mole maximum, recondebat sacculum duos pugnos æquantem, steatomatis instar, hydatidibusurgentem, & nonnihil extus prominentem. Latice cuidam sebaceo innatabant prædictæ vesiculæ. EX. ACT. PHYS. MED. GERMAN.

OBS. 698. Vir quadragenarius dolore

pertinacissimo circa hepatis regionem laborabat cum variis ventris torminibus. Interea dejiciebat, una cum fæcibus, varia corpora, a vesiculis haud absimilia. Ac demum obiit.

Secundo cadavere, deprehendebatur in majori hepatis lobo, fovea quædam hydatidibus plena. Intestinum colon passim erat exesum, non secus ac rectum; nullo remanente vesicularum vestigio. EX. ACT. PARISIENSIB.

OBS. 699. Lustratis interaneis cujusdam fœminæ, quæ spirandi difficultate divexitæ, hydropæ pectoris laborare credebatur, omnia sana se præbent in pectore. In abdomine vero hepar peritoneo morbose connexum, & propriæ substantiæ loco ex hydatidibus magna ex parte coagmentatum, sese obtulit. RUYSCHIIUS.

OBS. 700. Inter exenterationem corporis cujusdam juvenis hydropæ ascitæ interempti, præter stupendam aquæ copiam in abdomine, inveniebantur hepar & lien hydatidibus diversæ magnitudinis scatentia. Nec deerat colluvies serosa in pectore, cum concretionibus polyposis in cordis thalamis. E MISCELLANEIS GURIOSIS.

OBS. 701. Aperto cadavere cujusdam fumo carbonum enecati, eminebat propesundum vesiculæ felleæ, tumor globosus hepatis adnatus, innumeras propemodum continens vesiculas, racematim quasi congestas, quarum nonnullæ ovi columbini magnitudinem æquabant. EX. ACTIS. PETROPOLITANIS.

OBS. 702. Vesiculæ tenuissimas, pellucidas, aqua dilutas, ad pomum magnitudinem nonnunquam accedentes, majores interdum, interdum minores, hepatis substantiæ accretas sæpius inventas fuisse in cachecticis & asciticis testatur PLATERUS.

OBS:

OBS. 703. In cadavere cujusdam militis, morbo regio denati, conspiciebatur hepatis mole maximum, & hydatidibus repletum. Cystis fellea ingentem pseudocalculum biliarem recondebatur; qui scilicet nucis moschatæ magnitudinem assequer-

batur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

HEPAR.

Hanc classem subeunt observationes Lib. I. 60, 258, 269, 236, 826, 1462. Lib. II. 36, 644. Lib. III. 67.

ARTICULUS IX.

Purulentia & abscessus hepatis.

OBS. 704. Fœmina viginti quatuor annorum post febrem continuam dolore acuto in hypochondrio dextro & siti immani stipatam, de dolore gravante in eadem parte querebatur; qui tamen non impedit quominus ad priores suos labores se contulerit. Post binos menses respiratio fit difficilis, & oritur tussis sicca: dein spura excernuntur glutinosa. Accedunt pectoris anxietates, noctes insomnes cum difficili decubitu in latus sinistrum. Post duos annos tussi ferociori, & respiratione difficiliore vexata, coepit emaciari. Tum exsurgit febris ingens, prægressa horripilatione; & exacerbantur omnia symptomata: sæviebat dolor in hypochondrio dextro, valde prominente: dein accedit icterus; ingruit dysenteria cum ventre tumido & variis mortis imminentis præsignis.

Mortui secto cadavere pulmo sinister invenitur totus scirrhusus, recondens abscessum ichore foetidissimo turgentem. Cor exiguum vix ad ovum gallinaceum accedebat. Hepatis lobi in unum scirrhum coaluerunt, in quo latebat abscessus amplissimus, liquore nigro, acerrimo & foetidissimo tuigens. CLAR. STORCK.

OBS. 705. Vir sex & triginta annos numerans, de dolore hypochondrii dextri jam pridem querulus, febre lenta corripitur: dein macilentus evadit, & ictericorum colorem induit. Ulterius contabescens corpore, sævit tussis sicca; tumet hypochondrium dextrum, & accedit cibi fastidium, cum siti immani. Inter tumor hypochondrii laxior fit, & apostema maturum apparet, quod scilicet ruptionem minatur. Quo aperto sanies virulenta & sanguino-

lenta educitur. Dein emanat pus copiosum & foetidissimum ita ut vix quispiam in cubiculo perstare posset. Tandem septimo die ab incisione mortuus est.

Tota ventris capacitas pure sordidissimo replebatur. Consumptum conspiciebatur omentum; cum peritoneo putrido. Intestina nigredine plumbea infecta spectabantur. Hepar vero ingens & durum videbatur; in parte dextra putridum, ulcerosum & gangrænosum. FORESTIUS.

OBS. 706. Vir octo & quadraginta annos natus, tussi & dolori in hypochondrio dextro obnoxius, securi inversa prope suturam sagittalem percussus fuit; mox omni sensu orbatus humi concidit: post longam & opportunam curam chirurgicam vulnus plane consolidatum fuit; & æger consueta munia obiit. Post unum aut alterum mensem de dolore hypochondrii dextri & ventriculi conqueritur. Dein accedit spirandi difficultas; ac tandem vivere desinit.

Nil notatu dignum occurrit in capite: sed pectus exhibet in utroque latere pulmones pertinaciter accretos. Sinister partim scirrhusus, & lapidis instar durus deprehenditur. Referato abdomine pater hepatis purulentum, ulcere latissimo descœdatum; cum omento putrido. Intestina vicina hepatis rubra erant & gangrænosa. Stagnabant demum in abdomine duæ mensuræ feri turbidi. VVEPFERUS.

OBS. 707. Mulier quemdam dolorem pectoris in hypochondrio dextro patiebatur, qui sensim acerbior evasit. Novem elapsis mensibus, persistente dolore, quid mobile
& vi-

HEPAR. & vivens perferre afferebat in parte affecta, quæ tum protuberabat, cum cute oedematosa, & quadam fluctuatione sub costis spuris. Mense ante obitum dolor ad latus sinistrum propagatur, & sævir præfertim in stomacho cum nauseis & tussibus vehementi. Omnia remittuntur dejectione cujusdam vermis annularis viginti pollices longi. Post bidduum tamen interit ægra, decimo octavo scilicet mense a primo insultu.

Exenterato cadavere, deprehenditur hepar mole maximum passim scirrhum, cum vesicula fellis ingente, bile atra & viscida repleta. Secto hepate in conspectum venit abscessus continens quatuor libras saniei, cum sanguine congruato. E DIALIO MEDICO.

OBS. 703. Vir quadragenarius post febrem intermittenti longo corticis Peruviani usu curatam, de dolore & duritie in regione hepatis querebatur; cum flatulencia. Decem elapsis annis sub hoc rerum statu, istero corripitur: dein urget dolor lancinans in hypochondrio dextro, cum inflammationis signis; unde emergit abscessus, e quo instituta sectione educitur maxima puris foetidi copia, materiæ biliosæ immixti. Persistente fluxu, cum vigiliis & inappetentia die vigesimo quinto ab abscessus sectione obiit.

Reperitur cystis ingens in parte inferiori hepatis, quæ accuratiori examini subiecta, nil aliud erat quam vesicula fellis summe dilatata, quæ pus vicinioris abscessus, in ipsamet hepatis substantia reconditi, excipiebat. Partes circumambientes e situ naturali depulsæ, tuberculosæ deprehenduntur, vel alio modo contaminatæ. BONETUS.

OBS. 709. Vir quinquaginta annorum colica hepatica obnoxius, inter ferociorem paroxysmum febre inflammatoria corripitur; quæ in putridam intermittentem, delirio, & tussis quadam asthmatica stipata facessit; quæ persistente intra spatium sex circiter hebdomadarum tabibus occubuit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniebat vesicula fellea pseudo-lapidibus, vel concretionibus biliosis diversæ magnitudinis repleta; atque marsupii instar valde distenta, sine bilis vel minimæ guttula. Præterea animadvertēbatur in

concava hepatis parte apostema amplum, maximam puris copiam continens, ultra scilicet libram unam. Pulmones insuper erant infarcti, & plevræ accreti. MORTON.

OBS. 710. Mulier sexagenaria jamdiu querebatur de quodam dolore supra umbilicalem regionem: sitiebat & tussiebat cum sputo catarrhali. Postremo urgebat spirandi difficultas. Dein quasi derepente intumuit abdomen, cum pedibus oedematosis. Paucis post diebus, silente dolore, & deficientibus viribus, occubuit.

Cadavere examini subiecto, præter ingentem aquæ copiam in abdomine stagnantem, reperiebatur cum liene duplo majori, hepar durum & insolitæ magnitudinis, prægrandem abscessum, plus tertia visceris parte occupantem, recondens. Eruperat, diaphragmate perforato, pus in dextrum thoracis cavum, quod totum hac fœda colluvie repletum annotabatur, pulmone sano. Præterea vesicula fellea pseudo-calculis erat distenta. VALSALVA.

OBS. 711. Quidam juvenis, prius dysenteriam intempestive sufflaminatam perpessus, ventrem tumidum gestabat, cum suspitione hydropis: tumor magis erat conspicuus supra umbilicum. Dein urgebat spirandi difficultas; quam excipit febris inflammatoria; post quam curatam erumpit alvi fluxus. Hactenus tumens abdomen in sese concidit; ac inter quamdam sanitatis spem, subito obiit æger.

Referato abdomine, tenuia intestina statim distenta occurrunt: colon amplissimum, sed inane deprehenditur. Hepar vero ingens fere ad umbilicum descendebat, & decem libras pendebat; in cujus parte postica delitescēbat amplissimus abscessus. CLARKE PRINGLE.

OBS. 712. Fœmina quadragessimæ ætatis annum numerans, mensibus suppressis, de tumore & dolore hypochondrii dextri jamdudum querebatur; urgente spirandi difficultate. Variis incassum tentatis, accedunt anxietates, lypothymia, aliaque graviora symptomata, inter quæ occubuit.

Deprehendebatur in hepate mole amplissimo, vel quindecim libras pendente abscessus ingens stupendam puris saniosi & for-

fordidi copiam recondens; cum innumeris hydatidibus diversæ molis & fero flavo turgidis. Pulmones insuper, ob repulsum diaphragma, usque ad tertiam costam legitimam, mire coarctati occurrebant. ENOSTR. ADVERSAR.

OBS. 713. Quædam matrona mœrore & tristitia confecta in tumorem hepatis inflammatorium incidit, qui in abscessum abiit, sectione, aliisque opportunis remediis curatum. Post quinque menses ab absoluta sanatione, febre vehementi corripitur, cum alvi fluxu & immani dolore in abdomine. Notandum quod nullus esset dolor, nec tumor in parte prius læsa. Interea die decimo tertio nonnihil purulentæ observantur dejectiones, sine levamine; ac decimo quinto obiit.

Reperitur abscessus in parte concava hepatis, cum hærentia intestini coli, inibi putridi & perforati. Pars vero convexa hepatis, sedes prioris abscessus, peritoneo arcte hærebat. EX ACT. CHIR. PARI-SIENS.

OBS. 714. Vir septem & quadraginta annorum, e digiti indicis punctura, dolorem & tumorem insignem in brachio passus est, cui accessit abscessus, seu bubo, sub axilla, cum dolore adeo gravi, ut non solum brachium, sed totum corpus immobile evaderet cum febre acuta, vigiliis & virium languore. Die vigesimo sponte erupit abscessus, triduo effundens magnam saniei copiam. Tum dolor remittitur; sed persistit febris vehementior, cum tensione & dolore hypochondrii sinistri, cui successit diarrhœa primo biliosa; mox saniosa. Die tandem sexagesimo tertio extinctus est.

Secundo cadavere, invenitur abscessus in concava hepatis parte, cum læsione partium ambientium. SILVATICUS.

OBS. 715. Vir quadraginta annorum morbo regio laborans, de doloribus acutis in epigastrio, & de dolore gravativo, præsertim circa hepatis, conquerebatur. Procedente morbo, post varias remissiones & exacerbationes erumpit vomitus enormis materiarum nigrarum & viscidarum. Dein impeditur respiratio, & occubuit æger.

Invenitur materia purulenta stagnans in abdomine, e tribus abscessibus hepatis disruptis ortum trahens, Vesicula fellea præ-

ter bilem fuscam, & viscidam, octo pleuro-lapides recondabat, quorum major ad fabæ magnitudinem accedebat. Stomachus, haud absumili labe scatens varias inflammationis notas exhibebat. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 716. Quidam ante duos menses globulo ligneo ad regionem hepatis valide percussus, in febrem lentam, dolore in hypochondrio dextero stipitatum incidit. Quatuor elapsis mensibus ingruunt lypothimie: curis flavedine inficitur. Dejectiones alvinæ sunt biliosæ, purulentæ & fœtidissimæ. Ac demum tertio ante obitum die pus copiosum expectoravit æger.

Reperitur abscessus totam magni hepatis lobii concavam faciem occupans. Pus huc collectum omnem hepatis altitudinem pervadens diaphragma exserat: quo foramine patula erat via, ab abscessu hepatis ad pulmonem dextrum, etiam erosum, hinc etiam ad bronchia. Nulla insuper occurrebant vesiculæ felleæ vestigia. CLARIMBERTUS.

OBS. 717. Quidam post lapsum ex equo, de immani lateris dextri dolore queritur; hinc de costis fractis cogitatur. Accedunt febris, nausææ & icterus. Paulo post ingruit summa spirandi difficultas, cum tussi ferociori & sputo cruento. Lotium exercebatur lateritium; oculique erant torvi. Decimo septimo a lapsu die pars dolens tumida & dura deprehenditur; crescente tumore cum fluctuatione, sectione opus fuit, qua erupit stupenda puris copia. Ingruit alvi fluxus: febris exacerbatur: sufflaminatur lotium; ac die vigesimo septimo a sectione obiit.

Præter aquam in abdomine stagnantem, reperiebatur abscessus ingens in parte hepatis diaphragmati prospiciente. Diaphragma vero costis & pulmonibus hærebat. MANGETUS.

OBS. 718. Miles viginti quinque annorum, per sesqui anni spatium, febre intermittente, nunci tertiana, nunc quartana laboravit. Dein in cachexiam incidit cum ingenti tumore in hypochondrio sinistro, qui hypogastricam regionem attingebat. Tandem dysenteria lethali corripitur.

Omentum patet convolutum, nodosum & tuberosum. Hepar ingens & durum re-

condebatur in parte convexa abscessum pure albo repletum ad libram unam & semis. **HEPAR.** Cystis fellea tres & triginta calculos cum pauco liquore glutinoso & nigricante continebat. Lien denique durus & mole maximus quatuor & amplius libras pendebat. **CLAR. HAZENHORL.**

OBS. 719. Vir quadragesimum secundum ætatis annum agens, torus cholericus tussi corripitur, & dolore in hypochondrio dextro, cum cibi fastidio. Accedit corporis languor, cum æstu faciei & manuum, orisque ariditate. Corpore dein extenuato & viribus decreascentibus decumbere cogitur. Erat febris erratica cum tumore duro, & tenso, in hepatis regione ad umbilicum usque protenso. Interea exacerbatur dolor pungens & ulcerosus; ac postremo accedentibus animi deliquiis, e medio tollitur.

Instituta cadaveris sectione, deprehendebatur vomica, in ima hepatis parte; fatis magna, & aperta. **COITERUS.**

OBS. 720. Homo octo & quadraginta annorum, a pluribus mensibus *hepatitem*, uti videbatur, perpeffus, horripilationibus vespertinis succedente calore, sæpius affligebatur. Torus corporis habitus ex fusca nigricante colore tingebatur. Urinam fuscam excrenebat; & de die in diem fiebat macilentior. Accedentibus tandem animi deliquiis, miserrimam vitam morre finit.

Intestina deprehendebantur flatulenta. Hepar ingens fovebat abscessum puris graveolentis copia repletum. Vesicula fellis bile nigricante mire distenta, ad cristam ossis ilei fere descendebat. **CLAR. HAZENHORL.**

OBS. 721. Vir quadraginta annos natus; post curatum *istherum*, de virium exsolutione querebatur. Dein de dolore hepatis in dies vehementiore, & demum lacinante, cum febricula crebro rigore stipata. Interea dolor per totum abdomen propagatur, cum tumore & fluctuatione; ac demum obiit.

Exenterato cadavere inveniebatur coluvies lutulenta & purulenta in abdominis cavo stagnante. Omentum erat absumptum. Hepar, si majorem molem excipias, nil morbofi extus exhibebat: sed in parte

inferiori recondebatur abscessum ingentem, pure sordido repletum. Pars proximior coli putrida annotabatur. **E NOSTRIS ADVERSARIIS.**

OBS. 722. Rusticus quadragenarius, post duos menses ab inflicto vulnere ad duram meningem penetrante, *isthero* corripitur, cum quodam gravitatis sensu in hypochondrio dextro, doloris tamen experire. Interea caput portentoso *emphysemate* deformatur, quod ad pectus descendebat. *Respiratio* erat difficilis & anhelosa cum sibilo; quibus in dies ingravescens tantum occubuit.

Nihil in lustrato capite notatu dignum occurrit; *emphysema* vero capitis insolationi jure refertur: sed hepar mole maximum ingentem puris copiam recondebatur. **EX ACTIS CHIR. PARIENSIS.**

OBS. 723. Quidam juvenis post *contusio-nem capitis vomitu* corripitur; sanguisque e naribus & auribus erumpit, talvis sensibus. Decimo die ingruit febris cum somnolentia & doloribus capitis acerbissimis; nonnullis dentidem accedentibus rigoribus. Arte chirurgica evacuat sanguis stagnans infra duram meningem ad unciam unam circiter. Febris interea exacerbatur; urget sopor lethargicus; & die decimo septimo obiit.

Cadaver examini subiectum, præter fracturam cranii, aliasque capitis læsiones chirurgis notissimas, exhibebatur abscessum in hepate. **EX ACTIS CHIR. PARIENSIS.**

OBS. 724. In cadavere mulierculæ quæ spirandi difficultati obnoxia, pro *asthmatica* habebatur, reperiebatur hepar tantæ molis, ut diaphragmate sursum, ad tertiam scilicet veram costam, repulso, mire angustaretur pectoris cavum. Fovebat prædictum viscum abscessum ingentem, qui præter innumeras hydatides, quarum majores tres quatuorve pollices latæ occurrebant, maximam puris sordidi & fætidissimi copiam continebat. **E NOSTRIS ADVERSARIIS.**

OBS. 725. Quædam mulier ad dolores nephriticos prona, febre hypochondrii dextri dolore stipata quasi subito corripitur. **Malo**

Malo pergente & incremente, die octavo ab invasione fatis cessit.

Inter cadaveris sectionemprehenditur hepar ingentem puris copiam continens. Ren dexter plane absumptuserat, sola tunica superstita, quæ, marsupii instar, sexaginta calculos recondebat. CHABREUS.

OBS. 726. Vir sexagenarius jamdiu cachecticus de summo dolore in hypochondrio dextro semper querebatur; ventre & cruribus adematosis. Tandem fractis viribus, extremum diem clausit.

Reperiebatur foetidissimus abscessus in hepate, puri viridi & teterrimi odoris turgens; atque disruptus, cum fœda colluvie stagnante in abdominis cavo, qua inficiebantur omnia viscera. HEURNIUS.

OBS. 727. Mulier viginti annos nata, toto graviditatis tempore, de dolore hypochondrii dextri querula, tertio a partu die pleuritide sinistri lateris corripitur, & nono interit.

Reperta est puris copia in abdomine, a disrupto hepatis abscessu huc delati. Cistis fellea materiam etiam purulentam, cum bile mixtam continebat. Occurrit demum colluvies sordida in sinistro pectore. COITERUS.

OBS. 728. Vir triginta annorum febre corripitur cum pulsu duro, spiritu difficili ac dolore in pectore circa regionem hepatis. Aderat vomitus biliosus cum cardialgia & diarrhœa, siti & vigiliis. Tandem quindecimo die morbi magna puris graveolentis quantitas per alvum excernitur, & brevi sequuta est mors.

Reserato abdomine, ingens vomica, pure sordido & foetidissimo repleta, inventa est in hepate. PANAROLUS.

OBS. 729. Hominem juvenem & robustum, post celebratam, ob capitis grave vulnus, cranii terebrationem, invadit febris, quæ sitim immanem comitem habet. Dein accedit icterus cum dolore & tumore hypochondrii dextri, quo elewantur costæ mendosæ. Tandem ingravescente morbo obiit.

Occurrit hepar mole majus recondens in parte gibba, prope diaphragma, ingentem abscessum. EX ACTIS CHIR. PARIISIENS.

Tomus I.

OBS. 730. In cadavere cujusdam matronæ vigesimum quintum ætatis annum agentis, & hydropediuturno extinctæ, præter majorem aquæ copiam, tum in pectore, tum in abdomine contentam, prehendebatur hepar in parte convexa aridum: inferior vero putrida & purulenta annotabatur; nullo remanente vesiculæ fellis vestigio. Lien præterea durus erat, & contractus. E DIARIO MEDICO.

HEPAR.

OBS. 731. Quidam post contusionem capitis cum fractura cranii, febre corripitur, somnolentia & delirio stipata. Dein accedit icterus cum dolore obscuro in regione hepatis. Febris exacerbatur cum rigore & spirandi difficultate. Ac nono die obiit.

Præter duræ meningis putriditatem circa vulnus; hepar varios recondebat abscessus. EX ACT. CHIR. PARIISIENS.

OBS. 732. Quidam dolore hypochondrii dextri jamdudum laborabat, cum ventriculi & diaphragmatis compressione: quibus ingravescens nec in dorsum, nec in latus recumbere poterat. Tandem atrocibus doloribus confectus extremum diem obiit.

Hepar magnum, multis abscessibus refectum, materia quadam indurata & sub-lutea scatebat. CATTIERUS.

OBS. 733. Adolescens sexdecim annorum de acerbissimo dolore cruris dextri querebatur. Accedit febris acuta, cum delirio & urina sæculenta. Tribus ante mortem diebus obscuratum est lumen cum palpebris lividis. Dein dolet sinistrum crus; & die decimo quarto obiit.

Abscessus erat in apice gibbæ partis hepatis, & musculis obliquis. Scito crure invenitur pus album & crassum in mediis musculis. HOLLERIUS.

OBS. 734. Juvenis post variolas confluentes, elapsis tribus hebdomadis, febre lenta, tussi molestissima & spirandi difficultate, cum difficili decubitu in utrumque latus, corripitur; quibus pergentibus post tres menses obiit.

Pulmo dexter occurrit inflammatus; & aqua stagnabat in sinistro pectoris latere. Hepar ingentem abscessum recondebat,

O

tunica

tunica densissima, ac fere cartilaginea instructum. LAUBIUS.

HEPAR.

OBS. 735. Rusticus, circa quadragesimum ætatis annum, post *dysenteriam* in tempestive suppressam, *doloribus ventris* per septem hebdomadas continuis, conflatus, tandem accedentibus exacerbationibus obiit.

Lustratis interaneis, in conspectum veniebat abscessus in hepate prope vesiculam fellis, qui pugni magnitudinem superabat. Alius etiam inveniebatur in mesenterio, sed minor. LA MONIERE.

OBS. 736. Quidam post *icterum*, *febre lenta* nonnullis rigoribus stipata prehenditur. Dein sævit *æstus interaneorum*; accedente macie. Post sex menses in soporem lethalem incidit.

Hepar, cui colon morbose hærebat, mole maximum occurrit; fovens abscessum pure foetido repletum. Cystis fellea, & ductus biliaris calculis scærebat, quorum majores ad nucem juglandem accedebant. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 737. Militem juvenem, post *vulnus manus inflatum*, invadit *febris*, cum inflammatione partis læsæ & moribus convulsivis in brachio. Post triduum de *dolore obscuro in hypochondrio dextro* queritur. Variis frustra adhibitis, ingravescit morbus; & vigesimo die fatis cessit æger.

Secundo cadavere deprehendebatur in substantia hepatis abscessus puris libram unam, & amplius continens. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

OBS. 738. Quædam mulier variis ægritudinibus per duos annos conflata; tandem *hydropica* evadit; & post quatuor menses obiit.

Stagnabat aqua copiosa tum in pectore, tum in abdomine; jecur parte gibba admodum exliccatum se præbuit, in parte cava admodum purulentum, nullo remanente cystidis felleæ vestigio. Lien erat nonnihil scirrhusus. BORELLUS.

OBS. 739. Quidam juvenis post *febrem intermittentem* contumacissimam, & præposteram curationem, incidit in *hydropem*; quo sensim crescente tandem migravit ad Superos.

Præter aquæ ingentem copiam in abdomine stagnantem, annotabantur glandulæ mesenterii scirrhusæ & purulentæ. Hepar varios abscessus fovebat. Lien erat durus, & quasi gypseus; cum renibus putridis. CUMMENUS.

OBS. 740. Vir consistentis ætatis *febre intermittente*, e genere subinfrantium, laborabat; cum capitis dolore & *cardialgia*. Tumebat corporis habitus cum pruritu immani; *ventre etiam protuberante*. Ingruit sopor, cum delirio lethali.

Lustrato cadavere; cerebrum, hepar, ventriculus & intestina colore atro-rubro infecta se præbent. Hepar abscessum saniosum recondebat; & cystis fellea bile atro- viridi turgebat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 741. Potator quidam stenuus febribus, & *rheumaticis insultibus*, obnoxius, tandem incidit in *icterum*; qui ipsum, citra *febrem*, tandem neci dedit.

Reserato abdomine pars jecoris convexa prati instar, viridescens se obrulit: concava autem pure conspurcata invenitur. Vesicula fellis bile crassiori turgebat. Pulmo vero saniosus & purulentus observatur. G. PATINUS.

OBS. 742. Inter dissectionem cadaveris cujusdam, qui post *dolores acerbissimos in hypochondrio dextro*, cum *tumore & renitentia*; *vomitum purulentum*, cum dejectionibus alvinis ejusdem indolis, paulo ante obitum passus fuerat, deprehendebatur ingens abscessus in hepate, continens duodecim circiter libras puris subernenti, foetidi & grave olentis. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 743. Lustrato cadavere cujusdam juvenis qui post diurnum & molestissimum *hepatis affectum* faris concesserat, inveniebatur infima hepatis pars sphacelo correpta; quæ insuper tantam puris albi & concocti copiam intus continebat, ut ad viginti libras accederet. Accuratiori examini subiecto abdomine invenitur quoque ren dexter purulentus. PAVVIUS.

OBS. 744. Quidam juvenis *anasarca* jam pridem laborans, subito incidit in *morbum regium*.

regium. Dein pergente morbo erumpit *hemorrhagiarum*. Demum derepente obiit.

Instituta cadaveris sectione, deprehenditur hepar subalbidum & tumidum, cum magno abscessu in parenchymate. Lien supra modum maximus, lapillis albisimis scatēbat. FONTANUS.

OBS. 745. Quidam pistor, cum in gramine dormivisset, querebatur de dolore quodam obscuro in *hepatis regione*; cum febricula. Sub hac rerum conditione, tandem accedunt animi deliquia, interdum recurrentia, quæ paulo post mortem accedunt.

Reperitur totum fere hepatis parenchyma in pus merum degenerasse, intacta & integra membrana. HEURNIUS.

OBS. 746. Vir quadraginta annorum *febre erratica* per quatuor menses laborabat, de dolore in utroque *hypochondrio* querulus; cum erumpit *alvi fluxus* molestissimus, & domari nescius, qui tandem mortem post se trahit.

Lustrato cadavere reperiebatur omentum fere consumptum. Hepar ingens recondēbat in parte convexa insignem abscessum, continentem maximam puris glutinosi, & subruenti copiam. FANTONUS.

OBS. 747. Virgo paupercula *febre lenta*, cum siti & *alvi fluxu* colliquativo per aliquot menses conflictabatur; cum erumpit tumor rotundus in regione *epigastica*, qui tactu exploratus apostema videbatur. Post solitum incrementum, & hinc oriundas molestias misellam ægram neci dat.

Deprehenditur lobus hepatis, supra stomachum, continens abscessum ingentem, & putidissimum. FORESTUS.

OBS. 748. Quidam *febre tertiana* per annos, cum tumore in *hypochondrio dextro*, laborabat; quæ demum in *quartanam* lethalem facessit.

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur hepar insigniter tumefactum, & quasi retorridum, ac pure refertum. Lien quoque niger conspiciebatur, & quasi ambustus. CAR. PISO.

OBS. 749. Vir consistentis ætatis *febre continua* prehenditur, non admodum ardente; cum siti tamen, cibi fastidio & al-

vi profluvio interdum recurrente. Nullus erat in *hypochondrio* dolor; nullus tumor; nec difficilis erat decubitus. HEPAR.

Post obitum secto, animadvertitur hepar tuberculis & abscessibus, instar furunculorum, obsessum. FERNELIUS.

OBS. 750. Juvenis robustus, post *capitis gravem contusionem*, & ter institutam cranii terebrationem; convulsus tandem moritur.

Nil notatu dignum præter levem necrosim piæ meningis occurrit in capite: sed occurrit in convexa hepatis parte pustula alba, quæ disrupta puris male olentis uncias septem fundit; de qua nulla fuerat suspicio. EX ACTIS CHIR. PARISIENSIB.

OBS. 751. Nobilis mulier duodequadraginta annos nata; post numerosissimos partus, iterum gravida; cum tempus pariendi fuisset præterlapsum, in mortis terrorem incidit; & paulo post *epilepsia* rapitur.

Reperitur fœtus mortuus in utero, cum putridis secundinis. Hepar præterea quasi totum corruptum, & instar lanæ disceptibile, ingentem abscessum recondēbat. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 752. In cadavere cujusdam mulieris, quæ *pregnans credebatur*, reperiebatur totum hepar in empyema conversum; in pus scilicet album, crassum & fœtidum, integra tunica; cum mole ad minimum triplo majore. Lien quoque magnus & induratus deprehendebatur. Intestina demum occurrebant flaribus supra modum distenta cum stagnante copioso sero. HEURNIUS.

OBS. 753. Vir triginta annorum, qui a triennio *fistulam* patiebatur in inguine dextro, de dolore gravissimo hepatis, præsertim ubi manu premebatur latus dextrum, conquerebatur.

Defuncti dissecto corpore, in conspectum veniebat ingens abscessus in ipsa substantia hepatis; præter puris copiam, circa vicinia fistulæ inguinalis. BLASIUS.

OBS. 753. (a) In cadavere puellæ quatuordecim annos natæ, quæ dolores immanes in ventre protuberante passa erat, & in-

HEPAR. & inter febrem lentam *tabida* perierat, reperiatur in hepate abscessus pure plenus. Hepar intestino colo, atque jejuno, cellulositate præter naturam genita, arte hærebat. Omentum evanuerat; & totum abdominis cavum pure erat repletum. CLAR. HALLERUS.

OBS. 754. Vir quidam ætatis consistentis incidit in *dolorem laseris dextri pectoris*, & *hypocondrii sinistri*, pungentem & lancinantem, cum febre ardente, qua septimo die interiit.

Instituta cadaveris sectione, præter pulmonis dextri purulentiam, reperitur magna puris copia in hepate. BALLONIUS.

OBS. 755. Quidam adolescens *ventris dolore, quasi colico*, torquebatur. Solitis adhibitis præfidiis compescuntur dolores; & inter proximam sanitatis spem, derepente moritur, cum ore pure repleto.

Lustratis interaneis, invenitur in cava hepatis parte incredibilis puris quantitas, ut nemo præsentium foetorem potuerit tolerare. RIOLANUS.

OBS. 756. Quidam post levem, uti videbatur, *tibia contusionem*, dolorem acutissimum patitur, qui tamen congruis topicis brevi fugatur, nulla remanente ecchymosi. Decimo circiter die a contusione, febre corripitur, qua intra quinque dies e medio tollitur.

Secundo cadavere invenitur abscessus pure sincero repletus, in substantia hepatis. EX ACTIS CHIR. PARIENSIS.

OBS. 757. Vir consistentis ætatis *febre inflammatoria* prehenditur, cum *dolore acerbissimo*, & *tensione hypocondrii dextri*; ac die decimo septimo obiit.

Exenteratum cadaver exhibet hepatis tunicam a parenchymate separatam; & intra illud spatium quinque libras puris albi. SANGTORIUS.

OBS. 758. Quidam *arthriticus* in *febre continuam* incidit, una cum catarrho in pectus decumbente. De insignibus præterea doloribus internis querebatur, quibus tandem confectus obiit.

Referato abdomine,prehenditur abscessus in hepate. Pulmo vero sinister erat patridus. G. PATINUS.

OBS. 759. Quidam puero erumpit *tumor* manifestus, digitis cedens, in ea *abdominis* parte, qua muscoli recti ad sternum pertingunt.

Secundo mortuo reperitur abscessus ingens in proximiori hepatis parte, pus viriosum, & graviter foetens continens. HOLLERIUS.

OBS. 760. In cadavere cujusdam nobilis, quidam viveret, *perpetuo vomitu* vexabatur, occurrebat pars convexa hepatis putrida: concava vero recondebatur abscessum, pugni magnitudine, atque pure repletum. BONETUS.

OBS. 761. Quidam de *dolore & tensione hypocondrii dextri*, per annum integrum, perpetuo querulus, tandem incidit in *febrem quartanam* continuam, & lethalem.

Inciso corpore deprehendebatur hepate scirrholo cum parte suppurata. CARPISO.

OBS. 761. (a) In cadavere cujusdam, *proemphyemato habiti* nil notatodignum reperiatur in utroque pectoris latere: sed occurrit ulcus purulentum in hepate, sub diaphragmate & colliis spuriis lateris; unde ortum traxit medentium error circa locum affectum. CLAR. HALLERUS.

OBS. 762. Inter sectionem cadaveris cujusdam qui *dolore hypocondrii dextri* per plures annos confectus fuerat; annotabatur hepar ingens, multis abscessibus repletum, & materia quadam indurata vitellos ovorum colore referente, infarctum. GATTIERUS.

OBS. 763. In cadaveribus variorum *febre* quadam *maligna* epidemica sublato, inter multiplices & notissimas læsiones, occurrebat hepar, partim purulentum, partim gangrænosum, cum cysti fellea bile viridi turgida. E. DIARIO MEDICO.

OBS. 764. Quidam juvenis *febre continua*, cum exacerbationibus quotidianis, laborabat. Accedebat *crebra horripilatio*. Duodecimo morbi die periit.

Hepar se offerebat purulentia tactum; & stagnabat aquæ copia in pectoris cavo. GRENDAL.

OBS.

OBS. 765. Quidam post febrem lentam aliquot annorum de dolore in hypochondrio dextro; tumore hepatis & spirandi difficultate querebatur. Quibus ingravescentibus fati cessit.

Exenterato cadavere inveniebatur ingens abscessus in substantia hepatis. BARTHOLINUS.

OBS. 766. In corpore cujusdam qui jam pridem de dolore in hypochondrio dextro querebatur; erat hepatis maximum, & diaphragmati præter naturam arctissime connexum, ingens apostema recondens. BARTHOLINUS.

OBS. 767. Quemdam febre lenta laborantem invadit hæmorrhagia nasum, nulla arte compescenda. Ventrem gestabat tumidum, cum macie totius corporis.

Post obitum dissecto, occurrit hepatis tumidum, & abscessibus repletis scatens, cum cysti fellea inani. LAUBIUS.

OBS. 768. Quidam temperamenti biliosi

dolore acuto circa regionem hepatis laborabat, qui pro pleurítico habebatur. Intra paucos dies exstinguitur. HEPAR.

Secundo cadavere, deprehendebatur vomica in hepate, cum maxima puris coactione. PANAROLUS.

OBS. 769. In cadavere cujusdam juvenis inflammatione jecoris extincta reperiuntur ulcera in hepate, ad interiora penetrantia. Præterea latitabat abscessus qui dimidiam urnam puris foetidi continebat. PAVVIUS.

OBS. 770. Celebrata sectione cadaveris cujusdam, qui dum viveret urinam viridem mingebat, quasi bile æruginosa infectam; reperiatur abscessus in cava jecoris parte. RHODIUS.

Ad hanc classem revocandæ sunt observationes Lib. I. 8, 421, 565, 643, 945, 978, 1123, 1435. Lib. II. 389. Lib. III. 39, 263. (a). Lib. IV. 87.

A R T I C U L U S X.

Hepatis exulceratio.

OBS. 771. Quædam matrona dolori hepatico per triennium obnoxia, febre acuta corripitur, cum vomitu bilioso, & immani hypochondrii dextri, nonnihil tumentis, dolore. Dein evanescentibus hypochondrii tumore & dolore, permanente vomitu, cæterisque in pejus ruentibus; mortali vinculo exsolvitur ægra.

Secundo abdomine, reperitur in regione lumbari dextra magna puris saniosi & foetidi copia; cum ulcere latissimo & foetissimo in parte concava hepatis; erosio & dilaceratis ductibus biliosis, una cum parte proximior duodeni, in cujus cavo reperiuntur duodecim calculi biliales, quorum majores nucem ponticam æquabant. CLAR. IMBERTUS.

OBS. 772. Quidam post violentam in regione stomachi contusionem, in vomitum

sanguinis immanem incidit; e quo evasit, superfluite tamen dolore, qui per plures annos ingravescentibus vomitum, dysenteriam, aliisque graviora symptomata post se trahit; donec tandem tot miseriis finem imposuerit lethum.

Inter sectionem cadaveris, magna deprehenditur hepatis pars ulcere cancroso exesa. Similem quoque labem contraxerat pancreas. CLAR. VAN-SVVIETEN.

OBS. 773. Mulier dolore gravi in dextro hypochondrio torquebatur. Corpus colore icteritico infectum sensim extenuabatur; nec deerat febris, cum urinis saturatis. Dolor denum nullis remediis cedens, vitæ finem fecit.

In hepatis convexa parte, magnum, amplum & profundum conspicitur ulcus; quod

quod verifimiliter inflammationi successit.
HEPAR. DODONEUS:

OBS. 774. Cuidam, cum diu laborasset ab hepate, tandem circa ejus regionem tumor apparuit, quo maturo & aperto sanies fluxit cum ægri levamine, qui tamen paulo post, inter sanitatis spem, interijt.

Instituta cadaveris sectione, inveniebatur hepar quasi marasmo tactum, & ulcere cancroso erosum. BALLONIUS.

OBS. 775. In cadavere cujusdam, qui post diuturnos, & immanes hepatis dolo-

res, subitanea morte raptus fuerat, in conspectum veniebat ulcus in convexa hepatis parte, quod ad suppurationem devenerat. BRASSAVOLUS.

OBS. 776. In cadaveribus duorum juvenum lue venerea extinctorum, animadvertabatur tota fere jecinoris tunica exulcerata. CAPIVACCIUS. & ALEX. BENEDICTUS.

In hac serie recipi debent observationes Lib. I. 309, 523, 1572, 1867 (6).

A R T I C U L U S XI.

Hepar putridum.

OBS. 777. Vir quinquagesimum quintum ætatis annum agens, asthmaticus, molesta cordis palpitatione confictebatur; non secus ac de pondere in hypochondrio dextro. Sub hac rerum conditione ingruunt dolores colici ab intestini incarceratione in seroto; urgente lypothymia, quibus tandem e medio tollitur.

Pulmones occurrunt putridi, cum nonnullis hærentiis. Diaphragma sursum, vel ad mediam thoracis partem ab intestino colo, flatulentia ultra modum distento, compulsum erat. Hepar putridum, instar fungi, friabile ad minimum digitorum contactum. Præterea in propatulum venit abscessus infra jecur intra duplicaturam peritonei, puse foetido repletus. BONETUS.

OBS. 778. Quidam sartor vorax, macilentus & diu valetudinarius, vomitionibus biliosis, ventris torminibus, atque dolore ventriculi post assumptum cibum, affligebatur. Tribus ante mortem mensibus sanguinem purum & copiosum vomitu rejecit; dein materiam nigram. Interea accedit ischuria cum frequentibus animi deliquiis. Venter postremo in tumorem attollitur; & ad plures migrat æger.

Præter colluviem nigram, & serosam, in abdomine stagnantem, major ventriculi pars hepati accreverat, adeo ut pars he-

patis ad latitudinem duorum digitorum ab ipsomet ventriculo continebatur, & putris erat. Hinc minime mirum si ventriculus materia nigerrima scateret. C. BAUHINUS.

OBS. 779. Quidam juvenis jampridem laborabat febre lenta, cum cibi fastidio, & alvi fluxu. Dejectiones erant subcruentæ, & locuræ carniū similes. Procedente morbo, & hypochondriis flatulentia ultra modum tumentibus, sensim vires deficient, donec tandem elapsis octo circiter mensibus ad Superos migraverit.

Summe distenta, & maculis nigris defœdata reperiiebantur intestina. Hepar erat partim scirrhum, partim putridum. Pulmones insuper costis accreti exanthemata, maculasque lividas præ se ferebant. E. NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 779. (a) Quidam litteratus, post febrem acutam, in varia ac diuturna hepatis mala, icterumque flavum incidit. Ingruit febris inflammatoria, perpetuo vomitu stipata. Icterus niger tum innotescit cum sensu pressionis in serobiculo cordis. Rebus tandem in deteriora ruentibus obiit.

Vesicula fellea tota consumpta deprehenditur, cum pseudo-calculo in media

putrilagine, perfecte ovali & lignei coloris, modice subaspero & unciali longiore. Hepatis pars proximior etiam computruerat. CLAR. HALLERUS.

OBS. 780. Vir quinquagenario major post febrem continuam incidit in *hecticam* cum macie, *hemorrhagia narium* frequenti, & sudoribus nocturnis. Dein accedunt tussis, *spirandi difficultas* cum sputo fordido. His addere licet *vomitum* & *diarrheam*; cum cibi fastidio, *cardialgia* & anxietatibus. Tandem marasmo confectus occubuit.

In apicium veniebant pulmones plevræ agglutinati, & gangrænosii. Dexter abscessum amplum recondebatur. Pericardium, quasi cartilagineum, cordis ambitui arcte hærebat. Epiploon erat putridum; atque hepar aridum, gangrænosum & friabile. E DIARIO MEDICO.

OBS. 781. Quidam cachecticus incidit in nauseam & *vomitum biliosum*. Accedit dolor ventris qui ægrum excruciauit per menses aliquot; & adeo *vehemens* fuit, ut dies noctesque ejulare coactus fuisset. *Alvum constipatam* habebat, cum febre lenta, tandem ad obitum vergente.

Hepar totum putrefactum invenitur; cum vesicula fellis omnino vacua. Intestina tenuia tam flava erant, ac si croco infecta fuissent; cum nonnullis gangræne notis. BONETUS.

OBS. 782. Puella sexennis prius *cachectica*, dolore lateris dextri sub veris costis, calore & siti corripitur. Pedes œdematosè tument, cum urinis turbidis. Accedunt febris & inquietudines; venter fit tumidus; dolet regio lienis; *sputa sunt cruenta*; ac demum obiit.

Secundo cadavere, hepar valde magnum, maculis infectum, & ex parte corruptumprehenditur. Abdomen sero fœdo & fœtido scatebat. Pulmones erant purulenti & putridi. E MISCELLANEIS CURSUS.

OBS. 783. Vir sexagesimum ætatis annum attingens dolore stomachi, cum obstructione hepatis & spirandi difficultateprehenditur. Dein ingruit icterus niger, sensim post se trahens tumorem crurum

œdematosum. Ingruentibus postremo animi deliquiis, moritur.

HEPAR.

Invenitur orificium ventriculi quodam modo corrosum & syderatum. Occurrit hepar marcidum & putrescens; cum vesicula fellis ultra centum lapillos continente. Pancreas, omentum & mesenterium erant sphacelata. HELVIGIUS.

OBS. 784. Vir nobilis incidit in *vomitum cruentum*, & pituitosum; cum appetitu insigni. Sanguinis resectio cessaverat; sed persistebat vomitus; adversus quem varia roborantia & adstringentia incassum præscribebantur. Tandem *agre spiritum trahens*, occubuit.

Celebrata cadaveris sectione, in propatulum venit hepar gangræna penitus corruptum, & putrefactum. MARTIUS.

OBS. 785. Quidam per biennium doloribus ad ventriculi regionem incredibilibus, præsertim noctu, aliisque symptomatibus alvinis discruciatu erat. Pridie quam moreretur per os excrevit sanguinem atrabilarium.

Inventum est hepar plane albicans, & semiputre. Cartilago xiphoides valde induruerat; & inferiore sui parte eminebat. BALLONIUS.

OBS. 786. Mulier quinquagenaria per septennium laboraverat *ascite*, a suppressis mensibus ortum ducente. Increscente malo, cum siti clamosa, corpore tabefacto, & ventre supra modum tumente, tandem obiit.

Inventum est jecur putridum, ita ut folis digitis impositis diffunderet. Occurrebant inter peritoneum & intestina numerosæ vesicæ inter se junctæ, e quibus disruptis emanavit aqua salissima ad libras duodecim. ZACUTUS.

OBS. 787. Quidam inflammationem hepatis primum patiebatur: hanc excipit *fluxus hepaticus*, quo per sex menses ad extremam maciem perductus, tandem occubuit.

Aperto corpore invenitur loco hepatis sola membrana ipsam veltiens, satis crassa, instar sacci, cui adhuc porrio saniei, loturæ carniū similis inerat, qualem scilicet tam longo tempore excreverat. BONATIUS.

OBS.

HEPAR. OBS. 738. In cadavere cujusdam *febre ardente*, delirio stipata sublato, reperiebatur ventriculus materia viscida ex viridinigricante repletus: major hepatis pars, prope cistim felleam, ab exundante bile acerrima erosa, & putredine tacta conspicitur. Simili labe afficiebantur aliæ partes, circa vesiculam sitæ. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 789. Quidam diuturno morbo consumptus, de *dolore in hypochondrio dextro* querebatur. In mortui cadavere repertum fuit hepar ita putridum & corruptum, ut integræ substantiæ vix quadrans superesset. Lien vero solito major, alias sanus, deprehendebatur. COITTERUS.

OBS. 790. Quinquagenarius *dolore* quodam *stomachi* gravativo per sex hebdomadas laborans, cum vomitu & difficili decubitu in alterutrum latus, tandem interiiit.

Superior hepatis pars diaphragmati accreta putris occurrit. Pulmones etiam læsi conspiciuntur. BALLONIUS.

OBS. 791. In fœto quodam *hydropico* & *hernioso*, inveniebatur hepar & lien vicinioribus partibus arctissime adnata. Hepar extrinsecus cruorem nigerrimum condensatum referebat: ingens præterea stagnabat aquæ flavæ & fœtidissimæ copia. PLATERUS.

OBS. 792. In cadavere viri quinquagenarii, *febre acuta*, cum *dolore & tensione hypochondrii dextri*, sublato, cernitur hepar torridum, & quasi adustum; cujus parenchyma universum abierat in putrilaginem, maximamque puris copiam effundebat; potissimum in parte gibba. PAVVIUS.

OBS. 793. Quidam in *dyssenteriam febrem stipatam* incidit, quam excipit *fluxus hepaticus*, quo nunc purum sanguinem, nunc loturæ carnum similem excernebat. Exacerbata febre, die septimo obiit.

Señto cadaveris ostendit hepar universum putridum, & fere dissolutum, cum læsione vicinarum partium. JORDANUS.

OBS. 794. Vir quinquagenarius *profluvio hepatico* a sex integris annis laborabat;

adeo ut viribus sensim decrefcentibus, extremum tandem diem obiit.

Inventus est minor hepatis lobus consumptus & colliquefactus; superfluit tantum ambiente membrana. BALLONIUS.

OBS. 795. Lustratis interaneis cujusdam mulieris *hydropica*, quæ se gravidam dicebat; abdomen continebat majorem aquæ fœtidæ, & purulentæ copiam. Omnia viscera crusta quadam purulenta obducta cernebantur. Hepar occurrit omnino putridum; omniaque sphacelata videbantur. SALTZMANNUS.

OBS. 796. In cadavere vetulæ macie confectæ & veterem ascitem gestantis, præter maximam aquæ copiam in abdominis cavo stagnantem, reperiebatur epiploon in epigastrio contractum & scirrhum. Hepar erat exiguum & putridum, absque purulentia conspicua. Lien erat extus cartilagineus. E NOSTR. ADVERSAR.

OBS. 797. In variis cadaveribus *lue* quodam *scorbutica*, & *epidémica* extinctorum reperiebantur mesenterium obstructum; hepar putridum & varios abscessus recondens; lien justo major & putris; purulentia demum in aliis, tum pectoris, tum abdominis visceribus. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 798. Quidam per sex hebdomadas de quodam *ventriculi affectu* querebatur; videlicet quoddam sentiebat *pondus molestissimum*, & sæpe vomebat. Ac demum fatis concessit.

Señto cadavere deprehendebatur superior hepatis pars plane putris & diaphragmati hærens. BALLONIUS.

OBS. 799. Quidam morbo prorsus ignoto per quinque & quadraginta dies laborans, animo sæpe deficiens tandem interiit.

Referato abdomine, totum hepar deprehendebatur pene putridum. Pulmones etiam erant corrupti. BALLONIUS.

OBS. 800. In corpore cujusdam, spatium triginta horarum, quasi angina strangulati, nil præter naturam invenitur in larynge: sed jecur in conspectum venit putre-

putrefactum; adeo ut, quasi gleba, dissolveretur. GUARINONIUS.

OBS. 801. Examini subjectis interaneis cujusdam qui per plures annos fuerat valetudinarius, cum *pravo cutis colore*, inventa est pars hepatis concava fere putredine absumpta. VESALIUS.

OBS. 802. Cadaver cujusdam muliercu-

læ *hydropica*, quæ pro gravida habebatur, exhibuit præter magnam aquæ fœtidæ copiam, hepar pene corruptum. PAVVIUS. HEPAR.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 23, 97, 139, 303, 409, 955, 977, 1313; Lib. II. 323, 723, 766, 930; Lib. III. 872; Lib. IV. 168. Præter quas vide *Viscera putrida*.

ARTICULUS XII.

Hepar gangrænosum.

OBS. 803. Quidam, post casum ab alto, omni caret sensu, erumpente copioso sanguine e naribus, & ex auribus. Postea insurgit *febris vehemens*, cum somnolentia & delirio. Caput erat œdematosum, cum cranio detecto, sed integro. Dum omnia bene se habere videbantur, ingruunt vomitus hiliiosi, cum crebris *typhymis* & sopore lethargico. Febris interea exacerbatur; recurrit delirium; ac tandem *vulnere exhausto*, dia vigesimo primo e casu interiit.

Lustrato cadavere, reperitur sanguinis copia in basi calvariæ inter meninges. Hepar erat mole maximum & gangræna tactum: ejus involucrium solito crassius subalbicabat; ejusque demum substantia, partim putrida occurrit. EX ACTIS CHIR. PARISIENSIB.

OBS. 804. Senex quatuor & septuaginta annorum, vinosus, *ventris dolore* corripitur, quem theriaca sumpta expulit. Deinde incidit in *dolorem gravativum* & quasi *erodentem in regione iliaca dextra*, paululum tumente. Intumescientia & dolor ad cæteras abdominis partes se extendunt. Pulsus fit major, & vibratus; postea humilis observatur. Erumpunt ructus crebri amari, & acidi. Ingruit delirium; artus convelluntur, & fatis cessit.

Inveniebatur sinister hepatis lobus prorsus sphacelatus. Ventriculus & intestina passim rubra & livida observantur, cum

fero purulento stagnante in abdominis cavo. VALSALVA.

OBS. 805. Vir trigessimum quintum ætatis annum agens, temperamento melancholico, quatuor abhinc mensibus e *peste* evaserat; cum denuo hoc nefando morbo percutitur; tribus erumpentibus *anthracibus*. Pulsus erat debilis; urgebant nausæ; ac demum accessit delirium lethale.

Cordis stupenda erat moles; ac præsertim auriculæ dextræ quinque digitorum transversorum latitudinem æquantis. Pulmones maculis lividis erant signati. Hepar gangrænæ notas exhibebat. Simili labe affecta vesicula semi-lacerata atram bilem fovebat. Duodenum denique & rectum inflammata annotabantur. DEIDIER.

OBS. 806. Quidam de vehementi dolore in regione hepatis querebatur, cum *dejectionibus* perpetuo *nigris*. Tandem singulru correptus ad plures migravit.

Examini subjectis interaneis, invenitur ren dexter duplo major, altero plane deficiente. Hepar circa limbum plane nigricabat; & varias gangrænæ notas exhibebat. Simili labe nonnihil afficiebatur lien & ren dexter. Intestina prorsus erant livida, propter contenta similia illis quæ per totum morbum dejecit. Ventriculus erat inanis. Cor flaccidissimum; ac demum vesica lapillum, fabæ magnitudinem æquantem, recondebat. SOLENANDER.

HEPAR. OBS. 807. Quidam post varia infortunia mœrore confectus delira loquebatur. Dein *cibum & potum averfatur*; cum pedibus œdematosis. Pergente *inadia*, vires sensim deficiunt: corpore tandem plane emaciato e vita migravit.

Inciso cadavere in conspectum venit hepar undequaque nigrum & quasi sphacellatum, ac digitorum vestigia retinens. DODONEUS.

OBS. 808. In cadavere cujusdam mulieris, quæ *ventris inferioris tumorem insignem*, & pene incredibilem per septem annos gestaverat, reperiatur stupenda aquæ putidissimæ copia in abdomine. He-

par, parte convexa, livido & nigro colore erat infectum. Occurrebat lienis substantia, quasi colliquescens, illæsa capsula. SEBITZIUS.

OBS. 809. Referato abdomine cujusdam monachi, qui de *dolore coli intestini* cum ardore acutissimo partium vicinarum queiebatur, hepar inventum est inflammatum, & gangræna correptum; quæ labes intestina, proximioresque partes infecerat. BARTHOLINUS.

Ad hanc seriem revocandæ observationes Lib. I. 337, 342, 431, 458, 607, 1516, 1636; Lib. II. 319, 368, 389.

A R T I C U L U S XIII.

Hepar steatomatosum.

OBS. 810. Miles quinquaginta annorum, post validum & improbum corporis nifum in *hepatitidem* incidit, quem sequitur *isterus*. Quibus superatis, dum sanissimum se crederet, *cholera* corripitur, e qua etiam evasit. Isterus denuo recurrit & fugatur. Dein ingruit dolor acerbis in regione *ventriculi*, cum magna præcordiorum anxietate. Deprehendebatur tumor in *hypochondrio dextro*, dolore stipatus. Alvus erat dura, cum vomitu nonnun-

quam recurrente. Sub hac rerum conditione tandem obiit.

Præter serum in abdomine stagnans; hepar occurrit maximum, intus totum steatomatosum, cum variis tuberculis in superficie. Cystis fellea callosa & sicca multos calculos recondebatur; ductus cysticus ab impacto calculo plane obturabatur. Pancreas denique rotum scirrhum deprehendebatur. CLAR. BAADERUS.

A R T I C U L U S XIV.

Hepar absumptum.

OBS. 811. Virgo quinque & viginti annos nata, *isthro pertinacissimo* laborans, incidit in hydropem *ascitem*, qui post solitum incrementum ad ultimam rerum lineam ducit in fellam decubentem.

Abdomen continebat aquæ turbidæ & quasi lutulentæ libras sex. Intestina livida flatulentia erant admodum distenta.

Epiploon annotatur quasi absumptum. Major hepatis lobus summe tumens deprehenditur; internus vero erat quasi absumptus, & vasa duntaxat membranæque exhibebat. Vasa biliaria ultra modum dilatata conspiciuntur. Vesicula demum felleis amplissima & a nativa forma degener, pondo quatuor vel quinque librarum, in-

nume-

numeris hydatidibus scatebat. EX ACTIS
PARISIENSIBUS.

OBS. 312. In cadavere fœminæ quatuor & triginta annorum, *hydropica*, præter ingentem aquæ crassæ, & amurcæ similis, copiam, reperitur jecur fere totum consumptum, venosis solummodo ductibus, iisque per paucis superstitibus. Lien & renes simili ferme modo afficiebantur. Ventriculus prasinam bilem continebat. Diaphragma aliquot in locis sphacelo correptum conspiciebatur. Uterus molam recondebat, quæ in materiam, melli similem, conversa erat. PAVVIUS.

OBS. 313. Quidam post grave capitis vulnus, nonnullis elapsis mensibus ab integra curatione, in *morbum hepatis* incidit. Primo scilicet se prodit *icterus*, cum

febre lenta: sequitur atrophia, *tumescit* & indurata *hepatis regione*. Tandem accedit delirium, quod brevi mortem post se trahit. HEPAR.

Aperto abdomine, hepatis substantia fere tota consumpta, ipsiusque loco putrilago & purulentia, tanquam in sacco inclusa, inventa est. MERMANNUS.

OBS. 314. In cadavere cujusdam *lentæ tabe* extincti, reperti sunt in vesicula fellea lapilli plusquam fere ducenti, partim quadranguli, partim cineritii, partim subflavi, & auro quasimicantes. Jecoris substantia plane erat exesa. De dolore tamen gravativo dextri lateris nunquam conquestus est. HORSTIUS.

De hac læsione hepatis mentio etiam subjicitur in observatione Lib. I. 1031.

A R T I C U L U S XV.

Hepar deficiens.

OBS. 315. Inter exenterationem cadaveris cujusdam viri *hydropæ* extincti; cum sub septo transverso hepar & lien quærentur, ne vestigium quidem illarum partium invenitur. (Quod sane quidem omnem fidem superat.) Substantia vero omnium intestinorum crassa & carnosa

prorsus deprehendebatur; multoque solidior quam ipsa musculorum caro; adeo ut densitate cordis contextui fere responderet. Insuper vena cava ex intestinis suam originem sumebat, eodem ferme modo quo vena portæ solet ipsis implantari. C. BAUHINUS.

A R T I C U L U S XVI.

Hepar aridum & exsuccum.

OBS. 316. Quidam febre per spatium semestrem afflictus, tandem in *delirium* incidit; quod ita exacerbatur, ut in furore animam efflaverit.

Cadaver cultro anatomico subiectum exhibebat hepar mole ingens, & friabile; levissimo contactu in rimas & fissuras dilabens. Vesicula recondebat bilem cras-

sam, picis instar liquidæ. Pancreas scirrhosum occurrit. Stagnabat copia humoris subcærulei in cerebro. Plexus choroides albicans, & quasi glandulosus annotatur. MANGETUS.

OBS. 317. Lustrato cadavere cujusdam mulieris quadragenariæ, *ictérico chronico*

HEPAR.

extinctæ, in conspectum veniebat hepar lividum, durum & exsiccatum, cum vesicula fellea in sese concidente & inani. Ventriculus & intestina livore affecta, flatu distendebantur. Occurrebat lien mole amplior, & nonnihil putridus. Pancreas infarctum & tumidum cernebatur; non secus ac epiploon crassissimum & scirrhum, cum stagnante sero copioso & subflavo. Cæterum ossa cum cæteris partibus colore flavo tingeantur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 818. In variis febre intermittente epidemica mali moris enecatis, deprehendebantur cordis atria, & pulmonum vasa, sanguine nigro turgentia, cum aqua effusa in thoracis cavum. Ventriculus flatulentia distendebatur. Hepar quasi inustum vel albidum & exangue, ac nonnihil induratum conspicitur. Pancreas erat scirrhum; cum liene putrido. CLAR. SENACUS.

OBS. 819. Inter sectionem cujusdam inflammatione hepatis, & febre continua, cum diarrhæa serosa, & biliosa, extincti, repertum est hepar insigni tumore protuberans; cujus superficiei erat mollis; & interior substantia, ligni instar, dura & retorrida deprehendebatur. GAR. PISO.

OBS. 820. In cadavere cujusdam juvenis, qui ascite & anasarca laboraverat, præter aquam flavam & subarraminiebatur hepar nigricans, durissimum, & tanquam corium torrefactum; adeo ut cul-

tro incidi vix posset. GUARINONIUS.

OBS. 821. In cadaveribus plurimum scorbuticorum, qui dum viverent, urinam excernebant rubicundam, deprehensum fuit hepar exangue, & exsuccum; cum vesicula fellis, nunc inani, nunc amurca, vel lapidibus foeta. VVILLISIUS.

OBS. 822. Referato abdomine cujusdam mulieris, quæ siti intensa a teneris erat conflata & dein variis morbis complicatis confecta; reperiebatur hepar intus aridum, & velut semi-coctum. HILDANUS.

OBS. 823. Corpus sectum cujusdam foeminae isæro & hydropo sublatæ, exhibebat jecur aridum, atrum, exsuccum, & instar corrugati corii, ita in se contractum, ut vix æquaret geminum pugnum. TULPIUS.

OBS. 824. In cadaveribus variorum cholera morbo denatorum, aridum annotabatur hepar & exsuccum cum turgente vesicula fellea. RIOLANUS.

OBS. 825. In cadavere cujusdam ascitici, inveniebatur hepar retorridum; cum intestinis syderatis, & altero rene putrido; præter aquæ copiam in ventre stagnantem. TULPIUS.

His addere licet observationes Lib. I. 180, 182, 265, 517, 558, 910, 1024 & 1038, 1396, 1551, 1577; Lib. II. 186; Lib. IV. 209.

A R T I C U L U S XVII.

Hepar fissum.

OBS. 826. Instituta sectione cadaveris cujusdam foeminae, cui crura summo pere inflata erant, deprehendebantur calculi innumeri in cysti fellea reconditi. Renes nigricabant, quibusdam in locis adeo pertusi & foraminibus patentes, ut citra divisionem, digiti in cavum intendi possent. He-

par præterea hinc inde fissum, & variis hydatidibus oblitum, annotabatur. PLATERUS.

OBS. 827. Exenterato cadavere cujusdam juvenis febre ardente extincti, hepar deprehendebatur aridum, & quasi combustum. cum.

eum quatuor rimis in parte convexa conspicuis. HESSIUS.

tenuis pelliculæ, post varias ægritudines, pluries vidit GLISSONUS.

HEPAR.

OBS. 828. Rimas & hiatus, in hepate quorum labia invicem annectebantur, ope

Pro affinibus haberi debent observationes Lib. I. 616, 655, 1016; Lib. II. 614, 369.

ARTICULUS XVIII.

Hepar calculosum.

OBS. 829. In cadavere cujusdam mulieris, de dolore & astu hepatis perpetuo querulæ, comperiebatur in inferiore parte lobi hepatis accreta cystis, longa, densa & ita dura, ut vix forcipe scinderetur; cujus cavitas repleta erat tumore glutinoso, ex nigro-splendente; in cujus meditullio repertus fuit lapis paulo minor ovo gallinaceo, qui securi per medium fractus resplendescibat; ac si nitro repletus fuisset, GREISELIUS.

OBS. 830. Quædam mulier diuturno & molestissimo hepatis dolore angebatur; quod demum invalescente e vita migravit.

Reperiebantur in decliviori hepatis parte lapilli figura & colore diversi, qui sua gravitate ex tunica sacculum, longitudine palmi, latitudine vero duorum digitorum, effecerant. BENEVENIUS.

OBS. 831. Quidam crebras pressiones & punctiones dextri lateris, sub nothis costis sentiebat. Accedunt febris & dysenteria, quibus brevi e medio tollitur.

Lustratis interaneis in conspectum venie-

bat totum hepar tartaro induratum. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 832. Vir quidam qui nusquam conquestus fuerat de hepate, post obitum exhibebat calculum, ovi columbini magnitudine, lobo jecinoris adnatum; eique sub finem parenchymatis appensum. HENR. AB HEERS.

OBS. 833. In cadavere sceminæ derepente extinctæ, repertus fuit lapis ad ovi anserini magnitudinem accedens, ponderis levissimi, intus candicans, & hærens hepatis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 834. Hepar cujusdam viri hydropse extincti, arena copiosa refertum conspiciebatur. LUCIUS.

OBS. 835. Post varios morbos, concretiones lapideas in substantia hepatis narrant se vidisse FALLOPIUS, BLASIUS &c.

In hac serie recipi queunt observationes Lib. I. 303, 458, 530, 633, 654, 659, 904, 1011, 1576, 1706, Lib. III. 549.

HEPAR.

ARTICULUS XIX.

Vermes in hepate.

OBS. 836. Quidam melancholicus gravi *hepatis obstructione* laborans, in *ictum* incidit; dein accedit *febris lenta* cum *alvi fluxu* pertinacissimo; quibus tandem absumptus obiit.

Secundo cadavere, inveniuntur vermes in ipsamet hepatis substantia, qui cellulas, tanquam distinctas cryptas, & lustra, sibi excavasse videbantur; minimi sane; sed tamen oculis nudis conspicui, capite nigri-

cante, sex pedibus erant instructi: totius animalis habitu, ad rotundum, cimicis instar, accedente. BIANCHUS.

OBS. 837. Exenterato cadavere cuiusdam viri, qui intricatissimo vel profus. ignoto quodam affectu laboraverat; in propatulum veniebat, intra hepatis substantiam, insignis vermium foetura. GEMMA.

ARTICULUS XX.

Hepatis adhesio morbosæ.

OBS. 838. Quidam *febre ardente* correptus, spumantem sanguinem reiciebat, cum *hypochondrii dextri dolore*. Pergente morbo, & ingravescente, tandem occubuit.

Inter dissectionem cadaveris, deprehendebatur hepar fibris quibusdam, vel contextu fibroso, connexum cum nothis costis; ut inde vix avelli potuerit. DURETUS.

OBS. 839. In cadavere cuiusdam qui quasi perpetuo de insigni dolore in *hypochondrio dextro* conquerebatur, visendum se præbet hepar tota sua superficie diaphragmati proximiori adnatum. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 840. Cultro anatomico subjectis nonnullorum corporibus qui dolore lateris.

dextri, speciem pleuritidis referente, consistabantur; inventum fuit hepar variis fibris costis spuris hærens. ZECCHIUS.

OBS. 841. Lustrato cadaverculo infantis bimuli, qui *dispnea* laboraverat, occurrebat hepar durum & albicans, arcte costis mendosis & diaphragmati accretum. BARTHOLINUS.

OBS. 842. In cadaveribus variorum *asthmaticorum*, deprehendebatur hepar diaphragmati præter naturam agglutinatum. CAR. PISO.

Haud ab similem casum sistunt observationes Lib. I. 108, 268, 441, 520, 599, 701, 1011, 1111, 1516; Lib. II. 17. 54, Lib. III. 147.

ARTICULUS XXI.

HEPAR.

Hepar crusta obductum.

OBS. 843. Introspectis cadaveribus variorum *hydrope* variæ indolis extinctorum, in apicem veniebat crusta quædam, e materia quadam alba pituitosa, & incrassata, instar albuminis ovi cocti, undequaque cingens hepatis ambitum, & nonnun-

quam lienis, cæterorumque viscerum. BARTHOLINUS, PANAROLUS &c.

Hujusce læsionis exemplum prostat in observatione Lib. I. 341.

ARTICULUS XXII.

Cystis fellea bilem atram continens.

OBS. 844. Vir quinquagesimum quintum ætatis annum agens horrore corripitur, quem excipit *febris acuta*, immani vomitu, & virium defectu, stipata. Erumpit *bubo pestilens* ex axilla sinistra, cum nonnulla remissione. Quinto a primo insulcu die siti intensâ vexatur æger; & *spirandi difficultate* premitur. Postmodum exanthematibus atro-purpureis deturbatur pectus, & paulo post rebus humanis vale supremum dixit.

Exenterato cadavere, in conspectum veniebant intestina phlogosi tacta. Hepar inculpatum se præbet; sed vesicula fellea bile glutinosa & nigricante distendebatur; nec absimili colluvie scatebat ventriculus. Pulmones insuper maculis purpureis signa-

ti, costis hærebant. COUZIERS.

OBS. 845. Inter sectionem cadaveris pueri undecim annos nati, & *peste* sævissima rapti, in conspectum veniebat vesicula fellea, bile atra & glutinosa turgens; quæ etiam ventriculum conspurcabat; varias præterea gangrænæ notas præ se ferentem. COUZIERS.

Vulgatissimæ hujusce læsionis exempla prostant in observationibus Lib. I. 424, 440, 441, 450, 580, 606, 608, 612, 653, 709, 722, 742, 807, 816, 826, 1017, 1620, Lib. II. 312, 315, 316, 758, 759; Lib. III. 30, 70, 142, 262, 381, Lib. IV. 86, 88.

ARTICULUS XXIII.

Cystis fellea porracea & æruginosa bile turgens.

OBS. 846. Lustratis interaneis cujusdam puellæ duodecim annos natæ, post *alvi fluxum* contumacissimum & æruginosum extinctæ, deprehendebatur hepar sanum;

sed vesicula fellea ingens, vel ovi gallinacei magnitudinem superans; bile æruginosa repleta. DIEMERBROEK.

OBS.

HEPAR.

OBS. 847. Referato abdomine pueri decennis post *cholera*, *febre leipyrria* correpti, & *inflammatione hepatis* extincti, occurrit vesicula fellis ovum gallinaceum magnitudine æquans, bile saturate viridi repleta, qua etiam tumebat porus choledocus. BONETUS.

OBS. 848. In cadaveribus variorum in-

fantium inter *cholera* morbum extinctorum, in conspectum veniebat folliculus felleus bile æruginosa scatens. DIEMERBROEK.

In hac serie locum assequi valent observationes Lib. I. 683, 449; Lib. II. 539, 540, 930. Lib. III. 33.

A R T I C U L U S XXIV.

Humor degener in cystis fellea.

OBS. 849. Instituta cadaveris sectione cujusdam mulieris, jamdiu *cachectica*, & ad varias ægritudines proclivis, deprehendebatur in vesicula fellea, latex quidam ferofus & pallidus; non solum minime amarescens; sed etiam insipidus, dulcique proximus; a genuina scilicet bile plane degener. GLISSONIUS.

OBS. 850. Inter exenterationem cadaveris cujusdam viri *cachectici* & *leucophlegmaria* diuturna extincti, in conspectum veniebat vesicula fellea humorem albicantem & mere lacteum continens; a mera bile plane alienum; inculpatis cæteris visceribus. RIVALERIUS.

OBS. 851. Lustrato cadavere cujusdam hydrope *ascite* defuncti, præter colluviei ferofæ, flavæ & corruptæ copiam, deprehendebatur omentum fere absumptum. Hepar vero occurrebat valde induratum & scirrhum, intusque croceum; vesicula

fellea sanguinem atrum, crassum & feculentum continente. PAVVIUS.

OBS. 852. In Cadavere cujusdam constitentis ætatis intra triduum *peste*, vomitu *bilioso*, & anthracibus, supata, sublati, occurrunt ventriculus & intestina flatu turgida. Vesicula fellis triplo major bile ferofa nigerrima replebatur. Ventriculus cordis sinistè ingentem polypum recondebat. LE MOINE.

OBS. 853. In cadavere cujusdam nutricis *peste* intra triduum raptæ, annotabatur intestinum ileum nonnihil inflammatum. Hepar vero mole maximum, vesiculam felleam sero quodam nigerrimo turgentem exhibebat. LE MOINE.

Hanc classẽ ingrediuntur observationes Lib. I. 12, 394, 620, 903, 983; Lib. II. 98, 422.

A R T I C U L U S XXV.

Pus in cysti fellea.

OBS. 854. Vir quinquagesimum & quintum ætatis annum agens, vini intemperans, dolore pectoris cum spirandi difficul-

tate ante annum tentabatur; pulsus fit inæqualis; lotium parce fluit, cum pedibus œdematosi. Sub hac rerum conditione erum.

erumpit media nocte per totum corporis habitum quædam *efflorescentia*, cum calore & immani pruritu; qua intempestivo frigore repulsa, derepente interiit.

Inter cadaveris anatomen,prehendebatur hepar mole majus. Vesicula fellea, forinsecus albicans, & intus ulcerosa, sin-

cerum pus continebat. Cor erat prægrande, cum auricula dextra amplissima. Ventricle cerebri modicam feri turbidi quantitatem recondebant. LANCISIUS.

Haud absumilis purulentie exemplum præbet observatio Lib. I. 710.

A R T I C U L U S X X V I.

Cystis fellea mire tumens.

OBS. 855. Puer duodecim annos natus, post casum ab alto, & hypochondrii dextri gravem contusionem queritur de dolore obscuro & gravativo in parte læsa. Nonnullis elapsis mensibus solito tristior evadit, deficit appetitus. Tandem accedit mæcies cum vomitu & dolore stomachi. Sequitur febris lenta, cum siti & cute arida. Sedes rariores albicant; & tument crura. Sub hoc rerum statu, erumpit tumor durus in hypochondrio dextro, qui post certum incrementum ad latus sinistrum pertingit. Dein in altum elevatur abdomen, cum manifesta fluctuatione. Urget spirandi difficultas & plane impeditur decubitus, usque ad mortem.

Reperiebatur omentum intestinis adglutinatum. Hepar variis tuberculis scatebat. Vesicula fellis mire distenta libras octo bilis continebat; ejus cavum variis cellulis erat distinctum. Præterea in parte sinistra abdominis occurrit saccus lieni adnatus, aquæ limpidæ libras sex continens. EX ACT. EDIMBURGENSIB.

OBS. 856. Vir quadragenarius per quatuor menses febre duplici tertiana laborabat, quæ in tertianam simplicem mutata, tandem in quartanam desit. Tum corpus fit œdematosum: paulo post tumor evanuit & supervenit molestissima tussis. Postremo macie confectus in motus convulsivos lethales incidit.

Secundo cadavere, occurrunt in superficie cordis hydatides concrescibili sero turgidæ. Pulmones erant phlogosi affecti. Vesicula fellis ingentis erat magnitudinis: intra cujus tunicas recondebatur materia quæ-

dam compacta & gelatinosa, unde horum laterum crassities digitum æquabat. Meatus demum cysticus callosus ab eadem concreta materia obstruebatur. FANTONUS.

OBS. 857. Vir quinque & quadraginta annorum, post nonnullos febris intermittentis paroxysmos, & defluxionem catarrhalem, in marcorem incidit, tussi sicca & pravis digestionibus stipatum. Dein ictero corripitur cum duritie, doloris experte, circa regionem hepatis. Lotium erat turbidum & subrubrum, cum dejectionibus albicantibus. Paulo post deficit appetitus; prosteruntur vires; & obiit æger.

Referato abdomine inveniebatur vesicula fellea mirum in modum tumens, & peritoneo accreta; quæ scilicet bilis viscidæ & glutinosæ libram unam & amplius, continebat, cum sexaginta pseudo-lapidibus, multiformibus & diversæ molis. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

OBS. 858. E quodam juvene hydropico duodecim educabantur libræ lymphæ viridescentis, ope paracentesis; ac postmodum moriebatur.

Triplici causæ fuit adscribenda ventris moles; 1. asciti; 2. hydropi lienis, qui supernumerariam a peritoneo accipiens membranam; inter hanc & propriam tunicam aquæ limpidæ & inodoræ, sed muriaticæ libras sex continebat; 3. immani vesiculæ felleæ amplitudini, quæ in varios loculos divisa octo libras bilis spissioris gerebat, CLAR. DE HAEN.

HEPAR.

OBS. 359. Quidam puer *cephalgia* sævissima, & *paraphreniide* laborabat; subsequente tandem *sopore*, nulla arte fugando, ad plures migravit.

Inciso cadavere, nullum occurrit vitium notatu dignum in cerebro; sed vesicula fellea bile subfusca mirum in modum distendebatur, & portentosa apparebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 360. Inter secundum *ictericum*, cuius *alvus*, dum in vivis ageret, erat obstructa, in propatulum veniebat folliculus felleus, stupendæ magnitudinis, & ingentem bilis copiam retinens. BARTHO. LINUS.

In hoc censo collocari debent observationes Lib. I. 811. Lib. II. 487.

ARTICULUS XXVII.

Pseudo-lapides biliares.

OBS. 361. Vir sextum & sexagesimum ætatis annum agens, gravibus ad *ventriculum cruciatibus* correptus est, cum bilioso & copioso vomitu, *alvi obstructione* & febre. Opportunis præsiidiis fugatus morbus, paulo post denuo recurrit, cum pulsu parvo & intermittente; atque appetitu prostrato. Dein nigerrima per alvum redduntur, atram antiquorum bilem referentia. Accedit grave animi deliquium; & subdelirare cœpit æger, de acerbissimo capitis dolore querulus. Ac tandem sexto a morbi initio mense decessit.

Lustrato abdomine, vesicula fellea triplo major quam par esset, bilem nigerrimam, amurcæ instar continebat; cum octodecim pseudo-calculis diversæ molis & multiformibus, quorum maiores ipsi vesiculæ parietibus quasi hærebant. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 362. Quidam sexagenarius de insigni corporis debilitate, appetitu prostrato, & noctibus inquietis querebatur. Pulsus erat durus & celer. Urina sabulum rubrum deponebat. Gravitate circa præcordia; & vespere calorem cum oris siccitate experiebatur. Noctu vero symptomatice sudore plestebatur. Sic paulatim ad extremum diem se composuit.

Lustrato cadavere, lien reperitur prorsus marcidus. Vesicula fellea bile exinanita, lapillis quasi siliceis diversæ magnitudinis scatebat, quorum major cicerem exsuperans porum biliarium obruebat. Remanescentes arenulas rubras recondebant. Pericar-

dium omni humore orbatum se præbet. Aperto cranio invenitur processus falciformis ad sui dimidiam longitudinem penitus osseus. BONETUS.

OBS. 363. Matronda triginta annorum ad *colicam hepaticam*, nonnunquam immanem, prona, cum tumore *cystis fellea*, tandem incidit in insultum ferociorem; sub quo totum abdomen protuberat, & sensus peribiduum obnubilantur. Postea dolores leniuntur & solvitur alvus, cum dejectionibus biliosis & purulentis. Post septem elapsos anno, ab hoc insultu, cujusvis doloris nescia ægra, febre maligna corripitur, qua ad ultimam rerum lineam ducitur.

Hepar & vesicula fellea morbose hærebant intestino colo, non secus ac peritoneo. Vesicula exigua pseudo lapidem, nucis moschatæ magnitudinem æquantem recondebat. Lateribus vesiculæ adeo hærebant prædictus lapis, ut ne quidem bilis guttam continebat illud receptaculum. EX ACT. CHIR. PARISIENS.

OBS. 364. Vir septuagenario major ad dolores *colicos*, viginti abhinc annis, erat valde proclivis; sub quorum paroxysmis, dolor primum sævebat in hypochondrio dextro, dein ad dextrum & cartilaginem ensiformem propagatus, cum pectoris angustia & spirandi difficultate. Accedebat vomitus materierum hypticarum, quibus dentes stuporem continebant. Intra quatuor horas circiter continebantur paroxysmi,

mi, ac bis, terve in mense recurrebant. Tandem accedit peripneumonia; quæ emedio tollitur.

Præter pulmones inflammatos, saniosos, & sphacelatos, reperiebatur folliculus felleus solito amplior, & undetriginta calculis biliaribus repletus, quorum plerique nucleum avellanæ magnitudinem æquabant. E DIARIO ERUDITOR.

OBS. 865. In cadavere cujusdam fœminæ doloribus colico-hepaticis obnoxia, & post excretionem variorum lapidum biliarium per sedes extinctæ, deprehendebatur in vesicula fellea calculus ad nucis juglandis magnitudinem accedens, intense flavus & satis fragilis. Notatu dignum insuper occurrit ductus choledoci orificium in intestino duodeno; hoc enim ostium, quod cæteroquin nonnisi accurata inspectione detegi potest, adeo amplum animadvertitur, ut minimum digitum facillime admitteret; procul dubio a calculis majoribus, qui antea exierant, eo usque dilatatum. HELSTERUS.

OBS. 866. Virgo viginti annos nata isſtero, levi dolore in regione hepatis stipato, a mense laborabat; cum quasi subito corripitur cordis palpitatione & respiratione anhalosa. Accedit pedum intumescencia œdematosa; quam pressio pede sequitur hydrops pectoris, quo inter sex hebdomadas occubuit.

Præter aquæ copiam in pectore stagnantem, reperitur hepar mole majus. Vesicula fellea plus æquo distenta binos pseudo-calculos ad nucis moschatæ magnitudinem accedentes recondebatur. Alter calculus, fabæ magnitudine, ductum cysticum obturabat. CLAR. IMBERTUS.

OBS. 867. Inter exenterationem cujusdam phthisici, qui dum viveret plures insultus colica hepatica passus fuerat, in conspectum veniebat folliculus felleus mirum in modum distentus; continens scilicet centum & triginta lapillos biliosos angulosos & multiformes, quorum nonnulli majores nucleis avellanæ magnitudinem æquabant; minoribus vero pisum æmulantibus. Ne minimam humoris biliosi guttam recondebatur prædictum receptaculum. Referato pectore pulmones conspiciebantur pure in-

farcti, & putridi. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

HEPAR.

OBS. 867. (a) In cadavere cujusdam fœminæ hydrope extinctæ, præter aquæ ingentem copiam occurrit hepar scirrhotum, cum ampla vesicula fellea, quæ multum liquoris albi, & penitus insipidi, continebat, cum enormi farragine calculorum; numero scilicet quadraginta & centum. Ductus cysticus tribus lapillis obturabatur; choledocus vero bile flava & amara turgebat, cui ingressus ad vesiculam plane denegabatur. CLAR. HALLERUS.

OBS. 867. (b) Lustrato cadavere cujusdam mulieris isſterica, deprehenditur omentum corporis carnei naturam referens. Hepar ulcere erosum se præbebat. Cystis fellea quindecim calculos continebat, quorum quatuor majores nucleum avellanæ superabant; reliquis parvis: angulosi omnes erant cum aliqua cubi similitudine. Unius rostrum in ductum cysticum, hinc obturatum, producebatur. Bilis reliqua pauca parum amara, & parum flava. CLAR. HALLERUS.

OBS. 867. (c) In cadavere cujusdam latronis, laqueo suspensi, cujus firma erat valetudo, deprehendebantur in vesicula fellea duo pseudo-calculi albo lutei, ex granulis compositi. Alter major ovatus cœcum finem siccæ vesiculæ replevit; alter parvus in principio ductus cystici, infra obicem summe dilatatus, arctehærebat, & hinc impediēbat quominus bilis ab hepate secreta ad vesiculam appelleret. CLAR. HALLERUS.

OBS. 868. Quidam arthriticus in morbum regium incidit; qui dein hydropem ascitem post se trahit. Quo pergente varia & graviora caput exerit symptomata, cum quibus ultra sex menses colluctatus tandem leniter expiravit.

Occurrit calculus biliaris totam vesiculam felleam replens. Hepar croceo colore partim tinctum conspiciebatur. Intestina maculis lividis & nigris hinc inde distincta cernebantur. Renes præterea parvi & flaccidi nucleis juglandis molem vix æquabant. TIMÆUS.

HEPAR.

OBS. 869. Nobilis mulier inter præposita adversus sterilitatem remedia, vomitu bilioso, permolesto & quasi continuo corripitur. Tandem accedit pleuritis, quæ brevi decumbentem mittit illuc unde negant redire quemquam.

Cultro anatomico subiectum cadaver exhibebat vesiculam felleam summe extensam; vel plane obstructam propter decem pseudo-lapides, satis grandes, & glandis faginæ figuram exacte referentes. CAMERARIUS.

OBS. 870. Quædam mulier sexagesimum ætatis annum superans jampridem morbo regio laborabat, & continuo vomitu excruciabatur. Quibus pergentibus, & ingravescantibus, tandem ad plures migravit.

Inter corporis exenterationem multi reperti sunt calculi in vesicula fellea, quorum unus prægrandis meatum choledocum subierat; adeo ut undequaque obstructus annotaretur prædictus-tubus. COITERUS.

OBS. 871. Quidam septuagenarius multis abhinc annis, quoties in lecto se convolveret, magnum, molestumque pondus, ex una in alteram partem delabens circa regionem hepatis percipiebat.

Huic post obitum dissecto, inventi sunt duo lapides ingentis magnitudinis in vesicula fellea, hinc summe distenta. Hepar, & cætera viscera abdominis, inculpata videbantur. EABR. HILDANUS.

OBS. 872. Adolescens novem & viginti annorum de stomachi & hypochondrii dextri læsionibus, cum nausea querebatur. Alvus erat adstricta & noctes erant insomnes. Tandem macilentus, & mœrore confectus, obiit.

Corpus sectum exhibuit cor tabidum. Vesicula fellis duo & viginti calculos angulosos & magnitudine dispares recondibat; quorum minimi pisces, & maximi fabis, respondebant. KENTMANNUS.

OBS. 873. Vir quadragenario major colica hepatica obnoxius, dejectis per sedes variis pseudo-lapidibus biliaribus diversæ molis: tandem ingruente insultu longiori, & ferociori extinguitur.

Hepar sanum occurrit: sed vesicula fellea innumeris lapillis atro-viridibus, & angulosis scatebat; quorum bini in ductum

communem deturbati, hunc canalem, ad crepaturam, ultra obicem disilentum, obturabant. E NOSTRIS ADVERSAR.

OBS. 873. (a). In cadavere cujusdam, ad fatuitatem hypochondriaci, lienoso morbo, & frigore enecti, occurrebat hepar maximum, proprio processu ad lienem extensum. Bilis pauca, & vix amara co-cervabatur in folliculo felleo, qui recondebatur calculum totum fere spatium replens, forma oblonga, e colore fusco variegatum, & elegantissimum. CLAR. HALLERUS.

OBS. 873. (b) Instituta sectione cadaveris cujusdam femine, quæ ictero nusquam laboraverat, ventriculus reperitur circa pylorum valde contractus. Vesicula fellea alba, absque bilis vestigio fovebat duos albos calculos, avellanæ mole; sub cortice saturate virides, quæ viriditas in flavedinem abibat. Quenlibet sua quasi capsula continebat. CLAR. HALLERUS.

OBS. 873. (c). Introspetto cadavere cujusdam feminae centum annorum, in pro-patulum veniebat vesicula fellea continens, præter bilem paucam vix amaram, calculum biliarem, exiguum & angulosum sub prima valvula orientis ductus cystici, quo plane obturabatur hic tubus. Alter conspiciebatur, avellanæ molem superans, circa fundum vesiculæ, cum pluribus aliis minoribus. CLAR. HALLERUS.

OBS. 873. (d) Inter sectionem mulieris laqueo suspensæ, quæ sanissima, dum viveret, videbatur, intestina, ut solent in strangulatis, deprehendebantur ruberrima. Vesicula fellea continebat undecim pseudo-lapides; quorum unus latitabat in choledoco ductu; & tres in canali cystico. Omnes mori forma & multis quasi acinis conflati videbantur. Bilis erat pauca & vix amara. CLAR. HALLERUS.

OBS. 874. Quidam icterum cum dolore immani ventriculi prius perpeffus, febre corripitur cum dolore hepatis. Interea abdomen in altum protuberat; respiratio fit difficilis, & adventat mors.

Instituta cadaveris sectione, vesicula fellis solito amplior quinque & octoginta calculos biliares complectebatur; ab uno quo-

rum

rum transfixi erant vesiculæ parietes. CL. IMBERTUS.

OBS. 875. In cadavere cujusdam mulieris summe obesæ, quæ ex *hydropse univetsali* decesserat; præter aquam, tum in pectore, tum in abdomine patet vesicula fellea plus æquo tumida bile lenta & viscida, cui innatabant quatuor calculi magnitudine impares. EX INSTITUT. BONIENSI.

OBS. 876. Inter anatomen cujusdam mulieris morbo regio extinctæ, deprehendebatur hepar decolor, & durum. Vesicula fellea tres lapides recondebatur nucis juglandis molem æquantes & colore gagatem referentes; cum pluribus aliis minoribus ductus biliares distendentibus. DEODATUS.

OBS. 877. Vir quatuor & sexaginta annorum *arthritis* & *asthmaticus* *ictero* corripitur. Accedentibus demum gravioribus symptomatibus obiit.

Inveniebantur bina tubercula in pulmonibus. Vesicula fellea & porus choledocus duo & septuaginta lapides, pilorum & fabarum magnitudinem æquantes, recondebant. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 878. Quidam dolore fere perpetuo, compressivo & tensivo *precordiorum*, jam pridem querebatur. Quo demum ingravescente, extinguitur.

Lustratis interaneis occurrit vesicula fellea bile turgens, & lapidem biliarem, nucem moschatam magnitudine superantem, continens. VVEPPERUS.

OBS. 879. Cadaver cujusdam mulieris, quæ spatio quatuordecim annorum molestissimo *alvi fluxu* laboraverat præbet vesiculam felleam ultra dimensionem naturalem distentam a pseudo lapide duro, & inæquali, totam cavitatem accurate replente. GRETERUS.

OBS. 880. In corpore cujusdam senio & morbis confecti, inveniebantur in folliculo fellis duo insignes lapides cærulei, quorum alter ovi columbini magnitudinem æquabat. Laboraverat quidem diu morbo *regio*, & ultimo febre correptus occubuerat. FERNELIUS.

OBS. 881. Quidam ferociori *colica hepatica* frequenter tenebatur. Tandem incidit in *febrem continuam* cum dolore in tota abdominis parte dextra. Nono die supervenit *icterus*, quem brevi sequitur mors.

HEPAR.

Referato abdomine reperta est vesicula fellea lapillis biliaribus plena, cum hepate albicante. BALLONIUS.

OBS. 882. In cadavere fœminæ quæ per septem annos morbo prorsus ignoto laboraverat, reperiebantur in cytti fellea ultra triginta lapides, variæ figuræ & diversi coloris; inter quos unus animadvertitur qui nucem moschatam magnitudine superabat. DECKERS.

OBS. 883. Quædam vetula, quæ bene se habere videbatur, casu ab alto subito enecatur.

Lustrato cadavere, annotatur vesicula fellis nullam bilem continens; sed replebatur pseudo lapide pondo duarum unciarum & semis, qui e congerie sexaginta minorum calculorum constari videbatur. EX ACTIS PHYS. MED. GERMAN.

OBS. 884. Cadaver cujusdam *ictERICI* & *hydropici* exhibebat hepar grande, colore nigricante. Vesicula fellis bile turgebat. Porus biliaris lapide huc adacto omnino obturatus conspiciebatur, præter colluviem serosam in abdomine stagnantem. BONNETUS.

OBS. 885. Quidam adolescens jamdiu querebatur de *stomachi* & *hypochondrii dextri doloribus*, fere continuis; quibus demum exasperatis fractus decessit.

Exenteratum cadaver exhibebat duo & viginti calculos in vesicula fellea contentos. KENTMANNUS.

OBS. 885. (a) Secto cadavere cujusdam jam senescentis, & dysuria calculosa sublati; qui *nusquam ictero, vel colica hepatica* laboraverat, reperiebantur centeni pseudo-calculi pisi-formes in cavo folliculi fellei. CLAR. SAUVAGES.

OBS. 885. (b) In cadavere infanticidæ, *laqueo suspensa*, vesicula fellea paucam bilem, vix amaram continebat: sed fovebat

pseu-

HEPAR. pseudo-calculum, mori forma, subnigrum, rotundum & undique tuberculosum. CL. HALLERUS.

sex inveniebantur lapides nigri in cysti fellea. CRUCCIUS.

OBS. 886. Quædam virgo continuis sub dextro hypochondrio doloribus conflictabatur, quibus tandem ultra modum sævientibus fatis cessit.

Folliculus fellis, ob pondus inclusi lapidis in substratum intestinum, & attritum, incumbibat. BALLONIUS.

OBS. 887. Quidam litteratus per multos annos de gravibus lateris dextri doloribus querulus, tandem in hydropem lethalem incidit.

Reperiebantur novem lapides biliares, prægrandiores, in vesicula fellea reconditi. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 888. In cadaveribus variorum quidam viverent de nullo dolore in hypochondrio dextro conquerebantur, reperti sunt plures calculi, usque ad septem & sexaginta in vesicula fellea latitantes. HEL. VVIGIUS.

OBS. 889. Instituta sectione cadaveris cujusdam asthmatica cujus alvus erat adstricta, reperiebatur lapis pondere quatuor drachmarum, qui accurate replebat vesiculam; bilis plane deficiente. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 890. In cadavere cujusdam diarrhæa biliosa per tres septimanas perseverante extincti, deprehendebatur vesicula fellea artefacta, & lapillos tres durissimos recondens. RIOLANUS.

OBS. 891. Reserato abdomine cujusdam principis, qui inter alia mala ex alvi suppressione & vomitu pertinacissimo obierat,

OBS. 892. Inter dissectionem cujusdam qui per septennium iætero laboraverat, deprehensus est lapis totam vesiculam felleam occupans. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 893. In cadavere cujusdam qui iætero nigro laborabat inveniebantur novem & nonaginta lapides in cysti fellea, pisorum magnitudinem æquantes. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 894. Lustrato abdomine cujusdam matronæ, quæ dolore gravativo laborabat in regione hepatis tumente, inveniebatur maxima calculorum copia in vesicula fellea. STIEBERUS.

OBS. 895. In corpore cujusdam morbo regio jamdiu laborantis, & hydropem extincti deprehendebantur plures pseudo-lapides, diversæ molis & figuræ in folliculo felleo. MÆBIUS.

OBS. 896. Multi rerum medicinalium scriptores de lapidibus biliaribus in vesicula repertis post colicos dolores, iæterum & hydropem, mentionem fecerunt usque ad satietatem. Addere licet innumeras nostras observationes quas tradere superfluum fere judicavimus. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 26 (a), 273, 329, 410, 602, 620, 705, 711, 712, 717, 720, 738, 785, 814, 857, 1086, 1087, 1130, 1168, 1317, 1318, 1319, 1572. Lib. II. 40, 77, 136, 147, 232, 235, 342, 614, 859. Lib. III. 39, 42, 55, 179, 226, 406.

ARTICULUS XXVIII.

HEPAR.

Ductus biliaris obstructus.

OBS. 897. Fœmina a tribus septimanis sc̃do *istero* afficiebatur; oculi nempe, labia, palatum, lingua & ungues eodem colore tiñta percipiebantur. Tandem inveterascente malo, & accedentibus gravioribus symptomatibus, ad Superos migravit.

Omnia viscera, vasa & membranæ croceo colore erant imbuta. Stagnabat serum luteum in ventriculis cerebri. Cartilagine & ossa intus, & excus etiam flava deprehendebantur. In hepate nihil præter colorem accusari potuit: sed occurrebat in ductu cyllico calculus durus & inæqualis, pisum majorem superans; adeo pertinaciter impactus, ut sectione duntaxat potuerit extricari. In cavitate vero vesiculæ fellæ fuit pauca bilis, eaque lenta & glandulosa. CLAR. STORCK.

OBS. 898. Mulier sexagenaria per triginta ferme annos, atrocissimos dolores in abdomine per intervalla patiebatur. In *hydropem* demum incidit; qui opportunis, uti videbatur, præsidii curatus, postea recruduit, & vitæ imposuit finem.

Præter aquæ stupendum proventum, hepar se obtulit ingens, & nonnihil scirrhum. Vesicula fellis calculos recondebat, quorum unus arcte hærebat vesiculæ cervici, adeo ut vix detrahi potuerit. Præterea mesenterium scirrhum & erosum deprehendebatur. Pulmones vero toti erant purulenti, tuberculis nigris & cæruleis referti. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 899. Recens natus horrendo ejulatu omnibus molestus erat. Accedebant leviores *insultus epileptici*. Tussis erat continua, & vomitus frequens. Materiam spumosam & nigricantem per sedes deiciebat. Quibus tandem pergentibus & ingravescentibus octavo ætatis mense occubuit.

Stupenda bilis copia stagnabat in abdomine. Vesicula fellea ingens deprehende-

batur. In ductu biliari occurrebat obstructio, adeo ut sufflaminata bile, & vesicula ad crepaturam turgida, bilis per diapedesim in abdomen effundebatur. BLASIUS.

OBS. 900. Quidam vegetæ ætatis, & inter bibones celebris, febre acuta, prævio horrore, corripitur, qua intra paucos dies e vivis eripitur.

Lustrato cadavere, occurrit vesicula fellea inanis, vel tantillum aquæ limpidissimæ continens. Ejus cervix pseudo-lapidem nigricantem plane obturata deprehenditur. Vasa biliaria, infra obicem, stupenda bilis copia turgebant: sed supra obicem nullum intus & extus flavedinis vestigium apparebat. E NOSTRIS ADVERSAR.

OBS. 901. In cadavere viri quinquaginta annorum, qui inter pravam victus rationem, post pertinacem *asarrum*, in *ascitem* inciderat; præter plures aquæ subcruentæ mensuras, inveniebatur omentum grandinosum; partim in scrotum delapsum. Hepar totum albicabat: vesicula quidem fellis ad ovi gallinacæ magnitudinem distenta puram lympham nona flavedine tiñctam continebat. Ductus cyllicus calculo arcte occludebatur. E NOSTRIS ADVERSAR.

OBS. 902. Inter exenterationem cadaveris cujusdam virginis *ascitæ*, reperiiebatur hepar induratum. Vesicula fellis admodum magna, aquota, at nullo modo amaro aut bilioso, humore repleta conspicitur; in cujus ductu cyllico calculus occurrebat, ciceris majoris magnitudine, qui meatum accurate obturabat. RUYSCHIIUS.

OBS. 903. In cadavere mulieris triginta annorum, *ascite* extinctæ inveniebatur folliculus fellis omnino candidus, intus forisque, & nullam bilem continens; sed minorem duntaxat humoris candidi copiam.

HEPAR. *piam. Vasa biliaria, infra cervicem lapide obturatam, bile ultra modum tument. DIEMERBROEK.*

OBS. 904. Quædam matrona jamdudum *tumore molesto hypochondrii dextri* laborabat: tandem *isthro* correpta, intra aliquot dies fatis cessit.

Hepar ingens, & pondo duodecim librarum, diffusum, durum, flavum, & calculis flavis hinc inde sparsum invenitur. Vesicula fellis lapides, & arenulas recondebat; meatus vero hepaticus lapide obturabatur. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 905. In cadavere *fœminæ isthro nigro* extinctæ, hepar nihil consideratu di-

gnum offerebat: sola vesicula fellea, usitato grandior; aspectu tetrior, e cinere concretos continebat globulos; quibus etiam porus biliaris infarctus deprehendebatur. Parvus præterea & exiguus erat lien. VESALIUS.

OBS. 906. Secto corpore cujusdam *isthro* extincti inveniebatur porus choledocus versus hepar summe, vel ad crepaturam dilatatus; & prope intestinum summe angustatus, & constrictus, in quod scilicet hiabat meatu capillari. Obex erat in medio canali a lapide biliari arcte inibi hærente. CABROLIUS.

Inter affines recenseri debent observationes Lib. I. 356, 362, &c.

A R T I C U L U S XXIX.

Vasa biliaria lumbricis obturata.

OBS. 907. Puer quatuordecim annorum in *febrem* acutam, variis torminibus stipatam, incidit. Uberrimæ fluebat saliva. *Tumebat* abdomen, & præsertim *hypochondrium dextrum*. Facies & ipsimet oculi *subisteritium* colorem præ se ferunt. Sæviunt *cardialgia*; pulsus inæqualis exploratur; albicant dejectiones alvinæ; ac demum ingruunt inter *ferociore*s dolores, convulsiones lethales.

Hepar tumidum & croceum occurrit. Cystis fellea bile ultra modum turget.

Ductus communis a lumbrico proceriori, hac educto, repletur & obturatur. Ventrículus & intestina vermibus scatebant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 908. Instituta sectione cujusdam puellæ, *hydrope* extinctæ, præter colluviem serosam, vulgarissimæque viscerum læsiones, inventi sunt duo vermes, quorum unus adhærebat poro choledoco declivi; & alter penetraverat in hepar. VVIERIUS.

A R T I C U L U S XXX.

Cystis fellea perforata & disrupta.

OBS. 909. Mulier sexagenaria major, hysteri & *colica hepatica* obnoxia, *tumore scirrhus* in latere dextro abdominis consistabatur, qui in dies crescendo, a collis spuriiis ad os ilium protendebatur.

Ferociore, recurrunt insultus colici, cum febre & vigiliis. Dolor, antea nullus, tumorem invadit, qui intra duos menses, summam opem conferentibus topicis, in suppuratum abit. Ab spontanea puris eruptione

ptione intra plures menses evanescit tumor; remanente fistula, quæ processu temporis non solum materiam purulentam, sed etiam biliosam eructabat. Tandem accedente febre, & fractis viribus occubuit.

Deprehenditur abscessus inter musculos obliquos abdominis, cui prospiciebat fistula. Vesicula fellis a forma naturali degener, perforata occurrit. Hinc bilis per peculiarem canalem, quinque pollices longum, in substantia quadam ligamentosa excavatum, viam sibi paraverat ad fistulam. EX ACTIS CHIR. PARISIENSIBUS.

OBS. 910. Puer duodecim annorum post violentam *contusionem in latere dextro*, admodum queritur de hypochondrio, præ-

sente manifesta *hepatis duritie*. A medicis curatur, ac si ex illius inflammatione laboraret; ac intra quatrimum extinguitur est.

Omnia viscera felle tincta apparebant. Hepar instar silicis durum & exangue observabatur, cum vesicula fellis disrupta. SALMUTHUS.

OBS. 911. Exorta inter conjuges lite, *mulier baculo percussa*, illico resoluta, rebus humanis vale supremum dixit.

Exenterato cadavere,prehenditur vesicula fellis inanis, & disrupta, bile effusa in abdomen. HOFFMANNUS.

Haud ab similibus læsionis exemplum præbet observatio Lib. I. 1769.

A R T I C U L U S XXXI.

Hepatis exulceratio.

OBS. 912. Introspectis cadaveribus nonnullorum, *morbo subitanea* sublatorum, maximam bilis effusionem in intestina, exhausta & plane inani vesicula fellea, vidit BALLONIUS.

De vulgatissimo hoc casu mentio subjicitur in observationibus Lib. I. 58, 120, 290, 392, 605, 648, 650, 651, 693, 769, 783, 817, 867, 1169, 1516, 1582. Lib. II. 61, 306, 308, 311, 417, 459, 619, Lib. III. 89.

De Hepate a lumbricis eroso, vide observ. Lib. I. 309.

De Hepate extra sedem, vide observ. Lib. II. 873.

De Hepate falso incusato, vide observ. Lib. II. 385.

De Cysti fellea absumpta, vide observ. Lib. I. 718, 732, 740, 781 (π).

De Cysti fellea amurca argilloso repleta, vide observ. Lib. I. 642.

De Cysti fellea inflammata, vide observ. Lib. I. 1682.

HEPAR.

S E C T I O S E P T I M A.

D E L I E N E.

A R T I C U L U S I.

Lien ingens.

LIEN.

OBSERVATIO 913. Quidam post diuturnas febres intermittentes tumore insigni *lien*is laborabat; cum stranguria & lotio purulento. Accedunt cibi fastidium, vomitus biliosus, noctes insomnes & macies cum tumore testiculi sinistri. Interea erumpit e peritoneo tumor durus, dolorificus, latus & oblongus; e quo tandem aperto prodit pus steatomatosum. Dein exsurgit tumor in regione renis sinistri qui nullum suppurationis indicium exhibebat. Postremo tumente abdomine, omnibusque in pejus ruentibus, ad plures migrat.

Aperto cadavere lien & hepar inveniantur stupendæ magnitudinis; ille sex-tuplo ad minimum major; hoc extrinsecus stratum. Ren sinister erat etiam solito amplior, & totus purulentus. DORINGIUS.

OBS. 914. Juvenis viginti annorum linum carminans, hypochondriacorum more, de levibus ventris & thoracis affectionibus querebatur. Tandem se prodidit tumor in *hypochondrio sinistro*, cum ponderis sensu, & difficili inter ambulandum *respiratione*. His repente accessit largus sanguinis vomitus, cum virium debilitate, tumoris incremento & febre. Post remissionem trium mensium, recurrit vomitus cruentus cum febre, siti, utriusque hypochondrii dolore, pondere & tensione; quibus tandem nono die sublatus est.

Lien ingens, & pondo quinque librarum, in nonnullis locis durus, hepatis magnitudinem superabat. Hepar pallidum conspiciebatur; non secus ac cætera viscera. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 915. Juveni melancholico *prominebat abdomen*, ob tumorem partem sinistram occupantem, a costis mendolis ad pelvim protensum. Hemorrhagia narium, hæmorrhoidibus tumentibus, & cordis palitationi ac animi deliquio erat obnoxius. Accedit gravis spirandi difficultas cum dolore lateris, & ventris torminibus. Ingruit febris cum delirio; & ad plures abit.

Reperiebatur monstruosus lien, qui suspensus lance libras quatuor & semis pendebat. Hepar etiam erat maximum, & passim scirrhosum. A liene & hepate compressus ventriculus sua sede extrudebatur. Sinister pulmonum lobus, hepatis instar compactus, nigro, cruentoque tabo squalebat. RIVALERIUS.

OBS. 916. Mulier octo & quadraginta annorum melancholica, post diuturnas ægritudines incidit in tumorem abdominis, in *sinistro latere*. Dein annotatur gingivarum, & totius oris corruptio, cum dolorifica corporis lassitudine, & alvi duritie. Tumor in dies incrementum sumit, cum gravitate & mobilitate singulari: adeo ut decumbens in alteratrum latus, corpus quoddam durum in ventris cavo, de loco in locum moveri manifeste sentiret; animalculum ventrem pererrare credens. Tandem post tres annos placide obiit.

Secundo cadavere, repertus fuit lien insignis admodum magnitudinis, latus sinistrum & rotum epigastrium occupans. Laxatis ligamentis pendulus hærebat; adeo ut pro varia corporis agitatione diversimode moveri potuerit. BLASIUS.

OBS,

OBS. 917. Vir quidam post *post lapsum ab alto* in latus sinistrum, levem dolorem in *hypochondrio sinistro* patiebatur; qui congruis remediis compescitur. Paulo post tamen latus læsum in *tumorem* attollitur, cum febre lenta & *spirandi difficultate*. Quibus demum sensim *ingravescentibus*, post quindecim menses a lapsu, obiit.

Inter exenterationem cadaveris, in conspectum veniebat lien maximus & induratus; qui sua mole diaphragma sursum repellebat. Cætera insuper viscera integra, & inculcata deprehendebantur. KERCKRINGIUS.

OBS. 918. Mulier duodetriginta annorum infœcunda, febre interdum laborabat, cum *liene tumido*. Mensibus a biennio deficientibus *ulcus in crure sinistro* contumacissimum gestabat: Cum subito *deprecordiorum angustia*, & summa pectoris anxietate queritur. Verbum proferre vix potest: multam spumofam & cruentam materiam expuit; & intra horam moritur.

Lien ingentis molis totum sui lateris ventris cavum occupabat; & libras octo cum semisse pendeat. Vasa sanguine ultra modum tumebant; & lymphatica erant summe conspicua. Postremo ovaria reperiuntur scirrhusa. CLAR. MORGA-
GNUS.

OBS. 919. Vir quidam post contumacissimam *febrem intermittentem* incidit in affectum abdominalem: *venter* scilicet erat durus & *tumidus*, præsertim in *latere sinistro* a nothis coltis ad umbilicum. Erumpit *hemorrhagia narium*: dein supervenit dysenteria cum dolore ossis sacri. Interea labuntur vires, & adventat mors.

Referato abdomine, animadvertitur totus lien durus, magnus, crassus, uncias scilicet quadraginta pendens. Materiam copiosissimam, instar facis vini rubri, continebat. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 920. Juvenis quinque & viginti annorum, a sex circiter mensibus *febre quartana* laboraverat, cum accedit *cachexia*, tumorem œdematosum pedum & crurum comitem habens. Languet appetitus & prosternuntur vires; ac tandem a vehementiori insultu febrili e vivis eripitur.

Lien præter solum triplo major, &

nigro sanguine infarctus deprehendebatur; cum majori glandularum copia circa ramos venæ portæ. Pulmo sinistè plevræ & diaphragmati adnatus occurrit; cum colluvie serosa in dextra thoracis cavitate. HEURNIUS.

LIEN.

OBS. 921. Vir triginta annos numerans, *sinistri lateris tumore & dolore*, multis abhinc annis, laborat; quo morbo tandem emaciatus, *colorem istericorum* induit. Urinæ ægre fluunt; & accedente genuina stranguria, triennio elapso, mortalitatem exiit.

Lien erat insolitæ magnitudinis, & longitudinis duarum spithamarum, supra renem sinistrum, ad cavitatem ossis ischii extensus, & quatuor libras ponderans. Steatoma adiposum, nucis magnitudine recondebat: cum tunica crassissima, & corio bovino simili. BARTHOLINUS.

OBS. 922. Quædam mulier jampridem variis morbis obnoxia, *tumorem in sinistro abdominis latere* gestabat, durum, oblongum, & ex inferiori parte rotundum, qui ad ilia usque se extendebat; comprehendentem simul regionem umbilici, una cum nothis coltis lateris dextri. Tandem ingruentibus gravioribus symptomatibus e vivis discessit.

Lustratis interaneis reperiebatur hepar ingens. Splen quoque occurrebat portentosus, vel immensæ magnitudinis, durus & inferiori parte versus ilium rotundus. FABR. HILDANUS.

OBS. 923. Vir trigessimum ætatis annum agens, crapulæ deditus, jam duodecim abhinc annis ingenti *ventris tumore*; *crurum inflatione & anhelitus difficultate*, laborabat. Pro vero hydropico habitus; tandem inter ærumnas & medicamina, obiit.

Aperto abdomine, reperitur lien ingentis molis; adeo ut totum impleret abdomen & viginti libras ponderaret: & alias sanus videbatur, etiam secta substantia. GARNERUS.

OBS. 924. Quidam inter varias ægri-
tudes *tumorem* gestabat in *hypochondrio sinistro*, prope lumbos, qui contrectantium manibus ita cedebat, quasi humorem con-
tineret.

LIEN.

Corpore post obitum dissecto in partem ventrem veniebat lien tumidus, cujus pars ima a ventriculo & intestinis flatulentis ad latus protuberans propellebatur, in macilento corpore. CLAR. MORGA-
GNUS.

OBS. 925. Examini subjecto cadavere cujusdam mulieris tympanitide extinctæ. lien deprehendebatur maximus, in epigastrio situs, membranis contextus densis; inter quas aquæ limpidissimæ portio asser-
vabatur. Basis vero hujusce visceris fuit caro rubicundissimi coloris, solidæque sub-
stantiæ & ponderis unius libræ. ANT.
DE POZZIS.

OBS. 926. Puella undecim annorum vomitu cruento laborabat; sanguine per anum erumpente cum ventris torminibus; & dolore in hypochondria sinistro; cum febre putrida lethali corripitur.

Lien, cujus vasa erant sanguine crassissimo distenta, major solito invenitur. Ren sinister lapidem fovebat. E MISCELLAN.
CURIOSIS.

OBS. 927. Quædam muliercula post febrem intermittentem contumacissimam tumore in hypochondrio sinistro laborabat. Post plures annos in colicam sævissimam incidit, qua brevi sublata fuit.

Referato abdomine, occurrit ingens lienis moles, cum nonnullis inflammationis & putriditatis notis. BARTHOLINUS.

OBS. 928. Quidam immodico fluxu cruento per sedes, ab anno integro, conflictabatur, cum summa virium debilitate, tussi & difficili respiratione. Tandem superveniente inappetentia moritur.

Instituta cadaveris sectione occurrit lien scirrhusus, & mole maximus. Simili modo afficiebatur pancreas. HARTMAN-
NUS.

OBS. 929. Quidam per sex dies dolore capitis gravativo acerbissimo laborabat, & biduo ante obitum spirandi difficultate corripiebatur.

Nil notatu dignum conspicitur in capite. Pectus maximam aquæ copiam recondebat. Lienis erat portentosa moles. CRENDAL.

OBS. 930. Vir quadragenarius affectu hypochondriaco per aliquot annos mire divexabatur. Maxime de dolore hypochondrii sinistri conquerebatur.

Post obitum cultro anatomico subjectus, lienem magnum, lividum, & flaccidum exhibuit. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 931. Instituta sectione cadaveris cujusdam hypochondriaci, in conspectum veniebat lien solito major; vel ponderis quatuor librarum, & insuper durus; cæteris visceribus inculpatis. BLASIUS.

OBS. 932. In cadavere cujusdam diarria febre demortui, inventus est lien ingentis magnitudinis ac ponderis duodecim librarum; occupabat enim totum sub epigastrio ventris spatium. HELVIGIUS.

OBS. 933. Cadaver mulieris quæ per septemdecim annos ventrem protuberantem gestaverat, sinit lienem in tantam molem excrevit, ut totum fere abdomen reple-
ret. Pendebat tres & triginta libras. BOS-
SCUS.

OBS. 934. Lustrato cadavere cujusdam diuturno hypochondrii sinistri tumore labo-
rantis; reperitur lien quadratus, durus, & capitis humani magnitudinem æquans. DIEMERBROEK.

OBS. 935. In cadavere virginis, cujus ventris moles, nunc pro graviditate, nunc pro ascite habebatur, occurrit lien stu-
pendæ molis, & totum abdomen fere oc-
cupans. BOSCUS.

In hunc censum veniunt observationes
Lib. I. 252, 339, 438, 440, 525, 578,
587, 620, 622, 652, 697, 720, 913,
948, 981, 1000, 1061, 1225; Lib. II. 74,
86, 102, 171, 421, 478, 621, 698, 848,
866, 874, 906; Lib. III. 55.

ARTICULUS II.

LIEN.

Lien exiguus & marcidus.

OBS. 936. Quidam melancholicus & macilentus, Baccho indulgens, *affectione hypochondriaca* per viginti annos conflictabatur, inter creberrimum remediorum usum. Aliquot septimanis ante obitum gravissimas destillationes e capite in asperam arteriam subito irruentes passus est. Emergit demum *spirandi difficultas*, haud raro impendente suffocationis discrimine.

Aperto mortui cadavere deprehendebatur purulentia in ipsis pulmonibus, & extra pulmones. Lien inveniebatur admodum pusillus & lividus, vix ad unciam accedens. THONERUS.

OBS. 936. (A) In cadavere cujusdam *ascite* demortui præter summam hepatis & pancreatis indurationem lien adeo exi-

guus annotabatur, ut vix nucis moschatæ æquasset volumen: textura ejus valde alterata apparebat; involucro enim quasi osseo obvolvebatur; & intus numerosissimæ concretiones grano milii similes nidulabantur. PORTAL.

OBS. 937. In cadavere cujusdam *cachectici* derepente inter lypothymiam sublato, observatur lien ovi columbini magnitudinem haud excedens; adeo durus & compactus, ut fere lapidis duritiem æmularetur. VIDUS VIDIUS.

Inter affines recenseri debent observationes Lib. I. 543, 862, 1016, 1537, 1551; Lib. II. 179, 342.

ARTICULUS III.

Lien inflammatus.

OBS. 938. Quidam juvenis post varias ægritudines in *febrem* incidit vehementissimam, maxima *hypochondriorum tensione* & *urina suppressione* stipatam; qua brevi extremum diem clausit.

Inter exenterationem cadaveris deprehenditur lien, cum lobo dextro hepatis, inflammatus. Renes præterea occurrunt ingentes; cum vesica ad crepaturam distenta. RUMLERUS.

OBS. 939. Lustrato cadavere cujusdam juvenis *febre ardente* cum siti immani, e vivis erepti, in conspectum veniebat lien inflammatione tactus; hepate, cæterisque visceribus inculpatis. BOSCUS.

Hujusce læsionis exemplum prostat in observatione Lib. I. 1572.

A R T I C U L U S I V.

Lien. obstructus. & scirrhusus.

OBS. 940. Quidam miles qui diu pravis cibis usus fuerat, fluxu caliaco, cum ventris torminibus corripitur. Quo per plures menses persistente, & ingravescente, tandem emaciatu occubuit.

Secundo cadavere sese obtulit lien magnus, durus & ater. Pancreas nimis tumidum, durum & cinerei coloris conspicitur. Glandulæ mesenterii erant etiam mole majores; nonnullis equidem avellanæ magnitudinem superantibus. DIEMERBROECK.

OBS. 941. In cadavere cujusdam principis qui vomitu contumacissimo confectus fuerat, sequentia observata sunt. Habitus nempe corporis œdematosus; abdomen flatibus distentum: ventriculus supra modum extensus: hepar plumbei coloris & totum scirrhusum: lien denique atro carbone nigrrior, & durus. HORSTIUS.

OBS. 942. Inter exenterationem cadaveris cujusdam pueri insutibus epilepticis admodum obnoxii, conspiciere licet lienem lividum & nigrum; substantia admodum induratum, scirrhusum & fere lapideum; cæteris visceribus plane inculpatis. TILINGIUS.

OBS. 943. In cadavere mulieris quæ hypocondriacas molestias, & lienis tensiones, annuatim quasi, vel circa solstitia, & æquinoctia, patiebatur; in propatulum

lien veniebat induratus & scirrhusus, appendice ovum columbinum æquante instructus. HORSTIUS.

OBS. 944. Quidam hypochondriaco affectu jam pridem laborabat; ac nephriticis doloribus identidem divexabatur; sub qua rerum conditione vires sensim collabuntur; & obiit.

Instituta cadaveris sectione in conspectum venit lien durus & scirrhusus. HORSTIUS.

OBS. 945. In cadavere istærici, hæmorrhagiarum sublati, hepar subalbidum abscessum fovebat. Lien cernebatur magnus, scirrhusus, ac lapillis albißimis refertus. (Plura alia prostant exempla hæmorrhagiæ narium a liene scirrhuso, æque ac ab hepate.) FONTANUS.

OBS. 946. Inter sectionem cujusdam hydropici, præter aquam flavam & fœtidissimam in abdomine stagnantem, deprehendebatur lien maximus & induratus. PAVVIUS.

Hoc historiarum agmen subire queunt observationes Lib. I. 259, 520, 637, 642, 643, 644, 663, 1031, 1163, 1769; Lib. II. 125, 155, 172, 231, 307, 387, 446, 565, 675. Insuper vide viscera scirrhusa.

A R T I C U L U S V.

Lien tuberculösus.

OBS. 947. Puer duodécim annorum fœbre lenta laborat, cum habitu corporis œdematoso. Languebat appetitus, vires

que deficiebant. Venter interea tumidus evadit, cum fluctuatione in posterum manifesta. Accedente demum dolore in regio-

me epigastrica; & exacerbatis cæteris symptomatibus, e vivis eripitur.

Venter majorem aquæ lutulentæ copiam continebat. Viscera abdominalia; intestina præsertim & mesenterium crassa quadam gelatinosa obducebantur. Lien duplo major, tuberculis albicantibus oblitusprehenditur; ejusque substantia pu-

trida similibus corpusculis scatebat. Eadem labe hepar afficiebatur; sed mitiori gradu. Pectus insuper, & caput, colluviem ferofam recondebant. E NOSTR. ADVERSAR.

LIEN.

Similem casum sistit observatio Lib. I. 645.

A R T I C U L U S VI.

Lienis tumores & appendices.

OBS. 943. Vir septem, & quadraginta annorum arduis laboribus assuetus inter vehementiorem conatum de dolore pectoris queritur, qui postea remisit, succedente fluxu hemorrhoidali copioso, cum flatulentia molestissima. Dein respiratio fit difficilis. Exsurgit febris lenta cum dolore punctorio in hypochondrio sinistro. Urina crassa mingebatur, alvo dura. Habitus fit cedematosus & abdomen insigniter tumet. Tandem sævientibus doloribus accedit lethum.

Præter aquæ fætidæ copiam conspicitur omentum emaciatum & gangrænosum. Hepar ingens se præbebat, alias uti videbatur sanum. Lien vero etiam erat maximus, cum tumore cystico, ad nucis juglandis magnitudinem accedente; materiam sebaceam recondente; inferiori prædicti visceris parti adnato. CLAR. BAADE-
RUS.

OBS. 948. (a) Nobilis quinquagesimum ætatis annum agens, obstructione hypochondriorum ab adolescentia laborans, tandem

in hydropem lethalem incidit. Dum contrarentur a medicis præcordia obvius fiebat tumor globosus in epigastrica regione, ad lævam deflectens, cuti concolor, indolens, nucis juglandis molem superans, quam ante plures annos se gestare asservuit.

Post obitum dissecto, reperiebatur lien ingens, & hypogastricam regionem attingens; cui adnatus erat tumor extus protuberans. BONETUS.

OBS. 949. Quidam per triennium carceredetentus, in iterum nigrum incidit; quo tandem gravioribus accedentibus symptomatibus, extinguitur.

Lustratis interaneis, patet lien exiguus, cum corpore quodam adiposo gibbæ parvi adnato, instar candidissimi, durissimique lapidis, concreto. VESALIUS.

His subnectere licet observationes Lib. I. 855, 943; Lib. II. 26 (a).

A R T I C U L U S VII.

Lienis purulencia.

OBS. 950. Fœmina quinque & viginti ætatis annum agens, post febrem acutam, cum tumo-

re & dolore in hypochondrio sinistro, incidit in hydropem ascitem; quo venter sensim

LIEN.

sim in stupendam magnitudinem attollitur, donec urgente spirandi difficultate, fatis cessit.

Abdomen trecentas aquæ libras continebat, stagnantis inter peritoneum & musculos abdominales. Viscera mirum in modum contracta, & inculpata, deprehendebantur; si excipias lienem peritoneo morbose hærentem, & variis ulceribus fistulosis confossum. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 951. Adolescens octodecim annorum, post *febrem quartanam* contumacissimam, incidit in *cachexiam*. Procedente morbo, acerbissimis doloribus in abdomine corripitur, cum *febre acuta*. Venter interea *tumebat* cum notabili fluctuatione: respiratio difficilis evadit; & brevi sequitur lethum.

Secundo cadavere occurrit lien situ, mole & forma monstruosus, ac fere totum abdomen replens; qui scilicet triginta circiter puris libras recondebat. EX ACT. PARISIENSIB.

OBS. 952. Quidam *apostemate* laborabat in *sinistro abdominis latere*; e quo aperto

educitur materiæ coctæ, & foetidissimæ; nonnihil cruentæ, maxima copia. Diu prorelato hoc fluxu purulento, franguntur vires, & accedit interitus.

Referato abdomine, omnia pure conspurcata inveniebantur. Lien ad inguina devolutus, & purulencus deprehenditur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 953. Quidam a calculo vesicæ enectus, triennio ante obitum *febre affectus* fuit cum dolore in *hypochondriis* per duas septimanas, a quo tempore semper pondus in eo loco sensit.

Illi lien compactus inveniebatur, qui dissectus multum puris fudit; quod amplam cavitatem exederat. HÆCHSTETERUS.

OBS. 954. In cadavere cujusdam matronæ *hydropica* lienem apostemate infectum, pressumque puris copiam effundentem, observavit DODONÆUS.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 421, 1739.

A R T I C U L U S VIII.

Lien putris & gangranosus.

OBS. 955. Vir quadragenarius, gracilis & melancholicus, *ventris doloribus* crebro confectus, incidit in *febrem acutam*, cum vigiliis & *hypochondrii sinistri dolore* acerbissimo, ad humerum usque tendente. Tandem tutilibus omnibus prædiis, morbo superatus naturæ satisfecit.

Secundo cadavere reperitur omentum in se circumvolutum, & in formam orbiculi conglobatum. Lien totuserat putrefactus, & parte interna pene absumptus; vel in putrilaginem, picis instar nigram, & foetidissimam conversus. Hepar quoque, sinistra parte, in consortium malignitatis raptus erat; ubi putredine corripui incipiebat. LOSSIUS.

OBS. 956. Juvenis quinque & viginti annorum, enormem patitur *sanguinis vomitum*, quo, etsi robustus, ad exitum ferme deductus est. Hunc excipiunt ingentes *pectoris & lateris dolores*, ad dorsum etiam diffusæ. Exaëto bimestri, recurrit vomitus cruentus; a quo vires labefaciuntur. Post biennium inter hæc molestias fatis cessit.

Hepar se obtulit insignis molis, quod discissum seri flavi libras duas emisit. Lien vero putriditate diffuebat. Pulmones etiam hac labe tacti, quamquam libera toto morbi decursu fuerit respiratio. BONETUS.

OBS. 957. Vir quadagesimum ætatis annum agens, pravæ victus rationi indulgens;

gens, inter curas & sollicitudines, de vi-
rium lapsu queritur. *Respiratio fit diffi-*
lis, cum tussi secca. Accedit febris ardens
continua, toto abdomine in altum protube-
rante. Urgent sitis & vigiliæ, pulsusque
fit debilis & intermittens, usque ad o-
bitum.

Quando abdomen incisione hiavit, illico
prorupit ingens humoris fœtidissimi co-
pia. Lustratis visceribus, lien deprehende-
batur putridus. BONETUS.

OBS. 958. Quidam uxoris morte ita per-
cussus, & prostratus est, ut ex summo a-
nimi mœrore in *febrem continuam* incide-
rit. Septimo morbi die fit quædam remis-
sio cum sanitatis spe; sed die undecimo o-
mnia mirum in modum exasperata sunt:
ac demum viribus attritis die decimo octa-
vo, morte immatura eripitur.

Exenterato cadavere inveniebatur lien
tumidus, lividus & virescens, qui disse-
ctus magnam saniei, picis instar nigerri-
mæ, copiam profudit. PLANTIUS.

OBS. 959. In quodam pictore *apoplexia*
derepente sublati, inter *febrem intermit-*
tentem mali moris, cor ingens deprehen-
debatur. Alter pulmo conspicitur plane
corruptus, remanente sacculo fæce puti-
dissima repleto. Lien vero simili labe de-
turpabatur, superfluit dumtaxat capsula.
Aperto cranio occurrit pia meninx crassi-
tie & densitate, duram matrem æquans;
cæteris partibus inculpatis. FANTO-
NUS.

OBS. 960. Vir quinquagenarius per ali-
quot septimanas dolore *hypochondrii sini-*
stri, & cibi fastidio, laborabat. Postea
deiecit *sanguinis atrii* copiam, una cum
fæcibus alvinis; & multa frustra carnifor-
mia solida, castaneæ magnitudine; & nul-
la aqua solubilia.

Mortui aperto cadavere repertus est lien,
prima facie integer; sed tota dissecti sub-
stantia, instar amurcæ, effluxit. SEN-
NERTUS.

OBS. 961. Sexagenarius immanibus ven-
triculi doloribus per aliquot annos vexa-
tus fuit, qui terebræ perforantis speciem
referebant. Dein erumpebant vomitus bi-
lis atramento similis, cum quodam leva-
mine. Tandem oblit.

Tomus I.

Ventriculus integer reperitur. Lien li-
vidus & nigricans, summa parte trunca-
tus, quasi mordicus amputatus esset. BO-
NETUS.

LIEN.

OBS. 962. Quidam dolores in *hypochon-*
driis, & præsertim sinistro, patiebatur.
Manifesta erat *pulsatio in regione lienis*,
haud sine suspitione anevrismatis.

In defuncti cadavere invenitur lien pu-
rris, cum magna copia sanguinis grumosi
in hypochondrio sinistro. BALLONIUS.

OBS. 963. Quidam *melancholicus* ad va-
rias ægitudines proclivis, & atris curis
divexatus, se ipsum e clavo fenestræ sus-
pendit.

Instituta cadaveris sectione in conspe-
ctum veniebat lien, instar crassæ amurcæ,
diffuens. BARTHOLINUS.

OBS. 964. Mulier *febre quartana* labo-
rans, quam parum curabat, solitis & de-
mandatis muniis addicta, repente concidi-
dit mortua.

Deprehendebatur lienis soluta compages;
cum multa sanguinis copia, per abdomen
effusa. CLAR. SENACUS.

OBS. 965. In cadavere *scorbutici*, lienis
substantia, instar fæcis vini rubri, dissol-
vebatur; adeoque liquecebat, ut præter
multas fibrillas, & tenuia vesicula, fere
nihil solidi intra membranas ejus contineri
videretur. DIEMERBROEK.

OBS. 966. Quædam puella, post haustum
venenum, incidit in vomitum cruentum,
cum *cardialgia* & siti intensa. Totus dein
corpus intumuit & brevi moritur.

Ventriculus totus lividus comparuit.
Lien erat gangrænosus, & partim corru-
ptus. HARDERUS.

OBS. 967. Quidam dolore lateris corripit-
tur; & sexto morbi die e vivis discessit.

Señtum corpus exhibet serum stagnans
copiosum, cum purulentia in utroque pul-
mone. Lien putridus peritoneo morbose
hærebat; & abdominis cavum copiam feri
saniosi continebat. CRENDAL.

OBS. 968. Viro cuidam, qui a frequenti
sanguinis vomitu *asciticus* factus est, lien
sanguini concreto similis repertus est, qui

S

sub-

substantiæ soliditatem haud retinens facile
LIEN, in partes solvebatur. DODONEUS.

OBS. 969. Quidam, post crapulam, *isthe-*
ro corripitur, quo sensim totum corpus
virore defœdatur. Tandem in dementiam
lapsus obiit.

Intestina erant tenuia. Lien vero mollis
& diffuens cernebatur. Pericardium omni
humore carebat. ZACCHIAS.

OBS. 970. In cadavere cujusdam *perip-*
pneumonia intra septem dies sublato, occu-
rebat uterque pulmo purulentia defœda-
tus, cum aquæ copia in pectore. Lien
erat gangrænosus & putridus. CREN-
DAL.

OBS. 971. In quodam rustico triginta
annorum *hydrope* denato; præter aquæ co-
piam invenitur lien corruptus, & tota fe-
re ipsius substantia pici liquatæ similis.
Jecur sanum prehendebatur. RIVER-
SIUS.

OBS. 972. In cadavere cujusdam *ana-*
ra extincti, inveniebatur hepar mole ma-
ximum; sed inculpatum. Lien vero occur-
rebat semiputris, & velut in saniem con-
versus. RHODIUS.

OBS. 973. In quodam viro *febre quar-*
tana pertinacissima extincto, deprehensum
fuit lienis parenchyma in succum quem-
dam piceum, ac fulgentem dissolutum.
CAR. PISO.

OBS. 974. In cadaveribus binorum *eda-*
cissimorum repertus fuit lien putridus &
diffuens. BALLONIUS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 45,
126, 247, 264, 409, 454, 489, 647,
799, 808, 818, 1205. Lib. II. 46, 146,
240, 328, 337, 343, 860. Lib. IV. 126,
168.

A R T I C U L U S IX.

Lien absumptus.

OBS. 975. Quædam mulier, toto noven-
nio, *cruciatibus abdominis* torquebatur,
cum sensu ardoris acerrimi. Erumpunt
postea *vomitibus acidi & nigri*; quibus per-
gentibus tandem fatis cessit.

Lustrato abdomine in conspectum venit
ventriculus amplissimus. Nullum erat lie-
nis vestigium præter materiam quamdam
putridam, locum lienis occupantem: fæ-
ces, vel quædam ramenta, lienis substan-
tiam redolentia videbantur. Similis insuper

materiæ copiam recondebat fundus ventri-
culi. HENR. AB HEERS.

OBS. 976. Instituta sectione cadaveris cu-
jusdam *podagrici* deprehendebatur lien pla-
ne exsuccus & omni pulpa carens, marsu-
pii in modum inanis, & sinistris hypo-
chondriis affixus. MOCCIUS.

Inter affines recenseri debent observatio-
nes Lib. I. 75, 581, 632, 810, 812.

ARTICULUS X.

LIEN.

Lien fissus & disruptus.

OBS. 977. Vir triginta annos natus, per quindecim menses *febre quartana* laborabat, cum variis ramen, uti mos est, intermissionibus. Bene se habens, ut videbatur, omnique metu deposito, post largissimam cœnam, duabus aut tribus elapsis horis, *subito exanimis* corruit.

Referato abdomine patet ingens concretus sanguinis massa, omnia quasi viscera recondens; sublata hac massa in conspectum veniebat lien portentosus & disruptus, vel mali granati instar hians. Cætera viscera erant inculcata. CLAR. FOURNIER.

OBS. 977. (a) Quidam diu conquerebatur de totius corporis imbecillitate præsertim vero de *hypochondrii sinistri dolore*, cum siti & cibi fastidio. Tandem inrer usum mercurii fixi, cum antimonio præparati, satis cessit.

Lustratis interaneis, in propatulum veniebat hepar semi-putridum; conspiciebatur lien simili modo læsus, cum aliquot incisuris. Utrumque viscus arcte alligatum, ita ut vix separari potuerit. Præterea interior ventriculi tunica omnino corrosa reperiebatur & rotus ventriculus putridus erat. SALTZMANNUS.

OBS. 978. In cadavere cujusdam juvenis viginti annorum, post diuturniorem *febre intermittente dysenteriam* extincti, hepar maximum, & variegatum, abscessum in parte postica fovebat. Lien, capsula hiulca, putris & tactu diffuens annotatur. Intestina flatu tumida, maculis lividis signantur. Colon denique, intus exulceratum, & extus lividum deprehenditur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 979. Referato abdomine cujusdam *phlegmici*, reperiebatur aquæ flavæ & non-

nihil cruentæ copia. Lienis membrana erat tenerima, & in exigua parte dilacerata, e qua fissura profluxerat sanguis. Ventriculus & intestina tumentia flavebant; atque hepar obscure virescebat. Folliculus fellis solito major bile tumebat; nullo tamen obice in ductibus biliariis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 980. Juvenis quatuordecim annorum, inter Ludrica puerilia *ictus fuit* sciptione, in *regione lienis*. Hinc emerfit dolor tam immanis, ut postredie ejus diei, frequenti accedente animi deliquio, vitam cum morte commutaverit.

Inveniebatur lien in parte cava, tantarima dilaceratus, ut in illa facile duos occultasset digitos. TULPIUS.

OBS. 981. Juvenis melancholicus, & *famelicus*, *febre quartana* pertinacissima detentus erat, cum dolore *ad hypochondrium sinistrum*. Fugata febre, *arthriticus* evadit, cum toto corpore scabie infecto. Urget dolor hypochondrii sinistri, cum difficili in utrumque latus decubitu; atque mors repente ingruit.

Inveniebatur lien stupendæ magnitudinis, putridus & semilacerus. BALLONIUS.

OBS. 982. Quidam juvenis athleticus *pugnans* cum altero *sepe exercens*, *inexpectata morte* rapitur. Aperto cadavere reperiebatur abdomen sanguine effuso repletum. Lien vero parte quæ ventriculum respicit, in medio disruptus observatur. EX ACTIS PETROPOLITANIS.

Consimilem ferme casum præbet observatio Lib. II, §50.

ARTICULUS XI.

Lien callosus & cartilagineus.

OBS. 983. Cuidam *hydropica* celebratur paracentesis, quam anxie efflagitabat, quæ per triduum, distinctis vicibus, & temporis interstitiis, derivatur lymphæ, vel amurcæ, ad libras sex. Rite, uti videbatur, succedente hac evacuatione, fatis cessit ægra.

Lustrato cadavere deprehendebatur lien subalbicans & cartilagineus. Vesicula fellea aqua limpida replebatur, hepate parum læso. Omentum postremo erat plane absumptum. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 984. Vir quidam, cujus *artus inferiores* per duos menses, tremore & palpiatione continua agitabantur; tandem superveniente rotius corporis stupore, interiiit.

Aperto cadavere observatur lien exacte quadratus, trium palmarum latitudine; crassitie quatuor digitos æquans; & unde quaque cartilaginosa substantia incrustatus. RIOLANUS.

OBS. 985. Vir septuaginta annorum de dolore & astu intensissimo querebatur in *hypochondriis*: tandem ingruente ischuria ad plures abijt.

Seçto abdomine, lien occurrit cartilagineus, renesque observantur purulentia tacti; cum ureteribus summe dilatatis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 986. In cadavere cujusdam qui de tumore & tensione *hypochondrii sinistri* jam diu querebatur, in conspectum veniebat lien ex media sui parte, substantia quadam cartilaginea incrustatus. HELVVIUS.

OBS. 987. Exenterato cadavere cujusdam *fœmina hypochondriaca*, reperiebatur lien, ea parte quæ arteriam respicit, crassa cartilaginea, & fere lapidosa donatus. MANGETUS.

OBS. 988. Lienem in quodam *eunucho*, tam densa & dura cartilagine incrustatum, ut inde adimeretur, instar crassioris alicujus corticis, vidit TULPIUS.

OBS. 989. In cadavere cujusdam senis qui de tensione & molestia *hypochondriorum* jamdudum conflabat, occurrit lien molestus major & extus mere cartilagineus. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 990. Lienem maximum, vel pondus viginti librarum, quem cartilago exterius obvolvebat, nonnunquam se vidisse refert COLUMBUS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 2, 155, 264, 531, 792. Lib. II. 362, 364. Lib. III. 427.

ARTICULUS XII.

Lien offensus.

OBS. 991. In cadavere cujusdam mulieris diuturna *viscerum obstructione* sublata, repertus fuit lien tantæ duritiei, ut vix cultro magna vi intruso cederet. Equidem inter secandum non dissimilis audie-

batur sonitus, quem animadvertitur in lignis spongiosis discissis. BARTHOLINUS.

OBS. 991. (2) In cadavere cujusdam *hydropici* sexaginta annorum præter decem
men

mensuras aquæ fœtidæ & flavescentis, occurrit lien exiguus partim ossæus, partim exulceratus. Omentum erat fere absumptum. Intestina passim erosa, nonnullas gangrænæ notas præ se ferebant. Peritoneum maculis lividis & nigris erat notatum. CLAR. BAADERUS.

OBS. 992. Inter exenterationem cujusdam *ostrogenarii*, optime dum viveret se

habentis, & casu ab alto sublato, reperitur lienis capsula tota ossæa. Eandem duritiem contraxerant arteria cœliaca, & splenica; non secus ac larynx & trachea, cum arteriis coronariis. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

In hac serie admitti queunt observationes Lib. I. 225, 227, 603, 1648.

LIEN.

A R T I C U L U S XIII.

Lien lapideus & calculosus.

OBS. 993. Quidam tumorem circa umbilicum durum & renitentem, septem ab hinc annis, gellabat. Accedit *anasarca*, cum dolore in *hypochondrio sinistro* & *spirandi difficultate*. Sequitur vomitus sanguinis, cum dejectionibus fœtidissimis & nigricantibus. Urget interea dolor *hypochondrii*; ac tandem ingruit febris continua, qua die octavo extinguitur.

Præter magnam aquæ copiam in abdomine stagnantem, reperitur epiploon semi-putridum. Hepar in stupendam molem, dimidiam ventris partem replentem, accreverat; scilicet ad pelvim usque descendebat, cum putriditate in parte postica. Lien triplo major lapidis instar induruerat. Ventriculus & intestina latice nigro scatebant. CLAUDERUS.

OBS. 994. Juvenis triginta annorum jamdudum *cachecticus de spirandi difficultate* querebatur cum ingruit febris lenta *hypochondriis tumentibus* & inappetentia stipata. Dein urget flatulentia, & accedit corporis segnitie cum artuum torpore. Po. stremo œdematosa fiunt crura; mens obnubilatur, & obiit.

Hepar mole majus, decolor & grandis exasperatum occurrit. Lien vero contractus, durus & quasi lapideus annotatur. Epiploon semi-putridum vicinioribus partibus hærebat; nec illæsum videbatur pancreas. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 995. Fœmina juvenis, plenilunii

tempore, gravissimo dolore in sinistro latere ad triduum usque affligebatur; quo exacto dolor eo usque remittebat, donec novum plenilunii punctum instaret.

In mortuæ cadavere reperiebatur lapis in liene, castaneæ magnitudine, alabastrum molliet; subalbidus; laminis, ovorum putaminibus invicem crustatim involutis, similibus, concretus, ad uncias tres pondere accedens. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 996. Vidua quatuor & quadraginta annorum gravi dolore *dorsi*, & sitimmani, vexata, urinis suppressis fit *hydropica*. Natura, spretis omnibus medicamentis, debitum suum persolvens, ægram cultro decernit anatomico.

Præter aquæ copiam lien quasi convolutus, calculis plenus conspicitur. Insuper ren dexter lapidem recondebatur totam pelvis cavitatem implentem. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 997. Juvenis cum diu *anasarca* laborasset, subito incidit in *istherum*; deinde in *hæmorrhagiam narium*; postea vero in subitanæ mortem.

Inspecto corpore apparuit hepar subalbidum, ac abscessum ingentem recondens. Lien conspicitur supra modum magnus, & lapillis albisimis refertus. FONTANUS.

OBS. 998. In scorbuticorum & *hypochondriis*

LIEN. *driacorum* penitioribus lienis meatibus; non secus ac lateribus arteriæ splenicæ, & cœliacæ, materiam multam tartaream, & tabulosam, adhærescentem vidit. CHARLETON.

OBS. 999. In lustrato cadavere cujusdam casu ab alto enecati, qui alias *pro sano*,

& hilari, *habebatur*, reperitur lien plane lapideus. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 14, 530, 579, 741, 745, 942, 945, 949, 1383. Lib. IV. 171.

A R T I C U L U S XIV.

Lien extra situm.

OBS. 1000. Mulier post dolorosum & difficile partum, *duritiem in hypogastrio* contraxit, non sine dolore vehementissimo; quo tandem incassum adhibitis variis præsiidiis ad plures abiit puerpera.

Lien reperitur octuplo major, & quatuor libras pendens, in pelvim prolapsus; in cujus naturali loco comparuit corpus lieni analogum, castaneæ majoris magnitudine, colore & substantia lienem exacte referens. RUYSCHIUS.

OBS. 1001. Rusticus quinquagenarius macilentus, & ejulans ob *dolorem* gravissimum *circa lumbos* a sex mensibus continuum; cibi fastidio & pertinaci vigiliæ corripiebatur, cum renitente hypochondrio sinistro, fere ad ossis ilii spinam. Post nonnullam intermissionem recrudescente dolore, intra quadriduum, obiit.

Seçto cadavere occurrit lien scirrhusese sede depulsus; & reni sinistro incumbens. BOGDANUS.

OBS. 1002. Inter anatomem cujusdam qui *tumorem* gestabat *in dextro inguine*, præter herniam sinistri lateris; lien ad inguen dextrum, ponderis trium librarum invenitur. Annexus erat ventriculo per quemdam quasi funem a peculiari vasorum contorsione conflatum. G. L. A. R. M. O. R. G. A. G. N. U. S.

OBS. 1003. Et introspectis cadaveribus patet situm lienis interdum mutari; dum scilicet laxatis ligamentis & utriusque fortis vas, pondere proprio deorsum propeudit; vel plane disruptis ligamentis procumbit in epigastrium; quod quater se vidisse testatur RIOLANUS.

OBS. 1004. Instituta cadaveris sectione cujusdam diuturno morbo, & *ignoto* defuncti, deprehendebatur lien, ab omnibus ligamentis solutus: ideo natans per totam imi ventris capacitatem. CABROLIUS.

OBS. 1005. Ruptis ligamentis visus fuit lien ad hypogastrium prolapsus, supra uterum; qui per biennium *mola specie* medicos fefellit. Quod cernere licebat in aperto cadavere cujusdam mulieris. RIOLANUS.

OBS. 1006. (a) In cadavere cujusdam mulieris, quæ *tumorem* dum viveret in *hypogastrio* gestabat; reperitur lien prolapsus in hypogastrium, utero & vicinis partibus hærens; ac decem libras pendens. CABROLIUS.

Ad hanc classem revocandæ observationes Lib. I. 180, 216, 952, 1589.

ARTICULUS XV.

LIEN.

Lien duplex.

OBS. 1006. Quidam sexagenarius hypochondriacus; flatibus in ventriculo lascivientibus perpetuo torpuebatur, quos multos eructabat. Tandem vomitu nigro, acidissimo & diutius protracto exhaustus animam expiravit.

Occurrit duplex lien, alter in sede naturali; alter inter pylorum & vas cholecodum, adnatus scilicet principio duode-

ni, peculiaribus ligamentis membranaceis e lumbis ortum ducentibus firmatus, vasisque numerosissimis rigatus. Colore & fabrica lieni tam similis visus est ut nihil magis; cæterum nigriori paulo colore saturatus, odorem acidum spirabat; non secus ac acetum naribus admotum. LAUTHIER.

ARTICULUS XVI.

Lienis defectus.

OBS. 1007. Quædam mulier atro colore ita fuit tincta & defœdata, ut ejus aspectus horrorem omnibus obviis incuteret. Tandem accedente & crebra recurrente leipothymia, inter continuam febrem interiit.

Instituta cadaveris sectione, & lustrato abdomine, ne vestigium quidem lienis reperitur. ZACUTUS.

OBS. 1008. Introspectis interaneis cujusdam fœminæ, atro colore tinctæ, & inquinatæ; ac perpetuo mœstæ, absque febre, desideratur lien. BONETUS.

Haud absimilem casum exhibet observatio Lib. I. 815.

ARTICULUS XVII.

Lien inculpatus in melancholicis.

OBS. 1009. In quinquaginta, & ultra, cadaveribus melancholicorum vix unquam se lienis vitia deprehendere potuisse testatur FR. SYLVIUS.

OBS. 1010. In pluribus melancholicis post obitum exenteratis, lien sanus & inculpatus repertus fuit. GLISSONIUS. HYGMORUS.

De Liene crusta obducto, vide observationem Lib. I. 843.

De Liene vesiculoso, vide observ. Lib. I. 702.

De Lienis hydropè, vide observ. Lib. I. 868.

S E C T I O O C T A V A.

D E P A N C R E A T E.

A R T I C U L U S I.

*Pancreas scirrhum.*PAN-
CREAS.

OBSERVATIO 1011. Vir triginta annorum *ventriculi dolore* laborabat, cujus sævitie tandem lecto affigitur. In omnes erant noctes, *alvo summe adstricta*. Hic dolor contumacissimus sedem habebat inter mucronatam cartilaginem & umbilicum; ac pastu exacerbabatur. Selectioribus remediis obsurdescit prædictus dolor, adeo ut post plures menses inter ærumnas ad opium confugiatur, morbo conclamato. Ultimas vitæ hebdomadas ululando egit; donec stupenda macie confectus, turbata mente, supremum diem obierit.

Scetis marcidis & nigrescentibus abdominis musculis, vix apparent omenti reliquæ. Fœdierant aspectus intestina. Omni labe carens ventriculus ad sinistra devolutus latebat sub hepate immenso & lieni continuo. Tuberculosa hepatis superficies duritiem quasi lapideam referebat: cultro vix cedens cartilagine durius deprehenditur; hinc inde ex annulis crepitans; cujus resectum frustum marmoris gravitatem æquabat. Cystis fellea contracta parum bilis nigerrimæ continebat. Lien æquo paulo major atro sanguine turgebat. Pancreas vero triplo majus quam par esset, hepate durius & magis arenaceum, atque ejusdem gravitatis, præcipuam dolorum causam ostendebat. CLAR. TISSOT.

OBS. 1011. (a) Miles quinque & triginta annorum, post multos & arduos labores, de *doloribus acerbissimis in abdomine* conquerebatur; quibus tandem victus lectulo sese commisit, sex menses, ante obitum. Dolor erat in hypochondriis, lumbis & toto abdomine: sævit postea in

coxis, cum totius corporis prostratione. Vomitus erat biliosus, & frequens; urgebat febris assidua, cum siti inexhausta & vigiliis. Supervenit tumor circa *nothas costas* sinistri lateris, versus cartilaginem ensiformem, cum punctorio & immani dolore. Tandem syncope prehensus, fato concessit.

Sceto cadavere reperitur hepatis lobus nigricans, orificio ventriculi superiori, diaphragmati & nothis coltis ita affixus, ut nonnisi frustulatim inde avelli potuerit. Pancreas ingens & scirrhum conspicitur. Pylorus & mesenterium simili labe inquinabantur. Adeps rum pectoris, tum abdominis duritiem scirrhum etiam mentiebatur. Præterea pulmones purulento ichore erant infarcti. PLATERUS.

OBS. 1012. Vir quinquagenarius dolore corripitur in abdomine supra umbilicum; post varias remissiones, per duos menses, cutis colore *icteris* defædatur. Dolores interea fiunt acerbiores, & quarto ab ictero die tumet *hypochondrium dextrum*. Dein ferociora urgent tormina; misellusque æger clamans & ejulans in convulsiones lethales incidit.

Inter sectionem cadaveris reperitur ductus biliferus mirum in modum a bile stagnante dilatatus; adeo ut venæ portæ amplitudinem superaret. Vesicula fellis ab statu naturali minime recedebat; si excipias cervicem contractam quæ appellenti bili additum præcludebat. Pars dextra pancreatis, protuberans & premens ductus cystici ostium, dura & scirrhusa deprehenditur; sinistra vero putrida. Duodenum hujusce mali consors callosum depre-

prehenditur. E NOSTRIS ADVERSA-
RIIS.

OBS. 1013. Fœmina octodecim annorum alias sana, inter mensium fluxum vomitu violento corripitur, quo fluxus menstruus retentus est. Accedit pectoris angustia; frigent extrema, & palpitat cor. Dein ingruunt anxietates, pergente cordis palpitazione; quas excipiunt animi deliquia. Ad fundum ventriculi percipiebatur continua pulsatio, cordis motui correspondens, & dein tumor. Interea ægra de molesto pondere in epigastrio querebatur: alvus erat adstricta, & urgebant noctes insomnes. Post quatuor circiter menses inter hæc ærumnæ erumpunt vomitus æruginosi, & alvi fluxus biliosus, quos brevi sequitur lethum.

Lustrato abdomine in conspectum venit pancreas maximum, & scirrhum, tredecim libras pendens, & recondens faccum sanguine grumoso repletum. CLAR. STORCK.

OBS. 1013. (a) Virgo quinquagenaria ob tenuem & prævum victum, in œdema crurum incidit, quod brevi sequitur spirandi difficultas. Dein innotescit ascites. Post nonnullas inducias ingravescit morbus; cor palpitat; & urget dolor circa scrobiculum cordis, ubi tumor durus perfertur. Pulsus exploratur intermittens; & sæviebat tussis. Omnia demum exacerbantur usque ad obitum, prævio omnium ingestorum vomitu pertinacissimo.

Præter aquam fetentem in abdomine, lien occurrit durus & cartilaginofus. Pancreas reperitur ingens & scirrhum. Similem labem exhibebant mesenterium & appendices intestinorum. Pectus insuper & pericardium aqua scatebant, pulmonibus nonnihil purulentis. CLAR. BAADERUS.

OBS. 1014. Muliercula laborabat palpitazione cordis, vomitibus ventris, & appetitu prostrato. Accedit dyspnea, cum tussicula. Post quatuor annos, macie confecta; stupore & frigore in manu sinistra correpta est: succedente, absque dolore, syderatione, qua sensum digiti fuit instar carbonum nigri & frigidissimi. Post brachii abscissionem, gangræna truncum inva-

Tomus I.

sit; adeo ut paucos post dies e vita discesserit.

Aperto cadavere, deprehendebatur præter aquam stagnantem in abdomine, pancreas maximum & scirrhum. Hepar erat durum & pallidum. Pulmo dexter purulentus & scirrhus concreciones lapideas recondebat. Cor erat parvum, & sanguine plane exhaustum; arteria venosa in monstrosam amplitudinem extensa annotabatur. FABR. HILDANUS.

PAN-
CREAS.

OBS. 1015. Rustica quædam quinquagenaria, jamdiu post subitanam catameniorum suppressionem, de gravissimis doloribus circa præcordia conquerebatur. Distentum erat epigastrium, cum crebris vomitibus. Tum sese obrulit tactu explorantibus corpus quoddam mobile in regione ventriculi. Alius percipiebatur tumor in parte dextra, quem digitis tangere, sine atrocioribus doloribus vix licebat. Tandem exhaustis viribus obiit.

Præter tres mensuras feri flavi in abdomine contentas, consumptum erat omentum. Pancreas undique scirrhum & tumidum annotabatur. Pylorus insigniter tumebat cum nonnullis abscessibus. Interna facies ventriculi, undique scatebat glandulis induratis, albicantibus, & diversæ molis. HARDERUS.

OBS. 1016. Quidam nobilis mœrore confectus de dolore in epigastrio per quadriennium queritur. Nec rumeabant, nec dolebant hypochondria. Tandem quadam affulgente curationis spe, subito gangræna corripitur a pede dextro ad superiora celeriter reptante, ex decubitu serofi humoris crura & tibiae inflantis; cum diris cruciatibus, intra sex horas expiravit.

Aperto cadavere deprehenditur jecur induratum, instar corporis sphaerici rotundum, fractum & transfixum gypsea pituita, sebum referente. Pancreas totum scirrhum, amplitudine sua, & pondere jecur ipsum æquabat. Lien ita erat exiguus, ut vix unciam ponderaret. RIO-
LANUS.

OBS. 1017. Matrona quatuor & triginta annorum, cœpit in puerperio vomitus laborare, quo rejectus fuit quidam globus duos pollices diametro superans, & mollis. Vomitus persistit ad mortem usque; id

T est,

PAN-
CREAS.

est, quatuor & viginti annos perduravit; redibat quotidie duabus horis a prandio. *Alvus erat adstricta*, cum pulsu sub potestremis mensibus intermittente. Novissimo vitæ mense decumbere cogitur; ingruit febris; gravis accedit cordis palpitatio, & tandem mors.

Inter exenterationem cadaveris, ventriculus occurrit contractus. Pancreas erat scirrhosum, & vesicula fellea crassissima bile atra turgebat. CLAR. MORGA-
GNIUS.

OBS. 1018. Vir sexagenarius vino supra modum deditus, & ad tabem vergens, subito in *istherum* incidit. Tum vires deficiunt, arctetur somnus; accedunt *nausea cum ventris doloribus*. Dein manus tremore debilitantur, subsequente totali impotentia, quæ artus inferiores etiam invadit. Tandem exolutis viribus occubuit.

Lustratis interaneis deprehendebatur pancreas tumidum, universali, & obfirmato scirrho induratum. Cætera viscera, non fecus ac cutis, bile infecta videbantur. MANGETUS.

OBS. 1019. Quidam a tribus mensibus de dolore circa regionem ventriculi acerbissimo, & continuo sæviente conquirebatur; ita ut præ dolore & pertinacissimis vigiliis ad ultimam maciem perductus fuisset. Qua demum confectus interiit.

Referato abdomine, deprehenditur scirrhus ingens totum pancreas cum parte haud exigua mesenterii occupans, & jejuni principium ambiens. Materia alimentorum plenus erat ventriculus; cujus orificium inferius tam arcte erat occlusum, ut vix aliquid excerni potuerit. BLANCARDUS.

OBS. 1020. Aurifaber a tribus mensibus, dolore circa ventriculum acerbissimo, & indefinente, laborabat; adeo ut tandem doloribus victus fatis cessit; multis incassum adhibitis præsiidiis, vel exquisitioribus.

Secundo cadavere occurrit pancreas ingens & scirrhosum, cum proxima mesenterii parte ejusdem mali conforse. Hic scirrhus pancreatis non apparebat tactui, quia sub ventriculo & intestinis latitabat, RIVERIUS.

OBS. 1021. Quædam mulier ingenti ventriculi dolore subito correpta fuit, subsequente vomitu, quem excipit febris cum anxietatibus & vigiliis pertinacissimis; persistentibus doloribus. Post viginti circiter dies omnia bene se habere videbantur, adeo ut paulo post in publicum prodierit ægra. Ipsa die, sub vesperum denuo adoriuntur dolores, vomitus, febris & anxietates, inter quæ obiit.

Pancreas erat ingens, durum & undique scirrhosum. Ren sinister in colloquamentum abierat. CAR. SPONIUS.

OBS. 1022. Juvenis sexdecim annorum, *scrophulosus & scorbuticus*, deglutiendi difficultate laborabat; cum tandem macie confectus, obiit.

Inveniuntur pancreas & mesenterium scirrhosa, & durissima. Cystis fellea bile atra & glutinosa replebatur. Pulmones aridi occurrebant, & purulenti. Quædam glandula scrophulosa, inter alias passim annotatas, nucem juglandem magnitudine superans, pharyngem comprimebat. DEIDIER.

OBS. 1023. Virgo viginti annorum post destillationem ferinam ad pectus dilabentem, *febre duplici tertiana* mali moris corripitur. Nulla erant spita cruenta nec purulenta; atque respiratio nonnisi ultimis vitæ temporibus, difficilis evasit.

Secundo cadavere, hepar ingens observatur, & utrumque fere hypochondrium occupans. Pancreas erat scirrhotum, cum stagnante sero in abdomine. Uterque pulmone abscessum recondebat. HARDERUS.

OBS. 1024. Mulier septuagenaria, a quindecim retro annis, de languente appetitu & *anxietatibus* querebatur. Senlim contabescens, tandem fato cessit.

Omentum erat breve & tenuissimum, cum intestinis summe contractis. Pancreas scirrhosum, æque ac mesenterium; cum hepate siccò & friabili. Principium aortæ erat passim osseum; omniaque ossa summe fragilia deprehendebantur. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 1024. (a) Puer octo annos natus, sanus & robustus *febre putrida* corripitur. Pergente morbo, exacerbantur symptomata; & aphonus per intervalla evadit; ac
de.

dēmum *emaciatus* e vivis decessit; instituta cadaveris sectione omnia abdominis viscera inculcata deprehendebantur, si excipias pancreas mole majus & scirrhosum. GLAR. DULAG.

OBS. 1025. Puella quindecim annorum *sachettica*, & macilenta, de dolore circa *præcordia* querebatur, cum ventre tumido. Dein exsurgit tussis sicca, cum pulsu celeri. Postremo sputa erant purulenta.

Aperto abdomine, patet omenti putredo. Mesenterium gelatinam cum glandulis subatris & induratis exhibuit. Pancreas scirrhosum deprehenditur, & purulentum. Pulmones simili labe afficiebantur. HARDERUS.

OBS. 1026. Quidam, inter *febrem acutissimam*, *hepaticum fluxum*, *lienteriam*, & diarrhæam biliosam patiebatur. Accedunt vomitus & torpor; quibus persistentibus, incassum adhibitis remediis; imo & ipsamet in usum vocata transfusione, tunc temporis celebri, ad Superos migravit.

Inciso cadavere inveniebantur intestina livida, gangrænosa & summe fœtida. Pancreas erat scirrhosum; ac demum corvalde siccum & quasi tostum. BONE-TUS.

OBS. 1027. Puella *pravis alimentis* sæpius se ingurgitabat, cum male se habere incipit. Deficit appetitus; languent vires; & accedit vomitus cum diarrhæa pertinaci. Hinc febris lenta & macies; ac tandem mors.

Instituta cadaveris sectione hepar mole majus deprehenditur. Pancreas omni ex parte induratum, & plane scirrhosum annotatur. Glandulæ mesentericæ etiam infarctæ reperiebantur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1028. In cadavere pueri decennis, qui de doloribus in sinistra abdominis parte & in universo ventre, aliquot annis ante obitum conquestus fuerat; in conspectum venit ventriculus exiguus, cum intestinis flatibus mire distentis. Pancreas vero scirrhosum, vel calculi instar induratum, occurrit. Ren demum sinister putredine taetus, lapidem recondebat. PAVVIUS.

OBS. 1029. Quidam *febre tertiana* laborabat, cum tumore duro circa regionem hepatis: qua demum ingravescente, gravioraque post se trahente symptomata, ad plures abiit.

Inciso cadavere, præter hepar scirrhosum, & oppido grande; observatæ fuere glandulæ omnes dextri lateris, una cum pancreate, ingentes, retorridæ, duræ & quasi lapideæ. CAR. PISO.

OBS. 1030. Vir robustus vomitu corripitur, siti litipato. Dolorem acerbissimum in regione ventriculi patiebatur; & crebris animi defectionibus fluctuabatur; quibus tandem post undecim dies occubuit.

Hepar se silit maximum, sed sanum. Pancreas conspicitur æquo majus, tuberculosum & inæquale, duritie ad cartilagineum accedens. Præterea plurimum aquæ subcruentæ stagnabat in pericardio. GLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1031. Puer biennis, macie confectus laborabat *exulceratione in musculomastoideo*, quæ ad venam jugularem penetrare videbatur.

Mortui corpore dissecto invenitur in dextro cordis ventriculo puris haud exigua copia sanguini permixta. Lien erat magnus & induratus. Occurrit pancreas magnum & scirrhosum; hepate fere consumpto. KERKRINGIUS.

OBS. 1032. In cadavere puellæ duodecim annos natæ, & hæticæ, quæ per octennium mira symptomata patiebatur, adeo ut a populo crederetur incantata, reperiebatur aquæ virulentæ copia intra pericardium. Pancreas mirum in modum intumuerat, & lapidis duritiem assequabatur. PAVVIUS.

OBS. 1033. Quidam de doloribus immixtis in abdomine querulus, gangræna corripitur, quæ a pedis digitis ad superiora brevi propagatur, qua intra paucos dies occubuit.

Reperitur hepar scirrhosum. Pancreas occurrit ingens, & simili labe affectum. BONETUS.

OBS. 1034. Quædam mulier post tertianam intermittentem pertinacissimam, includit in febre continuam, lentam, sævissimam.

PAN- *mis doloribus*, duas tresve horas ab assum-
CREAS. pto cibo, stipatam; qua diu persistente tandem conficitur.

Lustratis interaneis, in propatulum viebat pancreas ingens, induratum, vel scirrhum. CAR. PISO.

OBS. 1035. In cadavere pueri decimum quartum ætatis annum agentis, morbo lento, vel ignoto extincti, reperiebatur pancreas ingentis molis, & scirrhum; cum mesenterio simili labe affecto. Insuper intestina passim gangrænosa conspiciebantur, & invicem coalescentia. BLASIIUS.

OBS. 1036. In quadam vetula herniosa, & ascite extincta, detegitur insignis portio omenti in umbilico facciformi. Hepar erat nonnihil scirrhum & flavis punctis notatum. Pancreas durum & scirrhum etiamprehenditur; cum stagnante sero. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1037. Inter exenterationem cuiusdam febre intermittente epidemica, & mali moris extincti, animadvertuntur cor & vasa sanguine nigro scatentia; hepar exanguē; pancreas vero induratum & scirrhum. CLAR. SENACUS.

OBS. 1038. Secto quodam juvene, qui vomitu. contumaci, cum dejectionibus nigris, usque ad obitum laboraverat; in conspectum veniebat pancreas scirrhum, & quasi cartilagineum. RHODIUS.

OBS. 1039. Quædam vetula quotidianum vomitum, post pastum patiebatur. In atrophiam lethalem incidit.

Aperto corpore, pancreas ita durum inventum est, ut lapidem æmularetur. PANAROLUS.

OBS. 1040. In cadavere cuiusdam, quæ per quatuor annos de *seuissimis stomachi doloribus* querebatur, occurrit pancreas solito majus & scirrhum. CAR. PISO.

OBS. 1041. Inter exenterationem cuiusdam viri, consistentis ætatis, anasarca eneçti, deprehenditur pancreas durum & grandinosum. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1042. Lustrato cadavere pueri novennis, atrophiam extincti, invenitur pancreas induratum & scirrhum. BLASIIUS.

OBS. 1043. Secto quodam melancholico, diuturno morbo, extincto, reperiebatur pancreas durum & scirrhum. HEISTERUS.

His adde observationes Lib. I. 17. (2), 76, 115, 159, 170, 211, 254, 265, 275, 329, 339, 405, 408, 523, 590, 642, 669, 816, 817, 818, 828, 940, 1500, 1647, 1648, 1649, 1726; Lib. II. 407, 413, 415, 417, 446, 622, 664 (2), 743, 863, 864, 922; Lib. III. 67, 472. Vide insuper *Viscera scirrhusa*.

A R T I C U L U S II.

Tumor e pancreate.

OBS. 1044. Juvenis vigesimum fecundum ætatis annum agens, a tredecim mensibus febre lenta correptus; tussi, pectoris oppressione & hæmoptisi afflictus, in marcorem, dein in hydropem incidit. Ultra modum protuberat abdomen: ac tandem exolutis viribus fatis cessit.

Secto abdomine effluxit serum subflavum ad septem vel octo pintas. Mesenterium scirrhum conspicitur. Occurrit

tumor ad capitis infantis magnitudinem accedens, & pancreati adnatus; e pluribus invicem unitis corporibus compactus, & quasi racemosus; materiaque quadam sebacea scatens. Alter occurrit in pectore: tumor scirrhusus, diaphragmati hærens, nucis juglandis magnitudinem æquans. Pericardium multo sero turgebat. Pulmones denique plevræ accreti, materiis fabulosis, sebaceis, aliis-

aliisque viscidioribus, erant infarcti. BONENTUS.

Haud absumilem ferme casum præbet observatio Lib. I. 1637.

PAN-
CREAS.

ARTICULUS III.

Pancreas calculosum.

OBS. 1045. Vir triginta annos natus, *melancholicus* & ad defluxiones catarrhales proclivis, fructuum horariorum intemperanti usu incidit in vomitum & alvi fluxum, quibus per intervalla subsequeretur fluxus sanguineus. Quibus persistentibus sensim collabuntur vires, & valerdinariam, molestissimamque vitam cum morte commutavit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniebant septem vel octo calculi, ad ciceris magnitudinem accedentes, in parte dextra pancreatis, circa exitum ductus pancreatici induodenum. GRAAF.

De hacce læsione mentio subicitur in observatione Lib. I. 545.

ARTICULUS IV.

Pancreas purulentum.

OBS. 1046. Quidam *melancholicus* incidit in febrem, cum dolore ad dorsum & lumbos, quem paucis post diebus sequitur fluxus hemorrhoidalis; accedente totius corporis tremore insolito. Interea febris exacerbatur, cum fœtore totius corporis. Deficiunt vires, & supremum diem obiit æger.

Lustratis interaneis, deprehendebantur pulmones sero putri & fœtido infarcti. Cerebrum colluvie serosa & subviridi, cujus portio in spinam dorsi erat decidua, scatebat. Præterea in proptulum venit abscessus ingens in pancreate, cum multo pure, & fœtore intolerabili. BARTHO-LINUS.

OBS. 1047. Juvenem, cui perperam exsectus fuerat testis, febris quartana prehendit, tam acerbis doloribus in lumbis, & abdomine, stipata, ut sit ipsi quasi interdita omnis decumbendi copia; etiam argente maxima dormiendi necessitate.

His oppressus miseris non invitus e vita discessit.

Inciso corpore deprehenditur hepar inflammatum, cum intestinis vitellinis, & ventriculo atra bile perfuso. Insuper pancreas solito majus pure sordido erat infarctum. TULPIUS.

OBS. 1048. Quidam de vigiliis pertinacissimis conquerebatur: cum enim dormire conabatur, tum in leipothymiam & totius faciei frigidum sudorem incidebat. Dubitantibus medicis, varia incassum adhibentur auxilia. Tandem cum prorsus nil dormire posset, miser interiit.

Instituta sectione cadaveris, in conspectum veniebat pancreas abscessu putrefactum. AUBERTUS.

OBS. 1049. Juvenis a febre quartana in eas redactus angustias, ut nequiverit unquam in cubili quiescere; interdita ipsi quasi omni decumbendi copia; tandem exortatis viribus ad superos migravit.

In-

PAN-
CREAS.

Inter cadaveris exenterationem, deprehendebatur, præter alias læsiones, pancreas extuberans, & pure sordido infarctum. TULPIUS.

OBS. 1050. Quidam incidit in *febrem*

continuum, *dolore dorfi* & lumborum stipatam, qua tandem e medio tollitur.

Inventus est ingens abscessus, in toto pancreate latitans, cum multo pure subviridi & foetidissimo. GUID. PATINUS.

A R T I C U L U S V.

Pancreatis exulceratio.

OBS. 1051. Fœmina quadragenaria major, a tribus annis catameniiis carebat; *enormeque ventris dolores* patiebatur, pluries intra nycthemeri spatium recurrentes. Inter paroxysmum mirum in modum se contorquebat; in omnes latus sese vertebat, levamen dolorum quæsitura; modo gemitu, modo ejulatu mali acerbiter exprimebat. Tandem *erumpente sanguine ex ore & naribus*, animam efflavit.

Ventriculus & intestina sanguine grumoso plenissima inveniebantur. Pancreas erat omni ex parte durum & scirrhum, ulcusculis cancriosis hinc inde oblitum; quæ etiam ventriculi substantiam erolisse videbantur. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 1052. Quædam mulier octo & viginti annorum, obesa, jamdiu *doloribus nephriticis*, & vomitui violento obnoxia; tandem in *febrem* continuam acutam incidit, quæ lethum accersit.

Exenterato cadavere, reperitur pancreas exulceratum, cum proximioribus ventri-

culi & intestinorum partibus sphacelatis. Occurrit præterea in pelvi renis corpus testaceum, materia quadam mucosa obductum. EX ACTIS LIPSIENSIBUS.

OBS. 1053. In nobili fœmina, quæ annos retro plures *epilepsia* & *passione hysterica* laborabat; & tandem post dolores & cruciatus exquisitos, vitam cum morte commutavit; solum pancreas male affectum, & exulceratum, inveniebatur. HIGMORUS.

OBS. 1054. Quædam per plures annos ad *affectus convulsivos* proclivis, tandem incidit in *ventris termina* vehementiora, quibus persistentibus, e vivis eripitur.

Referato abdomine, in apicem venit pancreas exulceratione defœdatus. BLASIUS.

In hac serie recipi queunt observationes Libr. I. 10, 774.

A R T I C U L U S VI.

Pancreas putridum.

OBS. 1055. Quidam in *febrem tertianam* incidit pertinacissimam, sæpiusque recurrentem; donec fractis viribus, ad plures migraverit.

Secundo cadavere, reperiebantur perito-

neum, pancreas & mesenterium nonnihil corrupta, & saniosa. Hepar quoque durius quam secundum naturam esse consuevit, annotatur. BONETUS.

OBS.

OBS. 1056. Quidam factor nil retinebat assumptorum alimentorum, potuumve; & etiam pituitam crassam *evomebat*. Variis incassum adhibitis remediis, brevi periiit.

Referato abdomine, pancreas comperitur totum corruptum, imo & sphacellatum. BARBETTE.

OBS. 1057. In corpore cujusdam *tabidi* membranam pancreaticam crassiorem, a pa-

renchymate abscississe, & veluti saccum quemdam constituisse testatur. RIOLANUS.

PAN-
CREAS.

OBS. 1058. Lustrato cadavere cujusdam *hydropici*, inter alias læsiones, pancreas semi-putridum observatur. GLASERUS.

Hanc classem subeunt observationes Lib. I. 12, 129, 249, 258, 781. Vide *Viscera putrida*.

A R T I C U L U S VII.

Pancreas syderatum.

OBS. 1059. Vir quidam, quadragesimum annum superans, ad *dolorem colicum* pronus, de frigore interno conquerabatur; quem excipiebant *animi deliquia*: quibus spatio octodecim horarum se medio tollitur.

Aperto cadavere, omnia viscera pinguedine quasi obruta conspiciebantur. Omentum annotabatur pingue scirrhum & globosum. Occurrebat pancreas plane sphacellatum: ac simili labe insciebantur viciniores partes. GREISELIUS.

A R T I C U L U S VIII.

Pancreas absumptum.

OBS. 1060. In cadavere puelli *ascite & tympanitide* sublati, sequentia notata sunt. Præter ingentem aquæ fœtidæ copiam in abdomine stagnantis, omentum cernebatur penitus putrefactum. Pancreas ita erat consumptum, ut nullum ejus vestigium animadvertere liceret. Lien occurrebat monstruosus & induratus, ac tribus ap-

pendicibus instructus. Pericardium aqua fœtida distendebatur: cor demum inane, ne guttulam sanguinis continebat. BONETUS.

Consimiles casus præbent observationes Lib. I. 252, 1599. Lib. II. 135, 150 & 545.

A R T I C U L U S IX.

Ductus pancreaticus duplex.

OBS. 1061. Instituta sectione cadaveris cuiusdam viri quadraginta circiter annos nati, qui dum in vivis ageret, *fame* quasi *canina* laborabat, acerbissimisque *ven-* *tris torminibus* divexabatur; in conspectum veniebar, inter alia notatu digna, ductus pancreaticus duplex; plane inculpato pancreate. BLASIUS.

A R T I C U L U S X.

Ductus pancreaticus lumbrico obturatus.

OBS. 1062. Inter exenterationem cadaveris mulierculæ annosæ, febre quadam maligna epidemica extinctæ, præter varias & vulgarissimas læsiones, reliquias febris inflammatoriæ exhibentes, deprehendebatur vas secretorium pancreatis lumbrico

huc adactò plane obturatum. E NOTIS ADVERSARIIS.

Aliud exemplum hujusce læsionis profertur in observatione Lib. I. 264.

S E C T I O N O N A.

D E R E N I B U S E T C A P S U L I S .

A R T I C U L U S I.

Renes ingentes.

RENES. OBSERVATIO 1063. Matrona trium & triginta annorum, vitam ægens sedentariam, queritur de tumore in sinistro hypogastrio, qui tandem ad latus dextrum se propagavit. Post annum, & innumera remedia, tantum incrementum sumpsit venter, ut nec stare, nec decumbere possit, nec somnum capere. Lotium parce fluebat, ventre ultra modum tumen-

te emaciebatur corpus; haud exceptis crucibus. Tactu deprehendebantur bini tumores in hypochondriis siti, & alius in regione renis dextri. Educitur paracentesi, & partitis vicibus, aqua ad libras quadraginta & centum. Paucis tandem ab hac evacuatione diebus, & circa quartum a primo insultu annum obiit.

Ren dexter ingens, ampullæ instar, repe-

reperitur; qui præter aquæ copiam plures hydatides recondebat. Ren sinister colliquatus erat; & fusus. Epiploon pene consumptum, infimo hypogastrio affixum, & mesenterium scirrhosum conspiciebatur. Utraque demum uteri tuba in immensam molem extensa binos tumores præbebat, qui majorem feri copiam continebant. SPONIUS.

OBS. 1064. Quidam sexagenarius, viginti abhinc annis, post exercitium immodicum sanguinem copiosum emisit per uretram. Duravit per octo dies. Elapsis decem annis, interdum recurrende prædicto fluxu ingruunt dolores in renibus. Venter tumet, & sensim crevit in immensam molem, emittebat subinde per uretram majorem copiam hujus materiæ, quæ post ejus obitum in corpore reperta est.

Secundo corpore invenitur tumor totam propemodum ventris capacitatem occupans; quo aperto exierunt materiæ consistentia & colore diversæ; inter quas annotabantur calculi asperi diversæ figuræ; quorum nonnulli pollicis crassitiem æquabant. Tota hæc materia, e tumore effusa sexaginta libras & ultra pendebat: involucrum vero ad novem accedebat. Nil aliud erat quam ren sinister. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1065. Cujusdam mulieris septem & quadraginta annorum, mentem in violentos impetus præcipitem agebat grave

infortunium, unde emerfit languor, cum febre lenta & macie. Interea tactu explorabatur tumor durus in hypogastrio. Mensibus suppressis, totum tumebat abdomen cum quadam spirandi difficultate, a nimia scilicet ventris mole. Paracentesi pluries incassum adhibita, crura œdematosa fissuras patiebantur; unde profluebat copiosum serum; cum nonnullo levamine respectu pectoris. Pergente demum febre lenta, macie confecta, obiit.

Referato abdomine inveniebatur ren sinister in immensam molem auctus, & pondus quinque & triginta librarum, cum aquæ copia in abdominis cavo. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1066. Instituta cadaveris sectione cujusdam viri consistentis ætatis, qui jam pridem doloribus implacabilibus, intra regionem lienis, circa umbilicum torquebatur; deprehenditur ren sinister ingens, loco dimotus, & ad regionem lienis quasi detrusus. BALLONIUS.

OBS. 1067. In cadaverculo fœtus recens nati, cui erat ingens tumor sub hypochondrio sinistro, in conspectum veniebat ren sinister stupendæ magnitudinis, ob feri copiam, quam continebat, uretere impervio. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

In hoc tractu collocari debent observationes Lib. I. 938, 1122; Lib. II. 854.

A R T I C U L U S II.

Renes flaccidi.

OBS. 1068. Lustratis interaneis cujusdam, qui per totam vitam a Veneris usu, & omni sceminarum consortio abstinnit, reperiuntur renes flaccidi, & adeo parvi, ut nucis juglandis magnitudinem vix æquarent. TIMÆUS.

OBS. 1069. Quædam virgo octodeciman-

nos nata, aliquot ante obitum annos, diutius laboraverat. Huic renes annotantur solito flaccidiores & cinerei. PAVLIUS.

Similem ferme casum sistit observatio Lib. I. 363.

ARTICULUS III.

Renes inflammati.

OBS. 1070. Puer septennis, alias sanus, per unum aut alterum diem cephalæ affectus est; successit lumborum dolor cum febre conjunctus; sicut etiam *urina retentio*; ita ut ne guttulam fere excernere posset; qua demum, frustra omnibus tentatis, septimo morbi die enecatur.

Seçto cadavere, deprehenditur ingens & insignis renum, partiumque circumjacentium inflammatio, cum variis gangrænæ notis. HILDANUS.

OBS. 1071. Quidam nil lotii mingebat, nisi ope cateteris. Conspicius erat tumor durus, ab anno integro, circa pubem. Exsurgit interea febris cum gravi circa pubem pondere. Tandem inter usum cantharidum obiit.

Referato abdomine, patet ren sinister cum appenso uretere inflammatus. Vesica erat crassissima; tunica ad medii digiti crassitiem fere accedentibus; & continens

materiam lentam & cruentam. GUARINONIUS.

OBS. 1072. Vir quinquagenarius febre continua corripitur, cum exacerbationibus serotinis. Superveniunt maculae in toto corpore latiores, & violacei coloris. Sensum & motum utriusque cruris amittit. Lotium supprimitur, & quartodecimo die obiit.

In conspectum venit ren sinister inflammatus & syderatus. Læsa etiam erat medulla spinalis in eodem latere. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 1073. Puer septennis ischuria correptus interit. Inciso abdomine inventi sunt renes, cum vicinis partibus, inflammati, & gangræna tacti. HILDANUS.

Hunc ordinem ingrediuntur observationes Lib. I. 1166, 1752; Lib. III. 270.

ARTICULUS IV.

Renes scirrholi.

OBS. 1074. Vir quidam dolorem acerbissimum in teste sinistro tumido patiebatur. Nil conferentibus remediis factus fuit æger, & testis ademerat. Paulo post integram curationem & sanationem vulneris, de lumborum dolore & gravitate querebatur. Dein erupit in pube tumor cum dolore, circa cicatricem. Lotium erat fabulosum, Tandem accedentibus aliis symptomatibus, mors sequitur.

Seçto tumore pubis, humor effluxit aquosus & copiosus. Ren sinister admodum durus erat & juxta quantitate major; parenchymate candidiori, & concreti puris faciem referente. DODONEUS.

Vix assimilis casus prostat in observatione Lib. II. 477.

ARTICULUS V.

RENES.

Renes cartilaginei.

OBS. 1075. Vir quinquagenarius, crapulæ deditus, *ischuria* subito corripitur. Frustra adhibetur cateter; nullus enim dolor, nec tumor in vesica. *Dolor erat gravatius in sinistro rene.* Dein, vel post septemdecim dies, accedit vomitus; corpus intumescit; læditur memoria, impeditur loquela, ac tandem suffocatus obiit.

Exenterato cadavere; loco renis dextri invenitur corpusculum induratum & car-

tilagineum, ovi gallinacei minoris magnitudine. Quo dissecto intus apparere grumi sanguinis, cum hydatidibus, & exigua portiuncula substantiæ renis putridæ. Sinister naturali triplo major, semi-cartilagineus, in parte convexa reperitur. SCHROECKIUS.

Hujusce læsionis mentio subjicitur in observatione Lib. I. 1213.

ARTICULUS VI.

Renes tuberculosi.

OBS. 1076. Inter exenterationem cadaveris cujusdam calculo vesicæ laborantis, & *ischuria* sublato, deprehendebantur renes exsiccati, obscuro, & undequaque tuberculis referti. De dolore renum, quantum ægrotavit, nusquam conquestus fuit. EUSTACHIUS.

OBS. 1077. Secto corpore cujusdam a *missu abelito* interempti; in conspectum veniebant renes interne pustulosi, lividique carunculis obstiti. Vesica erat sanie de-sædata; & callus enormis annotabatur sub ejus collo. SEVERINUS.

ARTICULUS VII.

Renum tumores & hydatides.

OBS. 1078. Quædam virgo, a longo jam tempore, intolerabilibus torquebatur doloribus circa regionem renum; ut ineffabile fit. Paroxysmos ferocissimos comitabantur *missus sanguinei*, sæpe redeuntes. Variis incassum adhibitis præsidiiis, tandem migravit ad Superos.

Exenterato cadavere, nullus reperiebatur lapis in renibus; ne quidem arenulæ: sed superficies utriusque renis omnino in-

æqualis deprehenditur, & quasi multis particulis durioribus coagmentata. Simillimi casus aliud exemplum præbuit vir quidam adultus. RUYSCHIUS.

OBS. 1079. Quidam melancholicus novemdecim annorum, de dolore *hypochondrii sinistri* perpetuo querebatur, vigente fluxu hæmorrhoidali; quo suppresso, bis intra semestris spatium, hæmorrhæm corrip-

RENES.

tur; cujus demum reditu, una cum sanguine, animam vomit.

Inter sectionem cadaveris, occurrit lien magnus & flaccidus. Venæ meseraicæ & gastrophrenicæ varicosæ atro sanguine turgébant. Ren dexter cysti donabatur ad magnitudinem pilæ lusoriæ, sero flavescente turgida. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1080. Cadaver ejusdem viri triginta annorum, intra nyctemerum spatium peste sublati, exhibebat hepar mole maximum & scirrhum. Stomachus maculis & pustulis gangrænosus descedabatur. Intestinum jejunum inflammatum vermibus sca-

tebat. Pancreas erat scirrhum. Occurrit demum tumor, carbunculi instar, in parte externa renis sinistri. COUZIER.

OBS. 1081. Quidam doloribus nephriticis obnoxius, tandem incidit in ischuriam lethalem.

Referato abdomine, reperiebantur renes variis hydatidibus obductis, pelvis vero multis lapidibus scatebat. MERGLI-NUS.

Inter affines recenserit debent observationes Lib. I. 1121, 1175, 1286, 1516. Lib. IV. 151.

A R T I C U L U S VIII.

Renum hydrops.

OBS. 1082. Inter exenterationem nonnullorum hydropis extensorum, deprehendebatur ingens aquæ copia, in aliter utroque, mirum in modum distento. VVIL-

LIS. IUS.

Similis casus exemplum præbet observatio Lib. I. 1065.

A R T I C U L U S IX.

Renum ulcus & purulentia.

OBS. 1083. Quidam post exsectum in pueritia calculum, nunquam deinceps lousium per colē; verum per anum reddidit. Sub hoc rerum statu ad quadragesimum ætatis annum pervenit. Tum lumborum dolore affligitur, cum perpetuo deiciendi conatu; ac perenni pruritu in cole, e quo dein vix minima prodit urinæ guttula. Hæc incommoda, integrum decennium, clam præ verecundia patitur. Quidquid ab ano effluebat arenulis & membranis erat permixtum. Brachia tremula, vigilæ pertinacissimæ; febris lenta; cibi fastidium cum viribus fractis, tandem ipsius miserrimæ vitæ imponunt finem.

Inter sectionem cadaveris, reperitur dextrum latus renis expers. Sinister vero ren pure & steatomate infectus deprehenditur. Occurrit denique inter vesicam & rectum, sordidum & inæquale carcinoma urinæ pervium. TULPIUS.

OBS. 1084. Mätroa: laute vivens, obesa & ad quemvis motum inepta, pluribus abhinc annis urinam mingebat fætidam & purulentam; cum in hepatidem incidit, e qua opportuna cura evasit. Dein sensim extenuata, difficili respirazione, cum metu suffocationis corripitur, qua tandem e visis rapitur.

Pauca.

Pauca erat aqua in pectore : pulmones spumosa materia infarciebantur . Ventriculus cordis sinistèr concretionem polyposam in arteriam pulmonarem late protensam recondebat . Cystis fellea lapidem unciam unam & ultra pendentem continebat . Loco renis sinistri apparuit corpus adiposum compactum , & admodum durum , caput infantis , magnitudine , æquans , in quo nulla reperiebantur parenchymatis vestigia ; inibi stagnabat puriscopia . Appensus ureter crassa quasi calcaria intus obducebatur . CLAR. BAADERUS .

OBS. 1085. Puellus triennis lapide laborabat , qui solita sectione e vesica feliciter extrahitur : optime demum convaluit . Post biennium , insigni casu , gravem patitur *contusionem in regione renis sinistri* unde inflammatio & abscessus ; quo aperto , successit *ischuria* ; ac post diuturnos dolores occubuit .

Lustrato cadaveris abdomine , deprehenditur ren sinistèr ingentis molis & purulentia conspurcatus ; cum appenso urerere phlegmate & arenulis infarcto . Ren sinistèr calculis omnino fuit obstructus , cum annexo urerere . Postremo inanis cernebatur vesica ; & instar chartæ pergamenæ , sicca . BONETUS .

OBS. 1086. Quædam vetula per viginti annos *dysuria* conflictata ; tandem *tabida* , & lecto perpetuo affixa , febre , tussi & *apnoea* laborabat . Urinæ sedimentum copiosum , fætidum & purulentum deponebant . Accedunt *leipothymia* frequenter recurrentes ; ac tandem lethum .

Ren dexter , instar marsupii , calculis & pure refertus , ac dissentus , deprehenditur . Venæ emulgentes , quasi lapidei canales , crassa calculosa intus obducebantur . Vesicula fellea concretionibus biliosis erat repleta . Pulmones demum tuberculis crudis & calculiscretaceis ubique fere obfessi reperiuntur . MORTON .

OBS. 1087. Quidam post prægressum *sinistri renis* dolorem *gravatum* excerniturinam turbidam , cuius sedimentum inodorum , lac ipsam refert . Sequitur febris lenta horis nocturnis increfcens , cum genarum rubore . Rebus in deteriorem conditionem delapsis , tandem ad ultimum vitæ exitum , die quadragesimo perducitur .

Lustratis interaneis , inventus est abscessus in rene sinistro . Vesica fellea lapidibus erat repleta : istero tamen nunquam fuit detentus . LÆLIUS A FONTE .

RENES .

OBS. 1088. In corpore cuiusdam principis , qui post *febrem intermittentem* , contineam , occubuit , reperitur omentum disruptum & putridum , cum duodeno putri & purulento . Ventriculus & œsophagus nonnullas syderationis notas præ se ferebant . Pulmones putres & saniosi , plevræ & diaphragmati arcte hærebant . Ren dexter pure conspurcatus occurrit , cum corruptela vicinarum partium . Præterea vesicæ cervix ulcus magnum , & sordidum exhibebat , cum partibus vicinis purulentis & gangranosis . HOLZACHIUS .

OBS. 1089. Quidam juvenis septem & viginti annos numerans , a prima infantia de doloribus circa *pubem* , *mejendi difficultate* , aliisque symptomatibus calculum vesicæ indicantibus , querebatur . Tandem exacerbatis doloribus , urgente *stranguria* , cum urinis crassissimis , & grave olentibus , fractisque viribus naturæ debitum solvit .

Cultro anatomico subiecto cadavere , deprehendebatur lapis asper in vesica exulcerata , & purulenta . Ren dexter totus etiam ulcerosus , & puris fætidissimi plenus , annotabatur . SCHOLZIUS .

OBS. 1090. Quidam vir vigesimum octavum ætatis annum agens , jampridem *dysuria* , cum *doloribus lumborum* , obnoxius ; tandem incidit in *stranguriam* acerbissimam . Doloribus attritus obiit .

Aperto cadavere , in aprium veniebant renes ingentes & subnigricantes ; ac crassa quadam gelatinosa obducti . Pelvis & ureteres materia purulenta & fætidissima replebantur . Renes insuper maxima lapidum copia scatebant ; supra scilicet quadraginta , quorum minores ad amygdalæ magnitudinem accedebant . E DIARIO ERUDITOR .

OBS. 1090. (a) Mercator quadraginta annorum , temperamenti atrabilarii , inflammatione renis sinistri corripitur , quæ in suppuratum abit ; hinc *urina crassa* , *fætida & purulenta* ; tandem ante obitum eruenta .

Cystis

RENES.

Cystis fellea recondebatur bilem nigricantem & tenacissimam. Abdomen quatuor libras materiæ purulentæ a disrupto renis abscessu continebat, inter peritoneum & musculos lumbares reconditæ. Renis substantia fere ex integro abrupta conspiciebatur; pluresque calculi angulosos & asperos colligebat. Vesica erat tota scirrhusa & densa, cujus latera crassitiem pollicis æquabant. CLAR. BAADERUS.

OBS. 1091. Vir triginta circiter annorum a quarto ætatis anno *stranguria* obnoxius, plures excrevit calculos. Multis frustra tentatis, post *mißum purulentum*, labefcentibus sensim viribus, contabuit, & periit.

Renes magni fiscos pure plenos referebant. Ureteres ita erant amplissimi, ut sinister intestinum colon magnitudine superaret. Vesica deprehenditur circa calculum contracta, ac plene ulcerosa. Calculus vero uncias quatuor pendebat. CLAR. DE HAEN.

OBS. 1092. Quidam *lithias* laborans *cytoromix* submittitur, qua lapis facile extrahitur: sed præter solita symptomata, de *immani renum dolore*, cum cibi fastidio querebatur, quo, post lapidis extractionem persistente, tandem accedunt *lypæthymia*, atque die vigesimo nono a sectione interiit.

Resectis abdomine, animadvertiebantur renes erosi & purulenti; cæteris visceribus plane inculpatis. HEISTERUS.

OBS. 1093. Quædam virgo corripitur ingenti vomitu & febre: ille sedaturus hæc remanet. Vehemens *sub costis accendit dolor*, a quo intra biduum interiit.

Stagnabat colluvies serosa in abdomine. Ventriculus & intestina flatu tumebant. Ren uterque naturalis triplo major: sinister vero, parte qualienem spectabat, paululum saniei continebat. Pericardium sero turgebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1094. Quidam gonorrhæa virulenta duodecim annos laboraverat: symptomatum tandem sævitie, nil conferentibus remediis, extinguitur.

Ren uterque solito major, concreti vel indurati puris colorem & similitudinem

referebat. Ureteres inferius erant exulcerati. Vesica plane rigida, nec extendi, nec contrahi potuit. Extus variis tuberculis obstita, abscessum inter membranas recondebatur. DODONEUS.

OBS. 1095. Quidam ingluvie indulgens febre assidua corripitur, & inordinata. Urinæ sedimentum album deponunt. Adhuc tussis sicca. De *astu in regione lumborum* queritur, nec sine adminiculo incedere potest. Tandem ingravescente malo post integrum mensem interiit.

Introspectis interaneis, inventa est corruptio, cum abscessu in sinistri renis exteriori carne. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 1096. Puer decennis jam ab aliquo tempore *urina suppressione*, dysuria, & *mißu purulento* per intervalla recurrentibus laboraverat; cum tandem macie confectus interiit.

Ren dexter saccum membranaceum pure repletum repræsentabat, in quo nullus annotabatur calculus. Appensus ureter erat etiam summe ampliatus. Reperitur in sinistro rene, sanie conspurcato, calculus niger triangularis, acuminata sui parte in ureteris principium satis se demittens. BLASIUS.

OBS. 1097. Quædam vidua, post gravem cephalalgiam, de *lumborum dolore* queritur. Ingavescit malum, nullis induciis, post mensem. Lotium erat cruentum, & copioso pure refertum. Tandem nil proficientibus remediis, obiit.

Ren dexter magnitudinem naturalem quater superabat, discissus, totus cancerosus erat, & fætido pure scateo, fabulo hinc inde conspersus, pondere septemdecim unciarum. Sinister lapidem ingentem fovebat. E MISCELLAN. GURIOSIS.

OBS. 1098. Adolescens novemdecim annorum, jam pridem immanibus doloribus circa vesicam & sinistri renis regionem laborabat. Accedentibus vomitu frequenti & *stranguria* tandem extinguitur.

Aperto cadavere, deprehenditur in vesica sinus, pugni magnitudine, pure fætidissimo turgens. Ren sinister totus erat purulentus, sola remanente tunica. Calculus in vesica latitabat cum exulceratione. SEGERUS.

OBS.

OBS. 1099. Sexagenarius *calculosus cystotomia* submittitur, felici, uti videbatur, successu. Post biduum tamen, accedente spirandi difficultate, vitam effudit.

Cadaver exenteratum exhibebat vesicam crassissimam, & callosam, materia sabulosa scatentem. Ren sinister & appensus uterque purulentia conspurcabantur. HEISTERUS.

OBS. 1100. Quædam mulier crebris vomitibus obnoxia, abscessum in rene sinistro per plures annos gessavit, tam immanem, ut totam abdominis capacitatem impleret, sursum repulso ventriculo cum cæteris visceribus; ita ut nil fere cibi continere posset. Pendebat hic abscessus quindecim libras. CAR. PISO.

OBS. 1101. Juvenis mulier jamdiu de doloribus nephriticis querebatur, cum miætu purulento. Tandem ingravescente morbo; aliisque accedentibus symptomatibus exstinguitur.

Secundo cadavere deprehenduntur renes mole majores, scirrhusi & tuberosi, purulentia & lapidibus asperis scatentes. EX ACT. LONDINENSIB.

OBS. 1102. In cadavere cujusdam nephritici, qui dolore lumborum savissimo, cum miætu purulento laboraverat, occurrunt renes solito ampliores & variis protuberantiis inæquales, recondentes varios lapides quasi racemosos, colluviei purulentæ innatantes. E NOSTRIS ADVERS.

OBS. 1103. Quadragenarius post ingentes renum cruentatus, cum urinis purulentis; tandem obijt.

Reclerato abdomine deprehendebatur in rene sinistro abscessus ingens, cujus pon-

dus, cum cysti & rene, erat quatuordecim librarum. Cystis vero pellem vervecinam crassitie æquabat. CABROLIIUS. RENES.

OBS. 1104. Quidam a decennis immanibus ventris doloribus, torquebatur; quibus magis magisque ingravescentibus, tandem macie confectus exstinguitur.

Reperiuntur in mesenterio duæ glandulæ, ponderis quindecim unciarum, decussatim sibi mutuo incumbentes, quæ renem sinistram ita compresserant, ut pene totus in pus erat conversus. KERCKRINGIUS.

OBS. 1105. Quidam cum frequenter dysuria, renumque doloribus torquebatur; tandem inter calidiorum remediorum usum, urinæ suppressione lethali corripitur.

Lustratis interaneis, inventus fuit ren sinister albus, semiputridus & materiam purulentam intus continens. TRAFELMANNUS.

OBS. 1106. Sexagenarius diuturnis doloribus nephriticis, ardore urinæ & mingendi difficultate premebatur, cum tandem, attritis viribus, fatis cessit.

Ren dexter in pus crassum & foetidum totus conversus, salva dumtaxat membrana reperitur. Vesica etiam pure scatebat. COITERUS.

OBS. 1107. In cadavere puellæ, cujus respiratio erat difficilis; inveniebatur ren dexter purulentus; pulmonibus plane inculpatis. BALLONIUS.

Hanc seriem subeunt observationes Lib. I. 249, 441, 582, 745, 913, 985, 1156, 1269, 1318, 1443, 1567, 1575, 1643, 1766; Lib. II. 80, 186, 235, 359, 519.

A R T I C U L U S X.

Renes gangrenosi.

OBS. 1108. Quidam ab insultu apopleæ liberatus, paulo post de dolore circa renes, & in pube querebatur; ex quo tan-

dem emergit ischuria renalis, quæ brevi mortem accersit.

Vesica continebat libram circiter unam puris

RENES. puris crassi & sordidi: extus nigra cernebatur, & quasi gangrænosa. Renes similiter subnigri & gangrænosi; viciniores partes eadem labe inquinabantur: ureteres vero erant obstructi. NASCIUS.

OBS. 1109. Quidam consistentis ætatis, febre continua laborans, in *ischuriam* incidit. Dein ingruit *paralysis artuum* infe-

riorum, quæ paucis elapsis diebus mortem post se trahit.

Exenterato cadavere compertus fuit ren sinister niger, cum spinali medulla hujusce lateris haud ab simili morbo labefacta. E MISCELL. CUR IOSIS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 826; Lib. II. 543.

ARTICULUS XI.

Renes putridi.

OBS. 1110. Quidam sexagenario major, *tubiasi* laborans, cum *enterocèle sinistri lateris*; dolore acerbissimo a vesicæ calculo, stranguria & tenesmo corripitur. Dein accedit dolor *nephriticus*, cum nausea & vomitu: lotium excernitur paucissimum & *purulentum*; & urget quoddam pondus circa perineum: quibus demum in dies ingravescentibus, e medio tollitur.

Secundo cadavere, occurrit ren sinister plane absumptus, superstitibus duntaxat membranis. Dexter exulceratus & purulentus nonnullos calculos recondebat; cum variis hydatidibus superficiem obsidentibus. Vesica urinæ copia distenta, tres calculos continebat, quorum unus in cervicem vesicæ adactus liberum urinæ exitum præpediebat. EX ACT. LONDINENSIB.

OBS. 1111. Juvenis octodecim annorum post mensem ab extracto calculo per lithotomiam, pejor se habebat. Repertum fuit in vulnere frustum materiæ lentæ, pugni magnitudine, post cujus extractionem effluxit copiosus pus. Vulnus apertum servatur per annum integrum, ob uberiores & indefinentem puris profusum. Accedente tandem urinæ suppressione, cum ingentibus doloribus, & difficili respiratione, sequitur hydrops abdominis, qui vitæ imposuit finem.

Apertum cadaver exhibet hepar & pulmones diaphragmati adnata; renem sinistrum putridum & consumptum, cum uretere eadem labe tacto. Ren dexter continebat lapidem, cujus acumen in ure-

terem impactum erat. BARTHOLINUS.

OBS. 1112. Quædam virgo quadragenaria *nephritidi* obnoxia, plurimos subinde calculos excreverat. Cum subito terrore, ante triennium, percelleretur, in symptomata parturientis incidit; quibus tandem referato vesicæ orificio plures calculos deiecit, quorum majores ad nucem avellanæ magnitudine accedebant. Similem insultum pluries perpeffa, postremo migravit ad superos.

Ren dexter plane computruerat. Sinister fellis instar extensus pure replebatur; nec non calculis diversæ molis & figuræ. BEVEROCIUS.

OBS. 1113. Quidam a decennio sævissimis doloribus *nephriticis* divexatus febre continua mali moris corripitur, quæ demum facessit in lentam, diarrhæa nunc serosa, nunc biliosa, jugibus vigiliis, hæmorrhoidibus, & universi corporis colliquatione, stipatam. Qua pergente tandem placide fatis cessit.

Lustratis interaneis, inter varia notata digna, occurrebat ren dexter totus putris, & in tabem redactus; in cujus pelvi comperitur calculus oblongus & angulosus. GUID. PATINUS.

OBS. 1114. Vir tres & triginta annos natus, post exercitium immodicum, insultu *nephritico* corripitur, quem pressopede sequitur violentus vomendi conatus. Interea excandescit febris cum æstu, sitis & do.

& dolore capitis. Post plures dies urget *singultus*, cum dolore circa præcordia. Exolutis tandem viribus, obiit.

Ren sinister sæde computruerat. Cætera viscera leviter inflammata conspiciebantur. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1115. Juvenis, post diuturnam *gonorrhæam*, febre assidua laborabat, cum exacerbationibus serotinis & lorio crassiore. Decem elapsis diebus accedit diarrhæa; ac tandem circa trigésimum diem ingruit rigor, cui successit febris vehementissima, cum intensiori genarum rubore; quibus paulo post interiit.

Cadaver cultro anatomico subiectum exhibet corruptionem gangrænosam in parte interna renis dextri. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 1116. Exenterato cadavere cuiusdam juvenis duorum & viginti annorum, qui urinas cruentas & purulentas, cum maximo *renum & hypogastrii dolore*, excernebat,prehendebatur vesica exulcerata & pure diffuens; tota corrupta & sæperne rupta. Ren dexter erat plane consumptus; sinister vero duplo major sanie erat conspurcatus. SEVERINUS.

OBS. 1117. Inter sectionem cuiusdam viri ab octo annis *hydropici*, ren dexter quatuor exiguis continebat calculos, quorum major in ingressum ureris adactus, hunc canalem obturabat. Sinister vero erat putridus & purulentus. Erat insuper maxima aquæ citrinæ copia in abdomine stagnantis. BEVEROCIUS.

OBS. 1118. Referato abdomine cuiusdam consistentis ætatis, qui jampridem hydrope *ascite*, laborabat in conspectum veniebat ren sinister putrilagine diffuens. Ureter dextri lateris calculo obstruebatur; unde lotium, via denegata ad vesicam, in abdominis cavum se effundebat. BORRIGHIUS.

OBS. 1119. Introspecto cadavere alterius *ascitici*, cuius *urina* per duos ante mortem dies fuerant *sufflaminata*,prehendebatur ren sinister totus fere absumptus, integro involucro, colluviem saniosam & sordidam continente. Dexter vero ren calculo urerem obstruente erat obfessus. HOLLERIUS.

OBS. 1120. In corpore cuiusdam viri, qui post diuturnum & acerbissimum *renum dolorem* interiit, in propatulum veniebat ren dexter magnus, tumidus & purris; calculis ac materia viscida, & saniosa refertus. Alter vero conspiciebatur adeo imminutus, ut parvam castaneam vix æquaret. EUSTACHIUS.

OBS. 1121. In cadavere cuiusdam *tabidi* inveniebatur ren dexter totus corruptus; sinister vero glandulis, ovi columbini magnitudinem æquantibus, undique oblitus, & quasi obvolutus, conspiciebatur. Hepar insuper erat scirrhosum; & omentum simili labe tactum. E MISCELLAN. CURIOSIS.

Inter affines recenserī debent observationes Lib. I. 741, 825, 1021, 1023, 1064, 1310, 1435. Lib. II. 143, 331, 781.

A R T I C U L U S XII.

Renes absumpti.

OBS. 1122. Vir sex & triginta annorum, jamdudum laborabat *dolore obtuso lumborum*, in latere sinistro vehementiori; qui dein ad inguina se extendens *lotium retinuit*: hinc emerfit suspicio de calculo re-

num. Post septennium, inter usum variorum lithontripticorum e quibus melius se habere videbatur; accedit *dolor acutissimus* in sinistro latere *hypogastrii*, qui ad lumbos propagatur, cum *suppressione urinae*.

RENES.

Supervenit febris acuta, siti immani stipata & vomitu. Dein ortus est dolor in latere dextro, qui a lumbis ad inguen dextrum se extendit. Accedunt tormina per totum ventrem, & anxii vomitus. Pulsus interea debilis & inæqualis exploratur, corpore plane emaciato cum pedibus tumidis; urina parce fluente; & tumore molli circa lumbos. Postea *tumet venter*; *urgens tormina*, *vomitibus & singultibus*. Tandem soporofus & delirans æger moritur.

Abdomen multam aquam subflavam continebat. Ureteres in varias flexuras incurvari ultra modum erant dilatati: sinistri quidem diameter quatuor pollices superabat. Renes absumpti saccum membranaceum referebant: sinister ad magnitudinem capitis pueri accedebat. Ureter sinistri lateris exhibebat prope vesicam quamdam duritiem callosam, mole nucis avellanæ, qua plane obturabatur: dexter vero ad pollicem vesicæ erat constrictus, inflammatus, & semi-gangrænosus. CLAR. STORCK.

OBS. 1123. Juvenis quatuor & viginti annos natus, post ingentem virium conatum, subito corripitur dolore acutissimo in latere sinistro, cum *mixtu sanguinis* copiosissimo; qui tandem sufflaminatus, paulo post recurrit. Dein minguntur *urina purulenta*, accedente macie cum febre lenta, quæ post mensem exacerbatur cum immanibus doloribus in lumbis & hypogastrio. *Tumet venter*, & præcipue in regione hypochondriaca dextra. Interea urget febris, cum dolore capitis & vomitu; erumpunt vermes per utramque viam: sitis vix compescitur: tandem suppressio lotio purulento, & sedatis doloribus, accedunt *cardialgia*, quæ brevi misellum ægerum ad libitinæ rationem ducunt.

Abdominis cavum sanie purulenta erat repletum. Occurrebant intestina tumida & gangrænosa; non secus ac hepar partim purulentum, partim scirrhum. Ren sinister, marsupii instar, pure repletus conspiciebatur. Vesica recondebat duo ulcera cancrofa, circa cervicem sita. Præterea latus pectoris dextrum colluvie fordida scatebat cum pulmone purulento, & diaphragmate inibi putrido & pervio. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1124. Vir quinquagenarius a puritiae lithiasi obnoxius erat. Post varias intermissiones *urina fluxus* intercipitur; vel guttatim cum maximo dolore excernitur. *Dolor renum* fit perpetuus, & circa vesperam exacerhatur. Interea macilentus æger tremore manuum corripitur; noctes inquietas ducit, doloribus in universum corpus excurrentibus, cum *alvo adstricta* & tenesmo. Tandem lecto affixus inter rigorem obijt.

Ren sinister sacci instar ad minimum continebat puris libras duas; adeo ut parenchyma erat fere consumptum, & in pus conversum. Ureter ejusdem lateris summe dilatatus pollicem excipiebat. Vesica urinæ copia distenta, gangrænosa, in parte postica, conspiciebatur. Nec huic putredinis expers erat intestinum rectum. Calculus asper vesicæ cervici hærebat; cui exterius adnatum erat steatoma, ad sinistram vergens, & versus ureterem tendens, quem comprimebat; adeo ut puris introitum in vesicam denegaverit. ZVVINGERUS.

OBS. 1125. Quædam matrona *materiam cruentam & purulentam*, cum ramentis membranaceis a longo tempore *mingebat*, cum sedimento albo & copioso, instar puris in fundo matulæ subsidente. Quibus remittentibus ingruit febris lenta, cum doloribus hinc inde vagis, aliisque malis moris symptomatibus. Erumpit tumor in latere, *circa regionem renis sinistri* qui maturatus copiosum pus fundit; e quo emergit ulcus profundum & sinuosum, ichorem tenuem exsudans. Hinc per biennium, vitam trahebat molestissimam, cum post *urina suppressionem* quatuordecim dierum, apoplectica interiit.

Deprehendebatur ren sinister plane consumptus, superstitie membrana, materia saniosa scateote, quæ in ulcus saniosum exterius ferebatur. Ren alter materia sabulosa & calculis replebatur, quorum unus adactus occurrebat in ureterem. VVILLISIUS.

OBS. 1126. Quidam juvenis ad dolores nephriticis proclivis, nonnullos lapillos identidem excreverat. Tandem ferociori insultu, febre & delirio stipato, corripitur: pari passu accedit *ischuria renalis*, quæ septimo die lethum accersit.

Inter

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur ren sinistèr stupendæ magnitudinis, & a nativa forma plane degener; facci scilicet instar colluvie fœtida, arenulis & lapillis repleti. Appensus ureter lapide anguloso prope vesicam obruratus, eadem fœculentia supra obicem mire distentus annotatur. Ren sinistèr, alias sanus, lapidem minorem in pelvi recondebatur, libero uretere. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1127. Vir triginta annorum jamdudum *nephriticus* tandem in paroxysmum acerbiorum incidit, lotio plane suppresso. Tercio die *prominebat venter* cum renitentia. Quarto omnibus persistentibus symptomatibus, ingruit *singultus*; dolores exasperantur; & abdomen magis protuberat. Interea vires deficiunt, pulsus obliteratur, & sexto die fatis cessit.

Stagnabat serum subcruentum ad libras quatuor in abdomine. Renes nativam magnitudinem longe superantes, & facciformes, maximam urinæ lurulentæ copiam, cum variis lapillis, continebant. Postremo ureteres calculis fœti obturati reperiuntur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1128. Matrona multis abhinc annis, gravissimis *renum doloribus*, in sinistro præsertim latere, divexabatur; quatuor dies circa octavum graviditatis mensem abortum passa. Tandem, una cum ætate, doloribus invalescentibus, præcipue in dextro latere ita ut nec contactum, nec decubitus in illam partem ferre posset, rejectis per morbi tractum multis calculis, cum lotio cruento & *purulento*, tandem occubuit.

Secundo cadavere, deprehendebatur ren sinister penitus consumptus, & marsupii instar membranofus, tuberculis scirrhis refertus; cum uretere intestini instar dilatato. Ren dexter amplissimus calculum ingentem recondebatur, quo obstruebatur ureter. PLATERUS.

OBS. 1129. Vir quinquagenarius post crebros *dolores in ilio sinistro*, cum excretionem arenularum, per biennium, ex quolibet corporis motu, *urinam cruentam* reddidit. Dolore invalescente, cum vomitu, urina mingitur crassa, & sedimentum deponit quasi lacteum. Accedentibus demum

gravitatis sensu in parte affecta, *cruris stupore*, febre lenta, & insigni corporis macie, mors ægrum præripuit. RENES.

Inter exenterationem cadaveris, in propatulum veniebat calculus longitudinis digiti pollicis, in quatuor ramos diremptus, in rene facciformi, cujus substantia erat plane absumpta. SILVATICUS.

OBS. 1130. Vir ad septuagesimum ætatis annum accedens, *dysuria*, & *purulentis mictionibus* per plures annos conflictabatur, cum vulgatissimis aliis symptomatibus. Tandem fato sanctus e vivis decessit.

Instituta cadaveris sectione, in apicem veniebant ambo renes suppurati, paucoparenchymate superflite. Vesica purulenta colluvie replebatur. Occurrebant intestina exulcerationibus hinc inde exesa. Cystis fellea quinquaginta & centum lapides recondebatur, nulla bile. Prædictorum calculorum major castaneæ molem assequebatur. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1131. Mulier juvenescula immanibus *doloribus circa renes & vesicam* divexata, cum urinis mucosis & purulentis; ac febre lenta a biennio decumbens, tandem fatis concessit.

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur in vesica lapis nucis juglandis magnitudine, cum suo putamine. Ren sinister materia mucosa & purulenta erat refertus. Appensus ureter eadem materia infarctus erat. Ren dexter magnus & consumptus, tunica superflite, simili colluvie turgebat. LAIGNEAU.

OBS. 1132. Quædam nephritica, post abortum *ventris tormina* patiebatur; adeo ut dubitaret num secundinæ successerint, nec-ne. Paulo post supervenit diarrhæa cum lypothymiis, suffocationibus uterinis, *doloribus atrocissimis renis dextri, cardialgia, vomitu*, capitis gravedine, horribilibus & insultibus febrilibus, cum delirio per tres menses alternatim recurrentibus. Tandem macie confecta e vivis migravit.

Omentum erat putridum. Uterque ren, præsertim dexter, carne absumpta, pure & calculis plenus conspicitur. Pulmo sinister purulentus occurrit. PLATERUS.

OBS. 1133. Vir quidam in ætatis flore atrocissimis *doloribus nephriticis* diu vexatus.

RENES. tus, renis abscessum passus; tandem in diabetem lethalem incidit.

Cadaver examini anatomico subjectum exhibuit renem dextrum plane consumptum; relictis membranis, marsupii instar, pure repletis. Sinister etiam simili modo labefactatus cernebatur; nondum tamen absumptus. Ureteres utrimque admodum tortuosi, & variis in locis expansiprehenduntur. RUYSCHIIUS.

OBS. 1134. Juvenis quinque & viginti annorum post diuturnam corporis constitutionem, a dyspnæa tandem, marasmo & vesica calculo extinguitur.

Pulmo sinister putris occurrit. Cordi duplo majori accretum erat corpus quoddam quasi glandulosum, pollicis magnitudinem excedens. Hepar exangue, retortidum & solito majus conspicitur. Ren dexter putridus & arenulis refertus annotatur: sinister, sacci instar, aquæ ichorosa libras quadraginta continebat. Vesica demum lapidem novem unciarum recondibat. BLONDINIUS.

OBS. 1135. Vir, quidam septuagenarius, de intolerabili laterum dolore, per viginti circiter annos conquestus erat; nimirum, circa nothas costas. Mucosam substantiam una cum urina diu excreverat, nunquam tamen arenulas & calculos. Tandem accedente febre ardente, migravit ad Superos.

Aperto cadavere occurrit ren sinister intus plane absumptus, continens calculum duas radices habentem, satis insignes. Ren dexter calculi expers annotatur; vesica vero magnum fovebat lapidem, lævem & æqualem. RAVVIUS.

OBS. 1136. Inter exenterationem cujusdam viri phthisim & diabetem passi, in oculos incurrit ureter dexter mirum in modum distortus, atque hic illic multum expansus; ut intestinum ratione crassitie repræsentaret. Pelvis quoque adeo erat distenta, ut aurantium malum admittere posset; parenchymate omnimode consumpto; superstitibus duntaxat membranis. RUYSCHIIUS.

OBS. 1137. Quidam ganeo post gonorrhæam diuturnam, crapulæ deditus, dolorem gravem in regione renis sinistri, cum

crebro vomitu, febre inordinata, rigore stipata, & lotio fabuloso, patiebatur. Tandem inrer ferociorem insultum, magnum excrevit lapidem. Novo recurrente rapitur.

Instituta cadaveris sectione, inveniuntur renes consumpti, ut portio, quæ reliqua fuit, facile frangeretur. SCHNELLERUS.

OBS. 1138. Quidam dolore gravativo in regione renum divexabatur, cum urinis fabulosis, mixtu frequenti & crurum imbecillitate. Quibus pergentibus, & sensim ingravescentibus, tandem ad ultimum vitæ exitum perductus fuit.

Insecto cadavere, in propatulum veniebat ren sinister, crumenæ instar, sine substantia; cum sola pelle sanie ichorosa & lapillis turgida. LÆLIUS A. FONTE.

OBS. 1139. Quidam nephritidis accidentibus obnoxius, non paucos calculos cum urina projiciebat. Dein omnimodam urinæ suppressionem per triduum patitur, cum insigni lumborum & perinei dolore, frustra adhibito cathetere. Accedit febricula; ingruunt convulsionones, & decimo quarto die obiit.

Ren sinister plures fovebat lapillos, ceteris magnitudinem sequentes. Dexter duplo major, totus erat absumptus, pure fetido foetidissimo scatens. LOTICHIUS.

OBS. 1140. Vir quinquagenarius, multis abhinc annis, molestissimo urinæ stillicidio laboraverat; accedentibus plurimis calculis in vesica latentis indicis. Urina interea albæ & purulenta, cum maximo fœtore minguntur; ac tandem moritur.

Ren sinister purulentus & fere consumptus occurrit, vesica vero continebat duodecim calculos, quorum major myristicæ nucleum æquabat. DODONEUS.

OBS. 1141. Mulier septem & quadraginta annorum, habitu corporis gracili, a pluribus annis, calculo per periodos sævientem, laborabat. Nonnullos rejiciebat cum maxima arenularum copia. Tandem ingravescente malo, ad plures migravit.

Ren sinister totus absumptus erat, ut nil præter membranam restaret: calculum bifidum, ponderis unius uncie recondibat.

AL.

Alter vero calculum minorem fovebat. LOSSIUS.

OBS. 1142. Quidam jamdiu *dolorem in latere dextro* patiebatur, cum *tumore in hypochondrio dextro*, ad inguen protenso. Accedente *tabe*, tandem febre acuta extinguitur.

Referato abdomine patet in latere affecto ureter magnus, ventriculorum flatu tumentem sua mole superans. Nil aliud erat quam ren dexter pure & flatu distentus. GUARINONIUS.

OBS. 1143. Inter exenterationem cadaveris cujusdam juvenis quatuor & viginti annorum, qui per plures annos *urinam cruentam & purulentam* mingebat, in conspectum veniebat ren similiter plane absumptus, & nihil nisi membranofam capsulam exhibens; altero inculpato. BLASIUS.

OBS. 1144. Cultro anatomico subiectum cadaver cujusdam *rabidi*, ostendebat renem dextrum plane consumptum & purulentum, in cujus folliculo continebantur sexdecim lapides, quatuor uncias pendentes. Lustrato pectore, pulmones quoque conspiciuntur gangrenosi. GUID. PATINUS.

OBS. 1145. In cadavere cujusdam *atrocibus ventris doloribus* per multos menses afflicti, inveniebatur tunica ventriculi villosa, inflammata & syderata. Omnia etiam intestina livida & nigra, ac passim corrupta conspiciuntur. Ren vero dexter consumptus occurrit, cum aqua sordida & foetente in abdomine. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1146. Puella octodecim annorum *purulentas urinas* per longum tempus exercebat; ac *febre diurna*, & *haemica* detinebatur. Macie tandem confecta interiit. Renes inventi sunt omnino in pus conversi, sola superstiti tunica, nullo apparente parenchymatis vestigio. FORMIUS.

OBS. 1147. Inter sectionem cadaveris cujusdam *calculosi* reperiebatur ren dexter, duplo major sinistro, nigricans; cujus tota

substantia conversa erat in pus mucosum & cruentum. Vesica lotio mucoso purulento oppleta recondebatur unicum lapidem, fabæ magnitudine, in cervice adactum. SMETIUS.

RENES.

OBS. 1148. Introspecto cadavere cujusdam virginis nobilis, quæ jampridem *renum dolore*, & simul *mingendi ardore* afflicta fuerat, deprehendebantur renes fere absumpti, superstiti involucri: vesica etiam putredine tacta conspicietur. PLATERUS.

OBS. 1149. In cadavere mulierculæ anosæ, & *nephritica*, ren dexter totus erat flaccidus & consumptus, marsupii modo, minores calculos, liquori fordido innatantes, continens. Magnus insuper occurrit lapis, ureteris principio impactus, quo plane obrutabatur hic ductus. RHODIUS.

OBS. 1150. In lustratis corporibus variorum *nephriticorum*, renium substantiam plane absumptam, salva tantum membrana materiam calculosam & purulentam recondente, vidit FERNELIUS.

OBS. 1151. Quidam per novem menses *dolore in rene sinistro* laborabat. Pergente morbo extenuatus obiit.

Exenterato cadavere, ren sinistri lateris totus consumptus deprehendebatur, & pure sordido scatens. J. BAUHINUS.

OBS. 1152. In cadavere cujusdam triginta annorum, qui *dolore nephritico & dysuria* laboraverat, tota renis sinistri substantia consumpta erat; superstiti duntaxat involucri longe crassiori. BARBETTE.

OBS. 1153. Examini subiecto cadavere cujusdam mulieris, jamdiu *nephritica*, inveniebatur ren alter membranofus, & quatuordecim puris libras recondens. CARPISO.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I, 727, 808, 1164, 1280. Libr. II, 884.

Renum lithiasis.

OBS. 1154. Infans trimulus, e parentibus nephriticis natus, torminibus torquebatur, cum diarrhæa & virium prostratione. Annum dimidium agens, & gradiri incipiens, in spinam dorsi cecidit. Post octo menses accedit febris lenta cum atrophia; urina parce fluunt, & nonnisi summo dolore. Dein ingruunt motus convulsivi, quibus tandem ingravescentibus e vivis tollitur.

Intestina & ventriculus erant flatulenta. Cystis fellea bile turgebat. Epiploon occurrebat fere absumptum. Albicabant glandulæ mesenterii. Ren vero sinister materia fabulosa infarctus se præbebat; & exhibebat in ipso ureteris ostio calculum oblongum, membranisque tenaciter involutum; cuius filicea erat durities. HARDERUS.

OBS. 1155. Vir trium & quinquaginta annorum, torosus, temperamento sanguineo, a quatuor annis dolore in latere lumborum dextro laborabat. Nonnullis gaudebat remissionibus; sed crebriores patiebatur exacerbationes. Urinæ quieti traditæ albuminis ovi speciem referebant. Sæpius urgebat diarrhæa; sed vesica sua munia rite obibat. Fluxu demum catarrhali gravissimo corripitur; qui tabem & mortem post se trahit.

Sexto cadavere reperiuntur in rene dextro bini lapides, quorum major triangularis, & superficiei granulosa, semi-unciam pendens, in pelvi latitabat. Alter vero minor in substantiam renum quasi adæquatus videbatur. EX ACT. EDIMBURGENSIB;

OBS. 1156. Quidam post dolores arthriticos, & contumacissimos, stranguria corripitur, cum subsidentia materiæ crassæ, viscidæ & tartareæ in urinis. Immisso cathetere, nullus deprehenditur lapis in vesica. Iter habuit in curro, & equo cum levi molestia. Tandem febre ardentissima corripitur cum siti & vigiliis. Lingua erat

sordida, & corpus extenuabatur; ac tandem obiit.

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur vesica recondens calculum, magnitudine æquans ovum gallinaceum. Ren dexter continebat calculum minorem, & triangularem. Latebat in rene sinistro abscessus jam suppuratus. Hepar insuper, vesica & intestina passim inflammationis notas præ se ferebant. SILVATICUS.

OBS. 1157. Mulieri post felicem partum, lochiis solito modo prodeuntibus, omnino supprimebatur urina excretio. Nullus erat tenesmus, nec tumor in vesica. Levem tantum dolorem percipiebat in sinistro abdominis latere. Quinto a partu die frustra immititur catheter in vesicam. Sexto ingruit vomitus continuus; nulla febre, & lochiis rite fluentibus. Tandem, persistente ischuria, periit undecimo post partum die.

Aperto cadavere, deprehendebatur uterque ren tumidus, cum evidentibus inflammationis notis. Sinister vero recondebatur calculum asperum, vix pisum magnitudine superans. PAUL. DE VVIND.

OBS. 1158. Quædam mulier de dolore lumborum aliquandiu querebatur. Procidit tandem in calculi renalis tormentum, cum urinæ difficultate; & interdum tanta ejus suppressione, ut per totos octodecim dies nil lotii reddiderit. Hinc emergit affectus quidam soporosis; cui sociantur motus convulsivi, qui brevi decumbentem ad libitinæ rationem ducunt.

Referato abdomine, apparuit ren sinister intus maxima aquæ copia & pluribus calculis repletus, quorum maximus se insinuaverat, acuto suo apice, tam alte in ureteris principium, ut id integre occluderetur. TULPIUS.

OBS. 1159. In cadavere quinquagenarii, mero dum viveret indulgentis, & doloribus nephriticis interempti, reperiēbatur.

cur cystis fellea bile crassiori, cum variis lapillis angulosis, turgida. Ren dexter calculus luteum fovebat, cujus cuspis ureterem subjerat; præter duos alios qui parenchymati quasi infixi erant. Calculus etiam latitabat in rene sinistro, cum plurimo sabulo, cujus pars initium ureteris pene obstruxerat. Lpillus denique in vesicam jam deturbatus inveniebatur. In conspectum insuper veniebant ureteres amplissimi, & solito carnosiores. VVOLLGNAD.

OBS. 1160. Instituta cadaveris sectione ejusdam, qui *nusquam de quolibet nephritico symptomate conquestus fuerat*; & senio confectus interierat; haud sine admiratione deprehendebatur in altero rene lapis tuberosus, nucem juglandem magnitudine adæquans. In altero vero rene deprehendebantur duo calculi paulominores: liberis sane quidem ureteribus, & inculcata vesica; quæ sua munia rite obje-rant. PRASSIUS.

OBS. 1161. Quidam *arthriticus respiratione difficili* laborabat, cum sputo partim pituitoso, partim purulento; cum ingruente febre suffocatus interiit.

Aperto cadavere, reperitur pulmo inflammatus, maxime dexter; & in eo plurima materia pituitosa deprehenditur. Ren dexter lapidem magnum habebat, quo pelvis replebatur; cujus tamen nullum signum fuerat nisi quod urinæ minus turbidæ ab usu balneorum fuissent. GUARINONIUS.

OBS. 1162. Vir quinquagenarius *nephriticis symptomatibus* conflictatus erat. De dolore scilicet fixo querebatur, & nonnullos lapides ex intervallis excernebat. Accessit febris cum siti & lingua squallida. Urinæ aqueæ major & insolitus erat proventus. Tandem macie confectus, diabete obiit.

Reperitur ren sinister lapide anguloso, in ureteris principium implantato obsessus. Altero rene minore, & collapsio. BAL-LONIUS.

OBS. 1163. Quidam *hypochondriacus nephriticis doloribus* crebro laborabat, cum ardore, dysuria, lapillorumque, vel arenularum excretionem. De pondere sinistri renis, quoties rheda vehebatur, querulus; tandem incidit in *asitem*, cum tumido

scroto. Post tres menses *catarrho suffocativo* rapitur.

Secundo cadavere lien scirrhusosus observatur. Ren sinister fovebat calculum ad ovi gallinacei magnitudinem accedentem. In utroque rene delitescabant minores calculi. ROLFINGIUS.

OBS. 1164. Vidua *nephritica*, cui aliquando detractus fuit lapis e vesica, de dolore inguinis *sinistri* querebatur. Accedente febre cum doloribus acerbissimis in abdomine, jactationibus & vomitionibus assiduis, apparet tumor magnus & durus in *hypochondrio sinistro*. Dein febris lenta evadit; ingruunt convulsiones & frequentes lypothymix, cum *urina subcruenta fluxu involuntario*, usque ad lethum.

Invenitur ren sinister ingens, lapidem exiguum cum sanie recondens. Dexter marcidus vix reperiri potuit. BALLO-NIUS.

OBS. 1165. Quidam *nephriticus*, multis calculis identidem excretis, in *ischuriam spuriam* demum incidit, vehementissimis ventris & crurum doloribus stipatam, cum vomitu materiæ ejusdam nigricantis. Quibus sensim ingravescentibus vitam demum cum morte commutavit.

Aperto cadavere, deprehendebantur duo calculi in rene dextro; sinister erat ingens, cujus appensus ureter recondebatur lapidem olivæ similem, præter arenulas innumeras, quibus omnis urinæ transitus præpediebatur. RUYSCHIUS.

OBS. 1166. Quidam *doloribus dorsi & lumborum*, cum *miæendi difficultate*, per aliquot retro annos divexatus; tandem accedente gravissimo paroxylmo, lecto affigitur. Interea urget vomitus & *urina plane supprimitur*. Dein exacerbatis doloribus, accedunt febris & convulsiones, quibus brevi enecatur.

Lustratis interaneis, deprehendebantur renes solito majores & penitus inflammati. Pelvis & ureter utriusque lateris immani calculorum & arenularum copia infarciebantur. DANIEL MAJOR.

OBS. 1167. Vir quatuor & sexaginta annorum, *nephritidi & arthritidi* obnoxius, cum alvo adstricta, de capitis gravitate, & ad somnum proclivitate querebatur. Accedunt

RENES.

RENES.

dunt animi deliquia non rara. Post gravem mentis affectum materia arthritica ad artus expelli desiit; hinc præcordiorum angustia & spirandi difficultas. Superveniunt gravis sopor, convulsionibus, & mors.

Ren dexter ingens, durus & callosus deprehendebatur; cujus pelvis undecim lapides magnos & ramosos continebat. CL. MORGAGNUS.

OBS. 1168. Sexagenarius quidam, & potator strenuus, in *urina suppressionem* incidit, cum vomitu enormi, dolore renum & vesicæ. Venter flatulentia tumebat; pulsus erat durus & parvus. Incautum variis tentatis præsiidiis, intra paucos dies migravit ad Superos.

Renes sex & triginta lapides recondebant. Vesica sex fovebat, quorum major ad uncias quatuor accedebat. Præterea reperiuntur in vesicula fellis decem pseudo-calculi, nucleum cerasi æquantibus. E DIA-RIO MEDICO.

OBS. 1169. Vir duodetriginta annorum jamdiu querebatur de dolore pectoris, & spirandi difficultate; non secus ac de quodam ponderis sensu in abdomine, cum vomitu quasi periodice recurrente. Quibus sensim ingravescentibus tandem e vivis decessit, quovis renum dolore expertus.

Pulmones occurrunt aridi & corrugati, & plevra inflammata. Ren dexter mole maximus, & quasi cartilagineus fovebat lapidem uncias sex pendentem. Vesica erat inanis, & callosa. Nulla erat bilis in cykli fellea. EX ACT. PARISIENSIB.

OBS. 1170. In cadavere cujusdam *nephritici*, calculus reperitur in rene dextro tuberosus, prominentia quadam longiori donatus, & in ureterem procumbens. In altero rene duo erant calculi sabæ magnitudine. Præter quos in utroque rene maxima adhuc erat calculorum minorum, & arenularum copia, cum colluvie lutosa & subactea. Præterea ureteres, & vesica, calculos quoque plures & parvos recondebant. SALTZMANNUS.

OBS. 1171. Fœmina quinque & triginta annorum doloribus *nephriticis* per triennium obnoxia, cum difficili decubitu in latus sinistrum, *ischuria* & spirandi difficultate,

cum pulsu debili corripitur. Accedunt convulsionibus lethales.

Lustratis interaneis in conspectum veniebat ren dexter ingentis molis, & varios lapides recondens, cum nonnulla purulentia. Ren sinister exilissimus deprehenditur. EX ACT. EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 1172. In cadavere cujusdam, qui post varios *ischuria* insultus, tandem occubuit, inveniebatur in rene sinistro lapis ad magnitudinem ovi gallinacei accedens, cujus altera extremitas, magnitudine digiti auricularis, ureterem ingressa urinæ descensum prohibebat. Præterea uterque ren innumeris lapillis & arenulis scatebat. SCHENCKIUS.

OBS. 1173. Instituta cadaveris sectione cujusdam puellæ duodecim annorum, *epileptici insultibus* identidem divexatæ, nil post accuratum examen inventum fuit in capite, quod pro causa hujusce morbi haberi posset. Sed in pelvi renis dextri reperiiebatur triangularis calculus, quinque drachmas pendens. LA MOTHE.

OBS. 1174. Quidam doloribus *nephriticis* & *ischuria* obnoxius; inter insultum molestissimo vomitu stipatum, de gravitate in lumbis, & de tensivo dolore utriusque inguinis conqueritur; ne minima quidem mendi cupiditate. Tandem quindecimo die lethargicus obiit.

Renes occurrebant calculis infarcti, cum obturatis ureteribus, supra obicem summe dilatatis. SEGERUS.

OBS. 1175. Quidam *calculoso*, inter graviores paroxysmum, urinæ mox substituerunt, mox profluxerunt, dolore intensissimo in rene sinistro. Tandem urina nullatenus profluente, cum crure sinistro tumido, obiit.

Ren sinister prægrandis fuit magnitudinis, cum ingenti hydatide in superiori parte: varios lapides cum sabulo copiosa recondebant. Dexter erat flaccidus, cum uretere lapillis infarcto. HORSTIUS.

OBS. 1176. Quidam puer obstructionibus, uti videbatur, laborans, inter præposita remedia, convulsionibus octiduatim fere recurrentibus corripitur, cum maxi-

ma mingendi difficultate & summis doloribus, quibus post aliquot menses e medio tollitur.

Sinister ren continebat calculum tricuspideum, silicis duritiei, membranis peculiaribus involutum, ac ostio ureteris jacentem. HARDERUS.

OBS. 1177. Puella octennis jamdiu stranguria conflictata, tandem totalem patitur *urinae suppressionem*, qua sexto die rapitur.

Inveniebatur ren dexter incrustatus, & quasi lapideus, tactu durus; ac si gypsea materia fuisset illitus. Ren sinister sanus erat; sed annexus ureter materia arenosa infarctus & obstructus conspiciebatur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1178. Nobilis fœmina *nephritidi* obnoxia, tam *spissam* sæpius minxerat urinam, ut quasi in fila deduci potuerit. Tandem dolorum atrocitate succubuit.

Ambo renes alabastris duritiem, & colorem mentiebantur. Dolendum defuisse medicos anatomia gnaros qui originem & finem illius petrificationis renalis annotassent. JAC. SACHS.

OBS. 1179. In cadavere *nephritici* occurrit ren sinister solito major, recondens grandem calculum variis eminentiis asperum, quarum una principio ureteris affigebatur. Socium alium habebat minorem hic lapis uncias duas pendens. Ren sinister extrinsecus nonnullis hydatidibus conspersus, fabulo prægnans deprehenditur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1180. Quidam ad octogesimum ætatis annum accedens, ingruente febre acuta e medio tollitur. *Nullos renum dolores, nec urinæ suppressionem* passus fuerat.

Secundo cadavere deprehendebatur ren sinister materia lutulenta infarctus. In dextro rene reperiebatur lapis cineritius, uncias circiter septem pendens. BOREL LUS.

OBS. 1181. Vir consistentis ætatis, *do* *Toribus nephriticis* obnoxius, *sanguinolentam* mejebat urinam, quoties equitabat; quæ vero inter quietem, limpida exercebatur.

Mortui lustrato cadavere, deprehendebantur in utroque rene quamplurimi cal-

Tomus I.

culi, angulosi, & asperi; falvis vesica & ureteribus. FERRANDUS.

RENES.

OBS. 1182. Inter exenterationem nonnullorum *nephriticorum*, a *suppressione urinæ* extinctorum, unum tantummodo renem lapidibus obstructum, vel alio malo tenratum; altero plane inculpato, etsi inter vitam inutili, autopsia se observasse testantur RIOLANUS & BALLONIUS.

OBS. 1183. Quidam *supprimebatur urinæ* quolibet ferme plenilunio. Post ægritudinem plurium annorum tandem satis concessit.

Cadavere examini anatomico subjectum exhibebat pelvim renis sinistri in immensam magnitudinem dilatatum ab urina copiosissima, cui innatabant duo calculi. TULPIUS.

OBS. 1184. Quidam de levi *lumborum dolore* conquerebatur, quem parum curabat. Nulla alias observabantur *lithiasis signa*. Tandem casu ab alto enecatur.

Renes summe dilatati lapidibus erant infarcti, quorum nonnulli pollicis crassitiem æquabant. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1185. Quidam sævissimis doloribus *nephriticis* divexatus, cum mictu libero, post obitum sectus, exhibebat utriusque renis cavitatem calculo repletam. Pro urinæ tamen emittendæ via, provida & solers natura, in lateribus calculi, orbitam quamdam molita fuerat; hinc urinæ libere fluebant. SALMUTHUS.

OBS. 1186. Exenterato cadavere cujusdam qui doloribus nephriticis conflictabatur; urinis, nec turbidis, nec fabulosis, libere semper fluentibus, deprehendebatur in altero rene lapis maximus in medio perforatus; adeo ut lotii fluxum minime præpediret. EUSTACHIUS.

OBS. 1187. Inter exenterationem cujusdam *nephriticis doloribus* jampridem obnoxii, inveniebantur renes fabulo & calculis infarcti. Ipsius parenchyma cum scindebatur etiam fabulis refertum deprehensum fuit. SCHMIDIUS.

OBS. 1188. Instituta cadaveris sectione
Y cujus-

RENES.

cujusdam pueri septennis qui *missione cruenta*, cum *ventris torminibus* laboraverat, deprehendebatur ren sinistè ingens, calculis, arenulis, & materia quadam viscida, limosa & calcaria scatens. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1189. Puella octennis vomitionibus crebris erat obnoxia; cum febre continuo corripitur, qua intra paucos dies e medio tollitur.

Lustratis interaneis omnia se præbebant viscera inculcata: sed accuratiori examine, repertus fuit lapis in altero rene. BALLONIUS.

OBS. 1190. Quædam mulier atrocissimis ventris torminibus, quæ pro dolore colico vulgarissimo habebant medici, torquebatur; cum ultra modum sævientibus extinguitur.

Culdro anatomico subjectum cadaver exhibebat prægrandem lapidem in altero rene. GERARDUS.

OBS. 1191. In quodam nephritico, inter ischuriam renalem extincto, inveniebantur renes calculis ex cerulæo nigricantibus infarcti; non in pelvi solum, sed etiam in ipsa substantia; quorum majores vix ciceris magnitudinem superabant. Vesica erat inanis. PLATERUS.

OBS. 1192. Secto cadavere cujusdam mulieris doloribus nephriticis, & ischuria inreremptæ, reperiatur lapis magnus in renibus, varia habens brachia. A teneris annis hoc morbo divexata fuerat, uti & ejus mater simili affectu enecata. BAUHINUS.

OBS. 1193. Cuidam nephritico in altero rene deprehendebatur lapis, tot particulis constans, quot in rene occurrebant venarum ramuli. Marmoris sane quidem rotundi, & candidi, frustulum referebat prædictus calculus. GESNERUS.

OBS. 1194. In cadaveribus nonnullorum nephriticorum, diuturnis & ferocissimis insultibus sublatorum, annotabantur lapides insignis magnitudinis, multis radicibus in utriusque renis substantia implantati. FERRANDUS.

OBS. 1195. Secto cadavere cujusdam viri doloribus nephriticis, jam pridem conflati, in propatulum veniebat lapis ramosus coralli instar; & flavo colore quasi saturatus, liberis vesica & ureteribus. ROLFINKIUS.

OBS. 1196. Introspecto corpore cujusdam viri, dolori renum obnoxii, deprehendebatur in dextro rene lapis duorum articularum magnitudine, remedium lithontripticorum vi nonnihil attritus. KENTMANNUS.

OBS. 1197. Exenteratum cadaver cujusdam nephritici, exhibebat in altero rene lapidem albicantem insignis magnitudinis, ureteris principium occupans; cum innumeris minoribus calculis. EUSTACHIUS.

OBS. 1198. In corpore Venis immanibus renum doloribus, dum viveret, obnoxii, reperitur in rene dextro lapis corallo necdum levigato, densitate, duritie & ramulorum dispositione similis. COLOT.

OBS. 1199. In alio nephritico occurrit in rene sinistro lapis insignis magnitudinis, qui ab amplo caudice principium sumens, in octo ramos divisus, coralli truncum, & furculos æmulabatur. EUSTACHIUS.

OBS. 1200. Quidam puer, calculo prius cum urina excreto, febre continua corripitur; & inter clamores, & ejulatus, obiit. Secto cadavere deprehensus fuit lapis in pelvi alterius renis reconditus. BALLONIUS.

OBS. 1201. Cadaver nephritici culdro anatomico subjectum ostendebat in utroque rene, insignem calculum cruciformem, in universum renem se dispergentem. TULPIUS.

OBS. 1201. (a) Instituta cadaveris sectione cujusdam viri, ad dolores nephriticos summe proclivis, in propatulum veniebat alter ren quadruplo major, & viginti calculos, & ultra, continens. RIVERIUS.

OBS. 1202. In corpore cujusdam matronæ nephritica binos calculos ranae magnitudinis recondabant renes; alter quippe duos digitos transversos, latus, crassus;

fus; & alter pollicem æquabat. RAY-
GERUS.

OBS. 1203. In cadavere cujusdam, qui
nusquam de dolore renum conquestus fue-
rat, reperiebatur, hand citrà adstantium
admirationem, stupendus calculorum nu-
merus in utroque rene. E MISCELLA-
NEIS CURIOSIS.

OBS. 1203. (a) Exenterato quodam *ne-*
phritico, in conspectum veniebat in altero RENES,
rene calculus cordiformis & nigricans.
REISELIUS.

Ad hanc classem revocandæ sunt obser-
vationes Lib. I. 331, 408, 996, 1028, 1082,
1090, 1299, 1394, 1551. Lib. III. 119, 147,
179, 344. Lib. IV. 135.

A R T I C U L U S XIV.

Renes fissi.

OBS. 1204. In cadavere pueri post ortum
brevis demortui *absque ulla progressa excre-*
tione, intestina maxima distenta meconio in-
tus contento reperiebantur; renes fissuris
numerossimis scatebant, tantoque ordine
exerebantur, ut sese alternatis vicibus in-

currentes numerosissimas areas figura rhom-
boidea pollentes efformarent; prædicti re-
nes præterea oborta putredine in plures
conos dividebantur, quorum apicem subi-
bat ramificatio arteriæ emulgentis. POR-
TAL.

A R T I C U L U S XV.

Renes infarcti.

OBS. 1205. Quidam hypochondriacus de
cruribus debilioribus querebatur. Dein
parcior fit urina proventus. Difficilis erat
respiratio, cum *anxietatibus*, œdemate pe-
dum, appetitu dejecto, siti & vigiliis.
Urina quasi supprimitur, cum adstricta al-
vo. Dein *tumet abdomen*, fractisque viri-
bus imminet suffocatio. Tum erumpit vo-
mitus materierum nigrarum, & sequuntur
animi deliquia; quæ tandem mortem post
se trahunt.

Lustrato cadavere duo ulcera reperiun-
tur in stomacho. Hepar magnum & du-
rum, in nonnullis partibus syderatum con-
spicitur; cum liene putrido. Renes vero
annotantur duri, materiaque crassa & vi-
scida infarcti. Omentum erat nigrum &
disruptum; atque pulmones inflammati &
purulenti. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1206. Quidam sexagenarius multis
ab hinc annis *doloribus nephriticis* obnoxius;
tandem ischuria corripitur. *Venter sensim*
prominet, atque distenditur; atque octavo
die migravit ad superos.

Facta cystotomia in cadavere, urinæ pa-
rum profluebat. Uterque ren sabulo infar-
ctus deprehendebatur. ROLFINKIUS.

OBS. 1207. Inter exenterationem cujus-
dam *hydropici*; in conspectum veniebat ren
dexter materia calculi simili infarctus. Al-
ter exhibebat hydätidem insignem. HAR-
DERUS.

Inter affines numerari debent observa-
tiones Lib. I. 1592, 1598.

RENES.

ARTICULUS XVI.

Renes lapidei.

OBS. 1208. Quædam mulier propectæ ætatis, cum aliquandiu *diros cruciatus* perpeffa esset, *secundum illa sinistra*, subter hypochondria; multis jam frustra adhibitis remediis; tandem vitam cum morte commutavit.

Instituta cadaveris sectione repertus fuit ren istius regionis in lapideam substantiam quasi degenerasse. MOGGIUS.

Huic subnectere licet observationes Lib. I. 1177, 1178.

ARTICULUS XVII.

Vermes in renibus.

OBS. 1209. Quidam juvenis a pueritia dolore renum torquebatur; quo sensim in-gravescente, post duos menses, ad orci fauces deducebatur. Extenuatum erat corpus, cum febre lenta & siti immani. Viribus tandem deficientibus vitam finivit tabidus.

Inter cadaveris exenterationem, inventi sunt in utroque renum cavo vermes crassû, albi & vivi, dimidii digiti longitudine, qui interiora ita eroderant, ut totum corpus contabefecerint. ZACUTUS.

OBS. 1210. Quidam dolore in regione re-

num jampridem laborabat; quo tandem nulliterius sæviante e medio tollitur.

Referato abdomine inventi sunt vermes in renibus niditantes, coloris rubicundi, quasi ex annulis plurimis affabre junctis, constantes; acque ad ulnæ longitudinem accedentes. BLASIUS.

OBS. 1210. (a) In rene cujusdam *tabidi* ancorabatur vermis oblongus & vivens, qui illius visceris parenchyma adeo erosit, ut haud alia fuerit mortis causa. JANSONIUS.

ARTICULUS XVIII.

Cochlea in renibus.

OBS. 1211. Mulier quædam nobilis octo & viginti annos numerans, pariebarur, multis, abhinc, annis, vomitum per-sinacissimum, & molestissimum; cum incidit in febrem quandam continuam, epidemicam, & mali moris: qua, nil proficientibus re-

mediis, brevi ad libitinæ rationem ducitur.

Instituta cadaveris sectione, præter vulgatissimas læsiones, februm malignarum reliquias, deprehendebatur in altero rene, exigua cochleæ terrestris testa, pulchre ad-

admodum elaborata. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

Vix abfimilem casum videre est in observatione Lib. I. 1053.

RENES.

A R T I C U L U S XIX.

Renes extra sedem.

OBS. 1212. Virgo septemdecim annorum post suppressionem catameniorum, per tres menses, in largam e genitalibus hemorrhagiam, cum enormi sanguinis vomitu, incidit. A persistente hoc duplici fluxu intra breve tempus, supremum diem clausit.

Aperto cadavere, reperitur ren dexter extra situm; ossi scilicet sacro incumbens; atque aortam, cum venæ cavæ trunco haud parum comprimens. Substantia hu-

jusce renis erat callosa & quasi cartilaginea. Pendebat prædictum viscus libram unam & semis; atque recondebatur octo lapides, quorum majores, ad ova columbina accedebant. Arteriæ & venæ emulgentis vix vestigium apparebat; nec magis conspicuus erat ureter. DROUIN.

Affinis casus prostat in observatione Lib. I. 1067.

A R T I C U L U S XX.

Ren unicus.

OBS. 1213. In quodam sexagenario, qui diu laboraverat doloribus nephriticis, ren unicus multis lapillis scatens reperi-

tur; volumine multo majori quam par est & duobus ureteribus pollebat. PORTAL.

A R T I C U L U S XXI.

Renum defectus.

OBS. 1214. Quædam matrona sanguinis, & materia purulenta, cum ramentis membranaceis, mictum patiebatur. In urina suppressionem subito incidit, quæ ad quatuordecim dies protelata, tandem apoplexiam accersit.

Illi ren dexter omnino defuerat. Alter materia sabulosa & calculus undique op-pletus erat. BONETUS.

OBS. 1215. Virgo quindecim annorum iscuria renali corripitur; quam paulo post concomitatur spirandi difficultas, cum quadam pulsus inæqualitate. Quibus ad septimum diem protractis, occubuit.

Ren dexter plane deficiebat a nativitate. Sinister duplo major superficiem inæqualem præ se ferebat. Pectus aqua scatēbat, cum pulmone dextro purulento. MANGETUS.

OBS.

RENES. OBS. 1216. In cadavere *nephritici*, *ischuria renali*, extincti, ren sinister desiderabatur; dextro ampliore. Vesica tres lapides fovebat; quorum minor pisiformis in urethram adactus annotabatur. E DIARIO MEDICO.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 1084, 1223, 1301, 1460; Lib. III. 424.

A R T I C U L U S XXII.

Capsulæ atrabiliaræ morbosæ.

OBS. 1217. Inter exenterationem cadaveris cujusdam viri quinque & quadraginta annorum, & temperamenti biliosi, post *colicam diuturnam*, & contumacissimam, interempti, inveniebatur coli exterior tunica absumpta, & quasi sphacellata, ex illa parte, quæ reni sinistro adjacebat. Ren succenturiatus sinister ingentis erat molis; & recondebat abscessum materia saniosa putidissima, ad libras duodecim, repletum; quæ effusa, ren succenturiatus libras duas, & amplius, ponderabat. GREISELIUS.

OBS. 1217. (a). Puer bimensis, absque causa evidenti continuo & quindecim diebus ejulans, *convulsionibus* corripitur, quibus per triduum vigentibus tandem evivis est sublatus.

Secundo ejus cadaverculo renes succenturiati volumine ovi columbini majores cernuntur; scrutata eorum substantia apparebant cavitas, & ductus quamplurimi in ea patentes liquore atramenti instar nigerrimo infarcti. PORTAL.

OBS. 1218. In cadavere mulieris quinquagenariæ, quæ jampridem *urina purulentia* laborabat, cum sedimento crassiore & nigro, invenitur ren succenturiatus insignis magnitudinis; adeo ut vel pugnum referret. Mollis admodum erat, colore subruber; ac materia atra, & purulenta, cum pluribus arenulis refertus. BLASIVS.

OBS. 1219. Cadaver cujusdam *melancholici*, cultro anatomico subiectum, exhibebat lienem exilem & rotundum. Capsula atrabiliaria dextra major & longior, & duplici cavitate instructa reperiebatur; sinistra vero latior, sed brevior annotabatur. BARTHOLINVS.

Hiscæ subnectere licet observationem Lib. II. 415.

De Renibus falso incusatis, vide observationes Lib. I. 375, 1446; Lib. II. 512.

S E C T I O D E C I M A.

D E U R E T E R I B U S.

A R T I C U L U S I.

Ureteres obstructi.

OBSERVATIO 1220. Quædam matrona sanguinem & materiam purulentam, cum membranis a longo tempore, *mejendo ejiciebat*. Dein cessante mitione cruenta, urinæ deponebant sedimentum copiosum album, instar puris. Postea cum sedimentum deesse cœperat, successit febricula, cum doloribus vagis & virium languore. Interea suboritur tumor in regione renis sinistri, qui facessit in abscessum; e quo copioso educto pure, remanet fistula, ichorem exudans. Superveniente demum ischuria, die decimo quarto obiit apoplectica.

Ren sinister erat plane consumptus, & marsupii instar ichorem continebat per fistulam extus stillantem. Alter calculis & materia fabulosa scatebat: appensus vero ureter, lapide huc adacto, arte obturatus invenitur. **VVILLISIUS.**

OBS. 1221. Quidam ischuria renali laborabat, cum impotentia corpus flectendi & erigendi: vomitu etiam contumacissimo conflictabatur. Pluries immisso cathetere deprebendebatur vesica inanis & vacua. Tandem septimo die, ultimum clausit.

Alterius ureteris caput lapillis cum phlegmate, inter se velut glutine coherentibus, & ferruminatis, ita obstructum & clausum fuit, ut ne quidem impulsu stylo aperiri potuerit. In altero vero uretere calculus grandior utrimque acuminatus, ductum undique distendebat prope vesicam; quæ, præter plures lapillos, lapidem, ovi columbini magnitudine, recondebatur. **PUERARIUS.**

OBS. 1222. Vidua quadragenaria a re-

num cruciatus, & calculi excretionem aliquandiu afflicta, doluit intense ex utroque lumborum dolore, cum præcordiorum angustia, cibi fastidio, vomitu continuo, & mictu primum imminuto, mox integre suppresso. Accedunt febris, sopor & mentis stupor; ac demum coma & convulsiones; quibus decimo octavo ischuriæ die e medio tollitur.

Ren sinister lividus & tumidus tres calculos fovebat, quorum major acuto suo apice obturabat ureteris principium. Ureter dexter non minus obstruebatur a plano, & lato calculo, instar operculi eum claudente. **TULPIUS.**

OBS. 1223. Quidam consistentis ætatis, ab aliquot annis, querebatur de dolore in hypochondrio sinistro, vomitu, & ejectione nonnullorum lapillorum, cum urinis. Post nonnullas remissiones recurrunt dolores nephritici, cum sensu continuo gravitatis in regione lumbi sinistri, non sine aliquo dolore in corporis flexu. Tandem supprimitur urina, & die undecimo fatis cessit.

Ren dexter & ureter plane deficiebant. In sinistro rene reperiebatur calculus ovi columbini magnitudine, cujus apex principio ureteris impactus erat. **SYLVATICUS.**

OBS. 1224. Vir septem & quinquaginta annorum, a pluribus annis nephritidi calculosa obnoxius, tandem incidit in lumborum dolores atrocissimos, diu noctuque sævientes, cum omnimoda urina suppressione, vomitu, & febre acutissima, siti immani & anxietatibus stipata. Biduo post,

URETERES.

singultus, delirium & convulsiones vitæ finem imponebant.

Ren dexter binos recondebat calculos, pisi magnitudinem vix excedentes. Mira erat ureterum distensio ab ingenti urinæ foetidæ copia. Dexter calculo obturatus, sub ingressu in vesicam,prehenditur. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 1225. Quædam vidua *ascite* a septem annis laborabat, cum *nephritide* corripitur, inter quam suppressa urina, post tres & viginti dies satis concessit.

Peritoneum occurrit durum & cartilagineosum cum stagnante aqua in abdomine ad libras quinque & viginti. Omentum erat corruptum. Hepar tuberosum & contractum; lien ingens sed sanus. Vesica plane inanis conspiciebatur. Ren dexter insolitæ magnitudinis, calculos nonnullos exiguos recondebat. Ureter demum sinistri lateris calculo accurate obturabatur. MECKEREN.

OBS. 1226. Quidam *urina suppressionem* inopinato patiebatur per undeviginti dies, aliquot urinæ guttas reddens, cum dolore in inguine sinistro, & vomitu enormi. Accedente demum animi deliquio migravit ad Superos.

Ren sinister ingens apparuit, ac majorem aquæ copiam, cum multis arenulis continebat. Appensus ureter calculo seminem cucumeris referente obturabatur. Ren dexter inculpatusprehenditur. Thorax fero scatebat. VERZASCHA.

OBS. 1227. Guidam *paroxysmis nephriticis* obnoxio *urina* fuit suppressa, sine ullo dolore. Pergente ischuria, decimo quarto die, migravit ad plures.

Referato abdomine, reperiebatur in utroque rene calculus turbinatus, vel pyriformis, in ureteris principium illapsus; qui scilicet omnem urinæ transitum præcludebat. DIEMERBROEK.

OBS. 1228. Septuagenaria *renum, ureterum, & vesica dolore* premebatur, guttatim stillante urina, quæ demum omnino suppressa animi defectiones post se trahit, & mortem.

Secundo cadavere omnibus patuit non fuisse lapidem, sabulum, aut grumum; sed lentam, gypseamque pituitam; ob quam

ureteres, veluti callo, erant obstructi. ZACUTUS.

OBS. 1229. Puerulus undecim mensium, per plures dies non minxerat; & ejulando se intorquebat, cum vomitu. Irritis omnibus præfidiis, inter tormina, extinguitur.

Inanis erat vesica. Ureter dexter duobus calculis gypseis & duris obstruebatur. Simili ferme modo obturabatur sinister. Renes vero lapillis ejusdem indolis scatebant. AICHOLTZIUS.

OBS. 1230. Quidam per octiduum *urina suppressione* laborabat, cum dolore in renis sinistri regione. Intempestive exhibitis cantharidibus, brevi extinctus est.

Secundo cadavereprehenduntur exulcerationes in ventriculo & vesica. Ureter vero sinister obstructus reperiebatur a calculo illi impacto. BONETUS.

OBS. 1231. Cadaver cujusdam inter immanes dolores *nephriticos* extincti; exhibebat varios, asperos & angulares calculos intra unum ex ureteribus impactos. Alter vero, una cum rene, ex toro fere contabuerat; & nullo penitus humori pervius apparuit. CRUCIUS.

OBS. 1232. Exenterato cadavere cujusdam *nephritici*, inter paroxysmum acerbissimum interempti, in conspectum veniebat lapillus niger, in altero uretere impactus & semi drachmam pendens; qui scilicet ob asperitates & inæqualitates elabi non poterat. KERCKRINGIUS.

OBS. 1233. In cadavere puellæ decennis, quæ biduo duntaxat ægrotaverat, ab omnino *suppressa urina*, vesica erat lotio admodum distenta. Pelvis renis dextri ab aquæ copia erat admodum amplificata, ob obstructum appensum ureterem e calculo aspero. MANGETUS.

OBS. 1234. Instituta cadaveris sectipne cujusdam viri, pertinaci admodum *urina suppressione* enecati, in propatulum veniebant ureteres albida materia sabulosa infarcti, & plane obturati; cum maxima urinæ graveolentis copia in renibus. SCHNEIDERUS.

OBS. 1235. Quidam post casum gravissimum

mum incidit in *ischuriam*. Futilibus omnibus præfidiis, nono die, migravit ad superos.

Reptus est grumus sanguinis in uretere dextro, e rupto vasculo renis proximi deciduus, quo plane obturabatur canal. DE SEVE.

OBS. 1236. In cadavere cujusdam *insultu nephritico* sublato, reperiebantur ureteres utrinque summe dilatati, & sub ingressu in vesicam, lapide huc adacto obturati. PANAROLUS.

OBS. 1237. In pluribus *nephriticis* inter *ischuriam renalem* extinctis, deprehendebantur ureteres a lapidibus diversæ molis & figuræ planæ obturati. VIDUS VI-DIUS.

OBS. 1238. Sexto cadavere matronæ, quæ per sexdecim dies *ischuria vera* laboraverat, in apicem veniebant ureteres calculis grandiusculis plane obstructi. SCROE-KIUS.

URET-
RES.

OBS. 1239. In quodam *nephritico* post *ischuriam* viginti dierum denato deprehendebatur lapillus *saxeus* ureteri dilacerato impactus. CAR. PISO.

OBS. 1240. Similes ureterum obstructions, post *ischuriam* lethalem se observasse testatur in duobus cadaveribus TRINCAVELLA.

Ad hanc classem revocandæ observationes Lib. I. 231, 1068, 1085, 1661.

A R T I C U L U S II.

Ureteres mire dilatati.

OBS. 1241. Puella *ischuria pertinacissima* corripitur, cruciatibus atrocissimis stipata. Pudoris sinum occupabat tumor quidam cysticus, magnitudine ovi gallinæci e meatu urinæ propendens, & aqua repletus. Interea morbus exacerbatur; ingruunt convulsiones; & sequitur lethum.

Inveniuntur ureteres mirum in modum dilatati, adeo ut amplitudinem intestini coli æquabant, sub ingressu in vesicam quasi obturati. Tumor vero externus urina repletus, ab inversa membrana interna vesicæ oriri videbatur. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENSIBUS.

OBS. 1242. In cadavere viri sexagenarii, apoplexia sublato, qui dum viveret, nusquam de dolore renum & vesicæ conquestus fuerat, in præputium veniebat ren sinister insolitæ magnitudinis & arenulis scatens: simili modo infarciebatur appensus ureter, ultra pollicem distentus. Vasa cerebri sanguine ultra modum tumebant, & ventriculi hujusce laticis con-

grumati copiam recondebant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1243. Senex doloribus *nephriticis* obnoxius, insultu vehementiori, *ischuria renali* stipato, corripitur, qui lethargum lethalem post se trahit.

Ren similiter exiguis deprehenditur, cum appenso uretere arenulis infarcto, & plane obstructo. Ren dexter mole maximus, cum uretere intestini instar distento, & lapide obturato circa ingressum in vesicam, occurrit. EX ACTIS EDIMBURGENS.

OBS. 1243. (a) Introspetto cadavere cujusdam mulieris septuagenariæ, & *ischuria extincta*, deprehenditur vesica plane inanis, contracta & callosa; cujus cervix quasi oblitterata videbatur, omnemque urinæ exitum denegabat. Ureteres vero instar tenuium intestinorum, ab urina retenta mire erant distenti. PORTAL.

OBS. 1244. Non dilatatos quidem, sed

Z

in

URETERES. in longitudinem extensos ureteres, adeo ut duplo longiores viderentur, post contumacissimam *nephritidem* in quadam muliere vidit ASSUERUS.

OBS. 1245. In pluribus, qui jampridem *doloribus nephriticis* conficiabantur, usque adeo dilatatus comperiebatur ureter, ut in eum major digitus immitti posset. FERNELIUS.

OBS. 1246. Ureteres summe expansos, in variis *nephriticis*, qui sæpius calculos reddiderunt, sectione observavit PLATERUS.

Pro affinis haberi debent observationes Lib. I. 1091, 1122, 1136. Lib. II. 280.

A R T I C U L U S III.

Ureterum purulentia.

OBS. 1247. Quidam juvenis de dolore acerbissimo in regione hypogastrica, cum tumore, inflammatione, pulsatione & febre, conquerebatur. Innotescit *abscessus*, e quo fectio maxima educitur puris copia. Facessit infistum vulnus in ulcus fistulosum, materiam purulentam continuo eructans; una cum lorio. Tandem post plures menses obiit.

Reperiebatur omentum gangrænosum. Ureter dexter ulcerosus summe dilatatus, & pure repletus conspiciebatur; recondens in super aciculam crusta tartarea obvolutam. HACHINUS.

OBS. 1248. Quidam pluribus abhinc annis dolore sinistri lateris gravativo, cum vomitu, febre, & mictione cruenta, aliquoties recurrentibus laborabat. Urinæ erant nonnumquam arenulosæ. Post quam-

dam intermissionem acius sævit dolor lateris cum vomitu siti & inquietudine febrili. Interea post quasdam remissiones accedit ischuria, quæ septimo die mortem accersit.

Ureter dexter calculo obturatus deprehenditur, rene libero. Ren sinister purulentia defœdatus duplicem calculum recondebat, quorum unus sese insinuaverat acuto apice in sinum ureteris. BLASIUS.

OBS. 1249. In cadavere cuiusdam mulieris, quæ a longo tempore immanibus ventris torminibus, & cruciatibus cum lorio purulento, torquebatur, ren dexter superficiem admodum inæqualem exhibebat. Annexus ureter supra insertionem in vesicam, calculo plane obstructus ita distendebatur ut libras duas materiæ purulentæ continebat. RUYSCHIUS.

A R T I C U L U S IV.

Ureter utrimque duplex.

OBS. 1250. Exenterato cadavere cuiusdam nebulonis, ob trigamiam strangulati, in conspectum veniebant in utroque rene,

alias sano, bini ureteres, qui in vesicam diversis in locis inferebantur. RIOLANUS.

S E C T I O U N D E C I M A .

D E V E S I C A .

A R T I C U L U S I .

Vesica ingens.

OBSEVATIO 1251. Quædam scœmina sex & viginti annos nata, circa quintum graviditatis mensem, post casum de dolore vehementi in lumbis, & pube querebatur, cum ischuria molestissima. Frustra omnibus tentatis remediis, inter tormina obiit.

Deprehenditur in sinu pudoris tumor quidam carnosus; magnitudine ovi columbini, variis hydatidibus obsitus. Secto abdomine in propatulum venit vesica ingens, ad regionem epigastricam attingens; viginti urinæ libras continens. Pelvis renum & ureteres stupendam etiam dilationem patiebantur. Tumor vero externus ortum trahebat a prolapsu uteri, qui binos fœtus mortuos recondebat. REI-NICH.

OBS. 1252. Mulier quadragenaria post diuturnum sanguinis profluvium ex utero, incidit in fluorem album cum acerbissimis hypogastrici doloribus, præsertim noctu sævientibus. Dein tumore extus prominente, renitente, & prope umbilicum scandente afficitur. Accedit urinæ stillicidium; urget dolor spasmodicus ad guttur, cum nausea & vomitu. Tum invalescit febris, & macie confecta obiit.

Reperiebatur vesica lotio ultra modum distenta; ejus latera digiti crassitiem superabant; alte coaluerat vesica supra pubem, cum ventris parietibus. CLAR. MOR-GAGNUS.

OBS. 1253. Quædam gravida doloribus dorsa infestabatur. Post varia & præpostera remedia partum moventia, in urinæ suppressionem incidit, cum acerbis cruciatibus. Increvis abdominis tumor cum febre.

Tandem doloribus & vigiliis exhausta, **VESICA.** diem supremum obiit.

Inciso cadavere, vesica ex lotio retento tumida, caput adulti hominis æquabat, tunica interiori nonnihil gangrænosa. Uterus cum fœtu mortuo, ligamentis laxatis, collum vesicæ arcte comprimebat. **MISCELL. CURIOSIS.**

OBS. 1254. Sexagenaria dolore in hypogastrio, & podice subito corripitur, cum lotii suppressione. Brevi totum abdomen tumet, & frustra immittitur catheter. Ischuria in stranguriam vertitur, & parvisimum fluit lotium. Febris accedit inordinata; quæ dein ingravescit cum nonnullo delirio; & decimo die occubuit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniebat vesica ad umbilicum usque protensa & turgida; nec lapides, nec arenulas recondens; sed urinam crassam & viscidam. **MANGETUS.**

OBS. 1255. Vir sexaginta annorum ischuria vesica cum ventre tumido per mensem integrum laborabat; ob inflammationem cervicis vesicæ. Hanc suppressionem excipit urinæ stillicidium. Incremento ventris tumore, decimo die interiit.

Exenterato cadavere, deprehenditur vesica ingens, ultra modum distenta & mediam abdominis partem replens, cum summa membranarum exilitate. **EX ACT. PARISIENSIB.**

OBS. 1256. In cadavere cujusdam ischuria denati vesica distenta occurrit; quatuor libras & amplius urinæ continens. Nullum aderat ulcus, nullus callus: non grumus sanguinis, nec materia viscida, quæ

— alias ischuriæ causæ sunt; unde iocufabatur vesicæ imbecillitas, vel atonia. MAR-TIUS.

cum variis inflammationis, & gangrænæ, notis. PANAROLUS.

OBS. 1257. Quidam nimiam vesicæ dilatationem inconsulto patiebatur: hinc paulatim minuebatur urina proveniens; ac demum plane supprimebatur. Adhibito tandem cathetere melius se habere videbatur. Paulo post tamen, obiit.

Secundo cadavere, deprehendebatur vesica

OBS. 1258. Similem ferme casum, senibus familiarem, reobservavit; in quorum uno vesica duas & viginti urinæ libras continebat. PANAROLUS.

In hac serie locum assequi valent observationes Lib. I. 938, 1390. Lib. II. 862. Lib. IV. 154.

A R T I C U L U S II.

Vesica angustia nativa.

OBS. 1259. Juvenis quidam a primis incunabilis frequenti mictione urgebatur; adeo ut raro ultra horam unam ab urinæ excretionem se contineret; quoad cætera sanus & vegetus.

Hic cum in conflictu, sclopeto tractus

occubisset, apertum fuit cadaver, quod exhibuit vesicam adeo parvam ut vix ovianferini magnitudinem adæquaret, & liquoris uncias tres vel quatuor tantummodo contineret. TIMÆUS.

A R T I C U L U S III.

Vesica contracta & callosa.

OBS. 1260. Quidam sexagenarius dysuria, & stranguria, jamdiu obnoxius, tandem ischuria vesicali interiit.

Renes dimidio majores solito deprehenduntur. Ureteres erant amplissimi, & minorem digitum facile admittebant. Vesica duo corpora recondebat, nucis juglandis magnitudine; quorum unum densum, alterum sanguine coagulato refertum annotabatur. Vesica insuper erat callosa, crassa & contracta, vix capax unciae lotii continendæ. RIOLANUS.

OBS. 1261. Instituta dissectione cadaveris viri cujusdam octogenario majoris, qui multis abhinc annis mictione involuntaria, & molestissima, conflictabatur, in apicem

veniebat vesica contracta & callosa; vix ad quamvis dilatationem inepta. E. NOSTRIS ADVERSARIIS.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 1072, 1099, 1294, 1308, 34. (a).

OBS. 1261. (a) In binis cadaveribus senum ischuria demortuorum vesica maxime contracta & ejus parietes callosi apparebant, adeoque tam erat immixta ejus capacitas, ut vix cochlear liquoris recepisset; peripheria orificii quo vesica prospicitur urethræ, instar pergamenti ustulati, corrugabatur, oblitteratoque meatu urinæ fluxus omnimodo denegabatur. PORTAL.

ARTICULUS IV.

VESICA.

Vesicæ purulentia.

OBS. 1262. Mulier duodesexaginta annorum jamdiu querebatur de quodam *pondere in abdomine*, cum *stranguria* sæpius recurrente. Explorata vesica ope catheteris, aperitur abscessus, de quo nulla erat suspicio, & prodiit libra una, & amplius, puris; dein minguntur *urina purulenta*. Tum febre laborabat, sudores erant uberrimi & fœtidi, cum ore inquinato. Interea febris exacerbatur cum alvi fluxu, vomitu frequenti, & animi deliquiis; ac demum interiit.

Intestina semi-gaughænosæ peritoneohærebant. Vesica viridescens, & utero accreta, varia continebat ramenta ossæ, & glomeramen e pilis conflatum, materiæ purulentæ innantia. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1263. Cuidam mulieri rusticæ, quæ ante annum a calcitrante vacca violenter circa pubem percussa fuerat, *hypogastrium* ita in dies intumuerat, ut gravida putaretur. Misera tamen post menses un-

decim, viribus fractis, & corpore tabe consumpto, supremum diem obiit.

Reperiebatur in abdomine humor lentus & fœtidus ad libras tres. Vesica insigniter intumuerat ob abscessum ingentem pure fœtido scatentem, qui inter ambas vesicæ tunicas amplum spatium ambiebat; illæsa penitus tunica interiore. HELVVI-GIUS.

OBS. 1264. In cadavere juvenis quinque & viginti annorum, qui dum viveret, *lithiasis* laborabat, ingens calculus totam vesicam ita replebat, ut paucis tantum urinae guttis locus superesset. Tunica digittum transversum crassa, separabilis erat in laminas innumerabiles; inter quas materiæ purulentæ copia stagnabat. Parum prædictæ colluviei reperiebatur inter calculum & vesicam. RUYSCHIUS.

Huicce classi adscribi debent observationes Lib. I. 582, 1089, 1094, 1098, 1103.

ARTICULUS V.

Ulcus vesicæ.

OBS. 1265. Vir quadragenarius, *arthriticus* & *scorbuticus*, *dysuria* per annum integrum torquebatur. Urina fœtidissima *fedimentum* viscidum, & *purulentum*, deponebat. Post varias remissiones excernuntur cum lotio bini ascarides, vivi & salientes. Tandem circa septimum morbi mensem accedit febris quædam intermit-tens, cum diuturno rigore, anxietatibus præcordiorum, cephalalgia, vomitu, & imminente lypothymia. Viribus tandem fatiscientibus abiit ad plures.

Secundo cadavere, ren. dexter calculosus

deprehenditur. Aperta vesica exhibet exulcerationem late se extendentem, cum purulenta materia, & uno vermiculo; quales in putridis carnibus reperiuntur. Præterea occurrebat calculus, majoris pili instar, cysti obvolutus. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1266. Puer undecim annorum a prima infantia, *calculi symptomata* passus; tandem accedentibus acerbioribus doloribus, *ischuria*, *tenesmo*, sopore comatoso, & convulsionibus, e medio tollitur.

Oc.

VESICA.

Occurrit ventriculus inflammatus, cum gangrænæ incipientis notis. Deprehenditur inter rectum & vesicam, quidam sacculus nigro muco turgens, & gangrænosus, foraminibus parulis hians in vesicam, & rectum; cum inflammatione partium vicinarum. Renes præterea erant ingentes, non secus ac ureteres. Vesica vero tres lineas crassa & callosa, parte postica perforata, calculum oblongum, asperum, ponderis binarum fere unciarum arcte comprehendebat. CLAR. DE HAEN.

OBS. 1267. Quædam aniculâ doloribus ad infimam ventris partem, præsertim intermingendum per septem menses laboraverat. Urina sæpius mingeatur purulenta; & tum sæviebant acerbissimi cruciatus. Sub hac rerum conditione convulsionibus violentis prehensa, decessit.

Ovaria conspiciebantur parva & scirrhusa. Vesicæ facies interior exulcerata apparuit, crasso & foetidissimo pure conspurcata, & quasi carcinomatosa. Similiter labe afficiebatur vagina. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1268. Quidam post melancholicas perturbationes, & varias ægritudines, lotium crassius mingit, cum sedimento viscido, fundo matulæ hærente; interdum sanguine grumoso permixtum, cum dolore in collo vesicæ. Interea dolor exasperatur; febris incandescit, cum lotii suppressione, & intra quadriduum migravit ad superos.

Lustratis interaneis inventum est ulcus in collo vesicæ, cum variis inflammationis notis. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 1269. Quidam miles tota nocte, cum famula jugiter coivit: mane valde labefactus, ad venerem redire gestiens, sumit consilio cuiusdam vetulæ meretricis pulverem cantharidum. Paulo post de dolore vesicæ queritur; urinæ interceptur; inflammatur penis. Demum inter ferocissimos dolores perit.

Secundo cadavere deprehendebantur ulcera in renibus & vesica. Urethra etiam nonnihil erosa cernebatur. LANZONUS.

OBS. 1270. Adolēscens a longo jam tempore urinam sine ejulatu reddere non poterat; quæ purulenta erat. Accesserunt macies, febris, & reliqua mala quæ vesicæ

lapidem concomitantur, quibus tandem absumptus extinguitur.

Vesica conspiciebatur crassa, exulcerata, & ex parte scirrhusa, magnum lapidem subaspermum continens. Pure autem scatēbant, tum renes, tum ureteres. CL. MORGAGNUS.

OBS. 1271. Quidam rebus veneris additissimus, subito castitatem servandam rigide proposuit. Post sex menses accedunt nausæ & vertigines; ac demum epilepsia tollitur.

Inveniuntur feminis receptacula ultra modum repleta, & ulceribus foetidis conspurcata; proximiorque vesicæ pars hujusce labis erat confors. ZACUTUS.

OBS. 1272. Sexagenarius post cursum vehementionem, urinam cruentam reddit; deinde gravi dysuria corripitur. Exacerbato malo tandem fatis cessit.

Vesica excoriata & ulcerata continebat calculum exiguum, asperum cum ingentis copiae materiæ purulentæ & sabulosæ. Renes etiam innumeros calculos minimos recondēbant. BLASIUS.

OBS. 1272. (2) Introspecto cadavere cuiusdam senis quæ omnia lithiasis symptomata passus fuerat; nullus omnino reperitur calculus in vesica; sed solummodo ulcus sat latum, inferiorem potissimum vesicæ regionem infestans. CL. BAADERUS.

OBS. 1273. In cadavere cuiusdam matronæ, quæ diu ante obitum rejecerat e meatu urinario membranam quamdam, crassam & latam, materia sabulosa repletam, inveniebatur tota vesica exulcerata, & a calculis ibidem conclusis attrita, & disrupta. VVILISIUS.

OBS. 1274. Inter dissectionem cuiusdam calculosi reperiebatur in vesica lapis ponderans tres uncias & amplius. Vesica collisione lapidis erat ulcerosa. Renes quoque læsi & quasi ulcere tacti spectabantur potissimum sinister. FORESTUS.

OBS. 1275. Secundo cadavere cuiusdam quidam decem circiter annis, febre lenta laborans, lotium purulentum reddebat, cum quodam sedimento foliaceo, reperiebatur vesica.

vesica tota ulcere fordido conspurcata. E raverat, inveniebatur ulcus in tervice ve-
MISCELL. CURIOSIS. sicæ. SALMUTHUS. VESICA.

OBS. 1276. Lustratis interaneis cujusdam juvenis qui *stranguria* contumacissima labo- Inter affines memorari debent observa-
tiones Lib. I. 1088, 1091, 1123.

ARTICULUS VI.

Vesica disrupta & perforata.

OBS. 1277. Tantis *vesica torminibus* tor- quebatur quidam juvenis, ut coactus fuerit integrum annum sedendo transigere. Nusquam in pulvinar inclinare ipsi licebat, quin subito tetano corripereetur; adeo ut angue & rana pejus fugiebat, misellus æger, qualemque decumbendi genus. Tandem inter hæc ærumnas obiit.

Duo occurrebant in vesica insignes calculi, mucos & puri penitus immeriti. Vesica adeo fuit calculis attrita, & pure consumpta, ut lotium proprio receptaculo destitutum libere fluctuaverit per universa intestina. TULPIUS.

OBS. 1278. Quidam *stranguria* laborabat, cum urina mucosa, purulenta & squamulis referta; induciis identidem gaudens, quæ ad nonnullos menses accedebant. Post quinque annos sub hoc statu, ingruente gravissimo paroxysmo, morte fuit sublatus.

Inveniebatur vesica spissa carnosa, nigra & gangrænosa, cum callis aliquot duris & exulceratis. Præter calculum magnum, occurrit foramen in vesica, quod exitum largiebatur colluviei purulentæ, & foetidæ, in cavum abdominis, ad mensuras sex collectæ. PLATERUS.

OBS. 1279. Juvenis sponas tres & viginti annos natus incidit in *ischuriam*. Tumor abdomen cum maximo dolore & vomitu. Frustra immititur catheter, & varia adhibentur remedia. Tandem ulterius incrementum abdomine, cæterisque in pejus ruentibus, satis concessit.

Reserato abdomine, vesica in fundo dis- rupta ita niabat, ut duos digitos nimæ

immitere liceret, per quam lotium in abdomen effluxit. PEJERUS.

OBS. 1280. In cadavere cujusdam matronæ, quæ per multos annos inter varia symptomata, *mictione cruenta* & *purulenta* laborabat, invenitur ren dexter plane consumptus; superflite tunica recondente materiam purulentam, calciformem & pultaceam. Ren sinister plurimis vesiculis scatebat, cum insigni copia puris. Vesicæ fundus gangræna perforatus deprehenditur. MECKEREN.

OBS. 1281. Quidam juvenis dolore tor- quebatur a duobus calculis in vesica latitantibus, qui continuo attritu vesicæ tunicas consumpserunt, unde lotium diffundebatur in abdomen. Hinc emergit dolor acris, cum continua mendi difficultate. Accedunt extrema macies, & mors. Hæc exhibuit cadaver. TULPIUS.

OBS. 1282. Virgo quinquagenaria sem- pridem dolore circa *inguina*, & *pubem*, conflictabatur; cum tandem supervenirentis tumor, cujus incrementum mors se- quura est.

Abdomen urina plenum extitit. Uterus erat ulceratus. Vesica quoque labefacta, aliquot foraminibus niabat, per quæ urina in ventrem delata fuerat. DODONEUS.

OBS. 1283. Quidam *vesica calculo* labo- rans, post varios cruciatus, *convulsionibus* corripitur, quibus rigidus evadit, & tandem e medio tollitur.

Occurrit vesica duobus insignibus calculis

lis ita attrita, ut effusa ex ea urina per
VESICA. universa intestina libere fluctuaverit. BO-
NETUS.

OBS. 1284. Quidam ebrius humi stratus, vesica turgida, ab inflicto ictu in hypogastrium, incidit in tumorem ventris, suppressis urinis.

Difsectum cadaver exhibuit vesicam disruptam, cum urina per totum abdomen effusa. PLATERUS.

OBS. 1285. Senex omnem urinam per podicem, sine insigni molestia exercebat. Post ejus obitum reperitur urethra circa sphincterem scirrhus occlusa; vesica erosa, & hiantem in rectum. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

In harum numero adscribi debent observationes Lib. I. 1084, 1266, 1286, 1581, 1752.

A R T I C U L U S VII.

Tumores vesicæ adnati.

OBS. 1286. Quidam a nimio recentis vini usu colica & ischuria corripitur. Paulo post accedit febris; tumet venter, cum duritie & renitentia. Duodecimo die extrahitur urina ad libras quinque, ope catheteris; & sic deinceps. Notandum exilem catheterem nusquam potuisse in vesicam immitti, ob obstaculum quod circa sphincterem latitabat; crassior vero multo facilius. Tandem urina per alvum fluit; & viribus deficientibus placide expiravit.

Invenitur scirrhus ad ovum gallinæcum accedens in ipsa vesica ante collum. Ex cavitate præterea vesicæ usque ad intestinum rectum, ulcus quasi fistulosum conspiciebatur. Uterque ren insignis magnitudinis, pluribus hydatidibus extus oblitus conspiciebatur. Hepar denique parvum scirrhusum deprehendebatur. FABR. HILDANUS.

OBS. 1287. Vir sex & quinquaginta annorum, febre cum dolore renum & hæmorrhoidum corripitur. Accedit stranguria; vires deficient; sufflaminatur urina atque suboritur tumor magnus & intensus circa vesicæ regionem. Duodecimo morbi die extrahitur urina catheteris beneficio. Dein crescit abdominis tumor, cum imminente suffocatione. Urina haud amplius educitur ob denegatum catheteris ingressum. Tot denique laboribus fractus animam Deo reddidit.

Vesica, papyri instar madefactæ, vel le-

vi attactu discerpebatur; copiosum phlegma, cum multis arenulis continebat. Ad sphincterem occurrebat caruncula callosa, quæ meatus orificium obstruebat. Rendent calculus & arenulis infarctus deprehenditur. GASSENDUS.

OBS. 1288. Quidam novem & quadraginta annorum; post equitationem, urinae suppressionem patiebatur; cui mox successerunt febris, singultus, tumor & dolor circa inguina. Urina cathetere extrahitur: sed in collo vesicæ occurrit quidam obex. Post quinque septimanas extinctus est.

Reperiuntur in vesica bina tubercula, utrinque orificio apposita, forma & magnitudine testium. Horum substantia erat candida, & quasi glandulosa. Proximiores vesicæ partes gangrænosæ conspiciebantur. BARTHOLINUS.

OBS. 1289. Vir sexagenarius in ischuriam vesicarem incidit. Venter sensim tumet. Denegatur catheteris immissio ob peculiarem obicem sub ingressu in vesicam situm; hinc brevi accedit mors.

Vesica ab urinae copia in immensam molem adducta, ad binos pollices supra umbilicum ascendebat. Incisa exhibit tuberculum in cervice situm, urinae exitum, & ingressum catheteris præpediens. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1290. In cadaveribus trium viro-

tum *ischuria vesicari* denatorum, reperiebatur circa cervicem vesicæ tuberculum ad avellanæ molem accedens, imo & superans, quod ratione situs urinæ egressum præcludebat; haud tamen obstant catheteris intromissioni. Nil aliud erat quam uvula vesicæ tumida, de qua in ACTIS ACAD. REG. Scientiarum. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1291. Vir septuagenario major, tatis vegetus, refrigeratis pedibus; undecimo hinc die in *urina suppressionem* incidit. Hanc sequitur febricula; ac demum, omnibus incassum tentatis, mors.

Vesicæ orificio appendicula callosa, interius adnata, in articuli magnitudinem excreverat; sic sita ut præpediret lotii fluxum, & ingressum catheteris. Vesica loto turgens. RHODIUS.

OBS. 1292. Septuagenarius incidit in *ischuriam*, doloribus ingentibus stipatam. Viribus tandem deficientibus duodecimo morbi die, inter tormina expiravit.

Circa cervicem vesicæ occurrit tuberculum, ovi gallinacei magnitudine. Renes & ureteres inculpati cernebantur. Dexter pulmo nonnihil putridusprehenditur. REISELIUS.

OBS. 1293. Exenterato cadavere cuiusdam *ischuria vesicari* extincti, deprehendebatur corpus quoddam glandulosum, in cavum vesicæ protuberans, & in cervice situm; quasi prostatæ adnatum, quod in-

gressum catheteris præpediebat. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

VESICA.

OBS. 1294. In cadavere cuiusdam qui *mittu assiduo*, cum *gravissimis doloribus*, & pertinacissimis, laborabat, inventus est tumor, instar ovi anserini, viscida, tenacique materia repletus. Totum vesicæ corpus ita erat durum & callosum, ut novacula vix diffecari potuerit. ZACUTUS.

OBS. 1295. Exenteratum cadaver cuiusdam *hydropse ascite* sublato, exhibebat in orificio vesicæ protuberantiam subrotundam, uvæ acini magnitudine, quæ si magis excrevisset, urinæ fluxum procul dubio impedivisset. CL. MORGAGNUS.

OBS. 1296. Lustrato corpore cuiusdam qui *diabete spuria* laboraverat, contracta reperta fuit vesica, cum tumore & gangræna in ejus cavo. BALLONIUS.

OBS. 1297. In cadaveribus variorum *ischuria* interemptorum, excrecentiam fungosam, juxta orificium internum vesicæ adnatam vidit RIOLANUS.

OBS. 1298. Quidam inter *ischuriam* denatus, sectione exhibet in cervice vesicæ carunculam, quæ urinam supprimebat. BALLONIUS.

Prostat affinis casus in observatione Lib. I. 1124.

A R T I C U L U S VIII.

Vesica scirrhusa.

OBS. 1299. Quidam nobilis, *lithiasi* laborans, lithotomiæ subijcitur. Vulnere glutine nutritio, paulo citius forte quam par esset, ferruminato; de *dolore vesicæ* queritur, cum *tumore in perineo*, sensim ad pugni magnitudinem accedente. Inter ea sævientem dolore ad sectionem tumoris devenitur, cujus ope extrahitur lapis in-

Tomus I.

gens, situs inter peritoneum & vesicam. Vulnus in fistulam abit, qua lotium deinceps fluebat, haud sine magna molestia; quo statu vitam duxit miseram per septemdecim annos.

Secundo cadavere deprehendebatur lapis cum purulentia in utroque rene. Vesica corpus scirrhusum solidum mentiebatur s-

A a

reli-

— relicto duntaxat angustissimo canali in medio ad urinæ fluxum. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 1300. Quidam, in quo *omnia calculi signa* adfuerunt, nisi quod, cum cathetere immisso nil calculosi deprehendi potuit; tandem morbi sævitie extinguitur.

Inter sectionem cadaveris inventus est scirrhus, vel tumor durus in vesica, qui adeo creverat, ut totam vesicam impleret; vixque spatium, quod urina, ubi in vesicam influit, permeare posset, reliquisset. FABR. HILDANUS.

OBS. 1301. In cadavere puellæ, quæ *vesica calculo* jamdiu torquebatur, reperitur vesica dura, callosa, & crassa, duos calculos continens. Ren dexter deficiebat. Sinister triplo major copioso pure, innumerisque calculis, & arenulis, scatebat. MECKEREN.

OBS. 1302. Vir provectæ ætatis *mingendi difficultate*, cum *maximis doloribus*, aliquot annos, laborabat, cum tandem fatis cessit.

Occurrebat scirrhus ingens in vesica ad capitis infantis magnitudinem accedens. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1303. Septuagenarius *ischuria pertinnacissima* conflictabatur, qua demum post magnos perpeßos dolores, vitam cum morte commutavit.

Reperitur vesicæ cervix dura alba & scirrhusa; ejus vero corpus inflammatum, & sphacelatum. DEODATUS.

OBS. 1304. Quidam *stranguria* laborans, cum *immani dolore* in vesica, & lotio purulento, tandem obiit.

Lustrato cadavere, deprehenditur vesica omnino callosa, pustulisque pisum æquantibus referta; qua compressa prodibat pus album. PARÆUS.

A R T I C U L U S IX.

Vesicæ excrescentiæ fungosæ.

OBS. 1305. Obiit vir mediæ ætatis, qui jam per multos annos, *mittu sanguineo* laboraverat; ultimis autem mensibus *carunculas cum urina* excreverat.

In hoc, præter aquam in pectore & abdomine, reperitur vesica lotio cruento distenta, continens fungum insignem adnatum lateri dextro, ovi gallinacei magnitudinem superans, & ulcerosum. BLASIUS.

OBS. 1306. In cadavere cujusdam diuturno *vesica dolore*, cum *stranguria* & urinæ purulentæ excretionem, vexati, inve-

niebatur vesica crassissima, e cujus interiori tunica propullulabant variæ excrescentiæ carneæ, & duræ; quæ pro scabie vesicæ ab adstantibus habebantur. RUYSCHIUS.

OBS. 1307. Sexagenarius post *dolores acerbissimos* a calculo vesicæ, in *ischuriam* incidit. Lithotomo se subjecit, cujus ope calculus trium unciarum extrahitur. Die vigesimo quinto a sectione obiit.

Lustratis partibus læsis, inveniuntur novem corpora quasi pyramidalia, vesicæ in suis adnata. DRELINGURTIUS.

ARTICULUS X.

VESICA.

Vesica cum appendicibus.

OBS. 1308. Vir septem & quinquaginta annorum, debilis constitutionis, *saburram arenosam* aliquando deponebat, cum ardore *urethrae* inter mejendum. Post annum morbus exacerbatur: urget *stranguria*, cum *tenesmo*. Tam exeuntem urinam comitabatur dolor acerbissimus: praesertim in *glande*. De ingenti dolore in dorso querebatur: urinæ pallidæ deponebant sedimentum mucosum, cum granis arenosis crassioribus, & nonnullis lapillis, qui haud raro tritici granum æquabant. Nullus erat, cathetere immisso, ad vesicam aditus, ob repagulum, uti videbatur, carnosum. Interea erumpit *circa pubem tumor*, qui sensim ad pugni magnitudinem accedit, cum fluctuatione, & nonnullis inflammationis notis; quo compresso dolebat vesica; & micturiebat æger. Post quemvis corporis motum *urinae* erant *cruenta*, cum suspitione puris. Tandem omnibus in pejus raentibus incandescit febris, & post viginti dies, doloribus attritus, obiit.

Secundo cadavere sequentia fidelibus oculis objecta fuerunt. Prostat nempè quadruplo major, quam naturalis fert conformatio. Vesicæ corpus crassum, contractum, cum variis cuniculis, innumeris lapillis rotun-

dis scatentibus. Ad sinistrum latus perforata videbatur vesica desinens in saccum, qui vesicam adscititiam multo ampliorem repræsentabat, continentem saburram putrem, vel olidum mucum, qui maximo nisu & immani dolore a misello ægro profunde batur. Ren insuper dexter totus erat purulentus. MAYERNE.

OBS. 1309. Vir sexagenario major, alias sanus & robustus, incidit in *ischuriam vesicæ*, cum quodam sensu ponderis in abdomine: sed de nullo dolore conquerebatur. Persistente morbo, tandem obiit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniebat vesica cum binis appendicibus, sacciformibus, & urinæ turgidis. Præterea occurrebat intestinum colon a flatibus ultra modum distentum. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1309. (a) In cadavere cujusdam pueri, *hydrops anasarca* extincti reperiebatur membrana interna vesicæ quæ areolas contextus lacertosi subiebat; efformans saccum quemdam cochlear urinæ circiter unum continentem. PORTAL.

ARTICULUS XI.

Calculus vesicæ.

OBS. 1310. Quædam scæmina quadragenaria a triennio doloribus nephriticis laborans, febre maligna corripitur, qua feliciter curata, recrudescunt dolores nephritici, qui ad inguina propagantur, cum quodam pondere. Malo in dies crescente, persentitur gravitas circa pubem, quam concomitatur mictio involuntaria, ardens, & purulenta, cum desidendi desiderio. Ob-

stetrix, cui se commisit ægra, affectum prosteri prolapsu recognovit. Omnibus postremo in deteriora ruentibus, vitam cum morte commutavit.

Exenterato cadavere, in propatulum veniebant renes, & ureteres sabulo albo infarcti, & putredine quasi tacti. In collo vesicæ durus lapis invenitur duas uncias pendens. Uterus solito grandior materia

A a 2

qua-

quadam alba, viscida & compacta erat repletus; cum inflammatione, & exulceratione pudendorum. THILESIIUS.

VESICA.

OBS. 1311. Mulier quinquagenaria e vineis redux *acutissimos dolores* subito sentit in *abdomine* & *circa inguina*; quibus per quatuor annos continujs, lecto affixa manet. Insuper fertur per alvum dejecisse, præcedentibus doloribus immanibus, ossicula, lapillos, ligna, aristas, &c. Tandem tæbe consumpta, moritur.

Inter dissectionem cadaveris, invenitur pubis valde protensus & crassus; ac substantia tophacea quasi incrustatum. Vesica erat sphacelo corrupta, & intus tota exulcerata, continens calculum, ovi gallinæ magnitudine, album & echinatum. Alius erat paulo minor in urethram adactus. HERMANNUS.

OBS. 1312. Vir sexagenarius, *dysuria* & *stranguria* obnoxius, gravissimum paroxysmum ter quaterve quotannis patiebatur; quem præcedebat lotium copiosius, cum alvi exuberatione. Dein ad lapidis quasi duritiem *distendebatur abdomen*; & utraque supprimebatur excretio; urina ardentissima guttatim fluente. Durabat hæc accessio dies aliquot; tandem inter graviores occubuit.

Instituta cadaveris sectione, reperitur in vesica lapis scaber & durus; cuius color erat fuscus; & pondus trium unciarum; nulla adhæsiōe. BINNINGERUS.

OBS. 1313. Vir ætatis quadraginta annorum per plures annos *dysuria* & *stranguria* torquebatur. Ingravescens symptomatibus cogitatur de lithotomia; sed vires minime sinant. Tandem inter cruciatus fato functus est.

Deprehenduntur renes urina turgidi & distenti, cum ureceribus etiam amplissimis. Vesica continebat calculum ad uncias quinque accedentem; præter quem alius reperitur minor in vesicæ substantia delitescens. Hepar insuper lividum & corruptum occurrit. Pulmones quoque male affecti videbantur. CATTIERUS.

OBS. 1314. Quidam dñs *cruciatibus nephriticis*, ac interdum *mingendi difficultate*, tenebatur. Excrementa dura & nigra exercebat. Immisso in vesicam cathetere,

nullus deprehensus fuit calculus. Dein *urina excernitur cruenta*; atroces mingendi conatus in dies ingravescent; quibus tandem morte liberatus fuit.

Referato abdomine, ingens lapis erat in vesica, quæ intus tota carnosæ, & multis filamentis intertextæ, nonnullas gangrænæ notas ostendebat. PLATERUS.

OBS. 1315. Vir sexagenario major, lætoscus & viribus valens, nulla prævia ægritudine, *stranguria* corripitur cum dolore circa glandem penis. Post annum integrum in genuinam *ischuriam* incidit, cui medetur catheter: inter cuius usum febre ardente corripitur, cephalalgia atrocissima, siti & vigiliis stipata. Accedentem singultu obiit.

Seçto abdomine, reperitur lapis miramofus & quasi echinatus; vel vegetationis speciem accurate referens. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1316. Quidam septuagenarius *stranguria* laborabat, cum vehementi simul *exgerendi cupidine*. Utina erat fabulosa & cruenta. Inter hunc rerum statum, accedit febris cum siti & linguæ scabritie, quæ brevi e medio tollitur.

Introspecto cadavere, inveniebantur in vesicæ alveo duo lapides inæquales & horridi, acutis eminentiis obducti. Conspiciebatur facies interna vesicæ apertis lividis & nigris; atque pluribus ulcusculis desædata. CALDERA.

OBS. 1317. Vir provectæ ætatis, per plures annos *calculi vesicæ* conflictatus; tandem atrocissimis enervatus doloribus ad plures migravit.

Ureter sinister calculum fovebat, magnitudine avellanæ. In vesica vero deprehendebatur calculus, sat grandis, rufus & filiceus, novem uncias pendens. Vesicula fellis plures pseudo-lapides continebat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1317: (2) Vir sexagenarius *lithiasis* conflictatus tandem in *ischuriam* pertinacissimam incidit. Adacto cathetere ut via lectio panderetur, erumpit sanguinis mictus, quem excipit materiæ mucosæ & purulentæ excretio usque ad obitum.

Renes deprehenduntur sani; vesica vero nonaginta calculos cicera magnitudine æquant.

quantas vel superantes continebat. CLAR. BAADERUS.

OBS. 1318. Instituta sectione cadaveris cujusdam viri quinque & quinquaginta annorum, post dolores *nephriticis* & *arthriticis* contumacissimos demortui, reperiatur in vesica ingens calculus triangularis & decem uncias pendens. HELVVI-GIUS.

OBS. 1319. Lustratis interaneis cujusdam, qui post immanes a *lithiassi* dolores, occubuerat, deprehendebatur in vesica lapis instar ovi anserini. Præterea vesicula fellea tres & quinquaginta calculos biliaris recondebat. VECKERUS.

OBS. 1319. (a) In cadavere cujusdam viri *lithiassi* laborantis, & post immanes dolores extincti, in propatulum veniebat lapis ingens in vesica delitescens. Insuper cystis fellea concretionibus biliaribus etiam scatēbat. SALMUTHUS.

OBS. 1320. Quidam integro triennio *urina difficultate* laborabat; cum maxima calculi vesicæ suspitione. Superveniente tandem febre comatosa, occubuit.

Inter sectionem cadaveris occurrit vesica continens calculum quindecim uncias pendentem. BEVEROVIGIUS.

OBS. 1321. Sexagenarius melancholicus *dysuria* & *stranguria*, diu noctuque, torquebatur. Urina erat alba, nonnunquam foetida, & turbida. Ingravescente malo, obiit.

Cadaver in aprium protulit geminos calculos asperos, quorum major ad uncias quatuor accedebat. THONERUS.

OBS. 1322. Vir duodetriginta annorum *lithiassi* diu excruciat, tandem incidit in febrem lethalem.

Inveniuntur in vesica septem calculi, forma & magnitudine nucis juglandis, o-

mnes æquales mole & pondere. PAV-VIUS.

VESICA.

OBS. 1323. In cadavere cujusdam qui diu *vesica calculo* laboraverat, inveniebatur lapis duo & triginta uncias pendens, compactus & durissimus; ex quo scilicet, ut ex silice, eliciebatur ignis. ZACUTUS.

OBS. 1324. Quidam theologus jamdiu *dysuria* & *stranguria* confictatus, tandem doloribus victus occubuit.

Evisceratum cadaver exhibebat vesicam foventem ingentem calculum, quatuor scilicet & triginta uncias pendentem. LOSSIUS.

OBS. 1325. Inciso cadavere cujusdam pueri *dysenteria* & *stranguria* per plures annos laborantis, deprehendebatur in vesica lapis durissimus, plus quam septem uncias pendens. VALLESIIUS.

OBS. 1326. De lapide in vesica cujusdam *calculosi* reperto, ponderis libræ Anglicæ, mentionem subiecit HELMONTIUS.

OBS. 1327. In cadavere senis *vesica doloribus* enecati, novem reperiuntur lapides, nucis avellanæ magnitudine, cum erosâ vesica. FONTANUS.

OBS. 1328. Decem lapides ova columbina æquantes, in cadavere cujusdam senis *immanibus doloribus* confecti, vidit BRASSAVOLUS.

OBS. 1329. Corpus cujusdam *lithiassi* laborantis exhibebat plusquam quinquaginta lapides, avellanæ magnitudine. FONSECA.

OBS. 1330. In alio *simili affectu* extincto tres lapides portentosæ molis se invenisse testatur DONATUS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 505, 1091, 1110, 1684.

ARTICULUS XII.

Lapides corpus extraneum recondentes.

OBS. 1331. Juvenis viginti annorum ictus fuit a globulo sclopetario ad coccygem. Curatum fuit vulnus, globulo in corpore delitescente. Quindecim elapsis annis de dysuria & dolore ad vesicam conqueritur. Tandem exacerbatis doloribus, accedente febre continua, e vivis discessit.

Secundo cadavere, deprehendebatur in vesica calculus, ovi magnitudine adæquans, & recondens in medio globulum plumbeum. OFFREDUS.

OBS. 1332. In cadavere cujusdam viri robusti & quadragenarii, inveniebatur in vesica calculus etiam recondens globulum plumbeum. Se circa inguen, obvia cicatrix, olim a viginti annis, globo laesum fuisse, & globum evanuisse, amicis suis narrare solitus fuerat. SEGERUS.

Affinem casum præbet observatio Lib. I. 1247.

ARTICULUS XIII.

Lapides tunicati.

OBS. 1333. Quidam senex vesica calculo jamdiu laborans, præter acerbos cruciatus inter mingendum, rarissime deambulabat, sine doloris sensu. Variis tamen gaudebat intermissionibus, inter quas videbatur sanissimus. Doloris expertus per integrum quinquennium, subito omnimoda urina suppressione corripitur, qua persistente e vivis tandem discessit.

Lustrato cadavere reperiebatur durus tumor prope vesicæ cervicem situs, qui urinae fluxum præpediebat. Erat saccus in ipsamet vesicæ tunica efformatus, qui duos ingentes calculos recondebat. TULPIUS.

OBS. 1333. (a) Juvenis quidam jamdiu lithiaseos doloribus vexabatur; cum exasperatus doloribus e vivis tollitur.

Occurrunt tres calculi in vesica, mole ad ovum columbinum accedentes, quorum unus delitescere in processu sacciformi membranæ internæ vesicæ. PORTAL.

OBS. 1334. Quidam juvenis per biennium dysuria, cum excretionem variorum lapillorum, laborabat. Accedebat spirandi

difficultas, cum tussi & dolore capitis immani. Quibus exacerbatis in orci fauces præceps delabatur.

Deprehenduntur pulmones scirrhusi plevræ & diaphragmati accreti. Ileum varias ecchymoses exhibebat. Colon ultra modum contractum vix minimum digicum admittebat. Vesica vero tres lapides tunicatos recondebat, qui avellanæ molem vix superabant. VVATERUS.

OBS. 1335. In cadavere cujusdam juvenis viginti annorum, lithiasis extincti, vesicæ pars sinistra erat inflammata, cum ulcere exiguo. Juxta idem latus protuberabant bini tumores a totidem lapidibus, qui fovea intra vesicæ fibras insculpta recipiebantur; quorum alter ad avellanæ magnitudinem accedens erat superficie aspera; alter quasi triangularis & acuminatus videbatur. Ren insuper sinister ulcere tactus deprehenditur. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1336. Vir sexagenario major calculo vesica laborabat. Tribus lapidibus litho-

thotomia extractis, inter atrociora tormi-
na; ingruit febris ardens, prævio rigore:
urinæ sufflaminantur: venter tumet, ac-
cedit delirium, & quinto ab operatione
die e medio tollitur.

Prostata tumida, & scirrhosa deprehen-
ditur. Occurrunt in vesica tres lapides,
intra foveas vesicæ lateribus insculptas
adacti; adeo ut inibi erant quasi incarce-
rati. EX ACTIS CHIR. PARIS.

OBS. 1337. Vir quinque & septuaginta
annorum, post diuturnos & acerbissimos
vesica cruciatus, sectionis periculum subire
voluit. Nullus lapis manu lithotomi de-
prehensus, aut exemptus est. Octavo post
operationem die moritur.

Vesica continebat triginta lapides in
propriis tunicis inclusos; in peculiaribus
quibusdam alveolis, quibus tota vesica re-
plebatur, exiguo tantum meatu emissioni
urinæ relicto. HOLTZAPPELLIUS.

OBS. 1338. Quidam mercator dysuria &
stranguria, aliisque omnibus calculi si-
gnis, & symptomatibus torquebatur: sed
immissio cathetere in vesicam, nil depre-
henditur. Omnibus interea in pejus ruen-
tibus ultimum diem clausit.

Exenterato cadavere, & secta vesica in-
veniebantur duo magni calculi, membrana
seorsim inclusi. HOLLERIUS.

OBS. 1339. Juvenis trium & viginti an-
norum calculo vesica laborans, lithotomiæ
submittitur; qua nonnulla duntaxat lapi-
dis ramenta extrahuntur. Postridie obiit.

Lustrato abdomine deprehendebatur in
vesica lapis variis prominentiis exaspera-
tus, nidulans in peculiari cysti a retropul-
sis vesicæ membranis efformata. EX ACT.
CHIR. PARISIENS.

OBS. 1340. Vir sexagesimum ætatis an-
num agens, macilentus & debilis, jam-
dudum lithiasi laborans, incassum celebra-
ta lithotomia, ad plures migrat.

Inter cadaveris exenterationem occurre-
bat lapis, parvum ovum gallinaceum æ-
quans, in vesicæ quadam fovea, cujus adi-
tus angustior erat fundo, reconditus. EX
ACT. CHIR. PARISIENS.

OBS. 1341. In cadavere cujusdam æthio-
pis quindécim annorum; & calculo labo-

rans, bis infausso successu secti, inveni-
tur in parte postica vesicæ, lapis incar-
ceratus in quadam cysti callosa, & in
corpus vesicæ quasi immersa. EX ACT.
CHIR. PARISIENS.

VESICA.

OBS. 1342. Vir quidam, omnibus lapidis
in vesica signis, vitam molestissimam tra-
hebat. Immissio cathetere nullus per senti-
tur lapis. Post multos tandem cruciatus e
vivis discessit.

Aperto cadavere invenitur lapis ingens
in vesica, involucro anguillæ pellis instar,
circumvestitus. DONATUS.

OBS. 1343. Instituta sectione cadaveris
cujusdam calculo jamdiu confixati. In pro-
patulum veniebat intra vesicam calculus
peculiari membrana involutus, & vesicæ
tunicis arte alligatus. TULPIUS.

OBS. 1344. In cadavere cujusdam, qui
omnia calculi signa exacte habuerat, licet
immissio cathetere explorari nequiverit, re-
periebatur in vesica lapis nuci juglandi
haud absimilis, & propria quasi tunica ob-
vallatus. VERZASCHA.

OBS. 1345. Quidam a multis annis cal-
culo atrociter vexabatur. Nullus tamen li-
thotomus unquam calculum in ipso depre-
hendere potuit. Post obitum reperti sunt
calculi peculiari sacculo vesicæ adnato in-
clusi. BAUHINUS.

OBS. 1346. In cadavere cujusdam inter
calculi tormina extincti, reperiebantur in
vesica duo lapides a corrugatis vesicæ tu-
nicis arte circumdati. Præterea alter ren
putredine erat consumptus. TULPIUS.

OBS. 1347. Inter sectionem cadaveris cu-
jusdam mulieris, febre maligna sublata,
nullis, dum viveret, doloribus nephriticis
confixata, reperitur in rene sinistro cal-
culus triangularis peculiari cysti obvolu-
tus, & immobilis. EX ACTIS CHIR.
PARISIENS.

OBS. 1348. Quidam senex post acerbissi-
mos cruciatus plurimos calculos eminxit.
Tandem inter ischuriam obiit. Fluctuabant
in fundo vesicæ undecim calculi, præter
duos sat insignes, qui intra vesicæ tunicas
latebant. TULPIUS.

OBS.

VESICA. OBS. 1349. In cadavere cujusdam *calculosi*, deprehendebantur novem lapides in totidem saccis, e vesica prognatis; adeo ut sic siti omnem catheteris explorationem fugerent. Ren sinister semi-putridus occurrit. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1350. Inter exenterationem cujusdam viri ætatis consistentis, *lithiasi* extincti, detegitur lapis reconditus in cellula, processu quodam membranaceo, e lamina vesicæ interna oriundo, conflata & accurate clausa. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENS.

OBS. 1351. Secto cadavere cujusdam, post diuturnos *calculi cruciatus* interempti, reperiebantur in vesica novem & triginta calculi, figura & magnitudine disparibus. Latitabat unusquisque in suo receptaculo membranaceo. TULPIUS.

OBS. 1352. Inter anatomen cujusdam viri quinquagenarii inter *calculi termina* extincti, reperiebantur tredecim calculi, in totidem vesicæ cellulis adacti. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENSIBUS.

His subnectere licet observationem Lib. I. 1265.

A R T I C U L U S X I V .

Lapides lithontriptico erosi.

OBS. 1353. Viro octo & quinquaginta annorum, *calculo vesicæ* cathetere explorato, exhibetur remedium lithontripticum Anglicanum; cujus ope materiam viscidam, fabulosam, cum laminis & ramentis lapideis excernebat; imo & calculum nuclei olivæ molem æquantem. Elapsis octodecim mensibus, doloribus fugatis & lotio libere fluente, bene se habebat æger; adeo ut medicamen haud ultra propinatur. Postea *arthritici* obnoxius, *stranguriam* fugacem nonnunquam patiebatur. Post duodecim annos *dolore stomachi* atrocissimo, *immani vomitu* stipato, e medio tollitur.

Secto cadavere inveniebatur pylorus tumidus & obstrictus: renes erant putridi & purulenti: ac delitescibat in vesica lapis crusta mucosa obductus. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1354. Quinquagenarius *calculo vesicæ*, cathetere explorato, conflabatur, cum febre lenta & marasmo; ac omnibus signis ulceris in vesica. Huic tamen remedium Anglicanum per mensem subministratum fuit. Postea morbo in pejus ruente, ad incitas redactus, occubuit.

Lapis invenitur in vesica ad minoris

ovi gallinacæ molem accedens; in quem stupendum effectum exeruerat laudatum remedium: etenim fere tota superficies erat erosa. Præterea renes, & vesica, exulcerata deprehendebantur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1355. Quidam quatuor & triginta annorum, lapidem in vesica gestabat cum signis exulcerationis in ipsomet organo. Ipsi propinatum fuit lithontripticum Stephen per tres menses; quibus elapsis exacerbantur dolores, & cætera symptomata, usque ad obitum.

Occurrit lapis in vesica ad majoris castaneæ molem accedens, passim erusus & alte excavatus; quasi fuisset aquæ ex alto cadenti diu subiectus. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1356. Vir quatuor & septuaginta annorum post usum lithontriptici Anglicani per tres menses, lithotomiæ submititur; cujus ope extrahitur lapis asper & inæqualis; ejus enim laminæ superiores mirum in modum absumptæ, inæqualiter, deprehenduntur. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

ARTICULUS XV.

VESICA.

Lapides innoxii.

OBS. 1357. In cadavere cujusdam nobilis sexagenarii, qui dum viveret *nullam de lithiasi suspicionem* habebat, & insultu apoplectico illico fere sublatu fuerat, reperiatur in vesica lapis ingens accurate sphericus, & summe perpolitus, mali aurantii magnitudinem ferme æquans, & siliis instar durissimus. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1358. Vir septuagenarius *febre quadam lenta*, ut plerumque solent senes, cum aperiis, virium languore aliisque symptomatibus laborabat, quibustandem mortalitatem exiit.

Erat in vesica calculus durissimus, & pyriformis, in medio secundum longitudinem pervius ad urinæ fluxum; qui qua-

tuordecim uncias pendebat. Nulla fuerat calculi suspicio. LOSSIUS.

OBS. 1359. Nonagenarius integra valetudine vixit. Postea feliciter præ caloris vivifici inopia extinguitur. Neque de urinæ suppressione, nec de dolore *vesica unquam* queri auditus est.

Inventi sunt in vesicæ alveo tres lapides leves & tota sua superficie æquales, quorum major ad ovum columbinum accedebat. BONETUS.

OBS. 1360. In cadavere cujusdam qui dum viveret *omni calculi signocavebat*, lapis in vesica, quem inscius & absque molestia gestabat, repertus fuit. MERCURIALIS.

ARTICULUS XVI.

Vesicæ defectus natus.

OBS. 1361. Inter exenterationem cujusdam viri, ætatis quinque & triginta annorum, *frequenti missione* per totum vitæ tempus laborantis, annotatur, haud citra omnium admirationem, vesicam plane defecisse. Ureteres vero, qui vesicæ munia obibant, magni admodum, vel summe dilatati deprehendebantur; & circa pubem coeuntes, in urethram desinebant. BLAISIUS.

De vesica inflammata, vide Lib. I. observationem 1567.

- - - gangrænosa, vide Lib. I. observ. 1257, 1303, 1592, 1681. Lib. II. 331.

- - - putri, vide observationem Lib. I. 1402.

- - - falso incusata, vide observationem Lib. I. 615.

De Hernia vesicæ, vide observationem Lib. IV. 135.

S E C T I O D U O D E C I M A .

D E U T E R O .

A R T I C U L U S I .

Uteri inflammatio .

UTERUS. OBSERVATIO 1362. Puerpera suppressis lochiis de dolore in regione uteri dura & tumida querebatur, cum febre, cephalalgia & tussi. Quarto die post partum in sese concidunt mammæ, & postridie obiit.

Uterus & ovaria phlogosi tacta deprehenduntur. Intestina materia quadam lactea obducebantur. Simili ferme humore scarebant pulmones; cum copia feri subalbican-
tis tum in pectore, tum in abdomine. EX
ACTIS PARISIENSIBUS.

A R T I C U L U S II.

Uterus ingens & infarctus .

OBS. 1363. Juvenis mulier extra tempus imprægnationis, fluxui albo copioso obnoxia, cum doloribus gravativis immanibus in regione hypogastrica, incidit in hydropem uterinum; ac tandem post ingentes cruciatus, obiit.

Secundo cadavere, hæc se obtulere. Uterus scilicet ingens, & ponderis centum librarum; qui aquæ subcruentæ octo & viginti pintas continebat; præter quatuor molas, quarum majorad magnitudinem capitis fœtus nonimestris accedebat. Erant insuper varia corpora, quasi glandulosa, materia alba & viscida infarcta. Non apparebant ovaria & tubæ. Mesenterium firmiter utero annectebatur. Ac demum jecur erat aridum. CARONIUS.

ingravescente; tandem viribus fractis ad plures migravit.

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur ingens uteri moles, octoginta libras ponderans; partim ichore flavo; partim materia adiposa & oleoginosa infarctus erat. Occurrebant in medio crines, instar lanæ flavescentis, materia illa adiposa involuti. FABR. HILDANUS.

OBS. 1364. Viduæ quinquagenariæ venter tumuit, sine noxa. Sed iocrescente in dies tumore, de molesto pondere querebatur. Interea artus inferiores fiunt œdematosi. Morbo per quadriennium persistente, &

OBS. 1365. In cadavere puellæ, cujus abdomen erat altissimum, deprehenditur uterus adeo expansus, ut fere universam abdominis cavitatem adimpleret; & hinc viscera in angustissimum spatium coacta erant. Infarctus erat materia quadam rubicunda, carni minutim dissectæ haud ab-
simili; & ejus latera partim erosa conspicebantur; adeo ut pluribus in locis ad chartæ tenuitatem deducta essent. BAU-
GRANDIUS.

OBS. 1365. (A) Introspecto cadavere cu-
jus

iusdam mulieris quæ post partum obierat, uterus maxime distentus & sanguine plenus reperiēbatur, os ejus, labiorum cicatrice, obturabatur; & ovaria maxime tumētia apparebant. PORTAL.

OBS. 1366. Fœmina in tertium mensem gravida vapulat a marito, pedibusque ad hypogastrium conculcatur. Venter postea crevit inæqualiter. Inter denique difficilimum partum subita & enormi hæmorrhagia e medio tollitur.

Reperitur in substantia lateris dextri uteri steatoma ingens & rotundum, tredecim libras pendens. Ovaria & tubæ erant in statu naturali. CLAR. DE HAEN.

OBS. 1367. Cuidam mulieri intumuit venter absque dolore. Sensim crescente tumore, de molesto pondere querebatur. Sub hac rerum conditione, post triennium factis cessit. UTERUS.

Uterus ingens occurrit, ac diversis materiis infarctus, carnosus nempe excrecentiis, membranis, tendinibus, ossiculis, lapillis, &c. adeo ut pondus omnium ad quadraginta libras accederet. ROUSSETUS.

Hunc ordinem ingrediuntur observationes Lib. I. 1363, 1426, 1429, 1431, 1443, 1454. Lib. IV. 143.

A R T I C U L U S III.

Uterus scirrhusus & cartilagineus.

OBS. 1368. Fœmina quinque & viginti annorum, formosissima, febre ardente corripitur, cum horribus inordinatis & dolore æstuante in hypogastrio. Accedunt anxietates, cardialgiæ, cum spirandi difficultate. Interea tumet abdomen: dolor ad dorsum propagatur. Opportunis remediis omnia compescuntur circa nonum morbi diem, cum sanitatis spe; persistentibus tamen febre mitiori, & tumore abdominis. Ad quatuor menses, cum nonnullis induciis, protelatur hic status; donec adveniente ascite, cum tibiis œdematosi, ad plures demum abierit.

Lustrato cadavere, præter colluviem ferrosam in abdomine stagnantem, reperitur uterus a naturali magnitudine parum recedens, densior & firmior, cartilagineam, vel osseam duritiem æmulans. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1369. Mulier sexagenaria a quinque & triginta annis, gestabat tumorem scirrhusum in regione uteri, qui intervallis tormina acerbiora, sensim increverat. Circa quinquagesimum ætatis annum menses fuerant suppressi. Hanc suppressionem sequebatur mania, post septennium ab uæxi hæmorrhagia fugata. Tandem com-

pressis omnibus visceribus ab stupenda tumoris mole; erumpit exomphalos, & dein bubonocèle, a cujus incarceratione necatur.

Reperitur uterus ingens & pondo novem circiter librarum: ejus latera densissima & crassissima duritiem osseam extus assequantur. Hæc crusta ossea scalpello secari nescia, nonnullas intersecciones quasi tendineas præ se ferebat. Cavum uteri erat plane oblitteratum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1370. Mulier quadragenaria insul-tibus hystericiis, convulsivis, & vehementioribus obnoxia, in uteri tumorem durum & indolentem incidit, quo fugatur affectus hystericus. Sufflaminatis solito tempore mensibus, erumpunt hæmorrhoides, nonnihil fluentes; quibus per viginti annos vexatur. Tandem tabe confecta, obiit.

Lustratis interaneis, conspiciebatur uterus ingens, vel ad capitis molem accedens, cujus ambitus erat durissimus, & mere osseus. Intus vero recondebatur materiam purulentam, sordidam & foetidissimam. EX ACT. CHIRURG. PARIS.

OBS. 1371. Quædam gravida circa finem
Bb a noni

nonimeusis parturientium doloribus torque-
tur, tam acerbis, ut hinc emergant lypo-
thymia, cum maximis horroribus. Acce-
dunt sudores frigidi: brachium dextrum
infantis mortui extra collum uteri propen-
debat. Ac tandem interiit mater.

Abdomen fero sanguineo replebatur. Ex-
emplo fœtu, invenitur scirrhus durissimus
in substantia uteri, qui magnitudinem ca-
pitis infantis fere æquabat. FABR.
HILDANUS.

OBS. 1372. Fœmina quadragenaria ma-
ximo abdominis tumore afficiebatur; donec
tandem eo quotidie incrementum fumente,
& magis indurescente, viribus deficienti-
bus, naturæ debitum solveret.

Uterus, una cum abdomine, totus scir-
rhosus repertus est. Tanta pollebat duri-
tie, ut vix cultro discindi potuerit. SCHOL-
TZIUS.

OBS. 1373. Quædam matrona quinque
& sexaginta annorum post casum e rheda,
in lævam capitis partem, defluxum per-
sensit in maxillam diuturnum, & dolore
stipatum; unde febris, sudores nocturni,
phantasmata melancholica, & mors.

Pulmo erat inflammatus cum maculis
nigris. Uterus scirrhus immenso tume-
bat, cum prostaticis purulentis. DEODA-
TUS.

OBS. 1374. Virgo triginta annorum,
mensium suppressione laborabat, & dein do-
loribus rheumaticis. Accedit macies, &
dein ascites cum dolore immani circa pu-
bem; tumente pede cum dolore; ac demum
malo incrementum obiit.

Præter aquam in abdomine stagnantem,
erat tumor orbicularis, carnosus, vel scir-
rhosus, subalbicans, externo uteri fundo
adnatus. CRELLIUS.

OBS. 1375. Quidam mulieri post partum
laboriosum, remanet venter tumidus, un-
de emerit molæ suspicio. Accedentibus
gravioribus symptomatibus, sequentia par-
tu die, interiit.

Inter cadaveris exenterationem, reperi-
tur insignis uteri crassities, per totum am-
bitum scirrhusi, ad trium digitorum spissi-

tudinem. E MISCELLANEIS CURIO-
SIS.

OBS. 1376. Quædam mulier ob ventrem
tumidum, pro gravida habebatur; cum in-
cidit in urina suppressionem, cum dolore
in hypogastrio. Tandem evanescente par-
tus spe; & morbo ingravescente, fatis
cessit.

Referato abdomine, in conspectum ve-
nit uterus ingentis magnitudinis, deformis
& callosus. SALMUTHUS.

OBS. 1377. Lapidiculæ uxor summa cum
difficultate fœtum edit, qui paulo post ex-
tingitur. Venter remanet tumidus, cum sus-
picionem molæ; die sequenti a partu interiit.

Insignis erat uteri crassities per totam
substantiam scirrhusi; lateribus pollicis cras-
sitiem superantibus. MANGETUS.

OBS. 1378. Mulier quinque & triginta
annorum, ventrem ultra modum protube-
rantem, tredecim abhincannis gestabat, a
subito suppressis mensibus. Post varios & diu-
turnos cruciatus tandem extinguitur.

Instituta cadaveris sectione, in conspe-
ctum veniebat uterus ingens & scirrhusus;
quatuor & quadraginta libras pendens.
EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1379. In cadavere cujusdam virgi-
nis septuagenariæ, cui venter a pueritia
intumuerat, & menses quinquagesimo æta-
tis anno adhuc fluebant, deprehendebatur
uterus ingens, durus & quasi cartilagi-
neus; vel ponderis octodecim librarum.
BLASIUS.

OBS. 1380. In quadam muliere hydrope
ascite extinctæ, præter triginta mensuras
lymphæ flavescens, uterus ingens & scir-
rhosus occurrit. ROMMELIUS.

OBS. 1381. In cadaveribus variarum mu-
lierum, quarum venter erat protuberans,
uterum scirrhusum, & ad capitis humani
molem accedentem vidit PARÆUS.

Inter affines recenseri debent observa-
tiones Lib. I. 1406, 1431, 1433, 1443,
1458, 1505, 1647.

ARTICULUS IV.

UTERUS.

Uterus lapidescens.

OBS. 1382. Matrona sex & sexaginta annorum, nusquam de dolore vel gravitate in regione uteri querula; *diarrhæa biliosa* obnoxia, *febre* corripitur; & fortuito contusionem patitur in osse sacro, quæ inflammationem & gangrænam lethalem post se trahit.

Deprehendebatur corpus lapideum ultra sex uncias pendens in ipsomet corpore uteri, inter tubam dextram, & uteri cervicem. In altero latere aliud occurrit etiam in ipsomet contextu uteri, sed minus: adeo ut pro scirrhis lapidescentibus haberi debeant prædicta corpora. P E C Q U E T U S.

OBS. 1383. In cadavere cujusdam mulieris septem & triginta annorum, quæ *venærem durum & protuberantem* jampridem gestabat, inveniebatur uterus lapideus,

septem libras pendens. Lien simili ferme modo erat affectus. Hepar passim cartilagineum deprehenditur. Peritoneum vero crassum & durissimum vix cultro dividi poterat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1384. Exenterato cadavere cujusdam fœminæ *diuturno morbo* extinctæ, in conspectum veniebat uterus ingentis magnitudinis, & quasi lapideus; in cujus cavo annotabantur prominentiæ ad stalaçites, forma & duritie accedentes. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

OBS. 1385. Inter sectionem cadaveris virginis sexagenariæ, observatur uterus triplo major, superficie inæquali, & substantia mere lapidea. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

ARTICULUS V.

Ulcus uteri.

OBS. 1386. Fœmina quinque & triginta annorum, post laboriosum partum *dolorem circa inguen* dextrum patiebatur; cum *menstruum suppressione*. Decem elapsis annis *hæmorrhagia uteri* corripitur enormi, qua superata remanuit fluor albus, hæmorrhagia nonnunquam recurrente. Sæviebat dolor in utroque inguine. Interea languet appetitus; urget sitis; ingruit molestissima cordis palpitatio & accedit hydrops. Viribus demum deficientibus inter hæmorrhagiam enormem anno ætatis sexagesimo quarto extinguitur.

Renes a variis sacculis conflati nullum parenchyma exhibuerant: ureteres summe dilatati deprehendebantur. Uterus occurrit mole major & scirrhusus: cujus tota

facies interna ulcere cancroso conspurcatur. Simili ferme modo lædebatur proximior vaginæ pars. CLAR. BAADE-RUS.

OBS. 1386. (a) Fœmina ætatis quinquaginta annorum, menstruis ab octennio deficientibus, *fluore albo* corripitur copioso, cum virium debilitate. *Pudenda erodebantur* ab acrimonia hujusce humoris; inde grumi sanguinis prodierunt, ingenti cum dolore præsertim in hypochondriis; & alvo adstricta. Tandem supervenientibus immanibus circa pubem & anum doloribus, cum vomitu materiæ biliosæ, mortua est.

In-

Introspecto cadavere, occurrit mesenterium scirrhum. Uterus morbose hærebat vesicæ & intestino recto. Conspiciebantur hydatides sat magnæ circa ovaria purulenta & ulcerata. Uterus erat mole major, exulceratus, & pure conspurcatus. Ulcus extra uteri pomæria in vicinam quoque vaginam serpsit; nam hic canalis quasi gangræna tactus, prorsus nigricare visus est. MURALTUS.

OBS. 1387. Mulier de *maximo ventris dolore & lumborum* conquerebatur, non secus ac de anxietatibus circa præcordia, cum difficili decubitu ob ventrem qui intra viginti annorum spatium in *horrendam molem* excreverat. Inæqualis erat ventris durities, absque fluctuatione. Tandem inter hæc angustias ad Superos migravit.

Sectio abdomine protinus effluxit liquor admodum putridus ad quatuor scilicet pintas. Tumor ingens & rotundus reliquam abdominis cavitatem adimplebat. Erat hic tumor uteri quadraginta libras pendens; quo secto patet substantia scirrhusa, cujus postica pars duodecim transversos digitos æquabat; & varia corpora glandiformia continebat. Uteri cavum replebat materia nigricans & putrida, instar pugni majoris crassa; quæ a mola, vel placenta non excreta, ortum forte sumebat. GRAAF.

OBS. 1388. Quædam matrona *dolore circa uterum* gravativo, & lancinante per triennium consistebatur; cum quodam *fluxu albicante per vaginam*; intra quam detegitur corpus lapideum ad ovi gallinæ magnitudinem accedens, quod facile extrahitur. Procedente morbo & sævientibus doloribus excrementa & enemata per vaginam exitum sibi parabant; & paulo post occubuit.

Instituta cadaveris exenteratione, deprehendebatur ulcus fœdidissimum, & gangrænosum in orificio uteri; labefactis vagina & intestino recto. EX ACTIS CHIR. PARISIENS.

OBS. 1389. Mulier nobilis vigesimum nonum ætatis annum agens, de *dolore circa orificium uteri* querebatur. Dein in *hæmorrhagiam* uteri incidit; quam recurrentem excipit *fluxus ichorosus & fatidus*.

Interdum erumpit sanguis majori provenitu; succedente saniei fluxu. Tandem immani sanguinis profluvio extinguitur.

Lustrato cadavere inveniebatur ulcus cancrosum, circa ostium uteri, cujus fundus sphacelo tactus conspiciebatur. EMISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1390. In cadavere mulieris triginta annorum, quæ *fluxu albo* per septem menses laboraverat; ultimis temporibus gravi, dolorifico & *fatidissimo*, cum *dysuria*; reperiebatur vesica ita distenta, ut ad capitis humani magnitudinem accedebat. Vagina ulcere sordido afficiebatur, cum variis occallescentiis. Uterus, tubæ & ovaria erant etiam purulentia defœdata. BLASIUS.

OBS. 1391. Matrona diuturno *fluore albo* detinebatur tam *acri*, ut præ nimio dolore incedere, aut quiescere non valeret. *Febbris* incandescit, & *pudendi* labia tumefacta & *ulcerata* erant; urgente dolore hypogastrii. Omnia postremo in pejus ruunt, usque ad mortem.

Sectum cadaver exhibuit uterum exulceratum & scirrhum; ac vagina a fœda manante colluvie putris evaserat. GRAAF.

OBS. 1392. Quædam mulier post sufflamina catamænæ, dolorem & inflammationem genitalium patiebatur; quæ propter verecundiam neglecta facessit in abscessum & *ulcus in collo matricis*. Tandem variis incassum tentatis, *dolores urgent*; accedunt febris & vigilæ: ac postremo syncopæ lethali e medio rapitur.

Introspecto cadavere, tota uteri cervix exulcerata, & plane cancrofa, offenditur. FABR. HILDANUS.

OBS. 1393. Mulier a partu laborioso in *fluorem album* incidit, cum *dolore circa uterum*. Post quatuor menses inter hæc molestias, tandem vitam cum morte commutavit.

Inciso abdomine, reperiebatur uterus omnino purulentus & exulceratus. BLASIUS.

Ad hanc classem revocari debent observationes Lib. I. 1292, 1436, 1572. Vide insuper *Viscera putrida*.

ARTICULUS VI.

UTERUS.

Uterus putris & gangrænosus.

OBS. 1394. Matrona sex & triginta annos nata *nephriticis doloribus* per octiduum gravissime divexata, *morbillis purpuratis* corripitur; qui cum altero die mox evanuiscent; accesserunt convulsiones, quæ brevi misellam ægram ad libitinæ rationem mittunt.

Cor inveniebatur flaccidum, absque humore in pericardio. Ren sinister fovebat calculum phaseoli magnitudine; minor erat in dextro. Præterea uteri fundus intus & extus sphacelo ractus annotatur, E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1395. Fœmina quadragenaria *post casum*, dolores in regione uteri acerbissimos patiebatur; qui septimo die cum vita cessarunt.

Exenterato cadavere, conspiciebatur uterus capitis puerilis magnitudine; qui scilicet in tumorem carnosum & gangrænosum, sine exulceratione, degeneraverat. Ejus cavitas erat angusta & concreto sanguine plena. Omentum ligamenti instar, externo uteri fundo firmissime alligatum erat. BARTHOLINUS.

OBS. 1396. Quædam mulier, cum per

aliquot annos sensim emarcuisset, & omne alimentorum genus fastidivisset, paroxysmo febrili, *tertiana* typum referente, cum maximo ad *hypogastrium dolore*, corripitur. Accedente rigore tertii insultus e vivis tollitur.

Pulmones erant nonnihil inflammati; cum hepate exsucco. Præterea uterus corruptus conspicitur & quasi gangræna affectus; plenusque tabo & sanie. THEVART.

OBS. 1397. Muliercula dolores ineffabiles in uteri regione patiebatur, cum continuo sanguinis profluvio. Mors sæpius optata hisce miseriis finem tandem imponit.

Uterus putridus deprehenditur; adeo ut cervix solo tactu a corpore uteri sese disjunxerit. Intestina a prægressis inflammatione & excoaratione, extrinsece coalita conspiciuntur. RUYSCHIIUS.

OBS. 1398. In cadavere cujusdam mulieris *hydropica*, inter alias læsiones, uterum plane putrefactum, vidit POSTHIUS.

In harum numero adscribi debent observationes Libr. I. 1403. Libr. II. 363. Vide *Viscera putrida*.

ARTICULUS VII.

Uterus perforatus.

OBS. 1399. Mulier *quartana* laborans, de mensium suppressione querebatur. Tumebat venter absque gravitatis suspitione; hinc opem medicam efflagitabat. Inter præposita remedia, fœtus in utero enecatur, & putrescit; tractu temporis denudata ossa cadaverculi, uterum posteriora versus, circa intestinum rectum perforarunt; ita ut sensim per alvum una cum excrementis

ossa fuerint excreta. Viribus tandem exhaustis, interiit.

Secundo cadavere reperiebantur in utero ossa capitis, nonnullæque aliæ fœtus reliquæ, cum putrido utero qua parte inspicitur rectum perforato. ROUSSETUS.

OBS. 1400. Muliercula *lue venerea* affecta, a novem annis gravida, fluxum uber-

UBERRIMUM, & PUTIDISSIMUM pariebatur per genitalia. Tandem ventre semper prouerberante in ischuriam incidit, & fluxum alui molestissimum. Progrediente morbo, vires deficient; & macie confecta extinguitur.

Invenitur, præter epiploon absumptum, tumor cysticus intestinis hærens & fœtum continens; in quo innotescunt genuina fœtus involucra. Uteri fundus perforatus, & lato ulcere confossus annotatur. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1401. Gravida de dolore uteri su-

binde conquesta, laborioso partu misere torquebatur. Quinto die fœtu jam extincto, periit.

Referato abdomine, occurrit puer robustus extra uterum, omnibus involucris solutus, pedibus extensis lienem contingens. Uterus erat in parte sinistra disruptus; intus exulceratus & gangrænosus; cum tumore ad cervicem uteri usque se extendente, crassitie quatuor digitorum. E MISCELLAN. CURIOSIS.

De hac læsione mentio subjicitur in observatione Libr. I. 1693.

A R T I C U L U S VIII.

Uterus absumptus.

OBS. 1402. Fœmina trigessimum tertium ætatis annum agens, levem dysuriam per plures menses tacite tulit. Dein malo ingravescente, ejulatu horrifco præsentem terrebatur; cum fatore insigni a partibus afflctis. Simul querebatur de dolore atrocissimo femoris & tibia, quem solum opium in tripla dosi mitescere valebat. Interea morbus in dies exasperatur; tumet abdomen, cum ingentibus circa uterum cruciatibus, & fluxu sanioso fetidissimo. Sævit febris hectica cum macie: urget tussis vio-

lenta, cum sputo cruento. Tandem fatissimis imperantibus parit.

Exenterato cadavere, nulla deprehendere licuit uteri vestigia, præter quædam ramenta fræcida, parva, & in terricam materiam euntia. Simili ferme labe inquinate vesica, usque collum. Introspecto pectore pulmones conspiciebantur exulcerati. NOZET.

Affinem casum exhibet observatio Libr. I. 129. Vide etiam *Viscera putrida*.

A R T I C U L U S IX.

Uterus inter partum disruptus.

OBS. 1403. Juvencula instante partu tempore, urgentibus doloribus, fœtum excludere frustra allaborabat: ac demum viribus fractis interiit.

Lustrato cadavere, uterus patet lacertus, & quasi ex ulcere perforatus; fœtu masculino perfecto, sed mortuo, cum se-

cundinis extra uterum inter intestina latitante; manu tantum dextra in vagina prominente. Uterus dissectus in fundo, ad palmæ crassitiem scirrhusa duritie tumidus, apparuit. SCHOLZUS.

OBS. (a) 1403. In cadavere cujusdam mul-

lie-

lieris *inter partum extinctæ*, in conspectum veniebat uterus quinque fere uncias latus, & totidem longus, ante & retro compressus, & paulum supra ossis pubis marginem eminens. Apparuit foramen in ipso utero ad latus dextrum ostii; cujus caro spongiosa dissoluta abierat in multas, cruentas, tenues & araneosas membranas. Pars superior vaginæ erat enormiter dilatata; non adeo inferior. CLAR. HALLERUS.

OBS. 1404. Gravida septem & quadraginta annorum; post casum gravissimum *immanibus doloribus in latere dextro abdominis* torquebatur, fœtu nullum amplius motum edente. Post ostiduum *parturientium* dolores patitur; inter quos frustra omni adhibita arte chirurgica, intra tri-duum rapitur.

Aqua subcruenta & fœtidissima stagnabat in abdomine, cum fœtus capite & brachio, suis involucris integris; quæ exitum sibi paraverant per uteri dilacerationem. BEHLING.

OBS. 1405. Paupercula uterum ferens, toto gestationis tempore semper de *doloribus in abdomine* querula, iusto appropinquante partus tempore, inter ingentes conatus, cum parere nequiret, expiravit.

Seçto abdomine, in conspectum venit infans mortuus extra uterum situs. Uterus disruptus, semi-putridus & sphacellatus occurrit. RAYGERUS.

OBS. 1406. Quædam mulier totos sex dies *parturiens*, tandem *dolorum vehementia* enecatur.

Reperitur uterus laceratus, & caput infantuli in ventris capacitatem dimissum. Erat autem in utero scirrhus, qui capitem infantis propemodum æquabat. FABR. HILDANUS.

OBS. 1407. Mulier quadragenaria, inter vigesimam graviditatem, circa solitum partus terminum fœtum mortuum enixa, *immani hæmorrhagia* nulla arte compescenda extinguitur.

Lustratis interaneis, reperiebatur uterus circa cervicem dilaceratus, unde hæmorrhagia. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1408. Mulier ad quadragesimum ætatis annum accedens, cum jam septem

fœtus mortuos peperisset; tandem octavo partu, fœtu non edito, succubuit.

UTERUS.

Reperitur fœtus, omnibus numeris absolutus, in cavo abdominis, nullo velamine cinctus; ob uteri disruptionem. DOLDIUS.

OBS. 1408. (a). In cadavere fœminæ cui *inter sudores frigidos infans extraxus* fuerat, reperiebatur in latere sinistro uteri prope cervicem insigne foramen. Uterus erat fere scirrhusosus, crassissimus, ad intervallum tubarum tenuior quam alibi. CLAR. HALLERUS.

OBS. 1409. In cadavere cujusdam gravidæ *inter partus tormina* extinctæ, in conspectum veniebant in abdomine, placenta, & fœtus mortuus, quæ ex utero dilacerato exitum sibi paraverant. MULDERUS.

OBS. 1410. Quædam fœmina *inter pariendum* moritur; quæ dissecta exhibet infantem extra uterum supra intestina; a dilaceratione scilicet uteri prope cervicem. SALMUTHUS.

OBS. 1411. In cadavere mulieris *ex partu* mortuæ, compertus est uterus erumpente infante laceratus, cum capite in lævam ventris capacitatem dimisso. FABR. HILDANUS.

OBS. 1412. In cadavere *parturiensis* occurrit in utero fœtus maturus & robustus, qui maximo impetu se movens ad exitum, uterum in latere dextro laceraverat. FABR. HILDANUS.

OBS. 1413. Corpus mulierculæ *inter partus tormina* extinctæ, exhibebat uterum disruptum, cum fœtu mortuo in abdominis cavo. Placenta erat ostio uteri accreta. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1414. Lustrato cadavere mulieris *inter partum* sublatæ, deprehendebatur fœtus nonimestris mortuus in abdomine; ab utero dilacerato circa cervicem. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1415. In cadaveribus plurium mulierum *inter partum difficilem* raptarum, uterus erat dilaceratus nunc in fundo,

Cc

nunc

— nunc circa latera ; sed sæpius in cervice.
 UTERUS. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

incumbens, rupto utero ; cum magna sanguinis copia in abdomine. GUILLEMEAU.

OBS. 1416. Aperto abdomine parturientis extinctæ, repertus est fœtus intestinis

OBS. 1417. Similem ferme casum observavit in pauperculæ parturientis cadavere PINEAU.

A R T I C U L U S X.

Uteri bydrops.

OBS. 1418. Fœmina post partum retinuit ventris tumorem, qui sensim per quatuor annos crescens, tandem tres ulnas in ambitu excedebat.

In mortuæ cadavere occurrit uterus in tantam molem extensus, ut totum ventrem occuparet. Omentum & peritoneum computruerant, omniaque viscera gracilia in angustum locum erant redacta. Incredibilem aquæ copiam, purpureæ & cruentæ continebat uterus, cujus cavitas tantæ capacitatis fuit iudicata, ut puer decem annorum facile potuerit in eo delitescere. Annotabatur in orificio uteri tumor orbicularis, quo arte claudabatur prædictum ostium. Recondebat hic tumor materiam albam renacem, & glutinis instar concretum. BONETUS.

OBS. 1419. Mulier quinquagenaria, cujus menses ab auno duntaxat supprimebantur, incidit in tumore ventris, qui quotidie crescens, tandem elapsus quatuor annis, misellam suffocat.

Instituta cadaveris sectione, deprehenditur uterus in immensam molem distentus, & peritoneo adglutinator, stupendam aquæ copiam, vel septuaginta libras continens. Observabantur in ejus ambitu innumere vesiculæ humore viscido turgidæ. Præterea reperiebatur circa cervicem uteri tumor durus, ovi asnerini magnitudinem æquans. Pulmones quoque erant labefacti, cum stagnante aqua in thoracis cavo. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1420. Mulieri ab infelici partu

& suppressis lochiis, tumor protuberat, & sensim crescente malo instantur pudendi labra. Dein accedunt strangulationes, & suffocationes. Ingruente demum febre hectica, & fractis viribus, e vita decessit.

Prima sectione multum saniei emisit abdomen. Reperitur uterus mole maximus, ad diaphragma sese extendens ; omnibus aliis reconditis visceribus ; Peritoneo, aliisque partibus hærebat ; sanguinem purulentum, cum aqua commixtum, qualis prima sectione educebatur, continebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1421. Fœmina quædam leprosa tumorem in ventre habebat, qui prægnationem ostendere videbatur. Præterito tandem partus tempore, cogitatur de hydrope ; qui accedentibus solitis symptomatibus tandem manifestus evadit ; & postea lethum accersit.

Introspectis ioteraneis, in propatulum veniebat uterus ingentis molis ; & colluvie aquea citrina, & putrida, mire distentus. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1422. Quædam mulier cum uterum se gerere existimaret, intumescens quotidie ventre, prægresso statuto partus tempore ; tandem malo corporis habitu, febre lenta corripitur, & post plures menses obiit.

Cum inter ægritudinem dispar sententia a medicis prolata esset ; lustrato cadavere, invenitur uterum aqua plenus ; quod nullus animadverterat. DONATUS.

OBS. 1423. In cadavere fœminæ quæ per

per plures annos *ventrem mole stupendum* gestaverat, uterus ingens ultra centum aquæ libras continebat: Peritoneo erat conatus. Ovarium dextrum mire etiam excreverat; quasi e novem ovibus anserinis conflatum videbatur. VESALIUS.

OBS. 1424. Inter sectionem cuiusdam mulierculæ *hydrope extinctæ*, invenitur uterus plurima aqua turgens, & vesiculis quibusdam purulenta materia prægnanti-

bus distinctus. Pariterque abdomen multa aqua erat distentum. CAR. PISO.

UTERUS.

OBS. 1425. In cadavere virginis quinquagenariæ, cachecticæ, & *ventris tumore* a triennio laborantis, deprehendebatur uterus pustulis aquosis refertus; cum saniosa, & fœtida colluvie in abdomine. BLANCARDUS.

Exemplum hujusce læsionis præbet observatio Lib. I. 1363.

A R T I C U L U S XI.

Uterus effuso sanguine turgens.

OBS. 1426. Mulier post infelicem partum, *immanes cruciatus in cervice uteri* perlenfit; nec mariti congressum amplius ferre potuit. Nulla postea fluxerunt menstrua. Tandem incidit in dolores ventris & lumborum intolerabiles. *Uterus durus & tumens* e contactu deprehendebatur. Accedente demum febre gravissima, & ultra modum sævientibus doloribus, exinguitur.

Secundo cadavere, invenitur abdomen aqua cruenta, nigra & fœtidissima repletum. Cervix uteri spississima, ac velut cartilaginosa, transversidigiti crassitie coaluerat. Uterus demum mole ingens sanguine putrido & grave olente targebat. PLATERUS.

OBS. 1427. Quædam fœmina quinquagenaria, infœcunda, mensium difficultate laborabat; inter quorum scilicet fluxum *dolores immanes* patiebatur in abdomine sub tumido: sanguine nonnunquam e naribus erumpente. Sub qua rerum conditione casu fortuito enecatur.

Exenterato cadavere deprehendebatur osculum uteri processu quodam membranoso, e vagina oriundo obturatum: relictis duntaxat duobus exiguis foraminibus. Uterus vero occurrit mole major ab stagnante sanguine in ejus cavo distentus. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1428. Quædam mulier post difficilem & laboriosum partum, *inflammationem in cervice uteri* patiebatur; cujus latera brevi coaluerunt; adeo ut præpediretur lochiorum fluxus. Abdomen postea permanet tumidum, cum atrocibus doloribus, quibus tandem conficitur misella decumbens.

Lustrato cadavere, reperitur muliebris sinus gangræna tactus. Uterus vero aqua cruenta, putredinem redolente, erat distentus. SCROCKIUS.

Ad traditus accedit observatio Lib. II. 186.

UTERUS.

ARTICULUS XII.

Mola vesicularis.

OBS. 1429. Mulier juvenis de molesto *tumentis abdominis pondere*, ante & post puerperium querebatur; alias sana. Menses interea, & urinæ rite fluebant. Accedit autem ut levi lapsu corrueret, tertio ante obitum die; hinc *dolores atrociores*, suffocatio, & mors.

Referato abdomine exiit humor cruentus. Uterus omnem fere implebat cavitatem, compluribus ligamentis ad peritoneum & diaphragma revinctus. In tunica uteri, ubi casus ipsam alliserat, sugillatio conspiciebatur, cum disrupto peritoneo. Molam recondebat uterus, circa fundum sitam, cucurbitam æquantem; cum ingenti

hydatidum copia, diversis materiebus turgentium, quarum majores ad ovum gallinaceum accedebant. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1430. Introspecto cadavere cujusdam mulieris quæ *pro gravida* habebatur, sectione uteri in conspectum venit substantia membranacea globosa, innumeris vesiculis aquosis, & pellucidis referta. MERCATUS.

Haud absumilis læsionis exemplum præbet observatio Lib. I. 1438.

ARTICULUS XIII.

Mola carnea.

OBS. 1431. Quædam mulier de *dolore ventris & lumborum*, ac de anxietatibus circa præcordia conquerebatur. Interea *venter in horrendam molem* sensim excreverat, cujus primordia jam ante quinque & viginti annos persentire cœperat. Inæqualis erat ventris durities, & nulla percipiebatur fluctuatio. Urget dolorem ferocia: collabuntur vires; ac demum anno ætatis quinquagesimo, vitam cum morte commutavit.

Inter sectionem cadaveris reperiebatur in abdomine præter octo circiter libras liquoris admodum putridi, ingens tumor rotundus, qui totam fere abdominis cavitatem adimplebat. Ex adhærescentibus tubis & ovariis uterus dignoscitur, qui ad minimum quadraginta libras pendebat; cujus substantia partim scirrhusa, partim glandulosa videbatur. Ejus cavum occupabat materia crassa, instar majoris pugni, nigricans, & putris. GRAÆF.

OBS. 1432. Pæpercula se *uterum gestare* opinabatur; exactis novem mensibus, nil producit; & perseverat tumor. Cùm annos sexdecim has tumoris molestias tulisset; tandem emaciata, ad Superos migravit.

Referato abdomine; uterus undequaque distentus magnam cucurbitam referebat. Ejus laterum crassities quinque transversos digitos æquabat. Massam carneam continebat, quæ pro mola utero accreta habebatur. Præterea deprehendebatur in collo uteri abscessus sciatomatis naturam referens. BALLONIUS.

OBS. 1433. In cadavere mulieris quæ a septemdecim annis *tumorem abdominis* gestabat, reperitur uterus ingens unico ovario præditus, ita durus & scirrhusus, ut vix cultro secari posset. In ejus cavo deprehendebatur carnea moles caput pueri æquans, diversis materiebus, atheromatibus

in-

instita, referta & utero hærens. Insuper conspiciebatur in media uteri cervice tumor durus, cartilagineo - ossæus, totam viam occupans. PARÆUS.

OBS. 1434. Cadaver mulieris, cujus *abdomen* ita *intumuerat* ut tres haberet in ambitu ulnas, exhibebat præter ingentem aquæ copiam, uterum in eam molem elatum, ut totum fere abdomen occuparet. Recondebat molam ex multis duris & scirrhis condylomatibus, & nonnihil purulentis constantem. Diaphragma multis in locis exesum conspiciebatur PAVVIUS.

OBS. 1435. Matrona gravidam se esse putabat. Elapsis aliquot mensibus pejus se habere cœpit, ventre de die in diem crescente. Interea deficit appetitus, urgent *ventris dolores*, præsertim in latere sinistro. Tandem cum in hac miseria ultra duos annos languesceret, aucta febricula, e vita discessit.

Seçto abdomine, plurimum aquæ subcruentæ effluxit. Uterus conspiciebatur ingens, molam carneam, duram, hinc inde putridam recondens, cum aquæ fœtidæ libris sex. Ovaria ad pugni magnitudinem excreverant. Ren sinister erat putris, & hepar purulentum. FABR. HILDANUS.

OBS. 1436. Puella ttedecim annos nata, post casum ab alto, de colli dolore queritur. Post plures hebdomadas emerfit *dolor in dorso; dein in hypogastrio*. Gravidam pronunciatur. Aucta tamen in dies ægritudine post duos menses ad meliorem vitam transit.

Uterus ovi gallinacei magnitudine reperitur ulceribus oblitus; sed sine pure & fœtore. Continebat frustulum carnis spongiosæ, & putridæ, uncias quatuor pendens. BARTHOLINUS.

OBS. 1437. Quædam mulier quadragesimum primum ætatis annum agens, per sexennium, *abdomen utriforme* gestabat, sine tamen molestia, si excipias pondus. Tandem fatis cessit.

Instituta cadaveris sectione, reperiebatur in utero ultra modum tumente, mola rotunda e pluribus vesicis, juglandis ma-

gnitudine, conflata, & utero adnata, ponderis quindecim librarum. LOSSIUS. UTERUS.

OBS. 1438. Mulier quinquagenaria ex congressu cum adolescentulo imprægnatur. Adiunt omnia graviditatis signa ad quartum mensem, quo menses copiosi fluebant, & singulis mensibus recurrebant, ventre manente tumido. Nono mense *parturientium dolores* passa est; sed nihil excluditur. Menses identidem fluunt, permanente ventris tumore. Tandem pluribus elapsis annis, inter mœrorem & ærumnas mortua est.

Inter exenterationem cadaveris inventæ sunt in utero duæ molæ carneæ distinctæ. POLLET.

OBS. 1439. Mulier septem & quinquaginta annorum, per plures annos, *frequentis dysuria* laborabat, ægre etiam deiciebat, & pondus molestissimum patiebatur circa *genitalia*; donec viribus exhaustis occubuit.

Seçto utero occurrit mola extus ossæa & intus carneæ, totum visceris cavum, cum arcta connexione replens. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENSIBUS.

OBS. 1440. Fœmina quinquagesimum quintum ætatis annum agens, *tumorem* durum quindecim abhinc annis in *abdomine* gestabat; cujus demum incremento varii emergunt morbi, quibus extinguitur.

Reperiebatur uterus ingens, continens molam carneam, cum aquæ citrinæ libris duodecim. E DIARIO ERUDITOR.

OBS. 1441. In cadavere mulieris a quindecim annis viduæ, ac vitæ integræ, cuius *abdomen* erat *utriforme*, quale est hydropicorum; reperiebatur mola vivens, & incorrupta. DURETUS.

OBS. 1442. Inter sectionem mulieris *tumore uteri* laborantis, deprehendebatur in utero mola, ovo anserino magnitudine æqualis, & putrida; cum male affecta uteri substantia. PARÆUS.

Huicce classi adscribi debent observationes Lib. I. 312, 1366, 1647, 852.

UTERUS.

ARTICULUS XIV.

Mola ossæa.

OBS. 1443. Matrona quinque & septuaginta annos numerans, *mittum cruentum* per nonnullos menses passa, *febre* corripitur, *ventris torminibus*, & dolore lumborum stipata. Dein urinæ mucosæ, purulentæ & fœtidæ evadunt; cum exacerbatis doloribus, & deficientibus viribus occubuit.

Exenterato cadavere, in conspectum venit ren sinister mole major, lapidem & arenulas, cum materia purulenta & grave olente recondens. Uterus ingens & scirrhusus, capitis magnitudine, corpus quoddam compactum, & quasi osseum, ad uncias sex accedens, fovebat. EX. ACT.

CHIRURG. PARISIENS.

OBS. 1444. Fœmina septem & quinquaginta annorum *asthmatica*, de quodam *pondere in hypogastrio*, cum mingendi difficultate jamdiu querebatur. Tandem vehementiori insultu asthmatico enecatur.

Uterus continebat molam carneam pugni magnitudinem superantem, substantiæ ureri firmiter accretam, & partim osseam. Pulmo dexter scirrhusus plevræ hærebat. EX. ACT. LONDINENSIB.

His subnectere licet observationem Lib. I. 1439.

ARTICULUS XV.

Lapides in utero.

OBS. 1445. Virgo sexagenaria major, de quodam *pondere in regione uteri*; non secus ac de doloribus in lumbis, & femoribus multis abhinc annis conquerebatur; cum incessu difficili. Præterea immani pruritu in sinu pudoris, & vicinis partibus vexabatur. Tandem inflammatione pectoris enecatur.

Aperto cadavere, inveniebatur in cavo uteri, haud insolitæ molis, lapis durissimus, & albicans superficie inæquali; ac drachmas novem pendens. EX. ACT. CHIRURG. PARISIENS.

OBS. 1446. Vetula quinque & septuaginta annorum, *mingendi difficultate*, acerbissimis *doloribus in lumbis*, pube & peritoneo stipata, a quindecim circiter annis conflabat. Sub quo rerum statu sensim exacerbato tandem occubuit.

Lustrato cadavere reperiebantur renes, cum vesica, plane inculpati: sed uterus

scirrhusus fovebat calculum levem & friabilem ponderis quatuor unciarum. EX. ACT. CHIR. PARISIENS.

OBS. 1447. Inter exenterationem cadaveris cujusdam fœminæ, quæ jampridem acerbissimis *doloribus in hypogastrio* torquebatur, inveniebantur in utero duo & triginta lapides, quorum majores ad fabæ magnitudinem accedebant. MORUS.

OBS. 1448. Plura prostant apud varios auctores, autopsia anatomica edoctos exempla *lapidum intra uterum delitescantium, absque*, vel levissimo, *incommodo*. EX. ACT. CHIR. PARISIENS.

OBS. 1449. In cadavere mulieris *doloribus uterinis*, cum febre, diu vexatæ, extractus fuit e dissecto utero lapis ingens, gypseus, mucori nigerrimo, & copioso innatans. DONATUS.

OBS.

OBS. 1450. Matrona de *dyspnæ* querula, *abdomen* gestabat *tumidum*, cum suppressis mensibus. Dein in *ascitem* incidit, & post decennium moritur.

Reperiebatur in utero lapis quatuor librarum, coloris fusci, & multis eminentiis exasperatus. BARTHOLINUS.

OBS. 1451. Instituta sectione cadaveris cujusdam viduæ, quæ ob *ventrem tumidum*, pro gravida inconsulto habebatur,

reperiti sunt plures lapides in utero. MØBIUS.

UTERUS.

OBS. 1452. In lustratis cadaveribus variarum mulierum *lapides in utero* se observasse testantur HOLLERIUS, GEMMA, THOMAS A VEGA, &c.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 632. Lib. IV. 113.

A R T I C U L U S XVI.

Fœtus petrefactus.

OBS. 1453. Inter exenterationem cujusdam mulieris septuagenariæ, *ab octo & viginti annis*, uti videbatur, *gravida*, deprehendebatur in utero infans in orbem implicatus, & ex transverso positus in sua cysti callosa. Omnia hujusce cadaverculi viscera, etsi summe conspicua, sicca &

indurata annotabantur. Manus præsertim & pedes observabantur plane lapidefacti, & quasi marmorei. ALBOSIUS.

Affinem casum exhibet observatio Lib. I. 1536.

A R T I C U L U S XVII.

Os uteri occlusum & obturatum.

OBS. 1454. Quædam mulier *per sex dies partus dolores* patiebatur. Infans primis diebus vivus persentiebatur. Tandem nulla signa vitæ edens, matrem jam doloribus fractam e vivis tollit.

Aperto utero emanavit fœtor intolerabilis. Exempto infante, collum uteri abscissu turgidum reperitur, cum sanie puridissima, cui prædictus obex omnem egressum denegabat. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1455. Expleto gestationis tempore, *fœmina nullo conatu factum enti potuit*. Hinc extinctus infans miseræ quoque matris acceleravit interitum.

Sectionem cadaver exhibebat in orificio u-

teri carneam excreſcentiam, qua plane obturabatur ostium; & omnem infanti exitum denegabat. BARTHOLINUS.

OBS. 1456. In cadavere cujusdam *fœmina salacissima & sterilis*, arteria spermatica bifida reperiebatur. Extra collum uteri propendebat excreſcentia carnea, longitudine digitum minorem, crassitie vero lumbricum æquans, quæ uteri collum exacte claudebat; adeo ut nullum semen uterum ingredi potuerit. BIERLINGIUS.

OBS. 1457. Mulier quinto graviditatis mente *paralyſi inferiorum partium* corripitur. Ob longam in decubitu moram, gangræna

græna repente nates occupat; ac nil conferentibus præsiidiis moritur.

UTERUS.

Reperiebatur os uteri arctissime clausum, cum fœtu optimi habitus mortuo.

BARTHOLINUS.

OBS. 1458. Quædam matrona post primum & laboriosissimum puerperium sterilis mansit. Post obitum secta exhibet in ceruice uteri scirrhum, magnitudine ovi an-

serini, qui hanc viam plane obturabat.

HILDANUS.

OBS. 1459. In alia muliere, etiam sterili, deprehendebatur in uteri ceruice interiori tuberculum pisi magnitudine, quo accurate obturabatur illud ostium.

JOURBARTUS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 1418, 1426, 1427, 1433.

A R T I C U L U S XVIII.

Uterus duplex.

OBS. 1460. Virgo nobilis vigesimum sextum ætatis annum agens, diu ægra, orthostadia tamen, mensibus modo nimis, modo deficientibus laborabat. Urina erat limpida: hysterici tandem convulsionibus, quibus erat obnoxia, fere absque ullo decubitu, interiit.

Lustrato cadavere occurrit ren unicus, in sinistro latere situs, a naturali forma degener, & libras urinæ duas continens. Duplex reperitur uterus, cum duabus vaginis: uterque unico ovario, a naturali

minime recedente instruebatur.

CLAR. HALLERUS.

OBS. 1460. (a) Inter sectionem cadaveris cujusdam virginis novemdecim annos natæ, patebant duo orificia vaginæ, suo hymene instructa. Duæ vaginæ ad latus sibi positæ & æquales orificium uteri excipiebant; qui etiam duplex reperiebatur. Unica tamen utrinque erat tuba, cum unico ovario.

CISENMANNUS.

A R T I C U L U S XIX.

Uteri defectus.

OBS. 1461. Lustrato cadavere cujusdam fœminæ sterilis, alias sanæ, quæ mirum in modum querebatur quoties cum viro coibat; genitalia externa, & vagina, nil peculiare & morbosum referebant; sed haud citra stuporem annotabatur, uterum & testes plane desiderari.

COLUMBUS.

De Utero materia crassa repleto, vide observat. Lib. I. 1310. Lib. II. 776.

De Uteri hernia, vide observat. Lib. IV. 140.

De Uteri prolapsu, vide observat. Lib. IV. 141.

SECTIO DECIMA-TERTIA.

DE TUBIS ET OVARIIS.

ARTICULUS I.

Hydrops tubarum.

OBSERVATIO 1462. In cadavere virginis trium & quadraginta annorum, quæ ab octodecim annis *ventris intumescencia molestissima* laboraverat, cum extrema macie totius corporis; abdomen in tantam molem excreverat ut reliquæ partes vix conspicerentur; quo aperto nulla aqua effluxit: omnis enim continebatur in dextra uteri tuba, ad libras scilicet duodecim & centum. Crassitiem semi-digiti habebant tubæ morbosæ latera, quorum superficies multis vesiculis aquosis, quasi conspersa, cernebatur. In latere opposito alter tumor conspiciebatur continens puru-

lentam, fungosam, & cartilagineam materiam. Hepar insuper se præbet multis hydatidibus oblitum, quarum majores ovum columbinum superabant. MUNNICKS.

OVARIA.

OBS. 1463. Inter exenterationem cadaveris cujusdam fœminæ *sterilis*, & cujus abdomen multis abhinc annis in *immensum* tumebat, maxima colluviei purulentæ copia reperiebatur in utraque uteri tuba. TULPIUS.

In hac classe recipi queunt observationes Lib. I. 1064, 1693, 1755.

ARTICULUS II.

Tubarum purulentia.

OBS. 1464. Fœmina triginta annorum innumpta & ruricola, post *febrem quartanam* pertinacissimam, menstruis caruit; tumoremque mox in *sinistro hypochondrio* animadvertit; cui in dies incrementi jungitur *ascites*. Progrediente morbo ad paracentesim confugitur, qua educitur colluvies quædam gelatinosa ad quatuor & viginti libras. Tandem erumpente e pulmonibus pure suffocatur.

Referato pectore patent bronchia & trachea pure scatentia, a disrupta pulmonum vomica. Lustrato abdomine constitit tubam Fallopianam, mire expansam, tumorem sinistrum efformasse, qui scilicet laticis purulenti albi octodecim libras continebat. CLAR. DE HAEN.

ARTICULUS III.

Fœtus in tuba.

OBS. 1465. Mulier quatuor & triginta annos nata, post decennium *sterilis* conjugii, tandem imprægnatur. Tertio gestationis mense fœtus motionem circa ilium finistrum per sentit. Quinto de *pondere mobili per abdomen* queritur. Paulo post male se habere cœpit; ingruunt scilicet *vomitiones*, & sæviunt *ventris tormina*, cum tenesmo. Octavo mense exacerbatis symptomatibus dejecit nonnulla fœtus putridi ossa, & dein totum ferme fœtum membratim, cum materiis ichorosis per podicem enixa fuit. Nonnullis elapsis mensibus inter hæc angustias tandem obiit.

Sexto cadavere in conspectum venit omentum sinistrorsum protensum, & peritoneo hærens, non secus ac ovario & vesicæ. Intestinum ileum varias inflammationis notas exhibebat. Uterus erat incolumis. Placenta vero invenitur densissima & albicans; simbriis tubæ Fallopianæ, non secus ac intestino colo implantata, cui ulcere exeso, & perforato hiabat placenta. CLAR. BIANCHI.

OBS. 1466. Quædam gravida quatuor & viginti annorum, novem elapsis mensibus in parturientium dolores incidit; sed incassum. *Venter* postea simili ferme modo *tumet*, sine tamen magna molestia. Sub hoc statu nonnunquam recurrunt *tormina atrociora*. *Febris* tandem exsurgit, cum *diarrhæa* enormi, & ventris subsidencia. Rebus postremo in pejus ruentibus circa septimum a primo graviditatis indicio annum ad plures migrat.

Referato abdomine reperiebantur infantis ossa integra, uti videbatur decimestris, in tuba Fallopiana sinistra, quæ densitatem & crassilem uteri contraxerat; variasque gangrænæ notas exhibebat. Simili ferme labe afficiebatur hærens intestinum rectum, in quod tuba pervio foramine hiabat; adeo ut tumores cum carnibus putridis per hancce viam exitum sibi paraverant. E DIARIO MEDICO.

Inter affines numerari debent observationes Lib. I. 1476, 1478, 1753. Insuper vide *Fœtus extra uterum*.

ARTICULUS IV.

Ovaria tumentia.

OBS. 1467. Cuidam mulieri *venter post puerperium* in tantam magnitudinem sensim increverat ut ejus ambitus continebat quinque pedes geometricos. Miseram sub hac rerum conditione aliquandiu traxit vitam. Tandem triduo ante obitum, rupto umbilico ultra octodecim aquæ mensuræ effluerunt, paululum subsidente ventre.

Lustrato corpore, reperiuntur viginti aquæ mensuræ in abdomine. Ovarium dextrum ad ovi anserini magnitudinem erat adactum, pilis, & materia quadam pu-

rulenta, oleaginosa & albæ infarctum. FABR. HILDANUS.

OBS. 1468. In cadavere pauperculæ, *hydrope* defunctæ, abdomen contrinebat feri limpidi octo & quadraginta libras; post cujus effluxum tumor remansit in *inguine sinistro* durissimus, de quo pariens diu conquesta erat; qui nihil aliud erat quam ovarium glandulis & hydatidibus intus & extus compactum, & tres libras pendens. Ovarium dextrum simili ferme modo afficie-

ciebatur; & decem ponderabat uncias. E
MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1468. (a) Secta muliere, quæ *tumorem in regione iliaca sinistra* gerebat, reperiatur ovarium ejusdem lateris maxime distentum, & intrus aquæ circiter pintam continens; præterea corpora lutea innatantia, & vesiculæ quamplurimæ sero turgidæ apparebant. PORTAL.

OBS. 1469. Lustratis interaneis cadaveris cujusdam virginis *hysterica*, in conspectum veniebat ovarium, instar majusculæ pilæ, protuberans, croceo humore infarctum, & vicinas partes tingens. Grave olebat prædictus latex, & quid tetrum præ se ferebat. VESALIUS.

OBS. 1470. Inter exenterationem cujusdam virginis quatuordecim annorum, *affectionibus hystericis* etiam obnoxia; sed pulmonum inflammatione sublata, deprehendebatur ovarium dextrum mole majus & humore quodam luteo & foetidissimo scatens. VESALIUS.

OBS. 1471. In cadaveribus variarum *hystericarum*, deprehenduntur ovaria, nunc

mole majora, nunc vesiculis sero limpido, vel croceo plenis, referta; nunc materiam similem sero, vel purulentam, cum copia pilorum recondebat. J. BAUHINUS.

OVARIA.

OBS. 1472. Cultro anatomico subjectis cadaveribus nonnullarum *hystericarum*, deprehendebantur ovaria excedentia magnitudinem pilæ palmariæ; materia nunc viscida, nunc auriginosa, nunc crocea infarcta. DIEMERBROEK.

OBS. 1473. In cadavere mulieris novem & triginta annorum, quæ jamdudum *doloribus nephriticis*, cum vomitu & urina cruenta, erat obnoxia, in apricum veniebat ovarium ingens, & materia quadam steatomatosa, cum ossibus & pilis foetum. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1474. In virginibus *hystericis* testes pugno grandiores, seroso semine turgentes; quin etiam tubam uteri amplificatam, & valde dilatatam sæpius se vidisse testatur RIOLANUS.

De simili læsione mentio subjicitur in observationibus Lib. I. 110, 1435.

A R T I C U L U S V.

Ovaria ingentia,

OBS. 1475. Fœmina triginta annorum, *mensibus deficientibus*, & doloribus nephriticis obnoxia, de dolore stomachi circa lienem, cum tumente abdomine, & nonnulla fluctuatione querebatur. Præterea febre lenta, siti, tussicula & vigiliis laborabat. Progrediente morbo venter magis protuberat, & macilentior evadit: deficit appetitus; febris & dolores exacerbantur, lotio parce fluente. Celebrata paracentesi, educitur primo materia crassa, viscida, purulenta & saniosa ad libras tres; & dein aqua ad duplum. Postridie subito corripitur dolore *savissimo in latere sinistro* ad pedem se spargente; cum sudore im-

mani, vomitu & lypothymiis, ac brevi ad plures abiit.

Reperitur in sinistra abdominis parte tumor ingens, & in dextra fœcus aqua plenus ejusdem ferme magnitudinis. Peritoneum erat densissimum, crassum & scirrhum. Stomachum & intestina obfidebant tumores albicantes, scirrholi & grandiniformes. Epiploon semi-putridum observatur. Tumor lateris sinistri nil aliud erat quam ovarium viginti circiter libras pendens; & materias diversæ sortis distinctis cellulis recondens. Ovarium dextrum in sacculum ejusdem lateris abierat. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

Dd 2

OBS.

OVARIA.

OBS. 1476. Mulier quadragenaria, mensibus jam per plures annos suppressis, de *tumore in abdomine* conqueritur, qui sensim stupendam molem assequitur, pro variis symptomatibus hinc oriundis molestissimum. Post decem annos inter hæc ærumnas, occubuit.

Deprehendebatur in abdomine tumor quindecim libras pendens, qui sectus exhibuit materias carneas, gypseas, glandulosas & vesiculares; membranas, vasa & ossa. Attento animo inspecta hæc rudis & indigesta moles exhibebat fœtus trimeltris reliquias in tuba Fallopiana; quæ sensim infarsita, & diversimode labefactata uterum, ovarium & ligamenta in consortium traxit; e quibus invicem accretis conflare videbatur prædictus tumor. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1477. Virgo sexdecim annorum in *ventris tumorem* incidit, haud sine graviditatis suspitione. Procedente morbo, innotescit *hydrops* pertinacissimus; mensibus plane suppressis. Tandem impeditur respiratio a protuberante abdomine; omnisque denegatur decubitus. Post celebratam paracentesim, bene se habere videbatur ægra; cum febre purpurata, delirio stipata, corripitur, qua intra quatrimum tollitur.

Lustrato corpore, præter aquæ copiam in abdominis cavo stagnantem deprehenditur ovarium sinistrum mole maximum hydatidibus variæ magnitudinis scatens. SCHACHERUS.

OBS. 1478. In cadavere cujusdam fœminæ, quæ multis abhinc annis *ventrem tumidum* gestabat, occurrit sacculus ingens, qui ab utero, vesica & intestino colo prodire videbatur, ad hypochondrium sinistrum ascendens; qui accurato examini subjectus, exhibet ovarium dextrum ingens, & variis materiis refertum; nempe humore quodam gelatinoso, sublimato; materia febracea, &c. quæ substantiæ peculiaribus cellulis, vel receptaculis continebantur. Præterea animadvertiebantur cum hisce substantiis pilorum glomeramen, & tres dentes cum suis alveolis. EX ACTIS PARISIENSIS.

OBS. 1479. Mulier sex & triginta annorum, suppressis mensibus & *ventre tu-*

mido, pro gravida habebatur, cum circæ decimum mensem procidit aqua per vaginam, & venter subsidet. Postea erumpunt menses; & secunda videbatur valetudo; cum denuo recurrit morbus, qui post plures menses tanta *ventris tormina* post se trahit, ut viribus exhaustis occubuerit infelixa mulier.

Aqua ad libras sexdecim stagnabat in abdomine. Nigricabant viscera & peritoneum, quibus hærebatur tumor ingens inferiorem abdominis partem replens; quo examini subjecto, innotescit ovarium sinistrum, pluribus cellulis, diversis materiis scatentibus, turgidum. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 1480. Virgo, quæ amorem clandestinum, renuentibus parentibus, contraxerat, *furor uterino*, & amentia corripitur. Nuda profluit, lasciva petens, & nisi a robustissimis vinculis contineri potest. Perpetuo vigilat; oculi scintillant; facies ignescit; humor viscidus & actis per sinum pudoris effluit; pulsusque vehemens exploratur; tandem venæ sectionibus exhausta obiit.

Clitoris mira magnitudine prominebat. Occurrebant ovaria ingentis molis, cum ovulis inspersis pisum æquantibus. MANGETUS.

OBS. 1481. Mulier sex & viginti annorum, inter mensium suppressionem de acerbissimis *ventris doloribus* conqueriebatur. Abdomen præterea gestabat tensum & protuberantem. Tandem doloribus attrita, extremum diem clausit.

Secundo cadavere occurrit utrumque ovarium, ad capitis humani molem accedens, & superficie inæquali. Horum substantia albicans & compacta vesiculas humore subrubente turgidas recondebat. Stagnabat insuper in abdomine aqua limpida, inodora, ad libras sex. Ejusdem humoris libræ duæ etiam reperiebantur in pectore. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1482. Pauperculâ quadragenaria *tumorem* in abdominis regione iliaca gestabat, cum spirandi difficultate & *dysuria*. Tumore in dies incrementum, tandem e medio tollitur.

Referato abdomine, in propatulum venit ovarium dextrum ingens, quod sacculus in.

instar, varia corpora cellulosa, materia serosa, sebacea & purulenta, turgentia recondebatur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1483. In cadavere mulieris quadraginta circiter annorum, quæ tumorem abdominis ultra triennium gestaverat, reperitur ovarium dextrum mirum in modum distentum, hydatidibus foetum, humore mucoso & purulento turgidis; præter maximam aquæ sublutæ & graveolentis copiam in abdominis cavo stagnantem. VATERUS.

OBS. 1484. Mulier duorum & quadraginta annorum, duodecim abhinc annis ventrem tumidum gestabat cum suppressis mensibus, & febricula; sine tamen dolore. Progrediente morbo deficit appetitus, prosteruntur vires, & accedit lethum.

Ovarium dextrum mole maximum quatuordecim libras pendebat; cum aqua copiosa in abdomine stagnante. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1485. Instituta exenteratione cujusdam mulieris sexagenariæ, cujus jampridem abdomen erat tumidum, cum doloribus in hypogastrio; animadvertetur ovarium dextrum duorum pugnorum magnitudinem adæquans, materias purulentas, fuscas, subrubras, cartilagineas, & osseas recondens. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1486. Virgo claustralis in furorem uterinum incidit, & tam enormem effrenatamque libidinem ostendit, ut catenis vincienda fuerit. Dum conatus varios, quibus ab iis se impediret adhibet, repente suffocatur.

Testiculus sinister pugni magnitudinem æquabat, crasso, uti videbatur spermate turgidus. BLEGNI.

OBS. 1487. In cadavere mulieris sexagenariæ a decem annis hydropicæ, nullus reperiebatur tumor stagnans in abdomine: sed ovarium dextrum stupendæ molisprehenditur, ac centum libras, & amplius pendens; quod humorem viscidum & fuscum continebat. Plures etiam occurrunt

hydatides pellucidæ, circa fimbrias tubæ Fallopiæ. VATERUS.

OVARIA.

OBS. 1488. Quædam virgo in furorem uterinum incidit; dein tanta mania fuit correpta, ut catenis vinciri deberet. Interea ex improvviso obiit.

Lustrato cadavere occurrit ovarium dextrum pugni magnitudinem forte superans, materiaque lenta, & viscida infarctum. BLANCARDUS.

OBS. 1489. Mulier rustica, suppressis mensibus, abdominis tumore laborabat. Re naturæ commissa, post maximum tumoris incrementum, quasi subito periit.

Introspectis interaneis ovarium sinistrum ingens annotatur, & aqueo liquamine repletum. ROLFINKIUS.

OBS. 1490. Examini subjecto cadavere cujusdam mulieris repente extinctæ, in propatulum veniebat magnus tumor testiculi dextri, ob copiam pilorum, materiæque sebaceæ, & purulentæ, quibus scatebat. J. BAUHINUS.

OBS. 1491. Quædam vidua ad affectus hystericos valde proclivis; ex improvviso in terram concidit exanimis. Aperto cadavere deprehendebatur testiculus sinister ovi gallinacei molem æquans, intus & extus nigricans. RIVERIUS.

OBS. 1492. In cadavere cujusdam fœminæ, quæ ascitica putabatur, venter non affusa aqua, sed tumore opplebatur ovarii sinistri, ponderis quatuor & viginti librarum, quod humore viscido, lento & lutulento partim scatebat. CLAR. MOR-GAGNUS.

OBS. 1493. In cadavere cujusdam virginis a quinque & viginti annis suffocationibus uterinis obnoxia, & febre putrida sublatæ, erant ovaria ingentia, vesiculis tetro, & atro humore, repletis, obsita. HEURNIUS.

In hac serie locum assequi valent observationes Lib. I. 1423, 1693, 1698, 1699. Lib. IV. 168.

ARTICULUS VI.

Ovariorum purulentia.

OBS. 1494. Mulier quadragenaria diuturno pectoris morbo oppressa *tumorem* gestabat in *hypogastrio*; qui ad umbilici regionem accedebat, haud sine maxima molestia, qua tandem victa occubuit.

Reperiebatur in abdomine corpus quoddam pugni magnitudinem superans; a quo intestina sursum & extrorsum compellebantur. Quo examini subiecto, innoteſcit ovarium sinistrum, subrotundum & tuberosum, in pelvis medio situm, variisque abscessibus refertum. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1495. Quædam fœmina ex assidua & contumacissima *gonorrhœa*, enormes *cruciatuſ* circa *uteri* regionem patiebatur. Tandem doloribus victa extremum diem clausit.

Cadavere cultro anatomico subiecto deprehendebatur in abdomine abscessus ingens in altero ovario. PANAROLUS.

Inter affines numerari debent observationes Lib. II. 372, & 56. Lib. III. 198.

ARTICULUS VII.

Ovaria scirrhopa.

OBS. 1496. Mulier sexagenaria multarum prolium parens, a pluribus annis *phibisi*, uti videbatur, laborans, tandem diarrhœa colliquativa, cum doloribus vagis in abdomine corripitur. Sequitur ventris & pedum intumescencia, quæ mortem post se trahit.

Nulla reperitur exulceratio in pulmonibus, materia solummodo spumosa infarctis. Ramus arteriæ cœliacæ ad lienem tendens in anevryſma seu in saccum rotundum osseum nucis juglandis magnitudine dilatatus erat. Ovaria mole majora occurrebant scirrhopa, & tuberculosa. Tuba Fallopiana sinistra exhibebat tumorem ovum gallinaceum magnitudine æquantem, qui intus recondebat diversas cavitates membrana investitas. CLAR. BAADERUS.

OBS. 1496. (a) Mulier quinque & triginta annos nata post quintum partum, *tumore* grandi, duro & inæquali in *inguine sinistro* tangitur. Venter interea ma-

gis *tumet*; ac per tres annos in tantam molem excrevit, ut tandem misellam ægram suffocaverit.

Seçto abdomine effluxit aqua ad libras quinquaginta. Dein iultratis interaneis, reperitur tumor ingens, decem libras ad minimum pendens, variis tuberibus & sulcis inæqualibus; globis scilicet quasi in acervum congestis constans, tubæ sinistræ hærens, qui nil aliud erat quam ovarium sinistrum, scirrhopum, & diversas materias recondens DRELINCURTIUS.

OBS. 1497. Cuidam mulieri octo & viginti annorum *venter* *tumebat* cum dolore in *inguine sinistro*. Inter spem graviditatis, innoteſcit *hydrops*. Interea venter ulterius protuberat. Nil proficientibus remediis ad paracentesim devenitur, quæ intra quadriennium quinquagesies fuit celebrata:educta stupenda aquæ copia, tandem occubuit.

Omnia abdominis viscera crusta quadam gelatinosa obducebantur. Epiploon ingens, & scir-

& scirrhum inveniebatur. Ovarium finitimum mole maximum & scirrhum, involucri quasi cartilagineo, varias hydatides recondebat. EX ACTIS LONDINENSIB.

OBS. 1493. Mulier quadragenaria, & fecundissima, de inordinatis mensibus quebatur. Post biennium erumpunt in utroque hypogastrio tumores duri & mobiles. Iritis omnibus prædiis solitum incrementum capiunt prædicti tumores; & hydroperem lethalem post se trahunt.

Deprehendebantur ovaria stupendæ molis, quæ seorsum quatuordecim libras pendebant. Horum substantia scirrhusa. innumeris hydatidibus erat referta. Uterus insuper occurrit durus & exiguus; omentum semi-putridum; & mesenterium scirrhum.

EX ACTIS CHIRURG. PARISIENSIBUS.

OVARIA.

OBS. 1499. Mulier juvenis & formosa, a marito ob zelotipiam fastidita, tacite injuriam concoquit. Interea a non exculto naturæ fundo, crebris affectibus hysteris divexatur; quibus succedit delirium melancholicum: tandem diutino mœrore, & inædia confecta extinguitur.

Secundo cadavere, testes vasaque omnia tum præparantia, tum asservantia, vel deferentia, materia quadam lenta, indurata, ac in gypseam duritiem concreta, infarcta apprehendebantur. BONETUS.

Ad hunc ordinem revocari debent observationes Libr. I. 918. 1267, 1520, 1702, 1707. Libr. II. 363.

A R T I C U L U S V I I I .

Tumores ex ovariis.

OBS. 1500. Fœmina quadragenaria, debilis constitutionis, post numerosos partus, & varios abortus, hysterica evadit, cum ventre tumido, respiratione difficili, & tussi sicca. Explorato abdomine, apprehenditur in regione umbilicali corpus scirrhum ingens, incipiens a latere dextro, paulo supra umbilicum, & sese extendens ad hypogastricam regionem, cum motu aquæ resonantis. Interea urget tussis ferina, diu noctuque, cum sputo cruento, summa spirandi difficultate, febricula, & decumbendi impotentia. Sub hoc rerum statu menses copiose & inordinate fluebant; abdomen fit tumidius, tensius & gravius. Postea accedit dolor lateris circa hepatis regionem, cum urina pauca, crassa & lixiviosa, atque crurum tumore. Omnia in pejus ruunt; ac demum fractis viribus ad extremam maciem reducta, obiit.

Præter ingentem aquæ flavescentis & lixiviosæ copiam in abdomine, invenitur ruber magnum, ponderis decem librarum, extus carnosum, intus pure cruento scatens, ex ovario dextro ortum ducens. Aliud tuber apprehenditur in mesenterio pugni

magnitudinem superans. Alia vero minoris molis passim occurrunt. Præterea pancreas erat durissimum; omentum putre & partim absumptum. Utrumque denique pectoris latus aquam recondebat, cum pulmonibus nonnihil inflammatis, & maculis nigris conspersis. HARDERUS.

OBS. 1501. Quædam muliercula quinque & quadraginta annos nata jamdudum hysterica, & variis abdominis protuberantiis torminibus obnoxia, tandem in hydropem ascitem incidit; quæ sensim ad ultimum gradum decessa, mortem post se trahit.

Exenterato cadavere, præter diluviem aquosam in abdomine stagnantem, in propatulum veniebat alterum ovarium duplo major; e quo erumpebat tumor quidam cysticus, pugni magnitudinem superans, & materia quadam sebacea scatens. E NOSTRO ADVERSAR.

OBS. 1502. In virgine triginta annorum, chlorosi laborante, & repentina morte extincta in conspectum veniebat testiculus sinister pugno major; intus humore seroso & sub-

— & subflavo refertus; foris vero sanguine suffusus. RIOLANUS.

OBS. 1503. Inter sectionem cujusdam fœminæ, de dolore & tumore in hypogastrio dextro sæpius querulæ, reperitur tumor ovario dextro tumido adnatus; quasi ovum ex ovo protuberans. RUYSCHIUS.

OBS. 1504. In nonnullis virginibus hysterics & puerperis, post obitum dissectis testes artheromate, & steatomate, magnitudine pugni distentos se vidisse testatur RIOLANUS.

Haud absimilem casum exhibet observatio Libri II, 1.

A R T I C U L U S IX.

Hydrops ovariorum.

OBS. 1505. Mulier duorum & quinquaginta annorum menstruans, a duodecim retro annis tussi vexata, post venæ sectionem fluxu menstruo caruit. Paulo post de dolore in hypogastrio queritur & tumet venter. Post mensem dura omnia deprehenduntur in hypogastrio; nulla fluctuatione. Dein inter ambulandum, quodam dolore cum dilacerationis sensu in sinistra abdominis parte corripitur. Ex illo die manifesta fuit humorum undulatio & venter magis protuberat. Instituta paracentesis duodecim libras humoris fusi & turbidi eduxit. Post duos circiter menses repetitur hæc operatio, qua evacuatur similis latex ad libras sexdecim. Tum sæviunt anxietates, & urget spirandi difficultas cum difficili decubitu in latus sinistrum. Tandem variis incassum tentatis præsiidiis obiit.

Corpus ingens fuscum & durum totum replebat abdomen, ab ima pelvi ad hepar & lienem. Accurato examine patuit ovarium dextrum, quod quatuor & viginti aquæ libras continebat; præter varia tubercula sebacea aut ichorosa, quibus scatebar prædictum ovarium sacciforme. Ovarium sinistrum in varios degeneraverat tumores. Uterus mutatus fuerat in duram substantiam difficile percindendam; & ejus cavitas fere obliterata. Pauca erat aqua in abdominis cavo: sed stagnabat in dextro thoracis latere ad libras tres. Pleura insuper, diaphragma & mediastinum tuberculosa deprehendebantur. CLAR, DE HAEN.

OBS. 1506. Muliercula duorum & quadraginta annorum a bubone pestilenti liberata, paulo post cruris dextri tumescentiam patitur. Tumore in dies crescente ægre incedebat. Dein venter tumebat sine molestia; mensibus inordinate fluentibus. Triennio ante obitum, appetitus imminuitur, & respiratio fit difficilis. Serum interdum e crure œdematoso per diapedesim fluebat certo proventu cum solamine. Dein intumuit pes sinister; tument pudenda, cum manifestis hydropis indiciiis. Ingravescente deum spirandi difficultate, viribusque exhaustis, a morbo decem circiter annorum succubuit.

Referato abdomine, in apicem venit moles ingens, utrem aqua repletum referens; qui uter nil aliud erat quam ovarium dextrum continens feri subflavi sexaginta libras, cum variis corporibus diversæ molis & naturæ, quorum nonnulla erant saniosa, purulenta & putrida; inter quæ plurima patebant ovula. Tuba ejusdem lateris erat plane obliterata: ne guttula quidem feri extravasati observata fuit in abdominis cavo. ZVVINGERUS.

OBS. 1507. Quædam mulier hemiplegia, convulsionibus, febribusque tertianis obnoxia, de dolore lateris conqueritur, lotio nonnunquam cruento, & purulento. Pus etiam per anum & uterum excreverat & a venere, per multos annos ob dolorem abhorruit. Dein protuberante primum latere dextro abdominis; totus intumuit venter, cum maximis doloribus. Accedunt proptremo raucedo & spirandi difficultas; & post

post ægritudinem sexdecim annorum suffocata expiravit.

Prima abdominis sectione reperitur tumor insignis in dextro latere; vel ipsum met ovarium ingens, atque aquæ libras novem, & ultra, continens: omentum vero erat plane absumptum. Circa collum uteri conspiciebantur binæ fistulæ ad anum vergentes, & purulentæ. Multum præterea feri stagnabat in utroque thoracis latere. Mirum sane nullum reperiri pus, nec in abdomine, nec in renibus, & nullum fuisse foetorem. C. BAUHINUS.

OBS. 1508. Fœmina triginta annorum, post partum immaturum, lochiis parce fluentibus, mansit venter tumidus; tanquam adhuc gravida esset. Crescente tumore, accedunt sitis inextinguibilis; ardor ingens in abdomine; dolor a cibo & potu, stranguria, aliaque symptomata, quibus tandem e medio tollitur.

Lustrato cadavere, in propatulum venit faccus membranaceus, crassus, peritoneo, utero & intestino recto firmiter adnatus; ubi ovarii sinistri vasa, & tuba cum aliquot hydatidibus, illic infixa apparebant. Præter ingentem aquæ copiam continebat hic faccus tumorem glandulosum pugno majorem exulceratum, & putridum. Omentum ad superiora retrusum plurimis corporibus glandiformibus scatēbat. Præterea vermis reperitur in ileo ultra octo ulnas longus & depressus, cujus frustra interdum ejiciebat, dum viveret, ægra. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1509. Mulier quinque & quadraginta annorum febris cuidam intermittenti obnoxia, quam largo vini potu depellere solebat, ob intempestive cohibitam urinam præ verecundia incidit in ischuriam. Dein rumpit abdomen. Frustra variis adhibitis remediis, tandem e decocto juniperi bene se habet: sed venter inæqualis figura & tactu deprehenditur. Postea ad paracentesim devenitur, cujus ope educuntur liquoris fusci & spissi sex & quinquaginta libræ. Accedunt anxietates; vires deficiunt; ac tandem superveniente singultu pertinacissimo migravit ad superos.

Reperitur in abdomine faccus ingens, totum fere abdomen replens, peritoneo partim accretus, qui ab ovario sinistro ortum ducebat. Hic faccus crassus, tubero-

sus & semi-purulentus aquam fuscā, copiosā & foetidā recondebat; præterquam alia stagnabat in abdomine minime foetens. CLAR. DE HAEN.

OVARIA.

OBS. 1510. Mulier quinquagenaria in more ventris laborabat, qui pro graviditatis signo a nonnullis habebatur. Progrediente intumescencia, & superato solito partus tempore cogitatur de hydrops; hinc varia in usum trahuntur præsidia, sed frustra. Interea maximum incrementum capit tumor; adeo ut post quadriduum, ventrem portentosum haud sine magna molestia gestabat ægra: quæ demum fatis cessit.

Aperto cadavere in apricum veniebat faccus ingens in abdomine, quinquaginta ad minimum aquæ sordidæ libras continens, qui accuratiori examini subiectus exhibet ovarium dextrum in hanc portentosam molem distentum; quod, exhausta colluvie, duodecim libras ponderabat. Huic tumori accreta erat tuba ejusdem lateris, a nativa forma plane degener. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1511. Fœmina septem & quinquaginta annorum post immanem uteri hemorrhagiam, de dolore ventris queritur. Hunc excipit tumor abdominis; & brevi in propatulum venit hydrops, quam per plures annos gestavit, cum obscura fluctuatione. Inciso, arte chirurgica, abdomine, educitur materia quædam gelatinosa & crassissima ad quinque & triginta libras. Proteclata hac evacuatione per plures dies, accedit alvi fluxus; ingruit febris, vires deficiunt, & decimo a prima operatione die obiit.

Inveniebatur in abdomine tumor cysticus totam ferme cavitatem occupans; erumpens e latere dextro uteri, ex ovario scilicet & tuba fallopiana, cujus pars fimbriata in superficie tumoris percipiebatur. Præter materiam vel colluviem gelatinosam, varias hydatides recondebat prædictus tumor. EX AGTIS CHIRURG. PARI-SIENS.

OBS. 1512. Mulier quadragesimum quintum ætatis annum agens, post hemorrhagiam uteri periculosissimam incidit in hydropem abdominis, vel ascitem; propter quam paracentesis novemdecies intra annum celebratur. Tandem viribus exhaustis;

Ee

& ur-

— & urgente febre lenta, ad plures menses. OVARIA. gravit.

Secundo abdomine, fuit aqua gelatinosa ad libras quadraginta. Dein in conspectum venit faccus amplissimus totum ventrem replens, omniaque viscera cooperiens, & occultans, cui arte hærebant omentum & muscoli abdominales, parte infima utero adnatus, e quo prodire videbatur, prope tubam fallopianam vix dignoscendam. Varios insuper tumores scirrhosos, & purulentos, quorum nonnulli pugni magnitudinem æquabant, cum innumeris hydatidibus, recondebat hic tumor cysticus, ex ovario prognatus. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENS.

OBS. 1513. Mulier melancholica viginti annorum, pectore opprimitur, cum protuberante abdomine. Appetitus prostrernitur, cum siti, febre hectica, & tabe. Dein accedunt diarrhæa torminosa, sudores colliquativi, tumor hydropicus crurum & abdominis; tussis perpetua, & respiratio anhalosa; quibus ægra in marasmi statum redigitur spatio sex hebdomadarum; & tandem interiit.

Pulmones infarcti plevræ hærebant. Unius ovarii parenchyma exulceratione plane exesum & consumptum deprehendebatur; cuius involucrium mire distentum occurrebat; continens scilicet plures lymphæ purulentæ libras, cum ossiculis, & quibusdam fibrillis flavi crinis formam præ se ferentibus. MORTON.

OBS. 1514. Quædam virgo suppressis menses male se habebat, donec tandem intumescebat venter, ut ratione molis male audiret; vel graviditatis suspicionem moveret. Cum bene sibi conscia de vita desperasset, ut mortuum corpus secaretur pro innocentie testimonio petiit.

Ideo inciso post obitum abdomine effluxit plurima aqua. Omentum conspiciebatur semi-corruptum. Ovaria ex utraque parte non solum capitis recens nati magnitudinem assequebantur; sed etiam livida, & quasi fungosa se præbebant; ac vesicis aquosis plena, quæ ex majori parte ruptæ fuerant; unde aqua stagnans in abdomine. Pulmones præterea semi-corrupti inveniebantur. SCHENCKIUS.

OBS. 1515. Virgo quinquagesimum quin-

tum ætatis annum agens, jamdiu in hydrope incidere. Equidem stupenda erat abdominis & artuum inferiorum moles, cum difficili respiratione. Paracentesi ter celebrata educitur colluvies lutulenta, saniosa, & ex rubro nigricans, ac graveolens. Interea pergente morbo, & urgentibus doloribus, vires deficiunt, & accedit lethum.

Secundo abdomine, & exhausta materia ejusdem indolis in ejus cavo stagnante, invenitur ingens faccus, extra quem sita erant viscera, quasi recondita. Ejus facies interior obrita erat abscessibus, tumoribus scirrhis & hydatidibus. Hæc cystis nil aliud erat quam ovarium sinistrum. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1516. Quædam virgo quadragenaria hydrope ascite corripitur. Post lapsum ab alto sic insolita humorum evacuatio per anum, & genitalia. Venter subsidet remanente quodam tumore. Octo annis sub hac rerum conditione elapsis, dolore vehementi lumborum, & siri intensa prehenditur: accedit spirandi difficultas; vires collabuntur; & paulo post obit.

Aperto cadavere, hepar occurrit partibus ambientibus morbose hærens, & nonnullas gangrænæ notas exhibens prope stomachum. Cystis fellea inanis annotatur. Renes obfidebant hydatides. Ovarium dextrum mole majus, & pondo quatuor librarum, laticem fuscum, cum variis corpusculis scirrhis continebat. Sinistrum, magnitudine mali aurantii, hydatidibus scatobat. EX ACT. PHIS. MED. GERMANIÆ.

OBS. 1517. Matrona quædam hydropica, cultro anatomico post obitum subjecta, stupendam aquæ flavescentis, urinæ haud absimilis, copiam, vel mensuras quatuor & viginti, exhibuit in abdomine. Dimidium hujusce cavitatis occupabat faccus membranaceus quinque mensuras aquæ limpide continens. Circa latus dextrum alius minor unius & dimidiæ mensuræ capax, humorem crassum, & amurcæ similem recondens. Alter in sinistro latere ejusdem magnitudinis sero lactescente plenus. Nonnulli præterea alii minores occurrebant humore diverso scatentes. Varia ligamenta in sinistram uteri tubam implantata prædictos

dictos saccos colligabant. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1518. Virgo triginta annorum post quemdam laborem arduum, conqueritur de dolore subitaneo in abdomine, quod dein in tumorem attollitur. Hunc tumorem folitum incrementum in dies fumentem per quindecim annos gestavit; quibus elapsis respiratio fit difficilis; non secus ac incessus. Accedunt lypothymiae, tussis sicca & febris lenta, quibus tandem occubuit.

Exenterato cadavere reperitur in abdomine corpus quoddam sphericum, lateri sinistro uteri adnatum, & jure pro ovario habitum, latice ichoroso repletum. EX ACT. PHYS. MED. GERMANIAE.

OBS. 1519. Quaedam mulier, suppressis mensibus, in tumorem abdominis incidit, qui sensim ita increvit ut successu temporis enormis evaserit. Interea artus oedematosi ruborem erysipelaceum patiuntur; hunc presso pede sequebatur gangrena, quae feralem habuit exitum.

Celebrata cadaveris sectione, deprehendebatur in abdomine saccus ingens crassissimus colluviem quamdam mucosam continens, ad libras circiter quinquaginta. Peritoneo, utero & tubae dextrae haerebat hic tumor cysticus; & pro ovario dextro ab omnibus habebatur. EX ACT. PHYS. MED. GERMANIAE.

OBS. 1520. Vidua quinque & quadraginta annorum ad hysterico affectum proclivis, in febrem lentam sensim incidit cum levi spirandi difficultate, ac dolore in regione epigastrica dextra. Dein artus inferiores fiunt oedematosi; collabuntur vires & accedit lethum.

Referato abdomine, ovarium dextrum sex hydatides exhibebat, quarum maiores ad ovi columbini magnitudinem accedebant; minores vero nucem avellanam aequabant. Ovarium sinisterum duplo majus quam par erat, scirrhum deprehendebatur. BAR-
RERUS.

OBS. 1521. Obstetrix quadraginta annorum de tumoribus molestissimis in sinistro abdominis latere querebatur. Progrediente morbo, venter ingentem molem sensim adipiscitur. Urgentibus denique gravioribus symptomatibus ad Superos migravit.

Reperiebatur in abdomine cystis materia faeculenta, adiposa & cruenta turgens, OVARIA. uteri dextro lateri adnata; hinc pro ovario ab omnibus habita. Integer hic saccus ad quinquaginta libras accedebat. CAME-
RARIUS.

OBS. 1522. In cadavere cujusdam mulierculae quae a pluribus annis ventrem tumidum, cum tibiis oedematosis gestabat; & inter singulum pertinacissimum extinctae; passim occurrunt in tubo intestinali maculae gangraenosae. Diaphragma circa oesophagum levi phlogosi tactum conspicitur. Ovarium sinisterum mole majus, humorem lutulentum continebat. Scagnabat insuper colluviei serosae & turbidae copia in abdomine. EX ACT. PHYS. MED. GER-
MAN.

OBS. 1523. Quaedam mulier, suppressis mensibus, abdominis tumore laborabat, qui sensim incrementum sumens, tandem post novem annos vitae imposuit suum.

Instituta cadaveris sectione, praeter omentum putridum videre fuit utramque uteri tubam novem circiter aquae purissimae libras continuisse, innumeris prope modum velicis inclusas. TULPIUS.

OBS. 1524. In cadavere foeminae duorum & quadraginta annorum, quae jampridem abdomen summe protuberans gestabat, comperiebatur saccus ingens octodecim libras feri sublutei recondens. E latere dextro uteri ortum mutuari videbatur; & post accuratius examen ovarium innotescit, quod plura corpora vesiculosa, latice fusco turgida continebat. EX ACT. PHYS. MED. GERMANIAE.

OBS. 1525. Virgo quinque & quadraginta annorum post suppressos menses ventris protuberantia, & spirandi difficultate laborabat. Sensim increfcens, ingens dein evadit tumor abdominis, quem per quinque annos gestavit. Postea ingruit vomitus; crura fiunt oedematosa; vires desiciunt, & obiit.

Occurrit ovarium dextrum mole amplissimum & sexaginta libras pendens, variis cellulis aqua turgidis refertum. IMHOF-
FIUS.

OBS. 1526. Vidua quinquagenaria cujus

OVARIA. *venter a pluribus annis intumuerat*, de qua-
dam *pondere in regione hypogastrica* quere-
batur; ubi tactu percipiebatur corpus ma-
gnum, durum & mobile. Interea morbo
sensim ingravescente occubuit.

Lustrato abdomine in conspectum venit
saccus ingens sexaginta aquæ libras conti-
nens; ex ipsomet ovario mire dilatato,
ortum ducens. **EX ACTIS EDIMBUR-
GENSIBUS.**

OBS. 1527. In cadavere mulieris, quæ
multis abhinc annis *immensum abdominis*
tumorem gestabat, in conspectum veniebat
ovarium illependæ molis; quod scilicet to-
tam abdominis cavitatem non solum reple-
bat; sed etiam diaphragma usque ad ter-
tiam costam legitimam repellebat. **EX**
ACT. EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 1528. Lustrato cadavere cujusdam
septuagenariæ, *hydrope abdominis* extin-
ctæ, reperiebatur ovarium mirum in mo-
dum turgens, & totum fere abdomen ex-
plens, aqua, ichore & pure infarctum.

Simulque præterea vera erat ascites. **CL.**
DE HAEN.

OBS. 1529. Cultro anatomico subjectum
cadaver cujusdam *hydropica*, exhibet ova-
rium dextrum totam ferme abdominis ca-
vitatem occupans; in quo octoginta libræ,
& amplius, feri limpidi congestæ fuerant.
CLAR. BIANCHI.

OBS. 1530. In cadavere cujusdam *hydro-*
pica nulla erat in abdomine aquæ stagna-
tio; sed ovarium in immensam molem ac-
creverat e congerie hydatidum, quarum
maiores plures aquæ viscidæ libras conti-
nebant. **EX ACT. LONDINENSIBUS.**

OBS. 1531. Inter sectionem mulieris, quæ
dum viveret de *tumore dextri lateris* que-
rebatur; occurrit ovarium dextrum decem
aquæ libras continens. **BAUHINUS.**

In hac serie recipi debet observatio **Lib.**
I. 1701.

A R T I C U L U S X.

Fœtus extra uterum.

OBS. 1532. Mulier duorum & viginti
annorum dolores in *hypogastrio* patiebatur,
cum difficili decubitu in latus sinistrum.
Septimo graviditatis mense exploratum u-
teri osculum omnem graviditatis opinio-
nem excludere; etsi fœtus movebatur in
abdomine. Interea accedunt vomitus, in-
appetentia, sitis morbofa, febris & vigi-
liæ cum alvo adstricta. Facies subflavo co-
lore fœdatur, cum macie totius corporis,
nonnunquam recurrentibus animi deliquiis.
Postea *insolito pondere ad fundum abdomi-*
nis premebatur ægra, fœtu nullum mo-
tum edente. Post mensem a fœtu mortuo,
ingruit febris immanis cum intenso frigore;
urgentibus lypothymiis. Abdominis
moles in immensum accrevit, cum immi-
nente suffocatione. Tum fœtus a fere se-
ptem hebdomadis mortuus & semi-putri-
dus *sectione Casarea* extrahitur; qua Au-

xit pleno gurgite serum putridum, sanio-
sum & fœtidissimum. Undecimo ab ope-
ratione die exacerbatur febris; urget spi-
randi difficultas; impeditur deglutitio, &
accedunt convulsiones lethales.

Lustrato cadavere, invenitur saccus in-
gens totam ferme abdominis cavitatem oc-
cupans; in quo fœtus fuerat contentus.
Singulis partibus undequaque circumpositis
intime adhærebat prædictus saccus, qui
nil aliud erat quam tuba sinistra in im-
mensum dilatata; utero remanente qualis
in non gravidis solet. **EX INSTITUTO**
BONONIENSI.

OBS. 1533. Mulier triginta annos nata
inter primos graviditatis menses, dolores
acerbos in toto imo ventre cum nauseis, &
animi deliquiis patiebatur. Quinto mense
lacte distenduntur mammæ; & persisten-
tibus

tibus doloribus, accedunt febricula & macies. Labente nono mense ingruunt *dolores lumbares* vehementissimi, & per quadriduum sæviunt. Fœtus extra sicutum tactu percipitur; cessat ejusmotio, & silent dolores. Paulo post lecto surgit mulier & domestica pensa sumit; cum tamen *remanente ponderis sensu* in ventre tumido. Dein prodeunt menses. Sensim inter quatuordecim annos res in deterius ruebant; donec febre lenta, ad extremam maciem redacta, ac doloribus ulceribusque per universum corpus attrita prægnans obiit.

Referato abdomine, peritoneum exsiccum densa & coriacea fœtus incorrupti involucria ostegebat; quæ etiam mesenterio arctissime jungebantur. Fœtus crulla quadam sebacea obducebatur; & octo libras pendebat. Omnes ejus partes molles & flexiles annotabantur. Saccus erat apertus qui sinistrum crus fœtus recipit & materiam quamdam memoratæ crustæ haud absimilem. Hic saccus dignoscitur pro ovario dextro, in quo fœtus enutritus, ad debitam nascentium magnitudinem excreverat. CLAR. BIANCHI.

OBS. 1534. Mulier gravida solito tempore, in dolores parturientium incidit, sed frustra. Accurato examini subiectus uterus reperitur vacuus; & nullum fuit dubium quin infans indelintenti motu agitato, extra uterum sicutus fuisset. *Prætorito partus tempore, cessat motus infantis*, & compescuntur ventris dolores: sed remanet *ventris tumor*, usque ad obitum; per triginta scilicet annos: quibus elapsis, ingruit peritonæ inflammatio, quæ gravissimis symptomatibus stipata, tandem unisellam ægram ad libitinæ rationem mittit.

Exenterato cadavereprehenditur in abdomine tumor capitis humani magnitudinem superans, utero adnatus, qui nil aliud erat quam tuba fallopiana in immensum dilatata, continens fœtum nonimestrem putriditatis expertem; cujus involucria erant crassiora & densiora; partim scilicet cartilaginea, partim ossæ. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1535. Quædam fœmina, suppressis mensibus, incidit in *dolores colicos* pertinacissimos, & vomitu stipatos. Interea *venter* sensim tumebat, cum *motione* quadam *interina*, quasi a corpore vivente extra re-

gionem uteri. Post novem menses a suppressis mensibus, *dolores* fiunt *acerbiores*, cessante prædicto motu interno. Urget vomitus cum alvi fluxu contumacissimo; & inter hæc ærumnas vitam miserrimam traxit ultra sex menses.

Abdomen aquæ subrubræ quatuor & viginti libras continebat. Præterea occurrit fœtus mortuus nonimestris sicutus in latere ventris dextro, capite hepar attingente. Funiculus umbilicalis octo pollices longus, a placenta ortum trahebat, tribus superioribus lumborum vertebrae hærente. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1536. Mulier quadragesimum ætatis annum agens sæpius conquerebatur se lapideam quamdam molem in utero gestare. *Pondus* sentiebat tribus *infra umbilicum* digitis, permolestum. Tandem sub hac rerum conditione casu ab alto, subito enecatur.

Sectio abdomine occurrit tumor ingens ad capitis magnitudinem accedens, cujus involucrum durissimum & densissimum, ope variorum ligamentorum vicinioribus partibus annectebatur. Continebat prædictus tumor fœtum communem sicutum retinentem; qui jam aliquatenus lapidescere cœperat; neque ultra eam magnitudinem excreverat, quam fœtus semestris assequi solet. Uterus insuper illæsus & intactus reperiebatur. TH. BARTHOLINUS.

OBS. 1537. Fœmina quatuor & triginta annorum inter adversam valetudinem, ad decimum graviditatis mensem perducitur, nullo adveniente partu. Exacerbatis tum *ventris doloribus*, non amplius movetur fœtus; *venter subsidet*; hypogastrio tamen remanente tumido. Dein *sedantur dolores*; sed vires collabuntur, & post decem circiter dies abiit ad plures.

Abdomen sex aquæ cruentæ libras continebat; quibus exhaustis, in conspectum venit fœtus nonimestris partim nudus, partim suis involucribus obductus. Cystis quæ fœtus cum suis membranis involvebatur, a dilatata tuba oriri videbatur. BRUNETUS.

OBS. 1538. Quædam mulier circa septimum imprægnationis mensem, *ventris doloribus acerbissimis* corripitur: postmodum sedatis haud amplius sentit infantis morum:

OVARIA.

venter subsidet, hypogastrio tantum remanente duro, & tumido. Post elapsum annum ingruit febris; recrudescunt dolores in hypogastrica regione. Progrediente febre contabescit ægra; & tandem collapsis viribus occubuit.

Inter sectionem cadaveris, deprehendebatur pulmo dexter plevræ accretus. Lustrato abdomine occurrit in regione hypogastrica, vel pelvi, serum sordidum & saniosum, cui innatabat fœtus nudus, & semi-putridus. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1539. Fœmina circa quartum impregnationis mensem de tumore duro, ovi magnitudine, *supra regionem inguinis dexteri* conqueritur. Accedunt dolores gravissimi circa pubem, frequentes *cardialgia* & interdum lypothymia; quibus sensim ingravescentibus fatis cessit.

Inciso statim abdomine, ut fœtus Sacri Baptismatis fonte ablueretur, cætera perlustrantur. Reperiuntur in cavo abdominis concreti sanguinis libræ sex. Tuba fallopiana, quæ antea fœtum continebat, lacera animadvertitur, cum disrptione vicinarum partium: utero manente sano & integro. RIOLANUS.

OBS. 1540. In cadavere mulieris sexagenariæ a triginta annis pro gravida habita, & tandem peripneumonia sublata; inveniebatur in imo ventre tumor ad capitis virilis molem accedens, situs in regione umbilicali & hypogastrica, e tuba uteridextra oriundus, epiploa, peritoneo, cæterisque partibus ambientibus hærens; pondo octo librarum; cujus involucrium crassissimum, & densissimum; cartilaginis scilicet, vel ossis duritiam referens recondebatur fœtum decimestrem, putriditatis expertem, nullo ambiente liquore. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1541. Vetula quatuor & nonaginta annorum circa quadragesimum octavum ætatis annum *ventrem tumidum* gestabat, cum omnibus graviditatis signis. Nullus tamen sequitur partus; & remanet tumor pondere tantum molestus, quo scilicet sex & quadraginta annos laboravit, vel usque ad obitum.

Lustrato abdomine in apicem venit corpus durum ad capitis magnitudinem acce-

dens, & in tuba situm. Erat fœtus nonimestris cum suis involucris durissimis, cartilagineis vel ossis, quæ fœtum a putredine vindicaverant. EX ACT. PARI-SIENSIS.

OBS. 1542. Quædam mulier circa quintum graviditatis mensem, nulla prævia ægritudine, syncope corripitur. Qua fugata de dolore atrocissimo in abdomine circa inguen dextrum queritur: accedunt sudores frigidi, & mors.

Instituta sectione cadaveris, deprehendebatur in abdomine maxima effusi sanguinis copia, cui innatabat embryo, pollicis magnitudinem æquans: ovarium dextrum tumidum, & disruptum annotabatur. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1543. Quædam fœmina post majores in abdomine molestias, inter partus tormina, uti nonnullis videbatur, oblit.

Reperitur abdominis cavum sanguine partim fluido, partim congruato plenum, cum fœto, forte quadrimestri, nudo. Ovarium dextrum quadruplo majus disruptum occurrit, & sanguine confuscatum; utero, & cæteris partibus plane inculpatis. LA ROQUE.

OBS. 1544. In cadavere mulieris graviditate octodecim annorum confistatæ, reperitur corpus ovale ad capitis virilis molem accedens, situm in pelvi, pone uterum alias sanum. Fœtum octimestrem exsiccatum, & inodorum recondebatur prædictus tumor; sacci instar, ovario sinistro adnatus. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1545. Lustrato corpore cujusdam mulieris sexagenariæ a sex & viginti annis gravida, inveniebatur fœtus mortuus, undecim pollices longus, & pondo octo librarum, extra uterum, in abdominis cavo; cujus dorso hærebatur epiploon crassissimum. Varias sane alterationes subierat, absque tamen fœtore, & putriditate. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1546. Inter exenterationem cadaveris cujusdam fœminæ *diuturnis partus torminibus*, irritisque conatibus extinctæ, reperitur puellus optime formatus, extra uterum locatus, vivens; inter uterum scilicet.

scilicet, & rectum intestinum, infante, & illæso utero. MONGONIUS.

Fallopiana dextra. E MISCELLANEIS
CURIOSIS.

OVARIA.

OBS. 1547. Quædam *gravidæ* crudelibus per quatuor menses *ventris doloribus* torquebatur; quibus tandem ulterius sævientibus e vivis tollitur.

Sectio cadavere inventus est fœtus pollicis longitudine, & crassitie, bene conformatus, intra alteram uteri tubam locatus. RIOLANUS.

OBS. 1548. Fœmina triginta annorum nono graviditatis mense *parturientium doloribus* per decem continuos dies laborabat; ac tandem obiit.

Introspectis interaneis, uterus invenitur vacuus. Occurrit fœtus mortuus in tuba

OBS. 1549. Mulier juvenis & *prægnans*, post quadraginta circiter dies a lapsu, febre & rigore corripitur, & quinto die interiit.

Aperto cadavere deprehenditur fœtus mortuus in dextra uteri tuba delitescens. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1550. In cadaveribus nonnullarum mulierum quæ *ventris tumore*, cum graviditatis suspicione, laboraverant, fœtum in uteri tuba latitantem se observasse testatur RIOLANUS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 1400, 1401.

SECTIO DECIMA-QUARTA.

DE LÆSIONIBUS ABDOMINIS GENERALIBUS.

ARTICULUS I.

Ariditas viscerum.

OBSERVATIO 1551. Quædam matrona *lepra* laborabat: omni capillitio deceduo, torvus erat aspectus, micantibus oculis. Vultum gutta rosacea fœdabat, & luridus color violaceo proximus. Protuberabant tumores in collo, & juxta clavículas. Lingua pustulis obfita tumebat, cum oris fœtore. Mammarum nulla erant vestigia; voce interdum rauca. Obrusus erat sensus tactus; cum abdomine duro & respiratione anhela. Fæces retro odore nares feriebant; cum lotio turbido, & fœtido. Cutis ubique scabra & arida colorem fuscum & nigro proximum præ se ferebat. Femora & tibias, omni sensu destituta, squamæ vestiebant; etiam acu alte adusta. Genitalia prurientia pustulæ obfidebant. Accessit febris cum siti inextingui-

bili & vultus defœdatione, quæ horrorem omnibus incuriebat. Tandem hisce miseris

LESIONES
GENERALES.

Pulmones aridi & scirrhusi deprehenduntur; cum trachea exsucca & arida. Jecur lividum & scirrhusum, admodum parvum, & quasi lapideum se probat. Lien etiam summe parvus & durus conspicitur. Pancreas quoque erat siccum; mesenterium aridum & scirrhusum. Inania intestina simili labe erant tacta. Renes occurrant calculis infarcti, non secus ac ureteres, & vesica. Uterus coarctatus, & exsiccatus observatur. Inanes demum erant arteriæ: venæ vero sanguine atro & adusto scatebant. BONETUS.

OBS. 1552. Inter exenterationem cujusdam

LÆSIONES GENERALES. — dam juvenis *hydrophobia* sublato sanum & plane inculpatum deprehendebatur cerebrum: sed omnia viscera, tum pectoris, tum abdominis arida & exsucca annotabantur. BONETUS.

OBS. 1552. (a) Apertis nonnullorum *hydrophorum* cadaveribus, nulla apparent in faucibus inflammationis vestigia; etsi

dum viverent, de angina querebantur: sed sicciora erant viscera vitalia & naturalia. ROLFINKIUS.

OBS. 1553. In cadaveribus variorum *febre epidemica*, *siti inextinguibili* stipata, denatorum, reperiiebantur cor, pulmones, hepar & reliqua viscera tandem exusta. PANAROLUS.

A R T I C U L U S II.

Viscera adipe obruta.

OBS. 1554. In cadavere cujusdam, qui *abdomen durum* etsi in *insignem magnitudinem* elevatum diu gestabat, atque post varios exantlatos cruciatuum labores obiit, annotabatur sub cute, abdominis pinguedo trium digitorum altitudinem æquans. Tanta erat adipis copia in abdomine ut hac quasi obruerentur viscera. Diaphragma insuper solito durius & crassius observatur; atque intestina flatu turgebant. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1555. Quædam virgo *scabie fœdissima* laborabat, qua post plures annos evanescente, accedunt dolores universales cum genuum retractione; & quadam voracitate. Interea totum corpus & præcipue

abdomen ita tument, ut anasarca, & ascite affecta, viderentur. Tandem trigésimo quinto ætatis anno obiit.

Lustrato cadavere deprehendebatur sub tegumentis, & in mesenterio ingens adipis anomalæ copia. Simili labe afficiebatur omentum. BONETUS.

OBS. 1555. (a) In cadavere mulieris quadragenariæ & morbo ignoto brevi demorata, quæ abdomen maxime tumidum gestabat, nihil aliud morbo in corpore reperiiebatur nisi summa adipis copia qua obruebantur pleraque corporis viscera præsertim abdominalia, & cor, quod involucre adipis crassissimo obvolvebatur. PORTAL.

A R T I C U L U S III.

Viscera pustulosa & tuberculosa.

OBS. 1556. In cadaveribus variorum *inter variolas extinctorum*, reperiiebantur cerebri vasa cruore supra modum tuméntia; & serum stagnans in ventriculis, aliisque cerebri recessibus. Hepar sanguine infarctum videbatur; cum vesicula felle bile atro-viridi repleta. Pustulæ vero variolosæ occurrunt in membranis cerebri, pulmonum, ventriculi & intestino-

rum. Sanguis insuper erat fluidissimus. CHIRAC.

OBS. 1557. Puer duodecim annorum *variolis* corripitur. Cum omnia bene se habere videbantur, erumpunt spura cruenta. Sanguis etiam una cum urina excernitur. Ac tandem moritur.

Instituta cadaveris sectione deprehendebatur

Batur internum corpus exanthematibus, vel pustulis variolosis scatens. BALLONIUS.

OBS. 1558. Quidam juvenis *variolis* laborans, fluxu dysenterico corripitur, ac febris vehementia e medio tollitur.

Inter exenterationem cadaveris in propatulum veniunt hepar, lien, ventriculus & intestina, haud secus ac cutis, fordissimis papulis manantibus scatentia. Simili modo inquinabatur pulmones. HORSTIUS.

OBS. 1559. Lustratis interaneis quorundam *variolis* enecatorum, deprehendebatur papulæ variolosæ viscera tum pectoris, tum abdominis obidentes, & descædantes. FERNELIUS.

OBS. 1560. In duobus puellis inter morbillos extinctis annorabantur viscera vitæ, & naturalia pustulis onustis, simili bus his quæ in cute emergunt, obstita. PARÆUS.

LÆSIONES GENERALES.

OBS. 1561. In cadavere cujusdam *variolis malignis* sublati, reperiuntur viscera omnia, undique variolosis eruptionibus infesta. HORSTIUS.

OBS. 1562. In quodam *variolofo*, viscera non secus ac cutis, tuberculis vel papulis variolosis confersa vidit ROD. A CASTRO.

His subnectere licet observationem Lib. II. 204.

A R T I C U L U S I V.

Viscera inflammata.

OBS. 1563. In cadavere puellæ inter *variolas* extinctæ, omentum apparuit inflammatum & semi-putridum. Lien etiam putriditatis notas exhibebat. Ventriculi anterior pars erat inflammata. Hepar etiam phlogosi tactum, maculis gangrænosus erat signatum. Passim demum occurrebant inflammationis notæ. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1564. Inter sectionem puellæ *variolis* extinctæ hepar, lien, ventriculus omentum, aliaque abdominis viscera inflammationis reliquias exhibebant. Pulmones etiam utriusque lateris, tota superficiei maculis & pustulis insignibus conferti, ac pene putridi observabantur. TH. BARTHOLINIUS.

OBS. 1565. In cadavere cujusdam *febre maligna* sublati, reperitur cerebrum cum phlogoseis & syderationis notis. Similiter modo afficiebantur viscera, & membræ pectoris. In abdomine quoque hepar & lien inflammata & sphacelata con-

Tomus I.

spiciebantur; non secus ac pancreas, mesenterium & intestina. Epiploon erat putre. BONETUS.

OBS. 1566. In cadaveribus *febre tertiana* denatorum, qui de ventris torminibus querebantur, in conspectum veniebant inflammationes circa jecoris cavam partem, in ventriculo, intestinis, omento & liene, cum nonnullis, passim occurrentibus gangrænotis. SPIGELIUS.

OBS. 1567. Quidam *ardentissima febre* corripitur, cum siti inextinguibili, lentore & albedine linguæ: urgentibus vigiliis, & accedente corporis extenuatione obiit.

Jecur, intestina, & vesica inflammatione quadam erysipelacea erant detenta; præterea ren sinister abscessum fovebat. SYLVATICUS.

OBS. 1568. Quidam *febre & inflammatione*, uti videbatur, renis sinistri, corripitur. Gravi accedente singultu interiit.

Ren sinister fœde computruerat. In ventriculi fundo innatabat bilis adusta. Cæte-

Ff ra

ra quoque viscera haud leviter inflammata conspiciebantur. BONET.

LESIO-
NES GE-
NERALES,

OBS. 1569. Inter sectionem cadaveris cujusdam, qui una cum febre ardente, acerbissimis ventris doloribus quarto die interijt, inveniebantur intestina cum cæteris visceribus inflammata & passim putrida. BALLONIUS.

OBS. 1570. In cadaveribus variorum febre maligna petechiali denatorum, annotabantur inflammationes in pulmonibus, hepate, liene, mesenterio, aliisque visceribus. VVEPFERUS.

In hac serie recipi debent observationes Lib. I. 336, &c. 1156. Lib. III. 531.

A R T I C U L U S V.

Viscerum purulentia.

OBS. 1571. Mulier undequadraginta annos nata de tumore abdominis, cum continuo dolore querebatur. Post plures menses pus ad libras duas perumbilicum effluxit, cum insigni virium prostratione. Regio hepatis erat dura & dolens; pulsus parvus & debilis. Urgebat tussis cum sputo purulento. Appetitus tamen erat integer, & noctes placidæ. Puris materia indefinenter fluebat ex abdomine. Interea accedunt horrores, & corpore demum marasmo confecto, obiit.

Invenitur pus & sanies foetidissimi odoris in vasis umbilicalibus, quæ ex hepate sumido & ulceroso scaturiebant. Perito-

neum, mesenterium, omentum & pancreas, omnia plena puris, & vix non consumpta. Intestina etiam aliqua ex parte corrupta. Uterus purulentus & ulcerosus. Diaphragma, pleura, & mediastinum putriditatis notas exhibebant. Pulmones a pure consumpti, maxime in sinistra parte, ubi nil de parenchymate pulmonis conspiciebatur. Inter hasce strages cor saluum, sed flaccidum deprehendebatur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

Pro affinis haberi debent observationes Lib. I. 2, 797, 799, 1123. Lib. II. 360, 369.

A R T I C U L U S VI.

Viscera scirrhusa & strumosa.

OBS. 1572. Quædam scæmina quadragenaria, a longo jam tempore duritiem & dolorem gravantem in hyochondrio dextro, & epigastrio persensit. Dein febre quotidiana prehenditur. Exasperatur tumoris dolor; & vires sensim collabuntur. Supervenit frequens vomitio biliosa, cum siti immani, pulsu parvo & celerrimo. Dolor urget & levi tactu fit intensior; nec desunt inflammationis signa. Accedunt anxietates; respiratio fit difficilior, cum li-

vore labiorum & faciei pallore; postremo frigent extrema, pulsus obliteratur; & accedit lethum.

Reserato abdomine patet omentum crassissimum & steatomatosum, nonnihil syderatum & quinque libras pendens. Pancreas quoque steatomatosum conspicitur, pondo duarum librarum, & amplius. Hepatis lobus sinister albus & steatomatosus solito triplo major occurrit. Similem ferme naturam exhibebat vesicula fellea, tri-
ginta

ginta & centum calculos recondens. Lien totus inflammatus & semi-putridus conspicitur. Mesenterium denique corporibus scirrholis vel steatomatosis refertumprehenditur. CLAR. STORCK.

OBS. 1573. Quidam post potum vappæ, vel vini adulterati in convivio, pondus sensit in ventriculo: ructus habet foetidos, & flatus in abdomine cum astu hypochondriorum. Brevi tristitiæ & metus dedit signum, non secus ac affectionis hypochondriacæ. Post plures annos & innumera remedia, (impatiens enim æger moræ diuturnioris, ab omnibus consilium petebat; ac obtemperabat omnibus), accedunt lacerationes; subversiones, pedes cedematosi, appetitus dejectio, difficilis incessus & virium defectus. Postremo defluxiones ad aurem dextram, brachium & femur ejusdem lateris; convulsiones ventriculi, ac demum sopor lethalis.

Occurrit stomachus flatibus admodum distentus, & extenuatus. Ejus fundus materiam atram & foetidam continebat. Pylorus ita scirrho constrictus erat ut vix pennam admitteret. Præterea mesenteriorum scirrhosum & quasi lapideum reperitur. Cor multa pinguedine obducebatur, cæteris visceribus inculpatis. HOECHS-TETTERUS.

OBS. 1573. (a) Miles quadraginta annorum dolore corripitur in regione epigastrica, qui a passu exasperatur; sensim tumor pars affecta. Plane deficit appetitus; accedit macies, qua demum confectus æger ad plures migrat.

Hepar ingens recondebat duodecim & ultra tumores steatomatosos, ad ovum galinaceum accedentes, quorum nonnulli extus protuberabant. Lien zona quadam cartilaginea obvestiebatur. Arcus minor ventriculi, scirrhi instar erat induratus. Similem labem exhibebant pancreas, omentum, & mesenterium. CLAR. BAADE-RUS.

OBS. 1574. Quædam rustica se tres rannas viventes per quatuor menses in ventre gestare credebatur. Post multiplices & ærumnolos morbos, in hydropem ascitem incidit, & demum pie obiit: nec ante obitum ab hac falsa imaginatione seduci potuit.

Aperto abdomine, aqua, qualis est hydropicorum, affarum effluxit; unde partes infimi ventris fere omnes concidebant; erigentibus sese tribus excrescentiis, quas vivens, annuente quodam barbitonfore, capita ranarum putabat. Invenitur omentum scirrhosum & induratum; cui adnatus erat tumor ejusdem indolis. Mesenterium eadem labe affectumprehenditur. HORSTIUS.

LESIO-
NES GE-
NERALES.

OBS. 1575. Quidam melancholicus, dorso deformis, duobus annis ante obitum ore fætebat; cum exoriatione gingivarum, & dentium mobilitate. Accedit febricula, cum virium resolutione, inter quam ad Superos migravit.

Introspectis interaneis se obtulit omentum putridum & foetidissimum: deinde mesenterium nigris varicibus undique circumseptum, cum pancreate indurato & impervio. Hepar extitit parvum, nigrum atque scirrhosum. Ren dexter ingens, cum calculo & gangræna; infra quem erat abscessus flavo, & foetido pure plenus. Lien solito durior conspicitur. Insuper pulmones corrupti videntur cum duabus hydatidibus ab humero ad diaphragma, inter pulmones & pleuram, aqua veluti glaciata repletis. ANT. DE POZZIS.

OBS. 1576. Puella quatuordecim annorum, cum diu strumis multis, & magnis, hinc inde suppuratis atque exulceratis, in colli ambitu, & sub axilla sinistra laborasset; tandem extrema macie consumpta, obiit.

Abdomen, & thoracis dextra pars, aqua citrina scatebant; qua etiam ultra modum turgebat pericardium. Mesenterium, omentum & pancreas innumeris strumis defœdebantur. Plures etiam occurrebant in peritoneo, diaphragmate & mediastino, aliæ castaneæ, aliæ avellanæ, aliæ ciceris magnitudine. Jecur, lien & pulmo, præter strumas majusculas quas hinc inde obtinebant, tota intus & extus grandine conspersa erant. HEURNIUS.

OBS. 1577. Mulier novem & quinginta annorum, febre & alvi fluxu diuturno consumpta, ad eam postremo ventriculi infirmitatem devenerat, ut nil alimenti aut medicamenti sustinere posset;

ff 2 sed

LÆSIO.
NES GE-
NERALES.

fed illico omnia vomitu rejiceret; donec tandem ultimum diem clausit.

Aperto cadavere, invenitur hepar pallidum & exangue. Occurrit in superiori abdominis parte, juxta scilicet diaphragma, steatoma callosum ovi columbini magnitudinem exhibens, & adnatum hepatis, quod inferiori parte cum ventriculo coalescebat. Omentum erat plane absumptum. Pylorum oblidebat steatoma callosum. Pancreas scirrhum, & firmiter pyloro accretum conspiciebatur. Denique vena portæ steatomate calloso premebatur. HEURNIUS.

OBS. 1578. Vir duorum & quinquaginta annorum habitus athletici, post immodicum spiritus vini generosissimi usum, *russicula* per intervalla infestabatur. *Alvus erat obstructa*, cum urinæ stillicidio. Accedit *ventris tumor*. Quibus demum ingravescentibus, decumbere cogitur tribus mensibus ante obitum.

Pertuso peritoneo, prorumpibat aqua subcruenta. Omentum & peritoneum scirrhus conspiciebantur, non secus ac pancreas. Hepar etiam se præbet scirrhum & variegatum, adeo ut rubri coloris vix superasset vestigium in ipso parenchymate. HARTMANNUS.

OBS. 1579. Puer decennis *scrophulosus*, & jamdudum imminetibus ventris doloribus divexatus; tandem atrophiam plane absumptus extinguitur.

Totus venter erat scrophulosus; adeo ut nec intestina, nec alias partes discernere liceret. Intestina sane quidem ita erant coalita, ut nullo artificio ab invicem separari possent. Glandulæ mesentericæ scirrhus ultra modum tumebant; aliæ vero cartilagineam duritiem assequebantur; aliæ materiam variam, purulentam, pinguem, cineream, vel nigricantem continebant. BLASIUS.

OBS. 1579. (a) In cadavere virginis quatuor & viginti annorum, ab octodécima mensibus, *leucophlegmatica* & *ascite* laborantis, pectoris cavum & ipsum pericardium aqua scatebant, pulmonibus parum læsis. Hepar, lien & uterus scirrhusa conspiciebantur. Passim occurrebant hydatides cum maxima aquæ subflavæ copiam. E DIARIO NOSOC. MILITAR.

OBS. 1579. (b) Instituta sectione cadaveris cujusdam vetulæ, jamdudum *hydrope ascite* laborantis, in apricum veniebat pectus colluvie serosa scatens, non secus ac pericardium. Pulmones tuberculosi collis hærebant. Hepar, lien & pancreas scirrhusa deprehendebantur, cum ingenti aquæ copia in abdomine. E DIARIO NOSOC. MILIT.

OBS. 1580. In cadavere puellæ *scrophulosa* præter mensuras duas ichoris flavi & subcæti; varii scirrhi passim occurrebant ab hepate, pancreate, mesenterio, &c. enati; quorum nonnulli pugni magnitudinem superabant. Plures etiam reperiebantur juxta œsophagi & spinæ longitudinem, qui substantiam albicantem, instar sebi concreti, recondabant. HARDERUS.

OBS. 1581. Quidam puer gestabat tumores *scrophulosos* in cervice, qui gulam & asperam arteriam, simul adeo compresserant, ut neque potus, nec ipse aer transire posset; cur sit ut tandem moriatur.

Difsecto cadavere deprehendebantur tumores scirrhusi orificium stomachi, pulmones, omentum, mesenterium, pancreas, intestina & vesicæ collum obidentes. NIC. FONTANUS.

OBS. 1582. Inter sectionem cujusdam *hypocondriaci* reperiebantur in ventriculo libræ duæ bilioli & melancholici humoris; ejus tunica instar chartæ papyraceæ tenues annotabantur. Lien erat exiguus, & vas breve obstructum. Pancreas nigrum & durum se præbet; hepatis vero dexter latus scirrhusa conspicitur; cysti fellea inani. BONETUS.

OBS. 1583. In cadavere mulieris, quæ *mammam strumosa* gestabat, ovaria utero æqualia & strumosa occurrunt. Jecur vero multis glandulis albis & latis, foris & intus erat conspersum. Totum denique mesenterium strumosa conspiciebatur; ne hujusce labis expertus erat pancreas. RIO-LANUS.

OBS. 1584. In cadaveribus variorum, quos *struma* in partibus exterioribus scatebat, reperiebantur plurimi tumores strumosi in mesenterio; alii magnitudine muscis.

cis juglandis, alii avellanæ; nonnullis pugni molem æquantibus, præter alios tumores scirrhopos passim occurrentes. PARÆUS.

OBS. 1585. Inter sectionem cujusdam *scrophulosi*, cujus universum collum strumis oblitum erat; deprehendebatur universum mesenterium strumofum, & simili labe afficiebantur pectoris viscera, & nonnulla abdominis. BARTHOLINUS.

OBS. 1586. Puer universam cervicem strumis oblitam habebat; qui post obitum exhibuit universum mesenterium scirrhoposum: nec immunia hac hacce labe erant

cætera viscera. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

LÆSIONES
GENERA-
LES.

OBS. 1587. In cadavere puellæ *scrophulosis*, & febre lenta confectæ, reperiebantur mille & ultra glandulæ scrophulosæ a faucibus ad os pubis usque. BARBETTE.

OBS. 1588. Lustratis cadaveribus variorum puerorum *scrophulis* denatorum, præter mesenterium scirrhoposum passim annotabatur hæc labe in aliis visceribus. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 230, 242, 405, 675, 1011, 1700, Lib. II. 254, 861, Lib. IV. 97. Vide insuper *Tumores in abdomine*.

A R T I C U L U S VII.

Viscera putrida.

OBS. 1589. Virgo quadragenaria, a pertate melancholica, & nonnihil maniacæ, duobus ante obitum annis, cujusdam amore percussa, de *ventris doloribus*, crebro recurrentibus queritur, cum ardoris sensu *mephiticis ore* & corpore *exhalabat*; purulenta extussiebat; perpetuum *cordis* & *hypochondriorum* dolorem patiebatur. Tandem post pastum, vino liberalius sumpto, gravior ingruit cardialgia: accedunt vertigines cum virium prostratione; & obiit.

Lustratis interaneis, omenti nulla apparere vestigia. Peritoneum erat putridum & lacerum. Mesenterium & intestina erant sphacelata, & purulenta. Conspiciebatur lien nigricans ad medium hypogastrium devolutus. Jecur se præbet simili colore infectum, & extremis lobis putridum. Ovaria demum corrupta annotabantur, cum multa colluvie fordida in abdomines. BONETUS.

OBS. 1590. Mulier quinque & viginti annorum, pusillæ staturæ, phthisicum habitum præ se ferens; ab alimentis probi succialiena, in *cibi fastidium* venit, cum *more abdominis*, levissimum contactum præteritis non ferentis. Accedentibus febre

lenta & macie, supervenit *vomitibus materia pituitosa, puri remixta*, qui triduo ante obitum desinit; cæteris in pejus ruentibus.

Secundo cadavere, reperiuntur pulmones maculis nigris conspersi & intus corrupti. Pericardium discissum viginti circiter uncias aquæ effudit. Nulla omenti fere erant vestigia, & peritoneum putridum cernebatur. Hepar erat ingens & scirrhoposum. Mesenterium putre & intestina sphacelata annotabantur; præter amurcam pituitosam, viscidam & purulentam, quæ cavum abdominis implebat. BONETUS.

OBS. 1591. Juvenis triginta annorum *cephalalgia* contumaci laborabat. Post exacerbatum dolorem multa *evomuit*. Dein ingruunt *cordis palpitaciones*; tremores artuum; ac demum *convulsiones*, quibus sequenti die rapitur; haud citra veneni suspensionem.

Cerebrum invenitur ferosa colluvie, usque ad principium nervorum, repletum. Cutis maculis rubris erat punctata. Ventriculus, intus coloris viridis, materiam quamdam cineritiam recondebat. Intestina gangrænosa flatibus turgebant & vermibus.

scæ.

LÆSIONES GENERALES. (scatebant. Hepar erat corruptum; pulmones hinc inde exulcerati. Cor lividum & contractum, corpore foetidissimum odorem exhalante. HERMANNUS.

OBS. 1592. Hypochondriacus de debilitate crurum conquirebatur. Post inunctiones mercuriales incontinentive adhibitae respiratio fit difficilis; accedunt anxiositates, si vis intensa & vigilæ. Deficit appetitus, alvo adstricta. Dein tument crura & abdomen, cum ischuria. Ingravescunt anxietates & suffocationes. Emergit vomitus materierum ingravarum. Exacerbantur ventris dolores, & arcetur somnus. Vires deficiunt. Urgent demum animi deliquia, quibus e medio tollitur.

Observantur stomachus ulcerosus; hepar durum & syderatum; splen putridus; renes materia crassa & viscida referti; vesica & genitalia necrosi infecta; pulmones demum nigri & pure conspurcati. E. MISCCELLANEIS. CURIOSIS.

OBS. 1593. Adolescens quindécim annorum, post peripneumoniam gravissimam, incidit in febrem lentam, cum siti intensa, spirandi difficultate & sputo sanguineo, nonnihil purulento. Viribus demum exhaustis spiritum Creatori suo reddidit.

Sectio cadavereprehenditur omentum putridum. Hepar erat maximum, & partim corruptum. Lien nigricans & putris; pancreas durum; mesenterium & intestina crusta quadam gelatinosa obducta cum ingenti aquæ copia in abdominis cavo. Præterea uterque pulmonum lobus putridus, & corruptus conspiciebatur, cum feri copia in pectore. HARDERUS.

OBS. 1594. Virgo duorum & quadraginta annorum, per plures menses vomitui obnoxia, incidit in febrem, quæ duplicis tertiana, vel quarana typum præ se ferebat. Octavo die continua evadit febris, quam concomitantur dolor capitis & ardor lumborum. Inflatur epigastrium, & præcipue hypochondrium dextrum cum dolore hepatis. Sexto die accedit ischuria, vires collabuntur, & nono interiit.

Cadaver exhibebat epiploon corruptum, mesenterium scirrhum & putridum, lienem simili labe tactum; concavam hepatis partem scirrhum & inflammatam; pancreasque putrefactum. Ventriculus demum

exulceratus, recondebatur materiâ purulentâ. RIVERIUS.

OBS. 1595. Puer tredecimannorum longa & non satis intellecta agitudine confectus, tandem ad extremam maciem redactus, ad plures migravit.

Exenterato cadavere, omnia patent viscera, hepar scilicet, lien, ventriculus & intestina ita invicem connexa, & conglutinata, ut nulla arte integræ separari possent. Hepar grandissimum erat & scirrhum. Lien putris & fere absumpsus conspiciebatur, sicut & epiploon. Mesenterium variis leatomatibus erat refectum. Palmo dexter semi-putridus costis pertinaciter adhærebat. MANGETUS.

OBS. 1596. Puer quatuordécim annorum jam pridem patiebatur tormina, cum ventris tumore & per vices ingenti diarrhæa. Sæviebat tussis cum febre lenta & macie; quibus tandem persistentibus fatiscunt vires & accedit mors.

Flatus cum ichore recondebatur abdomen. Omentum erat purridum, intestina admodum involuta & invicem adnata. Occurrebant glandulæ intestinorum majusculæ, duriusculæ & nigricantes. Hepar etiam conspiciebatur purulentum; pancreas scirrhum, renes corrupti, ac demum pulmones putridi. HARDERUS.

OBS. 1597. Quædam virgo a vesperitiana demorsa in mentis stuporem incidit; adeo ut domi ad quinque & triginta annos conclusa maneret. Aliquot ante obitum mensibus de ventris doloribus conqueritur, qui mentis errori falso adscribuntur; inter quos morte quasi subitanea rapitur.

Inter sectionem cadaveris viscera omnia abdominis corrupta inveniuntur, cum teterimo foetore. Capite aperto cerebrum integerrimum, absque omni labe deprehenditur. BONETUS.

OBS. 1598. Quidam viro plus æquo indulgens facium ardore & oris amareore laborabat; cum tumet abdomen. Increcente in dies tumore, tandem viribus orbatur, & occubuit.

Sectio abdomine ingens prorupit aquarum copia, vel ad mensuras octo: materiam quasi chylosam & turbidam referebat hæc colluvies. Epiploon sese obtulit putredine con-

luta.

sumptam. Lien & pancreas scirrhusa deprehenduntur, non secus ac hepar. Mesenterium erat nonnihil putre. Rē dexter materiam gypseam recondebat; sinister prominulam habebat hydatidem. Pulmones demum putridi costis hærebant. BONETUS.

OBS. 1599. Quidam parce vivens de ventriculi dolore cum siti queritur. Dein hypochondriorum intumescētiā percepit; quam sequitur *hydrops ascites*. Alvus erat adstricta, cum minori urinæ proventu & noctibus insomnibus; quibus accedunt *atrophia & virium exolutio*. Tum celebratur paracentesis, cujus ope educitur aqua citrina & fœtida. Omnibus tandem incassum tentatis, placide animam suo creatori reddidit.

Aperto abdomine, nullum viscus sanum repperit est; omnia sane fere consumpta erant. Frustula tantum hepatis & lienis deprehendebantur; nullæ erant pancreatis reliquæ, &c. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1600. Vir sexagenarius immani *abdominis dolore* a sex diebus laborabat, cum febre, ventre duro, sed parum prominente, & alvo summe adstricta. Præter quæ vomitum pertinacissimoangebatur & nonnunquam singultiebat. Prostratis demum viribus, cæterisque in deteriora ruentibus, nonno morbi die inter tormina occubuit.

Lustratis interaneis, patet abdomen luto purulento & fœtidissimo repletum. Epiploon plane absumptum occurrit. Ventriculus, intestina, & proximiora viscera, invicem adglutinata, & putrida conspiciuntur, adeo ut, uno verbo, abdomen abscessus sordidissimi faciem præ se ferret. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1601. Quidam febre continua laborabat, cum dolore capitis, vigiliis, duritie & tensione utriusque hypochondrii. Quædam fit remissio circa septimum diē; sed undecimo recrudescit morbus. Tum sitis intensior evadit, dejectiones fiunt biliosæ. Prostratis tandem viribus decimo septimo die fatis cessit.

Inter exenterationem cadaveris reperitur hepar putrefactum & friabile. Lien simili labe tactus occurrit. Intestina postremo annotantur ulcerosa, corrupta, & lacera, cum stagnatione materiæ putidissimæ. JULIEN.

OBS. 1602. Juvenis sexdecim annorum, gravis eduliis assuetus abdomen gerebat tumidum & inflatum, cum facie pallida & cachectica; tum incidit in febrē acutam, atrocē ventris dolore stipatam; e qua opportunis remediis evasit; sed accessit febris hectica, qua sensim consumptus periiit.

Omentum occurrit putridum, liquamini sordido & fetido innatans. Intestina prætumida, hinc inde gangrænosa, & tuberculis omni ex parte confita apparebant. Hepar & lien putrida, & tabefacta, inveniebantur. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 1603. In cadavere hectici plane emaciati, deprehendebatur omentum corruptum, & totum fere absumptum. Rē dexter gangræna correptus calculus digiti crassitie fovebat. Hepar occurrit durum tuberculis putridis refertum. Mesenterium conspicietur purulentum & putridum; atque pancreas scirrhusum. Pulmones demum purulenti tuberculis scatebant; ac cor exile & aridum cernebatur. BARTHOLINUS.

OBS. 1604. Muliercula a suppressis mensibus in ventris intumescētiā incidit, haud sine imprægnationis spe; sed post annum manifestus fit *hydrops ascites*; quo tandem superioribus extrema macie confectis, occubuit.

Præter aquæ putridæ mensuras duas. Omnia viscera in putridam mucaginē videbantur conversa. Uterus hujusce labis minime expers, molem recondebat, caput infantile æquantem. LENTILIUS.

OBS. 1605. Quidam febre acuta mali moris corripitur; cum tumore hypochondriorum. Deiecit per alvum materiam nigram, porraceam, cruentam & fœtidissimam. Accedit cataphora cum surditate, & temporario delirio; viribus obrutis, frustra expectantur parotides; unde spirandi difficultas, quam sequitur circa trigésimum morbi diē interitus.

Cadaver exenteratum exhibet omnia abdominis viscera marcere confecta & putredine deturpata. HOLLERIUS.

OBS. 1606. Instituta sectione cujusdam melancholici & scorbutici, febre lenta, cum virium resolutione extincti, se obtulit omentum putridum & grave olens. Mesenterium nigris varicibus undique circum-

LESIO-
NES GE-
NERALES.

LÆSIO-
NES GE-
NERALES.

septum occurrit. Hepar & pancreas scirrhosam duritiem referebant. Ren dexter stupendæ mollis calculum recondebat ad uncias quatuor accedentem. Pulmonum denique erat insignis corruptela. **BO-
NETUS.**

OBS. 1607. Cadaver cujusdam mulieris *tabida* sequentia exhibebat; omentum nempe & mesenterium penitus consumpta. Lienis exigua pars conspiciebatur. Hepar insolitæ magnitudinis assatum & quasi torrefactum se præbet; præter aquam citrinam & sordidam in abdomine stagnantem, cum utero purulento. Pulmones demum erant corrupti & exulcerati; atque in pure quasi natantes, **HORSTIUS.**

OBS. 1608. Ancilla post *casum* gravissimum *ventris tumore* laborare cœpit; qui in dies in monstrosam accrevit magnitudinem; adeo ut post octo integros menses, *inter cruciatus*, lecto fuerit detenta, donec tandem obierit.

Examine subjecto cadavere, occurrit abdomen viginti supra centum aquæ libras, purulentæ & sordidæ, continens: nobilioribus visceribus labefactatis, vel putredine consumptis. **HANNÆUS.**

OBS. 1609. Quidam inappetentia laborans, cum *vomitū purulento*, sæpius recurrente, *gangrana in utroque pede* corripitur; qua velociter progrediente, absque dolore, tandem post tres menses a primo vomitu purulento, e vita migravit.

Secundo cadavere, omnia viscera labefacta & corrupta, ac fœtidissima deprehendebantur. **DODONEUS.**

OBS. 1610. Quidam *febre maligna* laborabat cum *dolore ventris* continuo & *acerbissimo* ad hypochondrium dextrum; siti immani, & vigiliis perpetuis: quibus, accedentibus sudoribus frigidis, aliisque gra-

vioribus symptomatibus, e medio tollitur.

Reperiebantur hepar & lien putrida, non secus ac intestina tennia, quæ perforata deprehendebantur: Similis ferme læsio animadvertitur in omento & mesenterio. **MOUTON.**

OBS. 1611. In cadavere cujusdam virginis quatuor & triginta annorum, quæ per sexennium *hydrope* afflicta fuerat, reperiebantur præter humoris serosi & subflavi octo & quadraginta mensuras, & maximam viscerum corruptionem, glandulæ circa mesenterium, ad pomi magnitudinem accedentes, purulentæ, quasi materia plenæ. **HELVIGIUS.**

OBS. 1612. Quidam *variis morbis*, & *immanibus doloribus*, per tredecim annos detentus, tandem macie confectus fatiscit.

Lustrato corpore solum cor illæsum reperiebatur: cæteræ partes erant putrefactæ, & magnum fœtorem spargebant. Renes lapidibus scatebant; & pedes magis quam in leproso squallidi erant. **FABER.**

OBS. 1613. In cadavere cujusdam fœminæ duorum & septuaginta annorum *hydrope ascite* sublatæ, invenitur in abdomine maxima ichorosæ & purulentæ materiæ copia, vel ad quinque & triginta mensuras. Venterculus & intestina, hepar, & lien; renes & vesica uredine & situ correpta deprehendebantur. **SCHULTERUS.**

OBS. 1614. Instituta sectione cujusdam *leprosi*, cujus artus inferiores stupendum in modum erant squallidi, solum cor inculpatum occurbat. Cætera viscera erant putredine defœdata. **VVILLISIUS.**

Ad traditas accedunt observationes **Lib. I. 1650. Lib. II. 363, 859. Lib. IV. 149.**

ARTICULUS VIII.

LÆSTO-
NES GE-
NERALES;*Viscera syderata.*

OBS. 1615. Mulier *angina gangranosa* corripiebatur. Tunica oris linguæ & œsophagi in crassas pelliculas, & glutinosas abibat. Ætus corporis erat ingens, cum siti immani. Urina continebat materiam fursuraceam, dein pelliculas puri intermixtas. Aderant singultus & ructus assidui. Præ dolore & astu præcordiorum, tanquam parturiens, clamitabat. Supervenit ventris torsio. Fæces purulentæ & foetidissimæ dejiciuntur. Sanguis demum per os & anum erumpit; & post viginti dies, inter acerbissimos cruciatus extincta est.

Sectio cadavere, universa fere viscera nigerrima deprehenduntur, vel suppuratis pustulis plena. GEMMA.

OBS. 1616. Quidam *febre maligna* laborans, omnibus in deteriora ruentibus, biduo ante obitum, de astu viscerum immani conqueritur; cujus ardorem externo ac culinario igni nihil cedere ajebat; donec latius serpente veneno, miserrimam vitam cum felici morte commutavit.

Omnia viscera conspiciebantur nigricantia & sphacelata; quin & ipse ventriculus adeo computruerat, ut sine ruptura, digitis atrectari nequiverit. HEILMANNUS.

OBS. 1617. In cadavere puellæ octennis *peste* raptæ occurrebant pustulæ gangrænosæ circa orificium ventriculi. Carbunculus ingens e peritoneo prope lienem exsurgens. Similem tumorem exhibebat pancreas. Renes maculis & pustulis gangrænosus defædabantur. Cor demum & vasa atro sanguine turgebant. COUZIER.

OBS. 1618. Inter sectionem virginis viginti annorum *peste* sublata, pleura & pe-

ricardium varias gangrænas notas exhibebant; non secus ac cor mole maximum. Pulmones etiam nigricabant. Cyliis felleæ & stomachus bilem atram recondebant, hepate solito majori. Mesenterium passim gangrænosum occurrit. Vasa demum cerebri sanguine atro turgebant. SOULIERS.

OBS. 1619. In cadaveribus nonnullorum *peste* intra viginti quatuor horas raptorum, reperiabantur viscera, tum pectoris, tum abdominis livida & nigricantia; vel colore rubro saturato; quibus scilicet perspicuæ erant inflammationis gangrænosæ notæ. Vasa insuper sanguine nigro scatebant. SOULIERS.

OBS. 1620. Cultro anatomico subiecta cadavera variorum *morbillis* sublatorum exhibebant viscera pectoris & abdominis, maculis purpureis vel lividis signata. Vesicula fellis bile atro-viridi turgebat. Reperiebatur denique serum saniosum stagnans, tum in pectore, tum in abdomine. CHIRAC.

OBS. 1621. Lustratis interaneis variorum *febre semi-tertiana* extinctorum, reperta fuere viscera abdominalia, imo & pectoralia, nigra & sphacelata. GEMMA.

OBS. 1622. Sectio cadavere cujusdam *fulmine tacti*, reperiabantur præcipua viscera; cor nempe, hepar, lien & tunica intestinalis syderata. GILBERTUS.

Ad traditas referri debent observationes Lib. I. 785, 897, 1479. Lib. II, 300, 304, 640, 770.

ARTICULUS IX.

Viscera transposita.

OBS. 1623. Puer octodecim menses natus, cujus corporis habitus *subtumidus*, colorem citrinum præ se ferebat; cum maximo capite, *respiratione anhelæ* conflictabatur. Pergente morbo occubuit.

Cadavere cultro anatomico subiecto, magna deprehendebatur colluviei serosæ copia in abdomine, cum epiploo corrupto. Insuper viscera annotantur transposita: hepar

scilicet sinistrum latus occupabat, lien in dextro erat situs; & sic de cæteris abdominis visceribus. Idem etiam observatur in pectore ratione cordis, cujus apex ad dextrum latus vergebat. CARONIUS.

De Visceribus crusta obductis. Vide observ. Lib. I. 947, 1497. Lib. II. 723.

SECTIO DECIMA-QUINTA.

DE TUMORIBUS IN ABDOMINE.

ARTICULUS I.

Aneurisma abdominis.

TUMORES. OBSERVATIO 1624. Vir octo & triginta annorum casu ab alto gravem *confusionem* paritur in abdomine. Dein de *acerbis ventris doloribus* querebatur; sanguinemque grumofum per alvum per tri dum exonerabat. Opportuna cura intra sex septimanas convaluit. Post biennium denno cœpit ægrotare: *difficiliter respirabat*; obtundebatur acies oculorum: sensus tabescebant; vires concidebant, cum faciei pallore. Postea accedebant *animi deliquia* & vehemens perſentiebatur *pulsatio in abdomine*. Interea urget tussis; respiratio fit anxiosa, cum pulsu debili & inæquali: molestior sensum fit abdominis pulsatio. Postquam hujusce truculenti morbi vicissitudines per biennium expertus esset, tandem syncope rapitur.

Mesenterium inflammatum, lacerum &

exulceratum deprehenditur, incumbens aneurismati aortæ: pugni magnitudinem excedenti, inter arterias emulgentes & iliacas sito. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 1625. Quidam laborabat frequentibus *animi deliquiis* & vagis *ventris doloribus*, cum febre continua, nullis accessibus distincta, pulsu inordinato & duro, insigni extenuatione, & urinis crassis. Tandem ingruunt *oppressiones*, quæ *lypthyimias* post se trahunt, & mortem.

Sectione cadaveris apparuit aneurisma aortæ, paulo supra iliacas. Continebat hic tumor crassissimos polypos, qui sanguinis fluxum versus iliacas impedire videbantur. Aderat insuper extravasatio sanguinis intra tunicas mesenterii; & maxima sanguinis effusi copia circa renes, FANTONUS.

OBS.

OBS. 1626. Mulier trigefimum tertium ætatis annum agens, vino & ingluvie de-dita, febrem incurrebat, siti, cibi fastidio, vigiliis, orthopnæa, & corporis jactatione stipatam. Aderat *pulsatio vehemens supra ventriculum*, qua in dies auferente, diutinos labores, & extremum virium detrimentum jam passam, mors occupavit.

Lustrato cadavere, cœliaca sese obtulit ita dilatata, ut compressum pugnum admitteret; in quo sinu sanguis abunde stagnabat ater, grumofus; cruoris in putredinem abeuntis imaginem præ se ferens. LARCHEUS.

OBS. 1627. Quidam querebatur de dolore in regionibus ventriculi & renum, cum ardore & pulsatione. Accedit æstus totius corporis, & præsertim plantarum pedum molestissimus. Accedunt *insultus epileptici*, virium languor, & mors.

Inveniebantur ventriculus & intestina flata turgida. In dextro rene calculus latitabat: in sinistro vero aderat vesica aqua turgida ad nucis juglandis magnitudinem accedens. Arteria magna spinæ incumbens tantæ erat amplitudinis ut binos pollices admitteret. DORINGIUS.

OBS. 1628. Quidam pro variis agitudinibus decumbens; qui tamen nec de dolore abdominis, nec de ponderis sensu, nec de spirandi difficultate querebatur; paulo post prandium repente obiit.

Ventre aperto, in conspectum venit ingens aortæ aneurisma, in superiori abdominis parte situm, & ad pectus ascendens, in cujus cavo disruptum erat. Adeo ut latus pectoris sinistrum effuso sanguine esset repletum. Superiores lumborum vertebrae cum inferioribus dorsalibus carie erant exsæ. MORGAGNUS.

OBS. 1629. Vir quinque & triginta annorum post casum ab alto, acerbis dorfi & lumborum doloribus prehenditur; adeo ut per octo menses cubare cogeretur. Interea intumuit latus sinistrum infra costas, cum quadam pulsatione; tumente subiecto cru-

re. Inciso tumore ab inepto chirurgo, lar-ga sequitur sanguinis profusio, & intra horæ quadrantem moritur æger. TUMORES.

Referato abdomine, ingens reperitur aneurisma aortæ, a diaphragmate ad pel-vium se extendens. CL. MORGAGNUS.

OBS. 1630. Quidam de summo dolore ad spinam dorfi, per annum integrum, querebatur; cum suspitione *luis venereæ*. Hinc pluries adhibita fuit hydrargyrosis, sine successu. Tandem erumpente a superioribus & inferioribus ingenti sanguinis copia extinguitur.

Exenterato cadavere aneurisma comper-tum est in magnæ arteriæ divisione in ilia-cas; qua parte spinæ incumbat. BAL-LONIUS.

OBS. 1631. Instituta sectione cadaveris cujusdam, qui per tres annos, miro, & incognito affectu conflictabatur, cum pul-satione vehementi super umbilicum, depre-hendebatur aorta duplo solito major ac san-guine nigro & concreto repleta. Cor etiam majus quam par erat inventum est. Hepar demum conspiciebatur ingens uti videba-tur, læsum. BONTIUS.

OBS. 1632. Quidam mingendi difficultate tenebatur, nonnunquam accedente ge-nuina ischuria: pergente morbo cum nonnullis remissionibus, tandem derepente e medio tollitur.

Subitæ cladis causa reperta est scilicet aneurisma disruptum. Valde enimerat di-latata aortæ pars quæ valis urinariis sub-jacet. BALLONIUS.

OBS. 1633. Quædam vetula jampridem variis ventris doloribus, diversisque aliis symptomatibus conflictata, tandem fatis cessit.

Lustrato cadavere, inveniebatur in ab-domine aneurisma aortæ, quod pugni cras-sitimi longe superabat. Tunica arteriæ di-latatæ, tanta duritie pollebat, ut offesa appareret. FALLOPIUS.

Tumores scirrhoferi.

OBS. 1634. Juvenis duorum & viginti annorum, athletico & florido corporis habitu gaudens, & admilarius, *sarissimo in abdomine dolore subito corripitur*; præsertim circa regionem lumbarem; cum nonnulla *luis venerea* suspicione. Persistente & crescente morbo per tres menses, gravi terrore acerrime commoveatur, & in *fabrem acutam* incidit. Exacerbantur *abdominis jam protuberantis tormina*; lotio parce fluente. Post nonnullos dies fugatur febris, & cætera mitescent symptomata: sed paulo post recurrit morbus truculentior, qui dein in eodem fere statu persistit; cum ferocissimis exacerbationibus noctu redeuntibus; inter quas, tantam tyrannidem exercebant dolores, ut furibundus æger totas ædes ejulatu expleret. Tum abdomen ab convulsos musculos duritiem quasi *saxeam præ se ferebat*. Sed inter remissionem *tumor in epigastrio*, prope hepar durissimus tactu percipiebatur. Interea accedit spirandi difficultas; excernuntur *sputa cruenta*, & tandem die vigesimo a febris ortu obiit.

In apicem venit reserato abdomine tumor ingens conglobatus; quasi e variorum tuberculorum congerie exurgens; omnibus vertebris lumbaribus incumbens; quem traiciebant aorta & vena cava. Ossâ tamen integra, & nulla carie tacta occurrebant. Tumoris involucrium crassissimum erat & callosum; ejus substantia spongiosa variis cavernulis, succis diversæ indolis repleta intermixta. Pulmones insuper erant infarcti & tuberculosi, E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1634. (a) Mulier sexaginta annorum, de inappetentia, siti, doloribus in abdomine, & præsertim in regione lumbari, cum alvo adstricta querebatur. Urina pauca ægre excernebatur. Dein accedunt *anxietates & lypothymia*: pedes dolore afficiuntur & contabescunt. Sub hoc rerum statu erumpit vomitus cum dolore stomachi. *Tumet abdomen* cum pulsu nonnun-

quam intermittente & tremulo; ac demum fatis cessit.

Præter majorem aquæ copiam reperitur hepar tuberculosum, durum & exangue. Cystis fellea tres calculos latici sordido innatantes fovebat. Mesenterium erosum & gangrænosum. Omentum, pancreas & ovarium dextrum scirrhoferi hydatidibus scatēbant. E postica parte uteri excrevit scirrhus ingens ad renes & anum pertingens. Renes exulcerati & fere absumpti conspiciantur. CLAR. BAADERUS.

OBS. 1635. Vir duorum & triginta annorum *contusionem in lumbis* passus erat; ubi dolor post biennium cum *colico dolore*, vomitu, dolore ischiatico & dysuria; quibus tractu temporis accesserunt *spirandi difficultas*, tussis continua, & violenta, cum marasmo. Ac demum suppressa per triduum expectoratione occubuit.

Mesenterium macilentum & transparens erat; circa cujus exortum ingens apparuit tumor, qui intestina in latus dextrum retruserat: protendebatur ab appendicibus diaphragmatis ad os coccygis atque ad umbilicum, & lumborum vertebris fibrosa connectione firmiter adhærebat aortam & venam cavam involvens sua mole. Longus erat pedem unum, sex polices latus, quinque crassus: pendebat septem circiter libras. In frustra dissectus hic tumor glandulosus apparuit & carneus. Aperto demum thorace inveniebantur pulmones innumeris ferme tuberculis scatentes; quorum majora ad uncias duas accedebant. VAR-THON.

OBS. 1636. Quidam *lue venerea* laborans, de doloribus vagis, præsertim in capite querebatur. Frustra bis adhibetur hydragryosis. Morbo progrediente accedit *dysuria molestissima*, cum *alvo adstricta*. Ille demum corripitur, cujus ratione propinatur libra una mercurii crudi; venter interea *tumet*, cum renitentia; ac tandem obiit.

Repe-

Reperitur latex subalbicans in abdomine; epiploon erat putridum; intestinum colon passim exulceratum & tribus in locis perforatum; cæcum simili labe affectum; ileumque inflammatum cum nonnullis gangrænæ notis. Ubique occurrunt globuli mercuriales. Hepar gangrænosum conspicitur. Hypogastrium sinistrum ingentem tumorem recondebat, inter vesicam & rectum situm; qui ex ossè sacro carioso ortum habere videbatur, libras duas & amplius pendens, cujus contextus glandulosus videbatur. **EX ACTIS LONDINENSIBUS.**

OBS. 1637. Virgo septemdecim annorum paupercula, cujus prava hinc erat victus ratio, conquerebatur de dolore circa fundum ventriculi; cum fæore narium adstantibus summe molesto. Postea venter tumet; deficit appetitus, cum œdemate crurum. Tandem fractis viribus, vitam cum morte commutavit.

Ichor flavus & subfoetidus in abdomine stagnabat. Epiploon putridum & partim consumptum comparuit. Intestina erant supra modum flatulenta. E pancreate erumpebat tumor scirrhusus insignis. Passim præterea occurrebant varia corpora scirrhusa, quasi strumosa. Mesenterium conspiciebatur scirrhusum; cum liene putrido. Pectus referatur exhibebat thymum scirrhusum; pulmones costis adnatos; pericardium crassum & sero turgens. **HARDERUS.**

OBS. 1638. Mulier sexagenaria, jam ab octennio abdomen tumidum & doloris expers gestabat; quod in tantam demum molem excrevit, ut duobus ante obitum mensibus coacta fuerit lecto se tradere. Tum accedente febre continua, cum acerbissimis doloribus in regione lumbari; mictu difficili, & alvo adstricta, extremum diem clausit.

Deprehendebatur tumor ingens e mesenterio erumpens, & vertebris hærens, ac etiam peritoneo in antica parte passim scirrhusus & cartilagineus. Variis loculis, materiam oleosam, melleam, sebaceam & puriculæ similem continentibus, confusus videbatur prædictus tumor. Hepar insuper scirrhusum occurrit; nec illæsa erant alia viscera. **PARÆUS.**

OBS. 1639. Mulier quædam post partum ventris intumescencia cum summa spirandi difficultate & pedum œdemate laborabat, quibus incrementibus faris cessit. **TUMORES.**

Referato ejus cadavere reperiebatur tumor steatomatosus plures libras ponderans ortum ducens e mesenterio; uterus e sede dimovebatur, hepar & lien minores solito erant, & diaphragma sursum pellebatur. **PORTAL.**

OBS. 1639. (a) Fœmina quadragenaria jamdiu querebatur de duritie circa uterum, cum dolore pungente & levi: aliquoties febricitavit. Tumor sensim increvit: accedunt dolor capitis & vomitus. Progrediente morbo tumoris dolor intensior evadit. Post decennium tandem febre acuta rapitur.

Referato abdomine, repertus est tumor capitis magnitudinem superans. Situm habebat in postica uteri parte; hinc rectum intestinum vehementer premebat: substantia carnosâ videbatur. Nullum præterea detegitur ovariorum vestigium. **VALSALVA.**

OBS. 1639. (b). In cadavere ancillæ diuturno morbo, cum maxima luis venereæ suspitione, conflata; & hæmorrhagia uteri sublata, inveniuntur ovaria scirrhusa. Dimidia fere pelvis replebatur scirrhus albo, duro & crasso, dextro uteri lateri adnato. In sinistro latere major scirrhus fuit ossi pubis, partibusque vicinioribus accretus, & intus purulentus. Alii præterea passim annotabantur scirrhii in abdomine. **CLAR. HALLERUS.**

OBS. 1640. Puer lactans, cujus dextrum ventris latus tumebat, cum suspitione hepatis scirrhusi, tandem macie confectus interijt.

In apicem venit excrecentia quædam glandulosa totam abdominis dextram partem implens, retrudens intestina sinistrorsum, & colon ipsum, æque ac hepar. Musculis abdominalibus, & spinæ, adnatus prædictus tumor, circa pancreas initium cœpisse videbatur. Magnitudo erat quantum ambæ manus capiunt. **E MISCELL. CURIOSIS.**

OBS. 1641. In cadavere mulieris, quæ per plures annos ingentem ventris tumorem

TUMORES. rem gestaverat, & pro *ascitica* habebatur, repertum fuit corpus quoddam scirrhum, totam imi ventris capacitatem implens, ventriculo, aliisque partibus circumjacentibus hærens. Pendebat hæc stupenda moles libras sex & sexaginta; crassa robustaque membrana obvestiebatur; ac materias adiposas, saniosas & sordidas recondebat. HORSTIUS.

OBS. 1642. Virgini viginti annorum, cum ex *suppressis mensibus* intumesceret venter, hydropis suspicio fuit oborta. Per quadriennium ita augetur *abdominis protuberantia*, ut vix ferendo oneri par esset; quæ tandem post diuturnos cruciatus pie decessit.

Deprehendebatur in abdomine carnea moles, ingens & rotunda, glandulis & pinguedine referta, ex uteri externa facie duobus crassis processibus enata; & quatuor supra triginta libras civiles pendens. PALMA.

OBS. 1643. Quædam magno tumore interno in ventre laborabat, cum dolore in dorso & ad sinistrum lumbum. Urinam difficile exercebat. Partes macie extenuantur; pedes sunt œdematosi; ac sinistrum crus obidet erysipela lethale.

Ad ventris referati centrum ingens apparuit tumor, viscera undique comprimens, pluribus in locis lividus, qui pendere videbatur e mesenterio. VALSALVA.

OBS. 1644. Vir alias vegetus, incidit in *gangranam utriusque tibiae*. Antea tibiæ & pedes assidue frigebant, & quasi stupore tenebantur. Paulo post obiit.

Invenitur tumor scirrhus circa venam cavam descendentem, ubi scilicet bifurcatur ad utramque tibiæ. Scirrhus in magnitudinem auctus ita constrixerat arteriam & venam; ut nullus ferme sanguis ad artus inferiores permeare posset. FABR. HILDANUS.

OBS. 1645. In cadavere cujusdam quadragenarii *ascite* extincti, in conspectum veniebant, præter aquæ sordidæ copiam, omnia intestina corpusculis albis, callosis & pinguibus obsita. Hepar cernitur durum, inflammatum & pallidum. Scirrhus demum occurrit ingens prope lienem, ab ejus mole compressum. HILDANUS.

OBS. 1646. Virgo triginta annorum ventrem summe protuberantem ab undecim annis gestabat. Aperto post obitum corpore, invenitur tumor ingens, quasi farcoma, dorso, & peritoneo hærens; sed uteri fundo præsertim adnatus. EX ACT. PHYS. MED. GERMANIÆ.

In hoc censu locum obtinent observationes Lib. I. 564, 568, 635, 1500, 1732. Lib. II. 153.

A R T I C U L U S III.

Tumores cystici.

OBS. 1647. Fœmina vitæ sedentariæ afflueta, *mensēs immodicos*, cum vaginæ prolapsu, patiebatur. Redux e thermis Badensibus, doloribus acerbissimis confligatur in abdomine, præsertim circa lumbos & uteri regionem; cum convulsionibus per intervalla recurrentibus. Sexagenaria major menstruum tributum adhuc persolvit; remanente vaginæ procidentia. Ultimo vitæ quadriennio, menstruīs deficientibus, convulsionēs & *cruciatus hyssericos*, in dies

vehementiores, perpeffa, in *tumorem abdominis & crurum* incidit. Sensim altius protuberante abdomine, semper decumbere tenetur ægra. Urinæ turbidæ sedimentum farinaceum deponabant. Pulsus erat celer & frequens; cum difficili respiratione. tandem corpore macie confecto, mors languoribus finem optatum imposuit.

Reperiuntur muscoli abdominales ad membranæ tenuitatem redacti. Tumor ingens occurrit in abdomine, dorso adnatus,

continens materiam saniosam, sæcibus vini rubri similem, ad pintas circiter duodecim. Grassissima & durissima tunica donabatur prædictus tumor; præter quem alii occurrebant pugni magnitudine, eadem illuvie turgentes. Omentum plane erat absumptum; mesenterium nonnihil inflammatum, & scirrhum; non secus ac pancreas. Uterus naturali quadruplo major totus etiam scirrhus videbatur: in vagina variæ observantur hydatides; & in cavo uteri plures molæ carneæ diversæ magnitudinis, quarum majores ovum aserinum æquabant. PEYERUS.

OBS. 1648. Vir sex & triginta annos natus colicis doloribus intestinorum, & paroxysmis nephriticis obnoxius, cum alvo adstricta; gravem contusionem patitur in regione renum, prope marginem ossis ilei; unde dolor vehemens, qui tamen postmodum fugatur. Post sex menses inter inducias, recrudescit hic dolor cum vigiliis & difficili decubitu in latus sinistrum. Contrahitur genu ejusdem lateris; tumor proximus testiculus, qui sensim scirrhus evadit cum febre lenta. Procedente morbo dolores sæviores in alias abdominis partes propagantur, & ad pectus pertingunt. Dein erumpit tumor scirrhus in cervicis latere sinistro. Tandem septimo mense obit.

Intestinum ileum prope os ilium sinistrum subviride occurrit. Lien mole amplior vicinis partibus arte hæret, ejus involucri ad cornu duritiem accedente. Pancreas erat scirrhus. Ren sinister duplo major extus exhibet ulcus saniosum. Plures insuper occurrunt tumores steatomatosi & canerosi, juxta lumborum vertebrae, circa receptaculum chyli; inter quos nonnulli ulcerosi eructabant saniem, qua partes viciniores lædebantur, & conspurcabantur. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1648. (a) Ancilla quinque & triginta annorum, post suppressam febrem tertianam, tumore molestissimo in hypochondrio dextro laborabat, quam sequebatur hydrops. Fugato hydropse, remanet tumor ultra scrobiculum cordis se extendens. Circa annum ætatis quinquagesimum recurrit hydrops, cum vomitu materierum viscidarum, inappetentia & oris amarore. Accedit tussis sicca, cum dolore gravativo in

regione ventriculi. Interea tument crura; respiratio fit difficilis, & cor haud raro palpitat. Dein se prohibet intertus accessio-
TUMORES
nibus febrilibus quotidianis stipatus; usque ad obitum.

Hepar mole majus & steatomatosum se præbet; e cujus parte convexa emergebat tumor saccatus ingens qui sex mensuras ad minimum continebat, quo depellebantur diaphragma, mediastinum cor & pulmones. Materiam opacam, purulentam & foetidam continebat, cui innatabant ampullæ diaphanæ ad capitis recens natimolem accedentes; quarum superficies innumeras hydatidulas exhibebat. Vesicula demum fellea pure turgebat. CLAR. BAA-
DERUS.

OBS. 1649. Juvenis septem & viginti annorum tumorem anomalum in parte interna femoris sinistri gestabat, qui molestissimus sectione auferitur. Anno elapso ab hac sectione in quamdam somnolentiam incidit, cum dolore circa coxendicem sinistrum; quam paulo post sequitur febricula cum siti & astu interaneorum, præsertim circa noctem; urgentibus vigiliis. Oculi sinister primo nebulosus sensim tumet & extra orbitam prorumpit cum cæcitate. Alvus erat adstricta & deficiebant vires; cum plures erumpunt tumores duri in capite, dorso, cervice, &c. Acrius sævit dolor coxendicis, cum pulsu duro & celeri, ac demum occubuit.

Præter tumores externos steatomatosos pectoris, occurrunt numerosiores in cavo pectoris, cum carie costarum & vertebrarum subjacentium. Innumera alia corpuscula scirrhusa circa vasa annotantur. Pancreas mole maximum & scirrhusum conspicitur. Alii insuper occurrebant tumores similis indolis, vertebrae & ossibus innominatis, carie læsis, insidentes. EX ACT. LONDINENSIBUS.

OBS. 1650. Vir quadragenarius emaciatum immensum abdominis pondus patiebatur, cum spirandi difficultate, & appetitu quasi canino. Exortus erat hic morbus ante biennium. Tumor ventris non mollis erat; sed quasi carnosus. Pedes œdemate tumeant; sed nulla percipiebatur fluctuatio in abdomine. Tandem lapsu ab alto enecatur.

Vix una aut altera aquæ libra in abdomine

TUMORES. mine deprehenditur; sed ingens cujusdam corporis moles, in superficie pinguedinem referens, conspiciendam se exhibuit: totum fere mesenterium occupabat monströsa hæc excrescentia, ponderis quinquaginta librarum. Tumorum anomalorum instar, diversas materias recondebant hæc massa. Præterea viscera abdominalia semi-putrida videbantur; & pericardium pertinacissime cordi hærebat. BONETUS.

OBS. 1651. Cuidam fœminæ venter novem mensium incremento tumuit; quibus sine puerperio effluentibus, spes prolis in *hydropem* mutatur. Quo procedente, accedit *spirandi & mingendi difficultas*. Crescente abdominis pondere standi & decumbendi facultas adempta est. Tandem *suppresso lotio*, suffocata interiit.

Deprehendebatur tumor ingens in abdominis cavo, mediis quasi immixtus pulmonibus a compulso diaphragmate. Secto ejus involucro membranaceo erumpunt vesicæ, & globuli membranacei plurimi cum magna vi aquarum. Tumoris tunica in nonnullis locis erat cartilaginea, ossea, imo & lapidea. Diversas materias, præter aquam, recondebant vesicæ, substantiam nempe sebaceam, caseosam, crassam; non secus ac in atheromate, & meliciredi. Pondus totius massæ quinque & quadraginta libras superabat. PEYERUS.

OBS. 1652. Puella tredecim menses nata insigni *ventris tumore &ensione* laborabat; quæ tandem, inter varias medicorum opiniones, satis cessit.

Secto cadavere, reperitur ingens abscessus in sinistro latere, e vertebrae lumborum sub liene ortum habens & libras decem pendens; e triplici cystide conflatus, recondens materiam; pulmentum, ova cocta, ficus, carnem, aliaque ejusmodi præter naturam, referentem. Duo alii conspiciebantur abscessus in dextro latere; alter sub hepate, alter prope pelvim, ejusdem indolis, sed minoris molis. Ab stupenda horumce tumorum massa, diaphragma ad claviculas impellebatur. Hinc minime mirum si suffocata abierit. CABROLIUS.

OBS. 1653. In cadavere virginis quinquagenariæ, quæ ab octodecim annos gestabat *ventrem stupenda & molestissima mo-*

le protuberantem, invenitur inter cutem & musculos abdominis tumor cysticus ingens ad genua usque fere descendens, & ab umbilico ortum trahens. Innumeris substantiis diversæ naturæ replebatur, carneis nempe, cartilagineis, lapideis; atque vesiculis aqua sublutea, materia adiposa, aliisque substantiis, turgidis. Aperto abdomine alia in conspectum venit cystis vertebris adnata, haud abfimilibus materiis fœta; præter aquam subrusam ad libras octo in abdomine stagnantem. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1654. Mulier triginta annorum, post gravem *abdominis contusionem*, de dolore continuo *hypogastrii* querebatur. Post plures menses increvit abdomen cum manifestis *fluctuatione*. Accedentibus in dies variis symptomatibus, post triennium extinguitur.

Lustrato cadavere in propatulum venit tumor cysticus, capitis humani molem longe superans, cellulis innumeris intus distinctus, sero sordido & purulento scatentibus. E fundo uteri callosi, & quasi lapidei, cui annectebatur, ortum ducebat hic tumor. Præterea conspiciebantur intestina, humore crasso & subviridi obducta, & invicem hærentia. DU CHESNE.

OBS. 1655. In cadavere mulieris quatuor & viginti annorum, *ascitica*, quæ a quatuordecim annis male se habuerat conquesta semper de *precordiorum dolore & summa gravitate* imprimis ab assumpto cibo & potu; præter aquæ suberventæ & fœtidæ copiam, occurrit tumor enormis in epigastrio, & regione umbilicali; qui ab omnibus hærentiis solutus quinque libras pendebat. Partibus vicinis arde hærebat; hepatis scilicet, ventriculo, duodeno, jejunio, pancreati, &c. Hepar insuper varios abscessus recondebant. BLASIUS.

OBS. 1656. Puella quatuordecim annos nata, ante menses octodecim *ventris intumescencia* laborabat; quæ sensim increfcens, tandem illam ad libitinæ rationem duxit.

Inter cadaveris exenterationem invenitur tumor ingens in tuba dextra, vas spermaticis & omento hærens; passim cartilagineus imo & osseus, Diversas materias
stæa.

ſteatomatum inſtar recondebat; inter quas nonnulla occurrunt pilorum glomeramina. Hepar mole amplius nonnihil erat purulentum. BLASIUS.

OBS. 1657. Vir quatuor & ſexaginta annorum, jampridem *ventris doloribus* conſiſtatus; poſt ingluviem *vomitum* corripitur, cum ſæviſſimis ventris torminibus. *Accidentibus animi deliquiis*, brevemigrat ad ſuperos.

Inteſtina ultra modum tumebant; & prima abdominis ſectiōe foras cum impetu proſiliebat, nonnullas inflammationis notas præ ſe ferentia. Conſpiciebatur in abdomine tumor quidam cysiticus, anomalus, materiebus liquidis, mollibus & duris, ac diverſæ naturæ ſæctus; præcipuam cavitatis partem occupans; qui e meſenterio ortum trahere videbatur. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1658. Cuidam mulierculæ *abdomen* per octo annos *intumuerat*; urinis parce fluentibus & alvo plerumque ſoluta. Accedebat *creſcente ventre*, atrophia cæterarum partium. Biennio ante obitum *apoplexia* corripitur, ſuccedente hemiplegia. Tandem ingruente *affectu iliaco*, e medio tollitur.

Præter aquæ limpidx libras quadraginta, cum variis hydatidibus, reperiēbatur in hypochondrio dextro tumor ingens, coſtis ſpuris adnatus, ponderis viginti librarum & humore limpidorepletus. Similis tumor in alio latere coſtis ſpuris etiam hærens, & octodecim librarum, ſerum turbidum & ſubcruentum continens conſpicitur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1659. Mulier quadragenaria major *tumorem abdominis*, ſenſim per ſex annos adauctum geſtabat, qui ſub primis temporibus pro graviditate habebatur. Inter ea moles ingens ad paracenteſim devenire cogit; qua intra quatuordecim menſes, duodecies celebrata ſexcentæ libræ colluviei ſeroſæ nonnihil ſæctidæ, evacuebantur.

ſecto poſt obitum corpore, occurrat tumor ſteatomatoſus, parti internæ umbilici adnatus; baſi duos tranſverſos pollices lata. Varias cellulas diverſis materiebus ſcatentes recondebat prædictus tumor, octo li-

bras pendens. EX ACTIS EDIMBURGENSIB.

TUMORES.

OBS. 1660. Vir ſexageſimum ſextum ætatis annum agens *tumorem* geſtabat haud exiguum *circa inguen ſiniſtri lateris*; quo in dies creſcente, tandem accedit iſchuria lethalis.

Reperiuntur peritoneum putridum & omentum plane abſumptum. Prope ſiniſtrum veſicæ latus tumor comparuit capitis virilis magnitudine, veſicæ, recto & oſſi pubis adnatus. Erat merum ſteatoma continens ſubſtantiam mollem, butyro congelato æmulam, cum parva ſanguinis copia. Veſica nonnullos ſanguinis grumos etiam recondebat. BARTHOLINUS.

OBS. 1661. Vir jampridem *calculo laborans*, tantæ copię lapides & lapillos cum urina excrevit, ut aliquot ſcatulos adimplerent a liberis ſervati. Tandem doloribus acerbisſimis attritus in totalem *lorii ſuppreſſionem* incidit, & nono die interiit.

In renibus parvuli & pauci reperiuntur lapilli. Ureter dexter calculo daſtyloformi obturabatur. Occurrit prope veſiculam ſelleam ſacculus hepatis adnatus, innumeros calculos forma ſeminis tritici turcici, recondens. E medio huius ſacculi conſpiciebatur ductus quidam, inſtar ureteris, ad veſicam tendens. POLISIUS.

OBS. 1662. Quidam tuſſi ſicca erat vexatus, diarrhæa diuturna & macie conſectus, cum *tumore infra nothas coſtas* in jecoris regione, quem commode pertractare licebat, quibus exacerbatis ſupremum diem obiit.

Aperto mortui cadavere, in apicem venit tumor pendulus, annexus muſculis lumbaribus lateris dextri, capitis vitulini magnitudine, cui plurimæ adnatæ erant cysitides; aliæ materia pulti ſimili reſectæ, aliæ ſubſtantia ſebum, lardum, vel mel reſerente. Inſuper aqua ſtagnabat in abdomine, ad menſuras duas Parienſes. LAGNEAU.

OBS. 1663. Mulier, cujus menſes nunc inordinati, nunc ſuppreſſi erant, *tumorem* moleſtiſſimum in *regione pubis* jampridem geſtabat. Tandem macie conſecta obiit.

Exenterato cadavere, præter omentum putridum reperiēbatur tumor ligamentis uteri prope fundum adnatus, qui magnitu-

H h di.

TUMORES. dinem capitis virilis adæquabat; diversas substantias, serosam nempe, gelatinosam, sebaceam & purulentam recondens; cujus superficies variis hydatidibus obrita erat. REISELIUS.

OBS. 1664. Cuidam virgini post *casum ab alto*, exurgit tumor *lienis regionem occupans*, qui in dies incrementum sumit. Post sex menses appetitus languet, vires deficient; & de *dolore lumborum* conqueritur ægra; quæ paulo post naturæ debitu solvit.

Aperto cadavere, pinguem quamdam molem in sinistro latere præcipue latitantem, & intestinis incumbentem exhibuit abdomen. Decem libras ponderabat prædictus tumor cysticus. FROMANNUS.

OBS. 1665. Quædam mulier *ventrem summe tumidum* per multos annos gestans, cum consumptione totius corporis; tandem latis cessit.

Exhausta abdominis aqua inventus est tumor insignis, & latus, cute valida circumductus, & pluribus eminentiis præditus. E genere anomalorum varias materias continebat; pinguedinis nempe, glutinis albi, sanguinis subnigri, & fætidæ substantiam æmulantes. PALMA.

OBS. 1666. Mulier sexagenaria a multis mensibus *tumore quodam circa umbilicum cum dolore gravativo* ad dorsum & mingendi difficultate laborabat. In dies crescebat tumor; donec tandem obierit ægra.

Aperto abdomine, occurrit tumor stupendæ molis, qui basim habebat in mesenterii centro, cum arctissima adhæsiōe ad finem intestini coli; qui scilicet præter materiam steatomatosam quam in variis locis continebat, substantiam firmiorem recondebat. VALSALVA.

OBS. 1667. Lustrato cadavere cuiusdam puerperæ duorum & triginta annorum, cujus *venter a suppressis lochiis intumuerat*, reperitur latex subluteus stagnans in abdomine. Præterea in proptulū venit tumor quidam cysticus, hydatidibus oblitus, peritoneo prope umbilicum adnatus, qui majori materiæ purulentæ copia scatebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1668. Vir quadragesimum ætatis

annum agens *obstructione alvi* laborabat; qua ingravescente erumpit *vomitibus*, nulla arte sedandus. Quo pergente sensim in atrophiam incidit æger, quātandem confectus obiit.

Repertus est in abdomine ingens abscessus, quem vocant steatoma, cujus magnitudo ad ovum anserinum accedebat. CAMERARIUS.

OBS. 1668. (2) In cadavere pueri bimestris, qui tumorem ab umbilico ad vesicam usque protractum gerebat, reperiēbatur aquæ magna quantitas stagnans in cavitate urachæ, quæ videbatur conflata quatuor ligamenti umbilicum versus connexis & e contra divaricatis prope vesicam, in cujus substantia musculosa firmiter adhærebant. PORTAL.

OBS. 1669. In cadavere cuiusdam hydro-pici, qui a septem annis *abdomen mole portentoso* gestabat, invenitur sacculus ingens, uberrimo aquæ proventu distentus, e peritoneo oriundus; sub quo latitabant viscera; præter quem in conspectum veniebat in regione hypogastrica steatoma, pendens duas & quinquaginta libras. SCHEFFERUS.

OBS. 1670. Quidam e lapsu ab equo *contusionem* passus est *circa lumborum regionem*. Dolor invadit partem affectam; & per biennium identidem exasperatur. Tandem exhaustis viribus, vitam cum morte commutavit.

Exenterato cadavere ingens apparuit tumor, circa mesenterii exortum, vertebris lumborum fibrosa connexionē firmiter hærens. VVARTON.

OBS. 1671. Mulier quinquagenaria per triginta annos patiebatur in *abdomine dolorem*, quasi diceret matricalem. Tandem *vulvulo* correpta die nono ad plures abiit.

Sccto cadavere reperitur tumor annexus recto intestino: erat e genere cysticorum; atque recondebatur pinguedinem, sebum, ossa, dentes, & capillos. BOSCUS.

OBS. 1672. In cadavere vetulæ quæ *continuo alvi fluxu* per sex hebdomadas laboraverat, reperitur sub ventriculo, tumor cysticus magnus & rotundus, ovi anserini magnitudine, materiam pinguem, mel-
leam

team & gypseam continens; cum nonnullis gangrænæ notis, in tubo intestinali. Pericardium insuper flatu distendebatur. BARTHOLINUS.

OBS. 1673. Lustrato cadavere cujusdam viduæ, quæ multis abhinc annis, *abdomen alte protuberans* gestaverat,prehenditur ingens steatoma, quod e pauce erumpere videbatur; & stateræ impositum sex & viginti libras ponderabat. FONTANUS.

OBS. 1674. Secta muliere quæ *hydropica* credebatur; occurrit in abdomine massa durissima proprio involucre obducta;

quæ continebat aliquot nigricantis & foetidissimæ aquæ amphoras; cum crassis humoribus, & concreto sanguine. HILDANUS. TUMORES.

OBS. 1674. (a) Introspecto cadavere virginis cujus *venter tumebat* cum suspitione hydropis; in apicem venit corpus quoddam; ex pluribus abscessibus confiatum; materia quadam sebacea, alteriusve sortis, scatentibus. BALLONIUS.

Pro affinibus haberi debent observationes Lib. I. 1045, 1767. Lib. II. 313, 782. Vide insuper *Tumores ventriculi, omenti, intestinorum, &c.*

A R T I C U L U S IV.

Tumores vesiculares.

OBS. 1675. Mulier trium & quadraginta annorum, multipara, post septem menses a suppressis mensibus de *duritie & immani pondere in regione pubis* querebatur. Venter ultra modum *protuberabat*, cum cruribus oedematosis. Facies erat pallida, & difficilis respiratio, cum pulsu frequenti. Imo ventre accuratori examini subiecto, tactu exploratur quidam tumor supra pubem, dolore molestissimus, cum stagnatione manifesta cujusdam colluviei in abdominis cavo. Pergente morbo, & incrementum fumente ventris intumescencia, devenitur ad paracentesim, cujus ope educitur materia quædam mucosa, substantiæ crassiori & melliformi intermixta. Interea macie & febre lenta, cum exacerbationibus serotinis confecta ægra, ventrisque mole oppressa, alteram paracentesim expostulat; qua incassum celebrata, post triduum obiit.

Abdomen prima sectione exhibet corpus adiposum inter segmenta & musculos situm, putriditate & purulentia defœdatum. Referato abdomine occurrit præter colluviem fordidam tumor cysticus in regione hypogastrica ad umbilicum ascendens; qui innumeros folliculos serosos, & purulentos continebat. Præterea epiploon cum

portione proxima coli erat putridum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1676. Quidam de variis in *abdomine tumoribus, dolore stipatis* jamdiu querebatur. Tandem in *ischuriam* incidit, quæ paulo post, exquisitoribus præsiidiis frustra adhibitis, enecatur.

Referato abdomine, in conspectum venit tumor sacciformis, cujus diameter ad octo pollices accedebat; vesicæ fundo adnatus, arctèque intestino hærens, hydatidibus replebatur prædictus saccus. Quo exhausto, alius occurrebat, ex ipsamet vesica etiam emergens, similibus hydatidibus turgidus. Binis hisce tumoribus compressa vesica, & dilatari nescia unum vel alterum urinæ sebruentæ cochlear duntaxat continebat. Sacci ejusdem naturæ, numero quinque, etiam hepatis, alias sano, hærebant. Lien scirrhusus capsulam habebat cartilagineam, & varias quoque hydatides colligebat; quæ passim etiam occurrebant in aliis locis. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1677. Vir quadragesimum quintum ætatis annum agens, laboribus arduis assuetus, & herniosus, *doloribus colicis* per-

TUMORES.

totum abdomen sævientibus subito corripitur; qui sensim, & per plures dies exasperantur ut demum decumbentem illuc mittunt unde negant redire quemquam. Partes ilei & omenti in sacco hernioso contenti, gangræna tactæ reperiébantur. Hepar totum purulentum occurrit. Præterea observatur tumor ingens in regione lienis, ad cucurbitæ magnitudinem accedens; hærens lienis, diaphragmati & intestino collo, innumeris, vel supra centum, hydatidibus fœtus; qui uti videbatur ortum ducebat a liene. E DIARIO ERUDITORUM.

& viginti annorum, quæ per plures annos, ventrem mirum in modum protuberantem gestabat, reperiébatur in cavo abdominis copia feri fœtidi & purulenti. Occurrit supra regionem umbilicalem faccus ingens, amplitudinem abdominis fere æquans. E diaphragmate in cavitatem pectoris depulso, originem mutuari videbatur. Innumeras, vel supra ducentas hydatides continebat sero purulento & fœtido innatantes. EX ACT. PHIS. MED. GERMANIÆ.

OBS. 1678. In cadavere mulierculæ sex

Id genus tumoris exemplum exhibet observatio Lib. II. 153.

ARTICULUS V.

Tumores cancrofi.

OBS. 1679. Vir undetriginta annorum, vino & fumo fistulari deditus post gravem contusionem in hypochondrio sinistro, doloribus colicis sæpius conflabatur. Tandem febre prehenditur, cum vigiliis & dolorum exacerbatione. Accedunt nausæ: alvus adstringitur. Dein dolores qui totum abdomen pervadebant, renibus & ureteribus præcipue infigi videntur. Interea erumpit tumor, in umbilico, sensim ad pugni magnitudinem accedens. Omnia in pectus ruunt; & sub finem tertii mensis obiit.

Inter sectionem cadaveris reperitur tumor ingens scirrhusus & cancrusus, vertebris lumbaribus adnatus, dimidiam abdominis partem replens, & ponderis quinque librarum. Nonnullæ hujusce sarcomatis partes ulcerosæ & gangrænosa eructabant virulentam saniem, quæ viciniores partes inquinabat & defœdabat. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1680. Mulier quinque & triginta annorum, tabida, ventris intumescens,

sensim crescente per triennium laboraverat. Durum valde abdomen, quasi lapideam constitutionem exterius referebat, ubi manu attingebatur.

Aperto abdomine, nulla occurrunt vestigia pinguedinis, membranarum & musculorum abdominalium. Hæc omnia in alienam substantiam erant commutata, cuius crassities, facta dimensione ab umbilico ad interiora ventris, ad ulnæ dimidiæ longitudinem accedebat. Extus cartilaginea, intus cancrofa videbatur prædicta substantia. BLASIIUS.

OBS. 1681. In cadavere mulieris septuagenariæ hæmorrhagia uteri sublatæ, reperitur in abdomine tumor melonis molem superans, cum maculis gangrænosus; humore quodam mucoso & cruento scatebat prædictus tumor: ac stagnabat materia purulenta copiosa in abdomine. Vesica insuper passim gangrænosa occurrit. HARTMANNUS.

ARTICULUS VI.

TUMORES.

Anthraces in abdomine.

OBS. 1632. Vir triginta annorum, temperamento melancholico, tumore parotidum, & *bubone pestilentiali* in inguine sinistro corripitur. Resolutis hisce tumoribus bene se habere videbatur; cum post quindecim dies recurrit bubo, nulla arte in suppuratum adducendus. Interea erumpunt exanthemata purpurea in pectore, & quarto die accedit mors.

Exenterato cadavere epiploon maculis purpureis obsitum conspicitur: lien subviridis & mole major. E diaphragmate sinistro prodibant plures anthraces, & pustulæ gangrænosæ. Ex hepate scirrhus etiam erumpebat anthrax. Vesicula fellis inflammata, anthrace etiam defœdata, turgēbat bile viscida & nigerrima. Varii in-

super tumores ejusdem indolis observantur in intestinis renibus & peritoneo prope vertebra. Pulmones etiam ingentem anthracem exhibebant. COUZIER S.

OBS. 1633. Vidua quinque & quadraginta annorum, horrore, succedente *febre pestilentiali*, cum dolore capitis, & virium defectu, corripitur. Erumpunt maculæ purpureæ circa pectus. Tertio die ingruit vomitus, & paulo post moritur.

Lustratum cadaver passim exhibebat, tum in pectore, tum in abdomine, pustulas gangrænosas, instar carbunculorum. Ventrículus insuper inflammatus humorem viridem recondebat. COUZIER S.

ARTICULUS VII.

Abscessus in abdomine.

OBS. 1634. Quidam senex pluribus ab hinc annis dolore continuo circa regionem ossis sacri, cum ardore urinæ, & *mingendi difficultate* afflictus fuit. Quibus pergentibus & exacerbatis, tandem obiit.

Instituta cadaveris sectione invenitur circa regionem ossis sacri, ea nimirum parte qua vena cava bifurcatur, abscessus ingens, qui præter materiam fœtidam, sanguinem coagulatum continebat, cum carie ossis sacri. Vesica præterea quatuor lapides fovebat. HILDANUS.

OBS. 1635. Quædam fœmina post intemperatam veteris fontanellæ excisionem, incidit in *spirandi difficultatem*; paulo post intumuit totum corpus. Ingravescente tandem asthma; viribusque morbi diuturnitate fractis interiit.

Exenteratum cadaver exhibebat in late-

re sinistro, & superiore abdominis, abscessum apertum, ex quo magna fœtidissimæ saniei copia effluxit. BLANGARDUS.

OBS. 1636. Puella in levem febrem incidit, *tertiane intermittenti* haud dissimilem, nullo dolore stipatam. Accedentibus dein animi deliquiis, cum quibusdam horripilationibus, subito extinguitur.

Aperto abdomine magna puris copia circa uterum inventa est, quæ ad superiores usque partes redundabat. JACOTIUS.

OBS. 1637. Mulier ab *excicata fontanella*, brevi *spirandi difficultate* prehenditur. Procedente morbo tumet venter, & pedes fiunt œdematosi. Urget oppressio pectoris; donec tandem fatis cesserit.

Inter sectionem cadaveris in propatulum venit abscessus ingens, juxta lienem situs, & sa.

— & sanie fœtidissimam continens. HOR-
TUMORES. STIUS.

OBS. 1683. Quædam matrona *hydropē* lā-
borans, de *dolore lateris dextri* sæpius con-
querebatur, cum difficillimo decubitu in
aliud latus. Tandem ingravescente morbo
interiit.

Gadaver cultro anatomico subiectum ex-
hibebat in dextra abdominis parte absces-
sum ingentem pure fœtidissimo repletum,
& hepatis adnatum. BARTHOLINUS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib.
I. 409, 346 (a). Lib. IV. 171, 193.

A R T I C U L U S V I I I.

Tumor ab adunatis intestinis.

OBS. 1689. Cuidam *venter intumuerat*,
cum hydropis suspicione. Post copiosas vo-
mitiones depleri videbatur abdomen; re-
manente tumore duro in *hypogastrio*, quo
manu compresso, flatus per inferiora ex-
cludebantur. Interea perstabat vomitus cum
alvi obstructione. Nulla erant inflammatio-
nis signa in abdomine, doloris experte: etsi
æger morbo confectus obiit.

Reperiuntur tenuia intestina, mire in-
ter se implicata, & per nexus, ex firma
denique substantia, tendinæ instar,
inter se juncta, quæ scilicet tumorem il-
lum durum efficiebant; præsertim ob sæ-
ces quibus referta erant. Colon præterea
carnis fibris compactum, impervium vide-
batur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1690. Sexagenarius *hæmorrhoidibus*
obnoxius, post varias minoris momenti

ægritudines, queritur de quadam *duritie*
in ventre, cum *alvo adstricta*, & vomitu.
Insurgit febricula, quæ maciem post se
trahit: tumor interea mobilis manifestior
evadit: octo scilicet transversos digitos la-
tus sedem habet supra umbilicum. Con-
trectatus tuberosus videbatur: a pressione
erumpebant flatus cum nonnullo dolore:
tandem erumpit vomitus *materierum fœ-
tidarum*, quem presso pede sequitur le-
thum.

Aperto abdomine patent ileum & pars
jejuni supra umbilicum sursum retracta &
coacervata, atque arctissime inter se con-
juncta; unde tumor erat prominens. CL.
MORGAGNUS.

Vide *Intestina invicem implicata*. Vide
observationem Lib. I. 141 (a).

SECTIO DECIMA-SEXTA.

DE COLLUVIE ABDOMINIS.

ARTICULUS I.

Ascites nulla obvia causa.

OBSERVATIO 1691. Vir quidam sexagenarius, largius & avidius comedens, spirandi difficultate premebatur inter paſtum, & quoties noctu ad ſomnum ſe componebat; adeo ut tum ſtatim ſe erigere cogeretur. Interea venter ſenſim ſine ſenſu in tumorem attollitur, cum quadam

palpitatione circa hypochondria. Morbo tandem ingreſcente, extremum diem clauſit.

COLLUVIES.

In diſſecto cadavere deprehendebatur hepatis ſanum; cæteris etiam plane inculpatis viſceribus; cum maxima aquæ copia in abdomine. TIDIRÆUS.

ARTICULUS II.

Hydrops cysſticus.

OBS. 1692. Cuidam mulieri venter ingreſſus, cum maxima graviditatis ſuſpitione; menſibus parum fluentibus. Poſt novem menſes nullum partus indicium; nec perſentitur infantis motus; ac ulterius tumet venter, cum artubus inferioribus œdematoſis. Irritis omnibus præſidiis in majorem molem in dies attollitur abdomen; lotio pauciſſime fluente. Celebrantur nonnullæ ſcarificationes in pedibus ultra modum tumentibus; quarum ope detumeſcunt inferiora, cum nonnulla ſalutis ſpe. Abdomen tamen ulterius protuberat: adhibentur balnea e ſabulo maris calido; ſed fruſtra. Hinc ad paracenteſim devenitur; ſed nulla educitur aqua. Vigente appetitu, accedunt poſtremo dolores, quos pro imminente partu habebat ægra; inter quos, viribus deficientibus, fatiſ ceſſit.

Prima abdominis ſeſſione proſilit materia craſſa & viſcida copioſiſſima, cum quodam corpore, figura & magnitudine co-

num pineum referente. Baſi uteri ruptæ acutiſſime hærebat hæc glutinoſa moles. In latere ſiniſtro uteri etiam diſrupto, ob nimiam extensionem occurrit corpus membranofum capitis virilis magnitudinem æquans, quod ſimilem continebat materiam. Viſcera abſcondita erant tegumento membranofa, & craſſo; inter quod & muſculos abdominales continebatur hæc materia craſſa & viſcida, ad octo & viginti menſuras. Secta hac membrana, oculis patent hepar, lien & cætera viſcera, ultra modum compreſſa, alias ſana. E MISCELLANEIS NATURÆ CURIOSIS.

OBS. 1693. Mulier multis abhinc annis hydropica ventrem monſtroſum, & veluti in acumen prominutum geſtabat. Nulla erat fluctuatio niſi in exigua ſiniſtri epigaſtrii plaga. Ter inſtituta fuerat paracenteſis. Anxietates arcebant ſomnum. Tuſſis erat moleſtiſſima; vomitus pertinaciſſimus, & ap.

COLLUVIES.

& appetitus omnino deletus. Accessit vaginæ prolapsus, cum oculis & facie collapsis; pulsus fere obliterato. Tandem delira, & integro triduo cum morte luctata, expiravit.

Peritoneum arcte partibus contentis accretum reperitur: secto variis in locis prodit succus quidam gelatinosus in separatis loculis inclusus. Post accuratum, tædiosum & sordidum examen, constitit saccum illum ingentem quo totum abdomen replebatur, a dilatata ruba uteri dextra originem mutuari, quæ sanie glutinosa scatebat. Ovarium dextrum tuberosum, & pugni molem æquans, humorem glutinosum recondebat. Illud spatium in quo venter videbatur acuminatus, occupabat peculiaris tumor, magno sacco anterieus adnatus, capitis humani magnitudinem æquans. Lustratum peritoneum innumera tubercula in loculos humore glutinoso turgidos divisa exhibebat. Intestina invicem accreta innumeris hydatidibus obrita deprehendebantur. CLAR. DE HÆEN.

OBS. 1694. Fœmina duorum & quadraginta annorum, sterilis, cui menses a tribus annis deficientibus, incidit in *ventriculo tumore* insolitum; quem sensim adauctum, cum fluctuatione manifesta, concomitatur *adama crurum*. Interea abdomen in stupendam molem attollitur, nil proficientibus remediis. Marcor partes superiores invadit. Languet appetitus, cum siti. *Urina parce fluunt, alvo adstricta*. Pulsus erat debilis & frequens: respiratio summe difficilis omnem decubitus præpediebat. Tussis erat assidua & vigilie pertinacissimæ; cum viribus plane deficientibus. Instituta paracentesi evacuantur quinque & viginti aquæ libræ, cum levamine. Bis iterata hac operatione, educebatur præter aquam, materia fordida & purulenta; tandem accedit lethum.

Deprehendebatur in lustrato abdomine fæcus ingens in variis cellulis divisum, maximam laticis ferosi, purulenti, & lutulenti copiam recondens, vel libras circiter quadraginta. Omnia abdominis viscera extra saccum conspiciebantur; si excipias omentum, e quo efformatum fuisse prædictum saccum jure conspiciebatur. EX ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 1695. Mulier trigessimum quintum

ætatis annum agens, temperamento atrabiliari, & mater trium liberorum, incidit in *tumorem abdominis* inæqualem, *mensibus fluentibus*. Increvit tumor per quatuor annos, quibus elapsis menses sufflaminantur. Tum accedunt *animi deliquia*, *nauseæ & cordis palpitaciones*; cum dejectionibus nigris & fœtidissimis. Celebrata paracentesi ne gutta quidem humoris educitur: ac tandem exhaustis viribus obiit.

In binas partes dividebatur abdomen, ope cuiusdam septi transversi, quod crassitiei pollicis assequebatur; quarum altera totam regionem epigastricam & lumbarem dextram continebat; altera vero partem sinistram & inferiorem abdominis: hæc replebatur humore nigro, viscido & fœtidissimo, cui innatabant varia corpuscula dura & albicantia pisiformia. Hujusce cystis latera, in nonnullis locis ad latitudinem trium pollicum accedebant, & bino foramine hiabant in intestina crassiora. EX ACTIS PARISIENS.

OBS. 1696. Fœmina sex & triginta annorum *ventrem tumidum cum sensu ponderis* gestabat. Mensibus deficientibus, *pondus circa umbilicum* molestius evadit, & increfcit ventris moles. Elapsis sub hoc rerum statu quatuor annis febre intermittente corripitur, quam sequitur artuum inferiorum tumor œdematosus, cum gravi *spirandi difficultate*, & manifesta fluctuatione in abdomine. Accedente cibi fastidio, cum pallore faciei; celebratur paracentesis, qua educuntur triginta circiter libræ feri fuscæ & lutulentæ; qua evacuatione complanatur abdomen. Post octiduum recurrit ventris intumescencia, cum majori spirandi difficultate. Iteratur punctio abdominis; qua ægre fluit humor crassior, subniger & lutulentus. Inter hæc ærumnas brevi ad Superos migravit æger.

Sectis musculis abdominalibus, partim gangræna tactis, patet sacculus ingens, totum fere abdomen occupans; e cuius parte superiori exsurgebat tumor steatomatosus, pondere decem librarum; qui pro omento summe labefactato habebatur. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1697. Vir undequinquaginta annorum, *anasarca*, & *ascite* laborans, paracentesi submittitur, qua educuntur centum circiter libræ aquæ turbidæ & rubræ. Exa-

men-

menſe, alia inſtituitur evacuatio etiam copioſiſſima, quæ ſepties intra octo menſes iteratur. Poſtea proſternuntur vires, aperitus deficit; ingruunt febres, ſudoribus ſtipatæ. *Venter* interea *ultra modum protuberat*, cum imminente ſuffocatione; ſed octava paracenteſis periculofa videbatur, quam tamen ſubire voluit æger, [qui undecimo ab illinc die periit.

Omentum craſſiſſimum in pelvim uſque propendebat, peritoneo & inteſtinis accretum. Nulla erat in abdominis cavo aqua; ſed copioſiſſima, rubra & fœtida occurrit in ſacco omenti; cui hærebatur tumor ſteatomatoſus tres & triginta libras æquans. CLAR. DE HAEN.

OBS. 1698. Matrona quinquagenaria ante triennium de *lumborum & abdominis dolore*, præſertim circa inguinum regionem conquerebatur; menſibus ſenſim deficientibus. Dein manifeſtus fit *abdominis*, & *pedum tumor*, qui fruſtra tentatis variis præſidiis, ſolitus incrementum ſumit; adeo ut poſtremo umbilicus ad inguina, atque reliquus aqualiculus ad genua uſque propenderet. Poſt caſum, ingruunt dolores abdominis, cum variis ſymptomatibus, quibus brevi accerſitur ultimum fatum.

Inſtituta cadaveris ſeſſione, occurrunt varii tumores cyſtici, quadam materia gelatinofa repleti; quæ collecta centum & quadraginta libras pendebat. Erat ovarium ſiniſtrum ingens, vel ad capitis magnitudinem accedens, diverſas materies continens. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1699. Cuidam mulieri *venter* poſt partum manſit *durus & intentus*. Erat primo tumor ad ſiniſtrum umbilici latus, quem neglexerat. Plures alii tumores ſenſim percipiuntur in abdomine; in dies alius protuberante. Interea accedunt *dyspnœa*, *acertiſſimi ventris dolores*, ſitis, *vomitibus & diarrhœa*. Tandem inter animi deliquia, ad ſuperos migravit.

Deprehendebantur in abdomine innumeri propemodum ſacci lymphæ pleni, omnibus obviis viſceribus, ſpinæ dorſi & peritoneo adnati; inter quos prominebat ovarium dextrum, diverſas ſubſtantias, ad libras duas & amplius, recondens. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1700. Cadaver cujuſdam *hydropica*
Tomus I.

ſexagenariæ, exhibebat in abdomine tumores innumeros & diverſæ indolis. Epiploon, diaphragma, meſenterium & inteſtina ſcirrhis obſita deprehendebantur; quorum nonnulli duritiem quaſi lapideam aſſequebantur. Ex epiplooo originem ducebat tumor cyſticus portentofæ magnitudinis, materiebus ſebaceis, purulentis & gypſeis ſcærens. Reliqui tumores ovi columbini magnitudine, liquore viſcido, hydatidum inſtar, turgebant. RIVALERIUS.

COLLUVIES.

OBS. 1701. Mulier quinque & triginta annorum, poſt puerperium de dolore in *hypocondrio ſiniſtro* queritur, qui dein per totum abdomen propagatur; qui ſenſim tumet, & poſtea in ſupendam molem aſſurgit: adeo ut circa ſextum annum decumbere cogeretur ægra, quæ paulo poſt interit.

Abdomen aquæ fuſcæ octoginta, & amplius, libras continebat, in cyſtim ampliſſimam collectæ; quæ cyſtis ab ovario ſiniſtro oriri videbatur. Hepar inſuper ſcirrhoſum deprehenditur. Uterus cum ruba, & ovario dextri lateris, ſanus; ſed paululum compreſſus occurrit. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1702. In cadavere cujuſdam mulieris *hydropica*, ſeſſo abdomine, annotatur ingens cyſtis materia ſubflava & purulenta repleta; cujus latera variis prominentiis exaſperata, craſſiora & membranacea videbantur. Stomachus extra prædictum ſaccum, non ſecus ac alia viſcera, flatulentia turgidus conſpiciebatur. Vaſa epiploica in cyſtim diſſeminabantur. Cætera viſcera, etſi compreſſa, a naturali ſtatu minime recedebant; ſi excipias nonnullas hydatides hepatis adnatas; & ovarium dextrum tumidum & ſcirrhoſum. E quibus patet cyſtim illam ampliſſimam nil aliud eſſe quam omentum morboſum. EX AGTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1703. Quædam paupercula annoſa, per ſexennium *immenſi ventris* onus geſtabat, cum *acertiſſimis doloribus*; quibus tandem emaciata, ultimum diem clauſit.

Lustrato cadavere inveniebatur ſaccus ingens vertebris lumbariſus & peritoneo juxta latera annexus, qui materiam ſubflavam & craſſam, ad duas & viginti libras, continebat. Præterea plures alii oc-

— currebant tumores cystici materia gelatino-
sa alba scatentes. E MISCELLANEIS
COLLUVIES. CURIOSIS.

OBS. 1704. Mulier triginta annorum *ventrem ultra modum protuberantem*, octo annos, gestabat. A paracentesi ter celebrata, educebatur major colluviei diversæ indolis copia; flavæ scilicet, subviridis, nigricantis, & summe foetidæ. Omnibus interea in deteriora ruentibus, emaciata ad tumulum properavit.

Inter sectionem cadaveris, in propatulum veniebat in abdomine faccusingens in varias cellulas distinctus, quæ singulæ materias recondebant diversæ indolis. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1705. Mulieri triginta annorum, per sexennium *venter sensim prominebat*, cum *suppressis mensibus*; sine tamen molestia, quasi ex graviditate. Ab stupenda demum ventris mole emergit *spirandi difficultas*; sub qua rerum conditione, post gravem & fortuitam corporis concussionem occubuit.

Aperto abdomine reperitur utriculus ventris capacitatē explens. Ab uteri fundo ortum ducebat, & aquam copiosam lixivium colore & consistentia æmulantem, continebat. Uterus insuper exiguus deprehendebatur. ACHOLTZIUS.

OBS. 1706. In cadavere cuiusdam pauperculæ *tabide & aseticæ* occurrit jecur lapidosum. Observantur binæ vesicæ inter peritoneum & intestina; quarum altera bovinæ vesicæ urinariæ magnitudinem su-

perabat. Quibus disruptis tantæ aquæ lividæ copia effluxit, ut vas triginta librarum capax adimpleret. ZACUTUS.

OBS. 1707. Secto abdomine *mulieris hydropica*, post celebratam paracentesim, extinctæ, reperiebatur ingens saccus continens humoris lutulenti libras triginta. E latere sinistro uteri ortum ducere videbatur hæc cystis, e qua bini protuberabant tumores; alter, mere scirrhusus; alter, genuinum ovarium, ovi struthio cameli molem æquabat. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1708. Instituta exenteratione cadaveris cuiusdam matronæ *hydropæ extinctæ*, deprehenditur abdomen vesicis innumeris aqua plenis scatens; quæ nulla arte præsciri, vel depleri, potuerunt. BARTHO- LINUS.

OBS. 1709. In referato abdomine cuiusdam *fœminæ*, post suppressos menses, *hydropæ sublatæ*, occurrunt innumera vesicæ, quæ continebant ultra mensuras sexaginta aquæ. PERSIUS.

OBS. 1710. In ventre inferiore cuiusdam *hydropici*, innumeras vesicas aqua turpidas, & visceribus hærentes se vidisse testatur COITERUS.

OBS. 1711. In cadaveribus variorum *hydropicorum*, aquam vesiculis varæ magnitudinis inclusam vidit HÆFERUS.

Vide *Hydrops peritonæi*.

A R T I C U L U S III.

Hydrops vesicularis.

OBS. 1712. Mulier septem & quadraginta annorum, *tumorem* a septemdecim annis gestabat in *hypochondrio sinistro*, subtilissimis temporibus molestissimum; ac insul- tibus febrilibus cum rigore stipatum. A nota fluctuatione aperitur prædictus tumor, & educitur latex seroso-purulentus,

cum maxima hydatidum copia; quarum nonnullæ ovum gallinaceum mole æquabant. Interea inflatum vulnus gangrænosum evadit; collabuntur vires; ægra ad ineluctabile fatum properante.

Instituta cadaveris sectione, reperiebatur in abdomine saccus ingens hepatis ad-
natus,

natus, quasi tripartitus, majorem abdominis partem occupans; & innumeras hydatides saniei innantes continens. Occurrit insuper amplissimus abscessus in mesenterio; cum latice fordido & sanioso in cavo abdominis stagnante. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1713. Cuidam fœminæ menses deferant, cum *ventris inflammantia*, unde uterum segerere existimabat. Interea exacto gestationis tempore, ventreeque subinde accrescente, de spe concepta dubitabat. Abdomen in dies magis magisque protuberabat, cum dolore continuo, inter noctem, acerbior. Sic tandem cruciatibus & inquietudine confecta, obiit.

Secundo abdomine effluxit aqua purpurea, sed parciore copia. Dein conspicitur stupendus vesicularum numerus, inter peritoneum, & musculos abdominales summe extenuatos. Inciso peritoneo, apparent viscera compressa in angusto spatio; sed parum læsa. ACHOLTZIUS.

OBS. 1714. Fœmina quædam plebeja quadragenaria, ante biennium nupra, pro *ventris tumore* se gravidam credebat. Sensim ingruunt dolores noctu ingravescentes. Accedente macie imprægnationis spes in hydropis metum mutatur. Dolorum denique vehementia exanimata, occubuit.

Referato abdomine nulla occurrit aqua, & omnia viscera in angusto spatio contenta apparebant; ob stupendam copiam vesicularum, aqua limpida distentatum, & invicem cohærentium. ACHOLTZIUS.

OBS. 1715. In cadavere mulieris triginta annorum, *phthisi*, & *ascite* extinctæ, inveniebatur in abdomine hydrops vesicularis. Peritoneum triplo solito erat crassius & quasi tendineum. Thorax majorem aquæ turbidæ copiam recondebat. Pericardium ex nimia repletione quasi splendebat. Pulmo dexter putris observatur: si nister vero nonnihil erat purulentus. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1716. Cadaver cujusdam fœminæ *hydropica*, cujus abdomen inæquale varias protuberantias præ se ferebat, exhibuit cystes aqua repletas, & diversæ molis; peritoneo, diaphragmati, hepatis, stomacho, utero, &c. adnatas, quarum nonnul-

læ libras duas pendebant. Præterea hepar, lien & renes mole maxima reperiebantur. E MISCELL. CURIOSIS.

COLLUVIES.

OBS. 1717. In cadavere virginis ætate provectioris, *ascite* extinctæ, tota abdominis distenti cavitatis innumeris vesiculis, aut sacculis, humore tenaciori & glutinoso refertis, repleta erat. Nonnullæ magnitudinem pugni minoris æquabant; aliæ nucem juglandem, vel avellanam non superabant. RUYSCHIIUS.

OBS. 1718. Inter sectionem mulieris quatuor & triginta annorum, a multis annis *ascitica*, deprehendebatur in abdomine sacculus ingens membranaceus in varios loculos divisus, continens laticis subflavi libras circiter quinquaginta; cui innatabant hydatides innumeræ, quarum majores, nucis avellanæ magnitudinem minime superabant. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1719. Exenterato cadavere matronæ duorum & quinquaginta annorum, quæ *ventris tumorem* molestissimum multis abhinc annis gestabat, in conspectum veniebant innumeræ cystes, sero limbo, ruffo, subluteo, &c. repletæ; quarum nonnullæ viginti circiter libras pendebant. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1720. Mulier novem menses *uterum gestare putabatur*: instante, uti videbatur, partus tempore, præ dolore *immani ob ventris tumorem* fati concessit.

Lustratis interaneis, in apricum veniebant epiploon, mesenterium, hepar, lien & peritoneum hydatidibus obrita. BAL-LONIUS.

OBS. 1721. In cadavere cujusdam *hydropica*, maxima aquæ copia occurrit in abdomine; præter quam passim observantur hydatides numerosissimæ, præsertim circa uterum. Intestina erant putrida. Cordis ventriculi ingentes concreciones polyposas recondebant. THEBESIIUS.

OBS. 1722. Cultro anatomico subjectum corpus mulieris *hydropica* & *asthmatica* exhibebat in cavo abdominis saccum membranaceum crassum, ad magnitudinem sto-

machii accedentem, & hydatidibus diversæ
COLLU. fortis fœtum. RUYSCHIUS.
VIES.

in imo ventræ innumeræ vesicæ, omnibus
ferme visceribus adnatæ, & aqua citrina
repletæ. CORDÆUS.

OBS. 1723. Inciso cadavere cujusdam fœ-
minæ hydrope sublata, deprehendebantur

In hoc ordine locum meretur observa-
tio Lib. I. 1725.

A R T I C U L U S VI.

Hydrops peritonei.

OBS. 1724. Mulier quinque & triginta annos nata, multis abhinc annis ventrem tumidum gestabat, sine molestia. Sinistrum abdominis latus, altius prominere videbatur, cum manifesta fluctuatione. Interea vigeat appetitus; menses solito more fluebant; haud obscurabatur nitor faciei, & nulla percipiebatur macies. Procedente, & crescente morbo, ulterius tumet abdomen; crura fiunt œdematosa; respiratio difficilis evadit; ac tandem accedentibus lymphithiis ultimum diem clausit.

Prima abdominis sectione, & exhausta. Ruperunda aquæ sæculentæ copia; omnia viscera desiderari videbantur; cum prædicta colluvies concluderetur inter peritoneum & musculos abdominales, qui capsulæ complementum suppeditabant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 1725. Virgo septem & triginta annorum corripitur stupore quodam molestissimo in crure sinistro, quo plane præpedi-
tur incessus. Post plures menses accedit tumor œdematosus in parte affecta, mensibus solito more fluentibus. Dein venter protuberat, exacerbantur dolores; & ingruit febris, prævio horrore. Pergente morbo ulterius distenditur abdomen; accedunt nausæ; omniaque in pejus riunt; & ad cœlestem anram properat ægra.

Aperto abdomine prosilit aqua sæculenta, subrubra & inodora ad viginti & centum libras. Dein patet cystis ingens innumeris hydatidibus intus repleta; cujus latera crassissima binos pollices æquabant. Viscera extra saccum, ultra modum contracta, sana deprehenduntur. Musculi vero abdominales erant exilissimi, & quasi

membranacei. EX ACTIS CHIR. PARISIENSIS.

OBS. 1726. Mulier sexagenaria per plures annos tumore laborabat in regione epigastrica, qui sensim excrecens demum molestissimusevasit, tam ratione molis, quam ratione ponderis; adeo ut decumbere cogeretur ægra, quam manebat lethum.

Sc̃cto abdomine, prorupit liquor subcruentus ad libras quadraginta, & centum. Patet sc̃cto abdomine nil in conspectum se exhibuit præter membranam validissimam, visceribus superstratam. Remoto sacco illo ingente partes omnes abdominis comparuerunt inculpatae; si excipias pancreas scirrhusum. In thorace pulmones nigri præter prægressam phlogosim animadvertuntur; & vicinis partibus hærentes. SPONIUS.

OBS. 1727. Fœmina duorum & quadraginta annorum abdomen tumidum a sexdecim annis gestabat, absque molestia; fluentibus catameniiis. Paulatim excrecente ventris mole, facta est mater trium liberorum. Postea non detumuit venter: ac superveniunt graviora symptomata, nempe ambulandi difficultas, coxa dolor, præcordiorum anxietas, animi deliquia; ac demum alvi fluxus, quo imminuit ventris moles; ita ut haud levis spes affulgeret redintegrandæ valetudinis. Paulo post tamen ingruit summa spirandi difficultas, quæ feralem habuit exitum.

Lustrato abdomine oculis se sistit saccus membranaceus tantæ amplitudinis, ut quadraginta circiter mensuras contineret, quæ scili-

scilicet innoxie omnibus visceribus incumbebat. MERCKLINUS.

OBS. 1728. Quædam scæmina doloribus capitis & abdominis obnoxia, inter prægnationem, cordis palpitacione, & crebris lypothymiis conflictabatur. Post partum, urget dolor in latere sinistro, sub nothis collis. Postea tumet venter cum dolore, anorexia, & mensium mora. Procedente morbo, adaugetur ventris moles, haud sine molestia. Sub epigastrio demum acuminatus hic tumor ad genua usque fere propendebat. Spirandi difficultate tenebatur ægra; accedentibus postremo lypothymiis, inter quas interitit.

Secundo cadavere reperiebatur inter tunicam duplicatam peritonei stupenda humoris subflavi & fœtidi copia, inibi stagnantis. HELVVIGIUS.

OBS. 1729. In quadam muliere a pluribus anni hydropica celebratur paracentesis, cujus ope profilit aqua ad libras quadraginta. Post mensem, abdomine iterum distento, iteratur hæc operatio, & eliciuntur colluviei lutulentæ libræ triginta. Elapsis quinque hebdomadis adtertiam punctiorem devenire necessum judicatur; qua scilicet evacuat materia putulenta, inodora ad libras circiter viginti. Dein febris hæctenus lenta exacerbatur; & paulo post obiit ægra.

Inter exenterationem cadaveris, in propatulum veniebat saccus ingens, e peritoneo introrsum adaucto oriundus, totum ferme abdomen occupans; & colluviei cujusdam lutulentæ libræ quatuor & viginti continens. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENS.

OBS. 1730. Cuidam mulieri quatuor & quinquaginta annorum tumet abdomen. Moles sensim increvit cum fluctuatione manifesta, & pondere molestissimo. Dein ingruit tussis, cum spirandi difficultate. Tandem inter hæc molestias pluribus elapsis annis, pulsus debili, & abdomine in stupendam magnitudinem adaucto, erumpit tumor erysipelaceus circa umbilicum, qui intra duodecim dies in suppuratum abit; subsequente gangræna, quæ tandem lethum accersit.

Evacuata abdominis colluviei aquea ad libras circiter centum; nulla patent vi-

scera; sed saccus duntaxat ingens ab intus repulso peritoneo ortum trahens; quo disrupto in conspectum veniebant viscera contracta & sana. E DIARIO MEDICO. COLLUVIES.

OBS. 1731. Puerpera a lochiis suppressis, immanibus in abdomine torminibus corripitur, quæ intra quatrimum, nunc remittuntur, nunc exacerbantur; ventre sensim protuberante, cum macie totius corporis. Tandem ingravescente morbo, & abdomine in stupendam molem adaucto, concubuit.

Continebat imus venter quinquaginta supra centum libras aquæ, colore dilute rubro tinctæ, & inodoræ. Musculi abdominales soluti & quasi gelatinosi videbantur. Ingens erat saccus, cujus pars posterior a peritoneo oriunda, omnia viscera recondebant. Epiploon putridum huic membranæ firmiter hærebat. Insuper mesenterium erat scirrhum, & nonnihil purulentum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1732. Quædam mulier hydropæ abdominis laborans paracentesi submittitur, qua educuntur laticis lutulenti, fœtidi & nonnihil cruenti sex & triginta libræ. Post tres elapsos menses, eadem ferme aquæ copia, ejusdemque indolis, simili operatione evacuat. Interea viribus exhaustis supremum diem clausit.

Deprehendebatur in abdomine cystis ingens, inter viscera & musculos abdominalis; quæ torum ventrem replebat, ad diaphragma & vesicam pertingens. Insuper plures annotantur tumores scirrhusi in regione iliaca utriusque lateris. EX ACTIS CHIRURG. PARISIENSIBUS.

OBS. 1733. Mulieri quinquaginta annorum venter tumebat, & pro ascitica habebatur. Narrabat, priusquam id sibi accideret, tumorem quemdam percipi potuisse, ad sinistram umbilici latus, inæqualem, & ea magnitudine ut impositam manum ferme æquaret. Tandem progrediente morbo, & accedentibus gravioribus symptomatibus extinguitur.

Incisis musculis abdominalibus plurima aqua erupit putidissima, quam a genuino ventris cavo peritoneum separabat. Ea exhausta, tumor de quo mulier dixerat, in conspectum venit, innatus peritoneo & con-

& constans a tribus sacculis crassioribus,
 COLLU. sero turgidis. CLAR. MORGAGNUS.

7153.

OBS. 1734. Mulier a decimo quarto ætatis anno *ventris intumescencia* laborabat. Gravida infantem peperit sanum, sine ventris, uti videbatur, detumescencia; quam tamen in posterum gestabat absque incommodo. Tantum interea incrementum sumpsit hic tumor, ut, ingruant *dolores gravissimi*, cum summa debilitate. Postremo in lecto decumbere cogeatur, usque ad obitum.

Secundo abdomine ingens effluxit aquæ limpide, minime fœtentis copia, vel ad libras viginti quinque supra centum; quæ stagnabat inter peritoneum & musculos abdominales: adeo ut aperto tantummodo sacco, omnia latebat viscera. MECKEREM.

OBS. 1735. Juvenis septemdecim annos natus, per sex menses *asciticus*, largo & spontaneo urinæ profluvio sanatur. Paulo post recurrit tumor abdominis, cum tanto incremento ut dirumpatur umbilicus, & fluat aqua, ad triginta libras. Dein bene se habere videbatur æger; sed post duos menses redit hydrops, cum simili successu. Tertiam demum, urgente ventris intumescencia, umbilici dilacerationem passus, obiit.

Reperitur aqua inter peritoneum, variis tuberculis exasperatum, & musculos abdominales. Hepar putriditatis notas passim exhibet. Eadem ferme labe afficiebatur pulmo dexter. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1736. In cadavere mulieris, quæ *hydropse abdominis* laborabat, deprehendebatur colluvies serosa iorer binas peritonei tunicas, quarum facies interior scirrhusa & inæqualis videbatur. Hic sacculus crassissimus continebat quinquaginta libras aquæ salte, viscidæ, & fœtidæ. Disrupta parte postica prædicti sacci mesenterium inveniebatur scirrhusum. Ventriculus insuper & intestina erant ultra modum contracta; alias inculcata. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1737. Virgini septemdecim annorum, *tumet venter*, haud sine maxima graviditatis suspitione. In dies incrementum

sumit tumor molestissimus. Interea languet appetitus; *sitis urget*; accedit macies cum *difficili respiratione*; & tandem omnibus in pejus ruentibus, tanto oneri impar & vivis eripitur.

Referato abdomine erumpunt flatus, una cum salientibus aquis. Dilatata cavitare nulla conspiciuntur viscera; & clare patet hydrops peritonei. DRELINCURTUS.

OBS. 1738. Cuidam mulieri *venter tumebat*, & sensim incrementum sumebat. *Dolores atroces* interea patiebatur, cum *difficili respiratione*; quibus per quatuor annos ingravescens, tandem migravit ad plures.

Inter primam abdominis sectionem stupenda aquæ turbidæ & suberuentæ copiam effluxit, ad libras scilicet ducentas & ultra. Hic latex peculiari sacco, sive uteri amplissimo includebatur, qui nil aliud erat quam peritoneum mire expansum. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 1739. In cadavere cujusdam matronæ, quæ diu, graviterque *tumidum ventrem* gestaverat, post exhaustam aquam copiosissimam, nulla apparent viscera; sed occurrit membrana densior, & protensa ab osse xiphoide ad inguina usque. Resecta hac membrana in conspectum prodierunt intestina, & reliqua viscera; cum abscessu ingenti circa hepatis regionem. Lien quoque erat putulentus. BARTHO-LINUS.

OBS. 1740. Examini subiecto cadavere virginis quinque & viginti annorum, cuius *abdomen extensum* erat, turgidum & *tuberosum*, renitens & stupendæ molis, prima sectione effluxit materia crassa, fœtida, coloris subfusi ad mensuras quinque & triginta. Abdomine aperto & exsiccato conspicitur membranofum corpus, quo omnia viscera tegebantur, refertum pluribus glandulis purulentis, quorum nonnullæ ovum aserinum superabant. HÆCHSTETTERUS.

OBS. 1741. Virgo trium & viginti annorum in *ventris tumorem* incidit, quo sensim mirum in modum crescente decumbere cogitur. Post quinquennium obiit.

Occurrit ingens aquæ copia, ducentas scilicet libras superans, intra laminas peritonei: omnibus visceribus tum pectoris, tum abdominis mire contractis, alias inculpatis. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 1742. Vir quinquaginta annorum hæmorrhagia narium obnoxius; tandem prævio faciei & crurum œdemate, hydropæ ascite corripitur; sub cuius incremento vigiliis pertinacissimis torquetur. Dein crus dextrum invadit gangræna; & hinc brevi sequitur mors.

Secundo cadavere reperiebatur stupenda aquæ copia inter peritoneum & musculos abdominales. EX ACTIS PHIS. MED. GERMANIÆ.

OBS. 1743. Mulier quinquagenaria a decem annis intumescens totius abdominis laborabat; quæ ortum duxisse videbatur a quibusdam tumoribus solitariis, in superiori ventris parte protuberantibus. Difficilis interea erat respiratio; dein accedunt nigra vomitiones, & mors.

Invenitur tumor cysticus triginta aquæ fœtidæ & turbidæ libras continens, quæ partim ab erosa cysti in abdominis cavum effusa erat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1744. Mulier quadraginta annorum post suppressos menses, abdomen turgidum, per octo annos, sine insigni molestia circumtulit. Tandem sub onere satiscens, tanta mole suffocatur.

Primo inflato vulnere, amurcæ fœtidæ copia ad libras viginti profluit; quæ inter musculos abdominales & peritoneum continebatur; passim occurrentibus tuberculis ad nucis avellanæ magnitudinem accedentibus. BOGDANUS.

OBS. 1745. Instituta cadaveris sectione cujusdam virginis triginta annos natæ, & hydropæ defunctæ; exhibebat apertus venter

aquæ libras novem & viginti; quæ tamen haud detinebatur in genuino imi ventris cavo; sed inter musculos abdominales, & subjectum peritoneum. BLASIUS.

COLLUVIES.

OBS. 1746. In cadavere mulieris quinquagenariæ ab enormi abdominis tumore, inter cruciatus extinctæ, prima abdominis sectione profluit aqua turbida, quæ collecta ad decem supra centum libras accedebat. Dein patet saccus ingens ultra quem delitescabant viscera abdominalia. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1747. Fœmina primis morbi mensibus pro gravida habita, ventrem per triginta annos, enormem, & horrendum, gestabat; tandem obiit.

Cadaver exenteratum exhibebat inter peritoneum, & musculos abdominales stupendam aquæ copiam, vel ad ducentas libras, & amplius. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

OBS. 1748. Inter sectionem mulieris, a novem annis hydropica ventre ultra modum elato, viscera sana occurrebant; sed inveniebatur extra peritoneum, vel inter hanc membranam & musculos abdominis, serum ichorosum ad mensuras quatuor & quinquaginta. SCULTETUS.

OBS. 1749. In cadavere mulieris, quæ suppressis mensibus, hydropæ imi ventris laborabat; reperiebatur aqua stagnans in peritonei duplicatura. BARBETTE.

OBS. 1750. Hydropem spurium inter abdomen proprie dictum, in quo scilicet continentur viscera, & musculos abdominales observavit SPIGELIUS.

His subnectere licet observationem Lib. I. 950.

Colluvies sanguinea.

OBS. 1751. *Fœmina vigesimum octavum ætatis annum numerans, cui catamenia a binis mensibus erant suppressa, ventris doloribus corripitur; qui post octo dierum intermissionem, vel remissionem, recurrentes abortum concitant. Tum febris excandescit, cum inquietudinibus; & tensione ventris; e quibus evasit. Omnia bene se habere videbantur cum ab incaute exhibito cathartico drastico, queritur de æstu intensiori interaneorum. Tum venter tumet cum dolore & duritie; alvus adstringitur; ac paulo post ingruunt sudores frigidi; qui feralem habent exitum.*

Totum abdomen repletum invenitur sanguine partim congruato, partim diluto. Levis deprehendebatur phlogosis circa orificium ventriculi superius. Intestinum rectum intus & extus erat inflammatum, & excoriatum. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1752. Vir triginta annorum post gravissimum casum ab alto, de insigni dolore abdominis circa hypochondrium dextrum, & cartilaginem xiphoidem querebatur. Non profuit urina nisi immisso cathetere. Tumet abdomen, cum dolore: excandescit febris, sicut & pectoris angustia stipata: accedunt singultus & hypochondria. Cogitatur de sanguine extravasato in abdomine; hinc celebratur paracentesis, qua profuit sanguis ad uncias sex. Omnia paulo post exacerbantur; caligant oculi; fatiscunt vires; ac post bidduum a lapsu vitam cum morte commutavit.

Aperto abdomine, occurrit magna sanguinis copia passim fluitans. Disrupta erat vesica circa fundum, cum variis inflammationis & gangrænæ notis. Ren dexter cum appenso uretere inflammatione insigni affectus erat. SPONIUS.

OBS. 1753. Mulier, cujus suppressi erant menses, casu supra genua conflictatur. Duobus ab hocfortunio elapsis mensibus de dolore immani in abdomine sensim protruberante & spirandi difficultate queritur.

Post viginti quatuor horas paululum compescuntur dolores, & erumpunt, uti credebatur, menses. Interea deficientibus viribus obiit.

Abdominis cavum cruore nigro & fluido ad octo libras replebatur. Tuba sinistra dilacerata invenitur a fœtu sesqui pollicem longo, cum involucris. Uterus etiam effuso sanguine scatebat, qui exitum sibi paraverat per vaginam sub mensium titulo. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1754. Quædam mulier, ob ventris tumorem & duritiem, prægnans judicatur. Ulterius tumet venter cum immanibus doloribus; ac tandem vivere desit.

Sectio abdomine ingens sanguinis serosi copia effluxit; qui etiam thoracis cavitatem occupabat. Vacuæ & inanitæ observantur venæ. Omentum occurrit putredine absumptum. Intestina tenuia inter se connectebantur arctissime. Simili agglutinatione afficiebantur hepar, lien, ventriculus nonnihil cartilagineosus, &c. BARTHOLINUS.

OBS. 1755. Virgo trium & triginta annorum, deficientibus menstruis, dolorem sentiebat in inguine dextro. Abdomen sensim in ingentem tumorem accrevit; quibus demum succubuit.

Reperitur sanguis nigerrimus effusus inter peritoneum & musculos abdominales, ad libras octoginta, aqua ad libras quadraginta stagnante in cavo abdominis. Tuba sinistra in ingentem tumorem dissenta humoris visceris libras tredecim recondebatur. Diaphragma adeo repulsum annotabatur ab aqua & sanguine ut vix non ad jugulum pertingeret. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 1756. Quædam mulier, post insignem diarrhæam, de dolore in ventre queritur, haud secus ac aliquid disruptum esset, cum æstu insigni. Præcedente cœna, glaciæ frustum, mole duorum pugnorum

rum voraverat. Interea ob summam debilitatem lecto se tradidit; pulsu debili & intermittente, obiit.

Exenterationi tradito cadavere; totum sanguinem in abdomen confluisse animadvertitur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 1757. Quidam post sumptuosam cœnam, *tripudio indulgens*, vomitu corripitur, cum animi deliquio. Sequuntur dolores in abdomine, adeo acerbis, ut paulo post expiraret.

Inter sectionem cadaveris, deprehendebatur peritonei cavitas cruore effuso plena. SMETIUS.

OBS. 1758. Fœmina juvenis a gravi abdominis percussione subito fere enecatur.

Cadaver exhibuit abdomen sanguine effuso repletum, a disruptione scilicet valvorum omenti, uti ex accurato examine patuit. EX ACTIS PETROPOLITANIS.

OBS. 1759. Quædam post lautissimum prandium, animi deliquio corripitur, & post quatuor horas expiravit. COLLUVIES.

Lustrato cadavere, reperta est abdominis cavitas sanguine effuso repleta. BOTALLUS.

OBS. 1760. Quidam herniosus depente in ventris tumorem incidit, & breve medio tollitur.

Reclerato abdomine in conspectum veniunt quatuordecim circiter sanguinis extravasati libræ. TULPIUS.

OBS. 1761. In cadavere cujusdam fœminæ *Hydrope ascite*, uti videbatur, extinctæ, reperiebatur abdomen soluto cruore repletum. SEVERINUS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 964, 982, 1127, 1429, 1435, 1533, 1542, 1543. Lib. II. 98, 320, 866. Lib. III. 226. Lib. IV. 191.

A R T I C U L U S VI.

Bilis effusa in abdomen.

OBS. 1762. Quidam vir consistentis ætatis, ab inflicto vulnere versus regionem hepatis, tumore & tensione totius abdominis laborabat; cum alvo adstricta. Interea febris expers, vigiliis pertinacissimis conflabatur. Postremo ventre sensim magis protuberante, circa octavam a primo infortunio diem, fatis concessit.

Instituta cadaveris sectione in propatulum venit cystis fellea fauciatæ; hinc inanis cum maxima bilis copia in abdominis cavum effusæ; qua omnis inquinabantur viscera. EX ACTIS LONDINENSIBUS.

Inter affines recenseri queunt observationes Lib. I. 899, 910, 911, 912.

A R T I C U L U S VII.

Hydrops lacteus.

OBS. 1763. Virgo septennis post *Lapsum ab alto*, & gravem capitis contusionem, inter varia symptomata tristes & somno-

lenta evadit. Accedit cibi fastidium: erumpit vomitus ingestorum. Dien protuberans abdomen ab obstructione, uti videbatur, me-

Thomas I.

Kk

sen-

COLLUVIES.

lenterii. Interea *affectus coeliacus*prehenditur; venter ulterius prominet, cum *manifesta* fluctuatione. Macie postremo confecta, quarto a casu mense, occubuit.

Referato abdomine, in conspectum veniebat mesenterium scirrhum, vel materia quadam albicante & quasi cretacea, infarctum; cum maxima copia humoris lactei, vel mere & chylacei in abdomine stagnantis. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 1764. Instituta sectione cadaveris cujusdam pueri, qui prius *leucophlegmatia*, dein *ascite* laboraverat, deprehendebatur cavum abdominis latice quodam mere lacteo repletum, a disrupto scilicet ductu chyliifero. LOSSIUS.

Vix absumilem casum sistit observatio Lib. II. 342.

A R T I C U L U S VIII.

Colluvies sordida.

OBS. 1765. Virgo quindecim annos nata cachectica incidit in *hydropem*: ultra modum enim tumebat venter cum *manifesta* fluctuatione, & tegumentorum oedemate: artus inferiores etiam tumebant. Paracentesi quater celebrata educebatur primo aqua odore & colore lotium referens; & dein sordida & purulenta. Interea urget spirandi difficultas, vires deficiunt; & accedit lethum.

Lustrato cadavere inveniebatur materia purulenta ad libras duas stagnans in abdomine. Intestina flatulenta, invicem hærebant, & coalescebant, ope materiæ cujusdam gelatinosæ, & purulentæ. Epiploon pene absumptum annotatur; hepar ingens & scirrhum; æque ac pancreas. Insuper aqua scatebat pectoris cavum. Pericardium simili humore distentum ad capitis magnitudinem accedebat, atque cor ingens recondebatur. EX ACT. PARISIENSIBUS.

OBS. 1766. Juvenis viginti annorum *stranguria* laborabat, cum febre & dolore acerbissimo circa regionem pubis. Post nonnullam remissionem febris recrudescit cum somnolentia, & virium defectu. Paulo post, persistente febre, ad lentam vergente, urinæ minguntur nonnihil purulentæ. Dein ingruit alvi fluxus cum immani totius abdominis dolore. Postremo accedunt sopor comatosus, frigus extremorum, & interitus.

Pauca aqua stagnabat in abdomine; sed

copia puris nidulabat in pelvi, inter scilicet vesicam & rectum. Rènes intus sani, extus exhibebant quatuor abscessus, præter duo tubercula in rene dextro sita, scirrhus, & nonnihil purulenta. BARRERUS.

OBS. 1767. Mulier nobilis viginti annorum post *febrem* continuam *mali moris*, incidit in *ventris tumorem* magnum & indolentem. Per novem menses sensim in majorem molem assurgit venter; quibus elapsis recurrit febris, inter quam celsatosa sunt crura. Celebratur paracentesis, cujus ope educitur partitis vicibus pus foetidissimum ad libras triginta. Tandem die decimo tertio a prima punctione placide obiit.

Aperto abdomine effluerunt quadraginta libræ circiter puris foetidissimi. Inveniebantur intestina gangrænosa. Præterea occurrebat tumor ingens mesocolo adnatus, cujus diameter pedem integrum assequebatur. Triginta scilicet libras pendeat prædictus tumor; variosque saccos colligebat materia serosa, mucilaginosa, pultracea & sebacea scatentes. BONE-TUS.

OBS. 1768. Quædam mulier post partum laboriosum, de dolore *sinistri lateris* gravissimo querebatur. Postea venter in *insignem molem intumuit*. Erumpit protuberantia in umbilico, e qua secta effluxit puris foetidissimi.

diffimi pinta integra. Vulnus in fistulam facessit, quæ materiam fordidam, cum omenti ramentis, præbet. A copioso puris effluxu vires exhauriuntur; & post mensem accedit mors.

Introspecto cadavere omnia deprehendebantur viscera abdominalia pure conspurcata. Omentum erat absumptum, & peritoneum plane corruptum. MECKEREN.

OBS. 1769. Juvenis quatuor & viginti annorum, post insolationem & haustum aqua frigida inter æstum, febre continua corripitur, quam excipit cachexia. Dein accedit febris intermittens, nunc tertiana, nunc quartana. Venter sensim tumet cum macie totius corporis. Viribus demum fractis, post elapsos octo menses, e vita discessit.

Reperiuntur in imo ventre puris albi librae undecim, & ultra. Hepar & lien scirrhusa conspiciuntur. Sed genuinum puris fontem investigare non licuit. HILDANUS.

OBS. 1770. Virgo quadragenaria jam sex annos ægrotans ex ingenti corporis intumescencia; tandem suffocatione expiravit.

Aperto abdomine affluebant sex & quadraginta mensuræ humoris, multæ inftar, crassæ. Omentum erat saniosum. Dexter lobus pulmonum ita costis adhærebat, ut vix sine dilaceratione dimoveri posset: cordis demum ventriculi grumoso sanguine replebantur. ZACUTUS.

OBS. 1771. Puerpera suppressis lochiis pariter febricitabat, cum hypogastrii tensione, & protuberantia; inibi sævientibus ferocissimis doloribus. Nil proficientibus remediis, brevi post a vita discessit.

Exenterato cadavere, invenitur in abdomine multum materiæ foetidæ & saniosæ, lochiorum corruptorum faciem præ se ferentis, quæ forte ex utero per tubas in

abdominis cavitatem pervenerat. RUYSCHIIUS.

COLLUVIES.

OBS. 1772. Lapidarius quinquagenarius, post colicam saturninam, manuum contracturam, cum digitis rigidis, adhibita cura congrua, melius se habebat; cum venter caput intumescere, cum dolore. Ingruit febris lenta, qua demum confectus obiit.

Occurrunt intestina livida saniei purulentæ innatantia. Pulmones tuberculis duris, & quasi cartilagineis scatebant, & passim pus recondebant. E DIARIO MEDICO.

OBS. 1773. Virgo viginti annos nata, post casum ab alto, febre, gravissimo lumborum dolore stipata afficitur. Accedit ponderis sensus in ventris cavo, urgente vomitu. Dejectiones alvinæ modo virides, modo nigricantes conspiciuntur. Morbo demum ingravescente, & deficientibus viribus, interiit.

Replebatur abdominis cavum sanie ad libras circiter octo. Intestina erant inter se connexa, ope materiæ cujusdam viscidæ, & saniosæ. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 1774. In cadavere cujusdam diuturno morbo sublato, cui venter in immensum excreverat, deprehendebatur stupenda puris copia, stagnans in abdomine. Pulmones utriusque lateris in pus erant conversi. Sed nulla annoratur corruptio in visceribus imi ventris, etli puri innatantibus. PLATERUS.

His adde observationes Lib. I. 335, 351, 358, 359, 389, 407, 409, 411, 431, 560, 599, 644, 679, 697, 707, 717, 723, 728, 729, 784, 806, 810, 811, 947, 957, 967, 1123, 1145, 1263, 1278, 1387, 1420, 1425, 1426, 1431, 1539, 1637, 1712. Lib. II. 172, 297, 373, 396, 565, 613, 859, 871. Lib. IV. 147. Præterea; vide Viscera putrida. Tumores abdominis. Abscessus abdominis.

ARTICULUS IX.

Flatus extra viscera.

OBS. 1775. Lustrato cadavere cujusdam vetulæ genuino *tympante* chronico extinctæ; inter sectionem abdominis ultra modum tumentis, maximus flatuum proventus cum impetu profilit, & subsidet abdomen. Intestina nonnihil flatulenta plane inculcata deprehendebantur; adeo ut a solo peritoneo cohiberetur hæc stupenda acris massa. E. NOSTRIS ADVERSARIIS.

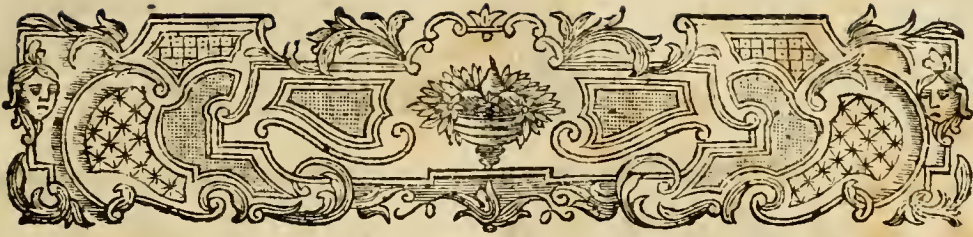
OBS. 1776. In quadam muliere *hydropa* sublatâ, admoto cultro in abdomen, mox

se obtulerunt plurimi flatus, cum impetu exitum quærentes; postea demum aquosus humor, sed minori copia. VERZASCHA.

OBS. 1776. (*) Secto cadavere pueri septennis inter *variolas* demortui, & abdomen tumidum gestantis, flatus cum sibilo erumpunt & odorem cuilibet adstantium intolerabilem spargunt. PORTAL.

Inter affines numerari debent observationes Lib. I, 73, 377.

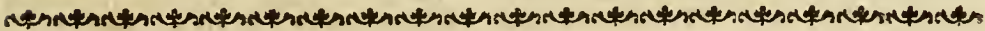

HISTORIA

ANATOMICO-MEDICA

SISTENS

*Numerosissima Cadaverum extispicia, quibus in apricum venit
genuina morborum sedes; horumque obviæ fiunt
causæ, vel referantur effectus.*

LIBER SECUNDUS.

Colligens læsiones internas pectoris.

VISCERUM cæterarumque partium in thorace degentium, læsiones cadaverum sectione conspicuas completur hicce liber, qui etsi mole minor, priori tamen minime cedit; cum organa vitalia, pulmones nempe, & cor præsertim, respiciat; quorum affectus, inter chronicos recensendi, grave curantibus facessunt negotium; ac decumbentium diuturna curatione pertæforum, producant æruminas; quorum plerique inter mortis luctamina diutius, quam vires ferant versantur. Neminem later poriore læsionum abdominalium partem beneficio obsequioforum musculorum explorantibus digitis innotescere: sed raro se proferunt tactus o-

pe vitia in pectore recondita. Hinc patet quanti sint momenti extispicia, quibus in apricum venit hæc morbosa constitutio. Conspicui sane quidem evadunt nonnulli pulmonum, quibus est aditus, affectus; sed in obscuris semper later cordis, aliarumque partium thoracicarum, labes. Itaque pro inquiruti ratione primo agimus de bronchiorum & pulmonum læsionibus, cadaverum rimatoribus obviis; consulto omissa tracheæ arteria, fere tota extra pectus sita; quæ ideo ad cervicem spectat. Sequuntur cordis & pericardii, affectus, inter viram, uti jam innuimus, intricatissimi. His subnectuntur plevræ, mediastini, partiumque subjacentium vitia, quæ meris dumtaxat conjecturis assequi solent. Agmen claudit diaphragma, diversimode affe-

affectum. Dein accedunt læsiones generales; tumores nempe varix fortis, huic vel illi parti insidentes; ac demum colluvies serosa, sanguinea, lactea, fordida, &c. A proposito alienum putavi his subjungere historias ad œsophagum attinentes; qui-

tubus, etsi totum pectus peragrat, huic tamen minime pertinet. Ideo rectius ad cervicem, præcipuam hujusce tubi partem recipientem, refertur: quapropter numero partium externarum, quibus dicatur Liber quartus, addicitur.

S E C T I O P R I M A.

DE PULMONIBUS.

A R T I C U L U S I.

Bronchia sanguine obruta.

**PULMO-
NES.** OBSERVATIO 1. Mulier sexagenaria post fugatum ventris hydropem, gestabat tumorem durum in hypogastrio. Rediit hydrops cum respiratione anxiosa. Edematose tument artus; labuntur vires; & subito extinguitur.

Multus sanguis grumulos continebatur in aspera arteria, & bronchiis. Utroque pectoris cavum copiosam aquam recondebant. Cor mediantè crusta quadam alba, pericardio arctissime hærebat. Abdomen aqua limpida scatebat. Ex ovario dextrooriebatur hydatidis magna, quæ ultra libram liquoris pellucidi continuit. Ovarium dextrum solito majus, & cartilaginofum, aquam etiam colligebat, cum ossiculo rotundo, pisum majus æquante. CLARK. STORCK.

OBS. 2. Adolescens sexdecim annos natus, febre maligna, solitis symptomatibus stipata, corripitur. Nono morbi die erumpit hæmorrhagia narium; quæ post largam sanguinis profusionem cohibetur ope aquæ

stypticæ naribus admotæ. Post duas tresve horas inter dormiendum insciis adstantibus obiit.

Lustrato pectore reperiuntur bronchia sanguine obruta. Præterea stomachus & intestina colorem rubrum primo conspectu præ se ferentia, cruore etiam scatebant. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 2. (a) Explorato cadavere cujusdam mulieris quæ diu sanguinem expuerat, & quæ tandem febre consumpta obierat; reperiuntur pulmones collis adhærentes, & bronchia sanguine concreto infarsa. PORTAL.

OBS. 3. Instituta sectione cadaveris cujusdam viri subitanea suffocatione interempti, in conspectum veniebant bronchia sanguine fluido, congrumato, repleta. HES-SUS.

Casus similis argumenti præbent observationes Lib. II. 280, 426.

ARTICULUS II.

PULMONES.

Materia sordida & purulenta in bronchiis.

OBS. 4. Puella quinquennis de dolore faucium queritur, quem brevi sequitur spirandi difficultas, cum voce clangosa & febre vehementi. Amygdalæ tumidæ conspiciebantur, nonnihil impedita deglutitione urgebant sitis & nausæ. Sputa pauca & sordida excernebantur. Tandem exacerbato morbo, tertio a prima invasione die, mente constans, interiit.

Glottidi hærebat materia quædam mucosa. Interior tracheæ facies crusta viscida & purulenta investiebatur. Bronchia vero haud abfimililaticæ, sed fluidiori scatebant. Pulmones nullam labem ostendebant. Occurrebat in stomacho stupenda maci copia. CLAR. HOME.

OBS. 4. (a) Puer septennis inter tussiculam a morbillis contractam, febre acuta corripitur, æstu, siti & voce clangosa stipata. De dolore circa tracheam querebatur, & ægre respirabat, cum spuma in ore, & facie subtumida. Interea pulsus debiliior evadit; ingravescit spirandi difficultas; & tertio die extinguitur.

Trachea arteria crusta quadam membranacea intus obducebatur; sub qua latebat materia puriformis, cum nonnullis inflammationis notis. Simili labe afficiebantur bronchia, quæ scilicet laticæ purulento scatebant; pulmonibus, uti videbatur, inculpatis. CLAR. HOME.

OBS. 4. (b) Puer quatuor annos natus, tussi & difficili respiratione prehenditur. Opportunis remediis mitescit morbus; cum post octo dies ingruit febris vehemens, deglutendi & respirandi difficultatem comitem habens; cum tussi & voce rauca; atque intra triduum moritur.

Tracheæ facies interna exhibebat materiam mucoso-purulentam, membranæ crassioris faciem referentem: bronchia cum appensis vesiculis simili ferme modo lædebantur. CLAR. HOME.

OBS. 4. (c) Febre laborabat octennis

puer, cum tussi & anhelitu difficili. Vox erat clangosa cum levi deglutendi difficultate: sub qua rerum condicione, quarto a primo insultu die ad æthereas sedes convolvit.

Tubus trachealis extus tumidus & œdematosus videbatur. Ejus facies interior levi phlogosi correpta, materia quadam crustacea obtegebatur. Bronchia & vesiculæ pulmonares, pure scatebant; etsi intacta erat pulmonum substantia. CLAR. HOME.

OBS. 4. (d) Puerum triennem, vulgum subtumidum habentem, invadit febris cum tussi sicca & anhelitu; doloris tamen erat expers. Urgentibus nausis, propinatur emeticum, quo ejicitur materiæ mucosæ copia. Dein exacerbatur morbus; vires deficiunt; & tertio die mors adventat.

Lustrato cadavere, reperitur in trachea & bronchiis, mucus purulentus, membranæ crassioris instar lateribus horumce tubulorum hærens; quo adempto, patebant leves phlogoseos reliquiæ. CLAR. HOME.

OBS. 4. (e) Puella quadriennis tussicula & levi spirandi difficultate corripitur; cum pulsu celeri. Ingravescit morbus; & sputa nonnihil purulenta excernuntur. Quinto a prima invasione die fati cessit.

Reserata trachea, in conspectum venit crusta quædam, muci purulenti indolem referens, qua obtegebatur tota hujusce fistulæ facies interna. Bronchia & vesiculæ pulmonares similem materiam continebant, integris pulmonibus. CLAR. HOME.

OBS. 4. (f) Anus, cui cancer, sinistro labiorum angulo absumpto, inde ulterius sub lingua serpebat, cum thoracis affectionibus, quas catarrhales ipsa dicebat, obnoxia esset, ingruente suffocatione e vivis rapitur.

Cadavere cultro anatomico subiecto, ichor sub

PULMONES.

sub glottide, in aspera arteria, & in bronchiis conspicitur. Pulmones colore cinereo, lineis nigris erant signati. Cor demum sanguine nigro targebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 5. Introspecto cadavere infantis sexdecim menses nati, & spirandi difficultate intra septem dies sublato, in conspectum veniebant bronchia & trachea lactice muco & nonnihil purulento obstructa, & levi phlogosi tacta. CLAR. HOME.

OBS. 5. (a) Puer septennis febre & anhelitu corripitur, cum voce clangosa & dolore obscuro in cervice anteriori. Urinis lutulentis, quarto die obiit.

Trachea & bronchia pure infarcta oc-

currunt, salva pulmonum substantia. CL. HOME.

OBS. 5. (b) Inter sectionem cujusdam pleuritici sexto morbi die sublato, qui materiam quamdam, albam, densam, oblongam & ramosam tussi ejecerat, reperiuntur bronchia lateris sinistri, tali materia repleta, cum pulmone purulenta defœdato. CLAR. DE HAEN.

OBS. 6. In corporibus variorum phthisi extinctorum, obstructionem bronchiorum a purulenta, tenaci & viscida materia sæpius observantur ROLFINKIUS, MORGAGNUS, &c.

In hac serie recipiuntur observationes Lib. I. 713. Lib. II. 307. Vide in Lib. IV. Trachea pure scatens.

A R T I C U L U S III.

Pustulae & tubercula in bronchiis.

OBS. 7. Instituta sectione cadaveris cujusdam adolescentis duodeviginti annorum, nono variolarum confluentium die inter delirium, & spirandi difficultatem extincti; in apicem veniunt viscera pectoris & abdominis papulis variolosis, cutaneis vix absimilibus, conspersa; iisdem pustulis scatebant trachea & bronchia. E. NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 8. Quædam scæmina quadragesimum ætatis annum agens perpetuo asthmate tenebatur. Accessit interitus, cum al-

vo adstricta. Pergente morbo macie conficitur; & a graviore asthmatis insultu suffocatur.

Introspecto cadavere, invenitur hepar scirrhum, & quasi tartareum; arque mole portentosum. Pulmonum bronchia gangliis ardebantur; seu lupiis coriaceis innumeris atque durissimis. DRELINCURIUS.

Hujus læsionis exemplum præbet observatio Lib. II. 305.

ARTICULUS IV.

PULMONES.

Bronchiorum obstructio a corporibus extraneis.

OBS. 9. Quidam juvenis tres claviculos, quos in ore servabat, inter cachinnationem, per tracheam in pulmones admisit; hinc in immanem hæmoptoen, *tussi ferocissima stipatum*, incidit. Quibus sedatis remanet tussis sicca cum nonnulla spirandi difficultate. Alias bene se habebat; imo & uxorem duxit. Die nuptiali post liberiores vini potationem, & nimiam saltationem acutissimo pectoris dolore, difficillimaque respiratione, cum horrendis spasmis corripitur misellus sponsus. Ingruit febris primo acuta, dein lenta, molestissimam tussim comitem habens. Ac post unum aut alterum mensem phthisicus obiit.

Deprehenduntur tres claviculi, in pure quasi sepulti, paulo infra bronchiorum divaricationem. Pulmones insuper putres colluviei purulentæ copiosissimæ innatabant. MORTON.

OBS. 10. Juvenis duorum & viginti annorum, qui a pueritia in gypsi officinis suas operas locabat, pluribus abhinc annis *asthmaticus*, in febrem lentam macie si-

patam incidit. Tandem denegato decubitu & ingravescente spirandi difficultate, suffocatus obiit.

Introspecto cadavere, in propatulum veniunt pulmones tumidi & partibus circum ambientibus accreti. Bronchiâ ab inspissato gypsi pulvere infarcta annotantur, & partim obstructa. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 11. In corporibus variorum *lapidinarum, asthmatis obnoxiorum*, & suffocatione interemptorum deprehendebantur bronchia, cum appensis pulmonum vesiculis, pulvere infarcta. BONETUS.

OBS. 12. Inter sectionem cadaverum, nonnullorum, ex *fossoribus metallicis*, mortuorum, in conspectum veniebant concreta metalla in bronchiis, quæ hinc obstruebantur. SENNERTUS.

Affines bronchiorum læsiones exhibent observationes Lib. IV. 69, 70, 71, &c.

ARTICULUS V.

Pulmonum vicinis annexi.

OBS. 13. Multa vel innumera occurrunt cadavera, quorum pulmones, alias inculpati, tam firmiter toto fere ambitu plevræ, costas subcingentes adhærebant, ut sine magna vi & dilaceratione avelli non possent; qui tamen homines dum in vivis agerent, de nullo respirationis incommodo conquesti fuerant; quod sane minime mirari subit, cum hæc hærentia, cæteris bene se habentibus, hand præpediat quominus pulmonum & pectoris dilatatio, ad

respirationis monia obcunda, libere exerceatur. DIEMERBROEK.

OBS. 14. In cultro anatomico subjectis cadaveribus variorum utriusque sexus, tum suspenforum, tum diversis morbis, acutis vel chronicis sublatorum, qui dum viverent *facillima respiratione* gaudebant, in propatulum veniebant Pulmonum cohæsiones, in alterutro latere, nunc cum pleura costas investiente, nunc cum media

PULMONES.

Alino; rarius cum diaphragmate; quam pulmonum læsionem innexiam plures primi sub-fellii auctores etiam annotarunt. E NOTIS ADVERSARIIS.

OBS. 15. Quidam a diuturna capitis destillatione in *spirandi difficultate*, sine sterore inciderat; atque malo progrediente eo devenerat, ut in alterutrum latus, haud sine labore & anxietate, cubare posset; in dorsum nequaquam, ob immanes dolores, quos juxta anteriorem thoracis partem experiebatur. Tandem morbi sævitia e medio tollitur.

Secundo cadavere, patent pulmones costis omnibus anterioribus, ita pertinaciter hærentes, ut nonnisi cultro sejungi possent. ZECCHIUS.

OBS. 16. Puer quinquennis, valetudinarius, post exercitium immodicum, incidit in *tussi cum spirandi difficultate* & febricula. Accedunt *leipothymia*, pulsus sit parvus, languidus & frequens; *venterensus* & dolens, cum siti & difficiliore respiratione, & obiiit.

Pulmonis pars sinistra diaphragmati ita firmiter hærebat ut separari non potuerit. Sinistra vero cordis auricula, solito amplior referta erat materia crassa & compacta, laridum coctum referente. RIVERIUS.

OBS. 17. Quidam melancholicus *ventrem tumidum*, cum *cruribus oedematosis*, multis abhinc annis gestans, apoplexia gravissima e medio tollitur.

Omnia viscera pectoris invicem, & vicinioribus partibus connexa, & conglutinata cernebantur. Hepar ingens & durum partibus vicinioribus hærebat; æque ac ventriculus. Mesenterium erat crassum, & pinguedine refertum. Intestina flatibus & sæcibus turgabant, cum exuperante adipe. HECHSTETTERUS.

OBS. 18. Vir quatuor & quinquaginta annorum hæmorrhoidibus, & diarrhæa biliosa vexabatur; quibus deficientibus de sepultis in *pectore doloribus*, cum *spirandi difficultate*, nonnunquam recurrente queiebatur. Dein urgebant paroxysmi asthmatici: inter ferociorem aphonus & convulsus animam efflavit.

Pulmones utrimque plevræ, diaphrag-

mati & pericardio pertinacissime hærebant: cor tumidum, tensum, & quasi orbicularum cernitur. Aqua stagnabat in cerebri ventriculis, & vertebrarum theca. LANCISIUS.

OBS. 19. Juvenis mulier *tussi & dyspnæa* laborabat cum *precordiorum angustia*, & difficili decubitu in sinistrum latus. Materiam catarrhalem interdum spuebat. Pedes & venter erant oedematosi. Tandem, pulsu debili, somnolenta evadit, & post triduum obiiit.

Præter aquæ quatuor libras stagnantis in abdomine; pulmo dexter plevræ pertinaciter hærebat, cum sero effuso, paucio & subflavo. Ventriculi cerebri sero subcruento scatebant. CL. MORGAGNUS.

OBS. 20. Quidam nobilis a diuturna capitis destillatione in *spirandi difficultatem*, sine sterore inciderat, atque malo progrediente, eodevenerat, ut in alterutrum latus non cubare posset; neque in dorsum ob anxietates & cruciatus quæ experiebatur. Inter hæc ærumnas interiit.

Pulmones integri partibus circum ambientibus ita pertinaciter hærebant, ut nonnisi cultello sejungi possent. ZECHIUS.

OBS. 21. Mulier quinquagenaria *dyspnæa* laborabat, cum siti ingenti, pulsu parvo, & calore. Tandem *spirandi difficultate* in dies ingravescente occubuit.

Pulmo sinister sanus, & a collis solutus aquæ subsalsæ innarabat. Dexter arctissime plevræ hærebat undique, adeo ut nulla reperiebatur aqua. Cor polyposis concretionibus scatebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 22. Quidam quinque & viginti annorum *febre catarrhali* per duodecim dies laborabat; cum subito lateris sinistri dolore *acutissimo*, & immani *spirandi difficultate* corripitur; quibus ultra modum sævientibus intra quatuor horas enecatur.

Secundo cadavere, patet pulmo sinister arcte diaphragmati annexus, cum nonnullis inflammationis notis. BARRERUS.

OBS. 23. Quidam juvenis quinque & viginti annorum *dyspnæa*, & *vesica calculo* laborabat. Accedente sensim marasmo; viribus tandem deficientibus extinguitur.

Aper-

Apertum cadaver exhibebat sinistrum pulmonis lobum, una cum dextro succingenti membranæ ita tenaciter adhærentem, ut vix avelli potuerit. FABR. HILDANUS.

OBS. 24. Puella quatuordecim annorum dolorem patiebatur in *summa scapula sinistra*, cum *febre*. Non poterat in illud latus decumbere; quin statim tussi corripere-
retur.

Post obitum dissecta exhibet pulmonem costis utrinque, diaphragmati & pericardio undique accretum. RIVERIUS.

OBS. 25. Quidam post diuturnum alvi fluxum æruginosum, in insignem *spirandi difficultatem* incidit, urgente tussi sicca; quibus pergentibus, & ingravescentibus e vivis tollitur.

Invenitur lobus dexter pulmonis ita costis & diaphragmati adnatus, ut invicem continui viderentur. BONTIUS.

OBS. 26. Mulier septuagesimum tertium ætatis annum agens *asthmatis* jamdudum obnoxia, morte subitanea rapitur.

Referatis pectoris clavis tanta pulmonum cum costis cohæsiō deprehenditur, ut inde divelli absque dilaceratione non possent. BONETUS.

OBS. 26. (a) Sectis cadaveribus hominum perquam plurimum morbis acutis aut chronicis enectorum, & qui *nusquam difficili respiratione laboraverant*, pulmones undique costis accreti reperiebantur. PORTAL.

OBS. 26. (b) In cadavere fœminæ pauperulæ de *difficili respiratione nusquam querula*, reperiebatur totus pulmo undique costis, dorso & mediastino hærens, ut motus in eo aliquis omnino concipi nequiret. CLAR. HALLERUS.

OBS. 27. Secto puello anniculo, qui post triduanam ægrotationem *suffocatus* interiit, pulmo dexter viciarius deprehenditur, & costis annexus. Hæpar pro ætate solito majus annotatur. BONETUS.

OBS. 28. In cadavere cujusdam fœminæ, quæ *asthmatica* fuerat, pulmonem dextro latere per valida filamenta nervea, aliquot locis costis adnatum vidit PAVIUS.

PULMONES.

OBS. 29. Inter exenterationem monachi, qui dum viveret, *orthopnea* premebatur, reperitur tanta pulmonum cum costis coalescentia, ut vix cultro possent separari. SAXONIA.

OBS. 30. In cadavere pueri novennis *hydrope* extincti, pulmones partibus ambientibus accreti observantur, & variis hydatidibus fœti; præter aquam in abdomine stagnantem, & omenti adhæsiōnem cum intestinis. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 31. Lustrato cadavere cujusdam *anasarca* defuncti, inveniuntur pulmones utrinque costis arte adhærentes. Cætera omnia vitii expertia deprehenduntur. RHODIUS.

OBS. 32. In cadavere cujusdam *asthmatica*, quæ inter saltandum *subitanea morte* rapta erat, occurrebant pulmones ita ante undique thoracis lateribus adacti, ut vix separari potuerint. SALZMANNUS.

OBS. 33. Inter sectionem cujusdam religiosæ, quæ *asthmate*, & *orthopnea* laboraverat, pulmones coalescentes cum membrana costas succingente vidit SAXONIA.

OBS. 34. In pluribus cadaveribus eorum qui *suspicio* valde angebantur, pulmonum ad costas agglutinationem observavit RHODIUS.

In hac serie recipiuntur observationes Libr. I. 82, 269, 438, 543, 600, 601, 646, 665, 711, 1770. Lib. II. 44, 59, 62, 261, 283, 404, 409, 521, 522, 676, 695, 697, 707, 762, 866, 896. Lib. III. 411. Insuper vide *Pulmones crusta obducti, inflammati, purulenti, scirrhusi, &c.*

ARTICULUS VI.

Pulmonum emphysema.

OBS. 35. Homo octo & quinquaginta annorum *tussi molestissima*, & gangræna ad digitos pedis laborabat. Opportunis adhibitis remediis gangræna evanuit, & tussis mitior evasit. Post quindecim dies recurrit tussis ferocior, cum impedita respiratione; quibus paulo post e medio tollitur.

Introspecto cadavere deprehendebatur totus pulmo inflatus, durus & valde elasticus. Aer scilicet inter membranam pulmonem investientem, effusus multas diversæ magnitudinis bullas efformavit. Nulla pressione aer quo turgebat pulmo per asperam arteriam expelli potuit. Occurrit pericardium aqua limpida summe distentum. Dexter cordis ventriculus concreto sanguine turgebat. Venæ cerebri varicosæ, nigro & grumoso sanguine infarctæ conspiciantur. CLAR. STORCK.

OBS. 36. Fœmina triginta annos nata a longo tempore *spirandi difficultate*, & tussi sicca premebatur. Tumbant artus, atque nec decumbere, nec ambulare poterat ægra. Vox erat *anxia*; pulsusque parvus & inæqualis. Interea excernuntur sputa glutinosa. Tum conquerebatur de pulmone in pectore natante. Dein ingruunt anxietates; totum corpus fit œdematosum; respiratio difficilior evadit, cum pulsu tremulo; instantis lethi prodromo.

Inter sectionem cadaveris in conspectum veniebat aer per totum pulmonem effusus, cum variis vesicis in superficie, quarum nonnullæ pugni magnitudinem æquabant. Hepar, alias sanum, recondebat varios saccos sero limpidio repletos, quorum major ovum gallinaceum æquabat. CLAR. STORCK.

ARTICULUS VII.

Pulmones infarcti.

OBS. 37. Miles sex & viginti annos natus febre quadam epidemica laborabat. Pulsus explorabatur celer, plenus & durus. *Anxie respirabat*, & omnia membra languebant: quinto morbi die obscure delirabat, & tremulis manibus floccos carpebat. Sexto erumpebant petechiæ, & omnia symptomata exacerbabantur. *Tussis* urgebat sicca, cum magis anxiosa respiratione. Interea pulsus annotatur intermittens, cum manifesto tendinum subsultu. Nono demum die inter luctuosa suspiria diem suum obiit.

Lustrato cadavere, si excipias intestinalia distenta, omnia viscera abdominalia sana & integerrima conspiciantur. Reserato thorace, in propatulum veniebat pulmo gravis, atro cruore infarctus & in aqua

subsidens. Ventriculi cordis grumoso sanguine scatebant. HASENOHRL.

OBS. 38. Juvenis optimo habitu præditus in sanguinis sputum copiosum incidit, & spumolum; cum hypochondrii dextri dolore & *tussi vehementi*. Morbo per intervalla recurrente; tandem vehementi *febre* corripitur, siti, tussi & *spirandi difficultate*, aliisque gravioribus symptomatibus stipata. Die demum vigesimo quinto extinguitur.

Hepar magnum, sed sanum deprehenditur. Pulmo vero totus sanguine repletus, mirum in modum tumidus apparuit; ita ut non vasa tantummodo turgerent; sed per totam substantiam sanguis conglobatus scirrhi duritiem æmularetur. Cor & cir.

& circumlitæ venæ sanguine etiam mirum in modum replebantur. PROSP. MARTIANUS.

OBS. 39. Quidam agricola, a cane rabido demorsus, vulneribus post septem hebdomadas ad cicatricem perductis, suis munis sine ullo incommodoungebatur. Paulo post conqueritur de dolore lancinante in loco acceptorum nuper vulnerum: ac brevi in veram *hydrophobiam* incidit. Ingravescens symptomatibus hunc truculentum morbum concomitari solitis, & accedentibus convulsionibus interiit.

Inter exenterationem cadaveris, nil notatu dignum occurrit in cicatricibus vulnorum. Intestina nonnullas levis inflammationis notas ostendunt. Pulmo plevræ adhærens concreti sanguinis molem referebat: usque adeo extravasatus & coagulatus erat sanguis, ut plerasque pulmonis vesiculas adimplere videretur. Diaphragma siderationis vestigia monstrabat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 40. Quidam nobilis, inter ætatem consistentem, *spirandi difficultate*, cum quodam *pondere in regione cordis*, post prandium, corripitur; succedentibus anxietatibus molestissimis, cum animi deliquiis; quibus intra semi-horam de medio tollitur.

Secundo cadavere, sanguis fluidissimus reperitur. Stomachus ingestis turgebat. Vesicula fellis nonnullos fovebat pseudo-lapides. Pulmones vero tumidi sanguine infarcti occurrebant. Cor maximum molle, & corrugatum ne guttam quidem sanguinis continebat, & plane inane conspiciebatur. DIONIS.

OBS. 40. (a) Mulier quædam jamdiu *lue venerea* affecta molestissimis vexabatur symptomatibus; cum *asthmate* interdum recurrente; quibus tandem supra modum exacerbatis supremum diem obiit.

Secundo cadavere præter summam ossium totius corporis cariem & medullæ putrefactionem, apparebant pulmones infarcti materia quadam nigricante, durissima, quasi scalpello secari nescia. PORTAL.

OBS. 41. Vir valetudinarius, & *scorbutica labe* tactus, *respiratione anhalosa*, & capitis gravitate, laborabat; cum torpore

insolito prehenditur. Derepente aphonus in humum concidit apoplecticus.

Cadaver cultro anatomico subjectum exhibebat cerebrum plane illæsum: sed totus pulmo discolor & ichore spumoso per totum infarctus annotabatur. BONETUS.

OBS. 42. Quinquagenarius jamdiu *asthmaticus*, cellam vinariam, in qua servabat mustum, ingressus, tam violento paroxysmo corripitur, ut subito animam reddiderit.

Inter sectionem cadaveris, in conspectum veniebant pulmones citra labem: sed tanta eorum erat moles ut bubulos æquarent magnitudine; ob scilicet stupendum a sanguine infarctum. SYLVIUS.

OBS. 43. Quidam nobilis ad *catarrhos* proclivis, in *febrem* ejusdem indolis *epidemicam* incidit. Suppressis sputis difficilis fit respiratio; sitis urget cum stomacho languidiori; & quarto morbi die e vivis rapitur.

Referato pectore occurrunt pulmones flaccidi, & materia catarrhali infarcti; cum bronchiis eodem humore repletis. MORGAGNUS.

OBS. 44. In cadavere cujusdam *subitanea* & inexpectata morte rapti; deprehenduntur vasa cerebri sanguine supra modum turgentia. Pulmo dexter gracilis plevræ & diaphragmati hærebat. Sinister vero triplo major, absque hærentia, sanguine nigro & crasso infarctus annotatur. Cor erat ingens. DIONIS.

OBS. 45. Exenterato cadavere cujusdam viri quinquagesimum ætatis annum agentis; diuturno, molestissimoque *asthmate* attriti, & enecati; inveniebatur pulmo plane exsanguis. Omnes spirabiles meatus pituita crassa & viscida infarcti annotabantur; cum nonnullis minoribus vomiceis in parenchymate. HEURNIUS.

OBS. 46. Cultro anatomico subjectum cadaver cujusdam viri, inter ambulandum *morte repentina* sublato; pulmones se præbent ingenti sanguinis copia tensi, & quasi denigrati; corde prorsus inani. Præterea lienis substantia fæci vini per similis, & contactu diffuens observatur. MONGINOT.

OBS.

PULMONES.

PULMO-
NES.

OBS. 47. Senex quidam obesus, & ad motum tardus, *respiratione difficili* & anhelosa affectus, derepente mortuus in humum concidit.

Thorace aperto inveniebatur pulmo utrinque discolor, atque ichore spumoso per totam substantiam refertus vel infarctus. BONETUS.

OBS. 48. Quidam a commotione cerebri, *post casum ab alto, asthmaticus* factus est. Tandem accedente ferociori catarrho, e vivis decessit.

Instituta cadaveris sectione, occurrit pulmo, ubique pituitosus, & viscidis humoribus scatens. HILDANUS.

OBS. 49. In corpore cuiusdam insigni *pectoris oppressione* interempti, inveniebantur pulmones amplissimi, humore lutulento undique prægnantes, qui bilanci impositi uncias octoginta penderunt. BONE-TUS.

OBS. 50. Lustratis corporibus variorum *suffocatione* extinctorum, in apricum veniebant pulmones ultra modum intumescen-tes; ab hærente scilicet sanguine crassiore, & sæculentiore intra vasa pulmonaria. VVILLIS.

OBS. 51. Qui in principio *paroxysmi febris tertiana* mortui sunt, iis sanguis in pulmonibus impactus & incrassatus inven- tus est, adeo ut ejus transitus per pulmo- nes impediabatur. HARVÆUS.

OBS. 52. In corpore cuiusdam *asthmati- ci*, inter paroxysmum ferociorem sublato, pulmo tanquam spongia imbutus multo hu- more pituitoso inventus est. HOLLE-RIUS.

Hanc classem ingrediuntur observationes. Libr. I. 1045. Libr. II. 270, 472, 604, 704, 705.

A R T I C U L U S V I I I .

Pulmones crusta obducti.

OBS. 53. Mulier valetudinaria, terrore a spectro incusso, perterrita, incidit in dolores pectoris, cum *hypocondrii tensione*. Dein de frigore molesto, flatulentia & suffocationibus uterinis conqueritur. *Respiratio difficilior* evadit, cum sibilo; alioque adstricta, urget suffocatio. Dein paroxysmum febrilem patitur; inter cu- jus frigus incæpit dolor rodens, & mole- stus femoris & tibiæ. Postremo acceden- tibus vomitu, & tussi sicca subito extin- cta est.

Aperto abdomine, invenitur colon sub umbilico situm, cum intestinis ultra mo- dum flatulentis. Ventriculus turgēbat ma- teria viscida spadicei coloris. Sinister pul- mo partim plevræ connexus, gelatinoso & viscido humore obductus conspicieba- tur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 54. Figulus septuagenarius, pota- tor strenuus, post animi curas incidit in

febrem cum vehementi dolore lateris sini- stri. Quarto morbi die exacerbatur febris. Sexto accedit delirium furiosum. *Respira- tio erat difficilis*, & nulla excernebantur sputa: postridie stertens, & sudore madens mortuus est.

Reperiuntur omentum seorsum retra- ctum, & totum hepar diaphragmati mor- boso hærens. In sinistro pectoris cavo sta- gnabat multa aqua subflava. Pulmonem ambiebat membrana quædam flava, cru- stæ instar, facile lacerabilis; pars inferior dura, & quasi scirrhusa, plevræ hære- bat. Præterea observabantur hydatides in ventriculis cerebri cum paucis sero, & materia quadam gelatinosa inter anfractus cerebri. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 55. Juvenis duorum & viginti an- norum, *spirandi difficultate*, & pruritu totius corporis molestissimo, vexabatur, cum tussi sicca, inappetentia & summa
vi-

virium debilitate. Accedunt vigilæ cum dolore lateris sinistri, tumidi, & manifestam fluctuationem exhibentis. *Difficilis erat decubitus* in latus dextrum. Tandem superveniente phlogosi in pede sinistro, cum imminente gangræna, extinguitur.

Cavum pectoris sinistrum feri sublutei, vel viridis, libras sexdecim continebat. Pulmo scirrhusosus crusta quadam sebacea obducebatur, qua etiam obtegebatur plevra & mediastinum. VVOLFIUS.

OBS. 56. Quidam atris curis anxius incidit in enorme *sanguinis sputum*. Procedente morbo cum febre lenta; *phthisicus* evadit, adeo ut atrophiam sensim confectus ultimum diem claudat.

Seçto cadavere, patet auricula cordis dextra, in immensam amplitudinem dilatata. Arteria pulmonaris sanguine ultra modum distendebatur. Uterque cordis ventriculus majorem sanguinis atrii, & quasi adulti copiam recondebatur. Præterea pulmones plevræ hærentes crusta quadam argilacea obducebantur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 57. Vir quinque & quinquaginta annorum *peripneumonia* solitis symptomatibus stipata, corripitur. Febris erat intensa, cum sputo copiosiori. Assulgebat quædam sanitatis spes, cum nono morbi die ad æthereas sedes convolvitur.

Pulmo dexter in parte inferiori putredine tactus, crusta viscida, & quasi purulenta descædabatur, ac latici sordido innotabat. Sinister cum nonnullis inflammationis notis, simili ferme crusta donabatur, sed tenuiori; absque stagnatione. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 58. Juvenis vigesimum quintum ætatis annum agens in *pectoris inflammationem* incidit. Sputa exercebantur copiosiora; sed solutæ & pravæ indolis. Dolor haud vehemens lateri dextro insidens sexto die definit. Sputa sufflaminantur, & octavo fati cessit.

Exenterato cadavere pulmones deprehenduntur inflammati ac crusta gelatinosa, pus redolente, obducti; cum copia feri effusi in utrumque latus. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 59. Quidam juvenis viginti anno-

rum *febre catarrhali*, cum tussi violenta, & *spirandi difficultate* prehenditur. Post mentem a superato hoc morbo incidit in *orthopneam* gravissimam, cum sudore frigido, & pulsu fere obliterato. Accedentibus anxietatibus intra quinque horas e medio tollitur.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniunt pulmones tumidi & infarcti, plevræ hærentes, & crusta quadam sebacea obducti. BARRERUS.

OBS. 60. Juvenis dolore lateris sinistri, cum tussi sicca, *spirandi difficultate*, ac pulsu exili & frequenti per triduum laborabat. Accedit delirium cum stertore; frigent extrema; & moritur.

Inter exenterationem cadaveris, deprehendebatur pulmonum lobus sinister partim tumidus, & crusta quadam sebacea obvelatus; cujus ope pulmonibus circum ambientibus hærebat. BARRERUS.

OBS. 61. In cadavere cujusdam *febre duplici tertiana*, comite *pleuritide*, enecati, occurrunt pulmones crocea & crustacea quadam materia fordida obducti; simili crusta coinquinatis plevra, mediastino & diaphragmate, cum effusione feri. Cystis fellea erat inanis. Lien turgidus & obstructus conspiciebatur. Intestina denique lumbricorum copiam recondebant. BONE-TUS.

OBS. 61. (a) In cadavere cujusdam viri *pleuro-peripneumonia* extincti, deprehendebantur pulmones labefactati, costis utrimque hærentes, ac crusta quadam viscida ex luteo-viridi obducti. Stomachus & intestina, materiis fordidis & fætidissimis infarcta, nonnihil gangrænosa cernebantur. CLAR. FOURNIER.

OBS. 61. (b) Instituta sectione cadaveris cujusdam senis potatoris streñhi & *pleuro-peripneumonia* rapti, in apicem veniebant pulmones inflammati, gangrænosi, & crusta quasi gypsea obducti. Intestina quoque phlogoleos & syderationis notas præ se ferebant. CLAR. FOURNIER.

OBS. 62. Cadaver cujusdam *peripneumonia* extincti exhibebat pulmonem sinistrum, ubi viguerat dolor, partibus circumambientibus hærentem, mediante quodam muco

PULMONES.

PULMONES. co glutinolo & tenaci, diverso a pure. Pulmo lividus apparuit. Cordi utrinque inerant magni, & tenaces polypi, adipis frusta mentientes. PEIERUS.

OBS. 63. In cadavere cujusdam juvenis *pleuritide biliosa* interempti reperiatur fellea conspurcatio pulmonem dextrum obducens, cum stagnatione feri in eodem latere. Pulmonis affecti substantia, atro colore imbuta, inflammationis notas præ se ferebat. CLAR. BIANCHI.

OBS. 63. (a) Secto cadavere cujusdam quadragenarii *inter sevitiam* dolorum pleuriticorum extincti, pulmones crusta alba obducti & intus omnino putrefacti apparent. Cor etiam quadam putredine circa apicem descædabatur. PORTAL.

OBS. 64. Lustratis interaneis cujusdam puellæ septennis septimo *pleuritidis* die extinctæ, reperiuntur pulmones crusta quadam viscida & flava obducti; qua omnibus partibus circumambientibus hærebant. CLAR. DE HAEN.

OBS. 65. In cadavere viri consistentis ætatis *pleuritide biliosa* sublato, observantur in pulmone & vicinis partibus biliosæ irruptionis stigmata, cum inflammationis notis. CLAR. BIANCHI.

In hoc tractu recipiuntur observationes Libr. I. 9, 16, 154, 342. Libr. II. 140. 109 (a), 293, 602, 671. 693 (a), 729, 773, 793. Præterea vide *Pulmonum inflammationem*.

A R T I C U L U S IX.

Pulmonum inflammatio.

OBS. 66. Mulier quinque & quadraginta annorum *scabie sicca* per totum corpus, cum *ulcere cruris antiquo*, laborabat. Evanescit scabies, ulcere acrius vexante. Ingruit febris cum magno æstu: accedit dolor pungens in sinistro & infimo pectoris latere. Quarto die exacerbatur febris, cum tussi ferociori, sputo cruento, purulento & foetido; quod dein nigricat, cum immani orthopnæa. Postremo accedit leve delirium, & die sexto repentina suffocatione extinguitur.

Stagnabat in utroque pectoris latere serum citrinum, & foetidum. Plevra in sinistra parte, pulmoni hærens, aspera & tuberculis rubris inæqualis conspicitur. Hic pulmo lividus & hepate durior occurrit; ac colluvie quadam purulenta infardus. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 67. Matrona quadragenaria gravida, cum acri frigidiori se exposuisset, magno rigore correpta est, quem par consecutus est calor febrilis, cum ingenti siti, spirandi difficultate, tussi & dolore gravativo in

dextra thoracis parte ad scapulare vergente, pulsu celeri & duro; ac vomitu bilioso. Sputa erant pauca, densa & albescientia, ac interdum flava. Die quarto pungens fit dolor lateris. Pulsus dein inæqualis & intermittens exploratur, cum corporis jactatione. Suppressis demum sputis & fatiscientibus viribus, quinto morbi die obiit.

Puella inventa est mortua in utero nonnihil inflammato. Pulmo dexter immanem inflammationem, ac duritiem; & sub his inchoatum jam abscessum ostendit. VALSALVA.

OBS. 68. Quidam cannabis carminator pectoris inflammationi obnoxius, in eundem morbum, jam septies passum, incidit. Nil expectorabat, ac biliosa & viridia evomebat. Quinto die ingruit phrenitis, cum subsultibus tendinum carpi; tandem pulsu debiliore facta, septimo die obiit.

Instituta cadaveris sectione, deprehenditur pulmo dexter plevræ & diaphragmati arctissime annexus, alias sanus. Sinister

ster recondebat in superiori parte tuberculum purulentum. Inferior pars inflammata erat & purulenta; atque eadem labe afficiebatur plevra. Vasa cerebri maxime distenta observabantur. Postremo stagnabat serum subrubrum in ventriculis & circa anfractus cerebri; cum pluribus hydatidibus in plexu choroideo. CLARISS. MORGAGNUS.

OBS. 63. (a) Puer septennis ab octiduo leviter ægrotabat, cum frequenti hæmorrhagia narium; facie pallida & subtruncata: sub noctem de frigore conquerebatur, sine febre. Inter hanc rerum conditionem spirandi difficultate corripitur, & febre continua. Dein erumpit sputum, rotundum, solidum & peripneumonium, cum nonnullo sanguine. Frustra adhibitis venæ sectionibus, aliisque præsiidiis, biduo postquam ægrotare visus est, debilis, & excreare impos, obiit.

Pulmo siniter crūre plenus annotatur; in aquam projectus fundum petiit. Cor sinistrum inane erat: dextrum vero concretionem polyposam turgidum. Nonnulla inflammationis signa exhibebat plevra. CLAR. HALLERUS.

OBS. 69. Quidam voracissimus interocele molestias declinaturus, castrationi se submisit, feliciter peractæ. Omnia rite se habebant, cum post tres septimanas difficultate deglutiendi & difficili respirazione prehenditur. Terrio die lingua erat carbone nigrior, & urgebat deglutiendi & respirandi difficultas. Nil in hac anginæ specie, nec intrus nec extra apparebat, si linguæ nigrorem exceperis.

Mortui aperto corpore, salva reperta est trachea arteria, & omnis phlegmonis experts. Thymus intumuerat, & atro sanguine scatens tracheam premebat. Pulmones se præbent inflammati, & creberrimis maculis nigris conspersi, cum gangrænæ signis evidentibus. BONETUS.

OBS. 70. Juvenis qui jam pectoris inflammatione laboraverat, in eundem morbum incidit: de dolore pectoris gravativo in dextro latere querebatur, multum tussiebat; & sedere in lecto cogebatur ut spiritum duceret. Viscida & sanguinolenta expuebat; pulsu duro, inæquali & inter-

mittente, cum subsultu tendinum. Tandem moritur.

Pectus aqua turbida, & flavescente sca-
rebat. Pulmones plevræ hærentes depre-
henduntur. Dexter prope diaphragma tur-
gidus, & durus occurrit. Pericardium a-
quam continebat. Cor maximum inveni-
tur atro sanguine repletum, nulla poly-
posa concretionem. CLAR. MORGAGNUS.

PULMONES.

OBS. 71. Quidam quinque & viginti annorum qui strumis, & postea lue venerea laboraverat, horrore & febre corripitur cum dolore pungente in toto ferme pectore. Cubare nisi in dorsum non poterat. De æstu interno querebatur. Respiratio erat difficilis, cum sputo fluido & ruffo. Die octavo sudore lethali madet.

Reperitur, in cavo thoracis dextro, serum turbidum & saniosum. Pulmones, interjecta quadam membrana crustacea, plevræ hærebant. Pulmones duri, densi & graves observabantur. Postremo cordis ventriculi concretiones habebant polyposas. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 72. Vir sex & quinquaginta annorum, incidit in febrem cum dolore pungente circa inferiorem sterni partem, spirandi difficultate & tussi. Procedente morbo sputum fit crassum, spumofum, & ex flavo variegatum. Respiratio fit difficilior, cum lingua arida; & die nono mortuus est.

Thorax utrimque aquam habuit flavam & turbidam. Uterque pulmo superius ad plevram necessebatur. Dexter erat gravior & durior, cum nonnullis putredinis notis. Pericardium aquæ copia turgebat, & cor concretiones habebat polyposas. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 73. Virgo duorum & viginti annorum dolore lateris dextri pungente cum febre, spirandi difficultate, tussi & sputo corripitur. In solum dextrum latus cubare potest. Progrediente morbo sputa sanguine tinguntur. Aliquot ante mortem dies sæviunt dolores circa ilia. Nonno morbi die, in sinistrum latus decubens ægra inter convulsionem fati cessit.

Lustrato cadavere, serum reperitur flagrans in abdomine. Lien erat prægrandis, cum majori parte tenuium intestino-

PULMO
NES.

rum inflammata. Pulmo dexter plevræ arcte hærebat; ac totus erat inflammatus, cum ulcere. Sinister ad atrum vergebat colorem. VALSALVA.

OBS. 74. Clericus trium & viginti annorum, post acutam febrem parotidibus stipatam, e qua evasit, in duplicem tertianam incidit; qua fugata, accedit *difficilis respiratio*, cui se comitem addidit *acuta febris*, cum *dolore lateris dextri*. Tussis primo humida fit sicca & irrita. Difficilis est in utrumque latus decubitus. Pulsus erat inæqualis & intermittens. In regione hepatis dolorem suum indicabat æger; qui septimo die obiit.

Inter sectionem cadaveris, invenitur lien quadruplo major quam par esset. Serum ad libras duas stagnabat in sinistro thoracis cavo. Dextrum humore crassiori & semi-concreto erat plenum. Pulmo dexter ab inflammatione valde induruerat. Pericardium denique sero erat distentum. VALSALVA.

OBS. 75. Virgo novemdecim annorum *dolore pectoris cum difficili respiratione* repente corripitur. Dolor infra mammam sinistram tangendo augebatur; & cubare in id latus minime poterat ægra. Pulsus erat debilis: sonus quasi bullientis humoris in aspera arteria audiebatur, cum tussi profunda & irrita, ac lingua sicca. Tandem nonnihil delirans septimo die obiit.

Referato pectore, in conspectum veniunt pulmones plevræ hærentes. Sinistri superior lobus, hepatis instar, induruerat. In pericardio copia aliqua aquæ subrubræ occurrit; cum polyposis concretionibus intra cordis ventriculos. MORGAGNUS.

OBS. 76. Quidam *febre acuta*, cum horrore, corripitur. *Tussim* vehementem concomitantur *dolor lateris sinistri obtusus*, & *sputa cruenta*. Sexto die morbus decrescere videtur, dein exacerbatur. Urget *spirandi difficultas*, cum virium dejectione. Intus æstuat, perfrigeratis partibus externis. Postea cadaveris instar livet, & interit.

Instituta cadaveris sectione, pulmonesveniunt ultra modum tumidi. Sinister penitus inflammatus & nigricans conspectus est, ac partim ichore infarctus. Pleura ubique inflammata, & livescens: mus-

culi demum intercostales sugillati videbantur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 77. Mulier triginta annorum, sexto graviditatis mense, *febre* corripitur, cum *dolore pectoris* gravativo, *tussi* aliquando sicca, aliquando humida: intenso genarum rubore, siti inexhausta & lingua arida. Accedunt vigilæ & delirium. Urgent dolores hypochondriorum, cum flatuum superne & inferne eruptione. Die tandem decimo tertio extinguitur.

Fœtus extinctus erat in utero, alias sano. Intestina mirum in modum turgabant. Hepar ingens sine noxa deprehenditur. Cystis fellea quatuor & quadraginta lapillos continebat, quorum major fabam æquabat. Referato thorace se prodiderunt pulmones inflammati, lividi, tabo & pure undique distenti. BONETUS.

OBS. 78. Sexagenarius *febre & dolore lateris* pungente in latere dextro pectoris corripitur. Cubabat in dorsum; lingua erat arida; pulsus magnus & frequens. Post consuetam, & opportunam curationem, bene se habere videbatur, concessio pleniori victu; cum febris & dolor recurrunt. Pulsus explorabatur durus & vibratus. Mox accedente stertore, mortuus est.

Pulmonis dextri superior lobus magnus & durus deprehenditur. Sinistri pars postica dura & nonnihil purulenta occurrebat. Pericardium multa aqua scatebat; cor vero concreciones polyposas fovebat. CL. MORGAGNUS.

OBS. 79. Quidam in *febrem continuam*, a longo rigore exordium sumentem, delabatur, cum *dolore lateris sinistri* gravativo. *Tussis* erat initio sicca, dein humida, cum sputis sublavibus, cruore perfusis. Urgebat summa *spirandi difficultas*, cum malis rubentibus & pulsu molli, languido & inæquali. Die decimo quarto, suffocatus ultimum diem clausit.

Inventa est altera pulmonum pars aucta in magnitudine, ut quadruplo major esset, quam altera, & durior. Qua secta, multa aqua fœtida fuit expurgata; & parenchyma invenitur densum, durum & rubrum, quemadmodum esse solet hepatis caro. LÆLIUS A FONTE.

OBS.

OBS. 80. Vir quadragenarius constitutionis sanguineæ, *nephriticis doloribus* obnoxius, incidit in *febrem* cum: pectoris angustia, *spirandi difficultate*, sputo cruento, & concurrente urinæ suppressione. Desiit urinæ difficultas remedium congruorum usu; sed ingravescent cætera symptomata; accedente pedum tumore. Tandem circa vigesimum secundum morbi diem, viribus deficientibus, inter delirium, & soporem animam reddidit.

Secundo cadavere, reperitur in cavitate pectoris serum sanguinolentum copiosum. Pulmones sanguine crassiore scatebant, extremis partibus induratis & nigricantibus. Intestina sanguine putrido flaribus permixto replebantur. HORSTIUS.

OBS. 81. Quidam octogesimum ætatis annum agens, olim sputum sanguinis passus, in *dolorem pectoris* incidit; in sinistra scilicet & antica parte. Pulsus exploratur inæqualis & intermittens; tussis erat crebra, cum sputo crasso; *difficilis sit respiratio*, cum difficili decubitu ad latera. Dein erumpunt sputa cruenta, & octavo die placide obijt.

Pulmo dexter undique adhærebat plevræ: ejus substantia ex livido atra plures folliculos inanes continebat; quasi vestigia antiqui morbi. Pars inferior sinistri pulmonis, hepatis instar dura & gravisprehenditur; & membrana quadam mucosa obducta. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 82. In cadaveribus variorum *peripneumonia* quadam epidemica extinctorum, in conspectum veniebant pulmones inflammato cruore obstructi, vel infarcti. Horum color atro-purpureus, hinc inde lividus & cærulescens, adstantibus horrorem injiciebat; præcipue cum ex fissuris scapello factis, cruorem corruptum, ichore fætido mixtum propullulare conspicerent. In omnibus, dissectus cordis dexter ventriculus ex albo flavescentem concretionem polyposam, in pulmonarem arteriam exporrectam monstrabat. CLAR. HALLERUS.

OBS. 83. Puer quindecim menses natus *febrem* corripitur cum *siti* in exhausta, vomitu omnium ingestorum & diarrhæa. His accedunt motus oculorum convulsivi; qui-

bus post quamdam remissionem ingravescentibus, sexto morbi die, mors obrepit.

Lustrato cadaverculo, mesenteriumprehenditur obstructum. Ren sinister arenulas plurimas puri permixtas continebat. Cor pro ætatis ratione majus occurrit, cum pericardio aqua destituto. Pulmones parvi & exangues, inflammationis erysipelacæ notas gerebant. BONETUS.

PULMONES.

OBS. 84. Virgo quinquagenaria *thoracis dolore* laborabat, cum *febrem*, cephalalgia, *spirandi difficultate*, *tussi* & sputo copiosissimo. Accedente diarrhæa omnia exacerbantur; & nonnisi erecta cervice spirare potest. Circa nonum diem fatis concessit.

Sinister pulmo inventus est plevræ cohærens. Alter inflammatus plevræ & mediastino arctissime annectebatur; abscessum recondebat, qui apertus ingentem saniei copiam ejiciebat. Pericardium aqua plenum deprehendebatur. VALSALVA.

OBS. 85. Vir consistentis ætatis *febrem* corripitur cum *dolore pectoris* pungente, *tussi* & *spirandi difficultate*. Dein soporofusus leviter delirabat, cum trementibus digitis. Tandem rebus in deteriora ruentibus, migravit ad superos.

Secundum cadaver exhibet pulmones plevræ accretos. Dexter amplior totus durus & gravis erat, sinister vero nonnihil læsus. Plevra dextri lateris inflammata deprehenditur. Pericardium parum aqueæ continebat. Ventriculi cordis concretionibus polyposis replebantur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 86. Rhedarius quinquaginta annorum, jam pridem *febrem* intermittente conflictatus, in *peripneumonia* incidit, tussis inani & difficili respiratione stipatam. Accedente levi delirio circa septimum morbi diem vivere desit.

Splen triplo major inventus est. In thoracis cavo stagnabant aliquot uncie feri turbidi. Lobus pulmonis superior occurrit totus inflammatus, & minimis abscessibus hic illic scatens. Pericardii cavea ad dimidium usque erat repleta; atque polyposæ observantur concretiones in cordis ventriculis. VALSALVA.

OBS. 87. Virgo duorum & quadraginta

M m 2

an.

PULMONES.

annorum, tussi quotannis inter hyemem obnoxia, febre, præeunte frigore, corripitur, cum dolore pectoris & spirandi difficultate; ac tussi irrita. Progrediente morbo dolor ex una parte transit in aliam cum sensu ponderis, & difficili decubitu in latera. Die septima mortua est.

Inter sectionem cadaveris, pulmones graviores, & duri deprehenduntur. Horum substantia, hepaticæ instar, erat compacta, cum nonnullis suppurationis notis. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 87. (a) Quidam peripneumonia laborans, cum pulsu molli, parvo & celeri; paroxysmis suffocatoriis tandem obiit.

In utroque pulmone non inflammatio, non ulcus, sed sanguinis universalis effusio fuit; ut sudore sanguineo in cellulofam fabricam effuso, & sensim collecto, maxima visceris pars nigerrima esset. In aquam projecti pulmones alioquin natabiles, subsidebant. CLAR. HALLERUS.

OBS. 88. Quadragenarius febre acuta prehenditur, cum tussi & sputo cruento, postmodum ad colorem viridem inclinante, difficili respiratione, & dolore in latera dextra. Quarta die occubuit.

Inciso cadavere, in propatulum venit pulmo prædurus, & inflammatus, arte hærens, plevræ omnis inflammationis expertis. Cordis ventriculi, cum suis auriculis, concretionibus polyposis turgebant. VALSALVA.

OBS. 89. Mulier consistentis ætatis febre corripitur, dolore pectoris, & spirandi difficultate stipata. Jacebat semper in latere dextrum. Tussis erat sicca, ac tandem moritur.

Referato pectore, pulmones plevræ annexæbantur mediante quodam corpore glutinoso, & quasi membranaceo. Horum postica parserat inflammata, densa & nonnihil nigricans. Pericardium copiam aquæ turbidæ & subrubræ continebat. Uterque cordis ventriculus concretionibus polyposis scatebat. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 90. Quinquagenarius difficili respiratione, ut si a catarrho esset, prehenditur. Ingravescente morbo decumbere cogitur. Vox erat clangosa; sputa excernebantur serosa & uberrima, difficilis erat

respiratio cum sensu quodam strangulationis ad fauces, & difficili in utrumque latere decubitu. Procedente morbo sputa erant pauca, viscida & nonnihil graveolentia. Circa morbi diem quinquagesimum inter febrem lentam obiit.

Sinister pulmo plevræ hærens durus & inflammatus cernitur. Cor concretionibus polyposis replebatur. VALSALVA.

OBS. 91. Juvenis octodecim annorum de dolore ventris conquerebatur. Hunc excipit dolor in thorace, cum difficili respiratione, tussi, & siti molesta: pronus assidue cubare cogebatur. Morbo dein ingravescente, die decimo sexto e vivis tollitur.

Sinister pulmo sanus aquæ innatabat. Dexter vero induratus proximis partibus valide annexebatur; in cujus latere stagnabat aqua turbida. Pericardium simili humore, mirum in modum turgebat. Interant concretionibus polyposis in utroque cordis ventriculo. VALSALVA.

OBS. 92. Mulier quatuor & sexaginta annorum dolore corripitur in dextra thoracis parte, cum difficili in hanc decubitu. Frequens est respiratio, cum inani tussi, pulsu celeri & parvo. Septimo die sudor oboritur circa caput. Nono tandem exolutis viribus ad plures migrat.

Occurrit pulmo dexter valde turgidus, cum levi adhæsiōe. Pleura crassa quadam membranacea, e sero concreto exurgente descædabatur. Pars postica pulmonis dextri dura & inflammata reperitur; sinistro inculpato. Pericardium aquam continebat, & ventriculi cordis concretionibus lymphaticis scatebant. VALSALVA.

OBS. 93. Miles a gravi morbo convalescens in acutam febrem incidit, cum difficili respiratione, tussi sicca & dolore circa medium sternum: pulsus frequentissimus explorabatur. Summe æquabant partes internæ, cum siti inextinguibili, quibus, intra paucos dies, ingravescentibus, enecatur.

Hepar erat valde obstructum & tumidum; cum omento semi-consumpto. Pulmo dexter occurrit inflammatus, cum parte superiore dura & scirrhusa. Cor mole maximum, plurimis albicantibus maculis variegatum, conspicitur; cujus substantia atra,

atra, durissima & scirrhusa, cum vas co-
ronariis turgidissimis. FANTONUS.

OBS. 94. Lanio quinquaginta annorum dolore prehenditur in dextra thoracis parte, & in medio sterni. Supinus cubat; multum tussit, parum expuit. Tandem erecta cervice spirare cogitur; & die septimo interiit.

Referato pectore, pulmo dexter parte superiore induruerat, & arctius mediastino adhærebat. Sinister a tergo infectus erat colore atro; Pericardium aqua turgebat; & cordis thalami concretiones polyposas fovebant. VALSALVA.

OBS. 95. Quidam consistentis ætatis in febrem acutam incidit, cum pungente lateris sinistri dolore, & alvi fluxu. Interea sputa nonnihil cruenta excernuntur: accedit delirium, & die morbi undecimo evidens decessit.

Exenterato cadavere, reperitur pulmonum postica pars vicinis partibus firmiter hærens, pleura inibi inæquali, subnigra & crassiore. Eadem pulmonum pars durior, densior, compacta & nigra annotatur. CL. MORGAGNUS.

OBS. 96. Sexagenarius febre laborabat acuta, cum dolore in sinistra thoracis parte; quo in dorsum cubare cogebatur. Circa decimum morbi diem ingruit soporosa affectio; inter quam moritur.

Aperto corpore, sinister pulmo induratus reperitur. Ventrículo cordis dexter polyposam recondebat concretionem. Ventrículo cerebri paululum seri continebant. Vasa cerebri concretionem quadam gelatinosa obducebantur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 97. Quidam senex a paralyti dextri brachii ante biennium liberatus & postea dolori capitis obnoxius; novissime peripneumonia corripitur, cum dolore gravativo in sinistra thoracis parte, & sputo purulento; quo circa diem vigesimum tertium sufflaminato, ex improvviso mortuus est.

Reperitur pulmo sinister humidus & durus, cum ulcere fanioso. Cor concretiones polyposas continebat. Aqua inventa est in ventriculis cerebri ad semi-libram. VALSALVA.

OBS. 98. In cadavere cujusdam adolescentis octodecim annorum, variolis extincti, reperitur omentum lacerum & discriptum. Extremi hepatis lobi nigricabant. Cystis fellea cruorem nigricantem continebat. Erat insignis copia cruoris in cavitate abdominis & pectoris. Pulmo dexter collis & dorso annexus, inflammatus, & maculis nigris conspersus cum nonnulla purulentia observatur. Lingua & fauces variolis oblitæ erant: ab iis immunis erat epiglottis, & aspera arteria. BONETUS.

PULMONES.

OBS. 99. Adolescentulus quindecim annorum inter gravem rixam patitur contusionem in pectore, de dolore circa hanc partem queritur; etsi nulla læsio extus conspicitur. Capite multum dolet, & syncope corripitur. Postea insurgit febris cum perpetuo pectoris dolore: huic additur respirationis difficultas cum tussi. Quibus ingravescantibus sanguinea exscreantur. Inguunt delirium & convulsiones; ac circa decimum a contusione diem obiit.

Aperto pectore inveniebatur pulmo dexter inflammatus & durus, arctique pleuræ annexus. VALSALVA.

OBS. 100. Juvenis viginti annorum dolore pungente corripitur in læva pectoris parte. Difficile respirat: multum sitit, & tussit; sed nihil expuit. In affectum duntaxat partem decumbere valet; atque die decimo sexto interiit.

Pulmo sinister undique valide nectebatur cum proximis partibus; insuper erat inflammatus, & circa claviculam jam suppuratus. Pericardium ingenti humoris copia erat dilatatum. Cor denique majus concretiones polyposas recondebat. VALSALVA.

OBS. 101. Senex quatuor & septuaginta annorum lateris dextri dolore gravativo prehenditur, cum difficili decubitu in latus sinistrum. Dolorem concomitatur rufis molestissima, cum sputo cruento, & dolore capitis. Febris erat vehemens, cum pulsu duro & frequenti; ac tertio die moritur.

Secundo cadavere, reperitur dextrum pectoris latus sero repletum. Pulmo ejusdem lateris durus, inflammatus & aser conspicitur.

citur, atque valde compactus. VALSALVA.
PULMO. V.A.
NES.

OBS. 102. Jüvenis annos plüs viginti natus post chronicam febrem, in acutam incidit, cum dolore pectoris, difficultate respirandi, tussi, & paucæ materiæ sanguineo colore tinctæ expuitione. Assidue in sinistrum latus jacebat. Circa decimum sextum diem mortuus est.

Splen triplo major invenitur. Pulmo sinistèr tumens, durus & inflàmmat, plevræ undique annexebatur. Pericardium ferro, vaccino simili, distendebatur. Ventriculi cordis concretionibus polyposis replebantur. VALSALVA.

OBS. 103. Mülter sexagenaria, temperamento sanguineo, febre vehèmentè prehènditur, tussi sicca, & lateris sinistri dolore pungente stipata. Häud tamen difficilis erat decubitus in hanc partem. Interea crassa aliquando expuit: gravior fit respiratio. Tandem die decimo tertio ad plures migrat.

Pulmo sinistèr a plevrâ omnino solutus, subalbidus, induratus, nonnulla ostendit tubercula sanie scatentia. Dexter plevræ hærebat, nigris maculis conspersus; versus jugulum durior, parvum abcessum continebat. Cordis ventriculi concretiones habebant polyposas. VALSALVA.

OBS. 104. Jüvenis sex & viginti annorum pungente corripitur dolore in dextrâ pectoris parte, cum febre & tussi, ac paucò sputo. Die octavo accedit delirium. Dolor evanescit, sed gravior fit respiratio: difficultas; facili tamen decubitu in utrumque latus. Die autem decimo e medio tollitur.

Pulmones ambo toti induruerant, cum nonnullis hærentiis ad plevrâ. Præterea substantia quædam membranacea, crustæ instar, plevræ & pulmonibus imposita erat. Utrumque latus humore seroso turbido scatebat. Cordis thalami concretiones polyposas continebant. VALSALVA.

OBS. 105. Vir quinquagenarius acuta febre corripitur, cum laboriosa respiratio, & dolore a sternò ad medios ferme abdominis musculos pertingente. Tussi per molesta conflabat, & in neutrum la-

tus decumbere poterat, nullo sputo. Quinto morbi die occubuit.

Pulmo sinistèr durus occurrit, ad subviridem colorem vergens, nigisque distinctus maculis. Cum secaretur, serum & putrida colluvies, cum mixto sanguine erumpebant. In cordis ventriculis adeant concretiones polyposæ. VALSALVA.

OBS. 106. Puer quatuor annos natus febre continua laborabat, cum catarrho & tussi sicca. Vomitus erat frequens, cum dejectionibus albicantibus. Insurgunt dolores in hypochondriis, cum siti inexplèbili. Præterea de dolore ad sternum, versus latus sinistrum queritur. Ac secundo morbi die sublatu est.

Una pars pulmonis, velut stipula ardente, deflagraverat. Hepar insuper eadem ferme labæ tactum deprehenditur. BAL-LONIUS.

OBS. 107. Nonagenarius, qui ob contusum femur cubabat, cum febricula, pulsu debili & intermittente; tandem nullo alio accedente symptomate ad plures migrat.

Sectò cadavere, rubens aqua invenitur in utroque pectoris cavo. Lobus inferior pulmonis dextrî erat tumidus, durus & inflàmmat. Cor in senè alioquin macilentissimò, pinguedine erat opertum. Valvulæ semi-lunares crassiores, tuberculosæ ad duritiem ossæm accedebant. MORGA-GNUS.

OBS. 108. Quidam triginta annorum dif-ficili corripitur respiratio, cum multo sputo. De dolore in dextrâ thoracis parte, ineunte morbo, queritur; deinde in sinistra. At tandem decimo morbi die obiit.

Serum non multum erat in utroque thoracis cavo, cujus portio undique super pulmones concreverat, tonicæ instar pallescentis. Pulmonis dextrî postica pars valde rubebat, cum duritie; & materiam purulentam recondebat. Pericardium æquo crassius flavescente sero turgebat. VALSALVA.

OBS. 109. Virgo sexdecim annorum, suppressis mensibus cachectica, de ardore in sinistra pectoris parte querula, repente in orthopnæam laboriosam incidit, ut nullo modo,

modo possit decumbere; cum sensu ponderis opprimentis & sputo catarrhali cruento; ac pulsu duro. Quarto morbi die, accedente extremorum frigore, ad plures abiit.

Thorax sero stagnante copioso repletum occurrit. Totus pulmo sinister valde erat durus. Uterque cordis ventriculus concretionibus polyposas fovebat. VALSALVA.

OBS. 110. In cadavere senis quatuor & septuaginta annorum inflammationi pectoris obnoxii, qua tandem intra octiduum extinctus fuit, pulmones undique plevræ erant annexi; pars dextri summe dura nigricabat. Circa apicem cordis inerat tuberculum, cerasi magnitudine, intra cordis substantiam situm, & extus prominens; cujus involucrum densum, album & inæquale materiam serosam & mucosam continebat. CL. MORGAGNUS.

OBS. 111. In cadavere juvenis octodecim annos nati, quem peripneumonia gravissimis symptomatibus stipata intra paucos dies sustulerat; inveniebatur pulmo dexter partibus circum ambientibus undique hærens; mediante materia quadam glutinosa & quasi membranacea. Ejus superior lobus durissimus & gravissimus deprehendebatur. In sinistro thoracis cavo multa aqua cruenta & nigricans stagnabat; non secus ac in pericardio. CL. MORGAGNUS.

OBS. 112. Virgo octodecim annorum mæiore & sollicitudinibus divexata, febre maligna epidemica corripitur. Menses subito sufflaminantur, & vires deficiunt, usque ad lypothymiam. Tumor abdomen cum difficili respiratione. Ingruit dolor capitis lancinans, quem excipit delirium. Interea pulsus inæqualis evadit, & quinto accedente morbi die, e medio tollitur. Pulmo sinister erat inflammatus & materia viscida infarctus, cum seri stagnatione. Intestina passim inflammata occurrunt. E DIARIO MEDICO.

OBS. 113. Quidam rigore, & febre quadam epidemica, prehenditur, cum immani capitis dolore, æstu & debilitate. Pulsus exploratur durus & intermittens. Secundo die erumpunt petechiæ. Succedit

hæmorrhagia narium; ac demum septimo die, fatiscit.

Conspiciebantur cerebri vasa sanguine turgida. Pulmo sinister inflammatus & nigricans annotatur; dexter vero aridus & flaccidus. E DIARIO MEDICO.

OBS. 114. Mulier septem & viginti annorum febre laborabat, dolore in sinistra thoracis parte, spirandi difficultate, tussi vehementi & paucis sputis stipata; quibus persistentibus & ingravescens ad æthereas sedes convolvavit.

Pulmo sinister a posteriori parte inflammatus & sanie infarctus conspicitur; etsi nullus apparebat abscessus. Præterea maculis nigris per ejus substantiam disseminatus descendebatur. VALSALVA.

OBS. 115. Virgo vigesimum ætatis annum agens dolore corripitur in sinistra primum, hinc in dextra thoracis parte; in quam cubare minime potest. Tussit; noctuque delirat. Tandem inter convulsiones moritur.

Secundo cadavere pulmo nonnihil inflammatus conspicitur. Sinister multum rubebat & arte hærebat plevræ, mediastino, & diaphragmati. VALSALVA.

OBS. 116. Vir triginta annorum in febrem incidit, cum rigoribus periodicis, & quotidianis. Accedit delirium triste, & querulum. Sanguis e naribus quandoque prodit. Tandem migravit ad superos.

Lustratis interaneis, pulmonum pars postica dura & compacta, rubra & distenta deprehenditur. Lien insuper mole major annotatur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 117. In corpore cujusdam virginis trigesimum ætatis annum agentis, quæ jam ab aliquo tempore orthopneæ laborabat, & subito fuit extincta; in conspectum veniebat pulmo dexter insigniter ad intima usque inflammatus, cum duritie summa, & firmissima adhæsione cum plevræ, atque pluribus suppurationis notis. BLASIUS.

OBS. 118. Quidam post varia mala ad imum ventrem attinentia, dolore in læva thoracis parte corripitur, cum difficultate in hanc cubandi, tussi & sputo, quo sup-

PULMONES.

suppresso circa decimum diem e vita excessit.
 PULMONES.

Pulmonis sinistri pars superior tota in tumorem obdurerat, & plevræ etiam inflammata variis in locis adnæscatur. Dexter vero, etsi arctius hærens, sauos deprehenditur. VALSALVA.

OBS. 119. Vir quinque & triginta annorum febre laborabat acuta, cum dolore pectoris. Exacerbata febre accedit delirium; & die undecimo ad superos migravit.

Pulmonum postica pars aliquantum dura & rubra invenitur. Uterque cordis ventriculus concretionem polyposam recondebatur. Paululum feri occurrit in cerebro; & plexus choroides lateris sinistri varicosus annotatur. VALSALVA.

OBS. 120. Quadragenarius duplici confictatus hernia, thoracis dolore, & difficili respiratione corripitur, cum difficili decubitu in dorsum. Multum expuit, & erecta cervice spirare cogitur. Decimo die extinguitur.

Lustrato cadavere inveniuntur pulmones versus dorsum inflammati & multum duri; ac plevræ arcte accreti. Cor continebat concretiones polyposas. VALSALVA.

OBS. 121. Vir quatuor & quinquaginta annorum qui ex casu decubuerat, per sex dies sine sensu & motu, non poterat unquam jacere, sed cogebatur semper in lecto sedere, cum perperua spirandi difficultate, & suffocationis periculo.

Post obitum sectus exhibet pulmonem summe inflammatum, cum dextro cordis ventriculo, atro sanguine repleto. RUMLERUS.

OBS. 122. Sexagenarius dolore prehenditur in dextra thoracis parte, cum febre, siti, & sputo parco; facilius decumbens in dorsum. Dein spuri copia major fit; quo circa undecimum diem suppresso, interiit.

Sinister pulmo, etsi sanus, undique plevræ adhærebat. Dexter vero a plevra solutus, summo opere inflammatus, versus dorsum, deprehenditur, ut solidioris carnis substantiam referat. VALSALVA.

OBS. 123. Grassabantur in Italia febres

ardentes spuræ, ad continentium naturam accedentes. Invadebant cum dolore capitis, lumborum, & totius corporis; atque siti, comate vigili & phrenitide. Nonnulli vermes deiciebant.

Sedis variorum cadaveribus inveniebantur phlogoses præsertim pulmonum; vermes, & putredines circa viscera naturalia. SYLVATICUS.

OBS. 124. Vir quinque & quinquaginta annorum de dolore queritur in medio thoracis. In dorsum duntaxat cubare potest, & erecta cervice sæpius spirare cogitur. Die morbi sexto occubuit.

Postica pulmonis sinistri pars multum induruerat, & plevræ valide annectebatur, æque ac diaphragmati. Aqua erat in pericardio turbida; cum polyposa concretionem in cordis ventriculo dextro. VALSALVA.

OBS. 125. Vir ætatis consistentis febre acuta corripitur, cum dolore lateris; sputo cruento, aliisque gravioribus symptomatibus peripneumoniam concomitantibus, quæ tandem lethum accerfunt.

Hepar ingens totum epigastrium occupabat. Lien obstructus erat. Pulmones duri & inflammati, ac nonnihil putridi conspiciebantur. FANTONUS.

OBS. 126. Puella dies quatuordecim nata stertore afficiebatur, cum faciei rubore. Lactis suctionem respuebat; quibus per octo dies perstantibus vivere desuit.

Occurrebat copia bilis in ventriculo. Pulmones in postica præsertim parte erant inflammati, cum variis maculis nigris in eorum substantia. VALSALVA.

OBS. 127. Quidam senex catarrhali affectione detinebatur. Nullus dolor erat in thorace, & satis bene se habere videbatur; etsi ad interitum vergebat.

Thorace aperto, lobus superior pulmonis dextri tumidus, durus & sanguine infarctus deprehenditur. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 128. Puer quadriennis febre corripitur continua, cum siti intensissima; qua brevi extinguitur.

Lustrato cadavere, reperitur pulmonis haud exigua pars phlogosi tacta, cum livore

vore unius lobi. Hepar quoque inflammatum occurrit. BALLONIUS.

OBS. 129. In cadaveribus variorum *peripneumonia epidemica*, sævioribus symptomatibus stipata, denatorum, occurrebant toti pulmones media ex parte sanguine putrido repleti, turgidi, ac mirum in modum indurati. COITERUS.

OBS. 130. Introspecto cadavere cujusdam

mulieris *peripneumonia*, cum pulsu inæ quali extinctæ, pulmones & hepar compactam habebant substantiam. Pericardium aquæ copia distendebatur; cum cordis scabritie. CLAR. MORGAGNUS.

PULMONES.

His adde observationes Lib. I. 606, 618, 856, 1161, 1205, 1373. Lib. II. 58, 63, 65, 321, 517, 518, 696, 884, 885, 886, 925. Lib. III. 33, 138, 369. Lib. IV. 60. Præterea vide *Pleura inflammatio*.

A R T I C U L U S X.

Pulmones variolosi & pustulosi.

OBS. 131. Instituta sectione cadaveris cujusdam pueri, a *repercussis variolis* extincti, in propatulum veniebant pulmones utriusque lateris, variolis intus & foris obfessi; ita ut nil prorsus in iis sani conspiceretur. Annotabantur autem prædictæ pustulæ variolosæ in vigore suæ naturæ, & pure turgentes; papularum scilicet cutanearum faciem referentes. Lien, non secus ac pulmones, simili labe infectus erat. Nonnullæ etiam conspiciebantur pustulæ per tractum tubi intestinalis, quasi gemmæ distinctæ. Hepar vero intactum, & sanum persisterat. KERK-RINGIUS.

OBS. 131. (2) Puer quidam septennis dolore capitis cum febre acuta, & *spirandi difficultate* laborans tandem delirio corripitur: quibus demum exacerbatis ad tumulum ducitur.

Lustratis corporis interaneis cerebrum intactum apparet exceptis varicibus quibusdam vix notandis. Viscera abdominalia nullam labem contraxerant; sed pulmones intus & extus tuberculis variolosis scatebant. PORTAL.

Inter affines numerari debet observatio Lib. III. 16.

A R T I C U L U S XI.

Sanguis effusus intra pulmones.

OBS. 132. Vir quidam trigesimum secundum ætatis annum agens pondus grave incaute elevare nititur; omnesque vires intendit. Paulo post sentit *dolorem in lumbis*. Calorem, anxietatem & pruritum in pectore sequitur immanis *hæmorrhæsis*; una cum vomitu cruento. Pergente morbo exanguis evadit æger, & in cachexiam incidit. Dein *febris* adoritur cum pulsu

duro, *respiratione anxia* & celeris, colore intenso. Demum suppressis sputis quadragesimo morbi die obiit.

Referato pectore, in conspectum venit sinister pulmo partibus circumambientibus hærens, durus & atrotinctus colore. Dissectus exhibuit saccum amplum cruore fœtidissimo, qualem vivens rejiciebat, repletum. CLAR. HASENOHRL.

ARTICULUS XII.

Pulmones purulenti.

OBS. 133. Quidam vertigine confictus, repente concidit & obmutuit: desinabat locum affectum ad dextrum latus. Convaluit; sed anno elapso in eundem morbum incidit, cum febre, capitis dolore & jactationibus. De dolore lateris prope regionem hepatis querebatur; quem pungentem & lancinantem se sentire narrabat. Vox deficiebat ac si pulmo, aut confossus, aut perforatus, aut adhærens esset. Nil purulentum expectoravit: ac die morbi septimo inter sudorem pinguem interiiit.

Aperto cadavere, depressus est pulmo adhærens, tum in parte dextra, tum in parte sinistra collarum; membranis utrinque liventibus. Circa gibbam diaphragmatis partem totus pulmo in pus & saniem foetentem liquefactus erat. Magna quoque puris copia transfluxerat in hepatis regionem, & inibi conclusa erat; adeo ut vomica videretur, & non erat. Totum corpus internum admodum foetebat. Hepar erat sanum, non secus ac lien. BAL-
LONIUS.

OBS. 134. Mulier sex & triginta annorum, uterum gestans, pleuritide lateris sinistri corripitur; multaque purulenta expuit: nihilominus empyema congeritur: si enim præ dolore in latus se convolveret, fluctuationem manifestam, & ipsa & affidentes animadvertabant. Celebrata paracentesi ingens puris copia prodiit, cum levamine. Sed tandem ægra tabe conficitur.

Pulmonum lobus sinister, totus pene in putrilaginem abierat, per paracentesim partim educatam. Particula superioris lobi superflua erat. Plevra & diaphragma purulentia etiam descædabantur. Cor solito majusprehenditur. Pericardium plurimis pustulis erat exasperatum. Hepar tumidum occurrit & scirrhum. Pancreas pene totum consumptum erat, cujus ductus solum cum membrana apparebat. MAN-
GETUS.

OBS. 135. Vir quinquagenarius a pluribus annis, tussi molestissima vexatus & macilentus, de dolore quodam gravativo in thorace querebatur. Difficillima erat respiratio cum sputo sordido, & foetidissimo. Vespere calores vagos & horripilationes, sæpius repetentes habuit. Noces fuerunt anxie. Ac demum fatiscientibus viribus vivere desit.

Pulmo dexter subniger & totus fere ulceribus exesus erat. Sinister in unum corpus rotundum, durum & scirrhum concreverat, plevræ firmiter accretus; ac in nonnullis locis perfecte cartilagineus, recondebat binos abscessus, callosos, sanie acerrima scatentes, & in bronchia hiantes. Dexter cordis ventriculus summe dilatatus concretionem polyposa replebatur. CLAR. STORCK.

OBS. 136. In cadavere foeminae trium & triginta annorum, phthisi, & hydrope, denatæ, occurrit pulmo dexter scirrhus, & partim e sanie acerrima exesus. Sinister abscessulis refertus firmissime cum collis concrevit, & ibi saccum efformavit pure plenum, quod sensim plevræ consumpsit, & arrosit costas. In abdomine fluctuavit multum serum flavum & turbidum. Omentum crassum cartilagineam duritiem habuit. Intestina erant livida & semigangrænosa. Cystis felea tres & quinquaginta, supra centum, calculos recondebat. CLAR. STORCK.

OBS. 137. Quidam peripneumonia corripitur, qua pluries jam laboraverat. Tussis erat sicca, cum vomitu bilioso & viridi. Quinto die ingruit phrenitis, cæteris gravissimis symptomatibus stipata. Viribus tandem deficientibus septimo a primo insultu die fatis cessit.

Secundo cadavere occurrit sinister pulmo tuberculosis, inflammatus & purulentus, plevræ erat simili labe affectus. Cerebrum exhibet vasa sanguinea plus æquo turgida, & colluviem subcruentam in omnibus suis

luis recessibus, & anfractibus, cum variis hydatidibus in plexu choroideo. CLAR. MORGAGNUS.

serum constitutione. E MISCELLAN. GURIOSIS.

PULMONES.

OBS. 138. Mulier cachectica spirandi difficultati obnoxia, post febrem quartanam, & varios catarrhos, suffocationis periculum sæpius incurrit. Febris jam diuturna excandescit; cum siti & vigiliis perpetuis. Lingua erat arida; urina decolor cum sedimento purulento. Vomitus urget, cui diarrhæa sese adjungit. Intumescunt venter & pedes. Ingruit tandem lethalis sopor.

Aperto cadavere, pulmones reperiuntur retorridi, & multo tabo purulento prægnantes. Dextri thoracis spatium magnam aquæ copiam continebat; qui latex etiam observatur in cranio, & abdomine. CAR. PISO.

OBS. 139. Quædam noctu horrore conturbabatur, subsequente astu totius corporis, cum dolore lateris dextri punctorio. Singulis horis dolor incrementa fumpsit, cum tussi frequenti. Parcum erat sputum cruentum. Dolor a latere quandoque ad collum usque pertingit, qui tamen nec continuus, nec una sede fixus, permansit. Accedunt virium languor, & delirium lethale.

Pulmo dexter firmiter plevræ adhæsit; quo avulso reperitur serum pallidum ad duas circiter libras in postica pectoris cavitate. Pulmo hujusce lateris magnus, durus & variegatus recondebatur majorem materię purulentæ, & ichorose copiam. ROLFINKIUS.

OBS. 140. Quidam febre continua cum dolore lateris pleuritico corripitur. Accedunt dolor capitis, sitis & vigiliæ, pulsu inæquali. Pergente morbo ingruit delirium; ac demum sopor, quem circa vigesimum diem mors exceperit.

Pulmones ob creberrimas maculas omnino fere livebant: incisi nigricabant: pressus viscidum emittebant; cæterum utrinque adnati. In dextro latere stagnabat quidam humor gelatinosus. Pericardium & cor erant monstrosa. Materia quædam alba, viscida & crassa, corticis instar, cor ambebat. In abdomine vero invenitur omentum putridum cum præya aliorum vi-

OBS. 141. Juvenis calidi & sicci temperamentum, erysipelate cruris eodem anno bis infestatus, insignem perferens rigorem in latere thoracis sinistro, quem excipit calor intensus, cum tussi primo sicca, postea humida, sputo cruento & ingenti spirandi difficultate. Increcente morbo excernit purulenta in magna copia, duarum septimanarum spatium; dein sanguinem purum. Tandem dejicit per alvum sanguinem nigrum, grumosum & foetidissimum, adeo ut adstantes pulmones, & jecur excerni putaverint.

Aperto cadavere invenitur ingens aposthema pleuriticum in latere sinistro, quod pulmonem simul occupaverat, eumque totum ferme absumperat. Ventriculus insuper & intestina grumosa sanguine scatebant. ROLFINKIUS.

OBS. 141. (a) Mulier vix quintum lustrum emensa fluore albo, cum dolore in abdomine & costis stipato laborabat. Vires deficiebant & de ardore urinæ querebatur, cum ingruit vomitus qui notissimis remediis impugnatur. Interea parcius fit fluor albus & sensim pluries definit. Hanc sufflammationem presso pede sequitur tussis cum sputo pituitoso, dein cruento, ac demum purulento. Accedunt febris lenta & tabes, quæ brevi ægram ad libitinæ rationem ducunt.

Plus æquo tuebant intestina tenuia & constricta occurrebant crassa. Mesenterium obstructum deprehenditur. Pulmones partibus ambientibus hærebant. Reperiuntur in latere sinistro binæ glandulæ bronchiorum nucem æquantes, materiam sebaceam continentes. Pulmones erant passim exulcerati & saniosi, & tuberculis scatentes. RAULIN.

OBS. 142. Homo quatuor & viginti annorum, catarrhis obnoxius, in difficili respiracionem incidit, cum tussi & anxietatibus. Pauca excernuntur sputa, & glutinosa. Morbus in dies exacerbatus latentis vomica suspicionem movet, cum accedunt horripilationes circa vesperam; & febricula hætica cum sputo purulento. Dein ingruunt sudores nocturni & diarrhæa.

colliquativa, quæ egrum jam macie confectum, cito abstulerunt.

PULMONES.

Superficies dextri pulmonis varias vomicas exhibebat. In secta ejus substantia tota purulentia defœdata, plura conspiciantur ulcera saniosa, & sordida. CLAR. HASENOHRL.

OBS. 143. Quidam de dolore fixo & pungente ad nothas costas querebatur. Sequenti die, dolor relicta fede priore, ad orificium ventriculi pertinebat. Thoracem omnino dilatare non poterat. Vigebat febris, cum tussi vehementi. Ingravescit spirandi difficultas; & circa septimum diem periit.

Semi-putris erat pulmo; & ita contumaciter ad latus dextrum adhærescebat, ut vix avelli potuerit. Abscessus in ea parte erat, qui sua mole & magnitudine fere ad nothas costas descendebat. Ren sinister plane putris repertus est; cum duobus calculis in vesica. BALLONIUS.

OBS. 144. Vir triginta annorum in phthisim venit. A primo morbi insultu vox intercepta fuit. Sex ante obitum mensibus erumpit tumor infra mentum, durus, quo in dies crescente impedita fuit solidorum deglutitio: hinc solis potentius vitam protraxit; donec penitus interceptis loquendi reliquiis, e vita migraret, plane emaciatum.

Pulmones, cum nonnullis hærentiis, materia purulenta infarcti erant; quæ sectione extillabat. Aqua fusca & copiosa erat in pericardio. Omentum fere consumptum animadvertitur. Nullum insuper apparuit tumoris in cervice vestigium. BARTHOLINUS.

OBS. 145. Quidam nobilis arthritide, febre & sopore corripitur. Decimo quinto morbi die derepente accessit spirandi difficultas, cum dolore pectoris gravativo, & tussicula. Quatuor elapsis diebus evanescit dolor; superveniente sopore cum genarum rubore. Sputa toto morbi tempore fuerunt alba, viscida, spumosa, & rotunda. Tandem febre, & spirandi difficultate incrementibus, vigesimo secundo a primo insultu die obiit.

Secundo cadavere reperiuntur pulmones insigniter tumidi, & quodammodo exesi. In

his humor albus, renax & purulentus delitescerebat. CAR. PISO.

OBS. 146. Sexagenaria pinguis & deses quindecim abhinc annis spirandi difficultate laborabat. Obnoxia erat insuper erysipelati sibi arum. Pulsus explorabatur intermittens: deinde oculus dexter clausus apparebat. Postremo semiplegia tacta interiit apoplectica.

Exenterato cadavere, præter splenem putridum, conspiciuntur pulmones lividi & lymphatico humore perfusi. Sinister multo pure, & fœtido, scatebat. Dexter cordis thalamus intus non solum excoriatus, sed putridus & exulceratus deprehenditur. MANGET.

OBS. 147. Quidam, post multos animi & corporis labores, in febrem continuam delapsus est, cum rigore invadentem. Aderat magna spirandi difficultas, cum tussi & pituitæ albæ expuitione, interdum etiam putridæ. Genæ intensè rubebant; & difficillimus erat decubitus in sinistram latus. Urgebant vigilæ; & lingua nigricabat. Tandem omnibus ingravescentibus symptomatibus decimo quarto die migravit ad superos.

Inter sectionem cadaveris, inventus est tumor in parte sinistra pulmonis, e cujus sectione materia fœtida fuiteducta. Præterea reperitur ingens lapis intam vesiculam follicam replens. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 148. Mulier per annum & dimidium querebatur de siccitate linguæ, siti & astu vehementi thoracis. Omnia sicca erant; nil expectorabat, ne tussiebat quidem: cum postea per viginti dies continuos de dolore sinistri lateris quæsta fuisset, cum orthopnæa, & summa inquietudine, fatis concessit.

Aperto thorace in conspectum venit thorax immensi purulentia defœdatus, cum summe labefactatis pulmonibus & membranis. Tanta enim erat copia colluviei purulentæ, ut omnem superaret fidem. BALLONIUS.

OBS. 149. Mulier circa septimum graviditatis mensem coepit sanguinem expuere, cum tussi & sterore. Post quinque dies, desit sputum cruentum; & tussis sicca relicta

liſta eſt. Paucae eruperunt purgationes in partu. Quinto a partu die exurgit *febris ardens*, cum levi dolore lateris. Poſt biduum mitelcit febris; ſed difficilis eſt decubitus in dextrum latus. Interea lateris dolor exarcebat; ingreſcit *ſpirandi difficultas*, cum ſputo cruento. Ac demum febre lenta conficitur.

Lustrato cadavere inventi ſunt pulmones coſtis hærentes, purulentia conſpurcati, & putres. FERNELIUS.

OBS. 150. In cadavere cuiuſdam *phthiſici*, pulmones tumidiuſculi, partim humore lutulento e parenchymate leviter compreſſo exeunte, partim flatibus inveniabantur. Lobus dexter præ aliis erat vitiatuſ nulla interim præſente ulceriſ nota. In dextro latere ſerum ad uncias duodecim fluirabat. Jecur in maximam molem excreverat, parte dextra omnino dura & ſcirrhoſa. Nulla erant pene omenti veſtigia. Pancreas abſumptum duas membranas ſibi incumbentes referebat. BONETUS.

OBS. 151. Artifex plumbarius *colica Saturnina* corripitur, cum febre, *ſpirandi difficultate*, & dolore in *hypochondrio* dextro. Venter tumet cum tenſione; & brevi accedit mors.

Inteſtina ſtata erant ultra modum diſtenta, & præſertim pars epigaſtrica coli, qua proximior hepatis pars quaſi conuſa ecchymoſim exhibebat. Pulmo dexter materia ichoroſa & purulenta infarctus obſervatur. Sinifter ſimili labe ractus cruſta quadam mucoſa obducebatur, cum copioſo ſtagnante ſero. E DIARIO MEDICO.

OBS. 152. Mulier ſexdecim annorum non menſtruata *tuſſi catarrhali* per aliquot dies conſiſtabatur, cum ſubito corripitur *febre vehementi*, nullo prævio frigore, ſed dolore lateris dextri pectoris ſtipata. Progrediente morbo, febris & tuſſis exarcebantur, tumet abdomen, & decimo die obiit.

Pulmo dexter pure infarctus & ſemiputridus plevræ hærebat. Serum ſtagnabat in utroque latere, non ſecus ac in pericardio, Cordis thalami, cum appendiſ auriculiſ polypoſas concrectiones, & ampliſſimas retondebant. E DIARIO ERUDITORUM.

OBS. 153. Fœmina trium & viginti annorum, quæ ab octodecim menſibus menſtruiſ purgationibuſ carebat, ob terrorem; ab octo menſibuſ *anhaloſa* & aſthmatica, *tuſſi* corripitur moleſtiſſima, cum ſputo craſſo & purulento. Demum tabida fatiſ ceſſit.

Reperiuntur circa ventriculum glandulæ conglobatæ quaſi ſcrophuloſæ, cum multis hydatidibuſ. Inteſtinorum exterior membrana exefa erat; Pulmo dexter coſtiſ undique annexuſ: cujuſ dexter lobuſ durior & firmitior; ſinifter vero materia purulenta, & fœtida ſcatebat. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 154. Puer *tumorem pone aurem ſiniſtram* ad juncturam maxillæ inferioriſ radicatū patitur, uſque in collum protenſum, cum dolore ardente, & febre *acuta*. Accedit *difficiliſ anhelituſ*, cum tuſſi ſicca & pertinaciſſima; ac tandem de medio tollitur.

Exenterato cadavere inveniébatur inſignis purulentia in ſiniſtro pulmonum lobo, cum magna diaphragmatiſ adhæſione prædicta purulentia conſpurcata. BONETUS.

OBS. 154. (a) Vir quidam quadragenariuſ abſque cauſa evidente in *febre lentam* incidit, qua perdurante, fatiſ ceſſit.

Lustrato cadavere magiſ quam par erat obefo in propatulum veniunt glandulæ meſentericæ adeo diſtentæ ut totam fere abdominiſ occuparent capacitatē; ſubſtantia ſteatomatoſa ſcatebant, quæ nunc magiſ, nunc minus ſolida erat & pulmones purulentia deſcædabantur; præſertim glandulæ bronchiorum bifurcationi adnatæ. PORTAL.

OBS. 155. In cadavere cuiuſdam matronæ octo & triginta annorum *phthiſi* extinctæ, occurrit pectus aqua repletum, cum pulmone ſiniſtri lateriſ fere abſumpto, cujuſ pars ſuperſteſ purulenta conſpiciebatur. Ingens erat cordiſ moleſ, cum aquæ unciſ quinque in pericardio. Circumferentia valvularum ſemi-lunarium ſiniſtri ventriculi oſſea deprehenditur. Lien ſcirrhoſuſ obſervatur, cum appendice ovum columbinum æquante. HORSTIUS.

OBS. 156. Quidam a *pleuritide maligna* in-

PULMONES.

PULMONES.

incidit in *febrem lentam*, cum *spirandi difficultate*, & *sputo purulento*. Dein virgiliis perennibus & diarrhæa pertinacissima conficitur; ac tandem, mente ad mortem sana, atrophiam conficitur.

In conspectum venit pulmo sinister undique plevræ & pericardio firmiter adnatus. Parenchyma totum ferme erat eliquatum in pus crassum. Pulmo dexter passim vomicas recondebat. HEURNIUS.

OBS. 157. Quidam *asthmate* jamdiu laborans, in sinistrum latus cubare non poterat. Pulsus erat formicans; & tandem subito moritur.

Aperto thorace reperitur in cavitate dextra aqua putrida ad libras quindecim. Pulmo inibi prorsus erat consumptus; adeo ut vix tantillum de ejus substantia restaret. Aderat simul vomica instar ovi gallinæ. Vasa erant purulenta. Pericardium erat aqua repletum. SALMUTHUS.

OBS. 158. Puer duodécim annorum *phthisicus*, post plurimum hebdomadarum decubitum, tandem extinguitur.

Aperto thorace, mediastinum putrefactum, frustulatim apparuit. Pulmo albicans innumeris pustulis undique scatebat, quæ discissæ crassum pus fundebant. In pericardio ultra decem cochlearia aquæ citrinæ fluctuabant. In hepate & liene plurimæ pustulæ albicantes etiam observantur. SEGERUS.

OBS. 159. In cadavere *phthisica* quadragesariæ post sanguinis, purisque sputum, & diuturnum languorem extinctæ, reperiuntur in dextro pulmone insignis ulcus; ovi anserini capax; cum purulentia per totum parenchyma. Jecur insignis magnitudinis bile diffusa oppletum animadvertitur, quæ etiam scatebant ventriculus, & intestina. MANGETUS.

OBS. 160. Puerpera, *lochiis sufflaminatis*, febre & dolore lateris sinistri corripitur. Hic status dies pene triginta persistit. Non erat gravis spiritus: non multum tussiebat: nullum erat sputum.

Post obitum secta exhibet partem sinistram pulmonis magna sui parte emaciata, & tabe infecta. Stagnabat pus in cavitate ad plures libras: tamen nullus erat fætor. BALLONIUS.

OBS. 161. Juvenis vino deditus violenta & diuturna tussi tangitur, tempore nocturno præsertim affligente. Sputum erat rotundum, postea virulentum, & ex albo virens. Succedit *hemoptihis*, cum febre circa vesperam recrudescente. Adeo emaciatus fuit ut ossa vix cute obtegerentur. Postea diarrhæa superveniente omnino vivere desit.

Exenterato cadavere inveniebantur pulmones utrinque fœtidissimo pure conspurcati. BLANCARDUS.

OBS. 162. Virgo post *insolationem* capite dolebat, & tussiebat; cum exsurgit febris exacerbationibus serotinis stipata. Ingruunt anxietates, & crebrior tussis sicca. Sitis erat inextinguibilis, cum *spirandi difficultate*. Octavo die, erumpit alvi fluor symptomaticus; & nono interiit.

Deprehenditur totum latus sinistrum, una cum pulmone purulentia defœdatus. BALLONIUS.

OBS. 163. Quidam hora meridiana dolorem sensit circa fauces & laryngem, cum difficili deglutione. Doloribus recrudescens, nocte proxima subito strangulatus interiit.

Reperta est pulmonis substantia in pus conversa, cum abscessu in uno latere. Nulla tussis huic antea fuerat molesta, neque sanguinis sputum præcesserat. Sano, validoque corpore eo usque visus fuerat; imo & obesus. DODONEUS.

OBS. 164. Mulier quinque & triginta annorum, jamdiu *phthisica*, incidit in *leucopneumoniâ*; parco urinæ proventus. Dein suppressis sputis, suffocata interiit.

Invenitur pulmo dexter purulentus cum stagnante majori feri saniosi copia. Mediastinum variis maculis gangrænosus erat signatum. Pulmo sinister erat sanus; non secus ac alia viscera. E DIARIO MEDICO.

OBS. 165. Quidam consiliente ætate, cachecticus, *anhelus*, & *raucus*, cum sputo varie colorato, inter tussim excrevit frustum curvi ossiculi. Postea facilior fuit respiratio. Repente tamen moritur.

Pulmones intus & extus folliculis puris plenius scatebant, quorum majores ad unguem acinum accedebant. Pericardium multum aquæ.

aquæ turbidæ continebat. CLAR. MOR-
GAGNUS.

OBS. 166. Quidam ebrius lapide feritur
in capite: tumor hinc emergit exiguus,
qui litu oleorum brevi discutitur; adeo
ut paulo post ad computationem rediret
æger, qui dein febre correptus e medio
tollitur.

In capite intus & extus omnia sanissi-
ma reperiebantur. Pulmones vero toti pu-
rulentis & abscessibus referti occurrunt.
HENR. AB HEERS.

OBS. 167. Vir septuagenarius gravissi-
mo & acerbis lateris dolore, cum febre ar-
dentissima correptus, opportunis prædiis
curatur. Post annum recurrit idem mor-
bus vehementior, quo quinto die e vivis
tollitur.

Secundo cadavere, conspiciuntur in fini-
stro latere pulmones suppurati, ubi scili-
cet dolor magis sæviebat. POTERIUS.

OBS. 168. Quidam arthriticus in febrem
acutam sopore, aliisque gravioribus sym-
ptomatibus stipatam, incidit. Progredien-
te morbo insolita accedit spirandi difficul-
tas: ac demum decimo quinto morbi die
obit.

Pulmo reperiebatur insigniter tumidus
& quodammodo exesus; passim recondens
humorem album, tenacem & purulentum.
CAR. PISO.

OBS. 169. In cadavere cujusdam jamdu-
dam de asthmatica constitutione queruli,
pulmonis dextri ala, tum superior, tum
inferior empyemate infecta erat: ita ut in
superiori ingens vomica, pugni capacitatem
existeret; pulmonibus undequaque pure te-
naci obstitis. HEURNIUS.

OBS. 170. In cadavere puellæ octennis
febre hæctica interemptæ, uterque venter
sero lento repletus erat; non secus ac pe-
ricardium. Pulmo sinister totus purulen-
tus occurrit, & plevræ firmiter aggluti-
natus. Glandulæ melenentericæ insigniter tu-
mefactæ materiam continebant pinguem &
albissimam. BLASIUS.

OBS. 171. Quidam vegetæ ætatis in fe-
brem dolore in regione hypochondriaca fini-

stra stipatam incidit, & vigesimo primo
morbi die occubuit.

Secundo cadavere invenitur pectus aqua re-
pletum. Pulmo sinister purulentia conspur-
catus annotatur; plevræ simili labe sa-
cta. Postremo lienerat maximus. CREN-
DAL.

OBS. 172. In cadavere pueri triennis
tabe confecti, lien crassior & durus de-
prehenditur, cum aqua purulenta stagnan-
te in abdomine. Lustrato pectore occurrit
pulmo dexter purulentus: sinister vero col-
luviei serosæ innatabat. EX ACT. PH.
MED. GERMAN.

OBS. 172. (a) Introspecto cadavere pu-
ellæ unius anni, gravi orthopnea eneca-
tæ, in propatulum veniebat pulmo dexter
ferme totus purulentia defædatus. CLAR.
HALLER.

OBS. 173. In cadavere phthisici, pulmo-
nes substantia & colore sani extus adpa-
rebant. His tamen dissectis exiit pus co-
piosum, viride & fœtidissimum. Dexter
pulmonum lobus costis adnatus cerneba-
tur. BONTIUS.

OBS. 173. (a) Secundo cadavere pueri
annotini, spirandi difficultate vel oppressio-
ne rapti, deprehendebatur pulmo dexter
pure albo, cocto & crasso scatens. HAL-
LER.

OBS. 174. In cadaveribus variorum scor-
buticorum pulmones inveniebantur puru-
lenti, arcte plevræ, mediastino, pericar-
dio, & diaphragmati hærentes. EX A-
CTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 174. (a) Lustratis interaneis ju-
venis cujusdam variolis perempti viscera
tum pectoris, tum abdominis pustulis va-
riolosis obruta conspiciantur, & pulmo-
nes abscessum maximum intus reconde-
bant. PORTAL.

OBS. 175. Inter sectionem cadaveris cu-
jusdam tabe extincti, in apicem venie-
bant pulmones utrinque, cum plevræ pu-
rulentia conspurcati. RHODIUS.

OBS. 176. Cadaver cujusdam pleuritici
circa nonum morbi diem sublato exhibebat
uni-

PULMO-
NES.

universum thoracem pure prægnantem .
PULMO CAR. PISØ.
 NES.

Hunc ordinem subeunt observationes
 Lib. I. 23 , 425 , 517 , 520 , 557 , 600 ,
 748 , 867 , 898 , 936 , 967 , 1014 , 1025 ,
 1132 , 1215 . Lib. II. 5 , 410 , 449 , 600 ,

649 , 660 , 663 , 674 , 679 , 694 , 754 ,
 780 , 885 , 916 . Lib. III. 76 , 105 , 529 .
 Lib. IV. 72 , 113 , 172 , 209 . Cæterum
 vide *Pulmonum inflammatio* , *Plevra in-*
flammatio , *Purulentia* , *Gangrana* , *Collu-*
vies sordida , &c.

A R T I C U L U S XIII.

Pulmonum abscessus.

OBS. 177. Juvenis viginti annorum fe-
bre lenta corripitur cum *tussicula* . Corpus
 extenuatur & collabuntur vires , cum *hy-*
pocondrio dextro tumido . Interea *respiratio*
fit difficilis , & erumpunt *sputa cruenta* .
 Dein febris hæctica exacerbatur ; & ina-
 cie confectus æger ad libitinæ rationem
 ducitur .

Lustratis interaneis , hepar nonnihil scir-
 rhosum deprehenditur ; cum omento sum-
 me extenuato , & serosa colluvie in abdo-
 mine . Pulmones pericardio , plevræ &
 diaphragmati ita adhærebant , ut illos in-
 tegros divellere minime liceret : vomici-
 purulentis hinc inde erant pleni . Plevra
 erat crassissima . Pericardium ichore co-
 pioso virefcens distendebatur . Cordis am-
 bitum crusta quædam candicans , levi
 scalprione separabilis obtegebat . HARDE-
 RUS .

OBS. 178. Mulier novem & viginti an-
 norum , quarta puerperii hebdomada , in-
 gentem *dolorem* perensit *infra dextram*
claviculam , qui post octo dies descendit
 infra mammamacerbior , cum *febre* , *angu-*
stia pectoris , *cephalalgia* , & *lypothermiis* .
 Post quatuordecim dies erumpit tumor in-
 fra mammam , sensim facefcens in absces-
 sum ; e quo aperto puris copia educitur .
 Tertio die subsecuta est hæmorrhagia per
 inflatum vulnus , vix cohibenda cum *dis-*
pnea ; qua sæpius recurrente & ingrave-
 scente ; tandem quadragesimo septimo mor-
 bi die obiit .

Invenitur ingens vomica , sinistrum pul-
 monem magna ex parte corrodens , & ad
 cordis substantiam pertingens . Hepar ma-

ximum erat & scirrhosum . E MISCEL-
 LANEIS CURIOSIS .

OBS. 179. Vir quidam igni assidens in-
 ter pocula , mox ab inspirato aere frigi-
 dissimo ad vesicam exonerandam , vehe-
 menti *spirandi difficultate* premitur , *im-*
minente suffocatione ; dein pulsus oblitera-
 tur , & erumpit sudor frigidus . Opportu-
 nis adhibitis remediis restituitur ; sed re-
 manente dispnæa ; qua persistente & in-
 gravescente , tandem post unum , vel alie-
 rum mensem extinguitur .

In ipsius pulmonis inferiori sede & ba-
 si , qua scilicet diaphragmati incumbit ,
 deprehendebantur duo abscessus , unus in
 dextro latere , alter in sinistro . DODO-
 NEUS .

OBS. 180. Mulier sexagenaria prehendi-
 tur *dolore* pungente in dextra *thoracis* par-
 te , ut in hanc cubare nullo pacto posset .
 Interea *tussi* vexatur ; pauca exspuit ; *re-*
spiratio difficilior evadit . Dein prosternun-
 tur vires ; & sensim deficiente pulsu , æ-
 gra quoque deficit .

Uterque pulmo plevræ hærebat : dex-
 ter totus induruerat & abscessum recôn-
 debat , pure seroso & fusco turgidum ; cum
 nonnullis gangrænæ notis . Pericardium
 multam aquam continebat ; ac uterque
 cordis ventriculus concretionibus polypo-
 sis scatebat . VALSALVA .

OBS. 181. Sexagenaria quædam obesa
thoracis dolore in dextra parte prehendi-
 tur , cum *febre vehementi* , *siti immani* &
spirandi difficultate . Urgent lassitudines ,
 mens

mens torpida fit & subdelira. Dein sputum excernitur glutinosum & pure confpurcatum. Respiratio fit laboriosior: accedit delirium manifestum; & duodevigesimo die ingruit mors.

Instituta cadaveris anatome, in conspectum veniebat pulmo dexter inflammatus, & abscessum puris copia turgentem recondens. VALSALVA.

OBS. 182. Puer decennis *febre miti & continua* decumbebat, cum siti, vigiliis & dolore sub axilla dextra. Febris præsertim noctu exarcebatur, vires concidunt; ac urinae minguntur turbidae & nigricantes. Accedit *spirandi difficultas*; & moventur narium pinnae. Tussis fit crebrior, cum sputo nonnihil purulento. Decimo tandem morbi die fatis cessit.

Inter exenterationem cadaveris deprehendebatur vomica purulenta in pulmone sinistro, cum effuso pure in cavum pectoris. FABER.

OBS. 183. Quædam mulier *cordis palpi-
tationibus* obnoxia; tandem erumpente enormi hæmorrhagia, diem suum obiit.

Lustrato cadavere, pulmones reperiuntur variis abscessibus referti. Alter pulmonum lobus lateri hærebat. In dextro cordis ventriculo portio materiæ cujusdam membranaceæ continebatur, quæ partim etiam in vena cava contenta, crassioris & oblongi humbrici, similitudinem exhibebat. PUERARIUS.

OBS. 183. (a) Virgo adulta *inflammatione pectoris* corripitur, gravioribus symptomatibus stipata. Procedente morbo, erumpunt *exanthemata*; ac demum septimo morbi die ad superos migravit.

Introspecto cadavere, occurrit in dextro pulmonis lobo, imo loco, abscessus magnus, pure flavescens plenus. Nullum erat in pleura vitium; erit hic affectus pleuritis nomine vulgo innotescit. CLAR. HALLER.

OBS. 184. Inter sectionem cadaveris cujusdam *phthisici*, sinister pulmo aquæ innatabat, cum variis hydatidibus plevræ & diaphragmati adnatis. Similem aquam citrinam pericardium continebat. Dexter autem pulmonis lobus undique plevræ, mediastino & diaphragmati adnatus de-

prehendebatur: incisum parenchyma vomicas parvas lento ichore turgidas exhibebat. HEURNIUS.

PULMONES.

OBS. 185. In cadavere puellæ sex menses natæ, inter *febrem tussi, difficili respiratione*, aliisque gravioribus symptomatibus stipatam, extinctæ; in conspectum veniebat insignis pulmonis dextri vomica, libras circiter duas puri albi & codi continens. Pulmo affectus plevræ pericardio & diaphragmati arctissime cohærebat; aliosque minores abscessus passim recondens. EX ACTIS HAFNIENSIBUS.

OBS. 186. Mulier triginta annorum *febre & distillatione veteri in pulmones* laborabat, sætum gestans octimestrem. Elapsis decem horis post partum e medio tollitur.

Inventus est uterus sanguine congruato plenus; toto ventre flatibus tumente. Ren dexter purulentus conspiciebatur; hepar majus, aridum & quasi frixum. Referato pectore, in apicem veniebat abscessus in pulmonum substantia. HOL. LERIUS.

OBS. 187. Quidam *febre continua* prævio rigore corripitur, cum siti & lingua aspera. Dolorem gravativum sentiebat in pectore. Densa erat respiratio cum tussi nunc sicca, nunc humida. Sputa crassa, subflava & cruenta ægre deiciebantur. Interea flaccos carpit, & septimo die delirans obiit.

Reperitur in altero pulmone abscessus, e quo multa materia fœtens prodiit. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 188. Puer duodecennis *febre lenta* laborabat, quæ tandem exarcebatur cum lateris dolore & *spirandi difficultate*. De torminibus ventris nonnihil tumidi querebatur. Interea cum in pejus omnia laberentur occubuit.

Instituta cadaveris sectione, reperta est vomica in dextro pulmone, cum pure stagnante in cavo ejusdem lateris. FABER.

OBS. 189. Examini subiecto corpore cujusdam *phthisici*, deprehendebatur sinistra pulmonum pars firmiter plevræ, costisque adnata; & tota ejus superficies innumeris ulcusculis exesa. In dextra parte vomica

O o con-

conspiciebatur, nuci moschatæ æqualis; pure fœtidissimo repleta. Pericadium serum copiosum recondebat. BONETUS.

OBS. 190. Adolescens post *peripneumoniā*, *tertiana* gravi admodum laborabat. Febre autem ingravescente, & derepente in continuam mutata, subito suffocatus interiiit.

Secundo cadavere, occurrit hepar immani tumore scirrhuso distentum. In pulmone delitescibat vomica pure plena. CAR. PISO.

OBS. 191. Quidam juvenis febre, dolore lateris stipata corripitur; cum tussi, sputo cruento, & spirandi difficultate; genis intense rubentibus. Undecimo morbi die obiit.

Pectus aqua scatebat: pulmo dexter abscessum recondebat & partibus ambientibus arte hærebat. GRENDAL.

OBS. 192. Vir consistentis ætatis, post quatuor annos a *peripneumonia*, excreatione cruenta & copiosa stipata, in eundem morbum incidit, quo e vivis tollitur.

Exenterato cadavere, in conspectum veniebat abscessus in substantia pulmonis inflammati. CAR. PISO.

OBS. 193. Juvenis in *febrem acutam*, cum dolore lateris & sputo cruento incidit. Brevi accedit spirandi difficultas, & decimo sexto morbi die occubuit.

Reperiebatur abscessus intra pulmonum substantiam, ulcere erosam, cum majori aquæ copia in pectore. GRENDAL.

OBS. 194. In nobili puero verminoso, post diuturnam ægritudinem extincto,prehenditur pulmo plenus exiguis, purulentis, & quasi grandinosis abscessibus; inter quos occurrunt latæ vesiculæ aere solo turgentes. CLAR. HALLERUS.

OBS. 195. In cadavere *phthisica* quinquagenariæ inveniebatur pulmo ubique accretus, flaccidus & innumeris vomicis refertus. Omentum erat semi-putridum. Hepar nonnihil cartilaginofum, alias sanum conspiciebatur. CLAR. STORCK.

OBS. 196. Inter disseccionem *phthisici* inveniebatur pulmo sinister costis & diaphragmati hærens. Dexter vero summe fœtidus ingens apothema prope diaphragma recondebat. BARTHOLINUS.

OBS. 197. Cadavere cujusdam brevi insultu *astmatico*, uti videbatur, sublato cultro anatomico subiecto,prehendebatur abscessus in pulmone prope venam arteriosam. BALLONIUS.

OBS. 198. In cadaveribus variorum morte *repentina* sublatorum, haud alteram mortis causam quam vomicæ disruptionem in pulmonibus vidit FERNELIUS.

Pro affinibus haberi debent observationes Lib. I. 668, 704, 782, 1023. Lib. II. 45, 680, 793, 847, 863. Libr. III. 37r. Libr. IV. 87. Vide insuper *Pulmonum inflammationem*.

A R T I C U L U S XIV.

Ulcus Pulmonum.

OBS. 199. Mulier quadragenaria tumorem cancrum in calcaneo gestans incidit in febre, spirandi difficultate, & lateris sinistri dolore pungente stipatam; nullo sputo. Interea melius se habere videbatur, cum quarto die ingruit spirandi difficultas, cum sensu angustiae & suffocatio-

nis; adeo ut altiore capite cubare cogere-
tur. Pulsus erat dein intermittens, sine febre, tussi, sputo & dolore. Urget respirationis difficultas, cum macie & virium imbecillitate; ac tandem quindecimo die e recidiva moritur.

Cavum thoracis sinistrum aqua cruenta ple.

plenum invenitur. Ima pulmonis pars corrupta cum profundo ulcere conspicitur. Dexter nonnulla flatomata minora recondebant. Uterque plevræ hærebat. Pericardium multam aquam substāvam continebat. Erant majores concretiones polyposæ in ventriculis cordis. Omenti vix apparebant reliquæ. Hæpar, lien & pancreas insolitam duritiem præ se ferebant, cum nonnulla aqua turbida stagnante in abdomine. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 200. Puella a prima infantia, plurimis morbis obnoxia, *tussi* scilicet, *asthmæ cordis*, *pulsationi*, *diarrhœæ*, *lientericæ*, & febri intermittenti; tandem *tubida* supremum diem obiit.

Pulmo sinister costis & diaphragmati arctissime connectebatur, & ulceribus scatebat, cum stagnante sero. Pericardium cordis mucroni adnatum colluvie serosa turgebat. In sinistro cordis ventriculo concretiones polyposas variis pedunculis instructæ, valvulis & fibris implicatæ annotabantur. Lien erat durus & nigricans. Mesenterium gelatina, & muco inductum conspiciebatur. Ventriculi & intestinorum tunica interior, quam nuncupant villosam, prorsus erat absumpta; adeo ut rugæ & valvulæ plane obliterarentur. E MISCELLANEIS CURIOSIS..

OBS. 201. Vir sexagesimum sextum ætatis annum agens, cum diu exspuisset catarrhalem materiam, dolore pungente corripitur in sinistro pectoris latere, cum *febre* & *tussi*. Sub qua rerum conditione ingentem expectorabat materiæ crassæ, flavæ, lineis sanguineis distinctæ copiam; qua tandem suppressa, septimo morbi die vitam cum morte commutavit.

Inter exenterationem cadaveris inveniebatur sinister pectoris cavum aqua repletum. Pulmo tamen prædurus plevræ & mediastino arcte hærebat. Simili ferme modo partibus cum ambientibus alligabatur pulmo dexter; qui insuper ulcere, quasi cancroso, descædabatur. VALSALVA.

OBS. 202. Quædam meretrix viginti annos nata, *lenta febre*, *tussi* cum sputo pectoris notæ, & rotius corporis *macie* laborabat. Dolor erat in sinistra thoracis parte, in quam difficilis erat decubitus. Præ-

terea summa *spirandi difficultate* conflictabatur. Pergente morbo & invalescente accessit copiosum sanguinis sputum, quo tandem, post quamdam remissionem, gravius recurrens, e vivis rapitur.

Pulmones dura & albicantia tubercula recondebant: in dextro conspiciebatur ulcus ingens, excavatum, & pus continens. Similem ferme labem, sed levio-rem, habebat sinister. VALSALVA.

OBS. 203. Virgo viginti quatuor annorum, post *sputum cruentum*, *tussi* vexatur. Sputa sunt saniosa, *febricitat*, cum *dolore lateris dextri*, in quod difficilis erat decubitus. Accedunt macies; tumor pedum œdematosus; ac demum omnibus in deteriora ruentibus, ingruit lethum.

Sinistrum pectoris cavum sero, cum nonnullis concreti sanguinis particulis, replebatur. Plevra crassior, & quasi inflammata, rubebat. Dexter pulmo circa claviculam durus, ulcere tædus conspiciebatur. VALSALVA.

OBS. 204. Inter exenterationem cadaveris cujusdam virginis *febre lenta*, cum *dolore ad pectus*, & tumore glandularum cervicalium, extinctæ, reperiuntur varia abdominis viscera tuberculis prominentibus descædata. Sinister vero pulmo recondebatur ulcus cum ichore sanioso & tuberculis in superficie, qualia erant in abdomine, nonnihil purulentis. VALSALVA.

OBS. 205. Anus septuaginta annorum, duos circiter menses de interno thoracis dolore queritur, sine *tussi*. In neutrum latius cubare potest. Persistente & ingravescente morbo, ultimum diem clausit.

Uterque pulmo maculis nigris erat distinctus. Dexter durus & exulceratus deprehenditur; quanquam nihil apparuit saniosæ materiæ. Occurrit demum ingens concretio polyposa in ventriculo cordis dextro. VALSALVA.

OBS. 206. Quidam miles *febre* corripitur cum *dolore lateris*, sputo cruento, *tussi*, & *spirandi difficultate*. Procedente morbo ingravescent symptomata; & die vigesimo quinto occubuit.

In conspectum venit pulmo sinistri lateris ulcere descædatus, cum stagnante aqua sordida. Abdomen haud paucam quoque-

colluviem. serosam. continebat. . CRENDAL.
PULMO, D A L.
NES. .

OBS. 207. Secto cadavere cujusdam *tubidi*, occurrit in substantia pulmonis sinistri ulcus magnum, concavum & putridum, sanie multa & prava conspurcatum; cum tamen iste dum viveret, nusquam conquestus sit de aliquo dolore, neque tussiverit. MASSA.

OBS. 208. In cadavere mulieris a duobus annis *phthisica*, invenitur in suprema parte pulmonis, quæ primis costis subjicitur, ulcus, in quo vix castanea includi potuisset. Hæc nunquam sanguinem expuit. ARGENTERIUS.

OBS. 209. Eustrato corpore *phthisici*, qui materiam purulentam per alvum & urinas exercebat, remittente tussi. per

plures dies ante obitum; inveniebatur in pulmonibus ulcus grande; ac subinde multiplex. SYLVIUS.

OBS. 210. In cadaveribus nonnullorum *phthisicorum*, qui dum in vivis agerent, de nullo pectoris dolore conquesti fuerant; occurrebant in pulmonibus ulcera insignia, cum maxima partis consumptione. DIEMEMBROEK.

OBS. 211. Instituta sectione cadaveris cujusdam militis septimo *pleuritidis* die extincti; patet hydrops pectoris cum pulmonibus utriusque lateris ulcerosis, & plevræ adglutinatis. CRENDAL.

In harum numero adscribi debent observationes Libr. I. 612, 1402. Libr. II. 887. Libr. IV. 192.

A R T I C U L U S XV.

Pulmones præduri & scirrbofi.

OBS. 212. Adolescens octodecim annorum. immoderata tussi vexabatur, cum spirandi difficultate. Sputa erant pituitosa, viscida & copiosa. Quibus accedunt corporis lassitudo & macies cum siti intensa. His sic se habentibus febre maligna, delirio, aliisque gravioribus symptomatibus stipata corripitur, qua brevi e medio tollitur.

Dissectum cadaver exhibet tantam ventriculi angustiam, ut ab intestinis vix discerneretur. Stagnabat in utroque pectoris latere aqua citrina. Pulmo dexter collis firmissime adnexus deprehenditur; adeo ut absque dilaceratione separari non posset. Uterque maculis nigris descædatus, scirrhusus, areolis vel lapillis repletus se se præbet, MANGET.

OBS. 213. Puella septennis ventris protuberantia, & duritie laborabat. Tandem accedit febricula, cum dolore capitis, faciei intumescencia & pallore. Succedunt catarrhus in pulmones decumbens, vomitus

serosus, manuum tremor, cum urinis nigricantibus & crassis. Postremo ingruunt convulsionones, inter quas ferociores occurrunt.

Secto cadavere reperiebantur intestina sero innatantia & flatibus tumentia. Hepar erat maximum. Renes naturalibus triplo majores conspiciebantur. Pectus multam aquam continebat, non secus ac mediastinum. Pulmones vero occurrebant scirrbofi. Cor erat ingens cum aqua in pericardio. BONETUS.

OBS. 214. Quidam ad carceres damnatus, in iis ultra duodecim annos vixit; hinc *cachecticus* evasit. Anno ultimo tussire cœpit & purulenta exspuere. Tussi indies crescente, diu noctuque misere excruciebatur. Sputum subviride, rotundum, quandoque cruore tinctum ejecit; & febre lenta laboravit, donec ad superos migraverit.

In conspectum veniebant pulmonum lobuli superiores, utrinque accreti; ambo subduri &

ri & compacti, ulceribusque passim exesi. In cavo pectoris serum subcruentum copiose redundabat. BONETUS.

OBS. 215. Vir sexagenarius *febre corripitur mali moris*, virium exsolutione & delirio obscuro stipata. Quinto die de *dolore lateris dextri* conqueritur, *difficilis fit respiratio*, cum tussi molesta & *sputo cruento*. Procedente morbo, omnia in pejus ruunt: pulsus debilis & convulsus exploratur; ac decimo quarto morbi die occubuit.

Exenterato cadavere, pulmo dexter durus & quasi scirrhusus, absque purulentia,prehenditur. Sinister inculpatus occurrit. Parca erat aquæ copia stagnans in utroque latere. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 216. Quidam circa quindecimum ætatis annum, *tussi*, *sputo cruento* & *gravi anhelitu* laboraverat; ac præter spem sanitatem quasi recuperaverat. Trigesimo ætatis anno omnia recrudescunt cum ventriculi debilitate, inappetentia & febre nocturna. Accedit spirandi difficultas, deficiunt vires, & *tabidus* extinguitur.

Inveniebatur pulmonum totum latus sinisterum a tumore scirrhuso, adeo obrigens, ut sanguis, inter vitam, molem istam ita coarctatam, & quasi lapideam, non facile, vel minime, pertransierit. BONETUS.

OBS. 217. Quidam poculis deditus sensit *dolorem thoracis*, circa sterni dextram partem, qui ad caput extendebatur, cum *tussi* & *excreatione materia flavæ & purulentæ*; atque *respiratione difficili*: quibus in dies ingravescentibus ad plures tandem migrat.

Seçto cadavere invenitur pulmo dexter totus scirrhusus, fistulosisque ulceribus scatens; plevræ & diaphragmati adnatus. Sinister etiam partibus circumambientibus annectebatur: nec purulentia erat immunis. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 218. Inter exenterationem cujusdam mulieris, quæ morbo admodum intricato, cum *spirandi difficultate* laboraverat, inveniebantur pulmones dextra parte materia purulenta & foetida scatentes; sinistra vero humore seroso imbuti. Occurre-

bant præterea per totam substantiam scirrhi plurimi, colore lividi, in quibus materia quædam nigra, atramenti instar, continebatur, cum lapillis plurimis, hinc inde spatis. HILDANUS.

PULMONES.

OBS. 219. Juvenis novem & viginti annorum, casu caput graviter offendit, hinc hæmorrhagia ex ore & naribus tanta, ut pene exanimis deduceretur. Sequitur capitis debilitas cum ophtalmia. Ab exsiccatō sebaceo *defluxionem in pulmonum* patitur; quam excipiunt *tussis* & *puris sputum*, ac tandem tabes lethalis.

Reperitur copiosum serum in thorace. Pulmones indurati sicci & passim putridi abcessum recondebant. BONETUS.

OBS. 220. Juvenis quatuor & viginti annorum post *dysenteriam hæmorrhoidalem* pertinacissimam, pectoris angustia, & *spirandi difficultate*, cum anxietatibus corripitur. Accedit *tussis* cum *sputo cruento* copiosissimo: sufflaminata hæmorrhagia; ingruit *febris intermittens* erratica, nullis remediis domanda. Elapsis quadraginta diebus, emaciatus æger, urgente spirandi difficultate, moritur.

Seçto cadavereprehenduntur pulmones, cruore infarcti & scirrhusi. Lobus sinister ulcere tactus plevræ hærebat. EX ACTIS PHIS. MED. GERMANIÆ.

OBS. 221. Puellus quinquennis *anhelatione* jamdiu laborans, *febre continua* subito prehensus, cum urgentiori *spirandi difficultate* intra biduum occubuit.

Lustrato cadavere reperiebatur pulmonis sinister lobus, partibus ambientibus arcte inhærens; ut nulla vi divelli potuerit. In summa parte erat lividus, & omnino scirrhusus. Lobus dexter recondebatur abcessum parvum. FOUBERT.

OBS. 222. Puer tredecim annorum *tussis sicca* & violenta laborabat. Altum erat abdomen, cum *respiratione intricata* & *febre lenta*. Tandem lethargicus obiit.

Omentum erat pene absumptum: mesenterium scirrhusum, cum intestinis putridis. Hepar tuberculis scirrhusis scatebat. Pulmones scirrhusi sterno, costis & vertebribus annectebantur. Stupenda demum occurrit pericardii crassities. MANGETUS.

OBS.

PULMONES. OBS. 223. Vir quadraginta circiter annorum *orthopnea* laborabat, cum molestissima ponderis sensatione in pectore, suffocationis metum incuriente. Quibus sensim ingravescentibus, prostratis viribus, mente constans, obiit.

Omentum deprehendebatur semi-corruptum, cum hepate obstrueto. Pulmo durus & compactus, quasi carnosus videbatur. Cor aquæ pericardii copiosissimæ innatabat. FANTONUS.

OBS. 224. Quinquagenarius post *pleuritidem*, *russicula*, flatibus & pituita tres annos laboravit. Audiebatur quasi aqua fluctuans ad diaphragma, & ventrem. Instituta paracentesi educitur pus mulrum & erudum. Quinque post diebus mortuus est.

In conspectum venit pulmo aridus, scirrhis plenus, cum nonnullis syderationis notis, tum in membrana ambiente, tum in plevra. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 224. (a) In puero sexenni post diuturnum morbum extincto reperiuntur pancreas & omentum scirrhusa. Lienis membrana erat crassior, & peritoneum tuberculis exasperatum. Pulmo vero dexter steatomatibus duris obitus, membranam habebat ultra lineam crassam. Similia in thymo & hepate reperiuntur. Steatomata. CLAR. HALLER.

OBS. 224. (b) Sectis cadaveribus binorum infantium *scrophulis* denatorum, & qui *spirandi* difficultate laboraverant, in propatulum veniebant omnes abdominis glandulæ, excepto pancreate, maxime distentæ & materia quadam pultacea infartæ; glandulæ bronchiales eadem labe erant confortes, iisque ductus aeriferi magnopere angustabantur. PORTAL.

OBS. 225. Inter exenterationem cadaveris cujusdam *tabidi*, observatur summa pulmonum tunicæ crassities, digitum medium fere æquans. Omentum penitus erat carnosum. Hepar vero, lien, diaphragma,

& intestina inter se arctius cohærebant. BARTHOLINUS.

OBS. 226. Mulier quinque & triginta annorum, jamdiu inapperentiam passa, cum *russi* *secca* & *spirandi* difficultate, tandem obiit.

Reperiebantur tres pulmonum lobi adeo indurati, ut potius tophos lapideos, quam carnem, omnibus videntibus, eementirentur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 227. Mulier *febricula* & *russi* per multos menses laborans, tandem macie confecta, ultimum diem clausit.

Lustrato cadavere deprehendebatur in lobo pulmonum dextro scirrhus, ad ovi gallinacei magnitudinem accedens. EOSCUS.

OBS. 227. (4) In corpore pueri bienis, post lentum & *russiculosum* morbum extincti, pulmones pleni fuerunt scirrhis cartilagineis; & ad plevram undique adhæserunt. CLAR. HALLER.

OBS. 228. In cadaveribus variorum *pleuritide* epidemica denatorum, reperi sunt pulmones sanguine putrido infartæ, ac mirum in modum indurati, cum stagnatione feri subruenti. COITERUS.

OBS. 229. Secto corpore viri quinque & quinquaginta annorum ex *asthma* gravissimo defuncti, pulmones reperiuntur sic indurati, ut vitri cocti instar frangerentur. SILVATICUS.

OBS. 230. Inter exenterationem cujusdam chronico *asthma* sublati, in conspectum veniebant pulmones duri & quasi lapidescentes. HELMONTIUS.

Huicce classi adscribi debent observationes Libr. I. 15, 63. (a) 211, 265, 438, 686, 708; 1334, 1444. Libr. II. 54, 422, 440, 448, 477, 522, 623, 676, 698, 761, 790, 851, 857, 890, 938, 942. Libr. III. 70, 404, 409, 410, 466. Vide insuper *Hydrops pectoris*.

ARTICULUS XVI.

PULMONES.

Pulmonum tubercula.

OBS. 231. Juvenis octo & viginti annorum *asthmate*, uti videbatur, *convulsivo*, a biennio, affligebatur. Respiratio inter paroxysmum, haud ultra sex minuta protensum, erat anhelosa, & brevis: ac unicuique solatium in respiratione plane cohibita, situm esse testabatur. Tum pulsus erat parvus & inæqualis. Tandem accedente ferociori insultu obiit.

Pulmo dexter universus, plevræ, diaphragmati & præsertim jugulo arte accretus conspicitur: circa jugulum durus & inæqualis exhibebat tubercula fere cartilaginea, pus saniosum, vel materiam quamdam caseosam recondentia. Sinister vero erat plane inculpatus. Trachea & bronchia ossæ rigiditatem æmulabantur. Cor valde magnum; in quo ne vestigium quidem concretionis polyposæ apparebat. Ingens erat hepar & compactum. Splen durus admodum, ac colon contractissimum & vacuum. CLAR. DE HAEN.

OBS. 232. Vir quinque & quinquaginta annorum forti constitutione præditus, *catarrhis & raucedini* obnoxius, in *febrem continuam* incidit, *tussi* crebra, cum submissa voce stipatam. Sputa ineunte morbo copiosiora, crassa & fordida excernebantur. Decimo quarto die desit febris acuta; persistentibus cæteris symptomatibus, & febre lenta. Interea duodecim circiter diebus elapsis excandescit febris præcedente frigore. Nullus erat dolor pectoris; nulla spirandi difficultas, & facilis erat decubitus in utrumque latus. Remittente febre inter sanitatis spem, subito occubuit.

Cystis fellea pseudo lapide, ovum columbinum magnitudine superante replebatur; nulla supersite bile. Pulmo dexter scirrhusus, innumeris tuberculis purulentis scatebat. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 233. Quinquagenarius vertigine gravissima, ad apoplexiam nonnunquam

accedente conficiabatur. Post annum & ultra morbo pectoris corripitur, sub specie *asthmatis sicci*, cum *strangulatione*. Dein succedit *icterus* cum urina flavescente. Appetitus prostratus erat, sitis erat ingens cum *febre hectica*. Interea *marasmo* conficitur, ob copiosam sputationem, sudores immodicos & *diarrhæam* pertinacissimam. Inguente demum horrendo & quasi spasmodico dolore in hypochondrio dextro, fatis cessit.

Pulmones tuberculis tum crudis, tum maturis referti, thoracis parietibus firmiter adhærebant. Hepar durum multo majus quam par eratprehenditur; cum venæ portæ ramis summe distentis, & varicosis. MORTON.

OBS. 234. Adolescens macie confectus, summa spirandi difficultate afficiebatur. Molesta & irrita erat *tussicula*, cum stupenda pulsus varietate. Tandem exolutis viribus, ad plures migravit.

Aperto cadavere, inveniebantur pulmones omnibus partibus ambientibus firmiter hærentes. Horum internam substantiam tuberculorum agmen occupaverat. Hæc tubercula numerosissima molem pisi, fabæ imo & fructus castaneæ æquabant. Pericardium crassissimum, corium potius quam tunicam repræsentabat. Diaphragma insueti nexu pulmonibus devictum, retractum & contractum annotabatur. BONETUS.

OBS. 234. (2) Viro sex & triginta annorum, temperamenti sanguinei, post lapsum ab alto, incurvari cœpit spina dorsali; ac sensim increvit tumor gibbosus. Interea emaciantur artus inferiores, vel contracturam subeunt, cum immani dolore. Urina ægre fluens, sit cruenta. Postea emergit *tussis* crebra cum sputo purulento. Artus & scrotum œdematose tumunt. Sputo demum suppresso, & superveniente diarrhæa interit.

Utrumque pectoris cavum sero flavescens te replebatur, Pulmones vero tuberculosi & ex-

& exulcerati deprehendebantur. CLAR.
PULMO. BAADERUS.

NES.

OBS. 235. Quædam vetula per viginti annos dysuria vexata, *tabida* & præ debilitate lecto affixa, cum *febre hæctica*, immixtis doloribus a lithiasi torquebatur. Lothium erat purulentum. Accedunt lypothymia, cum mentis vacillatione. Ac tandem viribus attritis obiit.

Ren sinister favi speciem præ se ferebat; foveis scilicet, a quibus calculi olim fuerant extrusi refertus. Ren dexter mole maximus pure & calculis scatebat. Vesica occurrit pure conspurcata. Cystis fellea varios calculos recondebatur. Præterea pulmones conspiciantur tuberculis crudis, vel calculis cretaceis, ubique fere obfessi. MORTON.

OBS. 236. Vir triginta annos natus, jamdudum *spirandi difficultate* premebatur, cum sensim in *febrem hæcticam* incidit. Crebro tussiebat cum sputo sordido & purulento. Tandem ingravescente anhelitu, & quocumque denegato decubitu, ultimum fatum subiit.

Pulmones utrinque plevræ, mediastino & diaphragmati arcte hærebant. Horum involucrum crassissimum & quasi cartilagineum substantiam scirrhosam tuberculis crudis, gypseis & purulentis refertum obtegebat. Cor maculam latissimam, albicantem, exfoliationis membranaceæ instar, exhibebat. E NOSTRIS ADVERSA-RIIS.

OBS. 237. Vir quinque & triginta annorum, qui anno mox elapso e febre perillentiali evaserat, in insignem *hæmphoen* incidit. Hinc sequitur tussis & calor hæcticus, nonnunquam recrudescente hæmorrhagia. Febre lenta cum marcore tenebatur. Dein accedentibus diarrhæa colliquativa, & sudoribus; ac urgente *spirandi difficultate* e vivis tollitur.

Aperto cadavere inveniebantur pulmones mirum in modum tumefacti, & ubique, in omnibus scilicet lobis, tuberculis aliis crudis, aliis exulceratis referti. MORTON.

OBS. 238. Quidam, consistente ætate, tribus ante annis, tussi cum sputo catarrhali, & dein cruento laborabat. Tribus

elapsis mensibus, inter morbi remissionem recurrit *hæmphisis*, cum sputo sordido, tussi molesta, & summa *spirandi difficultate*. De nullo tamen dolore in thorace querebatur, & in utrumque latus facile decumbebat. Sub hoc rerum statu erumpunt sudores nocturni; rufescunt pedes; accedit diarrhæa; viribusque deficientibus obiit.

Referato pectore, pulmones multis tuberculis scatebant. Sinistri pars superior prædura ulcus internum saniosum recondebatur; cum sero stagnante. VALSALVA.

OBS. 239. Quadragenarius in insignem *hæmphoen*, *difficili respiratione*, & dolore pectoris stuporatum incidit. Dein accedit quædam febris ex intermittentium genere. Tempestiva medicazione melius se habebat dum funestam recidivam patitur.

Secundo cadavere conspiciuntur pulmones colore nigro, terribimè conspurcati, tuberculis innumeris ubique referti; quorum alia pure, alia materie quasi mellea erant repleta: sed major pars substantiam steatomatosa in sese continebat. MORTON.

OBS. 240. Fœmina octo & triginta annorum *hæmphisis* obnoxia, convulsionibus hystericiis prehenditur. Mentis parciore inordinate fluunt. Dein sanguis confertim erumpit, tum e pulmonibus, tum e ventriculo. Mensibus tandem sufflaminatis, & tussi exasperata, macie confecta obiit.

Pulmones utrimque partibus ambientibus adnati se sistunt, tuberculis scirrhosis, & purulentis scatentes. Lien cujus vasa atro sanguine tumebant, erat putridus & friabilis. EX ACT. PHYS. MED. GERMAN.

OBS. 241. Adolescentula octodecim annorum, suppressis mensibus, in diarrhæam colliquativam incidit. Quæ anni spatio emaciatur, sine tussi & dyspnæa; nulloque morbi pectoris signo. Dein ingruit *spirandi difficultas*, cum tussi, & sudore immodico: quibus persistentibus brevi extinguitur.

Instituta cadaveris sectione, pulmones apparebant ubique tuberculis, hic illic referti, iisque non tantum crudis verum etiam aliquibus maturis. MORTON.

OBS.

OBS. 242. In cadavere cujusdam *phthisici*, reperiebatur pulmonum parenchyma multis granulis, instar steatomatum, quæ aliquid sebacei continebant, refertum. Tuberculis purulentis totus pulmo oblitus erat, cum membrana insignis crassitie. Pericardium aquam copiosam subcruentam continebat. Similis humor stagnabat in abdomine, cum omento magna parte consumpto. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 243. Juvenis ab incunabulis ad pubertatem *scrophulosus*, qui *tussi arida* vexabatur, febre quadam putrida corripitur, cum siti & appetitus dejectione. Hæc excipiunt *diarrhæa*, *sudores* colliquativi, & *hydrops* lethalis.

Secundo cadavere, in conspectum veniebant pulmones variis tuberculis interspersi, nonnullis inflammatis, & exulceratis, atque materiam purulentam melleæ consistentiæ, in sese continentibus. MORTON.

OBS. 244. In cadavere cujusdam *phthisici* dexter pulmo tuberculis, & ulcusculis scirrhis scatebat, & collis annectebatur. Sinister simili ferme modo afficiebatur. Secundo cordis dextro ventriculo in propatulum venit polypus radicibus suis in fossulis internam cordis superficiem occupantibus intricatus. Pares polypi observantur in sinistro cordis ventriculo, & in majoribus vasibus. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 244. (a) Quidam miles, jamdudum valetudinarius *spirandi difficultate* premebatur, cum incidit in *febrem putridam* lethalem.

Referato pectore in apricum veniunt pulmones tuberculis purulentis scatentes, & serosæ colluviei innatantes. Lustrato abdomine patent ventriculus & intestina supra modum flatulenta, cum quibusdam inflammationis notis. E DIARIO NOSOCOMII LITÆ.

OBS. 245. Vir quinque & triginta annorum incidit in insignem *hæmoptoen*, cum maximo cruoris dispendio. *Tussis* urget, cum calore hæctico. Recrudescit hæmorrhagia; & excandescit *febris* cum diar-

Thomas I.

rhæa sudoribus & hydrope; quibus tandem victas præbet manus.

Inveniuntur pulmones mirum in modum tumefacti, & ubique tuberculis crudis aut exulceratis referti. MORTON. PULMONES.

OBS. 246. Inter sectionem cujusdam *phthisici* deprehendebantur pulmones variis abscessibus pure repletis descædati: & in variis locis pituita adeo concreta videbatur, ut calculi duritiem fere assequeretur. Imo & passim annotabantur tubercula quasi lapidescentia. PAVVIUS.

OBS. 246. (a) In cadavere hominis cujusdam sexagenarii *phthisici* defuncti pulmonis glandulæ, bronchiorum bifurcationibus positæ, apparebant adeo distentæ ut ovum columbinum æmularentur; scalpelloque secatæ liquorem purulentum effundebant; reliquis pulmonis partibus perfecte sanis. PORTAL.

OBS. 247. Cadaver cujusdam, qui de dolore pectoris, cum *respiratione clangosa* querebatur, exhibebat pulmonem dextrum colore nigricantem, & ad jugulum quasi retractum; ac plevræ versus claviculum adglutinatum. In sinistro vero occurrebant tubercula tophaceam materiam continentia. BONETUS.

OBS. 248. In cadavere adolescentis *asthmatici*, & inter ferociorem paroxysmum extincti, deprehendebatur in pulmonum substantia, materia quædam cruda, viscida, & consistens, in tuberculum crudum congesta, & peculiari involucri donata. CAR. PISO.

OBS. 249. Inter anatomen cujusdam *asthmatici*, & *phthisici*, cui sputa primo cruenta, & dein purulenta excernebantur, cum intermissis pulmonum frustulis, reperiuntur sunt pulmones tuberculis purulentis scatentes, plevræ adnati & nonnihil putridi. SAXONIA.

OBS. 250. Cadaver *phthisici* cultro anatomico subiectum ostendit pulmones innumeris tuberculis refertos; cruda, viscida, que materia infarctos & passim ulcerosos, plevræ demum & diaphragmati accretos. HEURNIUS.

Pp

OBS.

PULMONES.

OBS. 251. Lustratis cadaveribus variorum *asthmaticorum*, & *suspensorum*; tubercula atheromatum instar, pulmonem infestantia se vidisse testatur COLUMBUS.

OBS. 252. In cadavere *phibisci*, annotantur pulmones tuberculis obstiti, quæ

ciceris grana æquabant. Hepar simili labe inquinatum conspicitur. CARDANUS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 233, 248, 697, 877, 1086, 1579 (b), 1634, 1635, 1772. Lib. II. 202, 469, 545, 628, 766, 840, 847, 904, 937. Lib. III. 176, 232. Lib. IV. 81, 96, 106, 171.

ARTICULUS XVII.

Pulmones calculosi & grandinosi.

OBS. 253. Quidam dolore stomachi, & *tussi* obnoxius calculos cum *sputis purulentis* rejiciebat. Dein pedes & abdomen intumescunt. Tandem oppressus illuc abiit unde negant redire quemquam.

Inter exenterationem cadaveris conspiciantur in abdomine aliquot feri fluctuantis libræ. Referato pectore reperiebatur in pulmonibus passim exulceratis tantum calculorum diversæ magnitudinis agmen; ut aliquot centum ex iisdem eruere quis potuisset. Hepar præterea induratum, & quasi elixatum annotabatur. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 254. Juvenis per multos annos *asthmate*, & *tussi* pertinacissima laborans, cum febre *hectica*, tandem macie confectus obiit.

Præter hepatis, lienis, aliorumque viscerum infarctum scirrhum, inveniebatur in pulmonum substantia lapis prædurus. Præterea hinc inde per pulmones observantur, præcipue circa ramos tracheæ, tubercula plurima, ex viscida materia in scirrhus concreta. Stagnabat postremo aqua in pectoris cavo, tum in ipsomet pericardio. HILDANUS.

OBS. 255. Quidam *asthmaticus* per plures annos fere semper decumbens; statis horis omni carens spirandi difficultate, tandem inter graviolem insultum fato concessit.

Invenitur hepar corruptum, in illa parte ubi a costis tegitur; cum liene semiputrido. Occurrit in pectore massa admo-

dum indurata, pulmoni coadnata & ingenti copia lapillorum referta, quæ haud nisi plenis manibus extrahi potest. SCHENKIUS.

OBS. 256. In corpore cujusdam *asthmatici* invenitur in pulmone sinistro durities singularis, eo loco ubi vena pulmonalis substantiam pulmonis subit; osseum quasi circulum, ab aliis connexis partibus separata repræsentabat; aspera, aliquo modo fungosa, subrubra, fragilis valde. An os, vel calculus sit hæc substantia jure dubitandum. BLASIUS.

OBS. 257. Dum corpus cujusdam *ulcere vesicae* extincti aperiretur; præter opinionem lustratis pulmonibus, reperiuntur plurimis calculis, milii magnitudinem æquantibus, hinc inde obstiti: illorumque copia ad duo cochlearia capacia, collecta est. Mirum profecto illum nunquam de dolore & difficultate pulmonum conquestum fuisse. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 258. Mulier spirandi difficultate laborabat cum tussicula & sputo crassiore. Difficilis erat decubitus; ac de quodam pondere in thorace querebatur, præsertim cum erecta cervice spirabat, quem morbum ad pulmones tartarifatos referebant.

Thorace aperto, pulmones arenaceis incrementonibus scatebant, adeo ut nonnisi cum stidore secarentur. GLAR. MORGAGNUS.

OBS. 259. Mulier quinque & triginta anno.

annorum per plures menses inappetentiam est passa cum *tussi sicca* & *spirandi difficultate* : quibus dein ingravescentibus moritur.

Reperitur ventriculus durus & niger. Conspiciebantur tres pulmonum lobi adeo indurati, ut potius tophos lapideos, quam carnem referrent. Lien insuper erat minimus. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 260. Quidam juvenis inter adversam valetudinem, *tabe* paulatim consumebatur, de *anhelo pectore*, & *tussi* quotidiana præcipue querulus, donec tandem obiit.

In ejus pulmone quatuor lapides, haud faba majuscula minores, lati & nonnihil tuberosi, cinerei & subduri deprehendebantur. FALLOPIUS.

OBS. 261. Exenterato cadavere cujusdam *asthmatici*, a doloribus *nephriticis* sublatis; præter renum lithiasim, varii inventi sunt in pulmonum substantia lapilli, formæ latioris, & omnino leves; qui exsiccati, spongix instar, foraminibus pervii visi sunt. CRUCIUS.

OBS. 262. Post diuturnum *asthma*, calculos nunc friabiles, nunc duros, nunc planos, nunc æquales, & pro ratione variorum, tophi instar formatos, quales tussi nonnunquam rejiciuntur, in sectione variorum cadaverum deprehendit PLATERUS.

OBS. 263. Inter sectionem cujusdam *asthmatici*; cum in cavitate tracheæ nullus humor crassus & lentus inveniretur, sectæ tamen pulmonum substantia, occurrunt lapilli minuti & friabiles, quidam etiam perveteri caseo simillimi. SALMUTHUS.

OBS. 264. Quædam scæmina morbo admodum intricato correpta, inter alia symptomata *respirandi difficultate* laborabat. In ejus pulmone, post obitum, lapides plurimi hinc inde reperti sunt, diversi coloris, parvi tamen omnes. HILDANUS.

OBS. 265. In corpore cujusdam *asthmatici* in conspectum veniebat vena pulmonaris prope cordis insertionem lapidescens; adeo ut sanguis nonnisi guttatim, aut cum exiguo tantum filo cordi instillaretur. BONETUS.

OBS. 266. Quinquagenarius *asthmatis* sævissimo obnoxius incidit in epilepsiam; ac tandem inter graviores insultum obiit.

Pulmo dexter calculis miliaribus scædens, aquæ citrinæ copiosissimæ innatabat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 267. Juvenis de quotidiana *tussi*, & *anhelo pectore* querebatur. *Tabe* tandem consumptus placide e vita migravit.

Pulmones quatuor lapides fabæ magnitudinem æquantes, nonnihil tuberosos, cinereos & subduros recondabant. KENTMANNUS.

OBS. 268. In corporibus variorum qui dum viverent *asthmate* diuturno & truculentiori premebantur; in propatulum veniebant calculi veri numerosiores, quibus pulmones erant conferti. FERNEL.

OBS. 269. Examini subjecto cadavere cujusdam *rachitici* deprehendebantur pulmones exsuccati, protuberantiis verrucis non dissimilibus asperi; & gypseam substantiam recondentes. BLANCARDUS.

OBS. 270. In cadavere cujusdam mulieris, quæ per plures annos morbo *intricatissimo* laborabat, reperiebantur quamplurimi lapides in pulmonum substantia, tæni albi, quam atri coloris. HILDANUS.

OBS. 271. Aliquot durissimos calculos, æquali superficie, colore argillaceo, in pulmonibus cujusdam *asthmatici*, inter graviores paroxysmum extincti se vidisse restatur SCALIGERUS.

OBS. 272. In sectione binorum hominum, qui dum viverent *asthmate* premebantur, in conspectum veniebat calculus pulmonibus innatus. PLATERUS.

OBS. 273. In cadavere cujusdam viri sex & quinquaginta annorum *ictero*, *anasarca* stipato, extincti, in propatulum veniebant pulmones aridi, & calculis friabilibus conferti. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 274. Cultro subjectum cadaver cujusdam *tabidi* exhibebat calculum fabæ magnitudinem æquantem, situm in angulo divisionis bronchiorum. HEISTERUS.

PULMONES.

PULMONES. OBS. 275. Exenterationi tradito corpore cujusdam juvenis *phthistici*, deprehendebantur pulmones putridi, & calculis scatentes. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 276. Inter sectionem cadaveris cujusdam virginis *phthisi* extinctæ, inveniebantur copiosæ arenulæ, cum aliquot lapillis. HILDANUS.

OBS. 277. Cadaver cujusdam adolescentis, *tabe pulmonali* enecati, exhibebat in

pulmonibus lapidem quasi cretaceum. SOLENANDER.

OBS. 278. Instituta sectione cadaveris cujusdam juvenis, *lento pulmonis morbo* sublato, deprehendebatur corpus lapideum in ipso pulmone. VIERIUS.

In hac serie locum assequi valent observationes. Lib. I. 112, 242, 530, 1014, 1576. Libr. II. 212, 235, 246, 359, 362, 719, 723, 769, 789.

A R T I C U L U S XVIII.

Officatio in pulmonibus.

OBS. 279. Vir novem & viginti annorum, multis abhinc annis, *dolori pungenti* in latere *pectoris* dextro erat obnoxius, cum tussicula sicca. Post varias remissiones *tussis* exacerbatur & ingruunt convulsiones. Deinde *difficilis* fit *respiratio*; accedit macies, vires, deficiunt; ac denique post multos luctus succubuit.

Instituta cadaveris sectione, deprehenditur serosa colluvies in pectoriscavo; cum hydrope pericardii. Eo in loco quo percipiebatur dolor punctorius, plevra occurrit callosa, partim inflammata, gangrænosa & exulcerata. Proximior pulmonis pars recondebatur corpus osseum, fere tres pollices longum, acuminatum, cujus cuspis plevram læserat. CLAR. STORCK.

OBS. 280. In corpore cujusdam febre continua, spirandi difficultate & sputo cruento, stipata, extincti, reperiiebantur tres lapides in rene dextro. Summe dilatatus appensus ureter lapide fabæ molem æquante, prope vesicam obturabatur. Pulmones, plevræ, mediastino & diaphragmati firmiter hærebant. Bronchiæ effuso sanguine obruebantur. Præterea detegitur in

pulmonis sinistri postica parte corpus osseum, duos pollices longum; præter varias laminas osseas, quæ annotabantur prope auriculam, in vena cava, rum superiori, tum inferiori. E. DIARIO. ERUDITORUM.

OBS. 281. Introspecto cadavere cujusdam *asthmatici*, qui dum viveret de *pondere* in latere *pectoris* dextro querebatur, occurrit aqua stagnans in prædicto latere ad libras quatuor. Pulmo tuberculis scirrhosis & purulentis scatebat, inter quæ annotabatur corpus osseum, ultra duas uncias latum, & coralli instar ramosum. Pulmo sinister nullam in superficie læsionem exhibens, pure infarctus inveniebatur. EX. ACTIS EDIMBURGENSIBUS.

OBS. 282. Referato pectore cujusdam viri, jam pridem *asthmatici*, & inter graviolem insultum extincti, in propatulum veniebant ossa non parva in ipsamet pulmonis substantia. COLUMBUS.

Casus similis argumenti præbet observatio Lib. II. 256.

ARTICULUS XIX.

PULMONES.

Pulmones tabidi & aridi.

OBS. 283. Quædam mulier in *febrem ardentem* incidit, cum pulsu celerrimo, siti immani, vigiliis, capitis dolore & temporum insigni pullatione. Adest *viscerum æstus* cum *spiritu difficili*, & *lateris dolore*. Fæces & lotium multa bile inquinantur. Urget æstus internus cum linguæ nigredine: tument hypocondria: febris interea binas quotidie habet exacerbationes. Accedunt quinto morbi die anxietates, refrigerantur extrema, respiratio evadit difficillima, cum stertore. Ac tandem præfocata interiit.

Inter sectionem cadaveris deprehendebantur pulmones pene tabidi & exsiccati, præsertim in parte sinistra. ZECCHIUS.

OBS. 284. Vir ætatis mediæ, fumo *tabaci* ultra modum indulgebat; adeo ut vix ullum obiret negotium, quin, sibi fatalem, fumum hauriret: donec fatisciente natura in morbum gravissimum delabatur; sub quo materiam nigricantem per utrumque gutturem ejecit: quam evacuationem presso pede sequitur mors.

Introspecto cadavere, trachea camino similis nigra fuligine undique obducta erat. Pulmones præterea conspiciebantur aridi, exsuccii & pene friabiles. Hepar totum erat inflammatum. Intestina nigricante materia turgabant; & summe fœtebant. KERCKRINGIUS.

OBS. 285. Quidam *febre lenta & spirandi difficultate* jamdudum constabat; cum tandem macie confectus, inter delirium, ultimum diem clausit.

Exenterato cadavere, inveniebantur pulmones tabidi & exsuccii. Lien occurrit exilis & subcæruleus. Intestina hinc inde inflammata conspiciebantur; & simili ferme modo labefacta erat vesicæ facies interior. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

OBS. 285. (a) Juvenis quidam viginti circiter annorum *tabe* cum *difficili respira-*

tione laborabat, nullo tamen subsequente œdemate; quibus pergentibus obiit.

Aperto ejus cadavere, pulmones maxime contracti, exsuccii & aridi in conspectum veniunt. PORTAL.

OBS. 286. In quodam viro, *tabaci & spiritus vini* mancipio, *asthmate* contumacissimo laborante, atque inter ferociorem insultum extincto, in aprium veniebat totus pulmo, non tantum subniger, verum etiam ad mediocrem duritiem exsiccatus; exiguis hic illic intercurrentibus ulcusculis. DIEMERBROEK.

OBS. 287. Quidam diu *gravi anhelitu & suspirio* laborabat. Post longum decocti lignorum sudorificorum usum, tandem e vivis tollitur.

Aperto cadavere pulmones ita aridi & sicci occurrunt, ut sola fere conspiciebantur bronchia, & pulmonum vasa fidium instar exsiccata. RHODIUS.

OBS. 288. In cadavere cujusdam juvenis *febre acuta*, siti, *dyspnœa*, & immani calore interno, stipata, extincti, deprehendebantur pulmones ariditate quasi contracti, & exsuccii. Hepar erat mole majus; & intestina variis phlogoseis notis erant signata. E MISCELLAN. CURIOSIS.

OBS. 289. In cadaveribus variorum *tabaci* fumum sugendi cacoethe tactorum, & inter morbos pectoris gravissimos extinctorum; reperiuntur toti pulmones nigri & retorridi; non secus ac si fumo indurati essent. HOFFMANNUS.

OBS. 290. Examini subjectum cadaver cujusdam *tabidi*, qui diu *spirandi difficultate* premebatur, nullum ulcus in pulmone apparet; sed pulmones veluti fumo exsiccati conspiciuntur. SENNERTUS.

OBS. 291. In cadaveribus variorum *metallurgorum*, gravissimo pectoris morbo sub-

PULMONES. latorum, reperiebantur. pulmones exsiccari, & attenuati, chartarum more; quasi fuissent in fumo suspensi. SCHENCKIUS.

OBS. 292. Instituta sectione cadaveris cujusdam viri, inter *fumifugos* celeberrimi, totus pulmo utriusque lateris deprehendebatur niger, & exsiccatus, cum nonnullis ulcusculis huc & illuc sparsis. DIE MEBBROEK.

OBS. 293. Exenterationi traditum cadaver cujusdam *immani pulmonum hæmorrhagia*, pro vomitu sanguinis habita extincti, exhibuit pulmones exsuccos, & ita luridos, ac si corium exsiccatum videretur. HEURNIUS.

OBS. 294. Cultro anatomico subjectis ca-

daveribus variorum *phthisicorum*, qui dum in vivis agerent sputa fordida, ejiciebant; occurrebant pulmones tabidi & exsucci. STOFFELIUS.

OBS. 295. Lustrato corpore cujusdam *asthmatici*, macie & febre lenta confecti, in conspectum veniebant pulmones adeo exsiccati, ut aridum pomum fere dici potuissent. HEURNIUS.

OBS. 296. Examini anatomico subjectis binis *asthmaticis*, deprehendebantur pulmones utriusque lateris, rabe affecti & exsiccati. SAXONIA.

Traditis addere licet observationes Lib. I. 9, 34, 424, 543, 599, 1022, 1169, 1551. Lib. II. 45, 113, 628, 849, 941, 1567. Lib. IV. 71.

A R T I C U L U S XX.

Pulmones gangrænosii.

OBS. 297. Vir quinque & triginta annorum gravioribus curis sollicitus, de dolore capitis gravativo, lassitudine spontanea, & ore inquinato, a nonnullis diebus querebatur, cum horrore & frigore corripitur, quos excipit febris virium profractione, & doloribus totius corporis contudentibus stipata. Dein erumpit hæmorrhagia narium vix cohibenda. Os sordidum foetet; torrentur labia: mens obnubilatur cum molesta corporis jactatione. Pulsus debilis & intermittens, cum tendinum subsultu exploratur; exacerbationibus inordinate recurrentibus. Interea prominet abdomen: erumpunt per totam cutem petechiæ, post triduum evanescentes. Tandem ingruit sopor lethargicus, & decimo quinto morhi die obiit.

Lustrato cadavere, occurrunt pulmones lividi, & gangrænosii, sero sanioso innarantes. Stomachus & intestina flatu distenta, phlogoseos & gangrænzæ notas exhibebant; cum omento partim putredine absumpto. Stagnabat demum in abdomine colluvies fordida, teterrimum o-

dorem spargens. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 298. Fœmina sexagenaria major, post diuturnas ægritudines in molestissimam spirandi difficultatem, russicula continua stipatam incidit. Sputum erat ichorosum, nigrum & pessime foetens, os & fauces erodens. Totum corpus maculis subnigris & purpureis variegatum deprehenditur. Viribus collapsis ne quidem verbum proferre poterat ægra. Omnis denegabatur decubitus; & arcebatur somnus nisi corpore in exteriora reclinato. Demum ingrarescentibus symptomatibus sudor frigidus totum corpus occupat, & ad plures migrat.

Invenitur omentum putridum, & fere consumptum. Pulmo crusta tenaci, crassa, fusca & glutinosa obvestiebatur; quæ albara apparuit totus niger, putridus, & foetens; sanie foetidissima & tuberculis numerosissimis scatens. Pericardium intergrum nigrum se præbet. Insuper massa san-

sanguinea penitus dissoluta putrida videbatur. CLAR. STORCK.

OBS. 299. Virgo quatuordecim annorum brevi morbo subleta, ante biennium *aliam* ducebat *spiritum*. Pulsus erat languidus & inæqualis, cum pallore faciei. Accedit febris continua, cum calore mordaci. Interea vires dejiçiuntur; unde *Aspuxa*. Nonnihil tussiebat sine spûto. Accedunt cordis palpitaciones, cum urinis crassis, albis & adiposis. Nunquam deliravit: nullam noctem duxit insonnem; ne quidem ultimam, in qua placide, & sine agone, expiravit.

Lustrato thorace reperitur magna aquæ virosæ copia: ad libras scilicet quatuor. Pulmones syderati inventi sunt. In eorum ambitu puncta passim albicantia cernebantur, quæ levissimo tactu disrumpuntur, & tabum eructabant. Musculi intercostales, una cum plevra, virore erant perfusi. Pericardium erat exsuccum & semi-putre. RUFIOUS.

OBS. 300. Mulier quadragenaria ab octodecim mensibus diarrhæa laborabat, cum inappetentia & virium exolutione. Remediis congruis adstricta alvo, sequebatur vomitus materia subnigra, qui ægram summe debilitavit. Post annum integrum inter hæc molestias, varia tentantur præsidia; sed incassum. Interea *maties* erat ad ultimum gradum devescens, & ossa pelle dumtaxat tegebantur. Elapsis sex mensibus supervenit tussis violenta: prodierunt sputa subnigra & foetida: exacerbatu diarrhæa, quæ dein in meram *lienteriam* facessit. Anima tandem exsuccum corpus deseruit.

Pulmones erant flaccidi, exsi & nigri: simili colore defœdabantur pericardium, plevra & diaphragma; non secus ac ventriculus, cum omnibus intestinis, omento, peritoneo, pancreate, vesica & utero. Haud absumilem labem etiam exhibebant meninges. CLAR. STORCK.

OBS. 301. Vir temperamento bilioso, in primo senio constitutus, post vigilias immodicas & arduos labores, in febre assiduam delabatur, prævio diuturno rigore, cum tussi, dolore pungente & spirandi difficultate. Sputa erant cruenta; pulsus explorabatur durus & serratus. Post nonnullam remissionem, transacto septimo

die, febris cum rigore rursus invadit, cum tussi, & spirandi difficultate. Tum pulsus erat magnus & undosus; spuitio uberrima, cruenta & nigricans. Decimo die, ingravescente morbo, & accedente pseudo-delirio, vires deficiunt. Tandem decimo quarto, vitam cum morte commutavit.

Instituta cadaveris sectione in conspectum veniebat pars dextra pulmonum corrupta, & nigricans, tanquam sanguis concretus; cum plevra ejusdem lateris male affecta. LÆLIUS A FONTE.

OBS. 302. Sexagenarius, a cane rabioso morsus, post tres menses atrocibus minis, gravibusque verberibus a quodam exceptus, miro & insolenti timore agitur. Dein accessit luminis & aquæ horror: coactus se contorquens bibere conabatur: sed summa erat deglutendi difficultas. Perstitit incredibilis pavor, usque ad mortem.

Iliacæ venæ adeo erant turgidæ, ut gracilis intestini diametrum æquarent. Pulmones sanguine turgabant cum syderationis notis. Pericardium aquam subflavam copiosam recondebant. In corde paucus erat sanguis, picis instar, nigerrimus. Vasa cerebri sanguine etiam atro præter modum replebantur; cum colluvie serosa subflava ad uncias tres in ventriculis stagnante. CLAR. MORGAGNUS.

OBS. 303. Virgo novennis rosalia corripitur; febre scilicet cum intenso calore, & rubore universali; siti, delirio & catarrho ad fauces; quæ cum remississent, & cuticula squammatis excoriari inciperet; ecce duodecimo morbi die, novus rigor puellam invadit, quem presso pede sequitur calor urentissimus, cum pravis aliis symptomatibus; adeo ut ante diem elapsum, ad plures migraverit.

Deprehendebatur aquæ citrinæ copia in cavitate pectoris. Pulmones ambolividi & gangrænosî conspiciebantur. Sinister magnum abscessum recondebant. Similis aqua observatur in abdomine. Omentum plane consumptum animadvertebatur. Hepar portentosæ erat magnitudinis, & subpallidum: lien minutulus, & e sede quasi depulsus. DORINGIUS.

OBS. 304. Vir triginta annorum febre, quæ iam epidemica præhenditur, cum nau-
sea,

PULMONES.

PULMONES.

sea, vomitu, & oris amarore. Dein accedit *diarrhæa*; cum dejectionibus verminosis. Sævit dolor in *scrobiculo cordis*; qui postea per totum abdomen propagatur. His supervenit dolor *pectoris*, cum *spirandi*, & *deglutendi difficultate*. Lingua arida & nigra evadit: ac demum nono die interit.

Vasa cerebri sanguine tangebant. Pulmo dexter erat purulentus, & gangræna tactus: sinister inflammatus & nigricans; ac nonnihil purulentus. Præterea occurrit phlogosis in utroque ventriculi orificio. Intestina passim inflammata, putrida & gangrænosa observantur. Hepar demum putre & nigricans conspicitur. E DIA- RIO MEDICO.

OBS. 305. Muliercula ab inspiratis forte vaporibus lixivii, in *pectoris angustiam* incidit, quæ ad septennium usque perduravit. Contigit tandem cum bene saturata, de mensa cubitum peteret, ut magna pectoris oppensione corripere, & brevi ad plures migraret.

Secundo cadavere inveniebatur pulmo, colore livido ad nigrum vergente, inquinatus. Incisa trachea ad bronchia, occurrunt prope meatus pulmonum carunculæ quamplurimæ nigræ, in modum parvarum glandularum, pisorum, vel fabarum magnitudinem æquantium, aut excedentium; quæ pulmonum fistulas replendo, liberum aeris introitum, & exitum, impediabant. HORSTIUS.

OBS. 306. Quidam, ineunte febre maligna epidemica, *cardialgia* immani vexabatur, quam sequuntur *russis* molesta, & *spirandi difficultas*. Urget *lateris dolor*, cum sputo viscido & cruento. Urinæ minguntur turbidæ & albicantes. Tertio die ingruunt nausæ; & inflatur regio epigastrica, cum alvi fluxu immani. Quinto inter convulsiones & vivis tollitur.

Ventriculus partim gangrænosus colluviem subviridem & putidissimam continebat. Intestina statulenta nonnullas inflammationis notas ostendebant. Hepar infarctum deprehenditur, cum cysti fellea inani. Pulmones vero gangræna tacti fero fusco & foetido innatabant. ROZE.

OBS. 307. Quidam de intenso *lateris dolore* conqueritur; adeo ut fere omnino in-

terciperetur *respiratio*, comite siti inextinguibili, cum *ardentissima febre*. Summa inquietudine torquebatur: algebant extrema, & corporis habitus, cum linguæ nigredine. Postridie a decubitu obiit.

Referato cadavere, sequentia deprehensa sunt. Vesicula fellis plus æquo tangebatur. Lien ingens erat & durissimus. Pulmo sinister lividus, putris & sphacelo correptus, plevræ etiam labefactæ cohærebant. Bronchia denique humore fordido, & puris speciem præ se ferente, scatebant. CRAMERUS.

OBS. 308. Quidam a parente podagrico ortus circa ætatis annum trigesimum quintum, *doloribus arthriticis* infestari cœpit; a quibus ut liberaretur emplastris quibusdam, a chirurgo oblatis, abusus incidit in *febrem ardentem*, pulmonum *inflammatione*, uti videbatur, stipatam, qua suffocatus interiit.

Inter sectionem cadaveris, sese obtulit pulmo niger, adeoque tumidus; ut naturali suo reddi non potuerit hospitio. Hepar magnum plurimo nigro sanguine conspersum reperiiebatur cum cysti fellea omnibile destituta, & plane inani. ANT. DE POZZIS.

OBS. 309. Vir sexagenarius & obesus, *catarrho* ad pectus fluenti, & *orthopnea* obnoxius, non secus ac *cor tuis palpitantibus*; hæmorrhoidum fluxu prehenditur, cum ædemate crurum, ventris intumescencia, & pulsu inæquali. Dein accedit frigus horridum, subsequente *calore febrili*, qui in sudorem solvebatur, cum summa virium prostratione. Interea crus invadit erysipela, cum somnolentia, quam excipit lethum.

Examine anatomico subjecto corpore, patet aquæ copia stagnans in abdomine. Pulmones intus & extus nigricabant. Cor in utroque thalamo concretionem polyposam recondebat. SMETIUS.

OBS. 309. (a) Quemdam febris invadit cum dolore *lateris* pungitivo, *respiratione frequenti*, vomitu bilioso, cephalalgia & *anxietatibus*. Dein erumpunt sputa cruenta, rubiginosa & fluidissima. Quarto die dolor evanescit; sputa copiosiora fiunt spumosa. Postremo præeunte obtutu vago, accedit *delirium lethale*.

Alter

Alter pulmonum lobus durus & gangrænosus conspicitur, atro cruore turgidus & plevræ accretus intermedio quodam corio albo & crasso, plevra inculcata. Bronchia sanie purulenta replebantur. Pericardium cyathum feri flavi continebat. Colon varias gangrænz notas exhibebat, cæteris intestinis flatu distentis. CL. SAUVAGES.

OBS. 310. Quidam quadragenarius febre *ardentissima*, cum insigni lateris dolore, corripitur; accedunt inquietudines, & deliria nocturna. Urinæ mingebantur turbidæ, & erumpebat sudor. Pulsus explorabatur perpetuo frequens & magnus, cum pauca inæqualitate; & tendinum subfultu. Lotium sedimentum nigrum deponibat. Floccos colligebat æger, perpetuo delirans, & decimo quarto morbi die occubuit.

Conspicuo cadavere in apricum veniebant pulmones sphacelo tacti, nigricantes & corrupti. HOLLERIUS.

OBS. 311. Quidam adolescens post frigidissimum haultum, corpore summe incallescendo, in febre cephalalgia stipatam incidit, sequente delirio. Interea sudoribus facillime difflebat. Ingruunt postremo convulsiones, quæ brevi mortem accersunt.

Secto cadavere; reperitur cyllis fellea intus & extus alba & plane inanis. Pulmo dexter instar atramenti adultus, & niger costis firmiter hærebat. In cerebro & reliquo corpore nil notatu dignum occurrit. BENNINGERUS.

OBS. 312. Quidam post aliquot menses a morsu canis rabidi, manifesta hydrophobia corripitur, qua, variis incassum adhibitis præsiidiis, e medio tollitur.

Inter cadaveris exenterationem, occurrit vesicula fellea bile nigerrima repleta. Pulmones conspiciuntur nigri, & grave olentes. Sub dura meninge annotantur bullæ aeræ. Vasa omnia cerebri & plexus choroidis sanguine atro turgabant; nullo stagnante sero. Cerebri & cerebelli substantia nonnihil sicca videbatur, MOR-GAGNUS.

OBS. 312. (a) Virgo quadragenaria doloribus rheumaticis uti videbatur obnoxia,
Tomus I.

& mammis scirrhis conficiata, febre putridaprehenditur, qua gravioribus accidentibus symptomatibus, circa undecimum morbi diem enecatur.

PULMONES.

Occurrunt pulmones inflammati & nonnihil gangrænosi. Dexter præterea tuberculis scatebat. Similem ferme labem exhibebant ventriculus & intestina. CLAR. FOURNIER.

OBS. 313. In cadavere fœminæ peripneumonia laborantis, & quarto morbidie sublatæ, conspicitur pulmo totus putris & quasi sphacelo consumptus. In abdomine latebat tumor steatomatosus, uteri accretus, & viginti tres libras pendens. In dextro poplite congener tumor, pondere octodecim librarum annotatur. Fertur hanc fœminam ante prædictum morbum fuisse sanam, hilarem, & agilem. CLARISS. STORCK.

OBS. 314. Juvenis viginti quinque annorum incidit in tussim, cum pectoris angustia. Accedit febris acuta, siti intensa, æstu pectoris, aliiisque peripneumoniæ notis, stipata. Septimo a primo insultu die, morbi magnitudine superatus naturæ cessit.

Secto cadavere inveniebantur pulmones nigricantes, & sphacelo defœdatis; arque arde hærentes membranæ costas succin-genti. LESSIUS.

OBS. 315. Juvenis viginti annorum febre pestilentiali corripitur. Erumpit parotis gangrænosa; urget febris; & decimo die moritur.

Lustratis interaneis invenitur pulmo sanis-ter maculis purpureo-lividis obsitus. Cor solito majus concretionibus polyposis turgibat. Hepar etiam ingens occurrit cum cylli fellea bile atro-viridi repleta. DEL-DIER.

OBS. 316. Vir temperamento bilioso in febre assiduam, sed lenram, delabitur, cum appetitu dejecto. Procedente morbo vires sensim deficiunt; & ex inopinato occubuit.

Vesicula fellea bilem continebat fusco colore infectam, cum pseudo-calculo fabam fere æquante. Pulmones nigris maculis erant distincti. Omnia vasa cœnosum sanguinem continebant. VALSALA. V A.

PULMO-
NES.

OBS. 317. In cadavere juvenis viginti quinque annorum, *peste*, phrenesi stipata, rapti, reperiebatur abscessus inter sternum & mediastinum. Cor mole amplissimum sanguine atro & crassiori replebatur. Pulmones maculis lividis erant obfessi. Hepar & cerebrum similibus maculis descædabantur. DEIDIER.

OBS. 318. Introspecto cadavere adolescentis viginti annorum, intra quinque dies *peste* enecati, annotabatur inflammatio gangrænosa in parte postica pulmonum. Hepar etiam mole maximum conspicitur cum vesicula fellis tumida. Ventriculus & intestina bile viridi scatēbant. SOULIERS.

OBS. 319. In cadavere cujusdam juvenis *peripneumonia* epidemica, & mali moris, enecati, in conspectum veniebat postrema utriusque pulmonis pars sphacelata. Pars posterior hepatis simili labe erat affecta: stagnabat insuper serum cruentum in ventriculis cerebri. EX ACTIS PARISIENSIBUS EXTERN.

OBS. 320. Fœmina sexagenaria rigore vehementissimo cum sensuum fere abolitione corripitur, quem excipit *febris*, cum dolore lateris acuto, & vomitu bilis nigricantis. Pulsus exploratur durus & plenus. Interea urget sopor; & postmodum obiit.

Cadaver cultro anatomico subiectum exhibebat pulmones sanguine infarctos, nigros & gangrænosos. E DIARIO MEDICO.

OBS. 321. Ancilla octodecim annorum immensi *hæmoptæ* corripitur, qua domari nescia brevi extinguitur.

Aperto cadavere occurrebant pulmones ad nigredinem vergentes & inflammati. Præterea observatur vas insignie disruptum, cum bronchiis multo sanguine spumoso infarctis. DOLÆUS.

OBS. 322. In corpore infantis bimestris, suffocatione sublati, reperitur lobus pulmonum dexter, plane niger, per quinque tubercula nigra. Hepatis quoque pars superior livida, & nigricans observatur. SALMUTHUS.

OBS. 323. In cadavere juvenis duorum & viginti annorum, intra sex dies *peste* enecati, hepar semi-putridum occurrit & mole maximum. Pulmones nigricantes quatuor anthraces in parte postica ostendebant. COUZIERS.

OBS. 324. Quidam *angina gangrænosa* laborabat, cum anhelitus insuavitate; sputa erant sordida, & purulenta; & brevi moritur.

Instituta cadaveris sectione totus internus thorax syderatus & nigricans apparuit. BALLONIUS.

OBS. 325. Lustrato cadavere infantis *dyspnæa*, sine tussi, laborantis, in propatulum veniebat pulmo nigricans, cum copia ichoris albi in dextra parte. E MISCELLANEIS CURIOSIS.

Hunc ordinem subeunt observationes Lib. I. 80 (a), 425, 604, 632, 666, 782, 864, 1144, 1592, 1726. Lib. II. 239, 453, 868, 891, 898, 930, 932. Lib. III. 104 (a), 470. Vide insuper *Pulmonum inflammatio*.

ARTICULUS XXI.

PULMONES.

Pulmonum putredo.

OBS. 326. Vir quinquagenarius, viginti ab hinc annis, *tussi* laborabat. *Respiratio* erat *difficilis*, cum pulsu inæquali. Exacerbatur *tussis* & sputa excernuntur glutinosa & subflava. Post nonnullam remissionem inter ætatem, ingruente tempore autumnali, recidivam patitur, cum viribus languidioribus. Noctes intomnes, ob *tussim* continuam, ducebat; sputa erant crassa & puriformia. Dolebat capite inter *tussendum*. Tandem in animi deliquium incidit; & ultimum diem clausit.

Aperto abdomine inventum est omentum semi-putridum, & in frusta dilaceratum. Ventriculus ingens sexdecim aquæ librâs potuit recipere. Hepar nonnihil cartilaginolum occurrit. Pulmo sinister cum pleura firmissime concretus, rotus siccus & friabilis deprehendebatur: dexter vero niger, flaccidus, nigro & grumoso sanguine infarctus plevræ quoque hærebat. Cor concretionibus polyposis scatebat. Ablato cranio conspiciebatur sub dura marre copiosum, & valde tenax gluten. Lobi medii cerebri partem gangrænosam exhibebant. Ventriculi vero exsiccati & corrugati cernebantur. CLAR. STORCK.

OBS. 327. Miles *peripneumonia* corripitur, solitis symptomatibus stipata. Excretio materiæ morbosæ nequitiam obtineri potest. Decimo quarto morbi die, vigentibus signis suppurati pulmonis, os sacrum & magnam dorsi partem occupabat incipiens inflammatio. Mox in cute inflammata sparsim enascebantur parva tubercula, quæ sponte rupta pus plorabant. Dein erumpit tumor in pectoris latere, qui brevi in suppuratum abit. Alter ejusdem indolis superiorem sterni partem obidet. Interea urgent *febris hectica*, sudores nocturni, & *diarrhæa colliquativa*, quæ tandem lethum accerunt.

Abscessus in summitate sterni situs in sinistram pectoris cameram penetrabat; alter pleuram dumtaxat attingebant, quæ integra deprehendebatur. Pulmo dexter un-

dique plevræ accretus, & partim scirrhus occurrit. Sinister vero corruptus, niger & friabilis, in copioso pure fœtente natat, & ulceribus saniosis scatebat. Sternum & clavicula carie læsa, & corrosa videbantur. CL. HASENOHRL.

OBS. 328. Juvenis quinque & viginti annorum die quinta Martii, *febre* & *dolore lateris sinistri*, cum *tussi*, & *difficili respiratione* corripitur. Die nono sputa excernuntur cruenta. Decimo nono rancus erat æger, cum pulsu parvo & siti ingenti. Vigesimo sputa sunt purulenta. Vigesimo quinto melius se habere videbatur. Dein ab errore dietæ omnia in pectus ruunt; respiratio scilicet difficilior evadit, cum pulsu celeri & debili: *tussis* erat pauca, & expectoratio fere nulla: urgebat pectoris angustia, cum anxietate: obsecrantur oculi & pedes rumere incipiunt. Die secunda Aprilis respiratio erat liberior, & sputum parcius. Sexto sputum copiosius & purulentum, anxietates, tabes, facies horrida, sitis ingens, pulsus obscurus & respiratio difficilior; ac demum die decimo Aprilis suffocatur.

Pulmo sinister costis & diaphragmati adnatus, semi-corruptus erat, & quasi pure infarctus. Lien putris; & diaphragmati firmiter accretus, etiam observatur. ZUINGERUS.

OBS. 329. Puer decennis post febrem acutam, in *spirandi difficultatem*, *tussi sicca* stipatam incidit. Oculi sunt concavi: genæ & oris labia livent: pulsus exploratur debilis & intermittens, cum virium defectu. Manu pectori admota, percipitur *cor motu tremulo*, & celerrimo agitari. Tandem omnibus in deteriora ruentibus; & accedente sudore frigido tenacissimo, inter anxias luctationes expiravit.

Lobus superior utriusque pulmonis totus niger, & in liquamen nigrum fœtidumque corruptus reperiebatur. Reliqui lobii sani, crusta flava, crassa & densa inve-

PULMO-
NES.

stiebantur, cuius ope plevræ & diaphragmati hærebant. Dissecto pericardio cor in sacco coriaceo, flavo, tenaci, semipollicem crasso exteriori, hirsuto & piloso, interius, glabro, latuit. CLAR. STORCK.

OBS. 330. Quidam cachecticus & diuturna diarrhæa confectus, magno dorso & lumborum dolore corripitur. Accedit febris continua, cum *russi*, molestissima, & sanguinis spatio, quod denique fit purulentum. Febris hæcticæ typum refert: vigilie sunt contumaces: facies Hippocratica, & cadaverosa. Tandem viribus exhaustis, & mente sana, ultimum diem clausit.

Pulmo lateris sinistri arte annectebatur plevræ, mediastino & pericardio. Totum parenchyma in pus crassum commutatum erat, vel induratum, coloris fusci, carnis, instar infumatae. Pulmo dexter erat exsiccatus, & passim pure infarctus. Multum serum fluctuabat in pericardio, & thoracis cavo. HEURNIUS.

OBS. 331. Juvenis quinque & viginti annorum variis hæmorrhagiis, narium scilicet, pulmonum, ani, & penis, per triennium obnoxius, cum spirandi difficultate, febre vehementiori prehenditur cum molestissimis anxietatibus. Accedit delirium fugax, sed sæpe recurrens, sequuntur convulsiones. Omnia demum in pejus ruunt, & occubuit æger.

Reperitur mesenterium scirrhum, cum intestinis flatulentis. Ren sinister putris sanguinem recondebat. Vesica erat sphaeculo tacta. Pulmo dexter varia tubercula in superficie exhibebat. In ejus substantia latebat vomica, materia putri turgens. Sinister erat putris & foetidus. E MISC. CURIOSIS.

OBS. 332. Vidua quinque & quadraginta annorum, variis ægritudinibus, appetitu prostrato obnoxia, incidit in febrem continuam, cum maculis rubris per totum corpus morbillorum instar. Noctu sæviunt exacerbationes, ingruit affectus comatosus: natura nil movet diebus iudicibus: dejectiones sunt putres admodum, cum viribus deficientibus. Die duodecimo accedunt leve delirium, oculorum lacrymæ involuntariæ, genarum rubor, tremores & subsultus tendinum, ac demum mors.

Secto cadavere, reperti sunt pulmones

veluti putres, costis adhærentes. Occurrerant præterea intestina ultra modum flatulenta. BALLONIUS.

OBS. 333. Quadragenarius febre ardentissima, cum dolore lateris corripitur. Septimo die erumpit sudor levis in capite & thorace. Accedunt deliria nocturna, æstus & inquietudines, cum urinisturbidis. Nono & undecimo erumpit sudor sine levamine. Urinæ subsident. Pulsus exploratur perpetuo frequens & magnus; ac nonnihil inæqualis. Die decimo tertio floccos colligit, & revelluntur digiti, cum delirio perpetuo. Ac demum decimo quarto obiit.

Instituta cadaveris sectione, in conspectum veniebant pulmones utrimque corrupti, & nigricantes. HOLLERIUS.

OBS. 334. Quidam immanibus in dorsodoloribus diu vexatus; tandem nigra vomuit; cum ramento membranaceo, cruento.

Mortui secto cadavere, pulmo totus corruptus & putrefactus deprehenditur, & dorso firmiter adhærens. Oesophagus ulcere erat perforatus; & per hoc foramen materia putris pulmonum ad ventriculum appellebat. Unde per intervalla vomitu ista saburra prodiit. VOLCAMERUS.

OBS. 334. (a) Quidam surdus, viro plus æquo indulgens, febre quadam purida, inflammationem pulmonum comitem habente, corripitur, e qua ægre evasit; remanentibus *russi* cum sporis foetidis & summa virium debilitate. Tandem macie & febre lenta conficitur.

Secto abdomine, reperiuntur ventriculus & intestina infarcta, ac variis phlogosis & gangrænæ notis signata. Pulmones semi-putridi utrimque hærebant; cum stagnante colluviei serosæ, & purulentæ copia. CLAR. FOURNIER.

OBS. 335. Anicula laborabat per plures menses *russi* vehementi, cum spatio subviridi, purulento & foetido. Impedita erat respiratio, cum metu suffocationis inter somnum; ac difficilis erat decubitus in quocumque situ. Febris primo lenta, dein exacerbatur. Accedit tumor totius corporis oedematofus. Tandem viribus exolutis obiit.

Stagnabat aqua in utroque pectoris latere. Pulmones passim exulcerati & putridi reperiuntur. E DIARIO MEDICO.

OBS.

OBS. 336. Juvenis quinquē & viginti annos natus *inflammatione cordis* corripitur. Doloꝛ lateris sinistri torquebatur, cum tussi & spirandi difficultate. Febris erat intensa, & exercebantur sputa cruenta solutiora. Morbo procedente, omnia ingravescent symptomata: pulsus convulsus evadit; & undecimo die migravit ad superos.

Lustrato cadavere, occurrunt pulmones infarcti, & plevræ firmiter hærentes. Sinister erat putridus, absque purulentia conspicua. E NOSTRIS ADVERSAR.

OBS. 337. Vir octo & triginta annorum, de ardore & gravitate in præcordiis nonnunquam querebatur. Accessit dolor in lumbis, ischiadicum mentiens, quem excipit tumor, vel *abscessus* in parte postica femoris sinistri, e quo aperto stupenda profluxit puris copia, quam evacuationem pressio pede sequitur mors.

Lobus sinister pulmonis e directo affecti femoris, purulentus & putris apparuit. Splen quoque friabilis, & præ putredine dissolvebatur. BONET.

OBS. 338. Juvenis nobilis, laute victitans, quinto, vel sexto die alvum ægre exonerans; & cui erumpebant inter ætatem pustulæ rubicundæ in facie; *febre duplici tertiana* prehenditur, quæ solitis præfidiis faulte fugatur. Post nonnullos menses incidit in *febrem putridam*, qua nono die e vivis tollitur.

Observantur pulmones pustulosi & putridi. Lien erat major & nigricans; atque jecur ponderosum & exsiccatum. BONETUS.

OBS. 339. Puerpera, *haud fluentibus lochiis*, in *russim molestem* incidit, quæ sensim cum pectoris dolore, & gravitate, exacerbatur. Febris per intervalla vehemens eam invadebat. Tandem *febre hellica* per decem menses conficitur.

Pulmones deprehendebantur toti purulenti & putridi, & ad costas utrimque adhærescentes. Præterea in his annotabatur saccus pure repletus, juxta claviculas situs. CATTIERUS.

OBS. 340. Vir duorum & quadraginta annorum *angina gangranosa* epidemica corripitur, cum *febre ardente*, dolore capitis

acerbissimo, & molestissima deglutiendi difficultate. Pulsus explorabatur exilis; & tertio die moritur. PULMONES.

Præter oris stragem, reperiuntur in dextro thoracis cavo aquæ purulentæ & foetidissimæ libræ circiter quatuor. Pulmo ejusdem lateris purulentus & putridus observabatur. E DIARIO MEDICO.

OBS. 341. Instituta sectione cadaveris cujusdam pueri *phthisi*, & *marasmo* extincti, in conspectum veniebant pulmones costis, dorso & mediastino annexi, & putres. Uterque lobus, superna parte, ulcus immane ostendebat, pugnum utrimque admittens, cujus cavitas cruore, sanie & pure grandinosa, repleta conspiciebatur. Pericardium denique aqua distentum annotabatur. BONETUS.

OBS. 342. Sexagenarius ex pravo victu in *leucophlegmatiam* incidit, & dein in insignem ventris, scroti & pedum tumorem, ac septimo mense obit.

Reperitur lien exiguus. Vesicula fellis tres calculos recondebat. Aqua parca copia stagnabat in pectore & in abdomine; sed major erat hujusce humoris proventus in pericardio. Pulmo dexter sædo ichore scarebat, & costis hærebat. Simili ferme modo afficiebatur sinister. HEURNIUS.

OBS. 343. Quidam *febre epidemica*, *russi* & *singuliv* molestissimis stipata, laborabat. Identidem intumuit corpus. Urgebat dolor oesophagi circa orificium ventriculi. Dejectiones erant biliosæ & dein purulentæ; tandem ad tabem vergens interit.

Abdomen aquæ copiam continebat. Pulmones occurrebant purulenti & corrupti. Intestina livecebant, cum nonnullis gangrænæ notis. Postremo lien putris annotabatur. BALLONIUS.

OBS. 344. Juvenis octo & viginti annorum, post *diarrhaam diuturnam*, de ingravescente *russi*, & virium imbecillitate querebatur. Accedit insignis macies. Ejiciuntur *sputa sordida*, nullo dolore pectoris. Tandem paulo ante obitum convulsionibus corripitur.

Aperto cadavere, conspiciuntur omentum & peritoneum erosa & putrida. Pulmo

PULMO-
NES.

mo vero dexter plane corruptus deprehenditur. MANGETUS.

OBS. 345. Quidam post *depulsam scabiem* intempestivis remediis, *defluxione* salis humoris ad *pulmones* corripitur. Sanguinem per intervalla tussi rejicit. Accedente *febre hectica* sensim conficitur.

Instituta cadaveris sectione, in propatulum veniunt pulmones omnino fere corrupti, & magna ex parte in scirrhum indurati. VELSCHIIUS.

OBS. 346. Juvenis quinque & viginti annorum pluribus abhinc mensibus *anasarca* laborabat. Nulla erat spirandi difficultas; nullus dolor pectoris; donec quindecim diebus ante obitum *tussi* corripere, cum *sputo cruento*.

Inter examen cadaveris, pulmones reperiuntur utrimque putridi, cum pauca colluvie serosa. Major erat copia feri stagnantis in abdomine. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 347. In cadavere cujusdam *repentina morte* extincti, deprehenditur pulmo dexter putridus & partim consumptus; residua membrana exteriore crassissima, arte plevræ adnata; cum aquæ grave olentis stagnatione. Pericardium multa aqua erat distentum. BARTHOLINUS.

OBS. 348. Lustrato cadavere cujusdam *tabidi* duorum & viginti annorum, inveniebatur insignis pulmonis dextri corruptela. Sinister nonnullas vomicas recondabat. Pericardium erat aqua valde distentum. Cordis auricula dextra ad magnitudinem ovi anserini intumuerat; sanguine nigro & crasso oppleta. HEURNIUS.

OBS. 349. Quidam diu laboraverat *spurio sanguinis*; ac dein *saniei copiosissima*. Postremo extenuatus obiit.

Seçto cadavere reperiuntur pulmones coctis & diaphragmati arte adnati. In dextro quidem latere, ubi dolorem senserat, inventa sunt fragmenta bronchiorum & pulmonibus avulsa, cum sanie copiosa. BONATIUS.

OBS. 350. Quidam post plures *insultus pleuriticos*, *dyspnæa* laborabat, cum defluxu in pedem. Persistente & ingravescente morbo, macie confectus obiit.

Pulmones passim exhibebant tubercula quasi glandulosa; sinister vero lobus corruptus & gangrænosus videbatur. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 351. Quidam obesus frigidum liberalius potabat; & a viginti circiter annis *asthmate* per intervalla redeunte laborabat.

Mortui secto cadavere inveniebantur pulmones maxima ex parte nigri & putridi, non sine pure; ea præsertim parte, qua dorsum attingebant. BONETUS.

OBS. 352. Quædam fœmina in *febrem continuam* incidit; inter quam ingruit *affectus comatosus*, cum genarum rubore, delirio & tremore, quæ lethum accersunt.

Referato pectore deprehendebantur pulmones veluti purres, & partibus ambientibus adhærentes. BONET.

OBS. 353. In cadavere mulieris *phthisica* totus pulmo intus purulentus, & putridus inveniebatur; ita ut e quavis parte secta pus erumperet. Hæc lenta macie consumpta skeleton plane referebat. Morbus erat hereditarius. PAVVIUS.

OBS. 354. Inter sectionem cujusdam *cachectici*, morbo pectoris sublato, hepar palidum, & quasi coctum invenitur. Pulmo sinister inflammatus & fere putridus occurrat. BARTHOLINUS.

OBS. 355. In corporibus variorum *peripneumonia* extinctorum præcedente levi dolore lateris, reperiatur pulmonis corpus putre, saniosum, & foetidissimum. BALLONIUS.

Huc pertinent observationes Lib. I. 23, 26, 402, 439, 584, 640, 758, 779, 782, 799, 956, 959, 1088, 1134, 1514, 1590, 1715. Lib. II. 57, 407, 420, 547, 644, 746, 776, 860, 867, 876, 912, 926. Lib. III. 530, 506 (a). Lib. IV. 85, 168, 179. Vide *Viscera abdominis putrida*.

ARTICULUS XXII.

PULMONES,

Pulmones absumpti.

OBS. 356. Quidam juvenis quintum lunum attingens *peripneumoniam* perpeffus, febre lenta, cum quodam lateris finiftri dolore laborabat. Accedit totius corporis habitus œdematofus. Urinæ lateritiæ parce fluebant. Rara erat *tuffis*, fed fenfim ingravefcebat dolor lateris. Urgebat *spirandi difficultas*, cum difficili decubitu in latus dextrum. Procedente morborum notefcunt *afcites*, & *leucopblegmata*. Tam febris excandefcit; propagatur dolor lateris ad regionem cordis & hepatis. Interea omnis denegatur decubitus ob imminentem fuffocationem; & die trigesimo fecundo a *peripneumonia* extinguitur.

Haud ultra aquæ libras quatuor abdomen continebat. Ingens & fcirrhofum hepatis deprehendebatur. Pulmo finiftrè plane absumptus erat, nullis apparentibus reliquiis; pure sincero & lacteo hanc pectoris cavitatem replente. Cor exiguum ferro copiofo, fubcruento innatabat: erofa videbatur ejus fuperficies, non fecus ac facies interna pericardii; fed error erat in autopsia; cum crufta quadam membranacea obveliebatur prædictum viscus, & obducebatur pericardium; qua facili morte sublata, integræ & fanæ reperiabantur prædictæ partes. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 357. Vir feptem & quadraginta annorum, ab equo præceps actus, sentiebat continuos *dorsi & lumborum dolores*. Biennio post pedes inflari cœperunt, & venter quoque intumefcere. Accedit *tufficula*, & *dyspnœa* cum torpore brachii dextri œdematofi. Urget *spirandi difficultas*, cum difficili decubitu in utrumque latus. Nil proficientibus remediis ad paracentesim devenitur, qua educuntur octo & viginti libræ feri limpidi & flavi. Perstat *spirandi difficultas*, cum tuffi & anxietatibus, unde emerfit fufpicio de hydrope pectoris. Paulo post obiit.

Abdomen colligebat fexdecim libras aquæ parum fœtidæ, Occurrebant in me-

fenterio bini tumores fcirrhofi & nonnihil cartilaginei; pugni molem æquantes; & materiam quamdam febaceam recondentes. Utraque pectoris camera aqua erat pleniffima, cui pus innatabat. Plevræ & diaphragma pseudo membrana purulenta obducebantur. Pulmonis dextri vix supererat veftigium. Pericardium denique fimili aqua fubpurulenta replebatur. CLAR. HASENORL.

OBS. 358. Quidam acutiffimis doloribus colicis obnoxius incidit in febrem, duplici *tortiana* typum fervantem, vigiliis & fiti moleftam. Septimo die oborta eft diarrhœa ad quadragesimum perfeverans. Aderat levis *tufficula*, cum difficili ad latera decubitu. Quadragesimo die remittit febris, & tardius, poft octo fcilicet vel decem dies, recurrebat. Dein alternis diebus invadit, cum *spirandi difficultate*, & anxietate in principio accelfionis. Poftea hæc induciæ per mensem, quo elapfo recrudescit febris. Sputa erant crassa & fubflava; urinæ feditumtum crallum exhibebant. Tandem circa finem fexti menfis, omnibus in pejus ruentibus obiit.

Exenterato cadavere, reperiebatur hepatis tumidum & decolor. Stagnabant aquæ libræ quinque in cavo pectoris dextro; pulmone nonnihil putrido & faniofo. Nullum repertum fuit pulmonis finiftri veftigium præter membranam coftishærentem. VELFCHIIUS.

OBS. 359. Fœmina triginta circiter annorum jamdiu quærebatur de dolore gravativo in regione hepatis, qui vel levi prefione mire exacercebatur. Tumebat pars affecta cum renitentia & calore intensiori. Crus dextrum ftupore afficiebatur. Accedit *tuffis*, cum sputo fubcruento & purulento. Sæviebat febris lenta cum exacerbationibus ferotinis. Tandem erumpunt vomitus cruenti, cum defectionibus nigris & fœtidiffimis. Viribus ultimo exhauftis & macie confecta periit.

He-

PULMONES.

Hepar sanum occurrit; sed reperitur abscessus ingens in rene dextro cum decem lapidibus, nullo remanente vestigio renis substantiæ. Pulmo sinister plane consumptus exhibuit saccum pure repletum. Dexter tuberculis mere lapideis scatebat. Pericardium cordi arcte hærebat. E DIARIO MEDICO.

OBS. 360. Juvenis quinque & viginti annorum *febre quartana* a duobus mensibus laborabat, quæ intempestiva curatione fugatur. Paulo post sensim tumet abdomen donec innotescat *ascites*. Post cuius incrementum, celebratur paracentesis, & maxima colluviæ fœtidæ copia educitur. Intra quindecim dies denuo distenditur abdomen, & subito extinguitur. Notandum quod nunquam tussiebat, nullaque erat spirandi difficultas; in latus dextrum sæpius etiam decumbebat.

Venter aqua sordida & fœtida replebatur, cum omento putrido & fere consumpto. Hepar, intestina & cætera abdominis viscera, crusta quadam gelatinosa & purulenta obvestiebantur. Pulmo dexter, si excipias frustum, teniæ instar, mediastino accretum, omnino absumptus reperitur; locum vacuum replente sero sordido & purulento. Plævra & diaphragma materia quadam gelatinosa & purulenta obducebantur. Pulmo sinister sanus occurrit. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 361. Adolescens decimum octavum ætatis annum agens *febre continua epidemica*, cum solitis exacerbationibus & insigni virium prostratione laborabat. Acerbissimus erat capitis & præsertimincipitis dolor. Haud tussiebat; de nullo pectoris dolore querebatur; & respiratio libere exercebatur. Decimo quarto die desinit febris; & æger bene se habere videbatur; si excipias insolitam pro ætate debilitatem. Post integram hebdomadam subito recurrit febris cum dolore lateris sinistri acutissimo, & insigni spirandi difficultate: tertio a recidiva die interiit.

Exenterato cadavere deprehendebatur pulmo sinister plane absumptus; cuius nativam sedem occupabat latex purulentus. Omnia alia viscera, tum pectoris, tum abdominis inculpari videbantur; vel quibusdam læsionibus haud notatu dignis, affecta. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 362. Juvenis duorum & viginti annorum ab octo mensibus *tussi* laborabat; quæ dein ferina evadit, cum *spirandi difficultate*, *sputo purulento*, *febre hectica*, macie, alvi fluxu & sudoribus nocturnis; aliisque phthiseos confirmatæ symptomatibus; quibus tandem extinguitur.

Inveniebatur hepar duplo majus. Lien durus erat & callosus. Stomachus mole hepatis e sede depellebatur. Latus pectoris sinistrum ferme vacuum exhibebat pulmonem absumptum, remanentibus membrana & majoribus vas; & quadam parte scirrhusa, haud ramen duos pollices lata, bronchiis hærente. Pericardium aquæ uncias quinque continebat. Pulmo dexter partibus circum ambientibus firmiter hærens, tuberculis partim gypseis, partim purulentis, scatebat. E DIARIO MEDICO.

OBS. 363. Fœmina quinque & viginti annorum, jam diu *phthisi*, & *hydropse* laborabat, cum teterrimo uteri fluore, lento, granuloso & quasi calcario. Viribus tandem exhaustis, e medio tollitur.

Pulmones occurrunt ab acri ichore adeo exesi, ut nil nisi membranam crassam, flaccidam & exulceratam referrent. In abdomine latuit serum copiosum nigrum & fœtidum. Omentum erat putridum & fere absumptum. Intestina semi-putrida & partim erosa conspiciebantur. Uterus, cum vagina, videbatur gangrenosus. Ovaria pugno virili majora, dura & tuberosa recondebant materiam vere cretaceam. Vesica etiam semi-putrida annotabatur. CL. STORCK.

OBS. 364. Puer octennis *de scala delapsus*, sanguinem exspuit & cœpit sensim contabescere. Dein *tussis perpetua*, & *sputum purulenta*. Huic *febre hectica* ad extremum marcorem adducto, erumpit prominentia inter costas, tuberculi instar mollis; quod pressum in thoracis spatium retrocedebat; remissum redibat; e quo sexto pus copiosissimus profluit. Viribus tandem fatigentibus obiit.

Secundo cadavere deprehendebantur pulmones putredine penitus fere absumpti; vel in pus conversi; cum pleura prætumida, & purulentia conspurcata. PLATERUS.

OBS. 365. Villicus triginta circiter annorum.

morum stolidus, & *leucophlegmatia* laborans, de nullo alio morbo querebatur. Œdema interea solitum incrementum sumebat. Accedit *febricula*, urinis turbidis parce fluentibus. Vires sensim deficiebant, & æger decumbere cogeatur, qui paulo post placide obiit.

Viscera abdominalia occurrebant integra, & inculcata. Pulmo dexter plane deficiebat, si excipias nonnullas bronchiorum reliquias, quæ pomi minoris molem vix æquabant. Pectoris cavum a pulmone vacuum pure sincero replebatur. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 366. Puella quinquennis post *morbillos* incidit in *febrem semi-tertianam*; per cuius decursum adstrictionibus alvi continuis, & dolore circa regionem hepatis, atque *dyspnæa* summo opere divexabatur; a quibus tandem convaluit. Paulo post recidivam passa de *inmani ventriculi & dorsi dolore* conquerebatur. Tandem viribus exhaustis ad plures migravit.

Omentum erat dilaceratum, & inferius delapsum. Colon & ventriculus conspiciantur deorsum extra sedem propulsa. Hepar magnum & scirrhosum valide adnatum diaphragmati. Pulmo dexter semi-pu-tridus; sinister vero omnino absumptus, & in pus commutatus deprehenditur. PLATERUS.

OBS. 367. Vir triginta annorum a benigno laborabat dolore capitis obtuso & molestissimo; non secus ac *asthmate*, cum *stertore* & *susu ponderis* in thorace. Facies erat pallida & œdematosa; variisque tuberculis exasperata. Tandem subito extinguitur.

Vasa cerebri ultra modum tumebant. Dexter cerebri ventriculus recondebatur corpus fibrosum, ad ovi gallinacei molem accedens. Uterque ventriculus aqua scatēbat. Pulmo dexter plane consumptus erat; materia saniosa & fordida cavum pectoris occupante; quæ ob cariem costarum & sterni extus prompens tumorem conspiciunt in parte inferiori pectoris concitaverat. PONCELET.

OBS. 368. Puella *chlorosi* & *spirandi difficultate* per triennium laborabat, cum perferret horribilem agitationem in pectore, quasi totum esset aqua repletum: ingrave-

Tomus I.

sciente anhelitu, accedunt *convulsiones*, quas excipit lethum.

Aperto cadavere foetidissimo, tota fere cavitates pectoris superius vacua, cadavere supino jacente, & inferius nonnisi crasso lacte repleta videtur: sed latus duntaxat dextrum sic se habebat, cum tertia sinistri parte. Quantitas limosæ materiæ erat circiter trium pintarum. Continebatur hic latex sacculo crassiori, qui mediastini quodam modo vices gerebat. BONETUS.

PULMONES.

OBS. 369. Vir quidam qui ante viginti quinque annos *venenum* aliquod assumpserat, multis & gravibus ægitudinibus ac præsertim *asthmate* conflictabatur. Quibus ultimis vitæ annis ingravescentibus, ne verbum quidem proferre valebat, quod ab astantibus intelligeretur.

Pulmonis pars dextra dorso connexa conspicitur, sinistra vero tota consumpta occurrit; sic ut pus spatium illud totum pectoris repleverat. In pure autem laminæ plurimæ reperiuntur, ossis duritiem, coloremque referentes. Omnia abdominis viscera etiam labefacta inveniuntur, & nonnulla purulenta. BLASIUS.

OBS. 370. Quidam *asthmate* diu laboraverat, cum pulsu formicante. *Difficilis* erat *decubitus* præcipue in latus sinistrum. Tandem *subitanea morte* rapitur.

Secundo cadavere reperiuntur in thoracis cavitare dextra aquæ libræ quindecim; pulmone ex ea parte prorsus consumpto, ut ne tantum de ejus substantia restaret. Aderat simul vomica instar ovi gallinacei. Pulmo sinister erat integerrimus, & pericardium aqua plenum; unde pulsus formicans extiterat. SALMUTHUS.

OBS. 371. Quidam post morbum acutum pectoris incidit in *cachexiam*, *tussi* & *dyspnæa* stipatam. Tandem phthisicus obiit.

Dexter pulmo plevræ supra modum crassæ validissime erat adnatus. Totus ibi pulmo fœde consumptus erat ut vix præter vasa & filamenta quid perciperetur. Cavitas replebatur foetidissima sanie. Sinister pulmo aliquantulum corruptus, & exiguis vomicis refertus apparet. Cor pericardio erat accretum, omentum vero fere consumptum. HEURNIUS.

OBS. 372. Fœmina sex & viginti annorum,

R r

rum,

PULMONES. rum, per sesqui annum *ascite* laborabat, cum gravitate & tumore duro ad regionem uteri. Tandem satis cessit.

Aperto abdomine effluerunt quadraginta mensuræ aquæ. Ovarium dextrum tantæ erat magnitudinis ut caput infantis æquaverit; quod sectum ingentem puris copiam exhibuit. Pulmones ne minimam partem parenchymatis, sed solummodo vasa & membranas continebant; cum tamen de nullo dolore, nec tussi conquesta fuerit. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 373. Quadragenarius *purulenta tussis*, circa diaphragma sinistrum vehementissime doluit. Sputa sunt spumosa: *venter inflatur*, & sonat instar tympani; pedes tument, & lotium mingitur cruentum. Per sex menses lecto affixus *tabe* conficitur & *ascite* extinguitur.

Sinister pulmo fere totus consumptus erat, & cavitas pectoris multas mensuras feri purulenti, & flavi continebat. Diaphragma solito crassius erat. Abdomen eodem ferme humore erat repletum. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 374. Vir quinque & quadraginta annorum a binis & dimidio annis *tussicula sicca* & molestissima laborabat, cum difficili decubitu in latus sinistrum. Sputum erat *tenue* & spumofum. Interea vires sensim concidit; defluunt capilli, evanescent carnes; ac postremo erumpente sudore copioso & acerrimo, accedit lethum.

Pulmo dexter referebat faccum membranaceum, qui octo libras feri fœtidi, acris & subfusci recludebat. CLAR. STORCK.

OBS. 375. In cadavere fœminæ sex & quinquaginta annorum *hydrope* denaræ; præter ingentem aquæ copiam in abdomine contentam, & viscerum abdominalium labem, deprehendebatur pulmo dexter plane consumptus, remanentibus duntaxat reliquiis vasculosis & membranosis. Hoc pectoris cavum latice sordido replebatur; et si ægra nusquam de dolore, & tussi, aliove symptomate pectus respiciente, conquesta fuerat. E MISCELL. CURIOSIS.

OBS. 376. Vir quinque & triginta annorum, pancreatica sanitate gaudens, *peripneumonia* corripitur, solitis symptomatibus stipata, e qua evasisse videbatur; re-

manentibus molestissimis reliquiis, *febre nempe hætica*, & *spirandi difficultate*. Tandem trigesimo secundo morbi die obiit.

Cadaver exenteratum pulmonem dextrum plane absumptum exhibebat. Sinceri scilicet puris & inodori stupenda copia integram pulmonis sedem occupabat, exigua hujusce visceris parte superflite. E NOTIS ADVERS.

OBS. 377. In cadavere cujusdam *phthisica* pulmo sinister fere totus consumptus videbatur; & cavitas pure tererrimo & virescente, cui innatabant ramenta putrida, replebatur. Plevra solito crassior passim erat inæqualis. Pars pulmonis superflites multas vomicas continebat. Dexter vero pulmo duris tuberculis scatebat, nec non sanie purulenta; adeo ut incipientis putredinis notas exhiberet. HEURNIUS.

OBS. 378. Quidam *pleuritide* laborabat cum sputo cruento & sanioso. Febrem acutam excipit lenta, & quadagesimo a prima morbi invasione die ad plures migravit.

Nullum apparuit pulmonis sinistri vestigium, stupenda saniei copia cavum ejusdem lateris replente. Diaphragma & musculi abdominales exesa conspiciebantur; adeo ut si nonnullos dies adhuc supervixisset æger, crepuisset per costas. VVOLPHIUS.

OBS. 379. In corporibus variorum *phthisicorum*, qui dum viverent, præter marcorem & tussim, nullo alio morbo laborare videbantur; qui paucodumtaxat ante obitum tempore, *spirandi difficultate* premebantur; unus & alter pulmo reperiebatur purulentia plane absumptus; adeo ut nil de viscere superesset, præter callum quo obturabantur vasa huc pertingentia. PLATERUS.

OBS. 380. Juvenis sexdecim circiter annorum ægre, instar *asthmatici*, respirabat. De dolore assiduo & gravitate lateris sinistri, cum tussi sicca, admodum molesta, querebatur. Tandem *febre lenta*, qua jam pridem laborabat, interiit.

Instituta cadaveris sectione sinister pulmonis lobus omnino consumptus apparuit. Cavitas vero sinistra pectoris, erat plena sero purulento. BAYLE.

OBS.

OBS. 381. Juvenis duorum & viginti annorum e *gravi catarrho* neglectum habito incidit in violentam, & *diuturnam tussim*, nocta maxime affligentem, cum *sputo rotundo*, postea *virulento* ex albo virescente, subsequente *sanguinis sputo* copioso cum febre lenta, & totius corporis extenuatione. Tandem tument pedes, alvus solvitur, vires deficiunt, & accedit lethum.

Visi sunt pulmones toti suppurati; pure olido & foetente sola membrana pulmonem succingente contento. LOSSIUS.

OBS. 382. Juvenis octodecim annorum *phthisi* per triennium oppressus, tandem macie confectus obiit. In thoracis dissecta regione pulmones dextri non sunt inventi; quoniam forte prætabo laceri, suppurati, a puris acrimonia laniati, & ab adurente calore absumpti sunt: ita ut præter mucilaginem quamdam putridam, asperæ arteriæ adnatam, nil amplius pulmonum loco conspiceretur. ZACUTUS.

OBS. 383. Puer biennis *febre acuta epidemica* corripitur; quam excipiunt *febris lenta, dyspnœa, tussis*, alvi fluxus sæti dissimulus, & mucosus; vigiliæ & cibi fastidium. Quibus post elapsam mentem ingravescens, prævio habitu œdematoso, præfocatus interiit.

Reperiebatur totus pulmo sinister in purulentiam conversus; adeo ut de parenchymate nullum superesset vestigium, salvo corde & pericardio. CNOFELIUS.

OBS. 384. Juvenis duodetriginta annorum, *leucophlegmatia* laborans, inter remedia huic morbo dicata, repentina morte tollitur.

Thorax sinister pure repletus invenitur, nullis ferme manentibus pulmonis reliquiis. Non tussiebat æger, in utrumque latus decumbebat: nullum, uno verbo, fuerat morbi pectoris indicium; quod sane mirari subit. E NOSTRIS ADVERSARIIS.

OBS. 384. (a) Vir quidam quinquagenario major *febre hæctica* absque ullo pectoris dolore & ulla decumbendi impotentia laborans, ad extremam maciem redactus obiit.

Lustrato cadavere, liquamine defœdata

occurrunt viscera abdominalia; pulmones putredine fere erant absumpti, & aqua in pericardio stagnabat. PORTAL.

PULMONES,

OBS. 385. Secto cadavere cujusdam gestantis tumorem in regione hepatis, dolore in dies incrementum; adeo ut de purulentia inibi latitante, maxima esset suspicio apud medicos; hepar pene illæsum reperitur; sed tota thoracis dextri cavitas pure replebatur; ita ut de pulmone vix exigua portiuncula conspiceretur. VVERNERUS.

OBS. 386. Quidam incidit in febrem, typum *duplicis tertianæ* servantem. Inter alia symptomata aderat *tussicula*, non continua.

Mortui aperto cadavere reperitur sinistra pulmonis pars in sanie albicantem resoluta, quæ pulmonis tunica, tanquam in sacco continebatur: adeo ut nullum plane esset parenchymatis vestigium. BONE-TUS.

OBS. 387. In cadavere cujusdam *tubida*, macie confectæ, occurrunt pulmones omnino putres, fere consumpti, quorum tantummodo superstities deprehendebantur summi lobi. Mesenterium insuper erat scirrhum, & semi-corruptum. Hepar occurrebat scirrhum: lien erat justo major & simili labe tactus. Renes denique calculis infarcti ad nigredinem vergebant. TIMÆUS.

OBS. 388. Vir quinquagenario major *asthmaticus*, *febre acuta* corripitur, cum dolore acerbissimo *sinistri lateris*. Nauseis urgentibus propinatur emeticum, quod convulsiones & lypothymias accersit. Dein quasi surdus & hebes evadit, cum pulsu debili. Sputa purulenta ægre excernebantur, & ingruerat singultus vehementissimus. Quibus demum quinto morbi die extinguitur.

Ne minimum erat pulmonis sinistri vestigium, corde maximo & materiæ purulentæ innatante. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

OBS. 389. In cadavere pueri quatuor annos nati, *marasmo* confecti, hepar erat ingens, & recondebatur abscessum. Prope venam cavam, circa partem gibbosam pu-

R. r 2-

re:

PULMO,
NES.

re circumquaque obductam, omentum vix erat conspicuum. Pulmones, mirum dictu, nulli. Horum loco reperiebatur vesica membranosa statu repleta, venulis exiguis munita, originem sumens ab ipsa aspera arteria. FONTANUS.

OBS. 390. Virgo quadraginta annorum, a novem mensibus *phthisi* laborabat, cum difficili decubitu in latus sinistrum. Hanc morbosam corporis constitutionem haud mollescere ferebat, cum subito inopinata morte rapitur.

Lustrato cadavere invenitur pulmo dexter plane absumptus; exigua dumtaxat bronchiorum parte supersilite. Ejus locum replebat colluvies purulenta, sordida & foetidissima. E NOSTRIS ADVERS.

OBS. 391. Puella, triennis diuturna *febre quartana* laborans, subito *inexpectata* morte rapitur.

Aperto cadavere, visi sunt pulmones adeo contabuisse, ut nullum quasi vestigium appareret; sed tantum membrana pure repleta; cum tamen nunquam, mirabile dictu, vel de tussi conquesta fuisset, vel pus exquisset. NONNIUS.

OBS. 392. In cadavere puellæ a diuturno *asthmate*, *tussi sicca*, & indelinenti, plurimisque *tumoribus scrophulosi* in pede dextro, pus fundentibus, extinctæ; nulum in latere sinistro deprehenditur pulmonis vestigium; sed tantum materia dura, gypsea, costis affixa, & membrana obducta. BLEGNY.

OBS. 393. Cadaver cujusdam virginis octodecim annorum, quæ post suppressos menses, *hemophthisim* & mox *tabem* lethalem, cum difficili decubitu in latus dextrum, passa fuerat, exhibebat omentum putridum, & pulmonem dextrum saccum pure repletum referentem. Erat præterea hydrops pectoris, pericardii, & abdominalis. MANGET.

OBS. 393. (a.) Secto cadavere cujusdam post *lavum* & *diuturnum languorem* extincti; pulmo sinister totus evanuerat, ac ejus loco multum viscidæ aquæ subcætidæ, concreviscibilis ad speciem albuminis, in pectore fuit. Dexter pulmo, olidus, atrosus & ulceribus plenus annotatur. Re-

ricardium sterni vehementer adnatum conspiciebatur. CLAR. HALLER.

OBS. 394. Quidam catarrho acri & contumaci decumbens, affligebatur *arthritide*, & gonagra, renum calculo & *pulmonis vomica*. Tandem macie confectus obiit.

Reperiebatur tota pulmonum substantia in pus foetidum conversa, propria visceris capsula contentum. Renes præterea erant calculis infarcti. FORESTUS.

OBS. 395. In cadavere cujusdam qui per duos menses pauca *tussi* laborabat, nulla spirandi difficultate, nec materiæ purulentæ ejectione, reperiebatur tota thoracis sinistri cavitas aqua purulenta repleta. Ac nulla pulmonis sinistri pars conspiciebatur. PANAROLUS.

OBS. 396. In cadavere *phthisici* inveniuntur pulmones unius lateris absumpti, & in pus conversi. Abdomen etiam magnam puris copiam recondebat, abique viscerum, dumtaxat denigratorum, corruptione. PLATERUS.

OBS. 397. In cadavere *tabida* octodecim annorum occurrit hepar ingens, coloris cineritii. Lien quoque decolor & exangis observatur. Pulmo sinister totus erat absumptus, vel in pus commutatus; & dexter arte collis accretus. HARDEKUS.

OBS. 398. In cadaveribus variorum *phthisicorum* deprehenditur pulmo alterutrius lateris, corruptus & in pus conversus, vasis juxta cor callo occulis, & oblitteratis. Nonnunquam etiam mediastinum & pericardium purulentia defœdantur. PLATERUS.

OBS. 399. Cadaver cujusdam virginis *phthisi* extinctæ, exhibebat sinistrum thoracis cavum ingenti materiæ purulentæ & foeculentæ, pulvis instar liquefcentis, copia repletum; exigua saltem pulmonum substantia supersilite. E MISCELLANEIS: CURIOSIS.

OBS. 400. Inter exenterationem cujusdam *phthisici*, pulmo dexter plane consumptus invenitur, exiguo saltem residuo, minutissimæ instar spongiolæ exsiccatae; sinistro profusum illæso. SALMUTHUS.

OBS.

OBS. 401. In cadavere puelli decimestris deprehenditur in sinistro pectoris latere, puris viridis & fœtidissimi copia insignis; adeo ut pulmonis vix essent vestigia. BONETUS.

OBS. 402. Instituta sectione cadaveris cuiusdam *phthisici*, occurrit intra pectus purulentia adeo copiosa, ut pulmonum corruptorum, & exulceratorum residuæ particulæ, in pure quasi natarent. HORSTIUS.

OBS. 403. In cadaveribus *phthisicorum*, sæpius pulmonis parenchyma æquali attritione ita dissolutum conspicitur, ut in putrilagine, limi quamdam speciem præ se ferentem, redactum videatur. BONETUS.

PULMONES.

Ad traditas accedunt observationes Lib. I. 218, 583, 683, 1571, 1774. Lib. II. 134, 155, 156, 157, 406, 518, 624, 675, 678, 934. Vide præterea *Colluvies sordida pectoris*.

A R T I C U L U S XXIII.

Pulmones falso incusati.

OBS. 404. Instituta sectione corporis cuiusdam pauperculæ, uti videbatur *phthisica*; quæ scilicet sputa flava subviridia, crassa & copiosissima, fundum aquæ salis illico petentia, jampridem ejiciebat; adeo ut de pulmone absumpto apud medicos cogitaretur; deprehendebatur pulmo sinister plevræ, & pericardio accretus; qui sane accurato examini submissus, & diversimode sectus, nullum exhibuit, nec purulentæ, nec putriditatis vestigium. CLARHAEN.

OBS. 404. (a) Quidam circa trigésimum ætatis annum, tussi cum sputo sordido; febre lenta, macie, aliisque *phthisicos* sym-

ptomatibus laborabat. In cassum adhibitis opportunis, uti videbatur, remediis, tandem supremum diem obiit.

Pulmones occurrunt integerrimi & plane inculpati. Pancreas vero tumidum & scirrhosum annotatur; hujusce læsionis etiam consors erat mesenterium. PORTAL.

Pro affinibus recenseri debent observationes Lib. I. 273, 533. Lib. II. 419, 447. Lib. III. 180. Lib. IV. 48. (a)

De *Pulmonum cicatrice*, vide Lib. III. observ. 444.

A P P E N D I X.

Ventriculus ingens.

Fœmina quatuor & sexaginta annorum, *superata hemiplegia, insultu nephritico corripitur, & calculum, phaeoli magnitudine, excrevit. Dein ingruunt dolores in scapula sinistra. & hypochondrio ejusdem lateris: vires prosteruntur cum pedibus œdematosis. Tandem quarto ante obitum die erumpit vomitus, primo biliosus. & pituitosus, demum chylosus alvo clausa. Tum dolores sæviebant in abdomine; urgebat rursus cum pulsu febrili & debili. Pergen-*

te vomitu, exacerbantur dolores, præsertim in inguinibus. Tandem cruciatibus confecta animam exhalavit.

Ventriculus invenitur adeo distentus, ut sex mensuras ad minimum caperet. Intestina flâribus mire rugebant. Occurrit hernia inguinalis, cujus protuberantia vix ad avellanæ magnitudinem accedebat. Cystis fellea novem calculos recondebat. Ovaria demum tuberculosa deprehendebantur. CL. BAADERUS.

Ulcus ventriculi.

Quidam potator a triennio ingentem *ardorem in epigastrio, quasi a ferro candente patiebatur, cum fœtore oris. A præpostera curatione malum exacerbatur, accedentibus anorexia, vomitu cum atrocibus intestinorum doloribus, ascite, febre lenta & tabe, quibus demum e vivis rapitur.*

Abdomen continebat viginti mensuras fe-

ri viridescantis. Aperto stomacho e sede depulso exivit fœtor horrendus, & in propatulum venit: circa antrum pylori ulcus tres pollices latum, fordidum & cœnosum. Intestina erant inflammata, hepar exangue, mesenterium obstructum & pericardium sero distentum, valis fere inanibus. CLAR. SAUVAGES.

Intestina flatu mire distenta.

Vir consilientis ætatis post colicam *flagrantem in tympanitidem delabitur, doloribus ferocissimis stipatam. Variis in cassum tentatis prædiis, ad plures migravit.*

Referato abdomine patent intestina flâribus supra modum distenta, non secus ac

ventriculus, hinc summe tumens. Vesciculæ fellea bile nigricante & copiosa scatebat. Pâncreas annotabatur durum & obstructum; æque ac mesenterium. Cæcum iofuper immente dilatatum stupendam molem præbebat. E DIARIO MEDICO.

Intestina inflammata.

In cadavere cujusdam qui per septimanam *omnia vomitus rejecerat cum febre, dolore & tensione abdominis, inventum est cæcum e sede sua. ita dimotum ut ventriculo in-*

cumberet firmiterque hæreret, colo & recto multum angustatis & quasi inanibus; cæteris intestinis summe distentis, & inflammatione tactis. CL. SAUVAGES.

Hydatides in hepate.

Juvenis quatuor & viginti annorum *tumido epigastrio* a quadriennio laborabat, cum febre acuta corripitur. Die quinto a febris invasione delirare cœpit; ac nono obiit.

Lustrato cadavere, hepar occurrit mole

portentofum; ac veluti pluribus scirrhis obfessum lymphæ plures mensuras in variis loculis continebat, in qua libere fluctuabant numerosissimæ hydatides, diversæ magnitudinis, citra ullius pedunculi vestigia.

CLAR. DE HAEN.

Lien putris & gangrænosus.

Quidam febre corripitur cum dolore in hypochondrio sinistro. Congruis adhibitis præsiidiis melius se habere videbatur, cum subito sudore frigido, pulsu plane obliterato, prehenditur & obiit.

Seçto abdomine in conspectum venit lien putridus & gangrænosus, cæteris visceribus inculpatis. EX ACTIS PARISIENSIBUS.

Pancreatis exulceratio.

Quidam chirurgus sævis lumborum doloribus excruciat, arenulas rubras cum urinis excernens, gravissimo sæviante vomitu, demum obiit.

Reperiebatur pancreas tumidum & cancrösium, cum diaphragmate exulceratione perfecto, & duobus vertebra cariosis. BERTODIUS.

Vesica contracta & callosa.

Puer febre hæctica & lithiasi laborans; tandem dysenteria cum prolapsu intestini e medio tollitur.

Aperto cadavere reperitur vesica circa calculum in substantiam densam & com-

pactam ita contracta, ut vix superesset cavitas ad excipiendum lotium. Occurrebant ureteres amplissimi & callosi. Simili labe afficiebantur renes, alias purulenti. CL. DE HAEN.

Vesicæ inversio.

Quædam virgo in *ischuriam* incidit, frequentibus motibus convulsivis stipatam. Tumebat abdomen cum dolore & vomitu.

Protuberabat in sinu pudoris tumor quidam cysticus ad ovi gallinacei magnitudinem accedens & sub-diaphanus. Nulla adhi.

adhibita cura ingravescent symptomata usque ad lethum.

Inventi sunt ureteres in sua insertione obstructi, ad intestini crassitiem acceden-

tes, ob retentam urinam. Lustrata vesica annotantur ejus membranæ internæ inversio, & per urethram extrusio. NOELIUS.

Ulcus uteri.

Mulier sexagenaria ab obitu mariti mœrore confecta levem fluxum cruentum e genitalibus, menstruorum instar, patiebatur. Ingruunt dolores in artubus inferioribus ad arthriticos accedentes, quos post sex menses excipit alvi fluxus. Dein erumpit fluor albus cum ventris dolore, qui sensum exacerbatur fluxu genitali pu-

ruulentiam redolente. Quibus persistentibus, & ingravescentibus, tandem tabe absumpta obiit.

Uterus ingens & a propria forma degener totus carcinomatofus se præbet. Facies interior varias protuberantias ulcerosas & pure conspurcatas exhibebat. CLAR. RAULIN.

Tumores cystici in abdomine.

Puella octennis tumorem gestabat in regione hepatis. Vehementi contusione partis affectæ inter calum, subito evanescit hic tumor. Tum excandescit febris cum doloribus vehementioribus in abdomine. Venter protuberat cum dejectionibus alvinis frequentibus, & albo-virescentibus quibus pergentibus accedunt convulsiones, quæ bre-

vi mortem post se trahunt.

Reserato abdomine patet fissura, tres pollices longa in hepate, cujus ope ad cystim plane vacuum devenitur, quæ nequidem hydatidum vestigium exhibebat. Nil etiam continebat abdomen, EX ACTIS PARISIENSIBUS.

Hydrops lacteus.

Seclis cadaveribus variarum puerperarum inflammatione abdominis extinctarum, reperiebatur materia lactea fluxilis & gru-

mosa, ad libram unam quandoque accedens, in abdomen effusa. CLAR. SAUVAGES.

FINIS TOMI PRIMI.

C. R.

